

**Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi kesäkuussa 2012 Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välillä allekirjoitetun kauppasopimuksen sekä lait sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta. Sopimus on luonteeltaan sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain Euroopan unionin toimivaltaan.

Euroopan unionin ja Andien yhteisön välisen suhteiden perustana on alueellinen puitesopimus vuodelta 1993. Vuonna 2004 sovitettiin assosiaatiosopimuksen valmisteluprosessin aloittamisesta. Tammikuussa 2009 kauppaa koskevat neuvottelut eriytettiin poliittisista osa-alueista, ja neuvotteluja jatkettiin halukkaiden kumppanimaiden, eli Ecuadorin, Perun ja Kolumbian kanssa, kunnes Ecuador päätti keskeyttää neuvottelut osaltaan. Kauppaneuvottelut Perun ja Kolumbian kanssa saatiin päätökseen maaliskuussa 2010.

Sopimuksen tavoitteena on vapauttaa asteittain kauppa, palvelut, investoinnit sekä julkiset hankinnat; edistää Andien yhteisöön kuuluvien maiden alueellista integraatiota;

yksinkertaistaa kauppamenettelyjä, luoda oikeudellista varmuutta; kehittää vakaita ja ennustettavia markkinoita; parantaa menettelyiden läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa kestävä kehitystä ja yhteistyötä.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen hyväksymismenettelyjensä päätökseen saattamisesta. Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä ehdotus laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan suhteessa Kolumbiaan tai Peruun. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta ehdotetaan tulevaisuudessa voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Suomi on ilmoittanut sopimuksen loppumääräysten mukaisesti sopimuksen hyväksymisestä.

## SISÄLLYS

|                                                                                                                                                                                     |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....                                                                                                                                                | 1  |
| SISÄLLYS.....                                                                                                                                                                       | 2  |
| YLEISPERUSTELUT.....                                                                                                                                                                | 4  |
| 1 JOHDANTO.....                                                                                                                                                                     | 4  |
| 2 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI.....                                                                                                                                                    | 4  |
| 3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....                                                                                                                                 | 4  |
| 4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....                                                                                                                                                        | 5  |
| 4.1 Taloudelliset vaikutukset.....                                                                                                                                                  | 5  |
| 4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....                                                                                                                                       | 5  |
| 4.3 Ympäristövaikutukset.....                                                                                                                                                       | 5  |
| 4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....                                                                                                                                              | 5  |
| 5 ASIAN VALMISTELU.....                                                                                                                                                             | 6  |
| 5.1 Asian valmistelu Euroopan unionissa.....                                                                                                                                        | 6  |
| 5.2 Asian kansallinen valmistelu.....                                                                                                                                               | 6  |
| YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....                                                                                                                                                   | 8  |
| 1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ.....                                                                                                                                                           | 8  |
| I OSASTO: ALKUMÄÄRÄYKSET.....                                                                                                                                                       | 8  |
| II OSASTO: INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET.....                                                                                                                                       | 9  |
| III OSASTO: TAVARAKAUPPA.....                                                                                                                                                       | 9  |
| IV OSASTO: PALVELUKAUPPA, SIJOITTAUTUMINEN JA SÄHKÖINEN<br>KAUPPA.....                                                                                                              | 15 |
| V OSASTO: JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMANLIIKKEET.....                                                                                                                                  | 19 |
| VI OSASTO: JULKISET HANKINNAT.....                                                                                                                                                  | 19 |
| VII OSASTO: TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET.....                                                                                                                                        | 20 |
| VIII OSASTO: KILPAILU.....                                                                                                                                                          | 23 |
| IX OSASTO: KAUPPA JA KESTÄVÄ KEHITYS.....                                                                                                                                           | 24 |
| X OSASTO: AVOIMUUS JA HALLINTOMENETTELYT.....                                                                                                                                       | 25 |
| XI OSASTO: YLEISET POIKKEUKSET.....                                                                                                                                                 | 26 |
| XII OSASTO: RIITOJEN RATKAISEMINEN.....                                                                                                                                             | 27 |
| XIII OSASTO: TEKNINEN APU JA KAUPAN VALMIUKSIEN<br>KEHITTÄMINEN.....                                                                                                                | 28 |
| XIV OSASTO: LOPPUMÄÄRÄYKSET.....                                                                                                                                                    | 28 |
| 2 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....                                                                                                                                                    | 30 |
| 2.1 Laki Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen<br>kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....             | 30 |
| 2.2 Laki Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen<br>kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta<br>soveltamisesta..... | 30 |
| 3 VOIMAANTULO.....                                                                                                                                                                  | 30 |
| 4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA<br>KÄSITTELYJÄRJESTYS.....                                                                                                               | 31 |
| 4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....                                                                                                                                      | 31 |
| 4.2 Käsitteilyjärjestys.....                                                                                                                                                        | 34 |
| LAKIEHDOTUKSET.....                                                                                                                                                                 | 35 |
| Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen<br>kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten<br>voimaansaattamisesta.....                   | 35 |

|                                                                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen<br>kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta<br>soveltamisesta..... | 36 |
| SOPIMUSTEKSTI .....                                                                                                                                                        | 37 |

## YLEISPERUSTELUT

### 1 Johdanto

Euroopan unionin (EU) ja sen jäsenvaltioiden sekä Andien yhteisön (Comunidad Andina, CAN) välisten suhteiden perustana on alueellinen puitesopimus vuodelta 1993. Vuonna 2004 järjestetyn EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden (EU-LAC) huippukokouksen tuloksena sovittiin EU:n ja Andien yhteisön välisen assosiaatiosopimuksen valmisteluprosessin aloittamisesta. Tammikuussa 2009 kauppaa koskevat neuvottelut eriytettiin poliittisista osa-alueista. Kaupan osalta neuvotteluja jatkettiin halukkaiden kumppanimaiden, eli Ecuadorin, Perun ja Kolumbian kanssa, kunnes Ecuador päätti keskeyttää neuvottelut osaltaan toistaiseksi. Kauppaneuvotteluja jatkettiin tämän jälkeen Perun ja Kolumbian kanssa ja ne saatiin päätökseen maaliskuussa 2010. Sopimus allekirjoitettiin Brysselissä 26 päivänä kesäkuuta 2012. Muut Andien yhteisön jäsenmaat Ecuador ja Bolivia voivat halutessaan liittyä sanottuun sopimukseen.

Sopimus kattaa kaikki kaupan merkittävät alat, mukaan lukien tavara- ja palvelukaupan, investoinnit, julkiset hankinnat, henkisen omaisuuden suojan, kaupan suojatoimet ja kilpailupolitiikan. Edelleen sopimuksen keskeisiin periaatteisiin sisältyy ihmisoikeuksien kunnioittaminen, kestävän talouden edistäminen sekä työ- ja ympäristönormien kunnioittaminen ja edistäminen osapuolten kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun kauppasopimus on sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain unionin ja osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan. Näin ollen jäsenvaltiot ovat osapuolia Euroopan unionin lisäksi, ja sopimus edellyttää sekä unionin että jäsenvaltioiden hyväksymistä.

### 2 Nykytila ja sen arviointi

EU:n ja Andien yhteisön välisen yhteistyön sopimus pohjainen perusta on alueellinen puitesopimus vuodelta 1993. Osapuolten välinen poliittisen vuoropuhelun ja yhteistyön sopimus allekirjoitettiin Roomassa joulukuussa 2003. Suomella on Kolumbian kanssa perussopimus taloudellisesta, teollisesta ja teknologisesta yhteistyöstä (SopS 20/1981) ja Perun kanssa sopimus taloudellisesta ja teknillisestä yhteistyöstä (SopS 48/1965) sekä sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta (SopS 32/1996).

EU:n vienti alueelle vuonna 2012 oli 11,7 miljardia euroa ja tuonti 17,7 miljardia euroa. EU tuo Kolumbiasta lähinnä polttoaineita, kahvia ja muita maataloustuotteita sekä Perusta kaivannaisteollisuuden tuotteita ja maataloustuotteita. EU vie Kolumbiaan ja Peruun koneita, liikennevälineitä, kemikaaleja ja tuotantohyödykkeitä.

Vuonna 2012 Suomen vienti Peruun oli 90,7 miljoonaa euroa ja Kolumbiaan 80,9 miljoonaa euroa. Tuonti Perusta oli suurehkoa, 384 miljoonaa euroa, mutta Kolumbiasta vain 61,7 miljoonaa euroa. Suomi vie Peruun ja Kolumbiaan lähinnä paperia ja erilaisia laitteita. Perusta ja Kolumbiasta Suomeen tuodaan pääosin mineraaleja, mutta myös kahvia ja tekstiilejä.

Suomen suhteiden järjestämistä Kolumbiaan ja Peruun Euroopan unionin puitteissa tehtävällä kauppasopimuksella voidaan pitää tarkoituksenmukaisena.

### 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Kauppasopimuksen tavoitteena on kaupan, palveluiden, investointien sekä julkisten hankintojen asteittainen vapauttaminen. Sopimuksen läpileikkaavana teemana on kansainvälisen kaupan edistäminen kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti.

Tavarakaupan osalta sopimuksen keskeiset hyödyt saadaan tullien alentamisen tai poiston, kauppamenettelyiden yksinkertaistamisen, teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin lähentämisen sekä terveys- ja hygienianormien yhtenäistämisen kautta. Palveluja ja investointeja koskevat sitoumukset eri sektoreilla luovat oikeudellista varmuutta osapuolten toimijoille, ja niillä edistetään vakaiden, ennustettavien sekä tasapuolisesti mahdollisuuksia tarjoavien markkinoiden kehittymistä. Sopimus sisältää pitkälle meneviä määräyksiä julkisista hankinnoista, joilla parannetaan pääsyä osapuolten hankintakilpailuihin. Sopimus sisältää kattavasti määräyksiä henkisen omaisuuden suojan osalta, jolla varmistetaan riittävä ja tehokas teollis- ja tekijänoikeuksien suoja. Sopimus sisältää myös kattavan kestävää kehitystä käsittelevän osaston.

Sopimukseen sisältyy kaksi poliittista standardilauseketta: ihmisoikeudet (1 artikla) sekä joukkotuhoukseen kieltäminen (2 artikla). Sopimukseen sisältyy myös lauseke, joka mahdollistaa sopimuksen soveltamisen keskeyttämisen (8 artikla) tilanteessa, jossa sanottuja lausekkeitä rikotaan räikeästi.

Institutionaalisten määräysten osalta sopimuksessa korostetaan alueellisen integraation merkitystä taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen turvaamiseksi osapuolten kesken. Sopimuksella perustetaan kauppakomitea, joka muodostuu EU:n edustajista ja jokaisen allekirjoittaneen Andien yhteisön maan edustajista. Komitean päätehtävänä on valvoa sopimuksen täytäntöönpanoa. Kauppakomitean rinnalle perustetaan myös useita alakomiteoita, jotka tarjoavat konsultaatioita erilaisissa kauppakysymyksissä.

Sopimus sisältää nopean, tehokkaan ja ennakoivan riitojenratkaisumekanismin, jonka puitteissa voidaan ratkoa sopimuksen tulkinasta johtuvia erimielisyyksiä osapuolten välillä.

Esityksen tavoitteena on hankkia eduskunnan hyväksyminen sopimukselle. Esitys sisältää myös ehdotuksen niin sanotuksi blankettilaiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä ehdotuksen laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta.

## **4 Esityksen vaikutukset**

### **4.1 Taloudelliset vaikutukset**

Sopimuksella ei ole suoria vaikutuksia valtion talousarvioon. Sopimuksella on Euroopan unionin ja Kolumbian ja Perun kauppavaihdolle suuri merkitys sen vapauttaessa kauppaa, palveluita, investointeja sekä julkisia hankintoja. Sopimus tarjoaa taloudellisen yhteistyön ja kaupan osalta myös Suomelle ja suomalaisille yrityksille entistä paremmat yhteistyö- ja vientimahdollisuudet Kolumbian ja Perun kanssa.

### **4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan**

Sopimuksella ei ole suoria vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Sopimuksella perustettavan kauppakomitean ja sen alakomiteoiden kokouksista johtuvat tehtävät voidaan hoitaa tavanomaisen käytännön edellyttämällä tavalla nykyisellä henkilöstöllä.

### **4.3 Ympäristövaikutukset**

Sopimuksella ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia. Sopimuksen keskeisiin periaatteisiin sisältyy kuitenkin kestävä talouden ja ympäristönormien kunnioittaminen ja edistäminen osapuolten kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Kestävän kehityksen osalta sopimus sisältää myös vahvan institutionaalisen mekanismin sitoumusten valvonnasta, joka kattaa yhteistyön kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa.

### **4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset**

Osapuolet sitoutuvat demokratian ja ihmisoikeuksien edistämiseen sekä joukkotuhoukseen leviämisen estämiseen. Osapuolet sitoutuvat työoikeuksien suojeluun ja edistämiseen ja sopimus sisältää myös vaatimuksia koskien työelämän standardeja. Vaikka sopimuksella ei voida katsoa olevan välittömiä yhteiskunnallisia vaikutuksia Suomessa, sillä voidaan arvioida olevan myönteistä merkitystä hyvän hallinnon, demokratian ja kansa-

laisyhteiskunnan vahvistumiselle Kolumbiasa ja Perussa.

## 5 Asian valmistelu

### 5.1 Asian valmistelu Euroopan unionissa

EU:n ja Andien yhteisön jäsenvaltioiden (Peru, Kolumbia, Ecuador, Bolivia ja Venezuela) välisen assosiaatiosopimuksen valmisteluprosessin aloittamisesta sovittiin Guadalarasssa vuonna 2004 järjestetyn EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden (EU-LAC) huippukokouksen tuloksena.

Huhtikuussa 2006 Venezuela ilmoitti erotaan Andien alueellisesta ryhmittymästä. Komission neuvotteluvaltuudet assosiaatiosopimusta varten hyväksyttiin yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa 23 päivänä huhtikuuta 2007. Syyskuussa 2007 aloitettiin Andien yhteisön kanssa alueelliset assosiaatiosopimusneuvottelut, jonka osa-alueita olivat poliittinen dialogi, yhteistyö ja kauppa. Neuvotteluiden kuluessa kävi ilmi, että Andien yhteisön oli vaikeaa muodostaa yhteistä kantaa, ja sen jäsenvaltioilla oli erilainen näkemys neuvottelujen etenemistahdista ja sisällöstä, mistä johtuen tammikuussa 2009 kauppaa koskevat neuvottelut eriytettiin poliittisista osa-alueista. Kaupan osalta neuvotteluja jatkettiin halukkaiden kumppanimaiden, eli Ecuadorin, Perun ja Kolumbian kanssa, kunnes Ecuador päätti neljän neuvottelukierroksen jälkeen heinäkuussa 2009 keskeyttää neuvottelut osaltaan toistaiseksi.

Kauppaneuvotteluja jatkettiin tämän jälkeen Perun ja Kolumbian kanssa ja ne saatiin yhdeksän neuvottelukierroksen jälkeen päätökseen maaliskuussa 2010. Poliittisen tason hyväksyntä neuvotteluiden päättämiseksi annettiin EU-LAC huippukokouksessa Madridissa toukokuussa 2010. Neuvotteluissa EU:ta edusti Euroopan komissio. EU:n tavoitteena on edelleen vahvistaa Andien yhteisön alueellista integraatiota. Tästä johtuen Ecuador ja Bolivia voivat halutessaan liittyä Kolumbian ja Perun kanssa tehtyyn sopimukseen.

EU:n jäsenvaltioita konsultoitui neuvotteluiden kuluessa neuvoston kauppapoliittisessa komiteassa ja Euroopan parlamenttia in-

formoitiin parlamentin kansainvälisen kaupan valiokunnassa.

Kauppasopimusta on käsitelty myös neuvoston Latinalaisen Amerikan työryhmässä.

Komissio ehdotti 27 päivänä marraskuuta 2011, että neuvoston päätökset sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta sekä tekemisestä tehtäisiin vain unionin nimissä. Enemmistö jäsenvaltioista, Suomi mukaan lukien, oli kuitenkin sitä mieltä, että sopimus tulisi tehdä sekasopimuksena johtuen siitä, että sopimus sisältää määräyksiä, jotka eivät kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Tällaisia määräyksiä ovat ainakin joukkotuhohaseita koskeva standardilauseke (2 artikla) ja hallintomenettelyitä koskevat määräykset (291 ja 292 artikla). Lisäksi teollis- ja tekijänoikeuksia koskeva artikla (202 artikla) sisältää viittauksen TRIPS-sopimukseen, joka on tehty sekasopimuksena ja sisältää mm. rikosoikeudellista sääntelyä. Uudet esitykset, joiden mukaan neuvoston päätökset sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta sekä tekemisestä tehdään sekä unionin että sen jäsenvaltioiden nimissä, saatiin 20 päivänä huhtikuuta 2012.

EU, Kolumbia ja Peru allekirjoittivat sopimuksen 26 päivänä kesäkuuta 2012 Brysselissä. Allekirjoitusprosessin helpottamiseksi komissio pyysi Euroopan unionin jäsenmaita allekirjoittamaan sopimuksen viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2012 ulkoasiainneuvostossa. Suomi allekirjoitti sopimuksen ulkoasiainneuvostossa 14 päivänä toukokuuta 2012. Euroopan parlamentin hyväksyntä sopimukselle saatiin 11 päivänä joulukuuta 2012.

### 5.2 Asian kansallinen valmistelu

Sopimuksen neuvotteluvaiheita ja sopimustekstiä on käsitelty kauppapoliittisessa jaostossa. Eduskunnalle on annettu asiasta tietoja eri käsittelyvaiheiden aikana. Komissiolle annetusta neuvottelumandaatista assosiaatiosopimusneuvottelujen osalta annettiin tietoja E-kirjelmillä 31 päivänä tammikuuta 2007 (E 158/2006 vp.), mandaatin muuttumisesta kauppasopimukseksi 10 päivänä syyskuuta 2009 (E 112/2009 vp.) sekä jatkokirjelmällä sopimuksen sisällöstä 21 päivänä kesäkuuta

2011. Komission ehdotuksista neuvoston päätöksiksi sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta sekä tekemisestä toimitettiin 29 päivänä joulukuuta 2011 U-kirjelmä (U 75/2011 vp). Sopimuksen allekirjoittamista ja väliaikaista soveltamista sekä tekemistä koskevan U-kirjelmän osalta suuri valiokunta yhtyi ulkoasiainvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan (SuVX 4/2012 vp). Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoasiainministeriössä. Hallituksen esityksestä on pyydetty lausunnot liiken-

ne- ja viestintäministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä ja Ahvenanmaan maakuntahallitukselta. Lausunnot saatiin liikenne- ja viestintäministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä ja Ahvenanmaan maakuntahallitukselta. Saaduissa lausunnoissa esitetyt huomiot on otettu huomioon hallituksen esityksen viimeistelyssä.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

## 1 Sopimuksen sisältö

**Johdanto.** Sopimuksen johdannossa vahvistetaan osapuolten sitoutuminen Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjassa esitettyihin periaatteisiin sekä ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen. Ilmaistaan osapuolten sitoutuminen kestävä kehityksen tavoitteeseen, johon kuuluvat talouskehitys, työntekijöiden oikeudet sekä ympäristönsuojelu osapuolten hyväksymien kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. Johdannossa todetaan halu edistää talouskehitystä rakentamalla toiminta Maailman kauppajärjestön, jäljempänä WTO, perustamisesta tehdystä Marrakeshin sopimuksesta johtuville oikeuksille ja velvollisuuksille.

## I OSASTO: ALKUMÄÄRÄYKSET

## 1 LUKU Olennaiset osat

**1 artikla.** Artiklassa osapuolet vahvistavat sitoutumisensa ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen demokraattisiin periaatteisiin ja ihmisen perusoikeuksiin sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen. Kohta on määritelty sopimuksen olennaiseksi osaksi.

**2 artikla.** Artiklassa osapuolet sopivat tekensä yhteistyötä ja osallistuvansa joukkotuhoseiden ja niiden kantolaitteiden leviämisen estämiseen ja sitoutuvat täytäntöönpanemaan asiaan liittyvät kansainväliset velvoitteensa. Osapuolet sopivat, että tämä määräys on sopimuksen olennainen osa. Osapuolet sopivat myös toimivansa yhdessä aseistariisuntaa ja joukkotuhoseiden leviämisen estämistä koskevien sopimusten saattamiseksi yleismaailmallisiksi ja niiden täytäntöönpanemiseksi.

## 2 LUKU Yleiset määräykset

**3 artikla.** Artiklassa perustetaan osapuolten välille vapaakauppa-alue tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994

XXIV artiklan ja palvelukaupan yleissopimuksen V artiklan mukaisesti.

**4 artikla.** Artiklassa luetellaan sopimuksen tavoitteet, jotka koskevat tavara- ja palvelukauppaa, investointeja, pääomanliikkeitä, julkisia hankintoja, teollis- ja tekijänoikeuksien suojelua, vapaata kilpailua, riitojenratkaisumenettelyä, kansainvälisen kaupan ja kestävä kehityksen edistämistä, yhteistyötä teknisen avun osalta sekä osapuolten kaupallisten valmiuksien vahvistamista.

**5 artikla.** Artiklassa osapuolet vahvistavat WTO-sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

**6 artikla.** Artikla sisältää sopimuksen osapuolten määritelmän. Artiklan mukaan sopimuksen osapuoli on joko Euroopan unioni tai sen jäsenvaltio taikka Euroopan unioni ja sen jäsenvaltio niiden asianomaisilla toimivallan aloilla (EU-osapuoli), tai Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa.

**7 artikla.** Artikla sisältää sopimuksen kattamat kauppa- ja taloussuhteet. Artiklan mukaan sopimuksen määräyksiä sovelletaan Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan ja EU-osapuolen kahdenvälisiin suhteisiin, mutta ei Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välisiin suhteisiin. Edelleen osapuolten sopimuksessa vahvistamat oikeudet ja velvollisuudet eivät vaikuta Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

**8 artikla.** Artiklassa osapuolet sitoutuvat sopimuksesta johtuvien velvollisuuksien täyttämiseen. Jos osapuoli ei noudata sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan, voi toinen osapuoli käyttää yksinomaan sopimuksen XII osaston riitojen ratkaisumenettelyä. Jos osapuoli rikkoo sopimuksen 1 ja 2 artiklassa tarkoitettuja olennaisia osia, voi toinen osapuoli välittömästi toteuttaa asianmukaisia kansainvälisen oikeuden mukaisia toimenpiteitä, sen kuitenkaan rajoittamatta käyttämästä osapuolten välistä poliittista vuoropuhelua koskevia olemassa olevia mekanismeja. Ensimmäisessä tulee toteuttaa toimenpiteitä, jotka



aiheuttavat vähiten häiriötä sopimuksen toiminnalle.

**9 artikla.** Artikla sisältää sopimuksen maantieteellisen soveltamisalan. Sopimusta sovelletaan EU:n osalta alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta niissä määrättyin edellytyksin, sekä Kolumbian ja Perun alueisiin.

**10 artikla.** Artiklassa osapuolet tunnustavat Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisen sekä Andien yhteisön jäsenvaltioiden välisen yhdentymisprosessin merkityksen sopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Artiklassa ilmaistaan osapuolten halu saavuttaa assosiaatio alueiden välille siinä vaiheessa, kun kaikki Andien yhteisön jäsenmaat ovat kauppasopimuksen osapuolia.

### 3 LUKU Yleisesti sovellettavat määritelmät

**11 artikla.** Artikla sisältää määritelmät siitä, mitä sopimuksessa tarkoitetaan päivillä, tavaroilla, tuotteella, oikeushenkilöllä, toimenpiteellä ja henkilöllä.

## II OSASTO: INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

**12 artikla.** Artiklassa sovitaan kauppakomitean perustamisesta, jäsenistä ja kokoon-tumisista. Komitea koostuu EU-osapuolen edustajista ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan edustajista. Kukin osapuoli toimii komitean puheenjohtajana vuorotellen yhden vuoden ajan. Komitea koontuu vähintään kerran vuodessa ministeritasolla ja lisäksi tarvittaessa virkamiesten tasolla.

**13 artikla.** Artiklassa sovitaan kauppakomitean tehtävistä, joita ovat sopimuksen määräysten soveltamisen valvominen, artiklan 105 soveltamisen valvominen, perustettujen erityiselinten työn sekä sopimuksen kehittämisen valvominen, sopimuksen soveltamisesta saatujen tulosten ja osapuolten välisen kauppaj- ja taloussuhteiden kehityksen arvioiminen, päätösten tekeminen asioissa, joita erityiselimet antavat komitean päätettäväksi, sopimuksessa käsiteltyihin asioihin liittyvien vaikeuksien ratkaiseminen, välimiesten

työjärjestyksen ja käytännesääntöjen hyväksyminen sekä oman työjärjestyksensä ja kokouskäytäntönsä hyväksyminen. Lisäksi artiklassa sovitaan muista toimista, joihin kauppakomitea voi ryhtyä.

**14 artikla.** Artiklassa sovitaan kauppakomitean tekemän päätöksensä yksimielisesti.

**15 artikla.** Artiklassa sovitaan perustettavista alakomiteoista, joita ovat markkinoillepääsyn, maatalouden, kaupan teknisten esteiden, tullin, kaupan helpottamisen ja alkupe-räsääntöjen, julkisten hankintojen, kaupan ja kestävä kehityksen, terveys- ja kasvinsuojelutoimien sekä teollis- ja tekijänoikeuksien alakomiteat. Sovitaan, että kauppakomitea voi perustaa myös muita alakomiteoita, työryhmiä ja muita erityiselimiä.

**16 artikla.** Artiklassa sovitaan, että kukin osapuoli nimeää sopimuksen koordinaattorin, ja luetellaan koordinaattorin tehtävät.

## III OSASTO: TAVARAKAUPPA

### 1 LUKU Tavaroiden markkinoillepääsy

#### 1 JAKSO YHTEISET MÄÄRÄYKSET

**17–21 artikla.** Artiklat kattavat luvun tavoitteet sekä sen aihepiirin kannalta keskeiset käsitteet. Osapuolten välinen tavarakauppa vapautetaan asteittain sopimuksen voimaantulosta alkavan siirtymäkauden aikana. Tullilla tarkoitetaan kaikkia tavarantoiminnan yhteydessä sovellettavia tulleeja, veroja tai muita maksuja. Tavaroiden luokittelu toteutuu osapuolten tullinimikkeistöjen mukaisesti. Osapuolen on myönnettävä toisen osapuolen tavaroille kansallinen kohtelu, eli vähintään samanlainen kohtelu kuin omille tavaroilleen.

#### 2 JAKSO TULLIEN POISTAMINEN

**22 artikla.** Artikla sisältää määräykset tavarakaupan tullien poistamisesta. Osapuolet poistavat toistensa alueilta peräisin olevien tavaroiden tullit sopimuksen liitteen I mukaisesti. Liitteessä vahvistettuja tullin perustasoja ei saa nostaa eikä uusia tulleeja saa ottaa käyttöön. Osapuolet voivat neuvotella

vastaisuudessa tullien poistamisen nopeuttamisesta tai laajentamisesta.

### 3 JAKSO MUUT KUIN TARIFFITOIMENPITEET

**23–27 artikla.** Artiklat sisältävät määräykset tuonti- ja vientirajoituksista, palkkioista ja maksuista, vientitulleista ja -veroista, tuonti- ja vientilisensoinnista sekä valtionkauppayrityksistä. Osapuolet vahvistavat WTO:n puitteissa tekemänsä sitoumukset kyseisissä aihepiireissä. Pääsääntöisesti tuonti- ja vientirajoituksia ei saa soveltaa, palkkiot ja maksut on suhteutettava tarjottujen palvelujen kustannuksiin, tavaratuontia ei saa ehdollistaa konsulipalveluille, tavaraviennille ei saa asettaa tulleja tai veroja pois lukien kansallisen kohtelun mukaisesti perityt sisäiset maksut, tuonti- ja vientilisensoinnissa ei saa poiketa WTO:n tuontilisensointisopimuksen määräyksistä, ja valtionkauppayritysten toiminnan on oltava kauppaa syrjimätöntä.

### 4 JAKSO MAATALOUSTUOTTEET

**28 artikla.** Jakson määräyksiä sovelletaan toimenpiteisiin, jotka otetaan käyttöön tai pidetään voimassa WTO:n maataloussopimuksen liitteessä I määriteltujen maataloustuotteiden kaupassa sopimusosapuolten välillä.

**29 artikla.** Osapuolet sopivat erityisistä määräyksistä maatalouden suojatoimenpiteiden osalta. Maatalouden suojatoimenpiteitä ei saa kuitenkaan soveltaa samaan tavaraan samanaikaisesti myöhemmin 2 luvun 2 jaksossa määritellyn monenvälisen suojatoimenpiteen tai 3 jaksossa määritellyn kahdenvälisen suojatoimenpiteen kanssa. Artiklan määräyksen mukaan osapuolet eivät saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa maatalouden suojatoimenpiteitä sopimuksen IV liitteessä (maatalouden suojatoimenpiteet) olevassa osapuolen luettelossa määrätyn siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

**30 artikla.** Artikla sisältää määräykset sovellettavasta hintaluokkajärjestelmästä. Kolumbiassa on oikeus soveltaa Andien yhteisön hintaluokkajärjestelmää. Perulla on oikeus soveltaa hintaluokkajärjestelmää, joka perustettiin määräyksellä 115–2001-EF (sisältäen sen muutokset).

**31 artikla.** Artikla sisältää määräykset tuolohintajärjestelmästä, jota EU-osapuoli voi soveltaa.

**32 artikla.** Artiklassa määrätään vientitulleista ja muista vaikutuksiltaan vastaavista toimenpiteistä. Artiklan määräykset kieltävät vientitukien käyttämisen ja määräävät niistä toimenpiteistä, joihin vientitukien vaikutusten torjumiseksi voidaan ryhtyä.

**33 artikla.** Artiklassa määrätään tullikiintiöiden hallinnointi ja täytäntöönpano.

### 5 JAKSO HALLINNOLLISTEN VIRHEIDEN KÄSITTELY

**34 artikla.** Artikla sisältää määräykset, joiden mukaan tuontitulleihin vaikuttavat hallinnolliset virheet pyritään korjaamaan yhteisymmärryksessä osapuolten kesken.

### 6 JAKSO ALAKOMITEAT

**35 artikla.** Perustetaan markkinoillepääsyalacomitea edistämään tavarakauppaa tämän sopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

**36 artikla.** Perustetaan maatalouden alakomitea edistämään osapuolten välistä maataloustuotteiden kauppaa.

### 2 LUKU Kaupan suojakeinot

#### 1 JAKSO POLKUMYYNNIN VASTAISET TOIMENPITEET JA TASOITUSTOIMENPITEET

**37 artikla.** Osapuolten välillä sovelletaan tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994:n VI artiklan soveltamista koskevaa sopimusta jäljempänä WTO:n polkumyyntisopimus, tukia ja tasoitustulleja koskevaa sopimusta jäljempänä WTO:n tuki ja tasoitustullisopimus, ja alkuperäsääntöjä koskevaa sopimusta jäljempänä WTO:n alkuperäsääntösopimus.

**38 artikla.** Artikla sisältää yleisiä avoimuuteen liittyviä määräyksiä tutkintamenetelyistä. Osapuolet sitoutuvat siihen, että niiden kaupan suojakeinoja koskeva kansallinen lainsäädäntö on yhdenmukainen WTO:n sääntöjen kanssa.

**39–40 artikla.** EU ja Kolumbia sopivat yleisen edun huomioon ottamisesta ennen

polkumyyn- tai tasoitustullien määräämistä, ja alhaisemman tullin periaatteen soveltamisesta tulleja määrättäessä.

**41 artikla.** Artiklassa todetaan kunkin osapuolen toimivaltaiset tutkintaviranomaiset.

**42 artikla.** Osapuolet sopivat, että ne eivät voi turvautua XII osastossa selostettuun riitojenratkaisumenettelyyn polkumyyn- ja tasoitustullitutkintoihin liittyvissä asioissa.

## 2 JAKSO MONENVÄLISET SUOJA-TOIMENPITEET

**43 artikla.** Osapuolten välillä sovelletaan WTO:n suojalausekesopimusta.

**44 artikla.** Artikla sisältää yleisiä avoimuuteen liittyviä määräyksiä tutkintamenettelyistä.

**45 artikla.** Osapuolet eivät saa soveltaa samaan aikaan samaan tavaraan 3 jakson mukaista kahdenvälistä suojatoimenpidettä ja tämän jakson mukaista monenvälistä suojatoimenpidettä.

**46–47 artikla.** Artikloissa todetaan kunkin osapuolen toimivaltaiset tutkintaviranomaiset. Osapuolet sopivat, että ne eivät voi turvautua monenvälisten suojatoimien osalta XII osastossa selostettuun riitojenratkaisumenettelyyn 45 artiklaa lukuun ottamatta.

## 3 JAKSO KAHDENVÄLINEN SUOJALAUSEKE

**48 artikla.** Osapuolet sopivat kahdenvälisen suojatoimenpiteen soveltamisen mahdollisuudesta. Artikla sisältää yleiset edellytykset tilanteista, joissa kahdenvälisen suojatoimenpiteen soveltaminen on mahdollista. Kahdenvälisen suojatoimenpiteen soveltaminen on kuitenkin mahdollista ainoastaan siirtymäkauden aikana.

**49–52 artikla.** Artiklat sisältävät yksityiskohtaisia määräyksiä menettelyn aloittamisesta ja neuvotteluista, joita asianomaisen osapuolen on pidettävä ennen toimenpiteiden asettamista, toimenpiteistä, tutkintamenettelyistä ja toimenpiteen edellytyksistä ja kestoista.

**53 artikla.** Tietyissä kriittisissä tilanteissa määrättyjen edellytysten vallitessa väliaikaisten toimenpiteiden soveltaminen on mahdollista tämän artiklan mukaisesti. Väliaikaisten

toimenpiteiden enimmäiskesto on 200 päivää eikä sitä saa ylittää.

**54–55 artikla.** Osapuolet sopivat korvausta koskevista neuvotteluista tapauksissa, joissa joku osapuolista haluaa laajentaa kahdenvälistä suojatoimenpidettä, sekä toimenpiteen uudelleen soveltamisesta.

**56 artikla.** Tilanteissa, jossa Andien yhteisöön kuuluvista allekirjoittajamaista peräisin oleva tuonti Euroopan unionin syrjäisimmille alueille lisääntyy ja heikentää tai saattaa heikentää EU:n syrjäisimpien alueiden taloudellista tilannetta, on mahdollista soveltaa poikkeuksellisia menettelyjä.

**57 artikla.** Artiklassa todetaan kunkin osapuolen toimivaltaiset tutkintaviranomaiset.

## 3 LUKU Tullimenettelyjen ja kaupan helpottaminen

**58–59 artikla.** Osapuolet sopivat yhteistyön vahvistamisesta tullimenettelyjen ja kaupan helpottamisen alalla sen varmistamiseksi, että kunkin osapuolen sovellettava lainsäädäntö ja menettelyt sekä asianomaisten viranomaisten hallinnolliset valmiudet vastaavat tehokkaan valvonnan ja kaupan helpottamisen tavoitteita. Osapuolet vahvistavat tehokkaat, avoimet ja yksinkertaistetut menettelyt kulujen vähentämiseksi ja ennustettavuuden varmistamiseksi. Osapuolet sopivat, että niiden kauppaj- ja tullilainsäädäntö ja -menettelyt perustuvat kansainvälisesti sovellettaviin välineisiin ja standardeihin, kuten tullimenettelyjen yksinkertaistamista ja yhdenmukaistamista koskevaan Kioton yleissopimukseen, tavaroiden luokittelua koskevaan HS-yleissopimukseen sekä Maailman tullijärjestön jäljempänä WCO, tullitietomalliin. Lisäksi lainsäädännön perustana on kaupan suojelu ja helpottaminen, talouden toimijoita koskevat kohtuulliset, syrjimättömät ja petostentorjuntaan liittyvät vaatimukset, nykyaikaisen tullitekniikan käyttö, järjestelmien kehittäminen sähköisen tiedonvaihdon helpottamiseksi sekä kohtuulliset maksut ja palkkiot. Osapuolet pyrkivät parantamaan työskentelytapoja sekä takaamaan toiminnan syrjimättömyyden, avoimuuden, tehokkuuden, yhtenäisyyden ja vastuullisuuden, erityisesti yksinkertaistamalla tavaroiden nopeaa tulliselvitystä ja luovutusta koskevia vaatimuk-

sia ja mahdollisuuksia aina kun se on mahdollista ja huolehtimalla menettelyistä, joilla taataan muutoksenhakuoikeus tuontiin, vientiin ja kauttakuljetukseen vaikuttavien päätösten osalta.

**60 artikla.** Osapuolet antavat toimivaltaisten tulliviranomaistensa kautta kirjallisesta pyynnöstä ennen tavarán tuontia kirjallisen ennakkopäätöksen koskien tariffiluokitusta, alkuperää tai muita vastaavia seikkoja, jos osapuolet niiden osalta sopivat tällaisesta mahdollisuudesta. Muutoin ennakkopäätösten laatimisesta noudatetaan, mitä osapuolten omissa laeissa ja asetuksissa säädetään. Artiklassa määrätään, että tariffiluokitusta tai sovitussa määrin muita vastaavia seikkoja koskevat ennakkopäätökset julkaistaan niiltä osin kuin se osapuolten omaan lainsäädäntöön sisältyvien luottamuksellisuutta koskevien vaatimusten rajoissa on mahdollista.

**61 artikla.** Osapuolet sopivat käyttävänsä riskinhallintajärjestelmiä, jotta tulliviranomaisilla on mahdollisuus keskittää tarkastustoimintansa suuren riskin toimiin ja nopeuttaa vähäisen riskin tavaroiden luovutusta. Osapuolten pyrkimyksenä on vaihtaa tietoja sovelletuista riskienhallintateknikoista ja luovuttaa osaamistaan.

**62 artikla.** Edistetään WCO:n SAFE-normikehyksen mukaisen käsitteen 'valtuutettu talouden toimija' käyttöönottoa. Valtuutetun talouden toimijan asema ja kaupan helpottumisesta koituvat hyödyt myönnetään toimijoille, jotka täyttävät osapuolen kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvät tullin turvallisuusstandardit.

**63 artikla.** Osapuolet varmistavat tavaroiden vapaan kauttakuljetuksen oman alueensa kautta tähän parhaiten soveltuvaa reittiä pitkin. Jos sovelletaan rajoituksia, tarkastuksia tai muita vaatimuksia, niiden tulee olla syrjimättömiä, oikeasuhteisia ja niiden soveltamisen tulee olla yhdenmukaista. Osapuolet ottavat käyttöön tullivalvonnassa tapahtuvaa kuljetusta koskevia järjestelmiä, jotka mahdollistavat tavaroiden kauttakuljetuksen ilman velvollisuutta suorittaa tullessa tai muita maksuja sillä edellytyksellä, että tavarasta annetaan asianmukaiset vakuudet.

**64 artikla.** Osapuolet varmistavat, että tullilainsäädäntö ja -menettelyt sekä tullit, palkkiot ja muut maksut ovat julkisesti saatavilla,

mahdollisuuksien mukaan sähköisesti ja, että ne noudattavat kohtuullista siirtymäaikaan tehdessään muutoksia tullilainsäädäntöön tai -menettelyihin taikka tullessa tai muihin maksuihin. Liike-elämälle tarjotaan mahdollisuuksia esittää huomautuksia tullilainsäädäntöehdotuksista ja tullimenettelyistä perustamalla kuulemismekanismi viranomaisten ja toimijoiden välille.

**65 artikla.** Tullausarvon määrittämisessä noudatetaan GATT 1994 - sopimuksen VII artiklan soveltamisesta tehtyä sopimusta (ns. WTO:n tullausarvosopimus).

**66–68 artikla.** Edistetään ja helpotetaan tullihallintojen yhteistyötä siten, että samalla säilytetään edellytykset valvonnan suorittamiseen. Yhteistyön keinoja ovat muun muassa tietojenvaihto tullilainsäädännöstä, -menettelyistä ja -tekniikoista sekä alalla toimivien viranomaisten välisen koordinaation edistäminen. Teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnan on oltava tämän sopimuksen VII osaston mukaista. Osapuolten hallintoviranomaiset antavat toisilleen hallinnollista apua tulliasioissa siten kuin sopimuksen liitteessä V (Keskinäinen hallinnollinen avunanto tulliasioissa) määrätään. Perustetaan tullimenettelyjen, kaupan helpottamisen ja alkuperäsääntöjen alakomitea, jonka tehtävänä on muun muassa valvoa tämän luvun ja sopimuksen liitteen II (Käsitteen "alkuperätuotteet" määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) täytäntöönpanoa ja hallinnointia. Alakomiteassa neuvotellaan ja keskustellaan kaikista tullessa liittyvistä asioista, erityisesti tullimenettelyihin, tullausarvoon, tullinimikkeistöön sekä alkuperäsääntöihin liittyvistä asioista. Alkuperäsääntöjen osalta käsitellään erityisesti sopimuksen liitteen II 3 ja 4 artiklan mukaista alkuperäkumulaatiota koskevia pyyntöjä ja esitetään liitteen II muuttamista koskevat ehdotukset kauppakomitealle. Mikäli sopimuksen osapuolten välille syntyy erimielisyyksiä alkuperään tai tavaroiden luokitteluun liittyvissä asioissa, alakomiteassa pyritään löytämään erimielisyyksiin kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu. Mikäli asiaa ei voida ratkaista alakomiteassa, se annetaan WCO:n harmonisoidun järjestelmän komitean käsiteltäväksi ja osapuolia sitovasti ratkaistavaksi.

**69 artikla.** Artikla sisältää määräykset tulimenettelyjen ja kaupan helpottamiseen liittyvästä teknisestä avusta.

**70 artikla.** Peru soveltaa 59 artiklan 2 kohdan f alakohdan määräystä järjestelmien asteittaisesta kehittämisestä sähköisen tiedonvaihdon helpottamiseksi sekä 60 artiklan ennakkopäätöksiä koskevia määräyksiä kaksi vuotta sopimuksen voimaantulon jälkeen.

#### 4 LUKU Kaupan tekniset esteet

**71–72 artikla.** Artikloissa määrätään luvun 4 tavoitteista ja määritelmistä.

**73–74 artikla.** Osapuolet vahvistavat WTO:n kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa. Kyseinen sopimus liitetään kauppasopimukseen sekä otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi. Lukua sovelletaan osapuolten väliseen tavarakauppaan vaikuttavien teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden valmisteluun, hyväksymiseen ja soveltamiseen.

**75 artikla.** Osapuolet tiivistävät yhteistyötään teknisen sääntelyn, standardisoinnin, vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, akkreditoinnin, metrologian, tavarakauppaan liittyvän rajavalvonnan ja markkinavalvonnan aloilla.

**76–78 artikla.** Osapuolet sopivat käyttävänsä kansainvälisiä standardeja teknisten määräystensä laatimisen perustana, paitsi jos kyseiset kansainväliset standardit eivät ole tehokas tai sopiva tapa oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi. Osapuolet sitoutuvat artiklassa määriteltäviin vaatimustenmukaisuuden arviointia helpottaviin toimenpiteisiin.

**79–80 artikla.** Artikloissa määrätään teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen avoimuudesta ja ilmoitusmenettelystä sekä käytännöistä tavaroiden rajavalvonnassa ja markkinavalvonnassa.

**81–84 artikla.** Artikloissa määrätään käytännöistä tilanteissa, joissa osapuolet edellyttävät pakollista tuotemerkintää. Artikloja sovelletaan viimeistään vuoden kuluttua kauppasopimuksen voimaantulosta. Osapuolet tunnustavat kauppaan liittyvän teknisen avun ja valmiuksien kehittämisen merkityksen ja

määrittelevät tämän painopisteitä, perustavat kaupan teknisten esteiden alakomitean ja määrittelevät sen tehtävät sekä sopivat tietojenvaihdon määräajoista.

#### 5 LUKU Terveys- ja kasvinsuojelutoimet

**85 artikla.** Artiklassa määritellään terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat tavoitteet. Toimien tavoitteena on suojella ihmisten, eläinten tai kasvien elämää ja terveyttä osapuolten alueella ja helpottaa samalla osapuolten välistä kauppaa terveys- ja kasvinsuojelutoimien alalla. Tavoitteena on myös toimia yhteistyössä WTO:n terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen jäljempänä SPS-sopimus, täytäntöönpanon jatkamiseksi ja varmistaa, että terveys- ja SPS-toimet eivät muodosta perusteettomia kaupan esteitä osapuolten välille. Lisäksi tavoitteena on kehittää mekanismeja ja menettelyjä, joiden tarkoituksena on ratkaista tehokkaasti osapuolten välillä terveys- ja kasvinsuojelutoimien kehittämisestä ja täytäntöönpanosta aiheutuvat ongelmat ja vahvistaa osapuolten toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteydenpitoa ja yhteistyötä terveys- ja kasvinsuojeluasioissa ja helpottaa erityis- ja erilliskohtelun täytäntöönpanoa ottaen huomioon osapuolten väliset epäsymmetrisyydet.

**86–90 artikla.** Oikeuksien ja velvollisuuksien vahvistetaan olevan WTO:n terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan SPS-sopimuksen mukaisia. Rajataan EU:n ja Perun sekä EU:n ja Kolumbian sopimuksessa SPS-sopimuksen mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisala kaikkiin terveys- ja kasvinsuojelutoimiin, jotka voivat suoraan tai välillisesti vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan. Standardeihin, teknisiin määräyksiin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin sovelletaan luvun 5 määräyksiä vain jos ne liittyvät terveys- ja kasvinsuojelutoimiin. Soveltamisala kattaa myös eläinten hyvinvoinnin. Ilmoitetaan, että luvussa 5 sovelletaan SPS-sopimuksen määritelmiä. Toimivaltaiset viranomaiset on lueteltu VI liitteen (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) 1 lisäyksessä. Sovitaan yleiset periaatteet, joiden mukaan terveys- ja kasvinsuojelutoimia ei saa käyttää perusteettomina

kaupan esteinä osapuolten välillä. Lisäksi yleisenä periaatteena ovat avoimuus, kohtuullisuus ja viivytysten välttäminen.

**91–92 artikla.** Määritellään tuontivaatimukset ja -menettelyt: syrjimättömyys, muutoksiin siirtymäajat, tuontiluvan antamiselle 90 työpäivän määräaika, tarkastusmaksujen kohtuullisuus ja perustelut maksumuutoksille, vaatimusten mukaisten laitosten ilmoittaminen eläintuotteiden tuonnin osalta, liitteen VI laitosten hyväksyminen sekä hylkäämisperusteista tiedottaminen.

**93 artikla.** Osapuolilla on oikeus suorittaa toisen osapuolen viranomaisten valvontajärjestelmän tai sen osan tarkastus. Kuluista vastaa tarkastuksen suorittava osapuoli. Tarkastuskäynnistä on ilmoitettava vähintään 60 päivää ennen käyntiä, paitsi jos kyseessä on hätätapaus tai osapuolet toisin sopivat. Asianomaisten osapuolten on sovittava kaikista tarkastuskäyntiin tehtävistä muutoksista.

**94 artikla.** Artiklassa osapuolet tunnustavat käsitteinä tuholaisista ja taudeista vapaat alueet sekä alueet, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja, SPS-sopimuksen ja Maailman eläintautijärjestön jäljempänä OIE, sekä kansainvälisen kasvinsuojeluyleissopimuksen jäljempänä IPPC, mukaisten standardien, suuntaviivojen tai suositusten mukaisesti.

**95 artikla.** Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea voi laatia määräyksiä vastaavuudesta ja antaa kauppakomitealle vastaavasti suosituksia. Kyseinen alakomitea laatii myös vastaavuuden tunnustamismenettelyn.

**96 artikla.** Artiklassa määrätään avoimuudesta ja tietojen vaihdosta. Osapuolten yhteyspisteet on lueteltu VI liitteen (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) 4 lisäyksessä.

**97 artikla.** Artiklassa määrätään, että kukin osapuoli ilmoittaa toisille osapuolille kirjallisesti kahden työpäivän kuluessa kaikista vakavista tai merkittävistä riskeistä ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle, mukaan lukien elintarvikkeisiin liittyvät hätätilanteet.

**98–99 artikla.** Tuojaosapuoli voi ihmisten, eläinten tai kasvien terveyteen liittyvän vakavan riskin takia toteuttaa ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden suojelun kannalta välttämättömiä tilapäisiä toimenpiteitä ja siirtymätoimenpiteitä ilman ennakkoilmoitusta. Lisäksi tuojan lisäehdoille voidaan tilanne-

kohtaisten neuvottelujen perusteella sopia vaihtoehtoiset toimenpiteet. Nämä toimenpiteet voivat perustua esimerkiksi kansainvälisiin standardeihin. Vaihtoehtoisia toimenpiteitä käytettäessä sovelletaan tiedonantovelvollisuutta.

**100 artikla.** Jos Andien yhteisöön kuuluvalla allekirjoittajamaalla on EU-osapuolen ilmoittamaan toimenpide-ehdotukseen liittyviä ongelmia sen soveltaessa SPS-sopimuksen 10 artiklaa, se voi tarvittaessa pyytää EU-osapuolelta SPS-sopimuksen 7 artiklan mukaisesti antamissaan huomautuksissa mahdollisuutta neuvotella ongelmista. Neuvotteluissa voidaan sopia vaihtoehtoisista tuontiehdoista, 101 artiklan mukaisesta teknisestä avusta ja/tai siirtymäkaudesta.

**101 artikla.** Artiklassa sovitaan teknisestä avusta ja kaupallisten valmiuksien tehostamisesta.

**102–103 artikla.** Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitean tehtävänä on edistää osapuolten välistä eläinten hyvinvointia koskevaa yhteistyötä. Perustetaan terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea, joka kehittää ja seuraa tämän luvun täytäntöönpanoa ja voi tarvittaessa tarkastella tätä lukua uudelleen ja tehdä suosituksia. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea voi perustaa tilapäisiä työryhmiä erityistehtävien suorittamiseksi, ja se määrittää niiden tehtävät ja laatii niiden työjärjestyksen.

**104 artikla.** Artiklassa määrätään riitojen ratkaisemisesta.

## 6 LUKU Tavaroiden liikkuvuus

**105 artikla.** Edistetään osapuolista peräisin olevien tavaroiden vapaata liikkuvuutta Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välillä. Peru ja Kolumbia myöntävät toisilleen vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin ne myöntävät EU-osapuolelle ja edistävät tahollaan tavarakauppaa koskevien kansallisten säädöstensä ja menettelyidensä yhdenmukaistamista tai keskinäistä tunnustamista.

## 7 LUKU Poikkeukset

**106 artikla.** Artikla sisältää poikkeukset yleisiin määräyksiin osapuolten välisessä ta-

varakaupassa. Poikkeukset koskevat toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä julkisen moraalin suojelemiseksi tai yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi, ihmisten ja eliöiden elämän tai terveyden suojelemiseksi, tai toimenpide liittyy kunnan tai hopean tuontiin tai vientiin. Poikkeukset voivat koskea myös muun muassa vankityönä valmistettuja tuotteita tai taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelua. Artiklan sisältö vastaa GATTin tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT 1994) poikkeuksia käsittelevän XX artiklan sisältöä. Ennen tiettyjen kotimaisen tuotteiden saannin turvaamista koskevien poikkeustojen toteuttamista on osapuolten pyrittävä kummankin hyväksyttävissä olevaan ratkaisuun.

#### IV OSASTO: PALVELUKAUPPA, SIOITTAUTUMINEN JA SÄHKÖINEN KAUPPA

##### 1 LUKU Yleiset määräykset

**107 artikla.** Artiklassa määritellään osaston määräysten tavoite ja laajuus. Artiklassa suljetaan osaston määräysten ulkopuolelle muun muassa julkista valtaa käytettäessä tarjotut palvelut, julkiset hankinnat ja valtion tukemat lainat, vakuudet sekä vakuutukset. Lisäksi vahvistetaan osapuolten oikeus sääntelyyn oikeutettujen politiikkatavoitteiden saavuttamiseksi. Osaston määräyksiä ei tule tulkita siten, että ne velvoittaisivat julkisten yritysten yksityistämiseen tai siten, että niistä seuraisi oikeuksia luonnollisille henkilöille työmarkkinoille tuloon, kansalaisuuteen, asuinpaikkaan tai pysyvään työskentelyyn osapuolten alueella.

**108 artikla.** Artikla sisältää osastossa sovellettavat määritelmät.

**109 artikla.** Artikla antaa sopimuksen myötä perustettavalle kauppakomitealle mahdollisuuden tarvittaessa perustaa työryhmän, joka muun muassa käsittelee sijoittautumista, palvelukauppaa ja sähköistä kauppaa koskevia sääntelykysymyksiä, edistäisi Perun ja Kolumbian liittymistä henkilö- tietojen suojaa koskevaan safe harbour-

järjestelmään sekä edistäisi sähköisen kaupan kehitystä ja kehittäisi tähän liittyviä käytänteitä pyrkien muun muassa sähköisten liiketoimien ja sähköisen viranomaisasioinnin turvallisuuden parantamiseen.

##### 2 LUKU Sijoittautuminen

**110 artikla.** Artikla sisältää luvussa sovellettavat määritelmät.

**111 artikla.** Suljetaan luvun velvoitteiden ulkopuolelle ydinaineita koskeva yritystoiminta, aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotanto ja kauppa, audiovisuaaliset palvelut, kansallinen meriliikenteen kabotaasi, myrkyllisten jätteiden käsittely ja hävittäminen sekä lentoliikennepalvelut lukuun ottamatta tiettyjä lentoliikenteen oheispalveluja kuten ilma-alusten huolto- ja korjauspalvelut, myynti- ja markkinointi, tietokonepohjaisia varausjärjestelmiä koskevat palvelut sekä maahuolintapalvelut ja lentokenttäpalvelut.

**112–114 artikla.** Artiklat sisältävät yritysten sijoittautumisen osalta markkinoillepääsyä ja kansallista kohtelua koskevat velvoitteet, joiden mukaan osapuolet myöntävät toisen osapuolen sijoittautuneille yrityksille ja sijoittajille vähintään sen kohtelun, joka on ilmoitettu osapuolten erityisiä sitoumuksia koskevissa, liitteeseen VII sisältyvissä sitoumusluetteloissa niissä ilmoitetuin ehdoin, rajoituksin ja edellytyksin. Liitteen VII mukaan Suomi tekee suhteessa Peruun ja Kolumbiaan WTO:n palveluiden kaupan yleissopimuksen, jäljempänä GATS, puitteissa tehtyjä erityisiä sitoumuksia pidemmälle meneviä sitoumuksia muun muassa maatalous-, metsätalous-, kalastus-, kaivos-, energia- ja teollisuustuotantoaloilla sekä lakipalveluissa, kirjanpito- ja kehityspalveluissa, tutkimus- ja kehityspalveluissa, teollisuustuotantoon ja energianjakeluun liittyvissä neuvonta- ja konsultointipalveluissa, huolto- ja korjauspalveluissa, posti- ja kuriiripalveluissa, rakennuspalveluissa, jakelupalveluissa, kuljetuspalveluissa, ympäristöpalveluissa ja energiapalveluissa. Siltä osin, kuin artiklojen määräykset koskevat kuljetuspalveluja, sisältävät määräykset myös osin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvaa sääntelyä, johon liittyvät muun muassa laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919), merilaki (674/1994), rautatielaki

(304/2011), joukkoliikennelaki (869/2009), laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (693/2006) ja taksiliikennelaki (217/2007). Artiklat eivät kuitenkaan edellytä lainsäädännön muuttamista.

**115 artikla.** Jakson määräykset eivät vaikuta osapuolten ja niiden sijoittajien velvollisuuksiin, joista määrätään Euroopan unionin jäsenvaltion ja Perun tai Kolumbian välisessä kansainvälisessä sijoituksia koskevassa sopimuksessa eikä tällaisten sopimusten riitojenratkaisumenettelyjä sovelleta luvun määräyksiin kohdistuviin rikkomuksiin. Suomessa on voimassa oleva sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskeva sopimus Perun kanssa (SopS 33/1996).

**116 artikla.** Osapuolet pyrkivät edistämään sijoitustoiminnalle houkuttelevien olosuhteiden kehittämistä ja sitoutuvat tämän saavuttamiseksi tarkastelemaan sijoitusympäristöä viiden vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta.

3 LUKU      Rajat ylittävä palvelujen tarjonta

**117 artikla.** Artikla sisältää luvussa sovellettavat määritelmät.

**118 artikla.** Suljetaan luvun velvoitteiden ulkopuolelle 111 artiklaa vastaavasti audiovisuaaliset palvelut, kansallinen meriliikenteen kabotaasi sekä lentoliikennepalvelut lukuun ottamatta tiettyjä lentoliikenteen oheispalveluja.

**119–121 artikla.** Artiklat sisältävät rajat yli tarjottavien palvelujen osalta markkinoillepääsyä ja kansallista kohtelua koskevat velvoitteet, joiden mukaan osapuolet myöntävät toisen osapuolen palveluille ja palveluntarjoajille vähintään sen kohtelun, joka on ilmoitettu osapuolten erityisiä sitoumuksia koskevissa, VIII liitteeseen sisältyvissä sitoumusluetteloissa niissä ilmoitetuin ehdoin, rajoituksin ja edellytyksin. VIII liitteen mukaan Suomi tekee suhteessa Peruun ja Kolumbiaan GATSin puitteissa tehtyjä erityisiä sitoumuksia pidemmälle meneviä sitoumuksia muun muassa lakipalveluissa, kirjanpito- palveluissa, tutkimus- ja kehityspalveluissa, teollisuustuotantoon ja energianjakeluun liittyvissä neuvonta- ja konsultointipalveluissa, huolto- ja korjauspalveluissa, posti- ja kuriiri-

ripalveluissa, rakennuspalveluissa, jakelupalveluissa, kuljetuspalveluissa, ympäristöpalveluissa ja energiapalveluissa. Sopimuksen mukaan Suomi tekee lisäsidontoja yli GATS-sopimuksen myös sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta toimitusmuodossa 2 sekä yksityisesti rahoitettujen palveluiden että ammatillisten palveluiden osalta. Siltä osin, kuin artiklojen määräykset koskevat kuljetuspalveluja, sisältävät määräykset myös osin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvaa sääntelyä, johon liittyvät muun muassa laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta ja merilaki. Artiklat eivät kuitenkaan edellytä lainsäädännön muuttamista.

4 LUKU      Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu tarjontaa varten

**122–123 artikla.** Artikloissa määritellään ne luonnollisten henkilöiden ryhmät, joita luvun velvoitteet koskevat.

**124–128 artikla.** Artiklat sisältävät velvoitteet kunkin 122–123 artikloissa määritellyn ryhmän osalta. Kukin osapuoli tekee sitoumuksia yritysten avainhenkilöstön sekä tutkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta niillä aloilla, joilla se tekee (osaston 2 luvun mukaan) yritysten sijoittautumista koskevia sitoumuksia. Kukin osapuoli tekee lisäksi sitoumuksia palveluiden myyjien osalta niillä aloilla, joilla se tekee (osaston 2 tai 3 luvun mukaan) yritysten sijoittautumista tai rajat ylittäviä palveluja koskevia sitoumuksia. Sopimusperusteisten palveluntarjoajien sekä itsenäisten ammatinharjoittajien osalta kukin osapuoli tekee sitoumuksia erikseen mainituilla aloilla. Lisäksi osapuolet pyrkivät edistämään muiden lyhytaikaisten liikematkailijoiden maahantuloa ja tilapäistä maassa oleskelua. IX liitteessä ilmoitetaan kaikkia ryhmiä koskevat ehdot, edellytykset ja rajoitukset. Olemassa olevan käytännön mukaisesti Suomi tekee yritysten avainhenkilöstöä, tutkinnon suorittaneita harjoittelijoita sekä palveluiden myyjiä koskevat sitoumukset ilman saatavuusharkinnan soveltamismahdollisuutta, mutta sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien osalta varaa oikeuden saatavuusharkinnan soveltamiseen. Siltä osin, kuin artiklojen määräykset koskevat kuljetuspalveluja, sisäl-



tävät määräykset myös osin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvaa sääntelyä, johon liittyy muun muassa merilaki. Artiklat eivät kuitenkaan edellytä lainsäädännön muuttamista.

## 5 LUKU Sääntelykehys

### 1 JAKSO YLEISESTI SOVELLETTAVAT MÄÄRÄYKSET

**129 artikla.** Artiklassa sovitaan edellytyksistä, joiden täytyttyä osapuolet voivat aloittaa neuvottelut palveluntarjoajien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevista sopimuksista.

**130 artikla.** Artiklassa sovitaan menettelyistä toisen osapuolen tietopyyntöihin vastaamiseksi ja luottamuksellisten tietojen käsittelystä tämän yhteydessä.

**131 artikla.** Artikla sisältää tiettyjä kansallista sääntelyä koskevia velvoitteita. Velvoitteet koskevat aloja, joilla osapuolet ovat tehneet erityisiä sitoumuksia. Osapuolet sitoutuvat huolehtimaan siitä, että näillä aloilla kaikkia IV osaston soveltamisalaan kuuluvia, palveluiden tarjontaa tai sijoittautumista koskevia yleisesti sovellettavia toimenpiteitä hallinnoidaan kohtuullisella, objektiivisella ja puolueettomalla tavalla. Tilanteissa, joissa palvelun tarjoaminen tai sijoittautuminen edellyttää lupaa, osapuolet sitoutuvat ilmoittamaan hakijalle kohtuullisessa ajassa hakemusta koskevasta päätöksestä. Osapuolten on lisäksi ylläpidettävä menettelyitä, jotka mahdollistavat hallinnollisten päätösten uudelleen tarkastelun sekä huolehdittava siitä, etteivät osapuolten soveltamat lupa- ja pätevyysvaatimukset, menettelyt tai tekniset standardit tee tyhjäksi niiden erityisiä sitoumuksia.

### 2 JAKSO TIETOKONEPALVELUT

**132 artikla.** Artikla sisältää tietokonepalveluja koskevia määritelmiä.

### 3 JAKSO POSTI- JA KURIIRIPALVELUT

**133–138 artikla.** Artiklat sisältävät posti- ja kuriiripalveluja koskevat määritelmät ja sääntelyperiaatteet. Periaatteet käsittelevät

kilpailunvastaisten käytänteiden torjumista, yleispalveluvelvoitteen hallinnointia, yleispalvelun alaan kuuluvien toimilupien myöntämistä ja sääntelyelinten riippumattomuutta.

### 4 JAKSO TELEVIESTINTÄPALVELUT

**139–150 artikla.** Artiklat sisältävät velvoitteita televiestintäpalveluiden sääntelystä sekä määritelmiä jaksossa käytettävistä käsitteistä. Velvoitteet koskevat muun muassa suurten palveluntarjoajien toimintaa ja niille asetettavia velvoitteita, sääntelyviranomaisen riippumattomuutta, televiestintäpalvelujen tarjoamiseen tarvittavien lupien myöntämistä, verkkojen yhteen liittämistä, rajallisten voimavarojen kuten taajuuksien myöntämistä ja käyttöä, yleispalveluvelvoitteen hallinnointia, tietojen luottamuksellisuutta sekä televiestintäalaa koskevien riitojen ratkaisemista tietyissä tapauksissa.

### 5 JAKSO RAHOITUSPALVELUT

**151 artikla.** Artiklassa esitetään sääntelyperiaatteet, jotka koskevat 2, 3, ja 4 lukujen mukaisesti vapautettuja rahoituspalveluja.

**152 artikla.** Artiklassa määritellään rahoituspalveluja koskevat avainkäsitteet. Esimerkiksi käsitteellä 'rahoituspalvelu' tarkoitetaan vakuutustoimintaa oheispalveluineen sekä pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja, jotka määritellään artiklassa tarkemmin.

**153 artikla.** Artiklassa määrätään pääsystä toisen osapuolen selvitys- ja maksujärjestelmiin, joita käytetään tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Toisen osapuolen toimijoilla ei ole kuitenkaan pääsyä viimekäden rahoitukseen toisin sanoen keskuspankkirahoitukseen. Jos osapuoli vaatii, että palvelun tarjoajat osallistuvat erilaisiin itsesääntelyjärjestelmiin, pörssiin tai vastaaviin organisaatioihin, niiden on varmistettava, että toisen osapuolen edustajat pääsevät niihin samoin edellytyksin.

**154 artikla.** Artiklassa määrätään vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskevista poikkeuksista. Osapuolet voivat ottaa käyttöönsä tai ylläpitää sijoittajien, tallettajien ja vakuutuksenottajien suojelua tai rahoitusjärjestelmiensä luotettavuutta ja vakautta tur-

vaavia toimenpiteitä. Toimenpiteet eivät saa kuitenkaan johtaa syrjivään kohteluun. Mikään sopimuksessa ei velvoita osapuolia paljastamaan yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tileihin liittyviä tai julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tai yksityisiä tietoja. Osapuolet voivat vaatia rajat ylittävien palvelujen tarjoajan rekisteröintiä tai toimilupaa.

**155 artikla.** Artiklassa määrätään, miten yleisesti sovellettavista toimenpiteistä sekä vaatimuksista, joita osapuolet soveltavat rahoituspalvelujen tarjoamista koskeviin hakemuksiin, ilmoitetaan. Lisäksi artiklassa määrätään hakijan oikeudesta saada tietoja hakemuksensa käsittelyvaiheesta ja lisätietojen antamisesta. Artiklan mukaan osapuolet pyrkivät ottamaan käyttöönsä rahoituspalvelualan sääntelyä ja valvontaa koskevat kansainvälisesti hyväksytyt normit ja soveltaamaan niitä.

**156 artikla.** Artiklassa määrätään uusien rahoituspalvelujen tarjoamisesta. Osapuolen tulee sallia toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan tarjota samantyyppisiä uusia rahoituspalveluja kuin mitä sen omat rahoituspalveluntarjoajat saavat kansallisen lainsäädännön nojalla tarjota vastaavissa olosuhteissa. Osapuolet voivat määrätä, että tällaisen palvelun tarjoamiseen vaaditaan tietty oikeudellinen yritysmuoto ja edellyttää, että palvelun tarjoamiseen hankitaan lupa. Lupa voidaan evätä vain toiminnan vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä.

**157 artikla.** Osapuolen tulee sallia toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan siirtää tietojenkäsittelyssä tarvittavia tietoja alueelleen ja sieltä pois, mikäli tämä on tarpeen rahoituspalvelujen tarjoajan tavanomaisessa liiketoiminnassa. Osapuolet ottavat käyttöönsä asianmukaiset suojatoimenpiteet yksityisyyden ja perusoikeuksien sekä henkilöiden vapauden suojaamiseksi, erityisesti henkilötietojen siirron osalta.

**158 artikla.** Jos osapuoli tunnustaa minkä tahansa muun maan rahoituspalveluiden toiminnan vakautta ja luotettavuutta turvaavia toimenpiteitä, sen on tarjottava myös toiselle osapuolelle mahdollisuutta liittyä järjestelyyn sellaisissa olosuhteissa, joissa toisella osapuolella on vastaava rahoitusmarkkinoiden

sääntely, valvonta, sääntelyn toimeenpano ja osapuolten keskinäinen tiedonjako.

**159 artikla.** Artiklassa määrätään erityispoikkeuksista, joiden mukaan sopimus ei estä osapuolia toteuttamasta tai tarjoamasta alueellaan lakisääteiseen eläke- tai sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvaa yksinomaista toimintaa (lukuun ottamatta tapauksia, joissa julkisten yhteisöjen tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat osapuolten sisäisten sääntöjen mukaisesti harjoittaa tätä toimintaa). Sopimuksen määräyksiä ei sovelleta myöskään keskuspankin, rahaviranomaisten tai muun julkisen elimen raha- ja valuuttakurssipolitiikan yhteydessä toteuttamiin toimiin. Sopimus ei estä osapuolta itseään harjoittamasta palveluita yksinoikeudella. Sopimus ei myöskään estä osapuolen julkisia elimiä harjoittamasta toimintaa tai tarjoamasta palveluita yksinoikeudella, osapuolen lukuun taikka takauksella tai niiden myöntämin varoin.

## 6 JAKSO KANSAINVÄLISET MERILIIKENNEPALVELUT

**160 artikla.** Artikla sisältää kansainvälisiä meriliikennepalveluja koskevia velvoitteita, jotka koskevat muun muassa osapuolten palveluntarjoajien pääsyä meriliikennepalvelujen markkinoille, satamiin ja satamapalveluihin sekä lastinjakosopimusten kieltoa. Osapuolten tulee lisäksi sallia toisen osapuolen palveluntarjoajien sijoittautuminen alueelleen yhtä edullisin ehdoin kuin omat tai jonkin kolmannen maan palveluntarjoajat. Määräykset sisältävät osin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvaa sääntelyä, johon liittyy muun muassa laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta ja laki yksityisistä yleisistä satamista (1156/1994). Artikla ei kuitenkaan edellytä lainsäädännön muuttamista.

**161 artikla.** Artikla sisältää osastossa meriliikennepalvelujen osalta sovellettavat määräritelmät.

## 6 LUKU Sähköinen kaupankäynti

**162–166 artikla.** Artiklassa tunnustetaan sähköisen kaupan mahdollisuus lisätä kauppaa ja sovitaan sähköistä kauppaa koskevasta yhteistyöstä ja vuoropuhelusta, joka kattaa

muun muassa sähköisiin allekirjoituksiin, henkilötietojen ja kuluttajansuojaan, paperitomaan kaupankäyntiin sekä sähköisen kaupan lainsäädäntöön liittyviä kysymyksiä. Osapuolet sopivat kehittävänsä sähköistä kauppaa kansainvälisten tietosuojastandardien mukaisesti ja sitoutuvat sähköisten toimistusten tullittomuuteen.

## 7 LUKU Poikkeukset

**167 artikla.** Artikla sisältää osaston määräysten osalta noudatettavat yleiset poikkeukset, joiden mukaan mikään ei estä osapuolia ottamasta käyttöön toimia, jotka ovat tarpeen muun muassa yleisen turvallisuuden suojelemiseksi, ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi tai harhaanjohtavien ja petollisten toimintatapojen ehkäisemiseksi.

## V OSASTO: JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMANLIIKKEET

**168 artikla.** Osapuolet hyväksyvät Kansainvälisen valuuttarahaston VIII artiklan mukaisesti vaihtotaseeseen liittyvien maksujen ja siirtojen suorittamisen osapuolten välillä vapaasti vaihdettavassa valuutassa.

**169 artikla.** Osapuolet hyväksyvät Kansainvälisen valuuttarahaston VIII artiklan mukaisesti juoksevien kansainvälisten liiketoimien edellyttämien maksujen ja siirtojen suorittamisen osapuolten välillä vapaasti vaihdettavassa valuutassa.

**170 artikla.** Jos osapuolten väliset maksut ja pääomanliikkeet poikkeuksellisissa olosuhteissa aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia raha- tai valuuttakurssipolitiikan toteuttamiselle EU:n jäsenvaltioissa taikka Perussa tai Kolumbiassa, ne voivat toteuttaa pääomanliikkeitä koskevia suojatoimenpiteitä enintään vuoden ajan. Kolumbiassa näitä suojatoimenpiteitä voidaan pitää perustelluista syistä voimassa tämän jälkeenkin. Kolumbian on kuitenkin esitettävä muille osapuolille perustelut toimenpiteiden voimassa pitämiseksi. EU:ssa ja Perussa kyseiset suojatoimenpiteet voidaan ottaa uudelleen käyttöön, jos olosuhteet ovat erityisen poikkeukselliset ja niistä neuvoteltu etukäteen

osapuolten välillä. Suojatoimia ei saa käyttää kaupan esteinä. Suojatoimenpiteiden toteuttamisesta on ilmoitettava muille osapuolille välittömästi.

**171 artikla.** Pitkäaikaisille sijoituksille on tarkoitus luoda vakaat puitteet. Osapuolet neuvottelevat jatkossa pääomanliikkeiden helpottamisesta välillään.

## VI OSASTO: JULKISET HANKINNAT

**172 artikla.** Artikla määrittelee keskeiset julkisia hankintoja koskevat käsitteet.

**173 artikla.** Osaston määräyksiä sovelletaan osapuolten hankintoihin, jotka on määriteltä XII liitteen 1 lisäyksessä. Tämä kattaa keskushallinnon sekä alue- ja paikallishallinnon hankintayksiköt, lain säätämät elimet ja erityisalojen hankintayksiköt ja määrittelee sopimuksen piiriin kuuluvat tavara- ja palveluhankinnat, rakennus- ja käyttöoikeusurakat sekä soveltamisen poikkeukset.

**174 artikla.** Artikla sisältää osaston määräyksiä koskevat yleiset poikkeukset.

**175 artikla.** Artikla määrittelee sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa koskevat yleiset periaatteet. Osapuoli ja sen hankintayksiköt myöntävät toisen osapuolen tavaroille, palveluille ja toimittajille kansallisen kohtelun sekä kohtelevat näitä toimittajia tasapuolisesti. Hankintayksikkö käyttää avoimia, valikoivia ja suljettuja tarjouskilpailumenettelyjä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

**176 artikla.** Artikla sisältää määräykset hankintatietojen julkaisemisesta. Osapuolilla on velvollisuus julkaista viipymättä tiedot yleisesti sovellettavista hankintatoimista ja näiden muutoksista.

**177–178 artikla.** Artiklat sisältävät määräykset hankintailmoitusten julkaisemisesta ja hankintaan osallistumisen edellytyksistä.

**179 artikla.** Artikla sisältää määräykset valikoivasta tarjouspyyntömenettelystä eli rajoitetusta menettelystä. Hankintayksikkö valikoi tiettyjen objektiivisten ja tasapuolisten perusteiden mukaisesti ne toimittajat, joille varsinainen tarjouspyyntö lähetetään.

**180 artikla.** Artikla sisältää kestoluetteloa koskevat määräykset.

**181–184 artikla.** Artiklat sisältävät määräykset teknisten eritelmien käytöstä hankinnassa, tarjouspyyntöasiakirjoista, tarjouskilpailuihin liittyvistä määräajoista ja hankintaneuvottelujen käymisestä toimittajien kanssa.

**185 artikla.** Suljetun tarjouspyyntömenettelyn käyttö on mahdollista ainoastaan tietyin edellytyksin. Suljettu menettely tarkoittaa Suomen hankintalaissa mainittua suorahankintaa. EU-direktiiveissä suora hankinnasta käytetään nimitystä neuvottelumenettely, josta ei julkaista etukäteen hankintailmoitusta.

**186–188 artikla.** Artiklat sisältävät määräykset ennen sähköisen huutokaupan aloittamista toimitettavista tiedoista, tarjousten käsittelystä ja hankintasopimuksen tekemisestä sekä hankintatietojen avoimuudesta.

**189 artikla.** Osapuolen on luovutettava hankintaa koskevia tietoja toisen osapuolen pyynnöstä tietyin rajauksin. Tiedot saanut osapuoli ei saa luovuttaa tietoja toimittajille ilman tiedot antaneen osapuolen suostumusta, jos niiden antaminen vaarantaisi kilpailun tulevissa tarjouskilpailuissa. Osapuoli eivätkä sen hankintayksiköt saa myöskään antaa toimittajille tietoa, joka saattaisi vaarantaa toimittajien välisen reilun kilpailun.

**190 artikla.** Osapuolilla on käytössä kansallinen muutoksenhakumenettely toimittajien valituksia varten. Kullakin osapuolella tulee olla vähintään yksi valituksia tutkiva puolueeton hallinto- tai oikeusviranomainen. Suomessa valitukset osoitetaan markkinaoikeudelle. Järjestely, jossa valituksen tutkii ensin muu viranomainen kuin tuomioistuin, on artiklan mukaan mahdollinen määrätyin edellytyksin. Kunkin osapuolen tulee säätää menettelyistä, jotka mahdollistavat toimittajan osallistumisen hankintaan pikaisin väliaikaisin toimin sekä tämän osaston määräysten rikkomisen korjaamisen tai vahingonkorvauksen.

**191 artikla.** Osapuolen on ilmoitettava soveltamisalan muutoksista kirjallisesti muille osapuolille. Jos toinen osapuoli ei hyväksy ilmoittajan ehdottamaa korvaavaa sitoumusten mukautusta, on sen esitettävä eriävä mielipide 30 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Sopimuksen liitettä muutetaan sen jälkeen, kun osapuolet ovat hyväksyneet sitoumusten muutokset kauppakomiteassa.

**192 artikla.** Artikla sisältää määräykset mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten osallistumisesta julkisiin hankintoihin. Osapuolet sitoutuvat vaihtamaan tietoja ja toimimaan yhdessä helpottaakseen kyseisten yritysten osallistumista hankintoihin.

**193 artikla.** Artikla sisältää osapuolten välistä yhteistyötä koskevia määräyksiä.

**194 artikla.** Yhteistyöelimeksi perustetaan julkisten hankintojen alakomitea. Artikla määrittelee alakomitean tehtävät.

## VII OSASTO: TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET

### 1 LUKU Yleiset määräykset

**195 – 200 artikla.** Artikloissa määritellään teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat tavoitteet, velvoitteiden luonne ja soveltamisala, yleiset periaatteet, kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu ja oikeuksien sammuminen. Sopimus täydentää WTO:n teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaa liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen jäljempänä TRIPS-sopimus, (SopS 4-5/1995) sekä muiden monenvälisten teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien sopimusten määräyksiä osapuolten välillä. Teollis- ja tekijänoikeuksilla tarkoitetaan tekijänoikeutta ja lähioikeuksia, patenteja, tavaramerkkejä, toiminimiä, malleja, integroitujen piirien piirimalleja (topografiat), maantieteellisiä merkintöjä, kasvilajikkeita ja julkistamattoman tiedon suojaa. Lisäksi sopimus kattaa suojan vilpillistä kilpailua vastaan.

### 2 LUKU Biologisen monimuotoisuuden suojelu ja perinteinen tieto

**201 artikla.** Artikla määrittelee osapuolten toimia alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen tietämyksen, keksintöjen ja menettelytapojen suojaamiseksi ja käytön edistämiseksi kansallisen lainsäädännön asettamissa rajoissa. Osapuolet sitoutuvat tekemään yhteistyötä sen varmistamiseksi, että teollis- ja tekijänoikeudet tukevat biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen geenivarojen ja niitä koskevan

perinteisen tiedon osalta. Suomessa ei ole annettu asiaan liittyvää erityislainsäädäntöä, mutta luvun asia-alueen voidaan katsoa sivuavan tekijänoikeuslakia (404/1961), patenttilakia (550/1967) ja lakia kasvinjalostajanoikeudesta (1279/2009). EU:ssa on aloitettu geenivarojen saatavuuteen ja niiden käytöstä saatavien hyötyjenjakoon liittyvän asetusehdotuksen käsittely.

3 LUKU Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat määräykset

## 1 JAKSO TAVARAMERKIT

**202–206 artiklat.** Artiklat sisältävät määräykset kansainvälisten sopimusten noudattamisesta, rekisteröinnin edellytyksistä, rekisteröintimenettelystä, tunnetuista tavaramerkeistä, ja poikkeuksista tavaramerkillä myönnettyihin oikeuksiin. Osapuolet noudattavat Pariisin yleissopimuksen (SopS 43/1975) ja TRIPS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia. TRIPS-sopimus sisältää 61 artiklan, joka koskee teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamisesta määrättäviä rikosoikeudellisia seuraamuksia ja oikeuskeinoja. Näin ollen 202 artiklan 1 kohdan määräys liittyy jaettuun toimivaltaan kuuluiin rikosoikeudellisiin määräyksiin. Rikoslaki (39/1889), tavaramerkkilaki (7/1964) ja toiminimilaki (128/1979) täyttävät TRIPS-sopimuksessa asetetut velvoitteet, joten määräys ei aiheuta tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä. Madridin pöytäkirjaan liittymistä ja tavaramerkkilainsäädäntöä koskevan yleissopimuksen (Geneve, 1994) noudattamista koskevat määräykset 202 artiklan 2 ja 3 kohdassa eivät kohdistu EU:n jäsenvaltioihin.

## 2 JAKSO MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

**207–214 artikla.** Artikloissa määritetään jakson soveltamisala, vakiintuneet maantieteelliset merkinnät, uusien maantieteellisten merkintöjen lisääminen suojan piiriin, suojan laajuus sekä suhde tavaramerkkeihin. Lisäksi jakso sisältää yleiset säännöt, määräyksiä yhteistyöstä ja avoimuudesta sekä määräyksen, jonka mukaan jakso ei vaikuta osapuolten ai-

emmin tunnustamiin kolmansien maiden oikeuksiin. Jakson velvoittavia määräyksiä, jotka pohjautuvat EU:n asetuksiin, sovelletaan maataloustuotteisiin ja elintarvikkeisiin, viineihin, väkeviin alkoholijuomiin ja maustettuihin viineihin. XIII liitteen lisäys 1 sisältää luettelot tällä sopimuksella suojattavista Euroopan unionin sekä Kolumbian ja Perun maantieteellisistä merkinnöistä ja ne liittyvät jaksoon erottamattomalla tavalla. Sopimuksen 257 artiklan mukaisesti perustettava teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea tekee kauppakomitealle ehdotukset uusien maantieteellisten merkintöjen lisäämisestä suojan piiriin. Osapuolille ei aseteta velvoitetta suojata muiden tuotteiden maantieteellisiä merkintöjä, jotka sisältyvät XIII liitteen 2 lisäykseen. Muiden tuotteiden suojasta ei ole olemassa harmonisoitua EU:n lainsäädäntöä. Suomessa tavaramerkkilaki huomioi EU:ssa annetun maantieteellisten merkintöjen suojan.

## 3 JAKSO TEKIJÄNOIKEUS JA LÄHIOIKEUDET

**215–223 artikla.** Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suoja määritellään niin, että se kattaa keskeisten tekijänoikeuden alan kansainvälisten yleissopimusten mukaisen suojan. Tätä suojaa täydennetään määräyksillä, jotka koskevat moraalisia oikeuksia, suoja-aikaa, oikeuksia yleisradiointiin ja yleisölle välittämiseen, teknisten toimenpiteiden ja oikeuksien hallinnointitietojen suojaa sekä taideoksen jälleenmyyntikorvausta. Määräysten muotoilussa on otettu huomioon EU:n lainsäädäntö mm. siltä osin kuin EU:n jäsenvaltioissa noudatettava suoja-aika on pidempi kuin yleissopimusten mukainen suoja-aika. Moraalisista oikeuksista ei ole unionilainsäädäntöä. Suomessa tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suojasta säädetään tekijänoikeuslaissa.

## 4 JAKSO MALLIT

**224–229 artikla.** Artiklat sisältävät määräykset Haagin sopimuksen Geneven asiakirjaan liittymisestä, mallien suojaa koskevista vaatimuksista, rekisteröinnillä saavutettavista oikeuksista, suoja-ajasta, poikkeuksista ja

suhteesta tekijänoikeuteen. Suomi on liittynyt Haagin sopimuksen Geneven asiakirjaan (SopS 50–51/2011). Suomessa mallisuojaista säädetään mallioikeuslailla (221/1971).

## 5 JAKSO PATENTIT

**230 artikla.** Artikla sisältää patenteja koskevat määräykset. Osapuolet noudattavat Budapestin sopimusta, joka koskee mikro-organismien tallettamisen kansainvälistä tunnistamista patentinhakumenettelyä varten. Artiklan 2 kohdan määräys, joka koskee patenttioikeuden muodollisia määräyksiä harmonisoiden patenttilakisopimuksen voimaantulon huomioimista, ei kohdistu suoraan EU:n jäsenvaltioihin. Artikla sisältää määräykset myös farmaseuttisten tuotteiden ja maatalouskemikaalien lupahakemusten käsittelystä sekä farmaseuttisten tuotteiden patenttien suoja-ajan mahdollisesta pidentämisestä (lisäsuojatodistus). Suomi on liittynyt Budapestin sopimukseen (SopS 56/1985) ja patenttilakisopimukseen (SopS 6-7/2006). Suomessa jakson määräykset sisältyvät patenttilakiin, ml. EU:n lisäsuojatodistusasetus, lääkelakiin (395/1987) ja kemikaalilakiin (744/1989).

## 6 JAKSO TIETTYJEN SÄÄNNELTYJEN TUOTTEIDEN TIETOSUOJA

**231 artikla.** Artikla sisältää määräykset farmaseuttisia tuotteita ja maatalouskemikaaleja koskevasta tietosuojasta. Suojaa annetaan markkinointiluvan myöntämistä varten toimitetuille julkaisemattomille testituloksille ja muille tiedoille. Suomessa artiklan määräyksistä säädetään laissa sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa (1061/1978), lääkelaisissa ja kemikaalilaisissa.

## 7 JAKSO KASVILAJIKKEET

**232 artikla.** Osapuolet sitoutuvat yhteistyöhön kasvilajikkeiden suojan osalta. Suomessa kasvilajikkeiden suojasta säädetään lailla kasvinjalostajanoikeudesta (1279/2009).

## 8 JAKSO VILPILLINEN KILPAILU

**233 artikla.** Artikla sisältää määräyksen suojasta vilpillistä kilpailua vastaan. Suomessa suoja sisältyy lakiin sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa.

## 4 LUKU Teollis- ja tekijänoikeuksien toimeenpano

## 1 JAKSO YLEISET MÄÄRÄYKSET

**234 artikla.** Artiklassa määritetään luvun soveltamisala ja osapuolten yleiset velvoitteet. Luvun soveltamisala rajataan tiettyihin teollis- ja tekijänoikeuksiin, joita ovat tekijänoikeus ja lähioikeudet, patentit, tavaramerkit, toiminimet, mallit, integroitujen piirien piirimallit, maantieteelliset merkinnät ja kasvilajikkeet.

## 2 JAKSO SIVIILIOIKEUDELLISET JA HALLINNOLLISET OIKEUSSUOJAKEI-NOT JA MENETTELYT

**235–249 artikla.** Artikloissa määritetään siviilioikeudelliset ja hallinnolliset oikeussuojakeinot ja menettelyt. Artikloihin sisältyy lisäksi määräykset oikeutetuista hakijoista, todistusaineistosta, toimista todistusaineiston suojaamiseksi, tiedonsaantioikeudesta, turvaamis- ja säilyttämistoimista, korjaavista toimista, kieltotoimioista, vaihtoehtoisista toimista, vahingonkorvauksista, oikeudenkäyntikuluista, tuomioistuimen päätösten julkistamisesta, tekijänoikeutta ja lähioikeutta koskevasta olettamasta, hallinnollisista menettelyistä sekä tulliviranomaisten toimista. Velvoitteet ovat voimassa olevan teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevan EU:n direktiivin (2004/48/EY) ja EU:n tuoteväärännösasetuksen (1383/2003/EY) mukaisia. Suomessa siviilioikeudellisia säännöksiä sisältyy lakiin todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa (344/2000), oikeudenkäymiskaa-reen (4/1734), tekijänoikeuslakiin, tavaramerkkilakiin, toiminimilakiin, piirimallilakiin, mallioikeuslakiin, lakiin kasvinjalostajanoikeudesta, patenttilakiin ja hyödyllisyysmallilakiin (800/1991). Tulliviranomais-

ten toimista on säädetty Suomessa tullilailla (1466/1994).

### 3 JAKSO PALVELUNVÄLITTÄJIEN VASTUU

**250–254 artikla.** Artiklat sisältävät osapuolten velvoitteet palvelunvälittäjien vastuun osalta. Määräyksissä yksilöidään velvoitteet erilaisten palvelunvälittäjien suhteen. Toiminta jaotellaan pelkkään siirtotoimintaan, välimuistiin tallentamiseen ja säilytykseen. Yleisen valvontavelvoitteen asettaminen palvelunvälittäjille kielletään 254 artiklassa. Suomessa jakson velvoitteista säädetään lailla tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta (458/2002).

### 5 LUKU Teknologian siirto

**255 artikla.** Artiklan mukaisesti osapuolet vaihtavat teknologian siirtoon liittyviä kokemuksia ja tietoja. Artikla sisältää määräyksiä myös teknologian siirron ja levittämisen helpottamisesta sekä mm. tutkimusyhteistyön edistämisestä.

### 6 LUKU Yhteistyö

**256–257 artikla.** Artikloissa osapuolet sopivat teollis- ja tekijänoikeuksia koskevasta keskinäisestä yhteistyöstä. Osapuolet perustavat teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitean tehtävänäan seurata määräysten täytäntöönpanoa. Alakomitea vastaa myös uusien suojattavien maantieteellisten merkintöjen arvioinnista.

## VIII OSASTO: KILPAILU

**258 artikla.** Artiklassa määritellään, että tässä kilpailua koskevassa osastossa kilpailuviranomaisella tarkoitetaan Euroopan komissiota ja Kolumbian ja Perun osalta niiden kansallisia kilpailuviranomaisia. Kilpailulainsäädännöllä tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artikloja 101, 102 ja 106, EY:n sulautuma-asetusta sekä näiden täytäntöönpanoasetuksia. Kolumbian ja Perun osalta tarkoitetaan 260 artiklan mukaista kansallista lainsäädäntöä.

**259 artikla.** Osapuolet toteavat vapaan kilpailun merkityksen ja sen, että osapuolten on sovellettava kilpailulainsäädäntöään. Osapuolet sopivat menettelytavoista, jotka eivät ole yhteensopivia sopimuksen kanssa, silloin kun ne voivat vaikuttaa kauppaan ja sijoitukseen osapuolten välillä. Yhteensopimattomia ovat sopimukset, päätökset, suositukset tai yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen, määräävän markkina-aseman väärinkäyttö sekä yrityskeskittymät, jotka merkittävästi haittaavat tehokasta kilpailua erityisesti määräävän markkina-aseman luomisen tai vahvistumisen seurauksena. Osapuolet myös tunnustavat kilpailuviranomaistensa välisen yhteistyön ja koordinoinnin merkityksen ja edistävät toimenpiteitä, joilla kehitetään kilpailua.

**260 artikla.** Osapuolet sitoutuvat pitämään voimassa kilpailulainsäädännön, jolla puututaan 259 artiklassa tarkoitettuihin menettelytapoihin, ja määräämään asianmukaiset seuraamukset kyseisten menettelytapojen käytöstä. Osapuolet sitoutuvat pitämään toiminnassa kilpailuviranomaisen, jonka vastuulla on kilpailulainsäädännön tehokas täytäntöönpano. Osapuolet pitävät tärkeänä, että kilpailulainsäädäntöä sovelletaan avoimesti, viivytyksettä ja syrjimättömästi. Kukin osapuoli voi itsenäisesti laatia kilpailulainsäädäntönsä ja panna sen täytäntöön.

**261 artikla.** Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä kilpailuviranomaistensa välityksellä kilpailulainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa. Osapuolet voivat vaihtaa lainsäädäntönsä asettamissa rajoissa tietoja helpottaakseen kilpailulainsäädäntönsä tehokasta soveltamista. Mikäli 259 artiklassa määritetty kilpailuvastainen menettelytapa vaikuttaa kielteisesti molempien osapuolten alueella tai osapuolten välisiin kauppasuhteisiin, osapuoli voi pyytää täytäntöönpanotoimenpiteiden aloittamista sen osapuolen alueella, jolla menettelytapa on ilmennyt.

**262 artikla.** Osapuolten kilpailuviranomaiset sitoutuvat ilmoittamaan hallintoresurssiansa sallimissa rajoissa toisen osapuolen kilpailuviranomaiselle kilpailulainsäädännön täytäntöönpanotoimista, jotka voivat vaikuttaa toisen osapuolen tärkeisiin etuihin.

**263 artikla.** Sopimuksen määräykset eivät estä osapuolia perustamasta lainsäädäntönsä mukaisia julkisia tai yksityisiä monopoleja tai valtionyrityksiä. Osapuolet huolehtivat siitä, että valtionyritykset ja nimetyt monopolit kuuluvat kilpailulainsäädännön soveltamisalaan siltä osin kuin tällaisen lainsäädännön soveltaminen ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä niitä suorittamasta niille määrättyjä julkisia erityistehtäviä. Osapuolet eivät kuitenkaan saa toteuttaa tai ylläpitää valtionyrityksiä tai nimettyjä monopoleja koskevia toimenpiteitä, jotka ovat tämän osaston määräysten vastaisia ja vääristävät kauppaa ja sijoituksia osapuolten välillä. Osapuolet sopivat, että Kolumbian "monopolios rentísticos" -monopolit kuuluvat nimettyjen monopolien ja valtionyritysten ryhmään.

**264 artikla.** Osapuolet tunnustavat teknisen avun merkityksen tässä osastossa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamisessa ja edistävät aloitteita kilpailukulttuurin kehittämiseksi.

**265 artikla.** Osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä hyväksyttävä neuvottelujen aloittaminen näiden välisen ymmärryksen edistämiseksi tai tästä osastosta johtuvien erityisten kysymysten ratkaisemiseksi. Neuvottelut eivät kuitenkaan rajoita kilpailulainsäädännön mukaisia toimia tai itsenäistä päätöksentekoa. Neuvotteluja pyytävän osapuolen on ilmoitettava neuvottelujen syy ja sen vaikutus markkinoiden asianmukaiseen toimintaan, kuluttajiin sekä kauppaan ja sijoituksiin osapuolten välillä.

**266 artikla.** Osapuolet sopivat, etteivät ne voi vedota XII osaston (Riitojen ratkaiseminen) mukaiseen riitojen ratkaisemiseen tästä osastosta johtuvissa kysymyksissä.

## IX OSASTO: KAUPPA JA KESTÄVÄ KEHITYS

**267 artikla.** Artiklassa edistetään kansainvälistä kauppaa siten, että edesautetaan kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Tähän tavoitteeseen pyritään edistämällä osapuolten välistä yhteistyötä, tehostamalla kunkin osapuolen ympäristölainsäädännön sekä kansainvälisten yleissopimusten sitoumusten noudattamista, vahvistamalla kaupan roolia

luonnonvarojen säilyttämisessä ja kestävässä käytössä sekä sitoutumalla oikeudenmukaisen työelämän periaatteisiin. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita tai soveltaa tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään osapuolten välillä taikka kaupan tai sijoitusten peiteltyyn rajoittamiseen.

**268 artikla.** Artiklassa tunnustetaan osapuolten oikeus vahvistaa 269 ja 270 artiklassa tarkoitettujen kansainvälisesti hyväksyttyjen normien ja sopimusten mukaiset kestävä kehitystä koskevat sisäiset politiikkansa ja painopisteensä ja omat ympäristönsuojelun ja työsuojelun tasonsa sekä oikeuden antaa asiaa koskevia lakeja, asetuksia ja toimintalinjoja tai muuttaa niitä.

**269 artikla.** Artiklassa vahvistetaan sitoutuminen kansainvälisesti tunnustettuihin, ILO:n keskeisissä yleissopimuksessa määriteltyihin työelämää koskeviin normeihin, sekä niiden tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Osapuolet vaihtavat tietoja tilanteestaan ja muutoksista, jotka koskevat ILO:n keskeisten yleissopimusten sekä sellaisten muiden yleissopimusten ratifiointia, jotka ILO on luokitellut ajan tasalla oleviksi.

**270 artikla.** Osapuolet vahvistavat panevansa tehokkaasti täytäntöön lainsäädännössään ja menettelytavoissaan ympäristöä koskevat monenväliset sopimukset, jotka on lueteltu sopimuksen artiklassa 270, kohdassa 2. Sopimus ei rajoita osapuolten oikeutta hyväksyä tai ylläpitää toimenpiteitä artiklan 270 kohdassa 2 lueteltujen sopimusten täytäntöön panemiseksi.

**271–276 artikla.** Artikloissa vahvistetaan että kaupan on edistettävä kestävä kehitystä. Tunnustetaan että biologisen monimuotoisuuden suojele, metsälainsäädännön kehittäminen metsävarojen käytön osalta ja järkevä kalavarojen suojele edistävät kestävä kehitystä ja kestävä resurssien hallintaa. Samalla tunnustetaan tarve yhteistyöhön alueellisissa kalastusjärjestöissä artiklan 274 kohdan 2 tavoitteiden saavuttamiseksi. Artikloissa tunnustetaan, että ilmastonmuutos edellyttää kaikkien maiden laajaa yhteistyötä ja osallistumista kansainvälisiin vastatoimiin. Osapuolet ottavat huomioon maailmanlaajuisen tavoitteen siirtyä vähähiiliseen talouteen ja edistävät luonnonvarojen kestävä käyttöä



sekä kaupp- ja sijoitustoimenpiteitä, joilla tuetaan parasta saatavilla olevaa teknologiaa. Edistetään siirtotyöläisten työskentelyolosuhteita.

**277 artikla.** Artiklassa osapuolet sopivat, että ne eivät jätä soveltamatta tai alenna ympäristö- ja työlaainsäädäntönsä mukaista suojelunsa tasoa kaupan tai investointien edistämiseksi. Osapuolet eivät myöskään saa laiminlyödä ympäristö- tai työlaainsäädännön tehokasta täytäntöönpanoa. Osapuolet tunnustavat oikeuden käyttää kohtuullista harkintavaltaa voimavarojen kohdentamisessa liittyen ympäristö- ja työsäädösten tutkimiseen, valvontaan ja täytäntöönpanoon asettamatta kuitenkaan kyseenalaiseksi osaston muiden velvoitteiden noudattamista. Määräyksissä ei valtuuteta osapuolten viranomaisia toteuttamaan työ- tai ympäristölaainsäädännön täytäntöönpanotoimenpiteitä toisen osapuolen alueella.

**278 artikla.** Artiklassa tunnustetaan tieteellisen ja teknisen tiedon sekä kansainvälisten standardien tai suositusten huomioonottamisen tärkeys työterveyteen ja ympäristön suojeluun tähtäävien toimenpiteiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Jos on olemassa vakavan tai peruuttamattoman vahingon vaara, turvaamistoimenpiteiden käyttöönottoa ei kuitenkaan saa lykätä ehdottoman tieteellisen varmuuden puuttumisen vuoksi (Peru soveltaa tätä Rion julistuksen periaatteen 15 mukaisesti).

**279–285 artikla.** Artikloissa määritetään sopimuksen tämän osaston toimeenpanon valvonta ja sopimusosapuolten välisten, tämän osaston soveltamiseen liittyvien kiistojen ratkaisumekanismit. Kukin osapuoli nimeää hallinnostaan yhteyspisteen kauppaan liittyvien kestävän kehityksen kysymysten täytäntöönpanoa varten. Perustetaan myös kauppa ja kestävä kehitys käsittelevän alakomitea, jonka tehtävänä on arvioida sopimuksen vaikutusta työ- ja ympäristökysymyksiin, esittää tarvittaessa suosituksia tämän osaston asianmukaista täytäntöönpanoa varten ja varmistaa yhteistyön tehokas toteutuminen rajoittamatta kuitenkaan 326 artiklan (tekninen apu) soveltamista. Alakomitea ratkaisee tämän osaston soveltamisalaan kuuluvat asiat rajoittamatta kuitenkaan hallitusten välisten neuvottelujen tai asiantuntijaryhmän

toimintaa. Epäselvissä kysymyksissä osapuoli voi pyytää edellä mainittuja hallitusten välisiä neuvotteluja mistä tahansa yhteistä etua koskevasta osaston soveltamisalaan kuuluvasta asiasta. Tarvittaessa hallitusten välisten neuvottelujen keskusteluja voidaan jatkaa jälleen kaupan ja kestävän kehityksen alakomiteassa. Hallitusten välisiin neuvotteluihin osallistuva osapuoli voi 90 päivän kuluttua neuvottelupyynnön toimittamisen jälkeen pyytää, että asiantuntijaryhmä kutsutaan koolle tarkastelemaan asiaa, jota ei ole käsitelty neuvotteluissa tyydyttävästi. Asiantuntijaryhmä valitaan artiklan 283 artiklan 3 ja 4 kohtien vahvistettujen menettelyjen mukaan ja se ratkaisee, onko osapuoli täyttänyt tästä osastosta johtuvat velvoitteensa esittäen suosituksensa. Menettelyn kohde ilmoittaa tämän jälkeen alakomitealle asiantuntijaryhmän suosituksia koskevasta toimintasuunnitelmastaan niiden toteuttamiseksi ja alakomitea valvoo näiden toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Tähän osastoon ei sovelleta XII osaston määräyksiä koskien riitojenratkaisua.

**286 artikla.** Artiklassa määritellään ympäristöön ja sosiaalisiin näkökohtiin liittyvästä yhteistyöstä ja yhteistoiminnasta. Osapuolet tunnustavat, että yhteistoiminta on tärkeää osaston täytäntöönpanon kannalta.

#### X OSASTO: AVOIMUUS JA HALLINTO-MENETTELYT

**287 artikla.** Osapuolet sitoutuvat kahdenvälisillä ja monenvälisillä foorumeilla yhteistyöhön avoimuuden lisäämiseksi kauppaan liittyvissä kysymyksissä.

**288 artikla.** Osapuolet sitoutuvat sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevien lakien, asetusten, tuomioistuinten päätösten, menettelyiden ja hallinnollisten päätösten julkaisuun tai niiden niille henkilöille saataville saattamiseen, joita asia koskee. Osapuolet sitoutuvat tarjoamaan niille henkilöille, joita asia koskee, mahdollisuuden esittää näkökantansa sekä tarkastelemaan tällaisia näkökantoja, jos ne ovat asian kannalta merkityksellisiä.

**289 artikla.** Artiklassa sovitaan, että sopimuksen määräykset eivät velvoita luottamuksellisten tietojen paljastamiseen tapauksissa,

joissa se estäisi lain noudattamisen tai vaarantaisi yleisen edun tai yksittäisen yrityksen kaupalliset edut.

**290 artikla.** Osapuolet sopivat tietojen vaihdosta olennaisesti sopimukseen liittyvissä asioissa sekä luottamukselliseksi määriteltujen tietojen käsittelemisestä luottamuksellisin.

**291 artikla.** Osapuolet sitoutuvat 288 artiklan 1 kohdassa mainittuja toimenpiteitä soveltaessaan asianmukaiseen ilmoitukseen menettelyn aloittamisesta ja sen luonteesta, selvitykseen menettelyn aloittaneesta oikeusviranomaisesta sekä kuvaukseen riidanalaisista seikoista. Osapuolet sitoutuvat lisäksi varmistamaan menettelyiden lainmukaisuuden, sekä sen, että asianomaisille annetaan mahdollisuus esittää tosiasioita ja väitteitä näkemystensä tueksi. Artiklan määräykset liittyvät jaettuun toimivaltaan kuuluviin määräyksiin. Suomessa artikkelissa tarkoitetun hallinto-oikeudellisen sääntelyn keskeiset säädökset sisältyvät hallintolakiin (434/2003), julkisuuslakiin (621/1999), kielilakiin (423/2003), Saamen kielilakiin (1086/2003) sekä lakiin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003). Hallintolaki ei sisällä säännöstä viranomaisen velvollisuudesta antaa asianosaiselle ilmoitusta menettelyn aloittamisesta.

**292 artikla.** Osapuolet sopivat perustavansa tai ylläpitävänsä hallinnollisesta täytäntöönpanosta riippumattomia tuomioistuimia, joissa voidaan tarvittaessa korjata sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia kaupan alaan liittyviä hallintotoimenpiteitä. Osapuolet sitoutuvat varmistamaan, että kyseisissä tuomioistuimissa osapuolilla on oikeus mahdollisuuteen puolustaa kantojaan sekä ratkaisuun, joka perustuu näyttöön. Lisäksi osapuolet sitoutuvat varmistamaan, että toimivaltainen viranomainen panee tuomioistuinten ratkaisun täytäntöön. Artiklan määräykset liittyvät jaettuun toimivaltaan kuuluviin määräyksiin. Suomessa artikkelissa tarkoitetun hallinto-oikeudellisen sääntelyn keskeiset säädökset sisältyvät hallintolakiin, hallintolainkäyttölakiin (586/1996), julkisuuslakiin, kielilakiin, Saamen kielilakiin sekä lakiin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa. Hallintolaki ei sisällä säännöstä viran-

omaisen velvollisuudesta antaa asianosaiselle ilmoitusta menettelyn aloittamisesta.

**293 artikla.** Osapuolet sitoutuvat varmistamaan tavarakauppaan liittyvien tukien avoimuuden julkaisemalla niistä määräajoin julkisilla verkkosivuilla kertomuksen hallituksen tai julkisten elinten myöntämistä tuis- ta. Kauppakomitea tarkastelee osapuolten edistymistä tämän artiklan täytäntöönpanossa. Artiklan määräyksiä sovelletaan rajoittamatta WTO-sopimuksen asiaa koskevista määräyksistä johtuvia osapuolten oikeuksia soveltaa kaupan oikeussuojakeinoja, hakea riitojen ratkaisemista tai ryhtyä muihin asianmukaisiin toimiin. Osapuolet sopivat myös tietojen vaihdosta palveluiden kauppaan liittyviä tukia koskien. Artiklaan ei sovelleta XII osaston (riitojen ratkaiseminen) määräyksiä.

**294 artikla.** Todetaan, että tämän osaston määräysten soveltaminen ei vaikuta sopimuksen muissa osastoissa vahvistettuihin erityisiin sääntöihin.

#### XI OSASTO: YLEISET POIKKEUKSET

**295 artikla.** Osapuolet sopivat, että sopimuksen määräykset eivät velvoita osapuolia toimittamaan tietoja, joiden paljastamista se pitää tärkeiden turvallisuusetujensa vastaise- na, eivät estä osapuolta ryhtymästä toimenpiteisiin, joita se pitää välttämättöminä tärkeiden turvallisuusetujensa suojelemiseksi, eivätkä estä osapuolta täyttämästä velvoitteita kansainvälisen rauhan ylläpitämiseksi.

**296 artikla.** Osapuolet sopivat, että sopimusta sovelletaan verotukseen vain, jos se on tarpeen sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi. Sovitaan, että sopimuksella ei ole vaikutusta oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jotka johtuvat EU:n jäsenvaltion ja Andien yhteisön allekirjoittajamaan välisestä verosopimuksesta, ja mikäli sopimus ja verosopimus ovat ristiriidassa, niin sovelletaan verosopimusta. Luetellaan ne toimenpiteet, joita sopimuksen määräykset eivät verotuksen osalta estä osapuolia toimeenpanemasta. Todetaan, että verotustermit ja -käsitteet, joita sopimuksessa ei ole määritelty, määräytyvät osapuolen kansallisen lainsäädännön tai vastaavien määritelmien ja käsitteiden mukaan.

**297 artikla.** Sovitaan, että jos osapuolella on vakavia maksutaseeseen liittyviä ongelmia, niin se voi ottaa käyttöön tavara- ja palvelukauppaan sekä sijoittautumiseen liittyviä rajoittavia toimenpiteitä. Sovitaan, että näiden toimenpiteiden tulee olla syrjimättömiä ja määräaikaista, ne eivät saa olla laajempia kuin on tarpeen ja niiden tulee olla WTO-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten ja tarvittaessa Kansainvälisen valuuttarahaston perustamissopimuksen mukaisia. Sovitaan, että osapuolet pyrkivät välttämään rajoittavien toimenpiteiden soveltamista, mutta mikäli niitä sovelletaan, niin asiasta neuvotellaan viipymättä kauppakomiteassa.

## XII OSASTO: RIITOJEN RATKAISEMINEN

### 1 LUKU Tavoite, soveltamisala ja määritelmät

**298 artikla.** Todetaan, että tämän osaston tavoitteena on välttää ja ratkaista sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta osapuolten välille syntyviä riitoja.

**299 artikla.** Sovitaan, että osaston määräyksiä sovelletaan kaikkiin sopimuksen tulkinnassa ja soveltamisessa esiintyviin erimielisyyksiin, ellei sopimuksessa toisin määrätä.

**300 artikla.** Artikla sisältää määritelmän siitä, mitä osastossa tarkoitetaan riidan osapuolella.

### 2 LUKU Neuvottelut

**301 artikla.** Osapuolet sopivat pyrkivänsä ratkaisemaan kaikki 299 artiklassa tarkoitettuja asioita koskevat riidat käymällä neuvotteluja. Artiklassa selostetaan neuvotteluiden aloittaminen, välimiesmenettelyyn siirtyminen, neuvotteluiden osapuolet, kesto ja kulku sekä neuvottelu alakomiteassa.

### 3 LUKU Riitojenratkaisumenettelyt

**302–313 artikla.** Artikloissa selostetaan välimiesmenettelyn aloittaminen, välimiespaneelin asettaminen, välimiesluettelon laatiminen, välimiehen vastustaminen, erottaminen ja korvaaminen, välimiesmenettelyn keskittäminen, välitystuomion antaminen ja

täytäntöönpano, välitystuomion noudattamiseksi toteutetut toimenpiteet ja noudattamatta jättämisen seuraukset, noudattamatta jättämisestä johtuva etujen keskeyttäminen, pyyntö välitystuomion selventämiseksi sekä välimiesmenettelyn keskeyttäminen ja päättäminen.

### 4 LUKU Yleiset määräykset

**314 artikla.** Sovitaan, että mikäli riidan osapuolet pääsevät yhteisesti sovittuun ratkaisuun, niin he ilmoittavat siitä kauppakomitealle, minkä jälkeen riitojenratkaisumenettely päättyy.

**315 artikla.** Sovitaan, että riitojenratkaisumenettelyissä noudatetaan työjärjestystä ja välimiesten menettelysääntöjä, jotka kauppakomitea hyväksyy ensimmäisessä kokouksessaan. Sovitaan, että välimiespaneelin kokoukset ovat yleisölle avoimia, ellei muuta sovita.

**316 artikla.** Sovitaan välimiespaneelin tietojenhankkimisoikeudesta sekä riidan osapuolen alueelle sijoittautuneiden valtiosta riippumattomien henkilöiden oikeudesta antaa amicus curiae- lausumia.

**317 artikla.** Sovitaan, että välimiespaneelin on tulkittava 299 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä kansainvälisen julkisoikeuden tavanomaisten, Wienin valtiosopimusoikeutta koskevaan yleissopimukseen (SopS 33/1980) sisältyvien, tulkintasääntöjen mukaisesti.

**318 artikla.** Sovitaan, että välimiespaneeli pyrkii yksimielisiin ratkaisuihin. Jos ratkaisua ei voida tehdä yksimielisesti, niin asiasta päätetään äänten enemmistöllä. Lisäksi artiklassa selostetaan välitystuomioiden yksityiskohtia.

**319 artikla.** Artiklassa selostetaan sopimuksen tämän osaston suhdetta WTO:ssa sovittuihin oikeuksiin sekä riitojenratkaisufoorumin valintaa.

**320 artikla.** Sovitaan osastossa vahvistettujen määräaikojen laskemistavasta sekä osapuolten mahdollisuudesta pidentää määräaikoja yhteisestä sopimuksesta.

**321 artikla.** Sovitaan, että kauppakomitea voi muuttaa työjärjestystä ja menettelysääntöjä.

**322 artikla.** Sovitaan, että liitteen XIV mukaisesti osapuoli voi pyytää toista osapuolta aloittamaan sovittelumenettelyn koskien mitä hyvänsä III osaston (Tavarakauppa) soveltamisalaan kuuluviin asioihin liittyviä muita kuin tariffitoimenpiteitä.

**323 artikla.** Sovitaan, että osapuolet voivat sopia soveltavansa vaihtoehtoisena riitojenratkaisukeinona hyviä palveluksia tai sovittelua.

#### XIII OSASTO: TEKNINEN APU JA KAUPAN VALMIUKSIEN KEHITTÄMINEN

**324 artikla.** Artiklassa sitoudutaan tiivistämään osapuolten välistä yhteistyötä kestävä taloudellisen kehityksen saavuttamiseksi ja köyhyyden vähentämiseksi. Osapuolet painottavat mm yhteistyöaloitteita, joilla pyritään uusien kaupankäyntimahdollisuuksien luomiseen, kilpailukyvyyn ja innovaatioiden edistämiseen, tuotannon uudenaikaistamiseen, kaupan helpottamiseen sekä mikro- ja pienten sekä keskisuurten yritysten kehittämiseen.

**325 artikla.** Yhteistyö toteutetaan osapuolten käytettävissä olevien välineiden, voimavarojen ja järjestelmien avulla voimassa olevia menettelyjä noudattaen. Yhteistyön toteuttamisesta vastaavat osapuolten elimet, joilla on toimivalta yhteistyösuhteiden toimeenpanoon.

**326 artikla.** Kauppakomitea seuraa edellä mainittujen tavoitteiden mukaista yhteistyön toteuttamista eri yhteistyöalueilla ja voi tarvittaessa antaa suosituksia yhteistyön suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyen.

#### XIV OSASTO: LOPPUMÄÄRÄYKSET

**327 artikla.** Todetaan, että sopimuksen liitteet, lisäykset, julistukset ja alaviitteet ovat sen erottamaton osa.

**328 artikla.** Sovitaan, että EU-osapuoli ilmoittaa Andien yhteisöön kuuluville allekirjoittajamaille, jos jokin maa hakee Euroopan unionin jäsenyyttä. EU-osapuoli ilmoittaa myös kaikista voimaantulleista liittymisistä Euroopan unioniin, ja kyseisten liittymisten

vaikutuksia sopimukseen tarkastellaan kauppakomiteassa.

**329 artikla.** Selostetaan edellytykset ja menettelyt, joiden mukaisesti Andien yhteisön jäsenmaa, joka ei ole sopimuksen osapuoli sen tullessa voimaan EU-osapuolen ja vähintään yhden Andien yhteisön allekirjoittajamaan välillä, voi liittyä sopimukseen. Artiklassa käsitellään liittymisneuvottelut, asian käsittely kauppakomiteassa, liittymispöytäkirjan tekeminen, sopimuksen allekirjoittaminen ja sen voimaantulo.

**330 artikla.** Sovitaan, että osapuolet ilmoittavat sopimuksen voimaantulon edellyttämien sisäisten menettelyjensä päätökseen saattamisesta muille osapuolille ja artiklassa 332 tarkoitettulle tallettajalle. Sopimus tulee voimaan EU-osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuksen tallettaja vastaanottaa viimeisen ilmoituksen sopimuksen voimaantulon edellyttämien menettelyjen saattamisesta päätökseen EU-osapuolelta ja kyseiseltä Andien yhteisöön kuuluvalta allekirjoittajamailta. Sovitaan, että sopimusta tai sen osaa voidaan soveltaa väliaikaisesti ennen sopimuksen voimaantuloa.

**331 artikla.** Sovitaan, että sopimus on voimassa määrittelemättömän ajan, mutta osapuoli voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä muille osapuolille ja tallettajalle. Irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tallettaja on saanut siitä ilmoituksen.

**332 artikla.** Sovitaan, että sopimuksen tallettaja on Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri.

**333 artikla.** Sovitaan osapuolten hyväksyvän, että sopimukseen sisällytetyt WTO-sopimuksen määräykset sisällytetään mahdollisin muutoksin, jotka ovat tulleet voimaan määräyksen soveltamisajankohtaan mennessä.

**334 artikla.** Sovitaan, että osapuolet voivat sopia sopimuksen muuttamisesta.

**335 artikla.** Sovitaan, että sopimukseen ei sallita valtiosopimusoikeutta koskevassa Wienin yleissopimuksessa tarkoitettuja varauksia.

**336 artikla.** Sovitaan, että sopimuksen määräykset eivät anna henkilöille muita oi-

keuksia tai aseta muita velvoitteita kuin osapuolten välillä kansainvälisen julkisoikeuden mukaisesti luodut oikeudet ja velvoitteet.

**337 artikla.** Sovitaan todistusvoimaisista teksteistä.

#### *Liitteet:*

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen erottamattomana osana on 14 liitettä. Hallituksen esitykseen liitetään mukaan VII-IX ja XIII liitteet, joihin sisältyy jaettuun toimivaltaan kuuluvia sitoumuksia.

Liite I (tullien poistaminen) sisältää osapuolten tavarakaupan asteittaisen vapauttamisen sekä kunkin osapuolen määräykset tavarakaupan tullien poistamisesta artiklan 22 mukaisesti.

Liite II sisältää käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyn ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät artiklan 68 mukaisesti.

Liite III sisältää hallinnollista yhteistyötä koskevia säännöksiä.

Liite IV (maatalouden suojatoimenpiteet) sisältää maatalouden suojatoimenpiteiden soveltamisen, sekä esittää toimenpidettä koskevat tiedot ja perusteet artiklojen 28–33 mukaisesti.

Liite V (keskinäinen hallinnollinen avunanto tulliasioissa) sisältää osapuolten tulliyhteistyön, keskinäisen hallinnollisen avunannon tulliasioissa sekä osapuolten perustaman tullin, kaupan helpottamisen ja alkuperäsääntöjen alakomitean artiklojen 66–68 mukaisesti.

Liite VI (terveys- ja kasvinsuojelutoimet) sisältää terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä soveltamisalan artiklojen 86–90 mukaisesti.

Liite VII (sijoittautumista koskevat sitoumukset) sisältää osapuolten yritysten sijoittautumista koskevat sitoumukset ja niihin sovellettavat ehdot artiklojen 112–114 mukaisesti. Liite sisältää Suomen jättämän kaikkia toimialoja koskevan maantieteellistä aluetta koskevan varauman liittyen Ahvenanmaahan. Varauksessa todetaan, että ”Ahvenanmaalla on rajoitettu Ahvenanmaan kotiseutu-oikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä kaikkien oikeushenkilöiden

vapautta sijoittautua ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa.”

Liite VIII (rajat ylittävää palveluntarjontaa koskevat sitoumukset) sisältää osapuolten sitoumukset ja niihin sovellettavat ehdot rajat yli tarjottavien palvelujen osalta artiklojen 119–121 mukaisesti.

Liite IX (luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) sisältää osapuolten sitoumuksiin yritysten avainhenkilöstön, tutkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden, palveluiden myyjien, sopimusperusteisten palveluntarjoajien, itsenäisten ammatinharjoittajien sekä lyhytaikaisten liikematkailijoiden osalta sovellettavat ehdot artiklojen 124–128 mukaisesti.

Liite X sisältää palvelukauppaa, sijoittautumisoikeutta ja sähköistä kaupankäyntiä koskevat tietopalvelupisteet.

Liite XI sisältää alakohdan ”julkisen hallinnon palveluntarjonta” tulkinnan artiklan 152 mukaisesti.

Liite XII (julkiset hankinnat) sisältää osapuolten keskinäiset julkisten hankintojen sitoumukset. Liite sisältää Suomen jättämän Ahvenanmaata koskevan varauman, jossa todetaan, että ”Suomi tekee varauman tämän sopimuksen VI osaston soveltamisesta Ahvenanmaahan.”

Liite määrittelee myös ilmoitusten julkaisukanavat, hankintailmoituksen sisällön, keskuuetteluun hakemista koskevan ilmoituksen sisällön, hankintamenettelyn määräajat, hankintasopimuksen myöntämistä koskevan ilmoituksen sisällön sekä tarjouspyyntöasiakirjat.

Liite XIII (maantieteelliset merkinnät) sisältää sopimuksella suojattavien maantieteellisten merkintöjen luettelot.

Liite XIV (sovittelumekanismi tullien ulkopuolisille esteille) sisältää sovittelujärjestelmän tavarakaupan soveltamisalaan kuuluvista muista kuin tariffitoimenpiteisiin liittyvistä asioista artiklan 322 mukaisesti.

## 2 Lakiehdotusten perustelut

### 2.1 Laki Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan laila ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan. Suomessa sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten saattamisesta voimaan säädetään perustuslain 95 §:n 1 momentissa. Kyseisen perustuslain säännöksen mukaan muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan voimaan asetuksella. Asetuksen antaja määräytyy tällöin perustuslain 80 §:n mukaan siten, että jos asiasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto. Edellä olevan mukaisesti asetuksenantovaltuus on osoitettu valtioneuvostolle.

### 2.2 Laki Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta

1 §. Pykälä mahdollistaa sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten soveltamisen väliaikaisesti ennen sopimuksen kansainvälistä voimaantuloa. Väliaikaisesta soveltamisesta määrätään sopimuksen 330 artiklan 3 kohdassa, jossa todetaan, että osapuolet voivat soveltaa väliaikaisesti sopimusta joko kokonaan tai osittain. Kunkin osapuolen on ilmoitettava tallettajalle ja muille osapuolille sopimuksen väliaikaisen soveltamisen edellyttämien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen.

2 §. Pykälän mukaan lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Asetus annetaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Suomi on ilmoittanut sopimuksen loppumääräysten mukaisesti sopimuksen hyväksymisestä. Laki on voimassa siihen päivään saakka, jona laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta tulee voimaan. Laki on näin ollen voimassa vain siihen saakka, kunnes sopimuksen varsinainen voimaansaattamislaki tulee voimaan. Erillistä kumoamislakia ei siten ole tarvetta säätää.

## 3 Voimaantulo

Osapuolet hyväksyvät sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti. Sopimus tulee voimaan EU-osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuksen tallettaja vastaanottaa viimeisen ilmoituksen sopimuksen voimaantulon edellyttämien menettelyjen saattamisesta päätökseen EU-osapuolelta ja kyseiseltä Andien yhteisöön kuuluvalta allekirjoittajamaalta. Toisin sanoen sopimus voi tulla kansainvälisesti voimaan eriaikaisesti toisaalta EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian välillä ja toisaalta EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Perun välillä. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristö on tämän sopimuksen tallettaja. Hyväksymisestäään ovat hallituksen esityksen antamisajankohtaan mennessä ilmoittaneet Viro, Peru, Slovakia ja Latvia.

Hallituksen esitykseen sisältyy luonnos blankettilaiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamiseksi. Edellä selostetusta mahdollisesta sopimuksen eriaikaisesta voimaantulosta suhteessa Kolumbiaan ja Peruun johtuen valtioneuvoston asetuksella sopimus ja sen voimaansaattamislaki voidaan saattaa ensin voimaan suhteessa siihen Andien yhteisön valtioon, joka on hyväksynyt sopimuksen osaltaan. Jälkimmäisen Andien yhteisön valtion hyväksyttyä sopimuksen toisella valtioneuvoston asetuksella saatetaan puolestaan voimaan sopimus ja laki suhteessa jälkimmäiseen sopimuksen hyväksyneeseen Andien yhteisön valtioon. Jos kuitenkin sekä Kolum-

bia että Peru ilmoittavat sopimuksen hyväksymisestä ennen kuin kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat suorittaneet omat hyväksymismenettelynsä ja EU:n oma ilmoitus on täten viimeinen, tulee sopimus kansainvälisesti voimaan samanaikaisesti sekä Kolumbian että Perun osalta ja sopimus ja sen voimaansaattamislaki saatetaan voimaan tavanomaisesti yhdellä valtioneuvoston asetuksella.

Sopimuksen 330 artiklan 3 kohdassa määrätään myös sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta. Kyseisen määräyksen mukaan sopimusta voidaan soveltaa väliaikaisesti joko kokonaan tai osittain. Kukin osapuoli ilmoittaa tallettajalle ja muille osapuolille tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen edellyttämien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen. Sopimuksen väliaikainen soveltaminen EU-osapuolen ja Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä alkaa sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona tallettaja vastaanottaa viimeisen ilmoituksen EU-osapuolelta ja kyseiseltä Andien yhteisöön kuuluvalla allekirjoittajamaalta. Neuvoston päätöksessä sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta jätettiin väliaikaisen soveltamisen ulkopuolelle joukkotuhooaseita koskeva standardilauseke (2 artikla) ja teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan artiklan (202 artikla 1 kohta) määräys, joka sisältää viittauksen TRIPS-sopimukseen sekä hallintomenettelyitä koskevat määräykset (291 ja 292 artikla). Koska toimivallanjako sopimuksen alalla ei ole täysin selvä, Suomi jätti edellä mainittua neuvoston päätöstä hyväksyessään neuvoston pöytäkirjaan lausuman siitä, että se ei voi soveltaa väliaikaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä ennen kuin sopimus on kansallisesti hyväksytty. Sopimusta on sovellettu väliaikaisesti EU:n ja Perun välillä 1 päivästä maaliskuuta 2013 lähtien. Kolumbia ei ole hallituksen esityksen antamisajankohtaan mennessä antanut vastaavaa ilmoitusta.

Sopimuksen kauppapolitiikan alaa käsittelevään osuuteen sisältyy määräyksiä, joilla on yhtymäkohtia Suomen liittymistä EU:iin koskevan sopimuksen liitteenä olevaan pöytäkirjaan nro 2 (SopS 103/1994), joka käsittelee Ahvenanmaan asemaa. Osa kyseisistä määräyksistä kuuluu EU:n yksinomaiseen

toimivaltaan, mikä merkitsee, että Ahvenanmaan erityisasema on otettu huomioon jo kyseisiä sopimusmääräyksiä neuvoteltaessa. Sopimukseen on tämän mukaisesti sisällytetty Ahvenanmaata koskeva poikkeus liittyen sopimuksen julkisia hankintoja koskeviin sitoumuksiin. Suomella on varuma sopimuksen soveltamiseen Ahvenanmaan julkisiin hankintoihin. Varuman sanamuoto ei kuitenkaan sulje pois kokonaisuudessaan julkisia hankintoja koskevien määräysten soveltamista Ahvenanmaalla. Samoin palveluja ja sijoittautumista koskeviin erityisiin sitoumuksiin sisältyy poikkeus, joka koskee Ahvenanmaan oikeutta rajoittaa palveluiden tarjoamista alueellaan kotiseutuoikeuteen perustuen. Koska kuljetuspalveluiden katsotaan edelleen kuuluvan ainakin osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan ja koska kuljetuspalveluilla elinkeinotoimintaan liittyvänä asiana on vaikutusta Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluviin asioihin tulee sopimuksen voimaansaattamissäännökselle hankkia Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä.

#### **4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys**

##### **4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus**

##### *Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden välinen toimivallanjako*

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun kanssa tehty kauppasopimus on luonteeltaan niin sanottu seka-sopimus, joka sisältää sekä unionin että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Jotkut näistä määräyksistä kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan, toiset taas unionin ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan. Eduskunta hyväksyy tällaisen sopimuksen vakiintuneen käytännön mukaan vain niiltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan (esim. PeVL 6/2001 vp, PeVL 31/2001 vp, PeVL 16/2004 vp, PeVL 24/2004 vp).

Toimivallan jako ei ole yksiselitteinen ja kysymys siitä, miltä osin kolmansien maiden kanssa tehtävät sopimukset kuuluvat jäsenvaltion ja miltä osin unionin toimivaltaan, on Lissabonin sopimuksen voimaantultua 1 päivänä joulukuuta 2009 uudessa kehitysvaiheessa.

Sopimuksen yleisiä periaatteita koskeva 1 artikla ja joukkotuhousoseiden leviämisen estämistä koskeva 2 artikla, jotka on myös nimetty sopimuksen olennaisiksi osiksi, kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan. Unionilla on sopimuksen kauppaa koskevien määräysten (III osasto/tavarakauppa, IV osasto/palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa, VI osasto/julkiset hankinnat, VII osasto/teollis- ja tekijänoikeudet, IX osasto/kauppa ja kestävä kehitys, XIII osasto/tekninen apu ja kaupan valmiuksien kehittäminen) osalta toimivaltaa SEUT 207 artiklan perusteella. Lissabonin sopimuksella unionin yksinomaisen toimivallan ala laajeni ja kattaa tällä hetkellä tavarakaupan ohella palveluiden kauppaa, ulkomaisia suoria investointeja sekä henkisen omaisuuden kaupallisia näkökohtia koskevia kysymyksiä. Toimivallan jakautuminen ei kuitenkaan ole yksiselitteistä. Sopimuksessa ei ole määräyksiä, jotka osoittaisivat, miten toimivalta tarkkaan ottaen jakautuu. Suomessa voi myös edelleen olla ja onkin voimassa lain säännöksiä myös unionin kauppapolitiittiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla.

Vaikka kauppapolitiikka laaja-alaisesti kuuluu unionin toimivaltaan, sopimus sisältää myös osin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä. Tällaisia voidaan katsoa sisältyvän palvelukauppaa ja sijoittautumista käsittelevän IV osaston määräyksiin siltä osin, kun nämä koskevat kuljetuspalveluja sekä VII osaston teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvissä määräyksissä, kuten tavaramerkeissä ja maantieteellisissä merkinnöissä.

Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaan VII osastoon sisältyvä 202 artiklan 1 kohta sisältää viittauksen TRIPS-sopimukseen, joka on tehty sekasopimuksena ja joka sisältää muun muassa rikosoikeudellista sääntelyä. Tällainen rikosoikeudellinen sääntely kuuluu lähikohtaisesti unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole halunneet unionin käyttävän rikos-

oikeudellista toimivaltaansa. Sopimuksen 202 artiklan 1 kohdan määräys kuuluu näin ollen jäsenvaltioiden toimivaltaan.

Lisäksi hallintomenettelyitä koskevat 291 ja 292 artikla kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan.

#### *Lainsäädännön alaan kuuluvat sopimusmääräykset*

Perustuslain 94 § 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtion sopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksia tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla, taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) jos siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomen lailla annetun säädöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Sopimuksessa 1 artiklassa todetaan, että sopimuksen olennaisen osan muodostavat demokratian periaatteiden ja perusihmisoikeuksien kunnioittaminen, sellaisina kuin ne vahvistetaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja muissa molempiin sopimuspuoliin sovellettavissa kansainvälisissä ihmisoikeusasiakirjoissa. Perustuslakivaliokunta on katsonut (PeVL 45/2000 vp; PeVL 31/2001 vp), etteivät sellaiset yleispiirteiset ja julistuksenomaiset määräykset, joissa sopimuspuolet vahvistavat sitoumuksensa kunnioittaa ihmisoikeuksia, vaikuta Suomen kansainvälisten velvoitteiden sisältöön tai laajuuteen ihmisoikeuksien alalla. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että tällaisilla määräyksillä on aikaisempaan verrat-



tuna uudentyypeistä sitovaa merkitystä sopimukseen sisältyvän neuvottelu- ja sanktiomenettelyn vuoksi, ja tämän takia sopimuksen ihmisoikeusmääräysten oli katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan (ks. PeVL 31/2001 vp).

Perustuslakivaliokunnan viimeksi mainitussa lausunnossa käsittelemän sopimuksen neuvottelu- ja sanktiomenettelyä koskevassa 96 artiklassa oli nimenomaisesti mainittu sopimuksen soveltamatta jättäminen viimeisenä keinona, jota voidaan käyttää tapauksessa, jossa toinen sopimuspuoli on rikkonut sopimuksen olennaiseksi osaksi määriteltyä ihmisoikeuksia sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatetta koskevaa sopimusmääräystä. Nyt kyseessä olevan sopimuksen velvollisuuksien täyttämistä koskevassa 8 artiklassa ei mainita suoraan sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä toimenpiteenä, johon voitaisiin ryhtyä, jos toinen sopimuspuoli rikkoo olennaisesti sopimusta. Edellä mainittuun 8 artiklaan sisältyvä neuvottelu- ja sanktiomekanismia koskeva sopimusmääräys on siten kirjoitettu heikompaan muotoon kuin mitä perustuslakivaliokunnan lausunnossaan tarkoittama neuvottelu- ja sanktiomenettelyä koskeva määräys oli kirjoitettu.

Hallituksen käsityksen mukaan nyt kyseessä olevan sopimuksen 8 artikla mahdollistaa kuitenkin valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 33/1980) 60 artiklassa tarkoitetun valtiosopimuksen rikkomisesta johtuvan sopimuksen soveltamisen keskeyttämisen kokonaisuudessaan tai osaksi. Lisäksi on otettava huomioon, että kyseisessä 8 artiklassa määrätään, että sopimuksen olennaisena rikkomisena pidetään sen olennaisiksi osiksi määriteltyjen sopimusmääräysten rikkomista. Tämän vuoksi valtioneuvosto katsoo, että sopimuksen 8 artiklan määräysten soveltaminen voi johtaa tilanteeseen, jossa sopimuksen olennaiseksi osaksi määritellyllä 2 artiklalla on perustuslakivaliokunnan lausunnossaan (ks. PeVL 31/2001 vp) tarkoittamaa uudentyypeistä sitovaa merkitystä ja tämän vuoksi sopimuksen ihmisoikeusmääräysten on katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Myös joukkotuhohaseiden leviämisen estämisestä koskeva 2 artikla on määritelty sopimuksen olennaiseksi osaksi. Kyseisen sopi-

musmääräyksen rikkomisessa on kyse sopimuksen olennaisesta rikkomisesta, joka mahdollistaa sopimuksen 8 artiklan mukaisen neuvottelu- ja sanktiomenettelyn käytön. Näin ollen kyseisellä määräyksellä voidaan yllä selostettujen perusteluiden valossa arvioida olevan perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 31/2001 vp tarkoitettua sitovaa merkitystä, minkä vuoksi sen olisi katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Palvelukauppaa ja sijoittautumista käsittelevän IV osaston määräysten kuljetuspalveluita koskevista osista säädetään Suomessa muun muassa laissa elinkeinon harjoittamisen oikeudesta, merilaissa, rautatielaissa, joukkoliikennelaissa, laissa kaupallisista tavarakuljetuksista tiellä ja taksiliikennelaissa. Kyseiset määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan, mutta eivät kuitenkaan edellytä lainsäädännön muuttamista. Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaan VII osastoon sisältyvien määräysten kattamista asioista puolestaan säädetään Suomessa muun muassa tavaramerkkilaissa ja tekijänoikeuslaissa. Kyseiset määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan, mutta eivät kuitenkaan edellytä lainsäädännön muuttamista.

Hallituksen esityksen liitteeksi ei ole otettu lainkaan kauppasopimuksen liitteitä I-VI, X-XII ja XIV, joiden sisältöä on kuitenkin selostettu yksityiskohtaisissa perusteluissa. Vakiintuneen käytännön mukaan eduskunta hyväksyy kansainväliset sopimukset kokonaisuudessaan (ks. esim. PeVL 13/2008 vp, s. 3/II ja PeVL 5/2007 vp, s. 4-5), mikä vastaa myös perustuslain 94 §:n 1 momentin sanamuotoa. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että ei ole ehdotonta estettä sille, että eduskunnan hyväksyminen rajataan joissakin tilanteissa koskemaan vain eduskunnan hyväksymistä vaativia velvoitteen määräyksiä. Valiokunnan mielestä tällaisesta poikkeuksellisesta tilanteesta voi olla kyse ainoastaan, jos eduskunnan hyväksymistä vaativa velvoitteen osa muodostaa sen muista osista selvästi erillisen ja niistä niin teknisesti kuin asiallisesti riippumattoman kokonaisuuden. Eduskunnan hyväksymisen ulkopuolelle teknisesti rajattavissa oleviin velvoitteen osiin ei voi sisältyä lainsäädännön alaan kuuluvia - eikä niihin vaikuttavia - tai muutoin eduskunnan hyväksymistä vaativia määräyksiä.

(PeVL 18/2002 vp ja PeVL 16/2008 vp). Kyseessä olevat hallituksen esityksen ulkopuolelle jätetyt liitteet ovat luonteeltaan lähinnä teknisiä. Liitteiden jättämistä hallituksen esityksen ulkopuolelle voidaan perustella myös sillä, että eduskunta hyväksyy sekasopimukset vakiintuneen käytännön mukaan vain niiltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan. Koska nyt kyseessä olevat liitteet kuuluvat unionin toimivaltaan, eivät ne vaadi eduskunnan hyväksyntää. Edellä sanotun mukaisesti hallituksen käsityksen mukaan kauppasopimuksen liitteet I-VI, X-XII ja XIV muodostavat siten sellaisen edellä selostetun perustuslakivaliokunnan käytännön mukaisen teknisesti ja asiallisesti eriävän osion, joka ei sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia - eikä niihin vaikuttavia - tai muutoin eduskunnan hyväksymistä vaativia määräyksiä, joka voidaan jättää hallituksen esityksen ulkopuolelle.

#### 4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 § 2 momentissa tai 95 § 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislainsäädännön hyväksyminen tavallisen lain säätämismenettelyssä.

*Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välillä Brysselissä 26 päivänä kesäkuuta 2012 tehdyn kauppasopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan.*

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1§  
Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välillä Brysselissä 26 päivänä kesäkuuta 2012 tehdyn kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat

määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2§  
Sopimuksen muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

## 2.

**Laki****Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## 1 §

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välillä Brysselissä 26 päivänä kesäkuuta 2012 tehdyn kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä voidaan soveltaa väliaikaisesti ennen sopimuksen kansainvälistä voimaantuloa.

## 2 §

Sopimuksen muiden määräysten väliaikaisesta soveltamisesta ja tämän lain voimaantuloa säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tämä laki on voimassa siihen päivään, jona Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki ( / ) tulee voimaan.

Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 2013

**Pääministerin estyneenä ollessa, ulkoasiainministeri**

**ERKKI TUOMIOJA**

Lähetystöneuvos *Hannu Ripatti*

*Sopimusteksti*

**EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ KOLUMBIAN JA PERUN  
VÄLINEN KAUPPASOPIMUS**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKin TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARI,

MALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolet, jäljempänä 'Euroopan unionin jäsenvaltiot',

ja

EUROOPAN UNIONI,

sekä

KOLUMBIAN TASAVALTA, jäljempänä 'Kolumbia',

ja

PERUN TASAVALTA, jäljempänä 'Peru',

jäljempänä myös 'Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat',

jotka

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välisten historiallisten siteiden ja kulttuurisiteiden ja niiden välisen erityisen ystävyyden ja yhteistyön merkityksen sekä niiden halun edistää osapuolten välistä taloudellista yhdentymistä;

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET lujittaa kyseisiä siteitä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden suhteita nykyisin ohjaavien mekanismien pohjalta;

VAHVISTAVAT sitoutuneensa kunnioittamaan Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjaa ja ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta;

EDISTÄVÄT maailmankaupan ja alueellisen kaupan tasapainoista kehitystä ja kansainvälistä yhteistyötä;

HALUAVAT edistää kattavaa talouskehitystä tavoitteena köyhyyden vähentäminen, uusien työpaikkojen ja parempien työolosuhteiden luominen sekä alueidensa elintason nostaminen alueidensa välisen kaupan ja investointien vapauttamisen ja laajentamisen avulla;

OVAT SITOUTUNEET soveltamaan tätä sopimusta kestävä kehityksen tavoitteen mukaisesti, johon kuuluu talouskehityksen edistäminen, työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen ja ympäristönsuojelu osapuolten hyväksymien kansainvälisten sitoumusten mukaisesti;

RAKENTAVAT TOIMINTANSA Maailman kauppajärjestön perustamisesta tehdystä Marrakeshin sopimuksesta, jäljempänä WTO-sopimus, johtuville oikeuksille ja velvollisuuksille;

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET poistaa vastavuoroisen kauppansa vääristymät ja estää tarpeettomien kaupanesteiden luomisen;

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET laatia selkeät ja kaikkia osapuolia hyödyttävät kauppaa koskevat säännöt ja edistää kauppaa ja investointeja välillään sekä edistää edellä mainittuja seikkoja koskevaa säännöllistä keskinäistä vuoropuheluaan;

HALUAVAT edistää yritystensä kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla niiden kauppa- ja investointisuhteita koskevan ennustettavissa olevan oikeudellisen kehityksen avulla;

OTTAVAT HUOMIOON ne taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen erot, joita on Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä;

VAHVISTAVAT oikeutensa käyttää mahdollisimman suuressa määrin hyväksi yleisen edun suojelemista koskevissa monenvälisissä puitteissa vahvistettuja joustoja;

TUNNUSTAVAT, että Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat ovat Andien yhteisön jäseniä ja että Andien yhteisön päätöksessä 598 edellytetään, että silloin, kun sen jäsenmaat neuvottelevat kauppasopimuksia kolmansien maiden kanssa, Andien yhteisön oikeusjärjestelmän soveltamista jatketaan Andien yhteisön jäsenmaiden vastavuoroisissa suhteissa;

TUNNUSTAVAT Euroopan unionin alueellisen yhdentymisprosessin sekä Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden Andien yhteisön puitteissa tapahtuvan alueellisen yhdentymisprosessin merkityksen;

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

## I OSASTO ALKUMÄÄRÄYKSET

### 1 LUKU

#### *Olennaiset osat*

#### *1 Artikla*

#### **Yleiset periaatteet**

Osapuolten kansalliset ja kansainväliset politiikat perustuvat ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa vahvistettujen demokratisten periaatteiden ja ihmisen perusoikeuksien sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiselle. Kyseisten periaatteiden kun-

nioittaminen on tämän sopimuksen olennainen osa.

### *2 Artikla*

#### **Aseistariisunta ja joukkotuhoukseen leviämisen estäminen**

1. Osapuolet katsovat, että joukkotuhoukseen ja niiden kantolaitteiden leviäminen niin valtioille kuin valtioista riippumattomille toimijoille on yksi vakavimmista kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden uhkatekijöistä.

2. Tästä syystä osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä ja osallistuvansa joukkotuhoukseen ja niiden kantolaitteiden leviämisen estämiseen panemalla kansallisella tasolla täy-

täntöön kansainvälisistä aseistariisun- ja asesulkusopimuksista johtuvat velvoitteensa ja noudattamalla niitä sekä muita asiaa koskevia kansainvälisiä velvoitteita täysimääräisesti.

3. Toimiessaan yhteistyössä aseistariisun ja joukkotuhoaseiden leviämisen estämiseksi osapuolet sopivat toimivansa yhdessä asiaa koskevien sopimusten saattamiseksi yleismaailmallisiksi ja niiden täytäntöönpanemiseksi.

4. Osapuolet sopivat, että tämän artiklan 1 ja 2 kohta muodostavat olennaisen osan tätä sopimusta.

## 2 LUKU

### *Yleiset määräykset*

#### 3 Artikla

#### **Vapaakauppa-alueen perustaminen**

Osapuolet perustavat vapaakauppa-alueen tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994, jäljempänä 'GATT 1994-sopimus', XXIV artiklan ja palvelukaupan yleissopimuksen, jäljempänä 'GATS-sopimus', V artiklan mukaisesti.

#### 4 Artikla

#### **Tavoitteet**

Tämän sopimuksen tavoitteena on

a) tavarakaupan vapauttaminen asteittain ja vähitellen GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan mukaisesti;

b) tavarakaupan helpottaminen erityisesti soveltamalla hyväksytyjä tulleja ja kaupan helpottamista, standardeja, teknisiä määräyksiä, vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelyjä sekä terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevia määräyksiä;

c) palvelukaupan asteittainen vapauttaminen GATS-sopimuksen V artiklan mukaisesti;

d) investointien kasvulle ja erityisesti sijoittautumisedellytystenparantamiselle osapuolten välillä suotuisten olosuhteiden kehittäminen syrjimättömyyden periaatteen pohjalta;

e) kaupan ja investointien helpottaminen osapuolten välillä vapauttamalla suoriin investointeihin liittyvät juoksevat maksut ja pääomanliikkeet;

f) osapuolten julkisten hankintojen markkinoiden avaaminen toimivasti ja vastavuoroisesti;

g) teollis- ja tekijänoikeuksien riittävä ja tehokas suojelu osapuolten välillä voimassa olevien kansainvälisten sääntöjen mukaisesti varmistaen samalla teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden oikeuksien ja yleisen edun välinen tasapaino;

h) erityisesti osapuolten välisiin suhteisiin liittyvän taloudellisen toiminnan harjoittaminen vapaan kilpailun periaatetta noudattaen;

i) nopean, tehokkaan ja ennakoitavissa olevan riitojenratkaisumenettelyn käyttöönotto;

j) kansainvälisen kaupan edistäminen tavalla, joka edistää kestävä kehityksen tavoitetta, ja toimiminen kyseisen tavoitteen integroimiseksi osapuolten kauppasuhteisiin ja sen huomioon ottamiseksi kyseisissä kauppasuhteissa; ja

k) sen varmistaminen, että yhteistyö teknisen avun osalta sekä osapuolten kaupallisten valmiuksien vahvistaminen edistävät tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja sen tarjoamisen mahdollisuuksien parasta mahdollista hyödyntämistä voimassa olevan oikeudellisen ja institutionaalisen kehityksen mukaisesti.

#### 5 Artikla

#### **Suhde WTO-sopimukseen**

Osapuolet vahvistavat WTO-sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

#### 6 Artikla

#### **Osapuolten määritelmä**

1. Tässä sopimuksessa tarkoitetaan

— 'osapuolella' Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioita taikka Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita niiden asianomaisilla Euroopan unionista tehdystä sopimuksesta ja Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksesta



johtuvilla toimivallan aloilla, jäljempänä 'EU-osapuoli', tai kutakin Andien yhteisöön kuuluvaa allekirjoittajamaata;

— 'osapuolilla' EU-osapuolta ja kutakin Andien yhteisöön kuuluvaa allekirjoittajamaata.

2. Kun tässä sopimuksessa määrätään Euroopan unionin jäsenvaltiota tai Andien yhteisöön kuuluvaa allekirjoittajamaata koskevista erityisistä ja yksilöllisistä sitoumuksista, tässä sopimuksessa viitataan tilanteen mukaan kyseiseen maahan tai kyseisiin maihin.

3. Jäljempänä olevan 7 artiklan mukaisesti Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden osalta ilmaisulla 'toinen osapuoli' tai 'toiset osapuolet' tarkoitetaan EU-osapuolta silloin, kun kyseisiä ilmauksia käytetään tässä sopimuksessa.

#### 7 Artikla

##### **Tämän sopimuksen kattamat kauppa- ja taloussuhteet**

1. Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan kunkin yksittäisen Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan ja EU-osapuolen kahdenvälisiin kauppa- ja taloussuhteisiin mutta ei yksittäisten Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välisiin kauppa- ja taloussuhteisiin<sup>(1)</sup>.

2. Osapuolten tässä sopimuksessa vahvistamat oikeudet ja velvollisuudet eivät vaikuta Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin Andien yhteisön jäsenmaina.

#### 8 Artikla

##### **Velvollisuuksien täyttäminen**

1. Kukin osapuoli on vastuussa kaikkien tämän sopimuksen määräysten noudattamisesta ja toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sopimuksesta johtuvien velvollisuuksien täytäntöönpanemiseksi; ne ovat vastuussa

<sup>(1)</sup> Tätä määräystä ei ole tulkittava siten, että Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden ja EU-osapuolen välillä 10 ja 105 artiklassa vahvistettuja velvollisuuksia ei tarvitse noudattaa.

myös siitä, että sopimuksen määräyksiä noudatetaan keskus-, alue- tai paikallishallinnossa ja alue- tai paikallisviranomaisten keskuudessa ja että myös valtiosta riippumattomat julkista valtaa käyttävät elimet, joille kyseiset hallintoelimet ja viranomaiset ovat siirtäneet toimivaltaa, noudattavat niitä<sup>(2)</sup>.

2. Jos osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei ole noudattanut tämän sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan, se voi käyttää yksinomaan XII osastossa (Riitojen ratkaiseminen) määrättyä riitojen ratkaisumenettelyä, jota sen on noudatettava.

3. Osapuoli voi välittömästi toteuttaa asianmukaisia kansainvälisen oikeuden mukaisia toimenpiteitä, jos toinen osapuoli rikkoo tämän sopimuksen 1 ja 2 artiklassa tarkoitettuja olennaisia osia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta osapuolten välistä poliittista vuoropuhelua koskevien olemassa olevien mekanismien soveltamista. Viimeksi mainittu osapuoli voi pyytää, että asianomaiset osapuolet kutsutaan 15 päivän kuluessa kiireelliseen kokoukseen, jossa tilannetta tarkastellaan perusteellisesti osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi. Toimenpiteiden on oltava oikeassa suhteessa rikkomiseen nähden. Ensisijaisesti on toteutettava toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen toiminnalle. Nämä toimenpiteet on lopetettava heti, kun niiden toteuttamisen syyt ovat lakanneet olemasta.

#### 9 Artikla

##### **Maantieteellinen soveltamisala**

1. Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta niissä määrätyn edellytyksen, sekä Kolumbian ja Perun alueisiin<sup>(3)</sup>.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, siltä osin kuin Euroopan unionin tullii-

<sup>(2)</sup> Osapuolet ymmärtävät, että ilmaisu "keskus-, alue- tai paikallishallinto ja alue- tai paikallisviranomaiset" kattaa kaikki osapuolten viranomais- ja hallintotasot.

<sup>(3)</sup> Osapuolet painottavat sitä seikkaa, että tähän sopimukseen sisältyvät viittaukset alueisiin tarkoittavat ainoastaan viittauksia sen maantieteelliseen soveltamisalaan.

alue, jäljempänä 'EU:n tullialue', käsittää alueita, jotka eivät kuulu edellä esitettyyn aluetta koskevaan määritelmään, tätä sopimusta sovelletaan myös EU:n tullialueeseen.

### 10 Artikla

#### Alueellinen yhdentyminen

1. Osapuolet tunnustavat alueellisen yhdentymisen merkityksen Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden ja Euroopan unionin taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi; sen avulla lujitetaan osapuolten välisiä suhteita ja edistetään tämän sopimuksen tavoitteita.

2. Osapuolet tunnustavat ja vahvistavat Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisten ja Andien yhteisön jäsenmaiden välisten alueellisten yhdentymisprosessien merkityksen; kyseisten prosessien avulla voidaan parantaa kauppamahdollisuuksia ja edistää alueiden tosiasiallista yhdentymistä maailmantalouteen.

3. Osapuolet tunnustavat, että Andien yhteisön jäsenmaat määrittävät Andien alueen yhdentymisprosessin edistymisen.

4. Osapuolet tunnustavat, että Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden on säilytettävä Andien yhteisön oikeusjärjestelmä keskinäisissä suhteissaan Andien yhteisön päätöksen 598 mukaisesti.

5. Ottaen huomioon osapuolten halu saavuttaa assosiaatio asianomaisten kahden alueen välillä siinä vaiheessa, kun kaikki Andien yhteisön jäsenmaat ovat tämän sopimuksen osapuolia, kauppakomitea tarkastelee uudelleen asianomaisia säännöksiä ja erityisesti tätä artiklaa sekä 105 artiklaa niiden mukauttamiseksi uuteen tilanteeseen ja alueellisten yhdentymisprosessien tukemiseksi.

### 3 LUKU

#### ***Yleisesti sovellettavat määritelmät***

### 11 Artikla

#### **Määritelmät**

Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä,

— 'päivillä' tarkoitetaan kalenteripäiviä, myös viikonloppuja ja vapaapäiviä;  
— 'osapuolen tavaralla' tai 'osapuolen tuotteella' tarkoitetaan GATT 1994 -sopimuksen määritelmän mukaisia kotimaisia tuotteita tai osapuolten sopimia tavaroita tai tuotteita, ja niihin kuuluvat osapuolen alueelta peräisin olevat tuotteet tai tavarat 19 artiklassa olevan määritelmän mukaisesti;

— 'oikeushenkilöllä' tarkoitetaan mitä tahansa sovellettavan lainsäädännön mukaan joko voiton tavoittelemiseksi tai muuta tarkoitusta varten asianmukaisesti perustettua tai muulla tavoin järjestettyä, yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevaa oikeussubjektia, kuten yritystä, säätiötä, henkilöyhtiötä, yhteisyritystä, yksityistä elinkeinonharjoittajaa tai yhdistystä;

— 'toimenpiteellä' tarkoitetaan osapuolen mitä tahansa osapuolen toimea tai laiminlyöntiä, myös lakeja, asetuksia, menettelyitä, päätöksiä, hallinnollisia toimia tai käytäntöjä taikka mitä tahansa muita toimenpiteen muotoja;

— 'henkilöllä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä.

### II OSASTO

#### **INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET**

### 12 Artikla

#### **Kauppakomitea**

1. Osapuolet perustavat kauppakomitean.

Tämä komitea koostuu EU-osapuolen edustajista ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan edustajista.

2. Kauppakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa ministeritasolla tai tällä tasolla mahdollisesti määrättyjen edustajien tasolla. Lisäksi kauppakomitea voi osapuolen kirjallisesta pyynnöstä kokoontua tarvittavien päätösten tekemiseen nimettyjen korkeiden virkamiesten tasolla.

3. Kauppakomitea kokoontuu vuorotellen Bogotassa, Brysselissä ja Limassa, elleivät osapuolet muuta sovi. Kukin osapuoli toimii kauppakomitean puheenjohtajana vuorotellen yhden vuoden ajan.

4. Kauppakomitea voi järjestää kokouksia, joihin osallistuvat EU-osapuoli ja yksi Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa ja joissa käsitellään seuraavia asioita, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista:

a) asiat, jotka liittyvät yksinomaan EU-osapuolen ja kyseisen Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan kahdenvälisiin suhteisiin; tai

b) asiat, joista on keskusteltu ”erityiselimen” kokouksessa, johon ainoastaan EU-osapuoli ja yksi Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa on osallistunut, ja jotka on annettu kauppakomitean käsiteltäviksi.

Jos toinen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa ilmaisee kiinnostuksensa asiaan, josta tullaan keskustelemaan kyseisessä kokouksessa, se voi osallistua kokoukseen, jos EU-osapuoli ja asianomainen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa antavat tähän etukäteen suostumuksensa.

### 13 Artikla

#### Kauppakomitean tehtävät

1. Kauppakomitean tehtävänä on

a) valvoa ja helpottaa tämän sopimuksen toimintaa ja sen määräysten asianmukaista soveltamista sekä tarkastella muita keinoja sen yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi;

b) arvioida tämän sopimuksen soveltamisesta saatuja tuloksia ja erityisesti osapuolten välisten kauppaja- ja taloussuhteiden kehitystä;

c) valvoa kaikkien tällä sopimuksella perustettujen erityiselinten työtä ja suositella tarvittavia toimia;

d) arvioida ja tehdä tässä sopimuksessa esitetyn mukaisesti päätöksiä mistä tahansa asioista, jotka tämän sopimuksen mukaisesti perustetut erityiselimet ovat antaneet sille käsiteltäväksi;

e) valvoa 105 artiklan soveltamista;

f) valvoa tämän sopimuksen kehittämistä;

g) tutkia soveltuvinta tapaa estää tai ratkaista mitkä tahansa tässä sopimuksessa käsiteltyihin asioihin liittyvät vaikeudet, sanotun kuitenkin rajoittamatta XII osastossa (Riitojen ratkaiseminen) ja muissa tämän sopimuksen määräyksissä vahvistettuja oikeuksia;

h) hyväksyä ensimmäisessä kokouksessaan 315 artiklassa tarkoitettujen välimiesten työjärjestys ja käytännesäännöt;

i) vahvistaa välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset;

j) hyväksyä oma työjärjestyksensä sekä kokousaikataulunsa ja kokoustensa esityslistan;

k) tarkastella kaikkia muita seikkoja, jotka liittyvät tämän sopimuksen kattamiin aloihin.

2. Kauppakomitea voi

a) vahvistaa ja siirtää toimivaltuuksia erityiselimille;

b) saada tai pyytää tietoja kaikilta asianomaisilta henkilöiltä;

c) sopia neuvottelujen aloittamisesta tämän sopimuksen kattamilla aloilla jo saavutetun vapauttamisen syventämiseksi;

d) tarkastella tämän sopimuksen määräyksiin tehtäviä muutoksia, joiden toteuttaminen edellyttää kunkin osapuolen sisäisten oikeudellisten menettelyjen saattamista päätökseen;

e) antaa tulkintoja tämän sopimuksen määräyksistä<sup>(4)</sup>. Tämän sopimuksen XII osaston (Riitojen ratkaiseminen) nojalla perustetut välimiespaneelit tarkastelevat kyseisiä tulkin-toja;

f) ryhtyä tehtäviensä suorittaessaan muihin osapuolten sopimiin toimenpiteisiin;

g) edistää tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista hyväksymällä siinä vahvistettuja muutoksia, jotka koskevat

i) liitettä I (Tullien poistoluettelot) tarkoituksena lisätä yksi tai useampi tavara, jota ei ole sisällytetty osapuolen tullien poistoluetteloon;

ii) liitteessä I (Tullien poistoluettelot) vahvistettuja aikatauluja tarkoituksena nopeuttaa tullien alentamista;

iii) liitteessä II (Käsitteen ”alkuperä tuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) vahvistettuja erityisiä alkuperäsääntöjä;

iv) liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä I lueteltuja hankintayksikköjä;

v) liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) ja liitteessä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koske-

<sup>(4)</sup> Kauppakomitean antamia tulkintoja ei pidetä tämän sopimuksen määräyksiin tehtävinä muutoksina.

vista sitoumuksista) vahvistettuja sitoumusluetteloita sekä liitteessä IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) esitetyjä varauksia; ja

vi) muita määräyksiä, joita kauppakomitea voi muuttaa tämän sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaisesti.

Kukin osapuoli panee täytäntöön kaikki tässä alakohdassa tarkoitetut muutokset sovellettavien oikeudellisten menettelyjensä mukaisesti.

3. Kauppakomitea voi tarkastella tämän sopimuksen vaikutusta osapuolten mikroyrityksiin sekä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, jäljempänä 'mikro- ja pk-yritykset', ja myös siitä johtuvia hyötyjä.

4. Osapuolet vaihtavat kauppakomiteassa siinä määrin kuin mahdollista tietoja tulliliittojen tai vapaakauppa-alueiden perustamista tai muuttamista koskevista sopimuksista ja pyydettyä muista, kukin osapuolen kolmansia maita koskevaan kauppapolitiikkaan liittyvistä tärkeimmistä kysymyksistä.

5. Harjoittaessaan mitä tahansa tässä artiklassa määrättyistä tehtävistä kauppakomitea voi tehdä kaikki päätökset tässä sopimuksessa esitetyn mukaisesti.

#### 14 Artikla

##### Päätöksenteko

1. Kauppakomitea tekee päätöksensä yksimielisesti.

2. Kauppakomitean päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava kaikki päätösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

3. Edellä 12 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa EU-osapuoli ja asianomainen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa tekevät kaikki päätökset, ja kyseiset päätökset ovat voimassa ainoastaan näiden osapuolten välillä edellyttäen, että tällaiset päätökset eivät vaikuta toisen Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

#### 15 Artikla

##### Erityiselimet

1. Tässä sopimuksessa perustetaan seuraavat alakomiteat:

- a) markkinoillepääsyn alakomitea;
- b) maatalouden alakomitea;
- c) kaupan teknisten esteiden alakomitea;
- d) tullin, kaupan helpottamisen ja alkuperäsääntöjen alakomitea;
- e) julkisten hankintojen alakomitea;
- f) kaupan ja kestävä kehityksen alakomitea;
- g) terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea; ja
- h) teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea.

2. Tässä sopimuksessa perustetut erityiselimet koostuvat EU-osapuolen edustajista ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan edustajista.

3. Tässä sopimuksessa perustettujen erityiselinten toimivalta ja tehtävät määritellään tämän sopimuksen asiaa koskevissa osastoissa.

4. Kauppakomitea voi perustaa muita alakomiteoita, työryhmiä tai muita erityiselimiä avustamaan sitä sen tehtävien hoitamisessa. Kauppakomitea määrittelee kyseisten erityiselinten kokoonpanon, tehtävät ja työjärjestyksen.

5. Erityiselimet ilmoittavat kauppakomitealle riittävän ajoissa kokouksensa aikataulun ja esityslistat. Ne raportoivat toiminnastaan myös kaikissa komitean kokouksissa.

6. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, kaikki erityiselimet voivat järjestää kokouksia, joihin EU-osapuoli ja yksi Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa osallistuvat, kun tällaisessa kokouksessa käsitellään yksinomaan asioita, jotka liittyvät EU-osapuolen ja asianomaisen Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan kahdenvälisiin suhteisiin.

7. Jos toinen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa ilmaisee kiinnostuksensa asiaan, josta tullaan keskustelemaan tällaisessa kokouksessa, se voi osallistua kokoukseen, jos EU-osapuoli ja asianomainen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa antavat tähän etukäteen suostumuksensa.

*16 Artikla***Sopimuksen koordinaattorit**

1. Kukin osapuoli nimeää sopimuksen koordinaattorin ja ilmoittaa asiasta kaikille muille osapuolille viimeistään tämän sopimuksen tullessa voimaan<sup>(5)</sup>.

2. Sopimuksen koordinaattorit

a) valmistelevat esityslistan ja koordinoivat kauppakomitean kokousten valmistelua;

b) seuraavat tarvittaessa kauppakomiteassa tehtyjä päätöksiä;

c) toimivat yhteyshenkilöinä osapuolten välisen yhteydenpidon helpottamiseksi kaikissa tämän sopimuksen alaan kuuluvissa asioissa, ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä;

d) vastaanottavat tämän sopimuksen nojalla toimitetut ilmoitukset ja tiedot, myös kauppakomitealle toimitetut ilmoitukset ja tiedot, ellei toisin määrätä; ja

e) tarkastelevat kauppakomitean pyynnöstä kaikkia muita asioita, jotka voivat vaikuttaa tämän sopimuksen toimintaan.

3. Sopimuksen koordinaattorit voivat koontua tarvittaessa.

**III OSASTO****TAVARAKAUPPA***1 LUKU****Tavaroiden markkinoille pääsy*****1 j a k s o****Yhteiset määräykset***17 Artikla***Tavoite**

Osapuolet vapauttavat tavarakaupan asteittain tämän sopimuksen voimaantulosta alkavan siirtymäkauden aikana tämän sopimuk-

sen määräysten ja GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan mukaisesti.

*18 Artikla***Soveltamisala**

Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, tätä lukua sovelletaan osapuolten väliseen tavarakauppaan.

*19 Artikla***Määritelmät**

Tässä osastossa tarkoitetaan

— 'tullilla' kaikkia tullevia tai muita maksuja, joita sovelletaan tavarannon tuonnissa tai sen yhteydessä, myös kaikkia tuontiin sovellettavia tai sen yhteydessä kannettavia lisäveroja tai -maksuja. 'Tulliin' eivät sisälly mitkään seuraavista:

a) GATT 1994 -sopimuksen III artiklan mukaista sisäistä veroa vastaavat maksut;

b) GATT 1994 -sopimuksen, GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamisesta tehdyn WTO-sopimuksen, jäljempänä 'polkumyyntiä koskeva sopimus', tukia ja tasoitustulleja koskevan WTO-sopimuksen, jäljempänä 'tukia koskeva sopimus', ja suojalausekkeita koskevan WTO-sopimuksen, jäljempänä 'suojalausekkeista tehty sopimus', mukaiset polkumyynti-, tasoitus- tai suojatullit;

c) palkkiot tai muut maksut, jotka kanneetaan GATT 1994-sopimuksen VIII artiklan mukaisesti.

— 'alkuperätuotteella tai -tavaralla' liitteessä II (Käsitteen "alkuperä tuotteet" määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) vahvistettujen alkuperäsääntöjen mukaista tuotetta tai tavaraa.

*20 Artikla***Tavaroiden luokittelu**

Tavaroiden luokittelussa osapuolten välisessä kaupassa käytetään kummankin osapuolen tariffinimikkeistöä, joka perustuu vuoden 2007 harmonoituun tavarankuvaus-

<sup>(5)</sup> EU-osapuolen ilmoitus katsotaan tehdyksi, kun se on annettu Euroopan komissiolle.

ja koodausjärjestelmään, jäljempänä 'HS järjestelmä', ja sen myöhempiin muutoksiin.

### 21 Artikla

#### Kansallinen kohtelu

1. Kukin osapuoli myöntää kansallisen kohtelun toisen osapuolen tavaroille GATT 1994 -sopimuksen III artiklan mukaisesti, sen tulkintaan liittyvät huomautukset mukaan lukien. Tätä varten GATT 1994 -sopimuksen III artikla ja sen tulkintaan liittyvät huomautukset liitetään tähän sopimukseen ja otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi.

2. Selkeyden vuoksi osapuolet vahvistavat, että kansallisella kohtelulla tarkoitetaan kaikkien hallinto- tai viranomaistasojen osalta kohtelua, joka on vähintään yhtä edullinen kuin kyseisen hallinto- tai viranomaistason samankaltaisille, suoraan kilpaileville tai korvaaville kotimaisille tavaroille myöntämä kohtelu, mukaan lukien tavarat, jotka ovat peräisin alueelta, jolla kyseinen hallinto- tai viranomaistaso harjoittaa lainkäyttövaltaa <sup>(6)</sup>.

### 2 j a k s o

#### Tullien poistaminen

### 22 Artikla

#### Tullien poistaminen

1. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kukin osapuoli poistaa toisen osapuolen alueelta peräisin olevien tavaroiden tullit liitteen I (Tullien poistoluettelot) mukaisesti.

2. Jokaisen tavaratilan osalta täsmennetään liitteessä I (Tullien poistoluettelot) tullin perustaso, johon perättäisiä tullinalennuksia sovelletaan 1 kohdan mukaisesti.

3. Jos tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen osapuoli alentaa soveltamaansa suosituimmuustullia, kyseistä tullia sovelletaan ainoastaan, jos se on alhaisempi kuin liitteen

I (Tullien poistoluettelot) mukaisesti määritetty tull.

4. Osapuolen pyynnöstä osapuolet neuvottelevat liitteessä I (Tullien poistoluettelot) vahvistettujen tullien poistamisen nopeuttamisesta ja poistamisen alan laajentamisesta.

5. Kaikki kauppakomitean päätökset tullien poistamisen nopeuttamisesta tai poistamisen alan laajentamisesta 13 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaisesti korvaavat liitteen I (Tullien poistoluettelot) mukaisesti määritetyt tullit tai vaiheluokat.

6. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, osapuolet eivät voi nostaa liitteessä I (Tullien poistoluettelot) vahvistettuja tullin perustasoja tai hyväksyä uusia tulleja toisen osapuolen alueelta peräisin olevien tavaroiden osalta.

7. Edellä oleva 6 kohta ei estä osapuolta

a) nostamasta tulleja asianomaisen vuoden osalta liitteessä I (Tullien poistoluettelot) vahvistetulle tasolle yksipuolisen alentamisen jälkeen; tai

b) säilyttämästä tai nostamasta tulleja riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan WTO:n sopimuksen, jäljempänä 'riitojen ratkaisemista koskeva sopimus', tai XII osaston (Riitojen ratkaiseminen) mukaisesti.

### 3 j a k s o

#### Muut kuin tariffitoimenpiteet

### 23 Artikla

#### Tuonti- ja vientirajoitukset

Osapuolet eivät saa GATT 1994 sopimuksen XI artiklan ja sen tulkintaan liittyvien huomautusten mukaisesti ottaa käyttöön tai pitää voimassa toisen osapuolen tavaroiden tuontiin tai niiden toisen osapuolen alueelle tarkoitettuun vientiin tai vientimyyntiin sovellettavia kieltoja tai rajoituksia, ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä. Tätä varten GATT 1994 -sopimuksen XI artikla ja sen tulkintaan liittyvät huomautukset liitetään tähän sopimukseen ja otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi.

<sup>(6)</sup> Kolumbia ja EU-osapuoli ovat tietoisia siitä, että tämä määräys ei estä Kolumbiassa olevien alkoholi-monopolioiden ylläpitämistä ja täytäntöönpanoa.

## 24 Artikla

**Palkkiot ja maksut**

1. Kukin osapuoli varmistaa GATT 1994 -sopimuksen VIII artiklan ja sen tulkintaan liittyvien huomautusten mukaisesti, että kaikenlaiset palkkiot ja maksut (muut kuin tullit, sisäistä veroa vastaavat maksut tai muut GATT 1994 -sopimuksen III artiklan mukaisesti sovelletut sisäiset maksut sekä polkumyynti- ja tasoitustullit), joita peritään viennissä tai tuonnissa tai niiden yhteydessä, on määrältään rajattu tarjottujen palvelujen likimääräisiin kustannuksiin eivätkä ne merkitse kotimarkkinatuotteiden välillistä suoje-lua taikka tuonnin tai viennin verotusta.

2. Osapuolet eivät vaadi konsulipalveluita <sup>(7)</sup>, mukaan lukien niihin liittyviä palkkioita ja maksuja, toisen osapuolen tavaroiden tuonnin yhteydessä.

3. Kukin osapuoli antaa käyttöön ja ylläpitää, mieluiten internetissä, kaikkia tuonnin tai viennin yhteydessä perittäviä palkkioita ja maksuja koskevia ajan tasalla olevia tietoja.

## 25 Artikla

**Vientitullit ja -verot**

Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, osapuolet eivät saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa mitään muita tulleja tai veroja kuin 21 artiklan mukaisesti sovellettuja sisäisiä maksuja toisen osapuolen alueelle suuntautuvassa tavaroiden viennissä tai sen yhteydessä.

<sup>(7)</sup> Tässä kohdassa 'konsulipalveluilla' tarkoitetaan vaatimuksia siitä, että osapuolen tavarat, jotka on tarkoitettu vietäviksi toisen osapuolen alueelle, on ensin ilmoitettava viejäosapuolen alueella olevan tuojaosapuolen konsulaattiin konsulilaskun tai konsuliviisumin saamiseksi kauppalaskuille, alkuperätodistuksille, tavaraluettelolle, laivaajan vienti-ilmoituksille tai muille tulliasiakirjoille, joita vaaditaan tuonnissa tai sen yhteydessä.

## 26 Artikla

**Tuonti- ja vientilisensioinnin menettelytavat**

1. Osapuolet eivät saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpidettä, joka ei ole tuontilisensioinnin menettelytavoista tehdyn WTO-sopimuksen, jäljempänä 'tuontilisensiointia koskeva sopimus', mukainen; kyseinen sopimus liitetään tähän sopimukseen ja otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi.

2. Kukin osapuoli soveltaa tuontilisensiointia koskevassa sopimuksessa olevia määräyksiä soveltuvin osin toisen osapuolen alueelle suuntautuvaa vientiä koskevien lisensiointimenettelyjen osalta. Osapuolten on annettava toisilleen tuontilisensiointia koskevan sopimuksen 5 artiklassa määrätty ilmoitus vientiä koskevan lisensioinnin menettelytapojen osalta.

3. 'Tuontilisensioinnilla' tarkoitetaan hallinnollisia toimenpiteitä, joita käytetään sellaisten tuontilisensiointijärjestelmien toteuttamisessa, jotka edellyttävät hakemuksen tai muiden asiakirjojen (muiden kuin tullitarkoituksiin vaadittavien asiakirjojen) jättämistä asianomaiselle hallintoviranomaiselle tuojaosapuolen alueelle suuntautuvan tuonnin ennakoedellytyksenä.

## 27 Artikla

**Valtion kaupalliset yritykset**

1. Tässä sopimuksessa 'valtion kaupallisilla yrityksillä' tarkoitetaan julkisia ja yksityisiä yrityksiä joko keskustasolla tai sitä alemmalla tasolla, myös markkinatoimikuntia, joille on myönnetty yksin- tai erityisoikeuksia tai etuoikeuksia, mukaan lukien lakisääteiset tai perustuslailliset valtuudet, joita käyttämällä ne vaikuttavat ostoillaan tai myynneillään tuonnin ja viennin tasoon tai suuntaan <sup>(8)</sup>.

<sup>(8)</sup> Kolumbian perustuslain 336 §:ssä tarkoitetun monopolin 'monopolio rentistico' puitteissa toimivat alcoholyhtiöt sisältyvät tähän valtion kaupallisten yritysten määritelmään.

2. Osapuolet tunnustavat, että valtion kaupalliset yritykset eivät saisi toimia tavalla, joka aiheuttaa esteitä kaupalle, ja sen vuoksi ne sitoutuvat noudattamaan tässä artiklassa vahvistettuja velvollisuuksia.

3. Osapuolet vahvistavat olemassa olevat oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka perustuvat GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklaan, sen tulkintaan liittyviin huomautuksiin ja lisämääräyksiin sekä GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan tulkinnasta tehtyyn sopimukseen; nämä liitetään tähän sopimukseen ja otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi.

4. Kukin osapuoli varmistaa erityisesti, että valtion kaupalliset yritykset noudattavat velvollisuuksia, joihin kukin osapuoli on tämän sopimuksen mukaisesti sitoutunut, ostojensa ja myyntiensä yhteydessä tai silloin, kun ne käyttävät osapuolen niille keskustasolla tai sitä alemmalla tasolla myöntämiä valtuuksia, mukaan lukien lakisäätöiset tai perustuslailliset valtuudet.

5. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta VI osaston (Julkiset hankinnat) mukaisiin osapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

6. Kun kyse on osapuolten GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan mukaisesti antamasta ilmoituksesta ja osapuolelta pyydetään lisätietoja valtion kaupallisten yritysten vaikutuksesta kahdenväliseen kauppaan, pyynnön saanut osapuoli pyrkii parhaansa mukaan varmistamaan mahdollisimman suuren avoimuuden vastatessaan pyyntöihin, jotka koskevat lisätietojen saamista siitä, noudattavatko valtion kaupalliset yritykset tämän sopimuksen mukaisia velvollisuuksia, GATT 1994 – sopimuksen XVII artiklan 4 kohdan d alakohdan luottamuksellisia tietoja koskevien määräysten mukaisesti.

4 j a k s o

## **M a a t a l o u s t u o t t e e t**

### *28 Artikla*

#### **Soveltamisala**

Tätä jaksoa sovelletaan toimenpiteisiin, jotka osapuolet ottavat käyttöön tai pitävät voimassa WTO:n maataloussopimuksen, jäl-

jempänä 'maataloussopimus', liitteessä I määriteltyjen maataloustuotteiden, jäljempänä 'maataloustuotteet', kaupassa osapuolten välillä <sup>(9)</sup>.

### *29 Artikla*

#### **Maatalouden suojatoimenpiteet**

1. Sen estämättä, mitä 22 artiklassa määrätään, osapuoli voi soveltaa maatalouden suojatoimenpidettä liitteessä IV (Maatalouden suojatoimenpiteet) olevaan luetteloon sisältyvien alkuperätuotteiden tuonnissa sovellettavien lisätullien muodossa edellyttäen, että tässä artiklassa määrätty edellytykset täyttyvät. Kyseisten tuotteiden tuonnissa sovellettavan lisätullin ja muiden tullien määrä ei saa ylittää alemmaa seuraavista:

- a) sovellettava suosituimmuustulli; tai
- b) liitteessä I (Tullien poistoluettelot) määritetty perustaso.

2. Osapuoli voi soveltaa määrään perustuvaa suojatoimenpidettä kalenterivuoden aikana, jos tuotaessa alkuperätuotetta sen tullialueelle alkuperätuotteen tuonnin määrä kyseisenä vuonna ylittää liitteessä IV (Maatalouden suojatoimenpiteet) olevassa osapuolen luettelossa määrätyn kyseisen tuotteen kynnystason.

3. Osapuolen 1 ja 2 kohdan mukaisesti soveltamien muiden lisätullien on oltava liitteessä IV (Maatalouden suojatoimenpiteet) olevan osapuolen luettelon mukaisia.

4. Osapuolet eivät saa soveltaa tämän artiklan mukaista maatalouden suojatoimenpidettä ja samaan aikaan ottaa käyttöön tai pitää voimassa samaan tavaraan kohdistuvaa

- a) 2 luvun (Kaupan suojakeinot) mukaista suojatoimenpidettä; tai

- b) GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja suojalausekkeista tehdyn sopimuksen mukaista toimenpidettä.

<sup>(9)</sup> Kolumbian osalta tätä artiklaa sovellettaessa ilmaisu 'maataloustuotteet' sisältää myös seuraavat alanimikkeet: 2905.45.00, 3302.10.10, 3302.10.90, 3823.11.00, 3823.12.00, 3823.13.00, 3823.19.00, 3823.70.10, 3823.70.20, 3823.70.30, 3823.70.90, 3824.60.00.



5. Osapuolet eivät saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa maatalouden suojatoimenpiteitä

a) siitä päivästä lähtien, jona tavaraan sovelletaan tullittomuutta liitteen I (Tullien poistoluettelot) mukaisesti, ellei b alakohdassa toisin määrätä; tai

b) liitteessä IV (Maatalouden suojatoimenpiteet) olevassa osapuolen luettelossa määrätyn siirtymäkauden päättymisen jälkeen; tai

c) jolla tullin määrää lisätään tariffikiintiön rajoissa.

6. Toimenpidettä soveltava osapuoli ilmoittaa kirjallisesti 10 päivän kuluessa 1 ja 2 kohdan mukaisen maatalouden suojatoimenpiteen soveltamisesta asianomaiselle viejä-osapuolelle ja esittää toimenpidettä koskevat tiedot ja perusteet. Toimenpidettä soveltava osapuoli antaa asianomaiselle viejäosapuolelle mahdollisuuden neuvotella kyseisten kohtien mukaisen toimenpiteen soveltamisen edellytyksistä.

7. Kukin osapuoli säilyttää maataloussopimuksen 5 artiklan mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa lukuun ottamatta sellaisen maataloustuotteiden kaupan osalta, johon sovelletaan etuuskohtelua.

### 30 Artikla

#### Hintaluokkajärjestelmä

Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä,

a) Kolumbia voi soveltaa Andien yhteisön hintaluokkajärjestelmää, joka perustettiin Andien yhteisön päätöksellä 371 ja sen muutoksilla, tai kyseisen päätöksen soveltamisalaan kuuluvia maataloustuotteita koskevia myöhempiä järjestelmiä;

b) Peru voi soveltaa hintaluokkajärjestelmää, joka perustettiin säädöksellä 115-2001-EF ja sen muutoksilla, tai kyseisen säädöksen soveltamisalaan kuuluvia maataloustuotteita koskevia myöhempiä järjestelmiä.

### 31 Artikla

#### Tulohintajärjestelmä

Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, EU-osapuoli voi soveltaa neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96, (EY) N:o 2201/96 ja

(EY) N:o 1182/2007 soveltamissäännöistä hedelmä- ja vihannesalalla 21 päivänä joulukuuta 2007 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1580/2007 ja sen muutoksilla perustettua tulohintajärjestelmää tai myöhempiä järjestelmiä.

### 32 Artikla

#### Vientituet ja muut vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet

1. Tässä artiklassa 'vientituilla' tarkoitetaan maataloussopimuksen 1 artiklan e alakohdassa, myös kyseisen artiklan mahdollisissa muutoksissa, sille annettua merkitystä.

2. Osapuolten tavoitteena on toimia yhdessä WTO:ssa sopimukseen pääsemiseksi maataloustuotteiden vientitukien ja muiden vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden poistamisesta.

3. Tämän sopimuksen tultua voimaan osapuolet eivät saa pitää voimassa, ottaa käyttöön tai ottaa uudelleen käyttöön vientitukia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä sellaisten maataloustuotteiden osalta, jotka on täysin ja välittömästi vapautettu, tai sellaisten maataloustuotteiden osalta, jotka on täysin mutta ei välittömästi vapautettu ja joihin sovelletaan tullitonta kiintiötä tämän sopimuksen tultua voimaan liitteen I (Tullien poistoluettelot) mukaisesti, ja jotka on tarkoitettu vietäväksi toisen osapuolen alueelle.

4. Osapuolet eivät saa pitää voimassa, ottaa käyttöön tai ottaa uudelleen käyttöön vientitukia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä sellaisten maataloustuotteiden osalta, jotka ovat täysin mutta ei välittömästi vapautettu ja joihin ei sovelleta tullitonta kiintiötä tämän sopimuksen tultua voimaan, siitä päivästä, jona kyseiset tuotteet on täysin vapautettu.

5. Jos osapuoli pitää voimassa, ottaa käyttöön tai ottaa uudelleen käyttöön vientitukia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä toisen osapuolen alueelle suuntautuvassa osittain tai täysin vapautettujen maataloustuotteiden viennissä, tuojaosapuoli voi vientituen voimassaoloaikana soveltaa lisätullia, jolla kyseisen tuotteen tuontitullia nostetaan sovelletun suosituimmuustullin tasolle tai liitteessä I (Tullien poistoluettelot) vahviste-

tulle perustasolle, sen mukaan kumpi niistä on alhaisempi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 ja 4 kohdan soveltamista.

6. Jotta tuojaosapuoli voi poistaa 5 artiklan mukaisesti sovelletun lisätullin, viejäosapuolen on annettava yksityiskohtaiset tiedot, joista käy ilmi tämän artiklan määräysten noudattaminen.

### 33 Artikla

#### **Tariffikiintiöiden hallinnointi ja täytäntöönpano**

1. Kukin osapuoli panee täytäntöön liitteesä I (Tullien poistoluettelot) vahvistetut maataloustuotteiden tuontiin sovellettavat tariffikiintiöt ja hallinnoi niitä GATT 1994 -sopimuksen XIII artiklan ja sen tulkintaan liittyvien huomautusten sekä tuontilisensiointia koskevan sopimuksen mukaisesti.

2. Osapuolet hallinnoivat maataloustuotteiden tuontiin sovellettavia tariffikiintiöitä ”ensiksi tullutta palvelaan ensiksi” -periaatteella.

3. Viejäosapuolen pyynnöstä tuojaosapuoli neuvottelee viejäosapuolen kanssa tuojaosapuolen tariffikiintiöiden hallinnoinnista. Kyseiset neuvottelut korvaavat 301 artiklassa määrätty neuvottelut, jos ne täyttävät kyseisen artiklan 9 kohdassa asetetut edellytykset.

### 5 j a k s o

#### **Hallinnollisten virheiden käsittely**

### 34 Artikla

#### **Hallinnollisten virheiden käsittely**

Jos osapuolen toimivaltaiset viranomaiset tekevät virheen viennissä sovellettavan etuuskohtelujärjestelmän hallinnoinnissa ja varsinkin liitteen II (Käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) määräysten soveltamisessa ja virhe aiheuttaa tuontitulleihin kohdistuvia seurauksia, seurauksista kärsivä osapuoli voi sen jälkeen kun asiasta on keskusteltu asianomaisten osapuolten välillä 68 artiklalla perustetussa tullin, kaupan helpottamisen ja al-

kuperäsääntöjen alakomiteassa pyytää kaupakomiteaa tarkastelemaan mahdollisuuksia toteuttaa tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Kauppakomitean päätös tarvittavista toimenpiteistä tehdään asianomaisten osapuolten yhteisellä sopimuksella.

### 6 j a k s o

#### **Alakomiteat**

### 35 Artikla

#### **Markkinoillepääsyn alakomitea**

1. Osapuolet perustavat markkinoillepääsyn alakomitean, joka koostuu kunkin osapuolen edustajista.

2. Alakomitea kokoontuu osapuolen tai kauppakomitean pyynnöstä tarkastelemaan mitä tahansa kysymystä, jota mikään muu tämän luvun mukainen alakomitea ei tarkastele.

3. Alakomitean tehtävänä on muun muassa  
a) edistää osapuolten välistä tavarakauppaa muun muassa tämän sopimuksen mukaista tullien poistamisen nopeuttamista ja poistamisen alan laajentamista tai tilanteen mukaan muita asioita koskevien neuvottelujen avulla;  
b) käsitellä sellaisia muita kuin tariffitoimenpiteitä, jotka voivat rajoittaa osapuolten välistä tavarakauppaa, ja tarvittaessa siirtää tällaiset kysymykset kauppakomitean käsiteltäviksi;

c) antaa kauppakomitealle neuvoja ja suosituksia yhteistyöstä markkinoille pääsyä koskevista asioista;

d) neuvotella osapuolten välillä esiin tulevista harmonoidun järjestelmän muutoksiin, myös tavaroiden luokitteluun, liittyvistä eroista ja yrittää ratkaista ne sen varmistamiseksi, että tämän sopimuksen mukaisia osapuolten velvollisuuksia ei muuteta.

### 36 Artikla

#### **Maatalouden alakomitea**

1. Osapuolet perustavat maatalouden alakomitean, joka koostuu EU-osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittamaan edustajista.

2. Maatalouden alakomitean tehtävänä on  
a) seurata ja edistää 4 jakson täytäntöönpanoa ja hallinnointia koskevaa yhteistyötä osapuolten välisen maataloustuotteiden kaupan helpottamiseksi;

b) poistaa osapuolten välisen maataloustuotteiden kaupan perusteettomat esteet;

c) neuvotella 4 jaksoon liittyvistä asioista yhdessä tämän sopimuksen mukaisten muiden asianomaisten alakomiteoiden, työryhmien tai muiden erityiselinten kanssa;

d) arvioida osapuolten välisen maataloustuotteiden kaupan kehitystä, tämän sopimuksen vaikutusta kunkin osapuolen maatalousalaan sekä tämän sopimuksen mukaisten välineiden toimintaa ja suositella asianmukaisia toimenpiteitä kauppakomitealle;

e) suorittaa kauppakomitean sille määräämiä lisätehtäviä; ja

f) raportoida ja toimittaa kauppakomitealle tämän kohdan mukaisten tehtäviensä tulokset.

3. Maatalouden alakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Erityisolosuhteissa alakomitea kokoontuu osapuolen pyynnöstä ja osapuolten sopimuksesta viimeistään 30 päivän kuluttua kyseisen pyynnön päivämäärästä. Maatalouden alakomitean kokoukset voivat olla myös kahdenvälisiä, ja niiden puheenjohtajana toimivat kokouksen järjestäjä-osapuolen edustajat.

4. Maatalouden alakomitea tekee päätökset yksimielisesti.

## 2 LUKU

### *Kaupan suojakeinot*

#### 1 j a k s o

### **Polkumyynnin vastaiset toimenpiteet ja tasoitus- toimenpiteet**

#### 37 Artikla

#### **Yleiset määräykset**

1. Osapuolet vahvistavat polkumyyntiä koskevan sopimuksen, tukia koskevan sopimuksen ja alkuperäsääntöjä koskevan WTO-sopimuksen, jäljempänä 'alkuperäsäännöistä

tehty sopimus', mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

2. Jos Andien yhteisön viranomainen esittää vähintään kahden Andien yhteisön jäsenmaan puolesta polkumyynnitullia tai tasoitustoimenpidettä tai hintasitoumuksen hyväksymistä koskevan hakemuksen, oikeudellisen valvonnan suorittaa yksinomaan Andien yhteisön toimivaltainen oikeusviranomainen.

3. Osapuolet varmistavat, että alueviranomaiset ja kansalliset viranomaiset eivät sovelleta polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä samanaikaisesti samaan tuotteeseen. Sama sääntö koskee tasoitustoimenpiteitä.

#### 38 Artikla

#### **Avoimuus**

1. Osapuolet sopivat, että kaupan suojakeinoja käytettäessä olisi noudatettava WTO:n vaatimuksia täysimääräisesti ja että suojakeinojen olisi perustuttava avoimeen järjestelmään.

2. Kukin osapuoli tunnustaa edut, jotka oikeusvarmuudesta ja ennakoitavuudesta koituvat talouden toimijoille, ja varmistaa, että sen kansallinen kaupan suojakeinoja koskeva lainsäädäntö on täysin yhdenmukainen asianomaisten WTO:n sääntöjen kanssa.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikki ne olennaiset tosiseikat ja näkökannat, joihin niiden päätös toimenpiteiden soveltamisesta tai soveltamatta jättämisestä pohjautuu, ilmoitetaan sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti täysimittaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla välittömästi mahdollisten väliaikaisten toimenpiteiden määräämisen jälkeen ja joka tapauksessa ennen toimenpiteiden lopullista määräämistä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta polkumyyntiä koskevan sopimuksen 6 artiklan 5 kohdan sekä tukia koskevan sopimuksen 12 artiklan 4 kohdan soveltamista. Kyseiset tiedot ilmoitetaan kirjallisesti, ja asianomaisille osapuolille on annettava riittävästi aikaa huomautusten esittämiseen.

4. Sillä edellytyksellä, että tutkimuksen toteuttaminen ei tarpeettomasti lykkäänny, tutkimusviranomainen tarjoaa asianomaisten osapuolen pyynnöstä sille mahdollisuuden tulla kuulluksi, jotta se voi esittää näkemyk-

siään kaupan suojakeinoja koskevien tutkimusten aikana.

#### 39 Artikla

##### **Yleisen edun huomioon ottaminen**

EU-osapuoli ja Kolumbia antavat omien lainsäädäntöjensä mukaisesti tutkittavana olevaa tuotetta käyttävälle teollisuudelle ja tuojille sekä kuluttajajärjestöjen edustajille tarvittaessa mahdollisuuden antaa tutkimuksen kannalta merkityksellisiä tietoja. Tutkimusviranomainen ottaa huomioon kyseiset tiedot, joiden tueksi on esitetty asianmukaista näyttöä ja jotka on toimitettu kansallisessa lainsäädännössä säädettyssä määräajassa, siinä määrin kuin niillä on asiassa merkitystä.

#### 40 Artikla

##### **Alhaisemman tullin sääntö**

EU-osapuoli ja Kolumbia katsovat polkumyyntiä koskevan sopimuksen sekä tukia koskevan sopimuksen mukaisten polkumyynti- ja tasoitustullien soveltamista koskevien oikeuksiensa estämättä, että on suotavaa soveltaa tarvittaessa tullia, joka on alhaisempi kuin vastaava polkumyynti- tai tukimarginaali, jos alhaisempi tulli riittäisi poistamaan kotimaiselle tuotannonalalle aiheutuneen vahingon.

#### 41 Artikla

##### **Tutkimusviranomaiset**

Tässä jaksossa tarkoitetaan — 'tutkimusviranomaisella'

- a) Kolumbian osalta kauppa-, teollisuus- ja matkailuministeriötä tai sen seuraajaa;
- b) Perun osalta kilpailun puolustamisen ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojelun kansallista instituuttia tai sen seuraajaa; ja
- c) EU-osapuolen osalta Euroopan komissiota.

#### 42 Artikla

##### **Riitojen ratkaisumekanismin ulkopuolelle jättäminen**

XII osastoa (Riitojen ratkaiseminen) ei sovelleta tähän jaksoon.

#### 2 j a k s o

##### **Monenväliset suojatoimenpiteet**

#### 43 Artikla

##### **Yleiset määräykset**

Kukin osapuoli säilyttää GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan, suojalausekkeista tehdyn sopimuksen ja alkuperäsäännöistä tehdyn sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

#### 44 Artikla

##### **Avoimuus**

Sen estämättä, mitä 43 artiklassa määrätään, osapuolen, joka aloittaa tutkimuksen tai aikoo toteuttaa suojatoimenpiteitä, on toisen osapuolen pyynnöstä välittömästi annettava kirjallisesti kaikki olennaiset tiedot, myös tarvittaessa tiedot suojatoimenpiteiden käyttöönottoa varten tehtävän tutkimuksen käynnistämisestä sekä tutkimuksen alustavista ja lopullisista päätelmistä.

#### 45 Artikla

##### **Suojatoimenpiteiden eriaikainen soveltaminen**

Osapuolet eivät voi soveltaa saman tuotteen osalta samanaikaisesti

- a) tämän luvun 3 jakson (Kahdenvälinen suojalauseke) mukaista kahdenvälistä suojatoimenpidettä; ja

- b) GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja suojalausekkeista tehdyn sopimuksen mukaista toimenpidettä.

*46 Artikla***Tutkimusviranomainen**

Tässä jaksossa 'tutkimusviranomaisella' tarkoitetaan

a) Kolumbian osalta kauppaa-, teollisuus- ja matkailuministeriötä tai sen seuraajaa;

b) Perun osalta kilpailun puolustamisen ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojelun kansallista instituuttia; ja

c) EU-osapuolen osalta Euroopan komissiota.

*47 Artikla***Riitojen ratkaisumekanismin ulkopuolelle jättäminen**

Osastoa XII (Riitojen ratkaiseminen) ei sovelleta tähän jaksoon 45 artiklaa lukuun ottamatta.

*3 j a k s o***Kahdenvälinen suojalauseke***48 Artikla***Kahdenvälisten suojatoimenpiteiden soveltaminen**

1. Jos tämän sopimuksen mukaisten myönnytysten seurauksena osapuolen alueelta peräisin olevaa tuotetta tuodaan toisen osapuolen alueelle sellaisina lisääntyneinä määrinä joko absoluuttisesti mitattuna tai suhteessa kotimaiseen tuotantoon ja sellaisin edellytyksin, että tuonti aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa kotimaiselle tuotannonalalle, joka tuottaa kyseisen tuotteen kanssa samankaltaisia tai sen kanssa suoraan kilpailevia tuotteita, tuojaosapuoli voi sen estämättä, mitä 2 jaksossa (Monenväliset suojatoimenpiteet) määrätään, toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet tässä jaksossa vahvistettujen edellytysten ja menettelyiden mukaisesti.

2. Osapuoli voi soveltaa kahdenvälisiä suojatoimenpiteitä ainoastaan siirtymäkauden aikana <sup>(10)</sup>.

*49 Artikla***Ilmoittaminen ja neuvottelut**

1. Osapuolen on ilmoitettava välittömästi viejäosapuolelle tutkimuksen aloittamisesta sekä alustavien ja lopullisten toimenpiteiden soveltamisesta.

2. Kun osapuoli katsoo, että 48 artiklassa vahvistetut olosuhteet lopullisen toimenpiteen soveltamista tai laajentamista varten ovat olemassa, se järjestää riittävästi mahdollisuuksia neuvotella asianomaisen osapuolen kanssa kunkin osapuolen lainsäädännön mukaisesti; tarkoituksena on tarkastella käytettävissä olevia tietoja, vaihtaa mielipiteitä toimenpiteen soveltamisesta tai laajentamisesta ja päästä osapuolia tyydyttävään ratkaisuun.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettut neuvottelut on aloitettava 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianomainen osapuoli vastaanotti tutkimusviranomaisen neuvottelukehotuksen.

4. Jos tyydyttävään ratkaisuun ei ole päästy 45 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianomainen osapuoli vastaanotti tutkimusviranomaisen neuvottelukehotuksen, tuojaosapuoli voi ottaa käyttöön toimenpiteitä olosuhteiden korjaamiseksi tämän jakson mukaisesti.

5. Osapuoli voi soveltaa kahdenvälistä suojatoimenpidettä väliaikaisesti neuvottelematta siitä etukäteen.

*50 Artikla***Toimenpidetyyppi**

Kaikki tuojaosapuolen 48 artiklan mukaisesti soveltamat kahdenväliset suojatoimenpiteet

<sup>(10)</sup> Siirtymäkausi on 10 vuotta tämän sopimuksen voimaantulosta. Niiden tavaroiden osalta, joiden tullien poistamiskausi toimenpidettä soveltavan osapuolen liitteessä I (Tullien poistoluettelot) olevan aikataulun mukaisesti on vähintään 10 vuotta, 'siirtymäkausi' tarkoittaa tälle tavaralle kyseisessä aikataulussa määrättyä tullien poistamiskautta lisättynä kolmella vuodella.

voivat koostua yhdestä tai useammasta seuraavasta toimenpiteestä:

a) kyseisen osapuolen liitteessä I (Tullien poistoluettelot) olevassa aikataulussa asianomaiselle tuotteelle määrätyn tullinalennuksen lykkääminen; tai

b) asianomaisen tuotteen tullin nostaminen tasolle, joka ei ylitä toimenpiteen toteuttamisaikana voimassa olevaa suosituimmustullia tai kyseisen osapuolen liitteessä I (Tullien poistoluettelot) olevassa aikataulussa määrättyä perustasoa sen mukaan, kumpi niistä on alhaisempi.

### 51 Artikla

#### Tutkintamenettely

1. Osapuoli voi soveltaa kahdenvälistä suojatoimenpidettä ainoastaan kyseisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen suorittaman tutkimuksen jälkeen suojalausekkeista tehdyn sopimuksen 3 artiklan mukaisesti, ja tämän vuoksi kyseinen artikla liitetään tähän sopimukseen ja otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi.

2. Osapuolen 1 kohdan nojalla suorittaman tutkimuksen on oltava suojalausekkeista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan a ja c alakohdan vaatimusten mukainen, ja tämän vuoksi suojalausekkeista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan a ja c alakohta liitetään tähän sopimukseen ja otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi.

3. Edellä 2 kohdassa määrätyn lisäksi tutkimuksen suorittavan osapuolen on osoitettava objektiivisen näytön perusteella viejäosapuolen tuotteen tuonnin kasvun ja siitä aiheutuvan vakavan haitan tai sen uhan välinen syy-yhteys.

4. Kunkin osapuolen on varmistettava, että sen toimivaltaiset viranomaiset saattavat kyseisen tutkimuksen päätökseen osapuolen lainsäädännössä säädettyssä määräajassa, joka ei saa ylittää 12:ta kuukautta tutkimuksen aloittamispäivästä.

### 52 Artikla

#### Toimenpiteen edellytykset ja kesto

1. Osapuolet voivat soveltaa kahdenvälistä suojatoimenpidettä

a) ainoastaan siinä määrin ja ainoastaan sen ajan, joka on tarpeen vakavan haitan estämiseksi tai korjaamiseksi 48 artiklan mukaisesti;

b) enintään kahden vuoden ajan; kyseistä ajanjaksoa voidaan poikkeuksellisesti jatkaa kahdella vuodella, jos:

i) tuojaosapuolen toimivaltaiset viranomaiset päättävät 51 artiklan mukaisia menettelyjä noudattaen, että toimenpide on edelleen tarpeen vakavan haitan estämiseksi tai korjaamiseksi 48 artiklan mukaisesti; ja

ii) on olemassa näyttöä siitä, että kotimainen toimiala on sopeutumassa. Suojatoimenpiteen koko soveltamisjakso, mukaan lukien alkuperäinen soveltamisjakso ja sen pidentäminen, ei voi olla pidempi kuin neljä vuotta.

2. Kun osapuoli päättää kahdenvälisen suojatoimenpiteen, tullin määrä on se, joka kyseisen osapuolen liitteen I (Tullien poistoluettelot) mukaisesti olisi ollut voimassa ilman kyseistä toimenpidettä.

### 53 Artikla

#### Väliaikaiset toimenpiteet

1. Kriittisissä olosuhteissa, joissa viivytykset aiheuttaisivat vaikeasti korjattavissa olevan vahingon, osapuoli voi soveltaa väliaikaista kahdenvälistä suojatoimenpidettä, kun alustavan määrityksen perusteella on ensin saatu selkeää näyttöä siitä, että viejäosapuolen alueelta peräisin olevien tuotteiden tuonti on lisääntynyt liitteen I (Tullien poistoluettelot) mukaisen tullien alentamisen tai poistamisen seurauksena ja että tällainen tuonti aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa 48 artiklan mukaisesti.

2. Väliaikaisen toimenpiteen kesto saa olla enintään 200 päivää, ja tänä aikana osapuolen on noudatettava 49 artiklan ja 51 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan vaatimuksia.

3. Osapuolen on viipymättä palautettava kaikki 1 kohdan mukaisesti sovelletut tullien korotukset, jos tutkimus ei osoita, että 48 ar-

tiklan vaatimuksia olisi noudatettu. Väliaikaisen toimenpiteen kesto lasketaan osaksi 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määritettyä ajanjaksoa.

#### 54 Artikla

##### Korvaus

1. Osapuolen, joka haluaa laajentaa kahdenvälistä suojatoimenpidettä, on neuvoteltava sen osapuolen kanssa, jonka tuotteisiin toimenpidettä sovelletaan, jotta voitaisiin yhdessä sopia soveltuvasta korvauksesta sellaisina myönnytyksinä, jotka ovat kauppiaan kohdistuvilta vaikutuksiltaan toimenpidettä vastaavia. Tuojaosapuolen on tarjottava mahdollisuus tällaisiin neuvotteluihin viimeistään 30 päivää ennen kahdenvälisen suojatoimenpiteen laajentamista.

2. Jos 1 kohdan mukaiset neuvottelut eivät johda sopimukseen korvauksesta 30 päivän kuluessa neuvottelutarjouksesta ja tuojaosapuoli päättää laajentaa suojatoimenpidettä, se osapuoli, jonka tuotteisiin suojatoimenpidettä sovelletaan, voi keskeyttää toimenpidettä laajentavan osapuolen kauppiaan kohdistuvien vastaavien myönnytysten soveltamisen.

#### 55 Artikla

##### Toimenpiteen soveltaminen uudelleen

Tuotteeseen, jonka tuonnissa on aiemmin sovellettu kahdenvälistä suojatoimenpidettä, saa kohdistaa tässä jaksossa tarkoitettuja suojatoimenpiteitä ainoastaan kerran ajanjaksona, joka on puolet siitä aikavälistä, jolloin toimenpidettä aiemmin sovellettiin, edellyttäen, että toimenpide ei ole sovellettu vähintään vuoteen.

#### 56 Artikla

##### Euroopan unionin syrjäisimmät alueet <sup>(1)</sup>

1. Jos Andien yhteisöön kuuluvista allekirjoittajamaista peräisin olevan tuotteen tuonti Euroopan unionin syrjäisimmille alueille, jäljempänä 'EU:n syrjäisimmät alueet', lisääntyy siinä määrin ja sillä tavoin, että se heikentää tai saattaa heikentää EU:n syrjäisimpien alueiden taloudellista tilannetta huomattavasti, EU-osapuoli voi tutkittuaan vaihtoehtoisia ratkaisuja poikkeuksellisesti toteuttaa kyseiseen alueeseen tai kyseisiin alueisiin rajattuja suojatoimenpiteitä.

2. EU:n syrjäisimpien alueiden suojatoimenpiteitä sovelletaan tämän luvun määräysten mukaisesti.

#### 57 Artikla

##### Toimivaltainen viranomainen

Tässä jaksossa toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan

- a) Kolumbian osalta kauppa-, teollisuus- ja matkailuministeriötä tai sen seuraajaa;
- b) Kolumbian osalta ulkomaankauppa- ja matkailuministeriötä tai sen seuraajaa; ja
- c) EU-osapuolen osalta Euroopan komissiota.

<sup>(1)</sup> Tämän sopimuksen allekirjoittamisen aikaan Euroopan unionin syrjäisimpiä alueita ovat seuraavat: Guadeloupe, Ranskan Guyana, Martinique, Réunion, Saint-Martin, Azorit, Madeira ja Kanariansaaret. Tätä artiklaa sovelletaan myös maahan tai alueeseen, josta tulee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 355 artiklan 6 kohdassa tarkoitettun menettelyn mukaisesti Eurooppa-neuvoston päätöksellä syrjäisin alue kyseisen päätöksen hyväksymispäivästä lähtien. Jos Euroopan unionin syrjäisimmän alueen asema muuttuu saman menettelyn mukaisesti, tätä artiklaa ei sovelleta siihen vastaavan Eurooppa-neuvoston päätöksen hyväksymispäivästä lähtien. EU-osapuoli ilmoittaa muille osapuolille Euroopan unionin syrjäisimpien alueiden muutoksista.

## 3 LUKU

**Tullimenettelyjen ja kaupan helpottaminen**

## 58 Artikla

**Tavoitteet**

1. Osapuolet tunnustavat tullimenettelyjen ja kaupan helpottamisen merkityksen kehittyvän globaalin kaupankäyntiympäristön kannalta. Osapuolet sopivat tämän alan yhteistyön vahvistamisesta, jotta voidaan varmistaa, että kunkin osapuolen sovellettava lainsäädäntö ja menettelyt sekä asianomaisten viranomaisten hallinnolliset valmiudet vastaavat tehokkaan valvonnan ja kaupan helpottamisen tavoitteita.

2. Osapuolet tunnustavat, että oikeutettuja yleiseen järjestykseen liittyviä tavoitteita, turvallisuuteen sekä petosten estämiseen ja torjuntaan liittyvät tavoitteet mukaan lukien, ei saa vaarantaa millään tavoin.

## 59 Artikla

**Tullimenettelyt ja kauppaan liittyvät menettelyt**

1. Kukin osapuoli vahvistaa tehokkaat, avoimet ja yksinkertaistetut menettelyt kulujen vähentämiseksi ja ennustettavuuden varmistamiseksi tuojien ja viejien kannalta.

2. Osapuolet sopivat, että niiden kauppa- ja tullilainsäädäntö, -määräykset ja -menettelyt perustuvat seuraaviin:

a) tullin ja kaupan alalla sovellettavat kansainväliset välineet ja standardit, mukaan lukien seuraavat: tullimenettelyjen yksinkertaistamisesta ja yhdenmukaistamisesta tehdyn tarkistettun Kioton yleissopimuksen, jäljempänä 'tarkistettu Kioton yleissopimus', keskeiset osat, harmonoitua tavarankuvausta ja koodausjärjestelmää koskeva kansainvälinen yleissopimus, jäljempänä 'HS-yleissopimus', Maailman tullijärjestön maailmankaupan turvaamista ja helpottamista koskeva normikehys, jäljempänä 'Maailman tullijärjestön SAFE-normikehys' ja Maailman tullijärjestön tullitietomalli, jäljempänä 'tullitietomalli';

b) kaupan suojeleminen ja helpottaminen lakisäänteisiä vaatimuksia noudattamalla ja valvomalla tehokkaasti niiden noudattamista;

c) talouden toimijoita koskevat vaatimukset, jotka ovat kohtuullisia, syrjimättömiä ja petosten torjuntaan liittyviä;

d) yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan tai sen sähköisen vastineen käyttö tullilähtöilmoitusten tekemiseksi tuonnin ja viennin yhteydessä;

e) nykyaikaisen tullitekniikan käyttö, mukaan lukien riskinarviointi, yksinkertaistetut menettelyt tavaroiden maahantuontia ja luovutusta varten, luovutuksen jälkeiset tarkastukset ja yritysten tarkastusmenettelyt;

f) sellaisten järjestelmien asteittainen kehittäminen, tietotekniset järjestelmät mukaan lukien, joilla helpotetaan sähköistä tiedonvaihtoa talouden toimijoiden, tullihallintojen ja muiden alalla toimivien virastojen välillä. Tätä varten kukin osapuoli pyrkii siinä määrin kuin mahdollista toteuttamaan vaiheittain yhden luukun periaatetta ulkomaankaupan helpottamiseksi;

g) säännöt, joilla varmistetaan, että tullisääntöjen tai menettelyvaatimusten rikkomisesta määrättävät seuraamukset ovat oikeasuhteisia ja syrjimättömyyteen perustuvia, ja niiden soveltaminen ei viivästyttä tavaroiden luovutusta perusteettomasti;

h) palkkiot ja maksut, jotka ovat kohtuullisia eivätkä ylitä tarjottujen palvelujen kustannuksia ja joita ei lasketa arvon perusteella. Palkkioita ja muita maksuja ei saa periä konsulipalveluista;

i) luopuminen vaatimuksesta suorittaa kuljetusta edeltäviä pakollisia tarkastuksia tai vastaavia; ja

j) tarve varmistaa, että kaikki toimivaltaiset hallinnolliset yksiköt, jotka suorittavat tuonti- tai vientitavaroiden valvontaa ja fyysisiä tarkastuksia, toimivat aina kun mahdollista samalla tavalla ja samassa paikassa.

3. Työskentelytapojen parantamiseksi sekä toiminnan syrjimättömyyden, avoimuuden, tehokkuuden, yhtenäisyyden ja vastuullisuuden takaamiseksi osapuolet

a) toteuttavat lisätoimia, joiden tavoitteena on vähentää, yksinkertaistaa ja standardoida tullin ja muiden virastojen vaatimia tietoja ja asiakirjoja;



b) yksinkertaistavat tavaroiden nopeaa tulliselvitystä ja luovutusta koskevia vaatimuksia ja muodollisuuksia aina kun se on mahdollista, mikä antaa tuojille mahdollisuuden suorittaa tulliluovutus ilman tullien maksamisvelvollisuutta edellyttäen, että annetaan kotimaisen lainsäädännön mukaiset vakuudet tullien, palkkioiden ja maksujen lopullisen maksamisen varmistamiseksi;

c) huolehtivat tehokkaista, ripeistä, syrjimättömistä ja helposti käytettävissä olevista menettelyistä, joilla taataan muutoksenhaku-oikeus sellaisiin tullin hallinnollisiin ratkaisuihin ja päätöksiin, jotka vaikuttavat tuontiin, vientiin tai tavaroiden kauttakuljetukseen. Menettelyjen on oltava helposti myös mikro- ja pk-yritysten käytettävissä; ja

d) varmistavat mahdollisimman korkeatasoisten rehellisyysvaatimusten noudattamisen soveltamalla tämän alan kansainvälisiin sopimuksiin ja välineisiin sisältyvien periaatteiden mukaisia toimenpiteitä.

#### 60 Artikla

#### Ennakkopäätökset

1. Kukin osapuoli antaa toimivaltaisten tulliviranomaistensa kautta kirjallisesta pyynnöstä ennen tavarantoimintansa osapuolen alueelle omien lakien ja asetustensa mukaisesti kirjallisen ennakkopäätöksen, joka koskee tariffiluokitusta, alkuperää tai muita osapuolten sopimia vastaavia seikkoja.

2. Omiin lakeihinsa mahdollisesti sisältyvien luottamuksellisuutta koskevien vaatimusten asettamisessa rajoissa kukin osapuoli julkaisee siinä määrin kuin mahdollista sähköisesti tariffiluokitusta ja osapuolten sopimia muita vastaavia seikkoja koskevat ennakkopäätöksensä.

3. Kaupan helpottamiseksi osapuolten on sisällytettävä kahdenväliseen vuoropuheluunsa säännölliset päivitykset, jotka koskevat niiden lainsäädännön muutoksia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen seikkojen osalta.

4. Kaikki ennakkopäätösten antamista koskevat menettelykysymykset määritetään kunkin osapuolen omassa lainsäädännössä Maailman tullijärjestön kansainvälisten standardien mukaisesti. Kyseiset menettelyt julkaistaan ja annetaan julkiseen käyttöön.

#### 61 Artikla

#### Riskinhallinta

1. Kukin osapuoli käyttää riskinhallintajärjestelmiä, jotta sen tulliviranomaiset voisivat keskittää tarkastustoimintansa suuren riskin toimiin ja nopeuttaa vähäisen riskin tavaroiden luovutusta.

2. Tuojaosapuolen on otettava huomioon viejäosapuolen toimet tavarantoimitusketjun turvaamisen osalta.

3. Osapuolten on pyrittävä vaihtamaan tietoja tulliviranomaistensa soveltamista riskinhallintatekniikoista tietojen luottamuksellisuus huomioon ottaen ja tarvittaessa luovutettava osaamistaan.

#### 62 Artikla

#### Valtuutettu talouden toimija

Osapuolten on edistettävä Maailman tullijärjestön SAFE-normikehyksen mukaisen käsitteen 'valtuutettu talouden toimija' käyttöönottoa. Osapuoli myöntää valtuutetun talouden toimijan aseman ja kaupan helpottamisesta koituvat hyödyt toimijoille, jotka täyttävät osapuolen tullin turvallisuusstandardit sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

#### 63 Artikla

#### Kauttakuljetus

1. Osapuolet varmistavat vapaan kauttakuljetuksen alueensa kautta sellaista reittiä pitkin, joka soveltuu parhaiten kauttakuljetukseen.

2. Mahdollisten rajoitusten, tarkastusten tai vaatimusten on perustuttava yleiseen järjestykseen liittyviin tavoitteisiin sekä oltava syrjimättömiä ja oikeasuhteisia, ja niitä on sovellettava yhdenmukaisesti.

3. Osapuolet myöntävät kunkin osapuolen alueelle tai alueelta kauttakuljetettaville tavaraille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin niiden oman alueen kautta kuljetettaville tavaraille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta lainmukaisia tullitarkastuksia ja kauttakuljetettavien tavaroiden valvontaa.

4. Osapuolet ottavat käyttöön tullivalvon-  
nassa tapahtuvaa kuljetusta koskevia järjes-  
telmiä, jotka mahdollistavat tavaroiden kaut-  
takuljetuksen ilman tullien tai muiden mak-  
sujen suorittamisvelvollisuutta edellyttäen,  
että annetaan asianmukaiset vakuudet.

5. Osapuolet edistävät alueellisia kauttakul-  
jetusjärjestelyjä, joiden tarkoituksena on vä-  
hentää kaupan esteitä.

6. Osapuolet hyödyntävät ja käyttävät tava-  
roiden kauttakuljetukseen liittyviä kansainvä-  
lisiä normeja ja välineitä.

7. Osapuolet varmistavat kaikkien asiaan-  
kuuluvien viranomaisten ja virastojen välisen  
yhteistyön ja koordinoinnin alueellaan, jotta  
helpotettaisiin kauttakulkuliikennettä ja edis-  
tettäisiin rajatylittävää yhteistyötä.

#### 64 Artikla

### Suhteet liike-elämään

Osapuolet sopivat

a) varmistavansa, että kaikki tullilainsäädäntö ja – menettelyt sekä tullit, palkkiot ja maksut asetetaan julkisesti saataville siinä määrin kuin mahdollista sähköisessä muodossa ja tarvittaessa yhdessä selitysten kanssa;

b) määrittävänsä mahdollisuuksien mukaan kohtuullisen määräajan uuden tai muutetun tullilainsäädännön ja – menettelyjen sekä tullien, palkkioiden tai maksujen julkaisemisen ja niiden voimaantulon välille;

c) tarjoavansa liike-elämälle mahdollisuuksia esittää huomautuksia tullia koskevista lainsäädäntöehdotuksista ja tullimenettelyis-  
tä. Tätä varten kunkin osapuolen on perustettava kuulemismekanismi hallintoviranomaistensa ja liike-elämän välillä;

d) asettavansa julkisesti saataville asiaan-  
kuuluvat hallinnolliset ilmoitukset, jotka koskevat muun muassa virastojen vaatimuk-  
sia ja pääsymenettelyjä, satamissa ja rajanylityspaikoissa sijaitsevien tullitoimipaikkojen aukioloaikoja ja toimintatapoja sekä yhteys-  
pisteitä tiedusteluja varten;

e) edistävänsä yhteistyötä toimijoiden ja kaupan alan viranomaisten välillä käyttämäl-  
lä ennustettavia ja yleisesti saatavilla olevia menettelyjä petosten ja laittoman toiminnan

torjumiseksi, parantavansa toimitusketjun turvallisuutta ja helpottavansa kauppaa; ja

f) varmistavansa, että niiden tullia ja siihen liittyviä seikkoja koskevat vaatimukset ja menettelyt vastaavat kaupan alan toimijoiden tarpeita, ovat parhaiden toimintatapojen mukaisia ja jatkossakin rajoittavat kauppaa mahdollisimman vähän.

#### 65 Artikla

### Tullausarvon määrittäminen

Osapuolten väliseen kauppaan sovellettavat tullausarvon määrittämisen säännöt noudat-  
tavat GATT 1994 -sopimuksen VII artiklan soveltamisesta tehtyä sopimusta, jäljempänä 'tullausarvoa koskeva sopimus'.

#### 66 Artikla

### Tulliyhteistyö

1. Osapuolet edistävät ja helpottavat tullihallintojensa yhteistyötä varmistaakseen, että tässä luvussa asetetut tavoitteet saavutetaan erityisesti tullimenettelyjen yksinkertaistamisen ja laillisen kaupan helpottamisen varmistamiseksi kuitenkin siten, että samalla säilytetään edellytykset valvonnan suorittamiseen.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaiseen yhteistyöhön sisältyy muun muassa

a) tietojenvaihto tullilainsäädännöstä, -menettelyistä ja – tekniikoista seuraavilla aloilla:

i) tullimenettelyjen yksinkertaistaminen ja nykyaikaistaminen; ja

ii) suhteet liike-elämään;

b) yhteisten aloitteiden kehittäminen yhteisesti sovitulla aloilla; ja

c) alalla toimivien virastojen välisen koordinoinnin edistäminen.

3. Tulliviranomaisten yhteistyön teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnassa on oltava VII osaston (Teollis- ja tekijänoikeudet) mukaista.

## 67 Artikla

**Keskinäinen avunanto**

Osapuolten hallintoviranomaiset antavat toisilleen hallinnollista apua tulliasioissa liitteen V (Keskinäinen hallinnollinen avunanto tulliasioissa) määräysten mukaisesti.

## 68 Artikla

**Tullin, kaupan helpottamisen ja alkuperäsääntöjen alakomitea**

1. Osapuolet perustavat tullin, kaupan helpottamisen ja alkuperäsääntöjen alakomitean, joka koostuu kunkin osapuolen edustajista. Alakomitea kokoontuu käsittelemään osapuolten ennalta sopimia asioita niiden ennalta sopimana ajankohtana, ja alakomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen kukin osapuoli yhden vuoden kerrallaan. Alakomitea raportoi kauppakomitealle.

2. Alakomitean tehtäviin kuuluu muun muassa

a) tämän luvun ja liitteen II (Käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) täytäntöönpanon ja hallinnoinnin valvominen;

b) toimiminen foorumina, jolla voidaan neuvotella ja keskustella kaikista tulleeihin liittyvistä asioista, mukaan lukien erityisesti tullimenettelyt, tullausarvo, tariffimenettelyt, tullinimikkeistö, tulliyhteistyö ja keskinäinen hallinnollinen avunanto tulliasioissa;

c) toimiminen foorumina, jolla voidaan neuvotella ja keskustella alkuperäsääntöihin ja hallinnolliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista;

d) yhteistyön edistäminen tullimenettelyjen, tulliasioita koskevan keskinäisen hallinnollisen avunannon, alkuperäsääntöjen ja hallinnollisen yhteistyön kehittämisen, soveltamisen ja täytäntöönpanon aloilla;

e) liitteen II (Käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) muuttamista koskevien ehdotusten esittäminen kauppakomitealle niiden hyväksymistä varten;

f) toimiminen foorumina, jolla voidaan neuvotella ja keskustella liitteen II (Käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittely ja hallinnolli-

sen yhteistyön menetelmät) 3 ja 4 artiklan mukaisista alkuperäkumulaatiota koskevista pyynnöistä;

g) pyrkiminen kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseen, kun osapuolten välille syntyy erimielisyyksiä liitteen II (Käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) 31 artiklan mukaisesti suoritettun tarkastusmenettelyn jälkeen;

h) pyrkiminen kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseen, kun osapuolten välille syntyy erimielisyyksiä tavaroiden tariffiin luokittelusta. Jos asiaa ei voida ratkaista näissä neuvotteluissa, se annetaan Maailman tullijärjestön harmonoidun järjestelmän komitean käsiteltäväksi. Sen päätökset sitovat osapuolia.

3. Osapuolet voivat sopia pitävänsä erityiskokouksia tulliyhteistyöhön tai alkuperäsääntöihin ja keskinäiseen hallinnolliseen avunantoon liittyvien asioiden käsittelemiseksi.

## 69 Artikla

**Tullimenettelyjen ja kaupan helpottamiseen liittyvä tekninen apu**

1. Osapuolet tunnustavat teknisen avun merkityksen tullimenettelyjen ja kaupan helpottamisen aloilla tässä luvussa vahvistettujen sitoumusten täytäntöönpanemiseksi.

2. Osapuolet sopivat yhteistyöstä erityisesti, mutta ei yksinomaan, seuraavien toimien osalta:

a) osapuolten välisen institutionaalisen yhteistyön lisääminen;

b) asiantuntemuksen tarjoaminen lainsäädännöllisissä ja teknisissä kysymyksissä ja niitä koskevien valmiuksien kehittämisen tukeminen tullilainsäädännön kehittämiseksi ja sen täytäntöönpanon valvomiseksi;

c) nykyaikaisten tullimenettelmien soveltaminen, mukaan lukien riskinhallinta, sitovat ennakkopäätökset, tullausarvon määrittäminen, yksinkertaistetut tavaroiden maahan-tuonti- ja luovutusmenettelyt, luovutuksen jälkeiset tarkastukset, yritysten tarkastusmenettelyt ja valtuutettu talouden toimija;

d) sellaisten menettelyjen ja käytäntöjen soveltaminen, jotka siinä määrin kuin se on käytännössä mahdollista ovat tullin ja kaupan

alalla sovellettavien kansainvälisten välineiden ja standardien, mukaan lukien WTO:n säännöt ja Maailman tullijärjestön välineet ja standardit kuten tarkistettu Kioton yleissopimus ja Maailman tullijärjestön SAFE-normikehys, mukaisia; ja

e) tullimenettelyjen yksinkertaistaminen, yhdenmukaistaminen ja automatisointi.

#### 70 Artikla

### Täytäntöönpano

Edellä olevan 59 artiklan 2 kohdan f alakohdan ja 60 artiklan määräyksiä sovelletaan Peruun kaksi vuotta tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen.

#### 4 LUKU

### Kaupan tekniset esteet

#### 71 Artikla

### Tavoitteet

Tämän luvun tavoitteena on

a) helpottaa ja lisätä tavarakauppaa ja saavuttaa tehokas pääsy osapuolten markkinoille parantamalla kaupan teknisiä esteitä koskevan WTO:n sopimuksen, jäljempänä 'kaupan teknisiä esteitä koskeva sopimus', täytäntöönpanoa;

b) estää tarpeettomien kaupan teknisten esteiden syntymistä ja kannustaa niiden poistamista; ja

c) lisätä osapuolten välistä yhteistyötä tässä luvussa käsitellyissä asioissa.

#### 72 Artikla

### Määritelmät

1. Tähän lukuun sovelletaan kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen liitteen 1 määritelmiä.

2. Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

— 'väliaikaisella merkinnällä' tarkoitetaan tietojen kiinnittämistä tuotteeseen käyttämällä liimattuja merkkilappuja, riippuvia mer-

kejä tai muita poistettavia merkkejä taikka tietojen sisällyttämistä tuotteen pakkaukseen; — 'kestomerkinnällä' tarkoitetaan tietojen kiinnittämistä tuotteeseen pysyvästi painamalla, ompelemalla, kaivertamalla tai muulla samankaltaisella menetelmällä.

#### 73 Artikla

### Suhde kaupan teknisiä esteitä koskevaan sopimukseen

Osapuolet vahvistavat kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa, ja kyseinen sopimus liitetään tähän sopimukseen sekä otetaan soveltuvin osin sen erottamattomaksi osaksi.

#### 74 Artikla

### Soveltamisala

1. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden, mukaan lukien niiden muutokset ja lisäykset, valmisteluun, hyväksymiseen ja soveltamiseen, kun ne voivat vaikuttaa osapuolten väliseen tavarakauppaan.

2. Tätä lukua ei sovelleta seuraaviin:

a) valtion elinten omia tuotanto- tai kulusuorituksiaan varten laatimat hankintaerittelmät, ja

b) terveys- ja kasvinsuojelutoimet.

#### 75 Artikla

### Yhteistyö ja kaupan helpottaminen

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että viranomaisten ja elinten välinen yhteistyö sekä julkisella että yksityisellä sektorilla teknisen sääntelyn, standardisoinnin, vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, akkreditoinnin, metrologian, rajavalvonnan ja markkinavalvonnan aloilla on tärkeää osapuolten välisen kaupan helpottamiseksi.

Tämän vuoksi osapuolet sitoutuvat

a) tiivistämään keskinäistä yhteistyötään markkinoilleen pääsyn helpottamiseksi sekä järjestelmiään koskevan tiedon ja tuntemuksen lisäämiseksi;

b) tunnistamaan, kehittämään ja edistämään kauppaa helpottavia aloitteita ottaen huomioon osapuolten kokemus. Aloitteita voivat olla muun muassa seuraavat:

i) tietojen ja kokemusten vaihto, tieteellinen ja teknologinen yhteistyö sekä hyvien sääntelykäytäntöjen soveltaminen;

ii) standardin tai teknisen sääntelyn mukaisten varmentamismenettelyjen ja hallinnollisten vaatimusten yksinkertaistaminen sekä niiden rekisteröintiä tai ennakkolupaa koskevien vaatimusten poistaminen, jotka ovat tarpeettomia kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen määräysten nojalla;

iii) pyrkiminen teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen lähentämiseen, yhdenmukaistamiseen tai niitä koskevien vastaavuuksien määrittämiseen. Osapuolilla ei lähtökohtaisesti ole mitään vastaavuuksia koskevia velvoitteita, ellei toisin nimenomaisesti sovita;

iv) sen selvittäminen, voidaanako akkreditointia tai nimeämistä käyttää toisen osapuolen alueelle sijoittautuneiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tunnustamisessa, kun sääntelyjärjestelmää tarkastellaan uudelleen tulevaisuudessa; ja

v) yhteistyön sekä tietojen vaihdon edistäminen ja helpottaminen osapuolten julkisten ja yksityisten elinten välillä.

2. Kun osapuoli pitää hallussaan toisen osapuolen alueella peräisin olevia tavaroita niiden tuontisatamassa teknisten määräysten rikkomisen vuoksi, tavarat hallussaan pitävän osapuolen on viipymättä ilmoitettava tuojalle syy hallussapitoon.

3. Osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä otettava asianmukaisesti huomioon kyseisen toisen osapuolen tämän luvun mukaista yhteistyötä koskevat ehdotukset.

#### 76 Artikla

##### **Tekniset määräykset**

1. Osapuolten on käytettävä kansainvälisiä standardeja teknisten määräystensä laatimisen perustana, paitsi jos kyseiset kansainväliset standardit eivät ole tehokas tai sopiva tapa oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi. Osapuoli antaa toisen osapuolen pyynnöstä syyt sille, miksi se ei ole käyttänyt kansain-

välisiä standardeja teknisten määräystensä laatimisen perustana.

2. Samanlaisten teknisten määräysten laatimisesta kiinnostuneen toisen osapuolen pyynnöstä ja päällekkäisten kustannusten välttämiseksi osapuolen on siinä määrin kuin mahdollista annettava pyynnön tehneelle osapuolelle kaikki tiedot, tekniset tutkimukset tai riskien arvioinnit tai muut käytettävissä olevat asian kannalta merkitykselliset asiakirjat lukuun ottamatta luottamuksellisia tietoja, joita kyseinen osapuoli on käyttänyt näitä teknisiä määräyksiä laatiessaan.

#### 77 Artikla

##### **Standardit**

1. Kukin osapuoli sitoutuu

a) ylläpitämään tehokasta yhteydenpitoa sääntelyviranomaistensa ja standardisointilaitostensa välillä;

b) soveltamaan kaupan teknisiä esteitä käsittelevän WTO:n komitean 13 päivänä marraskuuta 2000 tekemää päätöstä sopimuksen 2 ja 5 artiklaan sekä liitteeseen 3 liittyvien kansainvälisten standardien, oppaiden ja suositusten kehittämistä koskevista periaatteista määrittäessään, ovatko kansainväliset standardit, oppaat tai suositukset kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2 ja 5 artiklan sekä liitteen 3 mukaisia;

c) kannustamaan standardisointilaitoksiaan toimimaan yhteistyössä toisen osapuolen standardisointilaitosten kanssa kansainvälisissä standardisointitoimissa. Kyseinen yhteistyö voidaan toteuttaa kansainvälisissä standardisointilaitoksissa tai alueellisella tasolla, jos vastaava standardisointilaitos sitä pyytää, tai yhteisymmärryspöytäkirjan kautta tavoitteena muun muassa yhteisten standardien kehittäminen;

d) vaihtamaan tietoja osapuolten standardien käytöstä teknisten määräysten yhteydessä ja varmistamaan siinä määrin kuin mahdollista, että standardit eivät ole pakollisia;

e) vaihtamaan tietoja kunkin osapuolen standardisointimenettelyistä ja siitä, missä määrin kansainvälisiä, alueellisia tai paikallisia standardeja käytetään kansallisten standardien perustana; ja

f) vaihtamaan yleisiä tietoja kolmansien maiden kanssa tehdyistä standardisointiasioita koskevista yhteistyösopimuksista.

2. Kukin osapuoli suosittelee, että sen alueelle sijoittautuneet valtiosta riippumattomat standardisointilaitokset noudattavat tämän artiklan määräyksiä.

#### *78 Artikla*

### **Vaatimustenmukaisuuden arviointi ja akkreditointi**

1. Osapuolet tunnustavat, että on olemassa laajalti välineitä, joilla helpotetaan osapuolen alueella toteutettujen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden tulosten hyväksymistä toisen osapuolen alueella. Tämän mukaisesti osapuolet voivat sopia seuraavista:

a) tavarantoimittajan vaatimustenmukaisuusvakuutuksen hyväksyminen;

b) toisen osapuolen alueelle sijoittautuneiden laitosten vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen tulosten hyväksyminen;

c) osapuolen alueelle sijoittautunut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos voi tehdä vapaaehtoisia tunnustamissopimuksia toisen osapuolen alueelle sijoittautuneen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen kanssa sen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen tulosten hyväksymiseksi;

d) toisen osapuolen alueelle sijoittautuneiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeäminen; ja

e) akkreditointimenettelyjen hyväksyminen toisen osapuolen alueelle sijoittautuneiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymiseksi.

2. Tätä varten osapuolet sitoutuvat

a) varmistamaan, että vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävät julkishallinnon ulkopuoliset elimet voivat kilpailla;

b) edistämään vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä niiden tulosten hyväksymistä, joita ovat antaneet monenvälisissä akkreditointisopimuksissa tai osapuolten vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten välisissä sopimuksissa tunnustetut laitokset;

c) harkitsemaan neuvottelujen aloittamista sopimuksista, joilla helpotetaan toisen osapuolen alueelle sijoittautuneiden laitosten

suorittamien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen tulosten hyväksymistä alueillaan, jos se on osapuolten etujen mukaista ja taloudellisesti perusteltua; ja

d) kannustamaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiaan osallistumaan toisen osapuolen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten kanssa tehtäviin sopimuksiin vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulosten hyväksymiseksi.

#### *79 Artikla*

### **Avoimuus ja ilmoitusmenettelyt**

1. Kukin osapuoli siirtää sähköisesti suoraan tai WTO:n sihteeristön kautta kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 10 artiklan nojalla perustetuille tiedotuskeskuksille ehdottamansa tekniset määräykset ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt tai olemassa olevien tai uhkaavien kiireellisten turvallisuus-, terveys- ja ympäristönsuojeluongelmien tai kansallista turvallisuutta koskevien ongelmien käsittelemiseksi hyväksytyt tekniset määräykset tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaisesti. Teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen sähköiseen siirtoon on liitettävä linkki ilmoitettavan asiakirjan koko tekstiin tai kyseisen asiakirjan kopia.

2. Kukin osapuoli julkaisee tai siirtää sähköisesti myös ne teknisten määräysten tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen luonnokset tai ehdotukset tai olemassa olevien tai uhkaavien kiireellisten turvallisuus-, terveys- ja ympäristönsuojeluongelmien tai kansallista turvallisuutta koskevien ongelmien käsittelemiseksi hyväksytyt teknisten määräysten tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen luonnokset tai ehdotukset, jotka ovat asianomaisten kansainvälisten standardien teknisen sisällön mukaisia.

3. Edellä olevan 1 ja 2 kohdan mukaisesti kukin osapuoli myöntää toisille osapuolille ja muille henkilöille, joita asia koskee, ehdotettujen teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen sähköisestä siirtopäivästä lähtien vähintään 60 päivän, ja mahdollisuuksien mukaan 90 päivän,

määräajan kirjallisten huomautusten esittämiseksi. Osapuolen on suhtauduttava myönteisesti huomautuksia koskevan määräajan pidentämistä koskeviin kohtuullisiin pyyntöihin.

4. Osapuoli ottaa asianmukaisesti huomioon toiselta osapuolelta saadut huomautukset, kun ehdotetusta teknisestä määräyksestä järjestetään julkinen kuuleminen, ja antaa toisen osapuolen pyynnöstä kirjalliset vastaukset kyseisen toisen osapuolen esittämiin huomautuksiin.

5. Kukin osapuoli julkaisee tai antaa julkisesti saataville painettuna tai sähköisessä muodossa vastauksensa vastaanotettuihin merkityksellisiin huomautuksiin viimeistään lopullisten teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen julkaisemispäivänä.

6. Kukin osapuoli antaa toisen osapuolen pyynnöstä tietoja teknisistä määräyksistä tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, jotka osapuoli on hyväksynyt tai aikoo hyväksyä.

7. Teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen julkaisun ja niiden voimaantulon välisen ajan on oltava vähintään kuusi kuukautta, paitsi jos oikeutettujen tavoitteiden saavuttaminen ei ole toteutettavissa kyseisen määräajan kuluessa. Osapuolen on suhtauduttava myönteisesti määräajan pidentämistä koskeviin kohtuullisiin pyyntöihin.

8. Osapuolet varmistavat, että kaikki hyväksytyt ja voimassa olevat tekniset määräykset ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt ovat julkisesti ja ilmaiseksi saatavilla virallisella verkkosivustolla siten, että ne ovat helposti löydettävissä ja käytettävissä. Mahdollisesti olemassa olevia teknisten määräysten soveltamista koskevia oppaita olisi myös tarvittaessa annettava saataville.

### 80 Artikla

#### Rajavalvonta ja markkinavalvonta

Osapuolet sitoutuvat

a) vaihtamaan tietoja ja kokemuksia rajavalvonta- ja markkinavalvontatoimistaan lukuun ottamatta tapauksia, joissa asiakirjat ovat luottamuksellisia; ja

b) varmistamaan, että toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat rajavalvonta- ja markkinavalvontatoimia, mitä varten kyseiset viranomaiset voivat käyttää akkreditoituja, nimettyjä tai toimeksiannon saaneita laitoksia, ja välttävät kyseisten laitosten ja valvonnan alaisten talouden toimijoiden väliset eturistiriidat.

### 81 Artikla

#### Merkinnät

1. Osapuolen edellyttäessä tuotteiden pakollista merkintää

a) kestopäilyä edellytetään ainoastaan, jos tiedot ovat kuluttajien tai tuotteen käyttäjien kannalta merkityksellisiä, tai osoittamaan, että tuote vastaa pakollisia teknisiä vaatimuksia;

b) tuotteen pakkauksessa voidaan edellyttää toimivaltaisten viranomaisten markkinavalvonnan varmistamiseksi lisätietoja, jotka merkitään väliaikaisilla merkinnöillä;

c) edellä b alakohdassa tarkoitettujen tietojen osalta ja sovellettavia sääntöjä uudelleen tarkastellessaan kyseinen osapuoli harkitsee mahdollisuutta vaatia kyseiset tiedot annettaviksi muilla tavoin;

d) kyseinen osapuoli ei edellytä merkintöjen hyväksyntää, rekisteröintiä tai varmentamista tuotteiden myymiseksi markkinoillaan, ellei se ole välttämätöntä tuotteiden ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle tai elämälle taikka ympäristölle tai kansalliselle turvallisuudelle aiheuttaman riskin vuoksi. Tämä alakohta ei rajoita osapuolen omien sääntöjensä mukaisesti hyväksymien sellaisten toimenpiteiden soveltamista, joilla varmistetaan, että merkinnät vastaavat pakollisia vaatimuksia, tai sellaisten toimenpiteiden soveltamista, joilla valvotaan kuluttajia mahdollisesti harhaanjohtavia käytäntöjä;

e) kun osapuoli edellyttää talouden toimijalta tunnuksen käyttöä, tunnus annetaan ilman aiheutonta viivytystä;

f) edellyttäen, että ne eivät ole harhaanjohtavia, ristiriitaisia tai sekaannusta aiheuttavia suhteessa tavaroiden määrämaassa vaadittaviin tietoihin, kyseinen osapuoli sallii

i) tavaroiden määrämaassa vaadittavan kielin lisäksi muilla kielillä annettavat tiedot;

ii) kansainväliset nimikkeistöt, kuvat, symbolit tai grafiikan; ja

iii) tavaroiden määrämaassa vaadittavien tietojen lisäksi annettavat lisätiedot;

g) jos kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen oikeutetut tavoitteet eivät vaaranu, kyseinen osapuoli pyrkii hyväksymään väliaikaiset tai poistettavat merkinnät tai tietojen antamisen tuotteen käyttöohjeissa tai pakkauksessa sen sijaan, että ne olisi painettu tai fyysisesti kiinnitetty tuotteeseen.

2. Kun osapuoli edellyttää tekstiilien, vaatteiden tai jalkineiden merkintää, se

a) voi edellyttää ainoastaan seuraavien tietojen kestopäilyä:

i) tekstiilien ja vaatteiden osalta: kuitukoostumus, alkuperämaa, turvaohjeet erityiskäyttöä varten ja hoito-ohjeet; ja

ii) jalkineiden osalta: pääosien käytetyimmät materiaalit, turvaohjeet erityiskäyttöä varten ja alkuperämaa;

b) ei saa asettaa

i) vaatimuksia merkinnän fyysisistä ominaisuuksista tai suunnittelusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niitä toimenpiteitä, joita kyseinen osapuoli toteuttaa kuluttajien suojelemiseksi harhaanjohtavalta mainonnalta;

ii) velvollisuutta kestopäilyä vaatteita, jos vaatteen koon vuoksi merkintä on joko vaikeaa tai vähentää vaatteen arvoa; ja

iii) pareittain myytävien tavaroiden osalta velvollisuutta merkitä kummatkin osat, jos ne on tehty samasta materiaalista ja suunniteltu samoin.

3. Osapuolet soveltavat tätä artiklaa viimeistään vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

### 82 Artikla

#### Kauppaan liittyvä tekninen apu ja valmiuksien kehittäminen

Osapuolet tunnustavat kauppaan liittyvän teknisen avun ja valmiuksien kehittämisen merkityksen tämän luvun määräysten täytäntöpanon helpottamisessa, ja sen osalta olisi keskityttävä muun muassa seuraaviin:

a) kansallisten instituutioiden valmiuksien kehittäminen, niiden tekninen infrastruktuuri ja laitteisto sekä henkilöstön koulutus;

b) tämän luvun kannalta merkityksellisiin kansainvälisiin elimiin osallistumisen edistäminen ja helpottaminen; ja

c) standardisointia, teknistä sääntelyä, vaatimustenmukaisuuden arviointia, akkreditointia, metrologiaa, rajavalvontaa ja markkinavalvontaa käsittelevien osapuolten elinten välisten suhteiden edistäminen.

### 83 Artikla

#### Kaupan teknisten esteiden alakomitea

1. Osapuolet perustavat kaupan teknisten esteiden alakomitean, joka koostuu kunkin osapuolen edustajista.

2. Alakomitea

a) seuraa ja arvioi tämän luvun täytäntöpanoa ja hallinnointia sekä sen noudattamista;

b) käsittelee riittävästi kaikkia osapuolen esiin tuomia tähän lukuun ja kaupan teknisiä esteitä koskevaan sopimukseen liittyviä asioita;

c) edistää yhteistyöasioiden ja teknisen avun ohjelmien painopistealueiden tunnistamista standardien, teknisen sääntelyn, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen, akkreditoinnin, metrologian, rajavalvonnan ja markkinavalvonnan alalla sekä tarkastelee saavutettua edistystä tai saatuja tuloksia;

d) vaihtaa tietoja valtiosta riippumattomilla, alueellisilla ja monenvälisillä foorumeilla tehdystä työstä standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen alalla;

e) neuvottelee osapuolen pyynnöstä kaikista tähän lukuun ja kaupan teknisiä esteitä koskevaan sopimukseen liittyvistä asioista;

f) tarvittaessa perustaa tämän luvun tavoitteiden saavuttamiseksi työryhmiä tähän lukuun ja kaupan teknisiä esteitä koskevaan sopimukseen liittyvien asioiden käsittelemiseksi ja määrittää selvästi kyseisten työryhmien toimialan ja vastualueet;

g) helpottaa tarvittaessa sääntelyviranomaisten välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä tämän luvun mukaisesti;

h) laatii tämän luvun 75 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti osapuolten yhteistä etua koskevista asioista työohjelman, jota tarkistetaan säännöllisesti;



i) tarkastelee kaikkia tähän lukuun liittyviä asioita, jotka voivat parantaa pääsyä osapuolten markkinoille;

j) tekee tähän lukuun tarkistuksia ottaen huomioon kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen ja kaupan teknisiä esteitä käsittelevän WTO:n komitean päätösten tai suositusten mukaisen kehityksen ja ehdottaa tähän lukuun mahdollisia muutoksia;

k) ilmoittaa tarvittaessa kauppakomitealle tämän luvun täytäntöönpanosta; ja

l) toteuttaa kaikki muut toimet, joiden osapuolet katsovat auttavan niitä tämän luvun ja kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen täytäntöönpanossa ja helpottavan kauppaa.

3. Tämän luvun täytäntöönpanon helpottamiseksi kunkin osapuolen edustaja alakomiteassa on vastuussa koordinoinnista kyseisen osapuolen alueella sijaitsevien keskushallinnon laitosten, paikallisten julkisten laitosten, valtiosta riippumattomien laitosten ja asianmukaisten henkilöiden kanssa ja kutsuu toisen osapuolen pyynnöstä ne osallistumaan alakomitean kokouksiin. Osapuolten edustajat keskustelevat kaikista tähän lukuun liittyvistä asioista.

4. Elleivät osapuolet toisin sovi, 2 kohdan e alakohdan mukaiset neuvottelut muodostavat 301 artiklan mukaiset neuvottelut edellyttäen, että ne täyttävät kyseisen artiklan 9 kohdassa vahvistetut vaatimukset.

5. Alakomitea voi kokoontua istunnoissa, joihin EU-osapuoli ja yksi Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittamaa osallistuu ja joissa käsitellään yksinomaan EU-osapuolen ja kyseisen Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittamaan kahdenvälisiä suhteita. Jos toinen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa ilmaisee kiinnostuksensa kyseisessä kokouksessa keskusteltavaan asiaan, se voi osallistua kokoukseen, jos EU-osapuoli ja asianomainen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa antavat tähän etukäteen suostumuksensa.

6. Elleivät osapuolet toisin sovi, alakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Kokoukset voidaan pitää henkilökohtaisesti tai muilla osapuolten sopimilla tavoilla.

## 84 Artikla

### Tietojenvaihto

1. Kaikki osapuolen pyynnöstä tämän luvun määräysten mukaisesti annettavat tiedot tai selitykset on annettava painetussa tai sähköisessä muodossa 60 päivän määräajassa, jota voidaan jatkaa tiedot antavan osapuolen esittämästä perustellusta syystä.

2. Kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 10 artiklan tai tämän luvun mukaisesti yhteyspisteisiin tuleviin tiedusteluihin vastaamisen ja niiden käsittelyn ja prosessoinnin osalta osapuolten on sovellettava kaupan teknisiä esteitä käsittelevän WTO:n komitean 4 päivänä lokakuuta 1995 hyväksymiä suosituksia.

## 5 LUKU

### Terveys- ja kasvinsuojelutoimet

## 85 Artikla

### Tavoitteet

Tämän luvun tavoitteena on

a) suojella ihmisten, eläinten tai kasvien elämää ja terveyttä osapuolten alueella ja helpottaa samalla osapuolten välistä kauppaa terveys- ja kasvinsuojelutoimien alalla;

b) toimia yhteistyössä terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan WTO:n sopimuksen, jäljempänä 'terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskeva sopimus', täytäntöönpanon jatkamiseksi;

c) varmistaa, että terveys- ja kasvinsuojelutoimet eivät muodosta perusteettomia kaupan esteitä osapuolten välille;

d) kehittää mekanismeja ja menettelyjä, joiden tarkoituksena on ratkaista tehokkaasti osapuolten välillä terveys- ja kasvinsuojelutoimien kehittämisestä ja täytäntöönpanosta aiheutuvat ongelmat;

e) vahvistaa osapuolten toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteydenpitoa ja yhteistyötä terveys- ja kasvinsuojeluasioissa;

f) helpottaa erityis- ja erilliskohtelun täytäntöönpanoa ottaen huomioon osapuolten väliset epäsymmetrisyydet.

*86 Artikla***Oikeudet ja velvollisuudet**

Osapuolet vahvistavat terveys- ja kasvin-suojelutoimia koskevan sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa. Osapuoliin sovelletaan myös tämän luvun määräyksiä.

*87 Artikla***Soveltamisala**

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkiin terveys- ja kasvin-suojelutoimiin, jotka voivat suoraan tai välillisesti vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan.

2. Tätä lukua ei sovelleta kaupan teknisiä esteitä koskevassa sopimuksessa määritettyihin standardeihin, teknisiin määräyksiin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin, paitsi jos ne liittyvät terveys- ja kasvin-suojelutoimiin.

3. Tätä lukua sovelletaan osapuolten väliseen yhteistyöhön myös eläinten hyvinvointia koskevissa kysymyksissä.

*88 Artikla***Määritelmät**

1. Tässä luvussa sovelletaan terveys- ja kasvin-suojelutoimia koskevan sopimuksen liitteen A määritelmiä.

2. Osapuolet voivat sopia muista tässä luvussa sovellettavista määritelmistä ottaen huomioon asianomaisten kansainvälisten järjestöjen sanastot ja määritelmät.

*89 Artikla***Toimivaltaiset viranomaiset**

Tässä luvussa tarkoitettut kunkin osapuolen toimivaltaiset viranomaiset on lueteltu liitteen VI (Terveys- ja kasvin-suojelutoimet) lisäyksessä 1. Osapuolet ilmoittavat toisilleen kaikista kyseisten toimivaltaisten viranomaisten muutoksista.

*90 Artikla***Yleiset periaatteet**

1. Terveys- ja kasvin-suojelutoimia ei saa käyttää perusteettomina kaupan esteinä osapuolten välillä.

2. Tämän luvun soveltamisalan mukaisesti vahvistettuja menettelyitä sovelletaan

a) avoimesti,

b) ilman aiheuttomia viivytyksiä, ja

c) sellaisten edellytysten ja vaatimusten mukaisesti, kustannukset mukaan lukien, jotka eivät saa olla suurempia kuin palvelun tosiasialliset kustannukset ja joiden on oltava kohtuullisia verrattuna osapuolten vastaavista kotimaisista tuotteista veloittaviin maksuihin.

3. Osapuolet eivät saa käyttää 2 kohdassa mainittuja menettelyitä eivätkä lisätietopyyntöjä viivästyttääkseen tuontituotteiden pääsyä markkinoilleen ilman tieteellisiä ja teknisiä perusteluita.

*91 Artikla***Tuontia koskevat vaatimukset**

1. Osapuolen yleisiä tuontia koskevia vaatimuksia on sovellettava toisen osapuolen tuotteisiin.

2. Kunkin osapuolen on varmistettava, että toisen osapuolen alueelle viedyt tuotteet vastaavat tuojaosapuolen terveys- ja kasvin-suojeluvaatimuksia.

3. Tuojaosapuolen on varmistettava, että sen tuontiedellytyksiä sovelletaan oikein suhteutettuina ja syrjimättömästi.

4. Osapuolen tuontia koskeviin vaatimuksiin tehtävien muutosten osalta on muutoksen luonteen mukaisesti otettava käyttöön siirtymäkausi, jotta estetään tuotteiden kauppavirran keskeytyminen ja annetaan viejäosapuolelle mahdollisuus mukauttaa menettelynsä kyseiseen muutokseen nähden.

5. Kun tuojaosapuoli sisällyttää tuontia koskeviin vaatimuksiinsa riskien arvioinnin, kyseinen osapuoli aloittaa arvioinnin välittömästi ja ilmoittaa viejäosapuolelle kyseiseen arviointiin tarvittavan ajan.

6. Kun tuojaosapuoli on päättellyt, että viejäosapuolen tuotteet täyttävät sen tuontiin

liittyvät terveys- ja kasvinsuojeluvaatimukset, kyseinen osapuoli antaa luvan asianomaisten tuotteiden tuontiin 90 työpäivän<sup>(12)</sup> kuluessa päätelmän tekemisestä.

7. Tarkastusmaksut voivat kattaa ainoastaan toimivaltaiselle viranomaiselle tuontitarkastusten toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. Niiden tulee olla kohtuullisia verrattuna maksuihin, jotka veloitetaan vastavien kotimaisten tuotteiden tarkastuksesta.

8. Tuojaosapuoli ilmoittaa viejäosapuolelle niin pian kuin mahdollista kaikki maksuja koskevat muutokset sekä muutosten perustelut.

### 92 Artikla

#### Tuontimenettelyt

1. Eläintuotteiden tuonnin osalta viejäosapuoli antaa tuojaosapuolelle tiedoksi luettelon niistä laitoksistaan, jotka täyttävät tuojaosapuolen vaatimukset.

2. Viejäosapuolen pyynnöstä, johon liittyvät asianmukaiset vakuudet, tuojaosapuoli hyväksyy liitteen VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) lisäyksessä 2 olevassa 3 kohdassa tarkoitetut laitokset, jotka sijaitsevat viejäosapuolen alueella, ilman yksittäisten laitosten ennakkotarkastusta. Kyseisen hyväksynnän on oltava liitteessä VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) olevan lisäyksen 2 ehtojen ja määräysten mukainen, ja se koskee ainoastaan niitä tuoteluokkia, joiden tuonti sallitaan.

3. Tuojaosapuoli hyväksyy sovellettavien oikeudellisten menettelyjensä mukaisesti tarvittavat lainsäädännölliset tai hallinnolliset toimenpiteet 2 kohdassa tarkoitetuista laitoksista peräisin olevien tuotteiden tuonnin sallimiseksi 40 työpäivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetun pyynnön vastaanottamispäivästä, paitsi jos edellytetään lisätietoja.

4. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea voi muuttaa eläinperäisiä tuotteita käsittelevien laitosten hyväksyntää koskevia osapuolten vaatimuksia ja määräyksiä. Kauppakomitea hyväksyy vastaavan muu-

toksen liitteen VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) lisäykseen 2.

5. Tuojaosapuoli antaa säännöllisesti tiedot tuotelähetysten hylkäämisistä, mukaan lukien tiedot niistä vaatimustenvastaisuuksista, joihin hylkäämiset perustuvat.

### 93 Artikla

#### Tarkastukset

1. Luottamuksen säilyttämiseksi tämän luvun määräysten tehokkaaseen täytäntöönpanoon kullakin osapuolella on tämän luvun soveltamisalalla oikeus

a) suorittaa liitteessä VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) olevassa lisäyksessä 3 vahvistettujen suuntaviivojen mukaisesti toisen osapuolen viranomaisten valvontajärjestelmän tai sen osan tarkastuksen; tarkastuksen kuluista vastaa tarkastuksen suorittava osapuoli; ja

b) vastaanottaa tietoja toisilta osapuolilta niiden valvontajärjestelmistä ja kyseisten järjestelmien mukaisesti suoritettujen valvontatoimien tuloksista.

2. Osapuoli, joka suorittaa tämän artiklan mukaisen tarkastuksen toisen osapuolen alueella, antaa kyseiselle osapuolelle tarkastuksen tulokset ja sitä koskevat päätelmät.

3. Kun tuojaosapuoli päättää suorittaa tarkastuskäynnin viejäosapuolen alueelle, käynnistä on ilmoitettava viejäosapuolelle vähintään 60 työpäivää ennen kyseisen tarkastuksen suorittamista, paitsi jos kyseessä on hätätapaus tai osapuolet toisin sopivat. Asianomaisten osapuolten on sovittava kaikista tarkastuskäyntiin tehtävistä muutoksista.

### 94 Artikla

#### Eläinten ja kasvien terveyteen liittyvät toimenpiteet

1. Osapuolten on käsitteinä tunnustettava tuholaisista ja taudeista vapaat alueet sekä alueet, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja, terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen ja Maailman eläintautijärjestön (OIE) sekä kansainvälisen kasvinsuojeluyhteisöön (IPPC) mukaisten

<sup>(12)</sup> Tässä luvussa 'työpäivällä' tarkoitetaan sen osapuolen työpäiviä, johon määräaika sovelletaan.

standardien, suuntaviivojen tai suositusten mukaisesti.

2. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitean on 1 kohdan nojalla vahvistettava asianmukainen menettely, jolla tunnustetaan tuholaisista ja taudeista vapaita alueet sekä alueet, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja, ottaen huomioon kaikki aiheelliset kansainväliset standardit, suuntaviivat tai suositukset. Kyseiseen menettelyyn sisältyvät tilanteet, jotka liittyvät tautipesäkkeisiin tai tuhoeläinsaastunnan uusiintumisiin.

3. Määrittäessään 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja alueita osapuolten on otettava huomioon sellaiset tekijät kuten maantieteellinen sijainti, ekosysteemit, epidemiologinen seuranta sekä terveys- tai kasvinsuojeluvalvonnan tehokkuus kyseisellä alueella.

4. Osapuolten on rakennettava tiivis yhteistyö tuholaisista ja taudeista vapaiden alueiden sekä niiden alueiden, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja, määrittystä varten tavoitteenaan rakentaa luottamus niihin menettelyihin, joita kumpikin osapuoli noudattaa määrittäessään tuholaisista ja taudeista vapaita alueita sekä niitä alueita, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja.

5. Määrittäessään tuholaisista ja taudeista vapaita alueita sekä niitä alueita, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja, joko ensimmäisen kerran tai eläintaudin puhkeamisen tai kasvituholaisen uudelleen esiintymisen jälkeen tuojaosapuolen on periaatteessa käytettävä viejäosapuolen tai sen osien eläinten ja kasvien terveystilannetta koskevan määrittäessään pohjana viejäosapuolen toimittamia tietoja terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen sekä OIE:n ja IPPC:n normien mukaisesti ja otettava huomioon viejäosapuolen tekemä määrittäminen.

6. Jos tuojaosapuoli ei tunnusta viejäosapuolen määrittämiä alueita tuholaisista ja taudeista vapaille alueiksi taikka alueiksi, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja, tuojaosapuolen on viejäosapuolen pyynnöstä annettava tiedot, joiden perusteella kyseinen päätös on tehty, ja/tai aloitettava mahdollisimman pian neuvottelut mahdollisen yhteisesti sovittavan vaihtoehtoisen ratkaisun arvioimiseksi.

7. Viejäosapuolen on toimitettava riittävä näyttö osoittaakseen tuojaosapuolelle objek-

tiivisesti, että kyseiset alueet ovat tuholaisista tai taudeista vapaita alueita taikka alueita, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia tai tauteja, ja että ne todennäköisesti myös pysyvät sellaisina. Tätä varten viejäosapuolen on annettava tuojaosapuolelle tämän pyynnöstä kohtuullinen mahdollisuus suorittaa tarkastuksia, kokeita ja muita asianmukaisia menettelyjä.

8. Osapuolet tunnustavat OIE:n lohkomisperiaatteen ja tuholaisista vapaita tuotanto- paikkoja koskevan IPPC:n periaatteen. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea arvioi suositukset, joita OIE ja IPPC antavat asiassa myöhemmin, ja antaa suosituksia vastaavasti.

## 95 Artikla

### Vastaavuus

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea voi laatia määräyksiä vastaavuudesta ja antaa kauppakomitealle vastaavasti suosituksia. Kyseinen alakomitea laatii myös vastaavuuden tunnustamismenettelyn.

## 96 Artikla

### Avoimuus ja tietojen vaihto

#### 1. Osapuolet

a) pyrkivät kauppaan sovellettavien terveys- ja kasvinsuojelutoimien avoimuuteen ja erityisesti toisten osapuolten tuontiin sovellettaviin terveys- ja kasvinsuojelutoimiin liittyvien vaatimusten avoimuuteen;

b) tehostavat vastavuoroisesti toistensa terveys- ja kasvinsuojelutoimien tuntemusta ja niiden soveltamista;

c) vaihtavat tietoja terveys- ja kasvinsuojelutoimien suunnitteluun ja soveltamiseen liittyvistä seikoista, mukaan lukien saatavilla oleva uusi tieteellinen näyttö, joka vaikuttaa tai voi vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan, jotta niiden kielteiset vaikutukset kauppaan voidaan minimoida;

d) ilmoittavat osapuolen pyynnöstä ja 15 työpäivän kuluessa pyynnön esittämispäivästä vaatimuksista, joita sovelletaan tiettyjen tuotteiden tuontiin, sekä sen, tarvitaanko riskien arviointia;

e) ilmoittavat osapuolen pyynnöstä, mihin vaiheeseen tiettyjen tuotteiden tuontiluvan myöntämismenettely on edennyt.

2. Osapuolten yhteyspisteet tässä artiklassa tarkoitettua tietojenvaihtoa varten on lueteltu liitteen VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) lisäyksessä 4. Tiedot lähetetään postitse, faksilla tai sähköpostilla. Sähköpostilla lähetettävät tiedot voidaan allekirjoittaa sähköisesti, ja niitä lähetetään ainoastaan yhteyspisteiden välillä.

3. Tietojenvaihdon katsotaan tapahtuneen, kun tässä artiklassa tarkoitetut tiedot on toimitettu WTO:lle asiaa koskevien sääntöjen mukaisesti tai kun ne on toimitettu asianomaisen osapuolen virallisille, julkisille ja maksuttomille internet-sivuille, joiden osoitteet on lueteltu liitteen VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) lisäyksessä 4.

#### 97 Artikla

### Ilmoittaminen ja neuvottelut

1. Kukin osapuoli ilmoittaa toisille osapuolille kirjallisesti kahden työpäivän kuluessa kaikista vakavista tai merkittävistä riskeistä ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle, mukaan lukien elintarvikkeisiin liittyvät hätätilanteet.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset tehdään liitteen VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) lisäyksessä 4 lueteltuihin yhteyspisteisiin. Osapuolet ilmoittavat toisilleen 96 artiklan mukaisesti kaikista yhteyspisteiden muutoksista. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut kirjalliset ilmoitukset tehdään postitse, faksilla tai sähköpostilla.

3. Jos osapuoli on vakavasti huolissaan ihmisten, eläinten tai kasvien terveyteen liittyvistä riskeistä, jotka vaikuttavat osapuolten välisen kaupan kohteena oleviin tuotteisiin, osapuoli voi pyytää viejäosapuolta tilannetta koskeviin neuvotteluihin. Kyseiset neuvottelut käydään mahdollisimman pian. Neuvotteluissa kukin osapuoli pyrkii antamaan kaikki tarvittavat tiedot kaupankäynnin keskeytymisen välttämiseksi.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetut neuvottelut voidaan käydä sähköpostitse, video- tai audiokokouksena tai muilla osapuolten käytössä olevilla teknisillä keinoilla. Neuvotteluja

pyytänyt osapuoli huolehtii kyseisten neuvottelujen pöytäkirjan laatimisesta.

#### 98 Artikla

### Hätätoimenpiteet

1. Tuojaosapuoli voi ihmisten, eläinten tai kasvien terveyteen liittyvän vakavan riskin takia toteuttaa ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden suojelun kannalta välttämättömiä tilapäisiä toimenpiteitä ja siirtymätoimenpiteitä ilman ennakkoilmoitusta. Osapuolten välisessä kuljetuksessa olevien lähetysten osalta kyseinen tuojaosapuoli harkitsee sopivinta ja kohtuullisinta ratkaisua kaupankäynnin tarpeettoman keskeytymisen välttämiseksi.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet käyttöönotettava osapuoli ilmoittaa asiasta toisille osapuolille mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään yhden työpäivän kuluttua toimenpiteen käyttöönotosta. Toiset osapuolet voivat pyytää kaikkia toimenpiteen käyttöönotettavan osapuolen terveystilanteeseen liittyviä tietoja ja myös itse toimenpiteeseen liittyviä tietoja. Toimenpiteen käyttöönotettava osapuoli antaa vastauksen heti, kun pyydetyt tiedot ovat saatavilla.

3. Osapuolet neuvottelevat tilanteesta osapuolen pyynnöstä ja 97 artiklan määräysten mukaisesti 15 työpäivän kuluessa neuvottelupyynnön vastaanottamispäivästä. Neuvottelut käydään kaupankäynnin tarpeettoman keskeytymisen välttämiseksi. Keinoja toimenpiteiden toteuttamisen helpottamiseksi tai niiden korvaamiseksi voidaan harkita.

#### 99 Artikla

### Vaihtoehtoiset toimenpiteet

1. Viejäosapuolen pyynnöstä ja ottaen huomioon tuojaosapuolen käyttöönottatut kauppaan vaikuttavat toimenpiteet (mukaan lukien erityisten raja-arvojen asettaminen lisäaineille, jäämille ja epäpuhtauksille) asianomaiset osapuolet aloittavat neuvottelut 97 artiklan mukaisesti sopiaakseen tuojaosapuolen soveltamista tuonnin lisäehdoista tai vaihtoehtoisista toimenpiteistä. Tuonnin lisäehdot tai vaihtoehtoiset toimenpiteet voivat

tarvittaessa perustua kansainvälisiin standardeihin tai viejäosapuolen toimenpiteisiin, joilla varmistetaan vastaava suojelun taso kuin tuojaosapuolella. Edellä olevaa 95 artiklaa ei sovelleta kyseisiin toimenpiteisiin.

2. Tuojaosapuolen pyynnöstä viejäosapuoli antaa kaikki tuojaosapuolen lainsäädännössä vaaditut asiaa koskevat tiedot, mukaan luettuina virallisten laboratoriodensa tulokset tai kaikki muut tieteelliset tiedot, asianmukaisen tieteellisten instanssien arvioitavaksi. Jos yhteisymmärrykseen päästään, tuojaosapuoli toteuttaa tarvittavat lainsäädännölliset tai hallinnolliset toimenpiteet tuonnin mahdollistamiseksi tällaisen yhteisymmärryksen perusteella.

3. Jos asiaan liittyvää tieteellistä näyttöä ei ole riittävästi, osapuoli voi saatavilla olevan merkityksellisen tiedon perusteella hyväksyä tilapäisiä terveys- ja kasvinsuojelutoimia. Siinä tapauksessa osapuolet pyrkivät hankkimaan lisätiedot, joita tarvitaan riskien arvioimiseksi tarkemmin, jotta tuojaosapuoli voi tarkastella uudelleen kyseisiä terveys- ja kasvinsuojelutoimia.

#### 100 Artikla

##### Erityis- ja erilliskohtelu

Jos Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa on terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen 10 artiklaa soveltaessaan todennut EU-osapuolen ilmoittamaan toimenpide-ehdotukseen liittyviä vaikeuksia, kyseinen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa voi pyytää EU-osapuolelle terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen 7 artiklan mukaisesti antamissaan huomautuksissa mahdollisuutta neuvotella asiasta. Asianomaiset osapuolet aloittavat neuvottelut sopiakseen seuraavista seikoista:

- a) tuojaosapuolen soveltamat vaihtoehtoiset tuontiehdot; ja/tai
- b) 101 artiklan mukainen tekninen apu; ja/tai
- c) kuuden kuukauden siirtymäkausi, jota voitaisiin poikkeuksellisesti jatkaa toisella enintään kuuden kuukauden määräajalla.

#### 101 Artikla

##### Tekninen apu ja kaupallisten valmiuksien tehostaminen

1. Osapuolet sopivat XIII osaston (Tekninen apu ja kaupallisten valmiuksien tehostaminen) määräysten mukaisesti tiivistävänsä yhteistyötä tämän luvun täytäntöönpanon edistämiseksi ja sen hyödyntämiseksi mahdollisimman suuressa määrin sen avulla saavutettujen tulosten ja lisääntyneiden mahdollisuuksien optimoimiseksi ja mahdollisimman suuren hyödyn saavuttamiseksi osapuolille ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden osalta. Kyseistä yhteistyötä kehitetään osapuolten välisiä yhteistyösuhteita koskevan oikeudellisen ja institutionaalisen kehyksen puitteissa.

2. Kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi osapuolet sopivat kiinnittävänsä erityistä huomiota terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitean toteamiin yhteistyötarpeisiin ja toimittavansa asiaa koskevat tiedot XIII osaston (Tekninen apu ja kaupallisten valmiuksien tehostaminen) mukaisesti. Kyseinen alakomitea voi myös tarkastella mainittuja tarpeita uudelleen.

#### 102 Artikla

##### Eläinten hyvinvointia koskeva yhteistyö

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea edistää osapuolten välistä eläinten hyvinvointia koskevaa yhteistyötä.

#### 103 Artikla

##### Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea

1. Osapuolet perustavat terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitean foorumiksi, jolla varmistetaan tämän luvun täytäntöönpano ja sen seuranta ja jolla tarkastellaan kaikkia sen määräysten noudattamiseen mahdollisesti vaikuttavia seikkoja. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea voi tarkastella uudelleen tätä lukua ja tehdä uudelleentarkastelun perusteella suosituksia.

2. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea koostuu kunkin osapuolen nimeämistä edustajista. Alakomitea kokoontuu tavanomaisiin istuntoihin vähintään kerran vuodessa yhteisesti sovittuna päivämääränä ja yhteisesti sovitussa paikassa, ja se kokoontuu osapuolen pyynnöstä erityisistuntoihin. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea kokoontuu ensimmäiseen tavanomaiseen istuntoonsa vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea hyväksyy työjärjestyksensä ensimmäisessä kokouksessaan. Osapuolet sopivat asialistasta ennen kokouksia. Alakomitea voi myös kokoontua video- tai audiokokoukseen.

3. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea

a) kehittää ja seuraa tämän luvun täytäntöönpanoa;

b) tarjoaa foorumin terveys- ja kasvinsuojelutoimien ja tämän luvun soveltamisesta aiheutuvia ongelmia koskeville keskusteluille ja pyrkii määrittämään ongelmiin mahdollisia ratkaisuja;

c) keskustelee tarpeesta laatia yhteisiä tutkimusohjelmia erityisesti erityisten raja-arvojen vahvistamisen osalta;

d) määrittää yhteistyötarpeita;

e) käy tämän luvun soveltamisesta aiheutuvien riitojen ratkaisemista koskevassa 104 artiklassa määrättyjä neuvotteluja;

f) käy tämän luvun erityis- ja erilliskohtelua koskevassa 100 artiklassa määrättyjä neuvotteluja; ja

g) suorittaa kaikki muut osapuolten yhteisesti sopimat tehtävät.

4. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea voi perustaa tilapäisiä työryhmiä erityistehtävien suorittamiseksi, ja se määrittää niiden tehtävät ja laatii niiden työjärjestyksen.

#### *104 Artikla*

#### **Riitojen ratkaiseminen**

1. Kun osapuoli katsoo, että toisen osapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimet ovat tai saattavat olla tämän luvun mukaisten velvollisuuksien vastaisia tai että toinen osapuoli on rikkonut tämän luvun kattaman terveys- ja

kasvinsuojelutoimeen liittyvän velvollisuuden, kyseinen osapuoli voi pyytää teknisten neuvottelujen aloittamista terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomiteassa. Liitteen VI (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) lisäyksessä 1 nimetyt toimivaltaiset viranomaiset toimivat kyseisten neuvotteluiden edistämiseksi.

2. Elleivät riidan osapuolet toisin sovi, kun riidasta on neuvoteltu terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomiteassa 1 kohdan mukaisesti, kyseiset neuvottelut korvaavat 301 artiklan mukaiset neuvottelut edellyttäen, että kyseiset neuvottelut täyttävät mainitun artiklan 9 kohdassa asetetut vaatimukset. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomiteassa käytävät neuvottelut katsotaan päättäneiksi 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä, paitsi jos neuvottelevat osapuolet sopivat neuvotteluiden jatkamisesta. Neuvottelut voidaan käydä puhelin- tai videokokouksena taikka muilla neuvottelevien osapuolten yhteisesti sopimilla teknisillä keinoilla.

#### *6 LUKU*

#### *105 Artikla*

#### **Tavaroiden liikkuvuus**

1. Osapuolet tunnustavat alueellisten yhdentymisprosessien tasoerot Euroopan unionissa ja alueellisten yhdentymisprosessien tasoerot Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välillä Andien yhteisössä. Tältä osin osapuolet toimivat toisista osapuolista peräisin olevien tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle suotuisten olosuhteiden luomiseksi omilla alueillaan. Tässä tarkoituksessa

a) Andien yhteisöön kuuluvasta allekirjoittajamaasta peräisin olevat tuotteet voivat liikkua vapaasti Euroopan unionin alueella Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen, kolmansista maista peräisin olevien tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien edellytysten mukaisesti;

b) jollei yhdentymistä koskevan Andien osa-aluesopimuksen, jäljempänä 'Cartagenan sopimus' tavaroiden liikkuvuutta koskevista määräyksistä muuta johdu, Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat myöntävät toisilleen vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin

ne myöntävät EU-osapuolelle tämän sopimuksen mukaisesti. Tähän velvoitteeseen ei sovelleta XII osaston (Riitojen ratkaisu) määräyksiä;

c) Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat pyrkivät 10 artiklan osalta tekemään parhaansa edistääkseen Euroopan unionista peräisin olevien tavaroiden liikkuvuutta alueidensa välillä ja välttääkseen menettelyiden ja valvonnan päällekkäisyydet.

2. Edellä olevan 1 kohdan lisäksi

a) tulliasioiden osalta Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat soveltavat Euroopan unionista peräisin oleviin ja toisesta Andien yhteisöön kuuluvasta allekirjoittajamaasta tuleviin tavaroihin niitä suotuisimpia tullimenettelyjä, joita ne soveltavat toisista Andien yhteisöön kuuluvista allekirjoittajamaista tuleviin tavaroihin;

b) kaupan teknisten esteiden osalta

i) Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat sallivat, että Euroopan unionista peräisin oleviin tavaroihin sovelletaan Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välisessä kaupassa sovellettavia yhdenmukaistettuja standardeja, teknisiä määräyksiä ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyitä;

ii) Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat pyrkivät niitä koskevilla aloilla parhaansa mukaan edistämään standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden asteittaista yhdenmukaistamista;

c) terveys- ja kasvinsuojelutoimien osalta Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat sallivat, että Euroopan unionista peräisin oleviin tavaroihin sovelletaan kauppaan sovellettavia yhdenmukaistettuja menettelyjä ja vaatimuksia. Terveys- ja kasvinsuojelutoimien alakomitea tarkastelee tämän alakohdan soveltamista.

3. Siinä tapauksessa, että kaikki Andien yhteisön jäsenmaat tulevat tämän sopimuksen osapuoliksi, Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat tarkastelevat kyseistä uutta tilannetta ja ehdottavat EU-osapuolelle asianmukaisia toimenpiteitä Euroopan unionista peräisin olevien tavaroiden liikkuvuutta Andien yhteisön jäsenmaiden välillä koskevien olosuhteiden parantamiseksi ja erityisesti menettelyiden, tullien ja muiden maksujen,

tarkastusten sekä valvonnan päällekkäisyyksien välttämiseksi.

4. Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat pyrkivät 3 kohdan mukaisesti parhaansa mukaan edistämään teknisiä määräyksiä ja terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan lainsäädäntönsä ja menettelyidensä yhdenmukaistamista sekä valvontatoimiensa ja tarkastustensa yhdenmukaistamista tai keskinäistä tunnustamista.

5. Osapuolet kehittävät 1 kohdan mukaisesti tarpeensa ja realiteettinsa huomioon ottaen yhteistyömekanismeja osapuolten välisiä yhteistyösuhteita koskevan oikeudellisen ja institutionaalisen kehityksen puitteissa.

## 7 LUKU

### Poikkeukset

#### 106 Artikla

#### Poikkeukset osastoon Tavarakauppa

1. Edellyttäen, ettei toimenpiteitä sovelleta tavalla, joka merkitsisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää osapuolten välillä samanlaisten olosuhteiden vallitessa tai osapuolten välisen tavarakaupan peiteltyä rajoittamista, tämän sopimuksen määräysten ei voida katsoa estävän mitään osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa toimenpiteitä, jotka

a) ovat välttämättömiä julkisen moraalien suojelemiseksi tai yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi<sup>(13)</sup>;

b) ovat välttämättömiä ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi, mukaan luettuina tätä varten välttämättömät ympäristötoimenpiteet;

c) liittyvät kullan tai hopean tuontiin tai vientiin;

d) ovat välttämättömiä varmistettaessa tämän sopimuksen määräysten mukaisten lakien tai säännösten noudattaminen, mukaan lukien tullien soveltamista, 27 artiklan mukaisen monopolien soveltamista, teollis- ja teki-

<sup>(13)</sup> Yleistä järjestystä koskevaan poikkeukseen voidaan vedota ainoastaan silloin, kun aito ja riittävän vakava uhka vaarantaa jonkin yhteiskunnan oleellisen edun.



jänoikeuksien suojelua ja vilpillisten menetelyjen estämistä koskevat määräykset;

e) liittyvät vankityönä valmistettuihin tuotteisiin;

f) on toteutettu taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi;

g) liittyvät elävien ja elottomien ehtyvien luonnonvarojen suojeluun, jos tällaisten toimenpiteiden toteuttamisen ohella rajoitetaan kotimarkkinoiden tuotantoa tai kulutusta;

h) toteutetaan niiden velvoitteiden noudattamiseksi, joista määrätään missä tahansa valtioiden välisessä perushyödykesopimuksessa, joka on osapuolille esitettyjen ja niiden hyväksymien kriteereiden mukainen tai joka on itsessään osapuolille esitetty ja niiden hyväksymä<sup>(14)</sup>;

i) joihin sisältyy kotimaisten aineiden viennin rajoituksia, jotka ovat tarpeen kyseisten aineiden riittävän määrän varmistamiseksi kotimaisen jalostusteollisuuden käyttöön aikana, jolloin näiden aineiden kotimarkkinahintoja pidetään valtion vakauttamisohjelman mukaisesti maailmanmarkkinahintoja alempina, edellyttäen, että kyseiset rajoitukset eivät lisää kyseisen kotimaisen teollisuuden vientiä tai sille myönnettyä suojelua eivätkä ole tämän sopimuksen syrjimättömyyttä koskevien määräysten vastaisia; ja

j) ovat olennaisen tärkeitä tuotteiden hankkimiseksi tai jakelemiseksi yleisesti tai paikallisesti niukkojen hyödykkeiden osalta edellyttäen, että tällaiset toimenpiteet ovat yhdenmukaisia sen periaatteen kanssa, että kaikilla osapuolilla on oikeus tasavertaiseen osuuteen tällaisten tuotteiden kansainvälisestä tarjonnasta, ja että kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka eivät ole tämän sopimuksen muiden määräysten mukaisia, keskeytetään heti, kun niiden käyttöön ottamiseen johtaneita olosuhteita ei enää ole.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että jos osapuoli aikoo soveltaa 1 kohdan i ja j alakohdan mukaisia toimenpiteitä, kyseisen osapuolen on annettava toisille osapuolille

kaikki asiaa koskevat tiedot osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi. Osapuolet voivat sopia mistä tahansa keinoista tilanteen ratkaisemiseksi sen osapuolen osalta, joka aikoo soveltaa toimenpidettä. Jos sopimukseen ei ole päästy 30 päivän kuluessa, kyseinen osapuoli voi soveltaa 1 kohdan i ja j alakohdan mukaisia toimenpiteitä asianomaisen tuotteen vientiin. Kun välitöntä toimintaa edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi tietojen antaminen tai tarkastelu etukäteen ei kuitenkaan ole mahdollista, osapuoli, joka aikoo soveltaa toimenpiteitä, voi tehdä niin ja ilmoittaa siitä toisille osapuolille mahdollisimman pian.

#### IV OSASTO

#### PALVELUKAUPPA, SJOITTAUTUMINEN JA SÄHKÖINEN KAUPPA

##### 1 LUKU

##### *Yleiset määräykset*

##### *107 Artikla*

##### **Tavoite ja soveltamisala**

1. Osapuolet, jotka vahvistavat uudelleen WTO-sopimuksen mukaiset sitoumuksensa ja jotka pyrkivät edistämään taloudellista yhdentymistään, kestäväää kehitystään ja jatkuvaa integroitumistaan maailmantalouteen sekä ottavat huomioon erot osapuolten kehitystasoissa, vahvistavat täten ne määräykset, joita sijoittautumisen ja palvelukaupan asteittainen vapauttaminen ja sähköistä kauppaa koskeva yhteistyö edellyttävät.

2. Tämän osaston määräyksiä ei ole tulkittava siten, että ne edellyttävät osapuolelta julkisten yritysten yksityistämistä tai minikäänlaisen velvoitteen asettamista julkisten hankintojen osalta.

3. Tämän osaston määräyksiä ei sovelleta osapuolen myöntämiin tukiin<sup>(15)</sup>.

4. Tämän osaston määräyksiä ei sovelleta julkista valtaa käytettäessä tarjottuihin palveluihin.

<sup>(14)</sup> Tässä alakohdassa määrätty poikkeus koskee kaikkia perushyödykesopimuksia, jotka ovat talous- ja sosiaalineuvoston 28. maaliskuuta 1947 antamassa päätöslauselmassa 30 (IV) hyväksytyjen periaatteiden mukaisia.

<sup>(15)</sup> Tässä kohdassa ilmaisuun ”tuet” sisältyvät valtion tukemat lainat, takaukset ja vakuutukset.

5. Jollei tämän osaston määräyksistä muuta johdu, kukin osapuoli säilyttää oikeutensa käyttää toimivaltaansa sekä säännellä ja ottaa käyttöön uusia säännöksiä yleiseen järjestykseen liittyvien perusteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

6. Tätä osastoa ei sovelleta osapuolen työmarkkinoille pyrkiviä luonnollisia henkilöitä koskeviin toimenpiteisiin eikä myöskään kansalaisuutta, asumista tai vakituista työpaikkaa koskeviin toimenpiteisiin.

7. Tämän osaston määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta toimenpiteitä, joilla säännellään luonnollisten henkilöiden pääsyä sen alueelle tai heidän väliaikaista oleskeluaan sen alueella, mukaan lukien ne toimenpiteet, joita tarvitaan sen rajojen koskemattomuuden suojelemiseksi ja luonnollisten henkilöiden asianmukaisen liikkuvuuden varmistamiseksi sen rajojen yli, edellyttäen, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta siten, että ne tekisivät tyhjäksi ne edut, joita jokin osapuoli saa tämän osaston ja sen liitteiden erityisen sitoumuksen ehtojen mukaisesti, tai heikentäisivät näitä etuja<sup>(16)</sup>.

### 108 Artikla

#### Määritelmät

Tässä osastossa tarkoitetaan

— 'talouden yhdistymissopimuksella' sopimusta, jolla merkittävästi vapautetaan palveluiden kauppaa ja sijoittautumista WTO:n sääntöjen nojalla;

— 'osapuolen oikeushenkilöllä' oikeushenkilöä, joka on perustettu kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka kyseisen osapuolen alueella; jos oikeushenkilöllä on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka tai keskushallinto osapuolen alueella, sitä ei pidetä kyseisen osapuolen oikeushenkilönä, paitsi jos sen

<sup>(16)</sup> Pelkästään sen seikan, että tietyn maan luonnollisilta henkilöiltä vaaditaan viisumi ja muiden maiden luonnollisilta henkilöiltä ei sitä vaadita, ei katsota tekevän tyhjäksi erityisen sitoumuksen mukaisia etuja tai heikentävän niitä.

toiminta liittyy tosiasiallisesti ja jatkuvasti kyseisen osapuolen talouteen<sup>(17)</sup>;

— 'toimenpiteellä' mitä tahansa osapuolen toimenpidettä, joka voi olla lain, säännöksen tai määräyksen, säännön, menettelyn, päätöksen tai hallinnollisen toimen muodossa tai missä tahansa muussa muodossa;

— 'osapuolen käyttöön ottamalla tai voimassa pitämällä toimenpiteellä' toimenpidettä, jonka ottavat käyttöön tai pitävät voimassa

a) keskus-, alue- tai paikallistason hallintoelimet ja viranomaiset;

ja  
b) julkishallinnon ulkopuoliset elimet käyttäessään keskus-, alue- tai paikallistason hallintoelinten tai viranomaisten niille siirtämiä valtuuksia;

— 'osapuolen luonnollisella henkilöllä' luonnollista henkilöä, jolla on Euroopan unionin jäsenvaltion tai Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan kansalaisuus kyseisten maiden kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti<sup>(18)</sup>;

— 'palveluilla' kaikkien alojen kaikkia palveluja lukuun ottamatta julkista valtaa käytettäessä tarjottuja palveluja;

<sup>(17)</sup> Tämän osaston määräyksiä sovelletaan myös Euroopan unionin tai Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden ulkopuolelle sijoittautuneisiin, mutta Euroopan unionin jäsenvaltion tai Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan kansalaisten määräysvallassa oleviin laivanvarustamoihin, jos niiden alukset on rekisteröity Euroopan unionin jäsenvaltion tai Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan lainsäädännön mukaisesti ja ne purjehtivat Euroopan unionin jäsenvaltion tai Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan lipun alla.

<sup>(18)</sup> Tässä osastossa pidetään osapuolen luonnollista henkilöä, jolla on Euroopan unionin jäsenvaltion ja Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan kaksoiskansalaisuus, ainoastaan sen osapuolen kansalaisena, jonka kansalaisuuden hän katsoo olevan hallitsevin ja vahvin. Hallitsevimmalla ja vahvimalla kansalaisuudella tarkoitetaan tässä sen osapuolen kansalaisuutta, johon luonnollisella henkilöllä on vahvemmat siteet ottaen huomioon sellaiset seikat kuten tavanomainen asuinpaikka, perhesiteet, verotuspaikkakunta tai paikkakunta, jossa hän käyttää poliittisia oikeuksiaan.

— ’julkista valtaa käytettäessä tarjotuilla palveluilla’ kaikkia palveluja, joita ei tarjota kaupallisesti eikä kilpailtaessa yhden tai useamman palveluntarjoajan kanssa;

— ’osapuolen palveluntarjoajalla’ osapuolen kaikkia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka aikovat tarjota tai tarjoavat palveluja;

— ’palvelun tarjoamisella’ palvelun tuottamista, jakelua, markkinointia, myyntiä ja toimittamista.

#### 109 Artikla

#### Työryhmät

Sikäli kuin on välttämätöntä ja perusteltua kauppakomitea voi perustaa työryhmän, jonka tehtävänä on muun muassa

a) keskustella sijoittautumista, palvelukauppaa ja sähköistä kauppaa koskevista sääntelykysymyksistä;

b) ehdottaa suuntaviivoja ja strategioita, joiden avulla Andien yhteisöön kuuluvat alikirjoittajamaat voivat liittyä henkilötietojen suojaa koskevaan safe harbour järjestelmään. Tätä varten työryhmä hyväksyy yhteistyöohjelman, jossa määritellään kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat painopistealat erityisesti tietosuojajärjestelmien hyväksymisprosessien osalta;

c) löytää 162 artiklassa tarkoitettujen seikkojen tarkasteluun tarvittavat mekanismit;

d) suositella mekanismeja mikro- ja pk-yritysten auttamiseksi niiden sähköisessä kaupassa kohtaamien esteiden poistamiseksi;

e) parantaa muun muassa sähköisten liiketoimien ja sähköisen viranomaisasioidinnin turvallisuutta;

f) kannustaa yksityistä sektoria osallistumaan sähköisen kaupan käytäntösääntöjä, sopimusmalleja, suuntaviivoja ja valvontamekanismeja koskevaan koulutukseen ja niiden käyttöönottoon sekä osallistumaan aktiivisesti osapuolten välillä järjestettäviin foorumeihin;

g) laatia sähköisten liiketoimien digitaalista akkreditointia ja varmentamista sekä digitaalisten varmenteiden vastavuoroista tunnistamista koskevia yhteistyömekanismeja; ja

h) osallistua aktiivisesti alueellisiin ja monenvälisiin foorumeihin sähköisen kaupan kehityksen edistämiseksi.

#### 2 LUKU

#### Sijoittautuminen

#### 110 Artikla

#### Määritelmät

Tässä luvussa

— ’oikeushenkilön sivuliikkeellä’ tarkoitetaan liiketoimintayksikköä, jolla ei ole oikeushenkilön asemaa mutta

a) jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimerkiksi emoyhtiön haarautumisen kautta perustettu liiketoimintayksikkö,

b) jolla on itsenäinen johto; ja

c) jolla on aineelliset edellytykset käydä liikeneuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa; sen vuoksi kolmansien osapuolten ei tarvitse olla suoraan yhteydessä emoyhtiöön, vaikka ne ovatkin tietoisia tarvittaessa syntyvästä oikeussuhteesta emoyhtiöön, jonka pääkonttori on ulkomailla, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa tämän liiketoimintayksikön kanssa;

— ’taloudelliseen toimintaan’ ei sisälly julkista valtaa käytettäessä toteutettu toiminta eli toiminta, jota ei toteuteta kaupallisesti eikä kilpailtaessa yhden tai useamman talouden toimijan kanssa;

— ’sijoittautumisella’ tarkoitetaan kaikkea liike- tai ammattitoimintaan liittyvää sijoittautumista <sup>(19)</sup> seuraavilla tavoilla:

a) oikeushenkilön perustaminen, hankinta tai ylläpitäminen <sup>(20)</sup>; tai

b) sivuliikkeen tai edustuston perustaminen tai ylläpitäminen osapuolen alueella taloudellista toimintaa varten;

<sup>(19)</sup> Käsitteeseen ’liike- tai ammattitoimintaan liittyvä sijoittautuminen’ sisältyy mikä tahansa tavaroiden tuottoon ja palveluiden tarjoamiseen liittyvä, joko teollinen tai kaupallinen, tuottava taloudellinen toiminta.

<sup>(20)</sup> Käsitteillä oikeushenkilön ’perustaminen’ ja ’hankinta’ tarkoitetaan myös osallistumista oikeushenkilön pääomaan, kun tarkoituksena on luoda tai pitää yllä kestäviä taloudellisia yhteyksiä.

— 'osapuolen sijoittajalla' tarkoitetaan kyseisen osapuolen kaikkia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka konkreettisin toimin aikovat harjoittaa, harjoittavat tai ovat harjoittaneet taloudellista toimintaa toisen osapuolen alueella sijoittautumalla;

— 'sijoittautumiseen vaikuttavilla osapuolen toimenpiteillä' tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkia sijoittautumisen määrittelyn kattamia toimia;

— 'osapuolen oikeushenkilön tytäryhtiöllä' tarkoitetaan kyseisen osapuolen toisen oikeushenkilön määräysvallassa tosiasiallisesti olevaa oikeushenkilöä <sup>(21)</sup>.

### 111 Artikla

#### Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan osapuolten hyväksymisiin tai ylläpitämiin toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat sijoittautumiseen <sup>(22)</sup> missä tahansa taloudellisessa toiminnassa lukuun ottamatta seuraavia:

- a) ydinaineiden louhintatoiminta, valmistus ja jalostus;
- b) aseiden sekä ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotanto tai kauppa;
- c) audiovisuaalisen alan palvelut;
- d) kansallinen meriliikenteen kabotaasi <sup>(23)</sup>;

<sup>(21)</sup> Oikeushenkilö on toisen oikeushenkilön määräysvallassa, jos viimeksi mainitulla on valta nimittää enemmistö sen johtajista tai muutoin laillisesti ohjata sen toimintaa.

<sup>(22)</sup> Tämä luku ei kata sijoitusten suojaa koskevia määräyksiä, kuten erityisesti pakkolunastusta ja kohtuullista ja oikeudenmukaista kohtelua koskevia määräyksiä eikä sijoittajan ja valtion välisten riitojen ratkaisumenettelyjä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tässä luvussa määrättyjä velvoitteita.

<sup>(23)</sup> Tässä luvussa kansallinen kabotaasi kattaa matkustajien tai tavaroiden kuljetuksen Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan sataman tai paikan ja samassa Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mannerjalusta mukaan lukien, sijaitsevan toisen sataman tai paikan välillä sekä samasta, Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta tai paikasta alkavan tai sinne päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä,

e) myrkyllisten jätteiden käsittely, hävittäminen ja poistaminen; ja

f) kotimaiset ja kansainväliset lentoliikennepalvelut, mukaan lukien sekä säännöllinen että muunlainen lentoliikenne, ja suoraan liikenneoikeuksien käyttöön liittyvät palvelut, eivät kuitenkaan seuraavat:

i) ilma-alusten korjaus- ja huoltotoimet, joiden ajaksi lentokone poistetaan liikenteestä;

ii) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;

iii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut; ja

iv) maahuolintapalvelut ja lentokenttäpalvelut.

### 112 Artikla

#### Markkinoille pääsy

1. Kun kyse on markkinoille pääsystä sijoittautumisen muodossa, kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen sijoittautuneille yksiköille ja sijoittajille kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) olevien erityisten sitoumusten mukainen kohtelu.

2. Aloilla, joilla on tehty markkinoillepääsytoumuksia, osapuoli ei saa, ellei liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) toisin mainita, pitää voimassa tai ottaa käyttöön alueellisesti tai koko alueellaan seuraavia toimenpiteitä:

a) sijoittautumista koskevat määrälliset rajoitukset lukumääräisten kiintiöiden, monopolien, yksinoikeuksien tai muiden sijoittautumista koskevien vaatimusten, kuten taloudellisen tarveharkinnan, muodossa;

b) liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa koskevat rajoitukset lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

c) liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää koskevat rajoitukset määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiöiden tai talou-

mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

dellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa <sup>(24)</sup>;

d) lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa olevat rajoitukset, jotka koskevat niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voidaan palkata tiettyyn taloudelliseen toimintaan tai jotka sijoittautunut yksikkö saa palkata ja jotka ovat tarpeen ja liittyvät suoranaisesti tietyn taloudellisen toiminnan suorittamiseen;

e) ulkomaisen pääoman määrää koskevat rajoitukset ulkomaista omistussuutta tai yksittäisten tai yhteenlaskettujen ulkomaisten investointien kokonaisarvoa koskevan prosentuaalisen enimmäismäärän muodossa; ja

f) toimenpiteet, jotka rajoittavat tai edellyttävät tiettyntyyppistä sijoittautumista (tytär-yhtiö, sivuliike, edustusto) tai yhteisyritystä, jonka kautta toisen osapuolen sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa <sup>(25)</sup>.

### 113 Artikla

#### Kansallinen kohtelu

1. Aloilla, joiden osalta Kolumbia on laatinut liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) olevan luettelon markkinoillepääsytoumuksista, ja siinä asetettujen edellytysten ja kelpoisuusehtojen mukaisesti Kolumbia myöntää EU-osapuolen sijoittautumisyksiköille ja sijoittajille kaikkien sijoittautumiseen vaikuttavien toimenpiteiden osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää omille vastaaville <sup>(26)</sup> sijoittautumisyksiköilleen ja sijoittajilleen.

<sup>(24)</sup> 2 kohdan a, b ja c alakohta ei koske toimenpiteitä, jotka toteutetaan jonkin maataloustuotteen tuotannon rajoittamiseksi.

<sup>(25)</sup> Kukin osapuoli voi edellyttää, että perustaessaan sen lainsäädännön mukaisen oikeushenkilön sijoittajat käyttäjät jotain tiettyä oikeudellista muotoa. Siinä määrin kuin tällaista vaatimusta sovelletaan syrjimättömästi, sitä ei tarvitse täsmentää liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista), jotta osapuoli voi määrätä sen tai pitää sen voimassa.

<sup>(26)</sup> Käsite 'vastaava' ei rajoita käsitteen 'vastaavat olosuhteet' käyttöä, jonka Kolumbia on hyväksynyt tai hyväksyy muissa kansainvälisissä sopimuksissa.

2. Aloilla, joiden osalta Peru on laatinut liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) olevan luettelon markkinoillepääsytoumuksista, ja siinä asetettujen edellytysten ja kelpoisuusehtojen mukaisesti Peru myöntää EU-osapuolen sijoittautumisyksiköille ja sijoittajille kaikkien sijoittautumiseen vaikuttavien toimenpiteiden osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää vastaavissa olosuhteissa omille sijoittautumisyksiköilleen ja sijoittajilleen <sup>(27)</sup>.

3. Aloilla, joiden osalta EU-osapuoli on laatinut liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) olevan luettelon markkinoillepääsytoumuksista, ja siinä asetettujen edellytysten ja kelpoisuusehtojen mukaisesti EU-osapuoli myöntää kaikkien sijoittautumiseen vaikuttavien toimenpiteiden osalta Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden sijoittautumisyksiköille ja sijoittajille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää omille vastaaville sijoittautumisyksiköilleen ja sijoittajilleen.

4. Tämän artiklan nojalla tehtyjä erityissitoumuksia ei ole tulkittava siten, että ne velvoittavat osapuolta korvaamaan luontaisen kilpailuhaitan, joka johtuu asianomaisten sijoittajien ulkomaalaisuudesta.

### 114 Artikla

#### Sitoumusluettelo

Liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) luetellaan alat, joiden osalta kukin osapuoli on tämän luvun mukaisesti tehnyt sitoumuksia, sekä kaikki varaukset tai rajoitukset, jotka koskevat kyseisillä aloilla toimiviin toisen osapuolen sijoittautumisyksiköihin ja sijoittajiin sovellettavaa markkinoille pääsyä ja/tai kansallista kohtelua.

<sup>(27)</sup> Oikeuksia, jotka EU-osapuolen palveluilla ja palveluntarjoajilla on GATS-sopimuksen mukaisten Perun velvoitteiden nojalla, sovelletaan edelleen täysimääräisesti WTO:n puitteissa erityisesti GATS-sopimuksen XVII artiklaan sisältyvän periaatteen 'vastaavat palvelut ja palveluntarjoajat' soveltamisen osalta.

*115 Artikla***Muut sopimukset**

1. Tämän osaston määräyksiä ei ole tulkittava siten, että ne rajoittavat osapuolten ja niiden sijoittajien oikeuksia ja velvollisuuksia, joista määrätään olemassa olevissa tai tulevaisissa sijoituksia koskevista kansainvälisissä sopimuksissa, joiden osapuolia Euroopan unionin jäsenvaltio ja Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa ovat.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, olemassa olevissa tai tulevaisissa sijoituksia koskevista kansainvälisissä sopimuksissa, joiden osapuolia Euroopan unioni, Euroopan unionin jäsenvaltio tai Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa ovat, määrättyjä riitojen ratkaisumenettelyjä ei sovelleta tämän luvun väitettyihin rikkomisiin.

*116 Artikla***Sijoitusten edistäminen ja tarkastelu**

1. Sijoitusten asteittaiseksi vapauttamiseksi Euroopan unioni ja Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat pyrkivät toimivaltuuksiensa puitteissa edistämään houkuttelevien olosuhteiden kehittämistä vastavuoroiselle sijoitustoiminnalle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu edistäminen johtaa yhteistyöhön, johon kuuluvat muun muassa sijoitusten oikeudellisen kehityksen tarkastelu, sijoitusympäristö ja osapuolten väliset sijoitusvirrat niiden kansainvälisissä sopimuksissa antamien sitoumusten mukaisesti. Kyseinen tarkastelu suoritetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin.

*3 LUKU***Rajatyrittävä palvelujen tarjonta***117 Artikla***Määritelmät**

Tässä luvussa

— 'rajatyrittävällä palvelujen tarjonnalla' tarkoitetaan palvelujen tarjontaa

a) osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle (1. tapa); ja

b) osapuolen alueella toisen osapuolen palvelujen käyttäjälle (2. tapa);

— 'rajatyrittävään palvelujen tarjontaan vaikuttavaan osapuolen toimenpiteeseen' sisältyy toimenpiteitä, jotka koskevat

a) palvelun ostamista, maksamista tai käyttämistä; ja

b) pääsyä sellaisiin palveluihin ja sellaisten palvelujen käyttöä, joita asianomaiset osapuolet edellyttävät tarjottavan yleisesti, rajatyrittävän palvelujen tarjoamisen yhteydessä.

*118 Artikla***Soveltamisala**

Tätä lukua sovelletaan osapuolten toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat rajatyrittävään palvelujen tarjontaan kaikilla palvelualoilla lukuun ottamatta seuraavia:

a) audiovisuaaliset palvelut;

b) kansallinen meriliikenteen kabotaasi <sup>(28)</sup> ja;

c) kotimaan ja kansainväliset lentoliikennepalvelut, mukaan lukien sekä säännöllinen että muunlainen lentoliikenne, ja suoraan liikenneoikeuksien käyttöön liittyvät palvelut, eivät kuitenkaan seuraavat:

i) ilma-alusten korjaus- ja huoltotoimet, joiden ajaksi lentokone poistetaan liikenteestä;

ii) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;

<sup>(28)</sup> Tässä luvussa kansallinen kabotaasi kattaa matkustajien tai tavaroiden kuljetuksen Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan sataman tai paikan ja samassa Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mannerjalusta mukaan lukien, sijaitsevan toisen sataman tai paikan välillä sekä samasta, Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta tai paikasta alkavan tai sinne päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

- iii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut; ja
- iv) maahuolintapalvelut ja lentokenttäpalvelut.

### 119 Artikla

#### Markkinoille pääsy

1. Kun kyse on markkinoille pääsystä rajatylittävän palvelujen tarjonnan muodossa, kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen palveluille ja palveluntarjoajille kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin liitteessä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) olevien erityisten sitoumusten mukainen kohtelu.

2. Aloilla, joilla on tehty markkinoillepääsytoumuksia, osapuoli ei saa, ellei liitteessä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) toisin mainita, pitää voimassa tai ottaa käyttöön alueellisesti tai koko alueellaan seuraavia toimenpiteitä:

a) palveluntarjoajien määrän rajoitukset lukumääräisten kiintiöiden, monopolien, yksinomaisten palveluntarjoajien tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

b) palvelujen kaupan tai varojen kokonaisarvoa koskevat rajoitukset lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa; ja

c) palveluliiketoimien kokonaismäärää tai palvelutuotannon kokonaismäärää koskevat rajoitukset määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa<sup>(29)</sup>.

### 120 Artikla

#### Kansallinen kohtelu

1. Aloilla, joiden osalta Kolumbia on laatinut liitteessä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) olevan luettelon markkinoille-

pääsytoumuksista, ja siinä asetettujen edellytysten ja kelpoisuusehtojen mukaisesti Kolumbia myöntää EU-osapuolen palveluille ja palveluntarjoajille kaikkien rajatylittävään palvelujen tarjontaan vaikuttavien toimenpiteiden osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää omille vastaaville palveluilleen ja palveluntarjoajilleen.

2. Aloilla, joiden osalta Peru on laatinut liitteessä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) olevan luettelon markkinoillepääsytoumuksista, ja siinä asetettujen edellytysten ja kelpoisuusehtojen mukaisesti Peru myöntää EU-osapuolen palveluille ja palveluntarjoajille kaikkien rajatylittävään palvelujen tarjontaan vaikuttavien toimenpiteiden osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää vastaavissa olosuhteissa omille palveluilleen ja palveluntarjoajilleen<sup>(30)</sup>.

3. Aloilla, joiden osalta EU-osapuoli on laatinut liitteessä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) olevan luettelon markkinoillepääsytoumuksista, ja siinä asetettujen edellytysten ja kelpoisuusehtojen mukaisesti EU-osapuoli myöntää Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden palveluille ja palveluntarjoajille kaikkien rajatylittävään palvelujen tarjontaan vaikuttavien toimenpiteiden osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää omille vastaaville palveluilleen ja palveluntarjoajilleen.

4. Tämän artiklan nojalla tehtyjä erityissytoumuksia ei ole tulkittava siten, että ne velvoittavat osapuolta korvaamaan luontaisen kilpailuhaitan, joka johtuu asianomaisten palvelujen tai palveluntarjoajien ulkomaalaisuudesta.

<sup>(29)</sup> 2 kohdan c alakohta ei koske sellaisia osapuolen toimenpiteitä, jotka rajoittavat palvelun tarjoamiseen tarvittavia panoksia.

<sup>(30)</sup> Oikeuksia, jotka EU-osapuolen palveluilla ja palveluntarjoajilla on GATS-sopimuksen mukaisten Perun velvoitteiden nojalla, sovelletaan edelleen täysimääräisesti WTO:n puitteissa erityisesti GATS-sopimuksen XVII artiklaan sisältyvän periaatteen 'vastaavat palvelut ja palveluntarjoajat' soveltamisen osalta.

*121 Artikla***Sitomusluettelo**

Liitteessä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) luetellaan alat, joiden osalta kukin osapuoli on tämän luvun mukaisesti tehnyt sitoumuksia, sekä kaikki varaukset tai rajoitukset, jotka koskevat kyseisillä aloilla toimiviin toisen osapuolen palveluihin ja palveluntarjoajiin sovellettavaa markkinoille pääsyä ja/tai kansallista kohtelua.

*4 LUKU****Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten****122 Artikla***Soveltamisala**

Tätä lukua sovelletaan osapuolen toteuttamiin toimenpiteisiin, jotka koskevat avainhenkilöstön, korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden, yrityspalvelujen myyjien, sopimusperusteisten palveluntarjoajien, itsenäisten ammatinharjoittajien ja liiketoimintaa varten tulevien lyhytaikaisten vierailijoiden saapumista ja tilapäistä oleskelua sen alueella 107 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

*123 Artikla***Määritelmät**

Tässä luvussa tarkoitetaan

— 'yrityspalvelujen myyjillä' luonnollisia henkilöitä, jotka edustavat osapuolen palveluntarjoajaa ja hakevat tilapäistä pääsyä toisen osapuolen alueelle palveluja koskevien myyntineuvottelujen käymiseksi tai palvelujen myyntiä koskevan sopimuksen tekemiseksi kyseistä palveluntarjoajaa varten. Yrityspalvelujen myyjät eivät ole osallisina suureen yleisöön kohdistuvassa suorassa myyntitoiminnassa eivätkä he saa korvausta isäntämaana olevassa osapuolella sijaitsevasta lähteestä;

— 'liikematkalaisilla' luonnollisia henkilöitä, jotka työskentelevät johtotehtävissä ja

ovat vastuussa sijoittautuneen yksikön perustamisesta. He eivät ole osallisina suorissa liiketoimissa suuren yleisön kanssa eivätkä saa korvausta isäntämaana olevassa osapuolella sijaitsevasta lähteestä;

— 'sopimusperusteisilla palveluntarjoajilla' luonnollisia henkilöitä, jotka ovat osapuolen jonkin sellaisen oikeushenkilön palveluksessa, jolla ei ole sijoittautunutta yksikköä toisen osapuolen alueella ja joka on tehnyt vilpittömässä mielessä sopimuksen (muu kuin välitystoimiston kautta tehty sopimus Yhdistyneiden kansakuntien yhteisen tavaraluokituksen, jäljempänä 'CPC', koodin 872 mukaisesti) palvelujen tarjoamisesta viimeksi mainitussa osapuolella olevalle lopulliselle kuluttajalle, mikä edellyttää sen työntekijöiden tilapäistä läsnäoloa mainitussa osapuolella palvelujen tarjontaa koskevan sopimuksen täyttämiseksi <sup>(31)</sup>;

— 'korkeakoulututkinnon suorittaneilla harjoittelijoilla' luonnollisia henkilöitä, jotka ovat olleet osapuolen jonkin oikeushenkilön tai sen sivuliikkeen palveluksessa vähintään yhden vuoden ajan, joilla on korkeakoulututkinto ja jotka tilapäisesti siirretään oikeushenkilön sijoittautuneeseen yksikköön toisen osapuolen alueelle urakehitystä varten tai liiketoiminnan tekniikoita tai menetelmiä koskevan koulutuksen saamiseksi <sup>(32)</sup>;

— 'itsenäisillä ammatinharjoittajilla' osapuoleen itsenäiseksi yrittäjiksi sijoittautuneita luonnollisia henkilöitä, jotka harjoittavat jonkin palvelun tarjontaa, joilla ei ole sijoittautunutta yksikköä toisen osapuolen alueella ja jotka ovat tehneet vilpittömässä mielessä sopimuksen (muu kuin välitystoimiston kautta tehty sopimus CPC-koodin 872 mukaisesti) palvelujen tarjoamisesta viimeksi mainitussa osapuolella olevalle lopulliselle kuluttajalle, mikä edellyttää heidän tilapäistä läs-

<sup>(31)</sup> Palvelusopimuksen on oltava sen osapuolen lakien, asetusten ja vaatimusten mukainen, jossa sopimus pannaan täytäntöön.

<sup>(32)</sup> Vastaanottavalta sijoittautuneelta yksiköltä voidaan edellyttää oleskeluajan kattavan koulutusohjelman esittämistä ennakkohyväksyntää varten; koulutusohjelmasta on käytävä ilmi, että oleskelun tarkoituksena on koulutus. Itävallan, Tšekin, Saksan, Ranskan, Espanjan ja Unkarin osalta koulutuksen on liityttävä hankittuun korkeakoulututkintoon.



näöloaan mainitussa osapuolella palvelujen tarjontaa koskevan sopimuksen täyttämiseksi<sup>(33)</sup>;

— 'yrityksen sisäisesti siirretyillä' luonnollisia henkilöitä, jotka ovat olleet jonkin oikeushenkilön tai sen sivuliikkeen palveluksessa tai olleet sen osakkaina vähintään yhden vuoden ajan ja jotka on tilapäisesti siirretty toisen osapuolen alueelle sijoittautuneeseen yksikköön, joka voi olla oikeushenkilön tytäryhtiö, sivuliike tai emoyritys. Kyseisen luonnollisen henkilön on kuuluttava johonkin seuraavista luokista:

a) 'johtajilla' tarkoitetaan johtoasemassa olevia oikeushenkilön palveluksessa työskenteleviä henkilöitä, jotka ensisijaisesti vastaavat yrityksen johtamisesta ja työskentelevät pääasiassa yrityksen johtokunnan tai osakkeenomistajien tai vastaavan elimen yleisen valvonnan alaisuudessa ja joiden toimenkuvaan voi kuulua

i) sijoittautuneen yksikön tai sen osaston tai alaosastonjohtaminen;

ii) muiden valvonta-, asiantuntija- tai johtotehtävissä toimivien työntekijöiden työskenteelyn ohjaus ja valvonta;

iii) henkilökohtainen toimivalta ottaa palvelukseen tai erottaa työntekijöitä tai suositella palvelukseen ottamista, erottamista tai muita henkilöstötoimenpiteitä;

b) 'asiantuntijoilla' tarkoitetaan oikeushenkilön palveluksessa työskenteleviä henkilöitä, joilla on sijoittautuneen yksikön toiminnan, tutkimuslaitteiden, tekniikan, menettelyiden tai hallinnon kannalta erityisiä tietoja. Näitä tietoja arvioitaessa otetaan huomioon paitsi yrityksen sisäinen tieto myös henkilön huomattava pätevyys erityistä teknistä osaamista vaativassa työssä tai ammatissa, mukaan lukien henkilön kuuluminen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin;

— 'avainhenkilöstöllä' tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka työskentelevät yhden osapuolen sellaisessa oikeushenkilössä, joka ei ole voittoa tavoitteilematon organisaatio<sup>(34)</sup>, ja jotka ovat vastuussa sijoittautuneen yksikön perustamisesta tai sen asianmukaisesta valvonnasta, hallinnosta ja toiminnasta, mukaan lukien sijoittautuneen yksikön perustamisesta vastuussa olevat liikematkalaiset ja yrityksen sisäisesti siirretyt; ja

— 'pätevyydellä' tarkoitetaan tutkinto- ja muita todistuksia ja muuta näyttöä (virallisesta pätevyydestä), jonka viranomainen on antanut lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti ja jolla osoitetaan ammatillisen koulutuksen suorittaminen.

#### 124 Artikla

#### Avainhenkilöstö ja korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat

1. Kaikilla aloilla, joiden osalta on tämän osaston 2 luvun (Sijoittautuminen) mukaisesti tehty sitoumuksia, ja liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) tai liitteen IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) lisäyksessä 1 luetellut varaukset huomioon ottaen kukin osapuoli sallii toisen osapuolen sijoittajien ottaa sijoittautuneen yksikkönsä palvelukseen mainitun toisen osapuolen luonnollisia henkilöitä edellyttäen, että he ovat 123 artiklassa määriteltä avainhenkilöstöä tai korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita. Avainhenkilöstön ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden saapuminen ja tilapäinen oleskelu on yrityksen sisäisesti siirrettyjen osalta rajattu enintään kolmeen vuoteen<sup>(35)</sup>, liike-

<sup>(33)</sup> Palvelusopimuksen on oltava sen osapuolen lakien, asetusten ja vaatimusten mukainen, jossa sopimus pannaan täytäntöön.

<sup>(34)</sup> Viittaus 'ei ole voittoa tavoitteilematon organisaatio' koskee ainoastaan Itävaltaa, Belgiaa, Kyprosta, Tšekkiä, Saksaa, Tanskaa, Viroa, Kreikkaa, Espanjaa, Suomea, Ranskaa, Irlantia, Italiaa, Liettuaa, Luxemburgia, Latviaa, Maltaa, Alankomaita, Portugalia, Sloveniaa, Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Perua.

<sup>(35)</sup> Kolumbian osalta yrityksen sisäisesti siirrettyjen oleskelun enimmäiskesto on kaksi vuotta, jota voidaan jatkaa vuodella. Perun osalta työopimuksen kesto voi olla enintään kolme vuotta. Yrityksen sisäisesti siirrettyjen oleskelun enimmäiskesto on kuitenkin yksi vuosi, jota voidaan jatkaa edellyttäen, että oleskeluluvan myöntämisperusteet ovat yhä voimassa.

matkalaisten osalta 90 päivään minä hyvänsä 12 kuukauden jaksona ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta yhteensä vuoteen.

2. Ellei liitteen IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) lisäyksessä 1 toisin mainita, osapuoli ei saa millään alalla, jonka osalta on tämän osaston 2 luvun (Sijoittautuminen) mukaisesti tehty sitoumuksia, pitää voimassa tai ottaa käyttöön alueellisesti tai koko alueellaan toimenpiteitä, jotka määrittellään syrjiviksi rajoituksiksi ja lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa oleviksi rajoituksiksi, jotka koskevat niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka sijoittaja voi ottaa palvelukseen avainhenkilöstönä ja korkeakoulutututkinnon suorittaneina harjoittelijoina jollakin tietyllä alalla.

#### 125 Artikla

### Yrityspalvelujen myyjät

Kaikilla aloilla, joiden osalta on 2 luvun (Sijoittautuminen) tai 3 luvun (Rajatyöttävä palvelujen tarjonta) mukaisesti tehty sitoumuksia, ja liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) ja liitteessä VIII (Luettelo rajatyöttävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) luetellut varaukset huomioon ottaen kukin osapuoli sallii yrityspalvelujen myyjien saapumisen ja tilapäisen oleskelun 90 päivän ajaksi minä hyvänsä 12 kuukauden jaksona.

#### 126 Artikla

### Sopimusperusteiset palveluntarjoajat

1. Osapuolet vahvistavat uudelleen omat oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka johtuvat niiden GATS-sopimuksien mukaisista sitoumuksista, kun kyseessä on sopimusperusteisten palveluntarjoajien saapuminen ja tilapäinen oleskelu.

2. Kolumbia ja EU-osapuoli sallivat niiden alueella tapahtuvan EU-osapuolen ja Kolumbian sopimusperusteisten palveluntarjoajien palvelujen tarjonnan luonnollisten henkilöiden läsnäolon muodossa liitteen IX (Varauk-

set, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) 4 kohdassa ja lisäyksessä 2 täsmennettävien edellytyksin seuraavilla aloilla:

a) kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut; EU-osapuolen osalta Euroopan unionin lainsäädäntöä, jäljempänä 'EU:n lainsäädäntö', ei pidetä kansainvälisenä julkisoikeutena eikä ulkomaisena lainsäädäntönä;

b) laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja palvelut;

c) verotukseen liittyvät neuvontapalvelut;

d) arkkitehtipalvelut;

e) kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;

f) tekniset palvelut;

g) rakennushankkeiden suunnittelupalvelut;

h) sairaanhoitopalvelut (myös psykologiset) ja hammaslääkäripalvelut;

i) eläinlääkintäpalvelut;

j) kättilöpalvelut;

k) sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut;

l) tietojenkäsittelypalvelut oheispalveluineen;

m) markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut;

n) johdon konsultointipalvelut;

o) johdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut;

p) suunnittelupalvelut;

q) kemian tekniikka, farmasia ja valoke-mia;

r) kosmetiikkateknologian palvelut;

s) autoteollisuuden erikoistuneet teknologia-, suunnittelu-, markkinointi- ja myyntipalvelut;

t) muotiteollisuuden, vaatteiden, jalkineiden ja esineiden kaupalliset suunnittelu- ja markkinointipalvelut; ja

u) laitehuolto- ja korjauspalvelut, myös liikennevälineitä koskevat, erityisesti myynnin tai vuokrauksen jälkeisiä palveluja koskevan sopimuksen yhteydessä.

3. Peru ja EU-osapuoli sallivat niiden alueella tapahtuvan EU-osapuolen ja Perun sopimusperusteisten palveluntarjoajien palvelujen tarjonnan luonnollisten henkilöiden läsnäolon muodossa liitteen IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäi-

seen oleskeluun liiketoimintaa varten) 4 kohdassa ja lisäyksessä 2 täsmennettävien edellytyksin seuraavilla aloilla:

a) kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (EU-osapuolen osalta EU:n lainsäädäntöä ei pidetä kansainvälisenä julkisoikeutena eikä ulkomaisena lainsäädäntönä);

b) laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja palvelut;

c) verotukseen liittyvät neuvontapalvelut;

d) arkkitehtipalvelut;

e) kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;

f) tekniset palvelut;

g) rakennushankkeiden suunnittelupalvelut;

h) sairaanhoitopalvelut (myös psykologiset) ja hammaslääkäripalvelut;

i) eläinlääkintäpalvelut;

j) kättilöpalvelut;

k) tietojenkäsittelypalvelut oheispalveluihin;

l) markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut;

m) johdon konsultointipalvelut; ja

n) johdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut.

4. Osapuolten sitoumuksiin sovelletaan seuraavia ehtoja:

a) luonnolliset henkilöt tarjoavat palveluja väliaikaisesti sellaisen oikeushenkilön työntekijöinä, joka on saanut palvelusopimuksen enintään 12 kuukauden ajaksi;

b) toisen osapuolen alueelle saapuvien luonnollisten henkilöiden on tarjottava tällaisia palveluja sellaisen oikeushenkilön työntekijöinä, joka on tarjonnut kyseistä palvelua vähintään vuoden ajan välittömästi ennen kuin toisen osapuolen alueelle saapumista koskeva hakemus on tehty; lisäksi luonnollisella henkilöllä on oltava sinä päivänä, jona osapuolen alueelle tuloa koskeva hakemus tehdään, vähintään kolmivuotinen ammatillinen kokemus<sup>(36)</sup> alalta, jota sopimus koskee;

c) toisen osapuolen alueelle saapuvilla luonnollisilla henkilöillä on oltava

i) korkeakoulututkinto tai vastaavaa tietämystä osoittava muodollinen pätevyys<sup>(37)</sup>; ja

ii) sen osapuolen, jossa palvelua tarjotaan, lakien, asetusten tai vaatimusten mukaisen toiminnan harjoittamiseksi tarvittava ammatillinen pätevyys;

d) luonnolliset henkilöt eivät saa palvelujen tarjonnasta muuta korvausta kuin sen, jonka he saavat siltä oikeushenkilöltä, jonka työntekijöitä he ovat oleskellessaan toisen osapuolen alueella;

e) luonnollisten henkilöiden saapuminen ja tilapäinen oleskelu asianomaisen osapuolen alueella on rajattu yhteensä enintään kuudeksi kuukaudeksi tai Luxemburgin osalta 25 viikoksi minä hyvänsä 12 kuukauden jaksossa tai sopimuksen keston aikana, sen mukaan kumpi on lyhyempi;

f) tämän artiklan määräysten nojalla myönnetty pääsy koskee ainoastaan sopimuksen kohteena olevaa palvelutoimintaa eikä luo oikeutta käyttää sen osapuolen ammattinimikettä, jossa palvelu tarjotaan;

g) palvelusopimuksen kattamien henkilöiden määrä ei saa olla suurempi kuin on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi sen osapuolen, jossa palvelu tarjotaan, lakien, asetusten ja vaatimusten mukaisesti;

h) muut liitteen IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) lisäyksessä 2 määrätty syrjivät rajoitukset, mukaan lukien luonnollisten henkilöiden määrä taloudellisen tarveharkinnan muodossa.

## 127 Artikla

### Itsenäiset ammatinharjoittajat

1. Osapuolet vahvistavat uudelleen omat oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka johtuvat niiden GATS-sopimuksen mukaisista sitoumuksista, kun kyseessä on itsenäisten ammatinharjoittajien saapuminen ja tilapäinen oleskelu.

<sup>(36)</sup> Tässä alakohdassa 'ammatillisella kokemuksella' tarkoitetaan täysi-ikäisyyden saavuttamisen jälkeen saatua kokemusta.

<sup>(37)</sup> Jos tutkintoa tai pätevyyttä ei ole hankittu siinä osapuolella, jossa palvelu tarjotaan, tämä osapuoli voi arvioida, vastaako tutkinto tai pätevyys sen alueella vaadittavaa korkeakoulututkintoa.

2. Kolumbia ja EU-osapuoli sallivat niiden alueella tapahtuvan EU-osapuolen ja Kolumbian itsenäisten ammatinharjoittajien palvelujen tarjonnan luonnollisten henkilöiden läsnäolon muodossa liitteen IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) 4 kohdassa ja lisäyksessä 2 täsmennettävien edellytyksin seuraavilla aloilla:

a) kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (EU-osapuolen osalta EU:n lainsäädäntöä ei pidetä kansainvälisenä julkisoikeutena eikä ulkomaisena lainsäädäntönä);

b) arkkitehtipalvelut;

c) tekniset palvelut;

d) rakennushankkeiden suunnittelupalvelut;

e) tietojenkäsittelypalvelut oheispalveluihin;

f) markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut;

g) johdon konsultointipalvelut;

h) johdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut;

i) käännös- ja tulkkaukspalvelut; ja

j) autoteollisuuden erikoistuneet teknologia-, suunnittelu-, markkinointi- ja myyntipalvelut.

3. Peru ja EU-osapuoli sallivat niiden alueella tapahtuvan EU-osapuolen ja Perun itsenäisten ammatinharjoittajien palvelujen tarjonnan luonnollisten henkilöiden läsnäolon muodossa liitteen IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) 4 kohdassa ja lisäyksessä 2 täsmennettävien edellytyksin seuraavilla aloilla:

a) kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (EU-osapuolen osalta EU:n lainsäädäntöä ei pidetä kansainvälisenä julkisoikeutena eikä ulkomaisena lainsäädäntönä);

b) arkkitehtipalvelut;

c) tekniset palvelut;

d) rakennushankkeiden suunnittelupalvelut;

e) tietojenkäsittelypalvelut oheispalveluihin;

f) markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut;

g) johdon konsultointipalvelut; ja

h) johdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut.

4. Osapuolten sitoumuksiin sovelletaan seuraavia ehtoja:

a) luonnolliset henkilöt tarjoavat väliaikaisesti palveluja toiseen osapuoleen sijoittautuneina itsenäisinä yrittäjinä, ja heillä on palvelusopimus enintään 12 kuukauden ajaksi;

b) luonnollisilla henkilöillä, jotka saapuvat toisen osapuolen alueelle, on sinä päivänä, jona toisen osapuolen alueelle saapumista

koskeva hakemus tehdään, vähintään kuusivuotinen ammatillinen kokemus toiminnasta, jota sopimus koskee;

c) toisen osapuolen alueelle saapuvilla luonnollisilla henkilöillä on oltava

i) korkeakoulututkinto tai vastaavaa tietämystä osoittava muodollinen pätevyys<sup>(38)</sup>; ja

ii) sen osapuolen, jossa palvelu tarjotaan, lakien, asetusten ja vaatimusten mukaisen toiminnan harjoittamiseksi tarvittava ammatillinen pätevyys;

d) luonnollisten henkilöiden saapuminen ja tilapäinen oleskelu asianomaisen osapuolen alueella on rajattu yhteensä enintään kuudeksi kuukaudeksi tai Luxemburgin osalta 25 viikoksi minä hyvänsä 12 kuukauden jaksona tai sopimuksen keston aikana, sen mukaan kumpi on lyhyempi;

e) tämän artiklan nojalla myönnetty pääsy koskee ainoastaan sopimuksen kohteena olevaa palvelutoimintaa eikä luo oikeutta käyttää sen osapuolen ammattinimikettä, jossa palvelu tarjotaan; ja

f) muut liitteen IX (Varaukset, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden tilapäiseen oleskeluun liiketoimintaa varten) lisäyksessä 2 määrätty syrjivät rajoitukset, mukaan lukien luonnollisten henkilöiden määrä taloudellisen tarveharkinnan muodossa.

## 128 Artikla

### Lyhytaikaiset liikematkailijat

1. Osapuolten on pyrittävä oman lainsäädäntönsä mukaisesti helpottamaan lyhytaikaisten liikematkailijoiden saapumista niiden alueelle ja tilapäistä oleskelua siellä, kun tar-

<sup>(38)</sup> Jos tutkintoa tai pätevyyttä ei ole hankittu siinä osapuolella, jossa palvelu tarjotaan, tämä osapuoli voi arvioida, vastaako tutkinto tai pätevyys sen alueella vaadittavaa korkeakoulututkintoa.

koituksena on toteuttaa seuraavia toimintoja<sup>(39)</sup>:

a) tutkimus ja suunnittelu: tekniikan, tieteen ja tilastoalan tutkijat toisen osapuolen alueelle sijoittautuneen yrityksen puolesta;

b) markkinointitutkimus: toisen osapuolen alueelle sijoittautuneen yrityksen puolesta tutkimus- tai analyysityötä, markkinatutkimus mukaan lukien, tekevä henkilöstö;

c) messut ja näyttelyt: messuille osallistuva henkilöstö, joka pyrkii markkinoimaan yritystään tai sen tuotteita tai palveluita; ja

d) matkailuhenkilöstö (hotellien edustajat, matkatoimistot, matkaoppaat tai matkanjärjestäjät), jotka osallistuvat matkailualan kokouksiin tai matkailumessuille tai toimivat opastajina toisen osapuolen alueelta alkaneella matkalla; edellyttäen, että kyseiset lyhytaikaiset liikematkailijat

a) eivät myy tavaroitaan tai palveluitaan suurelle yleisölle eivätkä itse toimita tavaroita eikä palveluita;

b) eivät saa omasta puolestaan mitään korvausta Euroopan unionissa tai Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa, jossa he oleskelevat tilapäisesti, sijaitsevasta lähteestä; ja

c) eivät tarjoa palveluita sellaisen sopimuksen mukaisesti, joka on tehty oikeushenkilön, jolla ei ole liiketoimintaa Euroopan unionissa tai Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa, jossa lyhytaikainen liikematkailija oleskelee tilapäisesti, ja Euroopan unionissa tai Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa olevan kuluttajan välillä.

2. Osapuolen lyhytaikaisten matkailijoiden saapuminen ja tilapäinen oleskelu toisen osapuolen alueella, silloin kun se sallitaan, saa kestää enintään 90 päivää 12 kuukauden ajanjaksoa kohti.

## 5 LUKU

### Sääntelykehys

#### 1 j a k s o

### Yleisesti sovellettavat määräykset

#### 129 Artikla

#### Vastavuoroinen tunnustaminen

1. Tämän osaston määräykset eivät estä osapuolta vaatimasta, että luonnollisilla henkilöillä on oltava sellainen tarvittava pätevyys ja/tai ammattikokemus, jota edellytetään asianomaisen toimialan osalta sillä alueella, jolla palvelu tarjotaan.

2. Osapuolet rohkaisevat omien alueidensa ammatillisia elimiä yhdessä laatimaan ja antamaan kauppakomitealle vastavuoroista tunnustamista koskevia suosituksia, jotta sijoittajat ja palveluntarjoajat voisivat kokonaan tai osittain täyttää kunkin osapuolen soveltamat perusteet, jotka koskevat sijoittajien ja palveluja sekä erityisesti ammatinharjoittajien palveluja tarjoavien toimilupia ja muita lupia sekä toimintaa ja todistuksia.

3. Saatuaan 2 kohdassa tarkoitetun suosituksen kauppakomitea tarkastelee sitä kohtuullisen ajan kuluessa ja selvittää, onko se johdonmukainen tämän sopimuksen kanssa.

4. Jos kauppakomitea on 3 kohdan mukaisesti todennut, että suositus on johdonmukainen tämän sopimuksen kanssa, ja osapuolten asiaan liittyvät säädökset vastaavat toisiaan riittävästi, osapuolet pyrkivät panemaan suosituksen täytäntöön ja neuvottelevat tätä varten toimivaltaisten viranomaistensa avulla vaatimusten, pätevyyden, toimilupien ja muiden määräysten vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen.

5. Edellä olevan 4 kohdan mukaisesti tehtyjen sopimusten on oltava WTO-sopimuksen asiaa koskevien määräysten ja erityisesti GATS-sopimuksen VII artiklan mukaisia.

<sup>(39)</sup> Jäljempänä c ja d alakohdassa lueteltuja toimintoja sovelletaan ainoastaan Kolumbian ja EU-osapuolen välillä.

*130 Artikla***Avoimuus ja luottamuksellisten tietojen paljastaminen**

## 1. Kukin osapuoli

a) vastaa viipymättä toisen osapuolen pyyntöihin saada siltä tietoja sen yleisesti soveltamista toimenpiteistä tai kansainvälisistä sopimuksista, jotka liittyvät tähän osastoon tai vaikuttavat siihen; ja

b) perustaa yhden tai useamman yhteyspisteen tietojen antamiseksi pyynnöstä toisen osapuolen sijoittajille ja palveluntarjoajille

kaikista a alakohdassa tarkoitetuista asioista. Kyseiset yhteyspisteet luettelaa liitteessä X (Palvelukauppaa, sijoittautumista ja sähköistä kauppaa koskevat yhteyspisteet). Yhteyspisteiden ei tarvitse olla lakien ja määräysten tallettajia.

2. Mitkään tämän osaston määräykset eivät velvoita osapuolta paljastamaan luottamuksellisia tietoja, joiden paljastaminen estäisi lain noudattamisen tai olisi muutoin yleisen edun vastaista tai joka vaarantaisi yksittäisen julkisen tai yksityisen yrityksen oikeutetut kaupalliset edut.

*131 Artikla***Kansallinen sääntely**

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava siitä, että aloilla, joilla on tehty erityisiä sitoumuksia, kaikkia tämän osaston soveltamisalaan kuuluvia yleisesti sovellettavia toimenpiteitä hallinnoidaan kohtuullisella, objektiivisella ja puolueettomalla tavalla.

2. Siinä tapauksessa, että erityisen sitoumuksen kattaman palvelun tarjoamiseen tai sijoittautumiseen vaaditaan lupa, osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on kohtuullisen ajan kuluessa kansallisten lakien ja asetusten mukaan täydellisen hakemuksen jättämisestä ilmoitettava hakijalle hakemusta koskevasta päätöksestä. Hakijan pyynnöstä osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilman kohtuutonta viivytystä annettava tieto hakemuksen käsittelyvaiheesta.

3. Kukin osapuoli pitää yllä tai perustaa yleisiä tuomioistuimia, välitystuomioistuimia tai hallinnollisia tuomioistuimia taikka me-

nettelyitä, jotka vahinkoa kärsineen sijoittajan tai palveluntarjoajan pyynnöstä mahdollistavat sijoittautumista, rajatylittävää palveluntarjontaa tai luonnollisten henkilöiden tilapäistä oleskelua liiketoimintaa varten koskevien hallinnollisten päätösten pikaisen uudelleentarkastelun ja tarjoavat tarvittaessa asianmukaiset oikaisukeinot. Siinä tapauksessa, että edellä mainitut menettelyt eivät ole riippumattomia elimestä, jolle on uskottu asianomaisen hallinnollisen päätöksen tekeminen, osapuolten on taattava, että menettely turvaa asian objektiivisen ja puolueettoman tarkastelun.

4. Osapuolten välisten tarpeellisten neuvottelujen jälkeen tätä artiklaa muutetaan tarvittaessa GATS-sopimuksen VI artiklan 4 kohdan mukaisten neuvottelujen tulosten tai minkä tahansa vastaavien monenvälisten neuvottelujen, joihin osapuolet osallistuvat, tulosten sisällyttämiseksi tähän osastoon siten kun neuvotteluissa sovitut sitoumukset tulevat voimaan.

5. Odottaessa 4 kohdassa tarkoitettujen GATS-sopimuksen VI artiklan 4 kohdan mukaisten neuvottelujen päättymistä osapuolet eivät saa soveltaa lupa- ja pätevyysvaatimuksia, menettelyjä tai teknisiä standardeja, jotka tekevät tyhjäksi niiden erityiset sitoumukset tai huonontavat niitä tavalla,

a) joka ei ole GATS-sopimuksen VI artiklan 4 kohdan a, b ja c alakohdassa määriteltujen kriteereiden mukainen; ja

b) jota osapuolelta ei olisi kohtuudella voinut odottaa sillä hetkellä, kun erityiset sitoumukset tehtiin.

6. Arvioitaessa, onko osapuolen toiminta sopusoinnussa sen 5 kohdan mukaisten velvoitteiden kanssa, huomiota on kiinnitettävä kyseisen osapuolen soveltamiin asianomaisten kansainvälisten järjestöjen <sup>(40)</sup> kansainvälisiin standardeihin.

<sup>(40)</sup> Termi 'asianomaiset kansainväliset järjestöt' viittaa kansainvälisiin elimiin, joiden jäsenyys on avoin osapuolten asianomaisille elimille.

## 2 j a k s o

### T i e t o k o n e p a l v e l u t

#### 132 Artikla

#### Tietokonepalveluja koskeva yhteisymmärrys

Siltä osin kuin tietokonepalvelujen kauppa vapautetaan 2 luvun (Sijoittautuminen), 3 luvun (Rajatyöttävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvun (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) mukaisesti osapuolet hyväksyvät seuraavissa alakohdissa määritellyn yhteisymmärryksen:

a) CPC-koodi 84, jolla kuvataan tietojenkäsittelypalveluja ja niihin liittyviä palveluja, kattaa perustoiminnot, joilla tarjotaan kaikkia tietokonepalveluja ja niihin liittyviä palveluja: tietokoneohjelmat, jotka määritellään ohjekokonaisuuksiksi, joita tietokoneiden toiminta ja viestintä (niiden kehittäminen ja toteuttaminen mukaan lukien) edellyttävät, tietojenkäsittely ja tietojen tallentaminen sekä näihin liittyvät palvelut, kuten konsulttipalvelut ja asiakkaiden henkilöstön koulutus. Tekniikan kehitys on johtanut siihen, että näitä palveluita tarjotaan yhä useammin toisiinsa liittyvien palveluiden kokonaisuutena tai pakettina, johon voi sisältyä kaikki tällaiset perustoiminnot tai joitain niistä. Esimerkiksi verkkosivujen tai verkkoalueen isännöinti, tietojen louhintapalvelut ja grid-laskenta koostuvat tietokonepalvelujen perustoimintojen yhdistelmästä;

b) tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut, riippumatta siitä, tarjotaanko ne verkoston, internet mukaan lukien, kautta, sisältävät kaikki palvelut, joissa tarjotaan

i) tietokoneita tai tietokonejärjestelmiä koskevaa tai niitä varten tehtävää konsultointia, strategioita, analyysia, suunnittelua, määrittelyä, tuotesuunnittelua, kehittämistä, asentamista, toteuttamista, integrointia, testausta, vianetsintää, päivitystä, tukea, teknistä apua tai hallinnointia;

ii) tietokoneohjelmia, jotka määritellään ohjekokonaisuuksiksi, joita tietokoneiden toiminta ja (sekä sisäinen että keskinäinen) viestintä edellyttävät, sekä lisäksi tietokoneohjelmia koskevaa tai niitä varten tehtävää

konsultointia, strategioita, analyysia, suunnittelua, määrittelyä, tuotesuunnittelua, kehittämistä, asentamista, toteuttamista, integrointia, testausta, vianetsintää, päivitystä, sopeuttamista, ylläpitoa, tukea, teknistä apua, hallinnointia tai käyttöä;

iii) tietojenkäsittelyä, tietojen tallennusta, tietojen isännöintiä tai tietokantapalveluja;

iv) toimistokoneiden ja -laitteiden sekä tietokoneiden huolto- ja korjauspalveluja; tai

v) tietokoneohjelmiin, tietokoneisiin tai tietokonejärjestelmiin liittyviä asiakkaiden henkilöstön koulutuspalveluja, joita ei ole luokiteltu muualle;

c) tietojenkäsittelypalvelut ja niihin liittyvät palvelut mahdollistavat muiden palvelujen (esimerkiksi pankkipalvelujen) tarjonnan sähköisesti tai muilla keinoilla. On kuitenkin tärkeää erottaa toisistaan mahdollistava palvelu (esimerkiksi verkko- tai sovellusisännöinti) ja sisältö- tai ydinpalvelu, jota tarjotaan sähköisesti (esimerkiksi pankkipalvelu). Näissä tapauksissa ydinpalvelun sisältö ei kuulu CPC-koodiin 84.

## 3 j a k s o

### P o s t i - j a k u r i i r i p a l v e l u t

#### 133 Artikla

#### Soveltamisala

Tässä jaksossa vahvistetaan kaikkia posti- ja kuriiripalveluja, joiden osalta on tehty sitoumuksia 2 luvun (Sijoittautuminen), 3 luvun (Rajatyöttävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvun (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) mukaisesti, koskevan sääntelykehyksen periaatteet.

#### 134 Artikla

#### Määritelmät

Tässä jaksossa sekä 2 luvussa (Sijoittautuminen), 3 luvussa (Rajatyöttävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvussa (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) tarkoitetaan

— 'yksittäisellä toimiluvalla' mitä tahansa lupaa, jonka sääntelyviranomaisella on myön-

tänyt yksittäiselle tarjoajalle ja jota tietyn palvelun tarjoaminen edellyttää; ja

— 'yleispalvelulla' tietynlaatuisten posti- palveluiden pysyvää tarjontaa kaikille käyttäjille kohtuullisin hinnoin osapuolen koko alueella.

### *135 Artikla*

#### **Kilpailunvastaisten käytänteiden torjunta posti- ja kuriiripalvelujen alalla**

Kunkin osapuolen on VIII osaston (Kilpailu) määräysten mukaisesti otettava käyttöön tai pidettävä yllä soveltuvia toimenpiteitä, jotta estetään se, että tarjoajat, jotka yksinään tai yhdessä voivat markkina-asemaansa käyttämällä vaikuttaa olennaisesti (hintaa ja tarjontaa koskeviin) osallistumisehtoihin asianomaisilla posti- ja kuriiripalvelujen markkinoilla, käyttävät tai jatkavat kilpailunvastaisia toimintatapoja.

### *136 Artikla*

#### **Yleispalvelu**

Kullakin osapuolella on oikeus määritellä, minkälaisen yleispalveluvelvoitteen se haluaa ottaa käyttöön tai pitää voimassa. Tällaista velvoitetta ei sinänsä katsota kilpailunvastaiseksi, jos sitä hallinnoidaan avoimesti, syrjimättömästi ja kilpailun kannalta puolueettomalla tavalla eikä se aiheuta suurempaa rasitetta kuin mitä osapuolen määrittämä yleispalvelu edellyttää.

### *137 Artikla*

#### **Yksittäiset toimiluvat**

1. Osapuoli edellyttää yksittäistä toimilupaa ainoastaan yleispalvelun soveltamisalaan kuuluvien palvelujen osalta <sup>(41)</sup>.

<sup>(41)</sup> Kolumbiassa virallinen postitoiminnan harjoittaja tai toimiluvan haltija on oikeushenkilö, joka tarjoaa postin yleispalvelua toimilupasopimuksen perusteella. Muihin postipalveluihin sovelletaan tieto- ja viestintätekniikan ministeriön hallinnoimaa nopeutettua lupamenettelyä. Perussa nimetty postitoiminnan harjoittaja on oikeushenkilö, jolla on lainsäädännön mukaisesti

2. Jos osapuoli edellyttää toimilupaa, seuraavat tiedot on julkistettava:

a) kaikki toimiluvan myöntämiseen liittyvät perusteet sekä aika, joka yleensä tarvitaan toimilupahakemusta koskevan päätöksen tekemiseen; ja

b) toimilupakohtaiset ehdot ja edellytykset.

3. Kun osapuoli kieltäytyy myöntämästä yksittäistä toimilupaa, kyseinen osapuoli ilmoittaa hakijalle pyynnöstä kieltäytymisen perusteet. Kukin osapuoli perustaa tai pitää voimassa tilanteen mukaan muutoksenhakumenettelyn, jonka mukaisesti asiaa voidaan käsitellä riippumattomassa elimessä <sup>(42)</sup>. Tällaisten menettelyjen on oltava avoimia, syrjimättömiä ja objektiivisiin perusteisiin tukeutuvia.

### *138 Artikla*

#### **Sääntelyelinten riippumattomuus**

Sääntelyelinten on oltava oikeudellisesti erillisiä kaikista posti- ja kuriiripalveluiden tarjoajista, eivätkä ne saa olla niihin nähden vastuussa toiminnastaan. Sääntelyelinten päätösten ja niiden soveltamien menettelyjen on oltava tasapuolisia kaikkien markkinaosapuolten kannalta.

## **4 j a k s o**

### **Televiestintäpalvelut**

### *139 Artikla*

#### **Soveltamisala**

Tässä jaksossa vahvistetaan televiestintäpalveluja, yleisradiolähetyksiä <sup>(43)</sup> lukuun ottamatta, joiden osalta on tehty sitoumuksia 2

---

myönnetty toimilupa mutta ei yksinoikeutta ja jolla on velvollisuus tarjota postipalvelua koko maassa. Muihin postipalveluihin sovelletaan liikenne- ja viestintäministeriön myöntämää lupajärjestelyä.

<sup>(42)</sup> Riippumaton elin voi olla luonteeltaan oikeudellinen.

<sup>(43)</sup> 'Yleisradiolähetykset' määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetuksi, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäväksi televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.



luvun (Sijoittautuminen), 3 luvun (Rajatylyttävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvun (Luonnolisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) mukaisesti, koskevan sääntelykehityksen periaatteet <sup>(44)</sup><sup>(45)</sup>.

#### 140 Artikla

##### Määritelmät

Tässä jaksossa tarkoitetaan

— 'välttämättömillä televiestintälaitteilla' julkisen televerkon ja -palvelun <sup>(46)</sup> laitteita,

a) jotka tarjoaa ainoastaan tai pääasiassa yksi tarjoaja tai rajallinen määrä tarjoajia; ja

b) joiden korvaaminen palvelun tarjoamista varten ei ole taloudellisesti tai teknisesti mahdollista;

— 'yhteenliittämisellä' julkisten televerkkojen tai -palvelujen <sup>(47)</sup> tarjoajien linkittämisestä, jotta yhden tarjoajan palveluja käyttävät voivat olla yhteydessä toisen tarjoajan asiakkaisiin ja käyttää toisen tarjoajan palveluja;

— 'suurella palveluntarjoajalla' televiestintäalalla tarjoajaa, joka kykenee vaikuttamaan merkittävästi (hintaa ja tarjontaa koskeviin)

osallistumisehtoihin asianomaisilla telepalveluiden markkinoilla, koska se hallitsee

<sup>(44)</sup> EU-osapuolen ja Perun välillä tätä jaksoa sovelletaan ainoastaan sellaisiin yleisön vastaanotettavaksi tarkoitettuihin televiestintäpalveluihin, joihin liittyy asiakkaan antamien tietojen siirto reaaliajassa kahden tai useamman pisteen välillä ilman mitään muutosta asiakkaan tietojen muotoon tai sisältöön.

<sup>(45)</sup> EU-osapuolen ja Kolumbian välillä tätä jaksoa sovelletaan myös lisäarvoa omaaviin televiestintäpalveluihin. Kolumbian ja EU-osapuolen osalta tässä jaksossa sekä liitteessä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) ja liitteessä VIII (Luettelo rajatylyttävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) 'lisäarvoa omaavilla televiestintäpalveluilla' tarkoitetaan televiestintäpalveluja, joiden osalta palveluntarjoajat antavat lisäarvoa asiakkaiden tietoihin parantamalla niiden muotoa tai sisältöä taikka tallettamalla ja hakemalla niitä.

<sup>(46)</sup> 'Julkinen telepalvelu' on ymmärrettävä siten kuin se on määritelty GATS-sopimuksen televiestintää koskevassa liitteessä.

<sup>(47)</sup> 'Julkinen telepalvelu' on ymmärrettävä siten kuin se on määritelty GATS-sopimuksen televiestintää koskevassa liitteessä.

välttämättömiä televiestintälaitteita tai voi käyttää markkina-asemaansa;

— 'sääntelyviranomaisella' televiestintäalalla elintä tai elimiä, jonka tai joiden tehtävänä on säännellä tässä jaksossa tarkoitettua televiestintää; ja

— 'televiestintäpalveluilla' kaikkia palveluita, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta, eikä niihin sisälly taloudellinen toiminta, joka koostuu sellaisen sisällön tarjoamisesta, jonka siirtäminen edellyttää televiestintää.

#### 141 Artikla

##### Kilpailun suojaaminen suurilta palveluntarjoajilta

VIII osaston (Kilpailu) määräysten mukaisesti kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa asianmukaisia toimenpiteitä sen estämiseksi, etteivät palveluntarjoajat, jotka joko yksin tai yhdessä ovat suuria palveluntarjoajia, ota käyttöön kilpailua rajoittavia käytäntöjä tai jatka sellaisten soveltamista. Tällaisia kilpailua rajoittavia käytäntöjä ovat erityisesti

a) kilpailua rajoittavien ristikkäistukien käyttö tai hintaruuvi <sup>(48)</sup>;

b) kilpailijoilta saatujen tietojen käyttö kilpailua rajoittavasti; ja

c) se, ettei muiden palveluntarjoajien käyttöön anneta riipeästi teknisiä tietoja tarvittavista laitteista eikä kaupallisesti tärkeitä tietoja, joita ne tarvitsevat voidakseen tarjota palveluja.

<sup>(48)</sup> Viittausta 'hintaruuviin' sovelletaan ainoastaan EU-osapuoleen.

142 Artikla (<sup>49</sup>)**Suurten palveluntarjoajien lisävelvoitteet**

1. Kunkin osapuolen asianmukaisen kansallisen lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti kunkin osapuolen sääntelyviranomaisen määrää suurille palveluntarjoajille tarvittaessa

a) yhteenliittämiseen ja/tai palvelujen käyttöoikeuksiin liittyviä avoimuutta koskevia velvoitteita. Tilanteessa, jossa suurella palveluntarjoajalla on b alakohdassa määrättyjä syrjimättömyyttä koskevia velvoitteita, sääntelyviranomaisen voi vaatia sitä julkaisemaan viitetarjouksen, joka on riittävän eritelty sen varmistamiseksi, että palveluntarjoajia ei vaadita maksamaan toiminteista, jotka eivät ole halutun palvelun kannalta välttämättömiä. Viitetarjoukseen on sisällyttävä myös tarjottava palvelu eriteltynä markkinoiden tarpeiden mukaisiin osatekijöihin sekä siihen liittyvät ehdot ja edellytykset, mukaan lukien hinnat;

b) yhteenliittämiseen ja/tai palvelujen käyttöoikeuksiin liittyviä syrjimättömyyttä koskevia velvoitteita,

i) joilla varmistetaan, että osapuolen alueella olevat suuret palveluntarjoajat soveltavat vastaavia ehtoja vastaavissa olosuhteissa vastaavia palveluja tarjoaviin toisen osapuolen televiestintäpalvelujen tarjoajiin; ja

ii) tarjoavat palveluja ja tietoja muille palveluntarjoajille samoilla ehdoilla ja samalaatuisina kuin omille yksiköilleen, tytäryhtiöilleen tai kumppaneilleen;

c) kustannusvastaavuutta ja hintavalvontaa koskevia velvoitteita, mukaan lukien hintojen kustannuslähtöisyyttä ja kustannuslaskentaa

koskevat velvoitteet, tietäntyyppisten yhteenliittämisten ja/tai käyttöoikeuksien tarjonnassa; ja

d) velvoitteita toteuttaa toisen osapuolen palveluntarjoajien kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat erityisten verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeutta tai oikeutta hyödyntää niitä muun muassa silloin, kun sääntelyviranomaisen katsoo, että käyttöoikeuden epääminen tai saman vaikutuksen aiheuttavat kohtuuttomat ehdot ja edellytykset estäisivät kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymisen vähittäismyyntitasolla tai että se ei olisi loppukäyttäjien edun mukaista.

2. Suurilta palveluntarjoajilta voidaan 1 kohdan d alakohdan nojalla edellyttää muun muassa, että ne

a) antavat kolmansille osapuolille käyttöoikeuden tiettyihin verkkoelementteihin ja/tai toimintoihin;

b) neuvottelevat käyttöoikeutta pyytävien yritysten kanssa vilpittömässä mielessä;

c) tarjoavat tiettyjä palveluja tukkumyynnissä kolmansille osapuolille jälleenmyyntiä varten;

d) myöntävät käyttöoikeuden teknisiin rajapintoihin, yhteyskäytäntöihin tai muihin keskeisiin palveluihin, jotka ovat verkkopalvelujen yhteentoimivuuden kannalta välttämättömiä ja jotka mahdollistavat yhteenliittämisen käyttäjien enemmistölle tarjottujen verkkojen liityntäpisteiden lisäksi pyynnöstä myös muissa pisteissä sellaista maksua vastaan, joka perustuu tarvittavien lisätoimintojen rakentamiskustannuksiin;

e) tarjoavat rinnakkain sijoittamista tai muita toimintojen yhteiskäyttötapoja, mukaan lukien kaapelikanavien, rakennuksien tai mastojen käyttöoikeus;

f) tarjoavat erityispalveluja, joita tarvitaan päästä päähän –palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi käyttäjille, mukaan lukien älyverkkopalveluihin tai matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyvät toiminnot; ja

g) liittävät yhteen verkot tai verkkotoiminnot.

(<sup>49</sup>) Tämä artikla ei kuulu Perun ja EU-osapuolen välillä tämän sopimuksen mukaisesti tehtyihin sitoumuksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön soveltamista. Kolumbian ja EU-osapuolen osalta tätä artiklaa sovelletaan ainoastaan televiestintäpalveluihin, joihin liittyy asiakkaan antamien tietojen siirto reaaliajassa kahden tai useamman pisteen välillä ilman mitään muutosta asiakkaan tietojen muotoon tai sisältöön.

*143 Artikla***Sääntelyviranomaiset**

1. Telepalvelualan sääntelyviranomaisten on oltava oikeudellisesti erillisiä ja toiminnallisesti riippumattomia kaikista televiestintäpalvelujen tarjoajista.

2. Sääntelyviranomaisella on oltava riittävät valtuudet toimialan sääntelyyn. Sääntelyviranomaisen tehtävät on julkaistava helposti saatavilla olevassa ja selkeässä muodossa, erityisesti jos tehtävät on osoitettu useammalle kuin yhdelle elimelle.

3. Sääntelyviranomaisen päätösten ja sen käyttämien menettelyjen on oltava avoimia ja tasapuolisia kaikkien markkinaosapuolten kannalta.

4. Palveluntarjoajalla, johon Kolumbian sääntelyviranomaisen päätös vaikuttaa, on oikeus muutoksenhakumenettelyyn elimessä, joka on riippumaton asianomaisesta sääntelyviranomaisesta.

5. Palveluntarjoajalla, johon Perun tai EU-osapuolen sääntelyviranomaisen päätös vaikuttaa, on oikeus valittaa päätöksestä muutoksenhakuelimeen, joka on riippumaton kaikista asiaan liittyvistä osapuolista ja joka voi olla luonteeltaan joko tuomioistuin tai muu kuin tuomioistuin.

6. Jos osapuolen muutoksenhakuelin ei ole luonteeltaan tuomioistuin, sen päätökset on aina perusteltava kirjallisesti ja sen päätöksistä on lisäksi voitava valittaa puolueettomalle ja riippumattomalle lainkäyttöelimelle. Osapuolen muutoksenhakuelinten päätökset on pantava tehokkaasti täytäntöön.

*144 Artikla***Lupa televiestintäpalveluiden tarjoamiseen**

1. Osapuolet pyrkivät soveltamaan yksinkertaistettuja menettelyitä myöntäessään luvan televiestintäpalvelujen tarjoamiseen.

2. Kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti lupaa <sup>(50)</sup> voidaan edellyttää,

<sup>(50)</sup> Tässä jaksossa 'luvalla' tarkoitetaan toimilupaa, lisenssiä, rekisteriä tai mitä tahansa muuta lupaa, jonka

jotta numeroiden ja taajuuksien myöntämiseen liittyvät kysymykset voidaan ratkaista. Tällaisten lupien ehdot ja edellytykset on julkistettava.

3. Jos lupaa edellytetään,

a) kaikki luvan myöntämiseen liittyvät perusteet sekä kohtuullinen aika, joka yleensä tarvitaan lupahakemusta koskevan päätöksen tekemiseen, on julkistettava;

b) luvan epäämisperusteet on pyynnöstä ilmoitettava hakijalle kirjallisesti;

c) siinä tapauksessa, että lupa evätään perusteettomasti, luvan hakijan on voitava saada päätös uudelleentarkasteltavaksi ja/tai hakea siihen muutosta asianomaisen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

d) lupamaksut, jotka osapuoli vaatii luvan myöntämisestä, eivät saa ylittää hallinnollisia kustannuksia, jotka tavanomaisesti aiheutuvat soveltuvien lupien hallinnosta, valvonnasta ja täytäntöönpanosta <sup>(51)</sup>.

*145 Artikla***Yhteenliittäminen**

1. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikilla palveluntarjoajilla, joilla on televiestintäpalveluiden tarjoamista sen alueella koskeva lupa, on oikeus neuvotella yhteenliittämisestä muiden julkisesti saatavilla olevien televiestintäverkkojen ja -palveluiden tarjoajien kanssa. Yhteenliittämisestä olisi periaatteessa sovittava kyseisten palveluntarjoajien kaupallisten neuvottelujen pohjalta.

2. Kunkin osapuolen sääntelyviranomaisten on edellytettävä, että palveluntarjoajat, jotka yhteenliittämisjärjestelyistä neuvotellessaan saavat tietoja toisilta palveluntarjoajilta, käyttävät tällaisia tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon ne on annettu, ja huo-

osapuoli voi edellyttää televiestintäpalvelujen tarjoamiseksi.

<sup>(51)</sup> Lupamaksuihin eivät sisälly huutokaupasta, tarjouskilpailusta tai muusta syrjittämättömästä luvan myöntämistavasta johtuvat maksut eivätkä pakolliset suoritukset yleispalvelun tarjoamiseksi. Tätä alakohtaa ei ole tulkittava siten, että se rajoittaa kunkin osapuolen oikeuksia vaatia maksua rajallisten voimavarojen, kuten radiotaajuuksien, jakamisesta.

lehtivät aina toimitettujen tai tallennettujen tietojen luottamuksellisuudesta.

3. Yhteenliittäminen suuren palveluntarjoajan kanssa on varmistettava kaikissa verkon kohdissa, joissa se on teknisesti mahdollista.

Tällainen yhteenliittäminen toteutetaan

a) syrjimättömin ehdoin, edellytyksin (mukaan lukien tekniset standardit ja eritelvät) ja hinnoin sekä laatuvaatimuksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset tai korkeatasoiset kuin ne, joita sovelletaan sen omiin vastaviin palveluihin tai siihen vailla sidosityhteyttä olevien palveluntarjoajien taikka sen tytäryhtiön tai muun sidosyrityksen tarjoamiin palveluihin;

b) joutuisasti ja soveltaen ehtoja, edellytyksiä (mukaan lukien tekniset standardit ja eritelvät) ja kustannusperustaisia maksuja, jotka ovat avoimia ja kohtuullisia ja joissa otetaan huomioon taloudellinen toteutettavuus ja jotka ovat riittävän eriteltyjä, jotta palveluntarjoajan ei tarvitse maksaa sellaisista verkon osista tai toiminnoista, joita se ei tarvitse palvelunsa tarjoamiseen; ja

c) käyttäjien enemmistölle tarjottujen verkon liityntäpisteiden lisäksi pyynnöstä myös muissa pisteissä sellaista maksua vastaan, joka perustuu tarvittavien lisätoimintojen rakentamiskustannuksiin.

4. Kukin osapuoli varmistaa, että menettelyt, joilla yhteenliittäminen suureen palveluntarjoajaan toteutetaan, julkistetaan.

5. Kukin osapuoli edellyttää, että suuret palveluntarjoajat julkaisevat joko yhteenliittämissopimuksensa tai yhteenliittämistarjouksensa mallin.

6. Kukin osapuoli varmistaa, että palveluntarjoaja, joka pyytää verkkojen yhteenliittämistä suuren palveluntarjoajan kanssa, voi joko milloin tahansa tai julkisesti ilmoitetun kohtuullisen ajan kuluttua saattaa asian sellaisen riippumattoman kotimaisen elimen käsiteltäväksi, joka voi olla 143 artiklassa tarkoitettu sääntelyelin, verkkojen yhteenliittämistä koskeviin kohtuullisiin ehtoihin, edellytyksiin ja hintoihin liittyvän riidan ratkaisemiseksi.

#### *146 Artikla*

##### **Rajalliset voimavarat**

Kukin osapuoli varmistaa, että kaikki menettelyt, jotka koskevat rajallisten voimavarojen, mukaan lukien taajuudet, numerot ja reititysoikeudet, myöntämistä ja käyttöä, toteutetaan puolueettomasti, viivytyksettä, avoimesti ja syrjimättömästi. Myönnettyjen taajuuskaistojen kulloinenkin tilanne on julkaistava, mutta yksityiskohtaisia tietoja julkishallinnon erityiskäyttötarkoituksiin myönnettyistä taajuuksista ei edellytetä.

#### *147 Artikla*

##### **Yleispalvelu**

1. Kullakin osapuolella on oikeus määritellä, minkälaiset yleispalveluvelvoitteet se haluaa ottaa käyttöön tai pitää voimassa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita ei sellaisinaan pidetä kilpailunvastaisina edellyttäen, että niitä hallinnoidaan avoimesti, puolueettomasti ja syrjimättömästi. Tällaisten velvoitteiden hallinnoinnin on myös oltava kilpailun suhteen neutraalia, eikä se saa olla raskaampaa kuin mikä on tarpeen kunkin osapuolen määrittelemää yleispalvelutyyppejä varten.

3. Kaikkien palveluntarjoajien olisi voitava tarjoutua yleispalvelun varmistajiksi eikä mitään palveluntarjoajaa saisi lähtökohtaisesti sulkea tämän mahdollisuuden ulkopuolelle. Valinta on tehtävä tehokkaalla, avoimella ja syrjimättömällä tavalla kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

#### *148 Artikla*

##### **Puhelinluettelot**

Kukin osapuoli varmistaa, että

a) käyttäjien saatavilla on kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksymässä muodossa joko painettu tai sähköinen kiinteän puhelinliittymän tilaajaluettelo tai molemmat, ja luettelo saatetaan ajan tasalle säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa; ja

b) edellä a alakohdassa tarkoitettuja palveluja tarjoavat organisaatiot soveltavat syrji-

mättömyyden periaatetta muiden organisatioiden niille toimittamien tietojen käsittelyssä.

#### 149 Artikla

### Tietojen luottamuksellisuus

Palvelukauppaa rajoittamatta kukin osapuoli varmistaa julkisesti saatavilla olevia televiestintäverkkoja ja -palveluita käyttävän televiestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen luottamuksellisuuden.

#### 150 Artikla

### Palveluntarjoajien väliset riidat

1. Jos televiestintäverkkojen tai -palveluiden tarjoajien välillä ilmenee riita, joka liittyy tässä jaksossa vahvistettuihin oikeuksiin ja velvoitteisiin, asianomaisten osapuolten sääntelyviranomaisen on riidan jomman kumman osapuolen pyynnöstä annettava sitova päätös, jolla riita ratkaistaan mahdollisimman nopeasti.

2. Jos tällainen riita koskee rajatylittävää palvelujen tarjontaa, asianomaisten osapuolten sääntelyviranomaisten on koordinoitava toimintansa, jotta riita voidaan ratkaista.

## 5 j a k s o

### R a h o i t u s p a l v e l u t

#### 151 Artikla

### Soveltamisala

Tässä jaksossa vahvistetaan kaikkia rahoituspalveluja, joiden osalta on tehty sitoumuksia tämän osaston 2 luvun (Sijoittautuminen), 3 luvun (Rajatylittävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvun (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) mukaisesti, koskevan sääntelykehyksen periaatteet. Tätä jaksoa sovelletaan rahoituspalvelujen tarjoamiseen vaikuttaviin toimenpiteisiin<sup>(52)</sup>.

<sup>(52)</sup> Jaksossa oleva viittaus rahoituspalvelun tarjoamiseen tarkoittaa palvelun tarjoamista 108 artiklassa määritellyllä tavalla.

#### 152 Artikla

### Määritelmät

Tässä luvussa ja tämän osaston 2 luvussa (Sijoittautuminen), 3 luvussa (Rajatylittävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvussa (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten)

— 'rahoituspalvelulla' tarkoitetaan mitä tahansa osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan tarjoamaa rahoitusluonteista palvelua.

Rahoituspalveluihin kuuluvat kaikki vakuutuspalvelut ja vakuutuksiin liittyvät palvelut sekä kaikki pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja). Rahoituspalveluihin kuuluvat seuraavat toiminnot:

a) vakuutuspalvelut ja vakuutuksiin liittyvät palvelut:

i) ensivakuutus (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus):

A) henkivakuutus;

B) vahinkovakuutus;

ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;

iii) vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta; ja

iv) vakuutusten liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut;

b) pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja):

i) talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä;

ii) kaikenlaisen luotonanto, mukaan lukien kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus;

iii) rahoitusleasing;

iv) kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan lukien luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit;

v) takaukset ja sitoumukset;

vi) kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten seuraavilla välineillä:

A) rahamarkkinavälineet (mukaan lukien sekkit, vekselit ja talletustodistukset);

B) ulkomaanvaluutta;

C) johdannaistuotteet, esimerkiksi futuurit ja optiot;

D) valuuttakursseihin ja korkoihin liittyvät välineet, mukaan lukien sellaiset tuotteet kuin swap-sopimukset ja korkoterminit;

E) siirtokelpoiset arvopaperit; ja

F) muut markkinakelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, mukaan lukien jalometalliharkot;

vii) osallistuminen asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;

viii) välitystoiminta rahamarkkinoilla;

ix) varainhoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, kaikentyyppinen yhteissijoitusten hoito, eläkerahastojen hoito, säilytys- ja notariaattipalvelut;

x) rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisiin välineisiin liittyvät maksu- ja selvityspalvelut;

xi) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja

xii) neuvonta, välitys ja muut liitännäisrahoituspalvelut kaikkien i–xi alakohdassa lueteltujen toimintamuotojen osalta, mukaan lukien luottotiedot ja luottotietoanalyysit, sijoituksiin ja arvopaperisalkkuihin liittyvä tutkimus ja neuvonta, yritysostoihin sekä yritysten uudelleenjärjestelyyn ja strategiaan liittyvä neuvonta;

— 'rahoituspalvelujen tarjoajalla' tarkoitetaan osapuolen luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka haluaa tarjota tai tarjoaa rahoituspalveluja. Käsitteeseen 'rahoituspalvelujen tarjoaja' eivät kuulu julkiset elimet;

— 'uudella rahoituspalvelulla' tarkoitetaan rahoitustoimintaan liittyvää palvelua, jota mikään rahoituspalvelujen tarjoaja ei tarjoa osapuolen alueella mutta jota tarjotaan toisen osapuolen alueella, mukaan lukien palvelut, jotka liittyvät olemassa oleviin ja uusiin tuotteisiin tai tuotteen toimitustapaan;

— 'julkisella elimellä' tarkoitetaan

a) osapuolen julkishallintoa, keskuspankkia tai rahaviranomaista taikka osapuolen omistuksessa tai valvonnassa olevaa laitosta, jos sen pääasiallisena tehtävänä on hoitaa julkisia tehtäviä tai suorittaa julkishallintoon kuuluvia toimintoja, ei kuitenkaan laitosta, joka

pääasiallisesti tarjoaa rahoituspalveluja kaupallisin ehdoin; tai

b) näiden tehtävien osalta yksityistä elintä, joka hoitaa tehtäviä, joita yleensä hoitaa keskuspankki tai rahaviranomainen;

— 'itsesääntelyorganisaatiolla' tarkoitetaan valtiosta riippumatonta elintä, mukaan lukien arvopaperi- tai futuuripörssit tai -markkinat, selvitystoimistot tai muut organisaatiot tai yhdistykset, jotka käyttävät omaa tai niille siirrettyä sääntely- tai valvontavaltaa rahoituspalvelujen tarjoajiin nähden; itsesääntelyorganisaatiota ei pidetä nimettynä monopoli-  
na VIII osastoa (Kilpailu) sovellettaessa;

— ilmaisuun 'julkista valtaa käytettäessä tarjottavat palvelut' sisältyvät 108 artiklaa sovellettaessa myös seuraavat:

a) raha- tai valuuttakurssipolitiikkaan liittyvä keskuspankin tai rahaviranomaisen tai muun julkisen elimen toiminta;

b) lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään tai yleiseen eläkejärjestelmään kuuluva toiminta; ja

c) muu julkisen elimen valtion lukuun tai sen takaamana tai sen rahavaroja käyttäen harjoittama toiminta;

edellä 108 artiklassa määritellyn ilmaisun 'julkista valtaa käytettäessä tarjottavat palvelut' osalta todetaan, että jos osapuoli sallii rahoituspalvelujen tarjoajiensa kilpailla julkisen elimen tai rahoituspalvelujen tarjoajan kanssa b tai c alakohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamisessa, tällainen toiminta luetaan 108 artiklassa olevaan palvelujen määritelmään.

### 153 Artikla

#### Selvitys- ja maksujärjestelmät

1. Niillä ehdoilla ja edellytyksillä, joilla myönnetään kansallinen kohtelu, kunkin osapuolen on sallittava alueelleen sijoittautuneiden toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajien päästä osalliseksi julkisten elinten ylläpitämiin maksu- ja selvitysjärjestelmiin, sekä sellaisiin virallisiin rahoitus- ja jälleenrahoitusmahdollisuuksiin, jotka ovat käytettävissä tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Tällä kohdalla ei ole tarkoitus päästää näitä rahoituspalvelujen tarjoajia osallisiksi

osapuolen viimekäden rahoittajan ("lender of last resort") mahdollisuuksiin.

2. Jos osapuoli

a) vaatii jäsenyyttä tai osallistumista tai pääsyä johonkin itsesääntelyelimeen, arvopaperi- tai futuuripörssiin tai -markkinoille, selvitystoimistoon tai muuhun organisaatioon tai yhdistykseen, jotta toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajat saisivat tarjota rahoituspalveluja samoista lähtökohdista kuin kansalliset rahoituspalvelujen tarjoajat; tai

b) välittömästi tai välillisesti tarjoaa tällaisille elimille oikeuksia tai etuja rahoituspalveluiden tarjonnassa, osapuolen on varmistuttava siitä, että nämä elimet myöntävät kansallisen kohtelun sen alueelle sijoittautuneille toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajille.

#### 154 Artikla

#### Vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskeva poikkeus

1. Sen estämättä, mitä tässä osastossa ja V osastossa (Juoksevat maksut ja pääomanliikkeet) määrätään, osapuoli voi ottaa käyttöön tai ylläpitää toiminnan vakauden ja luotettavuuden turvaamiseksi muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

a) sijoittajien, tallettajien, vakuutuksenottajien tai sellaisten henkilöiden, joiden omaisuudenhoidosta vastaa rahoituspalvelujen tarjoaja, suojele;

b) sen rahoitusjärjestelmän luotettavuuden ja vakauden turvaaminen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet eivät saa olla vaativampia kuin on tarpeen niille asetetun tavoitteen saavuttamiseksi, eivätkä ne saa johtaa toisen osapuolen rahoituspalvelujen tai rahoituspalvelujen tarjoajien syrjintään osapuolen omiin vastaaviin rahoituspalveluihin tai rahoituspalvelujen tarjoajiin verrattuna.

3. Tämän sopimuksen määräyksiä ei saa tulkita siten, että osapuoli olisi velvoitettu paljastamaan yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tileihin liittyviä tietoja tai julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tai yksityisiä tietoja.

4. Osapuoli voi vaatia toisen osapuolen rajatylittävien rahoituspalvelujen tarjoajien ja

rahoitusvälineiden rekisteröintiä tai niille myönnettävää lupaa, sanotun kuitenkin rajoittamatta rahoituspalveluiden rajatylittävään kauppaan liittyvien muiden, toiminnan vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen tarkoitettujen sääntelykeinojen käyttöä.

#### 155 Artikla

#### Tehokas ja avoin sääntely

1. Kukin osapuoli pyrkii parhaansa mukaan ilmoittamaan etukäteen kaikille asianomaisille henkilöille sellaisista yleisesti sovellettaviksi tarkoitetuista toimenpiteistä, jotka kyseinen osapuoli aikoo ottaa käyttöön, antaakseen näille henkilöille mahdollisuuden esittää huomautuksia kyseisistä toimenpiteistä. Näistä toimenpiteistä ilmoitetaan

a) virallisessa julkaisussa; tai

b) muussa kirjallisessa tai sähköisessä muodossa.

2. Kunkin osapuolen on annettava asianomaisten henkilöiden tiedoksi vaatimukset, joita se soveltaa rahoituspalvelujen tarjoamista koskevien hakemusten laatimiseen.

3. Asianomaisen osapuolen on hakijan pyynnöstä annettava hakijalle tieto hakemuksen käsittelyvaiheesta. Jos asianomainen osapuoli tarvitsee lisätietoja hakijalta, sen on ilmoitettava tästä hakijalle ilman tarpeetonta viivytystä.

4. Kukin osapuoli tekee parhaansa sen varmistamiseksi, että rahoituspalvelualan sääntelyä ja valvontaa sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat kansainvälisesti sovitut standardit pannaan täytäntöön ja että niitä sovelletaan sen alueella. Tällaisia kansainvälisesti sovittuja standardeja ovat Baselin pankkivalvontakomitean Core Principle for Effective Banking Supervision (pankkivalvontaa koskevat perusperiaatteet), kansainvälisen vakuutusvalvojen järjestön Insurance Core Principles and Methodology (vakuutuksen perusperiaatteet ja menetelmät), arvopaperipörssiä valvovien viranomaisten kansainvälisen järjestön Objectives and Principles of Securities Regulation (arvopaperikaupan sääntelyn tavoitteet ja periaatteet) sekä rahanpesunvastaisen kansainvälisen toimintaryhmän Forty Recommendations on Money Laundering (neljäkymmentä

rahanpesunvastaista suositusta) ja Nine Special Recommendations on Terrorist Financing (yhdeksän terrorismin rahoituksen vastaista erityissuositusta).

5. Osapuolet ottavat myös huomioon G7-maiden valtiovarainministerien vahvistamat Ten Key Principles for Information Sharing (tietojenvaihdon kymmenen perusperiaatetta), taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, jäljempänä 'OECD', tietojenvaihtoa veroasioissa koskevan sopimuksen ja G20:n antaman Statement on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes (lausuma avoimuudesta ja tietojenvaihdosta verotusta varten).

#### *156 Artikla*

### **Uudet rahoituspalvelut**

Kukin osapuoli sallii alueelleen sijoittautuneen toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan tarjoavan samantyyppisiä uusia rahoituspalveluja kuin ne, joita kyseinen osapuoli sallii omien rahoituspalvelujen tarjoajiensa tarjoavan kansallisen lainsäädännön nojalla vastaavissa olosuhteissa. Osapuoli voi määrätä sen institutionaalisen ja oikeudellisen muodon, jolla uutta rahoituspalvelua voidaan tarjota, ja se voi edellyttää, että palvelun tarjoamiseen hankitaan lupa. Jos lupa vaaditaan, päätös sen antamisesta on tehtävä kohtuullisen ajan kuluessa ja lupa voidaan evätä vain vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä.

#### *157 Artikla*

### **Tietojenkäsittely**

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan siirtää tietojenkäsittelyssä tarvittavia tietoja sähköisesti tai muussa muodossa alueelleen ja sieltä pois, jos tällainen tietojenkäsittely on tarpeen rahoituspalvelujen tarjoajan tavanomaisessa liiketoiminnassa.

2. Kukin osapuoli ottaa käyttöön riittäviä suojatoimenpiteitä yksityisyyden suojaamiseksi ja henkilöiden yksityiselämään, perheeseen, kotiin tai kirjeenvaihtoon puuttumisen

estämiseksi erityisesti henkilötietojen siirron osalta.

#### *158 Artikla*

### **Toiminnan vakautta ja luotettavuutta turvaavien toimenpiteiden tunnustaminen**

1. Osapuoli voi tunnustaa minkä tahansa toisen maan vakautta ja luotettavuutta turvaavat toimenpiteet päättäessään, kuinka kyseisen osapuolen rahoituspalveluihin liittyviä toimenpiteitä on sovellettava. Tämä tunnustaminen, joka voidaan toteuttaa yhtenäistämällä määräyksiä tai muutoin, voi perustua asianomaisen maan kanssa tehtävään sopimukseen tai asianomaista maata koskevaan muuhun järjestelyyn tai se voi olla yksipuolinen.

2. Osapuolen, joka on 1 kohdassa tarkoitettu, tulevan tai voimassa olevan sopimuksen tai järjestelyn osapuoli, on tarjottava riittävät mahdollisuudet toiselle osapuolelle neuvotella liittymisestä tällaiseen sopimukseen tai järjestelyyn tai neuvotella vastaavista sopimuksista tai järjestelyistä kyseisen osapuolen kanssa olosuhteissa, joissa olisi vastaava sääntely, valvonta, sääntelyn toimeenpano ja tarvittaessa vastaavat menettelytavat sopimuksen tai järjestelyn osapuolten kesken tapahtuvaa tiedonjakoa varten. Jos osapuoli päättää tunnustamisesta yksipuolisesti, sen on tarjottava toiselle osapuolelle asianmukainen mahdollisuus osoittaa, että tällaiset olosuhteet ovat olemassa.

#### *159 Artikla*

### **Erityiset poikkeukset**

1. Tämän osaston määräyksiä ei ole tulkittava siten, että ne estävät osapuolta, sen julkiset elimet mukaan lukien, harjoittamasta yksinoikeudella alueellaan yleiseen eläkejärjestelmään tai lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvaa toimintaa tai tarjoamasta siihen liittyviä palveluja, paitsi jos tätä toimintaa voivat kyseisen osapuolen kansallisten säännösten mukaisesti harjoittaa julkisten elinten tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat.



2. Tämän sopimuksen määräyksiä ei sovelleta keskuspankin tai rahapolitiikasta, vaihtokurssista tai luotonannosta vastaavien viranomaisien eikä minkään muun julkisen elimen rahapolitiikan ja siihen liittyvän luotonanto- tai vaihtokurssipolitiikan yhteydessä toteuttamiin toimiin tai käyttöön ottamiin toimenpiteisiin.

3. Tämän osaston määräyksiä ei ole tulkitettava siten, että ne estävät osapuolta, sen julkiset elimet mukaan lukien, harjoittamasta toimintaa tai tarjoamista palveluja yksinoikeudella alueellaan osapuolen tai sen julkisten elinten lukuun taikka niiden takauksella tai niiden myöntämin varoin.

## 6 j a k s o

### Kansainväliset meriliikennepalvelut

#### 160 Artikla

#### Soveltamisala ja periaatteet

1. Tässä jaksossa vahvistetaan periaatteet, jotka koskevat kansainvälisiä meriliikennepalveluja, joiden osalta on tehty sitoumuksia tämän osaston 2 luvun (Sijoittautuminen), 3 luvun (Rajatyöttävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvun (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) mukaisesti.

2. Ottaen huomioon kansainvälisten meriliikennepalvelujen nykyinen vapauttamisaste osapuolten välillä kukin osapuoli

a) soveltaa tosiasiallisesti periaatetta, jonka mukaan kansainvälisille meriliikennemarkkinoille ja meriliikenteeseen on rajoittamaton pääsy kaupallisin ehdoin ja syrjimättömästi; ja

b) myöntää toisen osapuolen lipun alla purjehtiville tai toisen osapuolen palveluntarjoajan liikennöimille aluksille kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin sen omille aluksilleen myöntämä kohtelu muun muassa satamiin pääsyn, näiden satamien infrastruktuurin ja meriliikenteen liitännäispalvelujen käytön sekä niihin liittyvien maksujen, tulliselvitysten ja ankkuripaikan sekä lastaus- ja purkausvälineiden käyttöön asettamisen osalta.

3. Soveltaessaan näitä periaatteita osapuolet

a) eivät ota käyttöön tulevilla, kolmansien maiden kanssa meriliikennepalveluista tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa lastinjakojärjestelyitä, kuivan ja nestemäisen irtolas-tin kuljetukset ja linjaliikenne mukaan lukien, ja lopettavat kohtuullisen ajan kuluessa tällaiset lastinjakojärjestelyt, jos niitä on aiemmissa kahdenvälisissä sopimuksissa; ja

b) poistavat tämän sopimuksen voimaan tullessa kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset tai muut esteet, jotka voivat peiteltysti rajoittaa kansainvälisten merikuljetuspalvelujen vapaata tarjoamista tai vaikuttaa niihin syrjivästi, ja pidättäytyvät ottamasta tällaisia käyttöön.

4. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien, varustamon edustajien palvelut mukaan lukien, sijoittautumisen alueelleen vähintään yhtä edullisin sijoittautumis- ja toimintaedellytyksin kuin ne, jotka se tarjoaa joko omille tai minkä tahansa kolmannen maan palvelujen tarjoajille sen mukaan, kummat näistä edellytyksistä ovat paremmat.

5. Kukin osapuoli antaa toisen osapuolen kansainvälisen meriliikenteen kuljetuspalveluiden tarjoajien saataville kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin seuraavat satamapalvelut: luotsaaminen, hinaus ja vetoapu, muonitus, polttoaineen ja veden toimitus, jätehuolto ja painolastin hävittäminen, satamakapteenipalvelut, navigointilaitteet, alusten käytön kannalta ratkaisevan tärkeät maissa sijaitsevat viestintä-, vesi-, sähkö- ja muut vastaavat palvelut, korjausvälineet hätätapauksia varten, ankkurointi, ankkuripaikka ja ankkurointipalvelut.

#### 161 Artikla

#### Määritelmät

Tässä jaksossa ja tämän osaston 2 luvussa (Sijoittautuminen), 3 luvussa (Rajatyöttävä palvelujen tarjonta) ja 4 luvussa (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten)

— 'konttiasema- ja varastopalveluilla' tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi,

purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekelpoisiksi;

— 'tulliselvityspalveluilla' (vaihtoehtoisesti 'tullitoimipaikan asiamiespalveluilla') tarkoitetaan toimia, jotka koostuvat rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämisestä toisen osapuolen puolesta riippumatta siitä, onko tämä palvelu kyseisen palveluntarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto;

— 'huolintapalveluilla' tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seuranta laivaajan puolesta hankkimalla kuljetuspalveluja oheispalveluineen, laatimalla asiakirjoja ja toimittamalla liiketoimintaa koskevia tietoja;

— 'kansainväliseen meriliikenteeseen' sisältyvät ovelta ovelle -kuljetukset ja intermodaalikuljetukset, joilla tarkoitetaan tavaroiden kuljettamista useammalla kuin yhdellä liikennemuodolla, mihin sisältyy meriosuus, ja ainoastaan yhdellä kuljetusasiakirjalla, minkä vuoksi tähän sisältyy oikeus tehdä suoraan sopimuksia muiden liikennemuotojen tarjoajien kanssa;

— 'varustamon edustajan palveluilla' tarkoitetaan yhden tai useamman linja- tai laivanvarustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa:

a) meriliikenteen ja siihen liittyvien oheispalvelujen markkinointi ja myynti hinnoittelusta laskutukseen sekä konossementtien laatiminen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen; ja

b) aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa laivanvarustamon puolesta;

— 'meriliikenteen lastinkäsittelypalveluilla' tarkoitetaan ahtausyritysten, terminaalien operaattorit mukaan lukien, harjoittamaa toimintaa, mutta siihen ei sisälly satamatyöläisten välitön toiminta, jos tällainen työvoima on järjestetty ahtausyrityksistä tai terminaalien operaattoriyrityksistä riippumattomasti. Tähän toimintaan sisältyy seuraavien vaiheiden järjestely ja valvonta:

a) lastin lastaaminen laivaan/purkaminen laivasta;

b) lastin kiinnittäminen/irrottaminen; ja

c) lastin vastaanottaminen/toimittaminen ja säilyttäminen ennen laivausta tai purkamisen jälkeen.

## 6 LUKU

### Sähköinen kauppa

#### 162 Artikla

#### Tavoitteet ja periaatteet

1. Osapuolet tunnustavat, että sähköinen kauppa lisää kaupankäynnin mahdollisuuksia monilla aloilla, ja ne sopivat edistävänsä sähköisen kaupan kehittämistä välillään tekemällä yhteistyötä erityisesti sähköisen kaupan alalla esille tulevista kysymyksistä tämän osaston määräysten mukaisesti.

2. Osapuolet sopivat, että sähköisen kaupan kehityksen on oltava yhdenmukaista kansainvälisten tietosuojastandardien kanssa, jotta varmistetaan sähköisen kaupan käyttäjien luottamus.

3. Osapuolet sopivat, että sähköisin keinoin tapahtuvia toimituksia pidetään 3 luvussa (Rajatyttävä palvelujen tarjonta) tarkoitettuna palveluiden tarjontana, johon ei sovelleta tulleja.

#### 163 Artikla

#### Sähköisen kaupan sääntelykysymykset

1. Osapuolet ylläpitävät sähköisen kaupan esille nostamista sääntelykysymyksistä vuoropuhelua, jossa käsitellään muuan muassa seuraavia seikkoja:

a) yleisölle annettujen elektronisten allekirjoitusten varmenteiden tunnustaminen ja rajatyttävien varmennepalveluiden helpottaminen;

b) välittävien palveluntarjoajien vastuu tiedon toimittamisen tai tallentamisen osalta;

c) ei-toivotun sähköisen kaupallisen viestinnän käsittely;

d) kuluttajien suojeleminen sähköisen kaupan alalla muun muassa petollisilta ja harhaanjohtavilta kaupallisilta käytännöiltä rajat ylittävän kaupankäynnin yhteydessä;

e) henkilötietojen suojaaminen;

f) paperittoman kaupankäynnin edistäminen; ja

g) kaikki muut sähköisen kaupan kehityksen kannalta merkitykselliset seikat.

2. Osapuolten väliseen yhteistyöhön kuuluu muun muassa niiden asiaan liittyvää lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä sekä kyseisen lainsäädännön täytäntöönpanoa koskeva tietojenvaihto.

#### 164 Artikla

### Henkilötietojen suoja

Osapuolet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan ja toimivaltuuksiensa puitteissa kehittämään tai ylläpitämään henkilötietojen suojaa koskevia säännöksiä.

#### 165 Artikla

### Paperittoman kaupankäynnin hallinnointi

Osapuolet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan ja toimivaltuuksiensa puitteissa

a) asettamaan kaupan hallinnointia koskevat asiakirjat yleisön saataville sähköisessä muodossa; ja

b) hyväksymään, että sähköisesti jätetyt kaupan hallinnointia koskevat asiakirjat<sup>(53)</sup> vastaavat oikeudellisesti niiden paperiversioita.

#### 166 Artikla

### Kuluttajansuoja

1. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää ylläpitää ja ottaa käyttöön avoimia ja tehokkaita toimenpiteitä kuluttajien suojelemiseksi petollisilta ja harhaanjohtavilta kaupallisilta käytännöiltä sähköisessä kaupankäynnissä.

2. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää vahvistaa kuluttajansuojaa ja yhteistyötä kan-

sallisten kuluttajansuojaviranomaisten välillä sähköiseen kauppaan liittyvässä toiminnassa.

#### 7 LUKU

### Poikkeukset

#### 167 Artikla

### Yleiset poikkeukset

1. Edellyttäen, että toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään osapuolten välillä taikka sijoittautumisen tai rajatylittävän palveluntarjonnan peiteltyyn rajoittamiseen, tämän osaston ja V osaston (Juoksevat maksut ja pääomanliikkeet) määräyksiä ei ole tulkittava siten, että ne estävät osapuolta ottamasta käyttöön tai soveltamasta toimenpiteitä, jotka

a) ovat tarpeen yleisen turvallisuuden tai julkisen moraalien suojelemiseksi taikka yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi<sup>(54)</sup>;

b) ovat välttämättömiä ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi, mukaan lukien tätä varten välttämättömät ympäristötoimenpiteet;

c) liittyvät elävien ja elottomien ehtyvien luonnonvarojen suojeluun, jos kyseisten toimenpiteiden toteuttamisen ohella rajoitetaan kotimaisia sijoituksia tai kotimaista palveluiden tuotantoa tai kulutusta;

d) ovat tarpeen taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi;

e) ovat tarpeen, jotta voidaan noudattaa sellaisia lakeja ja määräyksiä, jotka eivät ole ristiriidassa tämän osaston ja V osaston (Juoksevat maksut ja pääomanliikkeet) määräysten kanssa<sup>(55)</sup>, mukaan lukien seuraavia seikkoja koskevat lait ja määräykset:

<sup>(54)</sup> Yleistä järjestystä koskevaan poikkeukseen voidaan vedota ainoastaan silloin, kun aito ja riittävän vakava uhka vaarantaa jonkin yhteiskunnan oleellisen edun.

<sup>(55)</sup> Perun osalta sellaisten toimenpiteiden, joilla estetään rahansiirrot Perun lainsäädännön oikeudenmukaisella, syrjimättömällä ja vilpittömällä soveltamisella silloin, kun lainsäädäntö koskee

a) konkurssia, maksukyvyttömyyttä tai velkojien oikeuksien suojelua;

<sup>(53)</sup> Kolumbian ja Perun osalta 'kaupan hallinnointia koskevilla asiakirjoilla' tarkoitetaan osapuolen antamia tai sen tarkistamia lomakkeita, jotka tuojan tai viejän on täytettävä tai jotka on täytettävä niiden puolesta tarviden tuonnin tai viennin yhteydessä.

i) harhaanjohtavien ja petollisten toimintatapojen ehkäiseminen tai sopimusten noudattamatta jättämisen seurauksista huolehtiminen;

ii) henkilöiden yksityisyyden suojaaminen henkilötietojen käsittelyssä ja levittämisessä sekä henkilöä koskevien tiedostojen ja tilitietojen luottamuksellisuuden turvaaminen;

iii) turvallisuus.

2. Tämän osaston, liitteen VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista), liitteen VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) ja V osaston (Juoksevat maksut ja pääomanliikkeet) määräyksiä ei sovelleta osapuolten sosiaaliturvajärjestelmiin eikä toimintaan, joka kunkin osapuolen alueella liittyy edes tilapäisesti julkisen vallan käyttöön.

## V OSASTO

### JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄ- OMANLIIKKEET

#### 168 Artikla

#### Vaihtotase

Osapuolet hyväksyvät Kansainvälisen valuuttarahaston perustamissopimuksen VIII artiklan määräysten mukaisesti kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa suoritettavat vaihtotaseeseen liittyvät maksut ja siirrot osapuolten välillä.

b) arvopapereiden, futuurien, optioiden tai muiden johdannaisten liikkeeseenlaskua, niillä käytävää kauppaa tai niiden välittämistä;

c) rikoksia;

d) siirtoja koskevia rahoitustietoja tai kirjanpitoa, kun se on tarpeen lain täytäntöönpanon valvonnan tai rahoitusalan sääntelyviranomaisten avustamiseksi; tai

e) sen varmistamista, että oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä annettuja oikeudellisia tai hallinnollisia määräyksiä tai päätöksiä noudatetaan;

ei katsota olevan ristiriidassa tämän osaston ja V osaston (Juoksevat maksut ja pääomanliikkeet) määräysten kanssa.

#### 169 Artikla

#### Pääomatase

Osapuolet varmistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen maksutaseen pääoma- ja rahoitustasetta koskevien suoritusten osalta pääomien vapaan liikkuvuuden sellaisiin oikeushenkilöihin kohdistuvissa suorissa sijoituksissa <sup>(56)</sup>, jotka on perustettu vastaanottavan maan lainsäädännön mukaisesti, ja sijoituksissa ja muissa suorituksissa, jotka on tehty IV osaston (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kaupankäynti) <sup>(57)</sup> määräysten mukaisesti, sekä näiden sijoitusten ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttamisen ja kotiuttamisen.

#### 170 Artikla

#### Suojatoimenpiteet

1. Jos Kolumbian osalta maksut ja pääomanliikkeet poikkeuksellisissa olosuhteissa aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssi- tai rahapolitiikan toteuttamiselle Kolumbiassa, Kolumbia voi toteuttaa pääomanliikkeitä koskevia suojatoimenpiteitä enintään yhden vuoden ajan. Kyseisiä suojatoimenpiteitä voidaan pitää perustelluista syistä voimassa kyseisen määräajan jälkeen, jos se on tarpeen niiden soveltamiseen johtaneista poikkeuksellisista olosuhteista selviämiseksi. Siinä tapauksessa Kolumbia esittää etukäteen muille osapuolille perustelut toimenpiteiden voimassa pitämiselle.

2. Jos Perun ja EU-osapuolen osalta maksut ja pääomanliikkeet poikkeuksellisissa olosuhteissa aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssi- tai rahapolitiikan toteuttamiselle Perussa tai Euroopan unionissa, Peru tai EU-osapuoli voi

<sup>(56)</sup> 'Suorilla sijoituksilla' ei tarkoiteta ulkomaankauppaan liittyviä luottoja, kansallisen lainsäädännön mukaisia arvopaperisijoituksia, julkista velkaa eikä siihen liittyvää luottoa.

<sup>(57)</sup> IV osaston (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kaupankäynti) 7 lukua (Poikkeukset) sovelletaan myös tähän osastoon.

toteuttaa pääomanliikkeitä koskevia suojatoimenpiteitä enintään yhden vuoden ajan.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisten suojatoimenpiteiden soveltamista voidaan jatkaa päättämällä niiden virallisesta uudelleen käyttöön ottamisesta erityisen poikkeuksellisisissa olosuhteissa ja sen jälkeen, kun ehdotetusta virallisesta uudelleen käyttöön ottamisesta on neuvoteltu etukäteen asianomaisten osapuolten välillä.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä ei missään olosuhteissa voida käyttää kaupallisen suojelun keinona tai tietyn teollisuudenalan suojelemiseksi.

5. Osapuolen, joka toteuttaa tai ylläpitää 1, 2 tai 3 kohdan mukaisia suojatoimenpiteitä, on välittömästi ilmoitettava niiden tarkoituksenmukaisuudesta ja soveltamisalasta toisille osapuolille sekä esitettävä mahdollisimman pian aikataulu niiden poistamiseksi.

#### *171 Artikla*

### **Loppumääräykset**

Osapuolet, joiden tavoitteena on tukea pitkäaikaissijoitusten vakaita ja turvallisia puitteita, neuvottelevat helpottaakseen pääoman liikkuvuutta välillään ja erityisesti helpottaakseen pääoma- ja rahoitustilien asteittaista vapauttamista.

## **VI OSASTO**

### **JULKISET HANKINNAT**

#### *172 Artikla*

### **Määritelmät**

Tässä osastossa

— 'rakenna-ylläpidä/operoi-luovuta-sopimuksella ja sopimuksella julkisesta käyttöoikeusurakasta' tarkoitetaan mitä tahansa sopimusjärjestelyä, jonka ensisijaisena tarkoituksena on sopia fyysisen infrastruktuurin, laitoksen, rakennusten, toiminteiden tai muiden julkisten kohteiden rakentamisesta tai kunnostamisesta ja jonka nojalla hankintayksikkö siirtää toimittajalle vastikkeena toimittajan täytäntöön panemasta sopimusjärjestelystä määrääjäksi väliaikaisen omistus-

oikeuden tai oikeuden hallita ja ylläpitää tai operoida tällaisia kohteita ja veloittaa maksu niiden käytöstä sopimuksen voimassaolon ajan;

— 'kaupallisilla tavaroilla tai palveluilla' tarkoitetaan sellaisia tavaroita tai palveluja, joita yleensä myydään tai tarjotaan myytäväksi kaupallisilla markkinoilla julkishallinnon ulkopuolisille ostajille julkishallinnon ulkopuolisiin tarkoituksiin ja joita tavannoaisesti ostavat tällaiset asiakkaat;

— 'rakennusalan palvelulla' tarkoitetaan palvelua, jonka kohteena on jokin Yhdistyneiden kansakuntien väliaikaisen yhteisen tavaraluokituksen, jäljempänä 'CPPC', alajakossossa 51 tarkoitettu ja millä tahansa mahdollisella tavalla suoritettava maa- ja vesirakentamiseen tai rakennusten rakentamiseen liittyvä työsuorite;

— 'sähköisellä huutokaupalla' tarkoitetaan iteraatioprosessia, jossa toimittajat käyttävät sähköisiä välineitä uusien hintojen tai tarjouksen määrällisesti esitettävien, arviointiperusteisiin liittyvien muiden tekijöiden kuin hinnan tai molempien esittämiseen, minkä perusteella tarjoukset asetetaan järjestykseen tai niiden järjestystä muutetaan;

— ilmauksilla 'kirjallisesti' tai 'kirjallisenä/kirjallisina' tarkoitetaan mitä tahansa sanallista ilmaisua tai numeroilmaisua, joka on luettavissa, toistettavissa ja ilmaistavissa myöhemmin. Se voi sisältää sähköisesti lähetettyjä ja tallennettuja tietoja;

— 'suljetulla tarjouspyyntömenettelyllä' tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö ottaa yhteyttä valitsemaansa toimittajaan tai valitsemiinsa toimittajiin;

— 'toimenpiteellä' tarkoitetaan mitä tahansa lakia, määräystä, menettelyä, hallinnollista ohjetta tai käytäntöä tai hankintayksikön toimintaa, joka liittyy tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan hankintaan;

— 'kestoluettelolla' tarkoitetaan luetteloa toimittajista, jotka hankintayksikön mukaan täyttävät kyseiseen luetteloon osallistumista koskevat edellytykset; hankintayksikkö aikoo käyttää luetteloa useammin kuin kerran;

— 'aiottua hankintaa koskevalla ilmoituksella' tarkoitetaan ilmoitusta, jonka hankintayksikkö julkaisee ja jossa kiinnostuneita toimittajia kehoitetaan jättämään osallistumishakemus tai tarjous tai molemmat;

— 'vastikkeilla' tarkoitetaan kaikkia ehtoja tai sitoumuksia, joilla pyritään edistämään paikallista kehitystä tai parantamaan osapuolen maksutasetta esimerkiksi kotimaisuusasteen, teknologian lisensioinnin, sijoitusten, vastakauppojen tai muun vastaavanlaisen toimen tai vaatimuksen avulla;

— 'avoimella tarjouspyyntömenettelyllä' tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa kaikki kiinnostuneet toimittajat voivat jättää tarjouksen;

— 'hankintayksiköllä' tarkoitetaan liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 1 lueteltuja osapuolen hankintayksikköjä;

— 'edellytykset täyttävällä toimittajalla' tarkoitetaan toimittajaa, joka hankintayksikön mukaan täyttää osallistumisedellytykset;

— 'valikoivalla tarjouspyyntömenettelyllä' tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö pyytää ainoastaan edellytykset täyttäviä toimittajia jättämään tarjouksen;

— 'palveluihin' luetaan mukaan rakennusalan palvelut, ellei toisin täsmennetä; ja

— 'teknisellä eritelmällä' tarkoitetaan tarjouspyyntömenettelyssä edellytettyä asiakirjaa, jossa

a) esitetään hankittavien tavaroiden tai palvelujen ominaisuudet, kuten laatu, käyttöominaisuudet, turvallisuus ja mitat, tai prosessit ja menetelmät niiden valmistamiseksi tai tarjoamiseksi; tai

b) käsitellään termistöön, tunnuksiin, pakkaukseen tai merkintöihin liittyviä vaatimuksia, jotka koskevat tavaraa tai palvelua.

### 173 Artikla

#### Soveltamisala

1. Tätä osastoa sovelletaan kaikkiin osapuolen toteuttamiin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa koskeviin toimenpiteisiin.

2. Tässä osastossa 'tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla hankinnalla' tarkoitetaan liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 1 kunkin osapuolen osalta määriteltyjen tavaroiden, palvelujen tai niiden yhdistelmien hankintaa julkishallinnon tarkoituksiin seuraavasti:

a) hankinta ei tapahdu kaupallista myyntiä tai jälleenmyyntiä varten tai käytettäväksi

kaupalliseen myyntiin tai jälleenmyyntiin tarkoitettujen tavaroiden tuotannossa tai tällaisten palvelujen tarjoamisessa;

b) hankinta tapahtuu sopimusperusteisesti esimerkiksi ostamalla, hankkimalla osamaksulla, tekemällä leasing-sopimus tai vuokraamalla osto-optioin tai ilman niitä, rakenna-ylläpidä/operoi-luovuta-sopimuksella tai julkisesta käyttöoikeusurakasta tehtävällä sopimuksella;

c) hankinnan arvo vastaa liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä I kullekin osapuolelle määriteltyä kynnysarvoa tai ylittää sen sillä hetkellä, kun ilmoitus julkaistaan 176 artiklan mukaisesti;

d) kyseessä on hankintayksikön suorittama hankinta; ja

e) hankintaa ei ole muutoin suljettu tämän osaston soveltamisalan ulkopuolelle.

3. Ellei toisin määrätä, tätä osastoa ei sovelleta seuraaviin:

a) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden tai niitä koskevien oikeuksien hankinta tai vuokraus;

b) muut kuin sopimusoikeudelliset sopimukset tai osapuolen antama mikä tahansa tuki, mukaan lukien yhteistyösopimukset, avustukset, lainat, tuet, pääomanlisäykset, takuut, hyväksynnät ja verokannustimet;

c) finanssihallinto- tai talletuspalvelujen, säänneltyjen rahoituslaitosten selvitys- ja hallintopalvelujen tai julkisen velan, myös lainojen, valtionobligaatioiden, velkasitoumusten ja muiden arvopapereiden, myyntiin, lunastukseen ja jakeluun liittyvien palveluiden julkinen hankinta tai ostaminen <sup>(58)</sup>;

d) julkiset työsopimukset ja niihin liittyvät toimet; ja

e) hankinnat, jotka tehdään

i) kansainvälisen avun, kehitysapu mukaan lukien, antamista varten;

ii) jonkin sellaisen kansainväliseen sopimukseen kuuluvan menettelyn tai edellytyksen mukaisesti, joka liittyy

A) joukkojen sijoittamiseen; tai

<sup>(58)</sup> Tätä osastoa ei sovelleta seuraaviin toimiin liittyvien pankki-, rahoitus- tai erityispalvelujen hankintaan:

a) julkinen velkaantuminen; tai

b) julkisen velan hoito.

B) hankkeeseen, joka sopimuksen allekirjoittaneiden valtioiden on tarkoitus toteuttaa yhdessä;

iii) jonkin kansainvälisen organisaation menettelyn tai edellytyksen mukaisesti tai kansainvälisillä avustuksilla, lainoilla tai muulla tuella rahoitettuna, kun sovellettava menettely tai edellytys olisi ristiriidassa tämän osaston kanssa.

4. Kukin osapuoli määrittelee seuraavat tiedot liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 1 olevassa kyseistä osapuolta koskevassa alajaksossa:

a) 1 alajaksossa keskushallinnon yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän osaston soveltamisalaan;

b) 2 alajaksossa keskushallintoa alemmat yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän osaston soveltamisalaan;

c) 3 alajaksossa kaikki muut yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän osaston soveltamisalaan;

d) 4 alajaksossa tämän osaston soveltamisalaan kuuluvat tavarat;

e) 5 alajaksossa tämän osaston soveltamisalaan kuuluvat palvelut lukuun ottamatta rakennusalan palveluja;

f) 6 alajaksossa tämän osaston soveltamisalaan kuuluvat rakennusalan palvelut; ja

g) 7 alajaksossa mahdolliset yleiset huomautukset.

5. Jos hankintayksikkö sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä pyytää henkilöitä, jotka eivät kuulu osapuolen liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksen 1 soveltamisalaan, tekemään hankinnan tiettyjen vaatimusten mukaisesti, tällaisiin vaatimuksiin sovelletaan 175 artiklaa soveltuvin osin.

#### Arvon määrittäminen

6. Arvioidessaan hankinnan arvoa sen varmistamiseksi, onko kyseessä sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta, hankintayksikkö ei saa jakaa hankintaa erillisiin hankintoihin eikä valita tai käyttää tiettyä arvonmääritysmenetelmää hankinnan jättämiseksi kokonaan tai osittain tämän osaston soveltamisalan ulkopuolelle.

7. Hankintayksikkö ilmoittaa yhdelle tai usealle toimittajalle myönnetyn hankinnan

kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän hankinnan koko keston ajalta ottaen huomioon kaikki korvausmuodot, kuten hyvitykset, palkkiot, provisiot ja korot. Jos hankintaan on mahdollista sisällyttää optioehtoja, hankintayksikkö ilmoittaa hankinnan kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän, johon sisältyvät valinnaiset hankinnat.

8. Jos yksi hankintakokonaisuus johtaa useamman kuin yhden sopimuksen tekemiseen tai sopimuksen osittamiseen, jäljempänä 'jaksotetut hankinnat', kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän laskentaperusteena on

a) hankinnan kokonaisarvon enimmäismäärä hankinnan koko keston ajalta; tai

b) viimeisten 12 kuukauden aikana tai hankintayksikön edellisen verovuoden aikana tehtyjen saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen hankintojen arvo oikaistuna mahdollisuuksien mukaan seuraavien 12 kuukauden aikana tehtävien tavara- tai palveluhankintojen laatua tai arvoa koskevien ennakoitujen muutosten huomioon ottamiseksi; tai

c) alkuperäisen sopimuksen tekemistä seuraavien 12 kuukauden aikana tai hankintayksikön verovuoden aikana tehtävien saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen hankintojen arvioitu arvo.

9. Tämän osaston määräykset eivät estä osapuolta kehittämästä uusia hankintapolitiikkoja, menettelyitä tai sopimusjärjestelyjä edellyttäen, että ne ovat tämän osaston määräysten mukaisia.

#### 174 Artikla

#### Poikkeukset

Edellyttäen, ettei toimenpiteitä sovelleta tavalla, joka merkitsee mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää osapuolten välillä tai kansainvälisen kaupan peiteltyä rajoittamista, tämän osaston määräyksiä ei voida tulkita siten, että ne estäisivät osapuolia ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa toimenpiteitä, jotka

a) ovat tarpeen julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden suojelemiseksi;

b) ovat välttämättömiä ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemi-

seksi, mukaan lukien asiaan kuuluvat ympäristötoimenpiteet;

c) ovat tarpeen teollis- ja tekijänoikeuksien suojelemiseksi; tai

d) liittyvät vammaisten, hyväntekeväisyysjärjestöjen tai vankityövoiman valmistamiin tavaroihin tai näiden tarjoamiin palveluihin.

### 175 Artikla

#### **Yleiset periaatteet**

1. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan hankintaan liittyvien toimenpiteiden osalta:

a) EU-osapuoli, sen hankintayksiköt mukaan lukien <sup>(59)</sup>, myöntää välittömästi ja ehdoitta Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden tavaroille ja palveluille sekä kyseisiä tavaroita tai palveluja tarjoaville Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden toimittajille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää omille tavaroilleen, palveluilleen ja toimittajilleen;

b) kukin Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa, sen hankintayksiköt mukaan lukien, myöntää välittömästi ja ehdoitta EU-osapuolen tavaroille ja palveluille sekä kyseisiä tavaroita tai palveluja tarjoaville EU-osapuolen toimittajille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin mitä se myöntää omille tavaroilleen, palveluilleen ja toimittajilleen.

2. Osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa koskevan minkään toimenpiteen osalta

a) kohdella alueelle sijoittautunutta toimittajaa epäedullisemmin kuin toista alueelle sijoittautunutta toimittajaa sen perusteella, missä määrin sillä on sidoksia ulkomailla tai missä määrin se on ulkomaisessa omistuksessa; tai

b) kohdella alueelle sijoittautunutta toimittajaa syrjivästi sillä perusteella, että kyseisen toimittajan tiettyä hankintaa varten tarjoamat tavarat tai palvelut ovat toisen osapuolen tavaroita tai palveluja.

Hankinnan toteuttaminen

3. Hankintayksikkö toteuttaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan avoimella ja puolueettomalla tavalla siten, että vältetään eturistiriidat ja estetään korruptio.

Tarjouskilpailumenettelyt

4. Hankintayksikkö käyttää avoimia, valikoivia ja suljettuja tarjouskilpailumenettelyjä kansallisen lainsäädäntönsä ja tämän osaston määräysten mukaisesti.

Sähköisten välineiden käyttö

5. Kun tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta toteutetaan käyttäen sähköisiä välineitä, hankintayksikkö

a) varmistaa, että hankinta toteutetaan käyttäen yleisesti saatavilla olevia ja muiden yleisesti saatavilla olevien tietoteknisten järjestelmien ja ohjelmistojen kanssa yhteentoimivia tietotekniikkajärjestelmiä ja -ohjelmistoja, tietojen todentamiseen ja salaamisen käytettävät järjestelmät ja ohjelmistot mukaan lukien; ja

b) ylläpitää mekanismeja, joilla varmistetaan osallistumishakemusten ja tarjousten koskemattomuus, vahvistetaan niiden vastaanottoaika ja estetään niiden asiaton saanti.

Alkuperäsäännöt

6. Osapuolet eivät saa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä soveltaa toisen osapuolen tuomiin tavaroihin tai tarjoamiin palveluihin alkuperäsääntöjä, jotka eroavat alkuperäsäännöistä, joita kyseinen osapuoli soveltaa samaan aikaan tavanomaisessa kaupankäynnissä samanlaisten tavaroiden tuontiin tai palvelujen hankintaan samalta osapuolelta.

Vastikkeet

7. Osapuolet eivät saa tavoitella, ottaa huomioon, panna täytäntöön tai soveltaa vastikkeita, jollei tämän osaston tai sitä koskevan liitteen määräyksistä muuta johdu.

<sup>(59)</sup> EU-osapuolen 'hankintayksiköt' käsittävät Euroopan unionin jäsenvaltioiden hankintayksiköt liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksen 1 määräysten mukaisesti.



Toimenpiteet, jotka eivät koske hankintaa

8. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tulleihin eikä mihinkään tuonnin yhteydessä kannettaviin tai tuontiin liittyviin maksuihin, tullien ja maksujen kantamismenettelyyn eikä muihin tuontisäännöksiin ja muodollisuuksiin tai palvelujen kauppaa koskeviin toimenpiteisiin lukuun ottamatta tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevia toimenpiteitä.

#### *176 Artikla*

### **Hankintatietojen julkaiseminen**

#### **1. Kukin osapuoli**

a) julkaisee viipymättä kaikki tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevat, yleisesti sovellettavaksi tarkoitetut toimenpiteet sekä näiden mahdolliset muutokset virallisessa sähköisessä julkaisussa tai paperijulkaisussa, jota levitetään laajasti ja joka on yleisön saatavilla;

b) antaa näistä pyydettäessä selvityksen toiselle osapuolelle;

c) luettelee liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 2 sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa osapuoli julkaisee a alakohdassa tarkoitetut tiedot; ja

d) luettelee liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 3 sähköiset julkaisut, joissa osapuoli julkaisee tässä artiklassa sekä 177 artiklassa, 180 artiklan 1 kohdassa ja 188 artiklan 2 kohdassa edellytetyt ilmoitukset.

2. Kukin osapuoli ilmoittaa toisille osapuolille viipymättä kaikista liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksissä 2 tai 3 lueteltujen tietojen muutoksista.

#### *177 Artikla*

### **Ilmoitusten julkaiseminen**

Aiottua hankintaa koskeva ilmoitus

1. Hankintayksikkö julkaisee, ei kuitenkaan 185 artiklassa mainituissa olosuhteissa, kunkin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan osalta aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 3 luetellussa välinees-

sä. Tällaisen ilmoituksen on sisällettävä liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 4 esitetyt tiedot. Ilmoitusten on oltava saatavilla sähköisesti ja maksutta yhdestä paikasta. Suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus

2. Kunkin osapuolen on kannustettava hankintayksikköitään julkaisemaan mahdollisimman varhain kunakin verovuonna ilmoitus suunnitelluista tulevista julkisista hankinnoista. Ilmoituksessa on mainittava hankinnan kohde ja aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen suunniteltu julkaisupäivä.

3. Liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 1 olevassa 3 alakaksossa lueteltu hankintayksikkö voi käyttää suunniteltua hankintaa koskevaa ilmoitusta ilmoituksena aiotusta hankinnasta, jos se sisältää kaikki saatavilla olevat liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 4 mainitut tiedot ja jos siinä pyydetään kiinnostuneita toimittajia ilmaisemaan kiinnostuksensa hankintayksikön kyseistä hankintaa kohtaan.

#### *178 Artikla*

### **Osallistumisedellytykset**

1. Hankintayksikkö rajaa hankintaan osallistumisedellytykset niihin, jotka ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että toimittajalla on lainsäädännölliset ja taloudelliset valmiudet sekä kaupalliset ja tekniset kyvyt toteuttaa asianomainen hankinta.

2. Arvioidessaan sitä, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset, hankintayksikkö arvioi toimittajan taloudellisia, kaupallisia ja teknisiä kykyjä sen liiketoiminnan perusteella sekä hankintayksikön osapuolen alueella että sen ulkopuolella, eikä se saa asettaa toimittajan hankintaan osallistumisen edellytykseksi sitä, että tietyn osapuolen hankintayksikkö on aiemmin myöntänyt kyseiselle toimittajalle yhden tai useamman sopimuksen tai että toimittajalla on tietyn osapuolen alueella hankittua aiempaa työkokemusta.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettua arviota tehdessään hankintayksikkö perustaa arvionsa edellytyksiin, jotka se on etukäteen maininnut ilmoituksissa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.

4. Hankintayksikkö voi hylätä toimittajan muun muassa konkurssin, väärin ilmoituksen, aiemmasta sopimuksesta tai aiemmista sopimuksista johtuvien oleellisten vaatimusten tai velvoitteiden täyttämisen merkittävän tai jatkuvan laiminlyönnin, vakavista rikoksista saatujen tuomioiden tai vakavista virkarikoksista saatujen tuomioiden, vakavan ammatillisen laiminlyönnin tai verojen laiminlyönnin perusteella.

5. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan sopimuksesta tämä mahdollisesti aikoo antaa alihankintana kolmansille sekä ehdotetut alihankkijat. Tämä ilmoitus ei rajoita päätoimeksisaajan vastuuta.

#### 179 Artikla

##### Valikoiva tarjouspyyntömenettely

1. Jos hankintayksikkö aikoo järjestää valikoivan tarjouspyyntömenettelyn, sen on

a) sisällytettävä aiottua hankintaa koskevaan ilmoitukseen ainakin liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 4 olevan a, b, d, e, h ja i kohdan mukaiset tiedot ja pyydettyä toimittajia lähettämään osallistumishakemus; ja

b) annettava tarjouskilpailun alkuun mennessä ainakin liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 4 olevan c, f ja g kohdan mukaiset tiedot edellytykset täyttävälle toimittajille.

2. Hankintayksikkö tunnustaa edellytykset täyttäväksi toimittajaksi kaikki kotimaiset toimittajat ja toisen osapuolen toimittajat, jotka täyttävät tiettyä hankintaa koskevat osallistumisedellytykset, jollei hankintayksikkö ilmoita aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa rajoituksista niiden toimittajien määrään, jotka saavat jättää tarjouksen, ja perusteet rajoitetun toimittajamäärän valitsemiselle.

3. Jos tarjouspyyntöasiakirjat eivät ole julkisesti saatavilla 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen julkaisupäivästä alkaen, hankintayksikön on varmistettava, että kyseiset asiakirjat saatetaan samanaikaisesti kaikkien 2 kohdan mukaisesti valittujen edellytykset täyttävien toimittajien saataville.

#### 180 Artikla

##### Kestoluettelo <sup>(60)</sup>

1. Hankintayksikkö voi laatia toimittajien kestoluettelon tai pitää sitä yllä edellyttäen, että ilmoitus, jossa kiinnostuneita toimittajia pyydetään hakemaan sisällyttämistä luetteloon, julkaistaan vuosittain; jos ilmoitus julkaistaan sähköisesti, sen on oltava saatavilla jatkuvasti liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 3 luetellussa asianmukaisessa välineessä. Tällaisen ilmoituksen on sisällettävä liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 5 esitetyt tiedot.

2. Jos kestoluettelo on voimassa enintään kolme vuotta, hankintayksikkö voi sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, julkaista mainitussa kohdassa tarkoitetun ilmoituksen ainoastaan kerran luettelon voimassaoloajan alkaessa sillä edellytyksellä, että ilmoituksessa ilmoitetaan voimassaoloaika ja se, ettei muita ilmoituksia julkaista.

3. Hankintayksikön on annettava toimittajien milloin tahansa hakea sisällyttämistä kestoluetteloon, ja sen on sisällytettävä luetteloon kaikki edellytykset täyttävät toimittajat kohtuullisessa ajassa.

4. Hankintayksikkö voi käyttää aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena ilmoitusta, jossa toimittajia pyydetään hakemaan sisällyttämistä kestoluetteloon, edellyttäen, että

a) ilmoitus julkaistaan 1 kohdan mukaisesti ja se sisältää liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 5 edellytetyt tiedot ja kaikki saatavilla olevat liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 4 edellytetyt tiedot sekä maininnan siitä, että kyseinen ilmoitus on aiottua hankintaa koskeva ilmoitus;

b) hankintayksikkö toimittaa viipymättä toimittajille, jotka ovat ilmaisseet hankintayksikölle kiinnostuksensa tiettyä hankintaa kohtaan, riittävästi tietoja, jotta nämä voivat

<sup>(60)</sup> Kolumbian osalta tämän artiklan 3 kohtaa ja 4 kohdan c alakohtaa sovellettaessa hankintayksikkö määrittelee erityisen määräjän "concurso de méritos" -tarjouskilpailun yhteydessä käytettävien kestoluetteloiden, joiden enimmäiskesto on yksi vuosi, laatimiselle. Kun määräaika on kulunut umpeen, uusia toimittajia ei voi enää lisätä luetteloon. Ainoastaan luettelossa olevat toimittajat voivat esittää tarjouksia.

arvioida, ovatko ne kiinnostuneita hankinnasta, mukaan lukien kaikki saatavilla olevat lisätiedot, joita edellytetään liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 4; ja

c) toimittajan, joka on hakenut sisällyttämistä kestoluetteloon 3 kohdan mukaisesti, annetaan tehdä tarjous tietyssä hankinnassa, jos hankintayksiköllä on riittävästi aikaa tutkia, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset.

5. Hankintayksikön on viipymättä ilmoitettava osallistumishakemuksen tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen lähettäneelle toimittajalle hakemusta koskeva päätöksestään.

6. Jos hankintayksikkö hylkää toimittajan osallistumishakemuksen tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen, ei katso toimittajan enää täyttävän osallistumisedellytyksiä tai poistaa toimittajan kestoluettelosta, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta toimittajalle ja esitettävä tämän pyynnöstä viipymättä kirjallinen selvitys päätöksen perusteluista.

#### *181 Artikla*

##### **Tekniset eritelmät**

1. Hankintayksikkö ei saa laatia, ottaa käyttöön tai soveltaa teknisiä eritelmiä tai määrätä vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelyistä, joilla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti aiheutetaan tarpeettomia esteitä kansainväliselle kaupalle.

2. Hankittavien tavaroiden tai palveluiden teknisistä eritelmistä määrätessään hankintayksikön on tarvittaessa

a) annettava tekniset eritelmät tietoina käyttöominaisuuksista ja toimintavaatimuksista eikä niinkään mallina tai kuvailevina ominaisuuksina; ja

b) käytettävä teknisten eritelmien perustana kansainvälisiä standardeja, jos niitä on; muussa tapauksessa kansallisia teknisiä määräyksiä, tunnustettuja kansallisia standardeja tai rakennusmääräyksiä.

3. Jos teknisissä eritelmissä käytetään malleja tai kuvailevia ominaisuuksia, hankintayksikön on tarvittaessa mainittava, että se ottaa huomioon vastaavia tavaroita tai palveluja koskevat tarjoukset, jotka todistettavasti täyt-

tävät hankintavaatimukset, sisällyttämällä esimerkiksi maininnan ”tai vastaava” tarjouspyyntöasiakirjoihin.

4. Hankintayksikkö ei saa määrätä teknisiä eritelmiä, joissa vaaditaan tiettyä tavaramerkkiä tai kauppanimeä, patenttia, tekijänoikeutta, mallia, tyyppiä, tiettyä alkuperää, valmistajaa tai toimittajaa taikka viitataan niihin, paitsi jos hankintavaatimuksia ei voida muulla tavoin kuvata riittävän tarkasti tai selvästi ja edellyttäen, että tällaisissa tapauksissa hankintayksikkö sisällyttää tarjouspyyntöasiakirjoihin esimerkiksi maininnan ”tai vastaava”.

5. Hankintayksikkö ei saa pyytää eikä ottaa vastaan kilpailua rajoittavalla tavalla vaikuttavaa neuvontaa, jota voidaan käyttää tietyssä hankinnassa käytettävien teknisten eritelmien valmistelussa tai käyttöönottossa, henkilöltä, jolla voi olla kaupallista mielenkiintoa tätä hankintaa kohtaan.

6. Kukin osapuoli, sen hankintayksiköt mukaan lukien, saa tämän artiklan mukaisesti laatia, ottaa käyttöön tai soveltaa teknisiä eritelmiä luonnonvarojen säilyttämisen tai ympäristönsuojelun edistämiseksi.

#### *182 Artikla*

##### **Tarjouspyyntöasiakirjat**

1. Hankintayksikkö antaa toimittajille tarjouspyyntöasiakirjat, joissa on ilmoitettava kaikki tiedot, jotka toimittajat tarvitsevat asianmukaisten tarjousten laatimista ja esittämistä varten. Asiakirjojen on sisällettävä täydellinen kuvaus liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 8 mainituista vaatimuksista, ellei näitä tietoja ole ilmoitettu jo aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa.

2. Hankintayksikön on vastattava viipymättä kaikkiin hankintaan osallistuvan toimittajan esittämiin asianmukaisia tietoja koskeviin kohtuullisiin pyyntöihin edellyttäen, ettei kyseinen toimittaja saa näiden tietojen avulla hankinnassa edullisempaa asemaa kilpailijoihinsa nähden.

3. Jos hankintayksikkö ennen sopimuksen myöntämistä muuttaa aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai hankintaan osallistuville toimittajille annetuissa tarjouspyyntöasiakirjoissa vahvistettuja perusteita tai vaa-

timuksia tai muuttaa ilmoitusta tai tarjouspyyntöasiakirjoja, sen on lähetettävä kirjallisesti kaikki tällaiset muutokset tai muutettu tai uudelleen julkaistu ilmoitus tai tarjouspyyntöasiakirjat

a) kaikille toimittajille, jotka ovat osallisina menettelyssä tietojen muuttamisajankohtana, jos nämä ovat tiedossa, ja muissa tapauksissa samalla tavalla kuin alkuperäiset tiedot; ja

b) riittävän aikaisin, jotta toimittajille jää aikaa tarvittaessa muuttaa tarjouksiaan ja toimittaa muutetut tarjoukset.

#### *183 Artikla*

#### **Määräajat**

Hankintayksikkö antaa toimittajille riittävästi aikaa laatia ja toimittaa osallistumishakemukset ja asianmukaiset tarjoukset ottaen huomioon omat kohtuulliset tarpeensa sekä muun muassa hankinnan luonteen ja monimutkaisuuden, odotettavissa olevan alihankinnan osuuden ja vaadittavan ajan tarjousten toimittamiseen ulkomailta tai maan alueella sijaitsevista paikoista, jos sähköisiä välineitä ei käytetä. Sovellettavat määräajat vahvistetaan liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 6.

#### *184 Artikla*

#### **Neuvottelut**

1. Osapuoli voi edellyttää, että sen hankintayksiköt käyvät neuvotteluja

a) sellaisen julkisen hankinnan yhteydessä, jonka osalta ne ovat ilmaisseet tällaisen aikomuksen aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa; tai

b) jos tarjousten arvioinnissa ilmenee, ettei yksikään tarjouksista ole ilmoituksissa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyillä arviointiperusteilla selvästi edullisin.

2. Hankintayksikkö

a) varmistaa, että neuvotteluihin osallistuvien toimittajien mahdollinen poissulkeminen tehdään ilmoituksissa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyillä arviointiperusteilla; ja

b) asettaa neuvottelujen päätyttyä tarvittaessa yhteisen määräajan, johon mennessä jäl-

jelle jääneiden toimittajien on esitettävä uusi tai tarkistettu tarjous.

#### *185 Artikla*

#### **Suljettu tarjouspyyntömenettely**

Hankintayksikkö voi käyttää suljettua tarjouspyyntömenettelyä ja jättää soveltamatta 177–180 artiklaa, 182–184 artiklaa sekä 186 ja 187 artiklaa ainoastaan seuraavin edellytyksin:

a) jos

i) yhtään tarjousta ei ole jätetty tai yksikään toimittaja ei ole pyytänyt osallistua;

ii) yhtään tarjouspyyntöasiakirjojen olennaiset vaatimukset täyttävää tarjousta ei ole jätetty;

iii) yksikään toimittaja ei ole täyttänyt osallistumisedellytyksiä; tai

iv) toimitetut tarjoukset ovat olleet vilpillisiä, edellyttäen, että tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjä vaatimuksia ei ole oleellisesti muutettu;

b) jos ainoastaan tietty toimittaja voi toimittaa tavarat tai palvelut ja vartenotettavia vaihtoehtoisia tai korvaavia tavaroita tai palveluita ei ole, koska hankinta koskee taideteosta; koska kyse on patenttisuojasta, tekijänoikeuksista tai muista yksinoikeuksista; tai koska kilpailua ei ole teknisistä syistä kuten intuitu personae -luonteisten palvelujen kyseessä ollessa;

c) jos kyseessä ovat tavaroiden tai palvelujen alkuperäisen toimittajan suorittamat, alkuperäiseen hankintaan sisältyvät lisätoimitukset, kun toimittajan vaihdos tällaisten lisätavaroiden tai -palvelujen osalta

i) ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa korvattavuus tai yhteentoimivuus olemassa olevien laitteiden, ohjelmistojen, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja

ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintayksikölle;

d) jos tämä on ehdottoman välttämätöntä, koska tavaroita tai palveluja ei hankintayksikölle ennalta arvaamattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi ole voitu

hankkia tarpeeksi ajoissa avointa tai valikoidua tarjouspyyntömenettelyä noudattaen;

e) jos tavarat hankitaan perushyödyke-markkinoilta;

f) jos hankintayksikkö hankkii prototyypin tai uuden tavarat tai palvelun, joka on kehitetty sen pyynnöstä tietyn tutkimus- tai koe-toimintaa, selvitystyötä tai alkuperäiskehitte-lyä koskevan sopimuksen osana ja sitä var-ten;

g) kun kyse on tavaroiden hankinnasta poikkeuksellisen edullisissa olosuhteissa, jotka voivat liittyä vain lyhytaikaisesti ilme-nevään epätavalliseen tilanteeseen, kuten selvitystilaan, ylimääräiseen hallintoon tai konkurssiin, mutta ei tavanomaisesta hankin-nasta vakituksilta toimittajilta; tai

h) jos sopimus myönnetään suunnittelukil-pailun voittajalle, edellyttäen että kilpailu on järjestetty tämän osaston periaatteita noudat-taen ja riippumaton tuomaristo arvioi osallis-tajat suunnittelusopimuksen myöntämiseksi voittajalle.

#### 186 Artikla

### Sähköinen huutokauppa

Jos hankintayksikkö aikoo toteuttaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan han-kinnan sähköistä huutokauppaa käyttäen, sen on toimitettava jokaiselle osallistujalle ennen sähköisen huutokaupan aloittamista

a) tiedot automaattisesta arviointimenette-lystä, joka perustuu tarjouspyyntöasiakirjois-sa esitettyihin arviointiperusteisiin ja jota käytetään huutokaupassa tarjousten auto-maattisessa järjestykseen asettamisessa tai niiden järjestyksen muuttamisessa, ja siihen kuuluvista matemaattisista kaavoista;

b) osallistujan tarjouksen alustavan arvi-oinnin tulokset, jos sopimus myönnetään edullisimman tarjouksen perusteella; ja

c) kaikki muut huutokaupan toteuttamisen kannalta oleelliset tiedot.

#### 187 Artikla

### Tarjousten käsittely ja sopimusten myön-täminen

1. Hankintayksikön on otettava kaikki tar-joukset vastaan, avattava ne ja käsiteltävä niitä sellaisia menettelyjä noudattaen, jotka takaavat hankintaprosessin oikeudenmukai-suuden ja puolueettomuuden sekä tarjousten luottamuksellisuuden. Ne myös käsittelevät tarjoukset luottamuksellisesti ainakin tarjous-ten avaamiseen saakka.

2. Jotta tarjous voidaan ottaa huomioon so-pimusta myönnettäessä, sen on oltava kirjal-linen ja ilmoitusten ja tarjouspyyntöasiakirjo-jen oleellisten vaatimusten mukainen tarjo-uksia avattaessa ja osallistumisehdot täyttä-vän toimittajan jättämä.

3. Jollei hankintayksikkö päättä, että sopi-muksen myöntäminen ei ole yleisen edun mukaista, sen on myönnettävä sopimus toi-mittajalle, jonka se on todennut kykenevän täyttämään sopimuksen ehdot ja jonka tarjo-us on ainoastaan ilmoituksissa ja tarjous-pyyntöasiakirjoissa esitettyjen arviointiperus-teiden perusteella edullisin tai hinnaltaan edullisin, jos hinta on yksinomainen arvioin-tiperuste.

4. Jos hankintayksikkö saa tarjouksen, jon-ka hinta on epätavallisen alhainen muiden tarjousten hintaan verrattuna, se voi varmista-ta toimittajalta, että tämä täyttää osallistu-misehdot ja pystyy täyttämään sopimusehdot.

#### 188 Artikla

### Hankintatietojen avoimuus

1. Hankintayksikön on viipymättä ilmoitet-tava menettelyyn osallistuville toimittajille sopimuksen myöntämistä koskevista päätök-sistään ja pyydettyä annettava tieto kirjal-lisesti. Jollei 189 artiklan 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, hankintayksikön on pyynnöstä toimitettava menettelyn hävinneelle toimitta-jalle selvitys syistä, joiden vuoksi hankin-tayksikkö ei valinnut sen tarjousta, ja esitet-tävä valitun toimittajan tarjouksen suhteelli-set edut.

2. Hankintayksikön on julkaistava viimeis-tään 72 päivän kuluttua kunkin tämän osas-

ton soveltamisalaan kuuluvan sopimuksen myöntämisestä ilmoitus, joka sisältää vähintään liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksen 7 mukaiset tiedot, liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 2 luetellussa paperijulkaisussa tai sähköisessä julkaisussa. Jos käytetään ainoastaan sähköistä julkaisua, tietojen on oltava saatavilla kohtuullisen ajan.

3. Hankintayksikkö säilyttää raportit ja tiedot tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevista tarjouskilpailumenettelyistä, mukaan lukien liitteen XII (Julkiset hankinnat) lisäyksessä 7 määrätty raportit, vähintään kolmen vuoden ajan sopimuksen myöntämisestä.

#### 189 Artikla

#### Tietojen luovuttaminen

1. Osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä toimitettava viipymättä kaikki tiedot, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, toteutettiin hankinta oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja tämän osaston mukaisesti, mukaan lukien tiedot valitun tarjouksen erityispiirteistä ja sen suhteellisista eduista. Jos näiden tietojen antaminen vaarantaisi kilpailun tulevien tarjouspyyntömenettelyjen yhteydessä, tiedot saanut osapuoli ei saa luovuttaa niitä kenellekään toiselle toimittajalle muuten kuin neuvoteltuaan asiasta tiedot antaneen osapuolen kanssa ja saatuaan sen suostumuksen.

2. Sen estämättä, mitä muualla tässä osastossa määrätään, osapuoli, sen hankintayksiköt mukaan lukien, ei saa antaa millekään toimittajalle tietoja, jotka saattaisivat vaarantaa toimittajien välisen reilun kilpailun.

3. Tämän osaston määräyksiä ei ole tulkittava siten, että osapuolen, sen hankintayksiköt, viranomaiset ja muutoksenhakuelimet mukaan lukien, edellyttäisiin luovuttavan luottamuksellisia tietoja, jos luovuttaminen häiritäisi lainvalvontaa, saattaisi vaarantaa toimittajien välisen reilun kilpailun, vaarantaisi tiettyjen henkilöiden perustellut kaupalliset edut, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeuksien suojan, tai olisi muutoin yleisen edun vastaista.

#### 190 Artikla

#### Kansalliset muutoksenhakumenettelyt

1. Kukin osapuoli pitää voimassa tai ottaa käyttöön nopean, tehokkaan, avoimen ja syrjimättömän hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn, jonka avulla toimittaja, jolla on tai on ollut intressi tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa hankinnassa, voi valittaa

a) tämän osaston rikkomisesta; tai

b) siitä, että osapuoli on jättänyt noudattamatta tämän osaston määräysten täytäntöpanotoimenpiteitä, jos toimittajalla ei ole oikeutta valittaa tämän osaston rikkomisesta suoraan osapuolen kansallisen lainsäädännön nojalla, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kyseessä olevan hankinnan yhteydessä.

2. Kaikkia 1 kohdan mukaisia valituksia koskevat menettelysäännöt on oltava saatavilla kirjallisesti ja yleisesti.

3. Jos toimittaja valittaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan sellaisen hankinnan yhteydessä, jossa toimittajalla on tai on ollut intressi, 1 kohdassa tarkoitettua rikkomisesta tai laiminlyönnistä, kyseisen osapuolen on kannustettava hankintayksikköään ja toimittajaa ratkaisemaan asia neuvottelemalla. Hankintayksikön on käsiteltävä jokainen valitus puolueettomasti ja kohtuullisessa ajassa tavalla, joka ei vaikuta toimittajan osallistumiseen meneillään oleviin tai tuleviin hankintoihin tai hänen oikeuteensa pyytää hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn mukaisia korjaavia toimenpiteitä.

4. Kullekin toimittajalle on annettava valituksen valmistelua ja jättämistä varten riittävästi aikaa, kuitenkin vähintään kymmenen päivää siitä ajankohdasta lukien, jolloin valituksen peruste tuli toimittajan tietoon tai sen voidaan kohtuudella olettaa tulleen tämän tietoon.

5. Kukin osapuoli perustaa tai nimeää vähintään yhden puolueettoman hallinto- tai oikeusviranomaisen, joka on riippumaton sen hankintayksiköistä ja ottaa vastaan ja tutkii valitukset, joita toimittajat tekevät tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien hankintojen yhteydessä.

6. Jos muu elin kuin 5 kohdassa tarkoitettu viranomainen tutkii valituksen ensin, vastaa va osapuoli varmistaa, että toimittaja voi valittaa alkuperäisestä päätöksestä puolueettomalle hallinto- tai oikeusviranomaiselle, joka on riippumaton siitä hankintayksiköstä, jonka hankintaa valitus koskee. Muutoksenhakuelimen, joka ei ole tuomioistuin, on oltava joko oikeudellisen tarkastuksen alainen tai sen menettelytapoihin on kuuluttava, että

a) hankintayksikkö vastaa valitukseen kirjallisesti ja luovuttaa muutoksenhakuelimelle kaikki tarvittavat asiakirjat;

b) menettelyn osapuolilla on oikeus tulla kuulluksi ennen kuin muutoksenhakuelin antaa valituksesta päätöksen;

c) menettelyn osapuolilla on oikeus käyttää edustajaa ja avustajaa;

d) menettelyn osapuolilla on pääsy kaikkiin käsittelyihin;

e) menettelyn osapuolilla on oikeus pyytää, että käsittelyt järjestetään julkisesti ja että läsnä voi olla todistajia; ja

f) toimittajien valituksiin liittyvät päätökset tai suositukset annetaan kohtuullisessa ajassa kirjallisina ja niihin liitetään selostus niiden perusteluista.

7. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai ylläpitää menettelyjä, jotka mahdollistavat

a) pikaiset väliaikaiset toimenpiteet, jotta toimittaja voi osallistua hankintaan. Kyseiset väliaikaiset toimenpiteet voivat johtaa hankintamenettelyn keskeyttämiseen. Menettelyissä voidaan sallia se, että asiaan liittyvien etujen, myös yleisen edun, kannalta merkittävät kielteiset seuraukset voidaan ottaa huomioon päätettäessä toimenpiteiden toteuttamisesta. Jos asiassa ei ryhdytä toimenpiteisiin, tätä koskevat perustelut on ilmoitettava kirjallisesti; ja

b) tämän osaston määräysten rikkomisen korjaamisen tai korvauksen kärsitystä menetyksestä tai vahingosta, jos muutoksenhakuelin on todennut 1 kohdassa tarkoitettun rikkomisen tai laiminlyönnin tapahtuneen. Korjaus tai korvaus voi olla rajoitettu joko tarjouksen valmisteluun liittyviin kustannuksiin tai valitukseen liittyviin kustannuksiin tai molempiin.

## 191 Artikla

### Soveltamisalan muutokset ja oikaisut

1. Jos osapuoli muuttaa tämän osaston soveltamisalaa hankintojen osalta, sen on:

a) ilmoitettava tästä muille osapuolille kirjallisesti; ja

b) sisällytettävä ilmoitukseen ehdotus asianmukaisista korvaavista mukautuksista toisille osapuolille, jotta soveltamisalan taso vastaisi muutosta edeltänyttä tilannetta.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdan b alakohdassa määrätään, osapuolen ei tarvitse esittää korvaavia mukautuksia, jos

a) kyseessä on vähäinen muutos tai pelkätään muodollinen oikaisu; tai

b) ehdotettu muutos koskee hankintayksikköä, jonka osalta osapuolen määräys- tai vaikutusvalta on kokonaan lakannut.

3. Jos toinen osapuoli ei hyväksy, että

a) 1 kohdan b alakohdan mukaisesti ehdotettu mukautus riittää säilyttämään yhteisesti sovitun soveltamisalan vertailukelpoisella tasolla;

b) ehdotettu muutos on 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu vähäinen muutos tai oikaisu; tai

c) ehdotettu muutos koskee hankintayksikköä, jonka osalta osapuolen määräys- tai vaikutusvalta on kokonaan lakannut 2 kohdan b alakohdan mukaisesti, kyseisen toisen osapuolen on esitettävä eriävä mielipiteensä 30 päivän kuluessa 1 kohdassa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta, tai muuten sen katsotaan hyväksyneen mukautuksen tai ehdotettun muutoksen myös XII osaston (Riitojen ratkaiseminen) soveltamisen osalta.

4. Jos osapuolet hyväksyvät ehdotetut muutokset, oikaisut tai vähäiset muutokset kaupakomiteassa, myös jos osapuoli ei ole esittänyt eriävää mielipidettään 30 päivän kuluessa 3 kohdan mukaisesti, osapuolet muuttavat asianmukaista liitettä viipymättä.

5. EU-osapuoli voi milloin tahansa aloittaa kahdensivuiset neuvottelut minkä tahansa Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan kanssa tässä osastossa molemminpuolisesti myönnetyn markkinoille pääsyn laajentamiseksi.

*192 Artikla***Mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten osallistuminen**

1. Osapuolet tunnustavat, että mikro- ja pk-yritysten osallistumisella julkisiin hankintoihin on tärkeä merkitys.

2. Osapuolet tunnustavat myös merkityksen, joka on osapuolten toimittajien ja erityisesti mikro- ja pk-yritysten välisillä yhteenliittymillä, sekä yhteisellä osallistumisella tarjouskilpailumenettelyihin.

3. Osapuolet sopivat vaihtavansa tietoja ja toimivansa yhdessä mikro- ja pk-yritysten erityistarpeet huomioon ottaen helpottaakseen kyseisten yritysten osalta osallistumista julkisiin hankintamenettelyihin sekä tietojen saamista menetelmistä ja sopimusten tekoon liittyvistä vaatimuksista.

*193 Artikla***Yhteistyö**

1. Osapuolet tunnustavat yhteistyön merkityksen pyrittäessä siihen, että osapuolet ymmärtäisivät paremmin toistensa julkisten hankintojen järjestelmiä ja että erityisesti mikrotoimittajilla sekä pienillä ja keskisuurilla toimittajilla olisi paremmat mahdollisuudet päästä toisten osapuolten markkinoille.

2. Osapuolet pyrkivät toimimaan yhteistyössä seuraavankaltaisissa asioissa:

a) kokemusten ja tietojen vaihto muun muassa sääntelykehyksistä, parhaista käytännöistä ja tilastoista;

b) sähköisten viestimien kehittäminen ja käyttö julkisten hankintojen järjestelmissä;

c) toimittajien toimintavalmiuksien kehittäminen ja niille annettava tekninen apu julkisten hankintojen markkinoille pääsyn edistämiseksi;

d) instituutioiden vahvistaminen, mukaan lukien julkisen hallinnon henkilöstön kouluttaminen, tämän osaston määräysten täytäntöönpanemiseksi; ja

e) toimintavalmiuksien kehittäminen monikielisten hankintamahdollisuuksien edistämiseksi.

3. EU-osapuoli antaa pyynnöstä Andien yhteisöön kuuluvista allekirjoittajamaista

oleville mahdollisille tarjoajille asianmukaisesti katsomaansa apua tarjousten jättämisessä ja Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden hankintayksiköitä todennäköisesti kiinnostavien tavaroiden tai palvelujen valinnassa. Samoin EU-osapuoli auttaa niitä täyttämään hankittavaksi aiottuja tavaroita tai palveluja koskevat tekniset määräykset ja standardit.

*194 Artikla***Julkisten hankintojen alakomitea**

1. Osapuolet perustavat julkisten hankintojen alakomitean, joka koostuu kunkin osapuolen edustajista.

2. Alakomitea

a) arvioi tämän osaston määräysten täytäntöönpanoa, mukaan lukien sitä, miten käytetään hyväksi lisääntyneitä mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintoihin, ja suosittelee osapuolille asianmukaisia toimia;

b) arvioi ja seuraa osapuolten yhteistyöhön liittyviä toimia; ja

c) harkitsee lisäneuvotteluja tämän osaston soveltamisalan laajentamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 191 artiklan 5 kohdan soveltamista.

3. Julkisten hankintojen alakomitea koontuu minkä tahansa osapuolen pyynnöstä sovituksella paikassa ja sovittuna aikana, ja sen kokouksista laaditaan pöytäkirja.

**VII OSASTO****TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET***1 LUKU***Yleiset määräykset***195 Artikla***Tavoitteet**

Tämän osaston tavoitteena on

a) edistää innovaatioita ja luovuutta sekä helpottaa innovatiivisten ja luovien tuotteiden tuotantoa ja kauppaa osapuolten välillä; ja



b) saavuttaa riittävä ja tehokas teollis- ja tekijänoikeuksien suojan taso ja täytäntöönpano, jolla edistetään teknologian siirtoa ja levitystä ja suositaan sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia sekä haltijoiden oikeuksien ja yleisen edun välistä tasapainoa.

### 196 Artikla

#### Velvoitteiden luonne ja soveltamisala

1. Osapuolet vahvistavat WTO:n teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'TRIPS-sopimus', ja kaikkien muiden teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvien monenvälisten sopimusten ja Maailman henkisen omaisuuden järjestön, jäljempänä 'WIPO', hallintoimien sopimusten, joiden osapuolia osapuolet ovat, mukaiset oikeudet ja velvollisuudet.

2. Tämän osaston määräyksillä täydennetään TRIPS-sopimuksen ja kaikkien muiden teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvien monenvälisten sopimusten, joiden osapuolia osapuolet ovat, mukaisia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia sekä yksilöidään ne, minkä vuoksi mikään tämän osaston määräyksistä ei ole ristiriidassa kyseisten monenvälisten sopimusten määräysten kanssa tai vaikuta niihin haitallisesti.

3. Osapuolet tunnustavat tarpeen säilyttää tasapaino teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden oikeuksien ja yleisen edun välillä erityisesti koulutuksen, kulttuurin, tutkimuksen, kansanterveyden, elintarviketurvan, ympäristön, tietojen saatavuuden ja teknologian siirron osalta.

4. Osapuolet tunnustavat ja vahvistavat 5 päivänä kesäkuuta 1992 hyväksytyn biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'biodiversiteettisopimus', mukaiset oikeudet ja velvollisuudet sekä tukevat ja rohkaisevat pyrkimyksiä perustaa toisiaan tukeva suhde TRIPS-sopimuksen ja kyseisen yleissopimuksen välille.

5. Tässä sopimuksessa teollis- ja tekijänoikeuksilla tarkoitetaan

- a) tekijänoikeutta, mukaan lukien tietokoneohjelmien ja tietokantojen tekijänoikeudet;
- b) tekijänoikeuden lähioikeuksia;
- c) patenttioikeuksia;

- d) tavaramerkkejä;
- e) kauppanimiä, kun ne on suojattu yksinoikeudella asianomaisessa kansallisessa oikeudessa;
- f) malleja;
- g) integroitujen piirien piirimalleja (topografioita);
- h) maantieteellisiä merkintöjä;
- i) kasvilajikkeita; ja
- j) julkistamattoman tiedon suojaa.

6. Tässä sopimuksessa teollis- ja tekijänoikeuksien suoja sisältää myös suojan vilpillisestä kilpailusta vastaan teollisoikeuden suojelemista koskevan Pariisin yleissopimuksen, jäljempänä 'Pariisin yleissopimus', sellaisena kuin se on muutettuna Tukholman asiakirjalla vuonna 1967, 10 a artiklan mukaisesti.

### 197 Artikla

#### Yleiset periaatteet

1. Ottaen huomioon tämän osaston määräykset kukin osapuoli voi lakejaan ja asetuksiaan laatiessaan tai muuttaessaan käyttää hyväksi monenvälisissä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa sopimuksissa sallittuja poikkeuksia ja joustoja erityisesti silloin, kun ne ottavat käyttöön toimenpiteitä kansanterveyden ja ravinnon suojelemiseksi sekä lääkkeiden saatavuuden takaamiseksi.

2. Osapuolet tunnustavat Dohassa pidetyn neljännen ministerikokouksen julistuksen merkityksen ja erityisesti WTO:n ministerikokouksessa 14 päivänä marraskuuta 2001 annetun TRIPS-sopimusta ja kansanterveyttä koskevan Dohan julistuksen ja sen myöhemmän kehityksen merkityksen. Tämän osaston oikeuksia ja velvoitteita tulkittaessa ja täytäntöönpannassa osapuolet varmistavat, että kyseistä julistusta noudatetaan.

3. Osapuolet osallistuvat WTO:n yleisneuvoston 30 päivänä elokuuta 2003 TRIPS-sopimuksesta ja kansanterveydestä annetun Dohan julistuksen 6 kohdasta tekemän päätöksen ja Genevessä 6 päivänä joulukuuta 2005 tehdyn TRIPS-sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanoon ja noudattavat niitä.

4. Osapuolet tunnustavat myös, että on tärkeää edistää kansanterveyttä, innovointia sekä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevasta

yleisestä strategiasta ja toimintasuunnitelmasta maailman terveyskokouksessa 24 päivänä toukokuuta 2008 annetun päätöslauselman WHA 61.21 täytäntöönpanoa.

5. TRIPS-sopimuksen mukaisesti millään tämän osaston määräyksillä ei estetä osapuolta ottamasta käyttöön toimenpiteitä, joita tarvitaan oikeuksien haltijoiden toimesta tapahtuvan teollis- ja tekijänoikeuksien väärinkäytön estämiseksi samoin kuin sellaisen menettelyn estämiseksi, joka kohtuuttomasti rajoittaa kauppaa tai vaikuttaa haitallisesti kansainväliseen teknologian siirtoon.

6. Osapuolet tunnustavat, että teknologian siirto edistää kansallisten toimintavalmiuksien tehostamista järkevän ja toteutettavissa olevan teknologisen perustan luomista var-  
ten.

7. Osapuolet tunnustavat tieto- ja viestintäteknologioiden vaikutuksen kirjallisten ja taiteellisten teosten, taiteellisten esitysten, äänitteiden ja lähetyksen käytössä ja siitä johtuvan tarpeen suojella tekijänoikeutta ja sen lä-  
hioikeuksia digitaalisessa ympäristössä.

#### 198 Artikla

##### Kansallinen kohtelu

Kukin osapuoli myöntää teollis- ja tekijänoikeuksien suojan <sup>(61)</sup> osalta toisen osapuolen kansalaisille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin omille kansalaisilleen, jollei TRIPS-sopimuksen 3 ja 5 artiklassa määrätyistä poikkeuksista muuta johdu.

#### 199 Artikla

##### Suosituimmuuskohtelu

Teollis- ja tekijänoikeuksien suojan osalta mikä tahansa etu, suosiminen, etuoikeus tai vapautus, jonka osapuoli myöntää minkä tahansa toisen maan kansalaisille, on myönnettävä heti ja ehdoitta toisten osapuolten kansa-

laisille, jollei TRIPS-sopimuksen 4 ja 5 artiklassa määrätyistä poikkeuksista muuta johdu.

#### 200 Artikla

##### Sammuminen

Kukin osapuoli voi vapaasti määrätä omista säännöksistään, jotka koskevat teollis- ja tekijänoikeuksien sammumista, jollei TRIPS-sopimuksen määräyksistä muuta johdu.

#### 2 LUKU

### Biologisen monimuotoisuuden suojelu ja perinteinen tieto

#### 201 Artikla

1. Osapuolet tunnustavat biologisen monimuotoisuuden ja sen osien ja niihin liittyvän alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen perinteisen tiedon, keksintöjen ja menettelytapojen merkityksen ja arvon <sup>(62)</sup>. Osapuolet vahvistavat lisäksi täysivaltaiset oikeutensa omiin luonnonvaroihinsa ja tunnustavat biodiversiteettisopimuksessa määrätyt oikeutensa ja velvollisuutensa geenivarojen saatavuuden ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisen ja tasapuolisen jaon osalta.

2. Osapuolet tunnustavat alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen osuuden ennen, nyt ja tulevaisuudessa biologisen monimuotoisuuden ja kaikkien sen osien säilyttämisessä ja kestävässä käytössä sekä yleisesti ottaen alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen perinteisen tiedon <sup>(63)</sup> osuuden kansakuntien kulttuurin sekä taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta.

3. Jollei osapuolten kansallisesta lainsäädännöstä muuta johdu, niiden on biodiversiteettisopimuksen 8 artiklan j kohdan mukaisesti kunnioitettava, suojeltava ja ylläpidettävä perinteisiä elämäntapoja noudattavien al-

<sup>(61)</sup> Tämän sopimuksen 198 ja 199 artiklaa sovellettaessa 'suoja' käsittää seikat, jotka vaikuttavat teollis- ja tekijänoikeuksien saatavuuteen, hankintaan, laajuuteen, voimassapitoon ja täytäntöönpanoon, samoin kuin ne seikat, jotka vaikuttavat tässä osastossa erityisesti mainittujen teollis- ja tekijänoikeuksien käyttöön.

<sup>(62)</sup> Alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen käsitteeseen sisältyy tarvittaessa afroamerikkalainen väestö.

<sup>(63)</sup> Osapuolet hyväksyvät, että perinteisen tiedon käsitteestä keskustellaan asianmukaisilla kansainvälisillä foorumeilla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän luvun määräysten täytäntöönpanoa.

kuperäis- ja paikallisyhteisöjen tietämystä, keksintöjä ja menettelytapoja sikäli kuin niillä on vaikutusta biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseen ja kestäväään käyttöön sekä edistettävä niiden laajempaa soveltamista tämän tietämyksen, keksintöjen ja menettelytapojen haltijoiden etukäteen antamalla tiedoisella suostumuksella sekä rohkaistava tällaisen tietämyksen, keksintöjen ja menettelytapojen hyödyntämisen tuomien etujen jakamista tasapuolisesti.

4. Biodiversiteettisopimuksen 15 artiklan 7 kohdan mukaisesti osapuolet vahvistavat velvollisuutensa toteuttaa toimenpiteitä geenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaiseksi ja tasapuoliseksi jakamiseksi. Osapuolet tunnustavat myös, että yhteisesti sovittuihin ehtoihin voi sisältyä hyötyjen jakamista koskevia velvollisuuksia, jotka liittyvät geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon käytöstä johtuviin teollis- ja tekijänoikeuksiin.

5. Kolumbia ja EU-osapuoli toimivat yhteistyössä geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon, keksintöjen ja menettelytapojen väärinkäytön selvittämisessä sellaisten kansainvälisen ja kansallisen lainsäädännön määräysten mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, joiden avulla tätä kysymystä voidaan tarvittaessa käsitellä.

6. Jollei kansallisesta lainsäädännöstä ja kansainvälisestä oikeudesta muuta johdu, osapuolet toimivat yhteistyössä sen varmistamiseksi, että teollis- ja tekijänoikeudet eivät ole vastoin niiden biodiversiteettisopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia, vaan tukevat niitä siltä osin kuin ne koskevat osapuolten alueella olevien alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen geenivaroja ja niihin liittyvää perinteistä tietoa. Osapuolet vahvistavat geenivarojen toimittajamaiden osalta biodiversiteettisopimuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa toteuttaa toimenpiteitä kyseisiä geenivaroja hyödyntävän teknologian saatavuuden ja siirron mahdollistamiseksi yhteisesti sovituin ehdoin. Tätä määräystä sovelletaan rajoittamatta TRIPS-sopimuksen 31 artiklan mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamista.

7. Osapuolet tunnustavat, että on hyödyllistä edellyttää geenivarojen ja niihin liittyvän

perinteisen tiedon alkuperän tai lähteen ilmoittamista patenttihakemuksissa, koska se edistää geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon käytön avoimuutta.

8. Osapuolet panevat kyseisen edellytyksen täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti tukeakseen geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon, keksintöjen ja menettelytapojen saatavuutta säätelevien määräysten noudattamista.

9. Osapuolet pyrkivät helpottamaan tietojenvaihtoa geenivaroja ja niihin liittyvää perinteistä tietoa koskevista patenttihakemuksista ja myönnettyistä patenteista, jotta kyseisiä tietoja voidaan hyödyntää sisällön tutkimisessa erityisesti tekniikan tasoa määritettäessä.

10. Jollei tämän osaston 6 luvun (Yhteistyö) määräyksistä muuta johdu, osapuolet toimivat yhteistyössä yhteisesti sovituin ehdoin patenttitutkijoiden kouluttamiseksi geenivariin ja niihin liittyvään perinteiseen tietoon liittyvien patenttihakemusten tutkimista varten.

11. Osapuolet tunnustavat, että tärkeitä tietoja sisältävät tietokannat tai digitaaliset kirjastot ovat hyödyllisiä välineitä tutkittaessa geenivariin ja niihin liittyvään perinteiseen tietoon liittyvien keksintöjen patentoitavuutta.

12. Sovellettavan kansainvälisen oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti osapuolet sopivat toimivansa yhteistyössä kansallisten kehysten soveltamiseksi geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon, keksintöjen ja menettelytapojen käyttöön.

13. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella tarkastella tätä lukua uudelleen monenvälisten neuvottelujen tulosten ja päätelmien perusteella.

## 3 LUKU

**Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat mää-  
räykset****1 j a k s o****T a v a r a m e r k i t**

## 202 Artikla

**Kansainväliset sopimukset**

1. Osapuolet noudattavat Pariisin yleissopimuksen ja TRIPS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

2. Euroopan unioni ja Kolumbia liittyvät Madridissa 27 päivänä kesäkuuta 1989 hyväksyttyyn tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Madridin sopimukseen liittyvään pöytäkirjaan, jäljempänä 'Madridin pöytäkirja', 10 vuoden kuluessa tämän sopimuksen allekirjoittamisesta. Perun on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet Madridin pöytäkirjaan liittymiseksi.

3. Euroopan unionin ja Perun on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet Genevessä 27 päivänä lokakuuta 1994 hyväksytyn tavaramerkkilainsäädäntöä koskevan yleissopimuksen noudattamiseksi. Kolumbian on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet tavaramerkkilainsäädäntöä koskevaan yleissopimukseen liittymiseksi.

## 203 Artikla

**Rekisteröinnin edellytykset**

Mikä tahansa merkki tai merkkien yhdistelmä, jolla tietyn yrityksen tavarat tai palvelut voidaan erottaa toisten yritysten tavaroista tai palveluista, voi olla markkinoilla tavaramerkki. Merkit voivat muodostua erityisesti sanoista, myös sanayhdistelmistä, henkilönimistä, kirjaimista, numeroista, kuvailevista elementeistä, äänistä ja värien yhdistelmistä sekä mistä tahansa kyseisten merkien yhdistelmistä. Jos merkit eivät luonnostaan kykene erottamaan asianomaisia tavaroita tai palveluja, osapuoli voi asettaa rekisteröinnin edellytykseksi, että erottamiskyky on hankittu käytön perusteella. Osapuoli voi

vaatia edellytyksenä rekisteröinnille, että merkit ovat silmin havaittavissa.

## 204 Artikla

**Rekisteröintimenettely**

1. Osapuolet käyttävät Nizzassa 15 päivänä kesäkuuta 1957 hyväksytyssä tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevassa Nizzan sopimuksessa ja sen voimassa olevissa muutoksissa vahvistettua luokitusta niiden tavaroiden ja palvelujen luokitteluksi, joihin tavaramerkkejä sovelletaan.

2. Kukin osapuoli <sup>(64)</sup> perustaa tavaramerkkien rekisteröintijärjestelmän, jossa jokainen tavaramerkkien hallintoelimen lopullinen päätös laaditaan kirjallisesti ja perustellaan asianmukaisesti. Tavaramerkin rekisteröinnin hylkäävän päätöksen perustelut ilmoitetaan kirjallisesti hakijalle, jolla on mahdollisuus riitauttaa kyseinen hylkäävä päätös ja hakea oikeusteitse muutosta lopulliseen hylkäävään päätökseen. Kukin osapuoli antaa mahdollisuuden vastustaa tavaramerkkien rekisteröintihakemuksia. Tällaisten vastustusmenettelyjen on oltava kontradiktoriaalisia. Kukin osapuoli tarjoaa yleisesti saataville sähköisen tietokannan tavaramerkkihakemuksista ja tavaramerkkien rekisteröinneistä.

## 205 Artikla

**Tunnetut tavaramerkit**

Osapuolet toimivat yhteistyössä Pariisin yleissopimuksen 6 a artiklassa ja TRIPS-sopimuksen 16 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tunnettujen tavaramerkkien suojelun tehostamiseksi.

<sup>(64)</sup> EU-osapuolen osalta tämän kohdan velvollisuudet koskevat Euroopan unionia vain sen yhteisön tavaramerkin osalta.

## 206 Artikla

**Poikkeukset tavaramerkillä myönnettyihin oikeuksiin**

1. Edellyttäen, että tavaramerkin haltijan ja kolmansien osapuolien oikeutettu etu otetaan huomioon, kunkin osapuolen on säädettävä niiden oman nimen ja osoitteen tai tavaroiden tai palvelujen lajia, laatua, määrää, käyttötarkoitusta, arvoa tai maantieteellistä alkuperää, tavaroiden valmistusajankohtaa tai palvelujen suoritusajankohtaa taikka muita tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksia kuvaavien termien oikeudenmukaisesta käytöstä kaupankäynnissä rajoitettuna poikkeuksena <sup>(65)</sup> tavaramerkkioikeuksiin.

2. Kunkin osapuolen on myös säädettävä rajoitetuista poikkeuksista, joilla henkilön sallitaan käyttää tavaramerkkiä silloin, kun sen käyttäminen on tarpeen tavarain tai palvelun, erityisesti lisätarvikkeiden tai varaosien, käyttötarkoituksen osoittamiseksi edellyttäen, että sitä käytetään hyvän liiketavan mukaisesti.

**2 j a k s o****Maantieteelliset merkinnät**

## 207 Artikla

**Tämän jakson soveltamisala**

Osapuolen alueelta peräisin olevien maantieteellisten merkintöjen tunnustamisen ja suojaamisen osalta sovelletaan seuraavaa:

a) tässä osastossa maantieteellisillä merkinnöillä tarkoitetaan merkintöjä, jotka muodostuvat tietyn maan, alueen tai paikkakunnan nimestä tai nimestä, joka ei ole tietyn maan, alueen tai paikkakunnan nimi mutta joka viittaa tiettyyn maantieteelliseen alueeseen ja jonka avulla tuotteen tunnistetaan olevan peräisin asianomaiselta alueelta, kun tuotteen tietty laatu, maine tai muu ominais-

piirre juontuu yksinomaan tai pääosin siitä maantieteellisestä ympäristöstä luontoineen ja inhimillisine tekijöineen, jossa tuote on valmistettu;

b) osapuolen maantieteellisiin merkintöihin, jotka toisen osapuolen on suojattava, sovelletaan tätä osastoa vain, jos ne on sellaisiksi tunnustettu ja julistettu alkuperämaassa;

c) kukin osapuoli suojaa liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 lueteltujen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien maantieteelliset merkinnät 208 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti tämän sopimuksen voimaantulosta lähtien;

d) muiden tuotteiden kuin liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 lueteltujen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien maantieteelliset merkinnät voidaan suojata kunkin osapuolen lakien ja asetusten mukaisesti. Osapuolet hyväksyvät, että liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 2 luetellut maantieteelliset merkinnät on suojattu maantieteellisinä merkintöinä alkuperämaassa;

e) osapuolen alueelta peräisin oleviin tuotteisiin liittyvien maantieteellisten merkintöjen käyttö <sup>(66)</sup> varataan yksinomaan niille tuottajille, valmistajille tai käsityöläisille, joiden tuotanto- tai valmistustilat sijaitsevat kyseisestä merkinnästä tunnistettavan tai kyseisellä merkinnällä yksilöidyn osapuolen paikkakunnalla tai alueella;

f) jos osapuoli ottaa käyttöön maantieteellisten merkintöjen käytön sallimista koskevan järjestelmän tai ylläpitää sitä, kyseistä järjestelmää sovelletaan ainoastaan sen alueelta peräisin oleviin maantieteellisiin merkintöihin;

g) julkisilla tai yksityisillä elimillä, jotka edustavat maantieteellisten merkintöjen edunsaajia, tai kyseiseen tarkoitukseen nimeillä elimillä on oltava käytössään meka-

<sup>(65)</sup> Rajoitettuna poikkeuksena pidetään poikkeusta, joka sallii kolmansien osapuolten käyttää markkinoilla kuvaavaa termiä ilman oikeudenhaltijan suostumusta edellyttäen, että kyseinen käyttö tapahtuu vilpittömässä mielessä eikä sitä käytetä tavaramerkkinä.

<sup>(66)</sup> Tässä alakohdassa 'käyttö' tarkoittaa maantieteellisen merkinnän yksilöimän tuotteen tuotantoa ja/tai jalostusta ja/tai valmistusta.

nismit suojattujen maantieteellisten merkintöjen käytön tehokkaaksi valvomiseksi; ja

h) tämän osaston mukaisesti suojattuja maantieteellisiä merkintöjä ei pidetä niiden yksilöimän tuotteen yleisenä tai geneerisenä nimityksenä niin kauan kuin ne suojataan alkuperämaassaan.

#### 208 Artikla

##### Vakiintuneet maantieteelliset merkinnät

1. Saatuaan vastaväitteiden esittämistä koskevan menettelyn päätökseen ja tarkasteltuaan liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 lueteltuja Euroopan unionin maantieteellisiä merkintöjä, jotka EU-osapuoli on rekisteröinyt, Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat suojaavat kyseisiä maantieteellisiä merkintöjä tässä jaksossa vahvistetun suojan tason mukaisesti.

2. Saatuaan vastaväitteiden esittämistä koskevan menettelyn päätökseen ja tarkasteltuaan liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 lueteltuja Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan maantieteellisiä merkintöjä, jotka kyseinen Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa on rekisteröinyt, EU-osapuoli suojaa kyseisiä maantieteellisiä merkintöjä tässä jaksossa vahvistetun suojan tason mukaisesti.

#### 209 Artikla

##### Uusien maantieteellisten merkintöjen lisääminen

1. Osapuolet sopivat mahdollisuudesta lisätä uusia maantieteellisiä merkintöjä liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäykseen 1 saatuaan päätökseen vastaväitteiden esittämistä koskevan menettelyn ja tarkasteltuaan maantieteellisiä merkintöjä 208 artiklan mukaisesti.

2. Osapuoli, joka haluaa lisätä uuden maantieteellisen merkinnän liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 olevaan luettelonsa, toimittaa toiselle osapuolelle asiaa koskevan pyynnön teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitean puitteissa.

3. Päivä, josta lähtien suojaa sovelletaan, on se päivä, jona hakemus toimitetaan toiselle osapuolelle. Tämä tietojenvaihto tapahtuu teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitean puitteissa.

#### 210 Artikla

##### Maantieteellisten merkintöjen suojan laajuus

1. Osapuoli suojaa liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 luetellut toisen osapuolen maantieteelliset merkinnät sekä 209 artiklan mukaisesti lisätyt merkinnät ainakin seuraavien osalta:

a) kyseisten maantieteellisten merkintöjen kaikki kaupallinen käyttö:

i) samanlaisissa tai samankaltaisissa tuotteissa, jotka eivät ole maantieteellisen merkinnän tuote-eritelmän mukaisia; tai

ii) siltä osin kuin kyseisellä käytöllä hyödynnetään maantieteellisen merkinnän mainetta;

b) muiden kuin viinejä, maustettuja viinejä tai väkeviä alkoholijuomia osoittavien maantieteellisten merkintöjen muu sekaannusta aiheuttava luvaton käyttö<sup>(67)</sup>, myös silloin, jos nimeen on liitetty senkaltaisia merkintöjä kuin ”tyylinen”, ”tyyppinen”, ”jäljitelmä” tai muu samankaltainen merkintä, joka aiheuttaa sekaannusta kuluttajien keskuudessa; jos osapuoli muuttaa lainsäädäntöään muiden kuin viinejä, maustettuja viinejä ja väkeviä alkoholijuomia osoittavien maantieteellisten merkintöjen suojaamiseksi tässä sopimuksessa määrättyä suojaa korkeammalla tasolla, kyseinen osapuoli laajentaa tämän suojan koskemaan liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 lueteltuja maantieteellisiä merkintöjä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän alakohdan määräysten soveltamista;

c) viinejä, maustettuja viinejä tai väkeviä alkoholijuomia osoittavien maantieteellisten merkintöjen osalta kaikki väärinkäyttö, jäljitelmät tai miellelyhtymät, ainakin tämäntyyppisten tuotteiden osalta, myös silloin, jos

<sup>(67)</sup> Ilmaisu ”luvaton käyttö” voi kattaa kaiken väärinkäytön, jäljitelmät tai miellelyhtymät.

tuotteen todellinen alkuperä on merkitty tai jos suojattu nimi on käännetty tai siihen on liitetty senkaltainen merkintä kuin ”tyylinen”, ”tyyppinen”, ”menetelmä”, ”tuotettu kuten”, ”jäljitelmä”, ”makuinen”, ”kaltainen” tai muu samankaltainen merkintä;

d) muut tuotteen lähtöpaikkaa, alkuperää, luonnetta tai olennaisia ominaisuuksia koskevat väärät tai harhaanjohtavat merkinnät, jotka on merkitty sisä- tai ulkopakkaukseen tai asianomaista tuotetta koskeviin mainoksiin ja jotka ovat omiaan antamaan väärän kuvan tuotteen alkuperästä; ja

e) kaikki muut käytännöt, jotka saattavat johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen todellisen alkuperän suhteen.

2. Jos osapuoli kolmannen maan kanssa neuvotellessaan ehdottaa kyseisen kolmannen maan maantieteellisen merkinnän suojaamista, ja tämä nimitys on homonyminen toisen osapuolen maantieteellisen merkinnän kanssa, toiselle osapuolelle on annettava tästä tieto ja mahdollisuus esittää huomautuksensa ennen kuin nimitys suojataan.

3. Osapuolet ilmoittavat toisilleen, jos maantieteellinen merkintä ei ole enää suojattu sen alkuperämaassa.

#### 211 Artikla

##### Suhde tavaramerkkeihin

1. Osapuolet kieltäytyvät rekisteröimästä tavaramerkkiä tai mitätöivät tavamerkin, jos siihen voidaan soveltaa suojattujen maantieteellisten merkintöjen käyttöä samanlaisissa tai samankaltaisissa tuotteissa koskevia 210 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja olosuhteita edellyttäen, että tavamerkin rekisteröintihakemus on jätetty sen jälkeen, kun maantieteellisen merkinnän suoja osapuolen alueella koskeva hakemus on jätetty.

2. Millään osapuolella ei ole velvollisuutta suojata maantieteellistä merkintää, jos hyvämaineisten tai tunnettujen tavaramerkkien kyseessä ollessa suoja on omiaan johtamaan kuluttajia harhaan tuotteen tunnistamisessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta osapuolen omassa lainsäädännössä säädettyjen niiden perusteiden soveltamista, joilla osapuoli voi evätä maantieteellisten merkintöjen suojan.

#### 212 Artikla

##### Yleiset säännöt

1. Osapuolet voivat vaihtaa lisätietoja teollis- ja tekijänoikeuksien alakomiteassa liitteen XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) lisäyksessä 1 luetelluilla maantieteellisillä merkinnöillä suojattujen tuotteiden teknisistä eritelmistä. Osapuolet voivat lisäksi helpottaa alueillaan sijaitsevia valvontaelimiä koskevien tietojen vaihtoa.

2. Mitkään tämän jakson määräykset eivät velvoita osapuolta suojaamaan maantieteellistä merkintää, joka ei ole suojattu tai jonka suoja on lakannut sen alkuperämaassa. Osapuoli, joka on maantieteellisen merkinnän alkuperäalue, ilmoittaa toisille osapuolille kyseisen maantieteellisen merkinnän suojan lakkaamisesta sen alkuperämaassa.

3. Sen osapuolen viranomaiset, jonka alueelta tuote on peräisin, hyväksyvät tässä jaksossa tarkoitettun tuotteen eritelmän ja sen muutokset.

#### 213 Artikla

##### Yhteistyö ja avoimuus

1. Osapuoli voi teollis- ja tekijänoikeuksien alakomiteassa pyytää toiselta osapuolelta tietoja siitä, ovatko tuotteet, joilla on tämän jakson mukaisesti suojattu maantieteellinen merkintä, asianomaisten tuotteiden eritelmien ja niiden muutosten mukaisia, sekä tarvittaessa tietoja yhteyspisteistä valvonnan helpottamiseksi.

2. Tämän jakson mukaisesti suojattujen toisen osapuolen maantieteellisten merkintöjen osalta kukin osapuoli voi antaa julkisesti saataville asianomaiset tuotteiden eritelmät tai niiden tiivistelmän sekä tiedot yhteyspisteistä valvonnan helpottamiseksi.

#### 214 Artikla

Tällä jaksolla ei rajoiteta osapuolten vapaakauppasopimuksissa aiemmin tunnustamia kolmansien maiden oikeuksia.

### 3 j a k s o

#### **Tekijänoikeus ja lähioikeudet**

##### *215 Artikla*

##### **Annettava suoja**

1. Osapuolet suojaavat mahdollisimman tehokkaalla ja yhdenmukaisella tavalla kirjailijoiden oikeudet kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiinsa. Osapuolet suojaavat myös esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien ja yleisradio-organisaatioiden oikeudet niiden esitysten, äänitteiden ja yleisradioinnin osalta.

2. Osapuolet noudattavat olemassa olevia oikeuksia ja velvollisuuksia, joista määrätään 9 päivänä syyskuuta 1886 tehdyssä kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamista koskevassa Bernin yleissopimuksessa, jäljempänä 'Bernin yleissopimus', 26 päivänä lokakuuta 1961 tehdyssä esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyriyten suojaamista koskevassa Rooman yleissopimuksessa, jäljempänä 'Rooman yleissopimus', ja 20 päivänä joulukuuta 1996 tehdyissä WIPO:n tekijänoikeussopimuksessa ja WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksessa.

##### *216 Artikla*

##### **Moraaliset oikeudet**

1. Kirjailijan taloudellisista oikeuksista riippumatta ja myös kyseisten oikeuksien siirron jälkeen kirjailijalla on vähintään teostensa tekijänoikeudet ja oikeus vastustaa teostensa vääristämistä, typistämistä tai muuta muuttamista taikka muita kyseisiä teoksia loukkaavia toimia, jotka vahingoittaisivat hänen kunniaansa tai mainettaan.

2. Kirjailijalle 1 kohdan mukaisesti annetut oikeudet pysyvät voimassa hänen kuolemansa jälkeen ainakin taloudellisten oikeuksien lakkaamiseen saakka, ja kyseisiä oikeuksia käyttävät ne henkilöt tai instituutiot, joille on annettu siihen oikeus sen maan lainsäädännössä, jossa suojaa vaaditaan.

3. Esiintyvän taiteilijan taloudellisista oikeuksista riippumatta ja myös kyseisten oi-

keuksien siirron jälkeen esiintyvällä taiteilijalla on elävien ääntä sisältävien esitystensä tai äänitteille tallennettujen esitystensä osalta oikeus vaatia tulla mainituksi esitystensä

esittäjänä, paitsi jos maininta on jätetty pois esityksen käyttötavan vuoksi, sekä oikeus vastustaa esitystensä vääristämistä, typistämistä tai muuta muuttamista, joka vahingoittaisi hänen mainettaan. Tätä kohtaa sovelletaan, ellei kansallisessa lainsäädännössä tunnustetuista muista moraalisisista oikeuksista muuta johdu.

4. Tässä artiklassa myönnettyjen oikeuksien turvaamiseksi käytettävät oikeuskeinot määräytyvät sen osapuolen lainsäädännön mukaan, jossa suojaa vaaditaan.

5. Kukin osapuoli voi antaa moraalisisille oikeuksille laajemman suojan kuin mitä tässä artiklassa määrätään.

##### *217 Artikla*

##### **Yhteisvalvontajärjestöt**

Osapuolet tunnustavat tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien yhteisvalvontajärjestöjen merkityksen niille annettujen oikeuksien tehokkaan valvonnan sekä teosten, esitysten tai äänitteiden käyttöön suhteutettujen palkkioiden tasapuolisen jakautumisen varmistamiseksi ottaen huomioon avoimuuden ja hyvät hallintokäytännöt kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

##### *218 Artikla*

##### **Tekijänoikeuksien voimassaoloaika**

1. Bernin yleissopimuksen 2 artiklan mukaiset kirjallisen tai taiteellisen teoksen tekijänoikeudet ovat voimassa tekijän eliniän ja 70 vuotta hänen kuolemansa jälkeen.

2. Jos tekijänoikeus kuuluu yhteisesti teoksen tekijäkumppaneille, 1 kohdassa tarkoitettu suojan voimassaoloaika on laskettava viimeisenä elossa olleen tekijäkumppanin kuolemasta.

3. Nimettömänä tai salanimellä julkaistuille teoksille tässä sopimuksessa määrätty suojan voimassaoloaika päättyy 70 vuotta teoksen saattamisesta laillisesti yleisön saataville. Jos tekijän käyttämä salanimi ei kuitenkaan ai-



heuta epäilystä tämän henkilöllisyydestä, on sovellettava 1 kohdassa määrättyä suojan voimassaoloaikaa. Jos nimettömänä tai salanimellä julkaistun teoksen tekijä paljastaa henkilöllisyytensä edellä mainittuna aikana, on sovellettava 1 kohdassa määrättyä suojan voimassaoloaikaa. Miltään osapuolelta ei vaadita suojan antamista nimettömänä tai salanimellä julkaistuilla teoksilla, joiden osalta on kohtuullista olettaa, että niiden tekijä on ollut kuollessaan 70 vuotta.

4. Kun muun teoksen kuin valokuvateoksen tai taideteollisen teoksen suojan voimassaoloaika lasketaan muulla perusteella kuin luonnollisen henkilön elämän perusteella, tällaisen voimassaoloajan on oltava vähintään 70 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin teos luvallisesti julkaistiin, tai, jos sitä ei ole luvallisesti julkaistu vähintään 50 kuluessa sen valmistumisesta, 70 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin teos valmistui.

5. Elokuvateoksen tai audiovisuaalisen teoksen suojan voimassaoloaika on vähintään 70 vuotta teoksen saattamisesta yleisön saataville tekijän suostumuksella tai, jos näin ei ole käynyt vähintään 50 vuoden kuluessa teoksen valmistumisesta, vähintään 70 vuotta sen valmistumisesta. Osapuoli voi vaihtoehtoisesti määrätä, että elokuvateoksen tai audiovisuaalisen teoksen suojan voimassaoloaika päättyy 70 vuotta kansallisen lainsäädännön mukaan tekijäksi nimetyn viimeisen elossa olevan henkilön kuolemasta.

#### 219 Artikla

##### **Lähioikeuksien voimassaoloaika**

1. Esittäjille tämän sopimuksen mukaan myönnettävä suoja on voimassa vähintään esityksen äänitteelle tallentamisvuoden lopusta lasketun 50 vuoden ajanjakson loppuun.

2. Äänitetuottajille tämän sopimuksen mukaan myönnettävä suoja on voimassa vähintään äänitteen julkaisemisvuoden lopusta lasketun 50 vuoden ajanjakson loppuun tai, jollei äänitettä ole julkaistu 50 vuoden kuluttua äänitteen tallentamisesta, ainakin 50 vuotta tallentamisvuoden lopusta.

3. Yleisradio-organisaatioille myönnettävän suojan on kestävä vähintään 50 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jona yleisradiointi tapahtui.

#### 220 Artikla

##### **Yleisradiointi ja yleisölle välittäminen**

1. Tässä artiklassa tarkoitetaan

— 'yleisradioinnilla' ilman johdinta tapahtuvaa äänien, kuvien ja äänien tai niitä edustavien merkkien lähettämistä yleisön vastaanotettavaksi; sellaisten lähettäminen satelliitin välityksellä on myös yleisradiointiä; salattujen signaalien lähettäminen on yleisradiointiä, jos yleisradio-organisaatio tai joku muu sen luvalla toimittaa yleisölle salauksen purkamiseen tarvittavat laitteet; ja

— esityksen tai äänitteen 'yleisölle välittämällä' millä tahansa välineellä paitsi yleisradioimalla tapahtuvaa esityksen äänien tai äänitteelle tallennettujen äänien tai ääniä edustavien merkkien välittämistä yleisölle. Tämän artiklan 3 kohtaa sovellettaessa 'yleisölle välittäminen' sisältää äänitteelle tallennettujen äänien tai ääniä edustavien merkkien saattamisen yleisön kuultaviin.

2. Esiintyjillä on esitystensä osalta yksinoikeus sallia

a) tallentamattomien esitystensä yleisradiointi ja yleisölle välittäminen, paitsi jos esitys jo on yleisradioimalla lähetetty esitys; ja

b) tallentamattomien esitystensä tallentaminen.

3. Esittäjillä ja äänitetuottajilla on oikeus kertakaikkiseen kohtuulliseen korvaukseen kaupallisessa tarkoituksessa julkaistun äänitteen suorasta tai välillisestä käyttämisestä yleisradiointiin tai mihin tahansa yleisölle välittämiseen. Osapuolten on lainsäädännössään säädettävä, että esittäjä tai äänitetuottaja tai molemmat voivat vaatia kertakaikkista kohtuullista korvausta käyttäjältä. Osapuolet voivat hyväksyä kansallista lainsäädäntöä, jossa esittäjän ja äänitetuottajan välisen sopimuksen puuttuessa määritetään ne ehdot, joiden mukaan esittäjät ja äänitetuottajat jakavat kertakaikkisen kohtuullisen korvauksen.

4. Kukin osapuoli antaa esiintyjille yksinoikeuden sallia tai kieltää tallennettujen esitystensä osalta seuraavat:

- a) suora tai välillinen kopiointi;
- b) myynti tai muu omistusoikeuden luovutus;
- c) alkuperäisen tallenteen tai sen kopioiden vuokraus yleisölle; ja
- d) tallennetun esityksen saattaminen yleisön saataviin johtimitse tai ilman johdinta siten, että yleisöllä on mahdollisuus päästä tutustumaan siihen itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.

5. Jos esiintyjät ovat luovuttaneet yleisön saataviin saattamista koskevan oikeuden tai vuokrausoikeuden, osapuoli voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti antaa esiintyjien säilyttää luovuttamattoman oikeuden kohtuulliseen korvaukseen, jonka laissa määritelly yhteisvalvontajärjestö voi kerätä.

6. Osapuolet voivat kansallisten lainsäädäntöjensä mukaisesti tunnustaa audiovisuaalisten teosten esittäjien luovuttamattoman oikeuden saada tallennettujen esitystensä yleisradioinnista tai muusta välittämisestä yleisölle kohtuullinen korvaus, jonka voi kerätä laissa määritelly yhteisvalvontajärjestö.

7. Osapuolet voivat säätää kansallisessa lainsäädännössään audiovisuaalisten teosten esittäjien oikeuksien rajoituksista tai niitä koskevista poikkeuksista tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa esityksen tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti loukkaa esittäjien oikeutettuja etuja.

8. Kukin osapuoli antaa yleisradioorganisaatioille yksinoikeuden sallia tai kieltää yleisradiointinsa edelleenlähetykset ainakin ilman johdinta.

#### *221 Artikla*

### **Teknisten toimenpiteiden suojaaminen**

Osapuolet noudattavat WIPO:n tekijänoikeussopimuksen 11 artiklan ja WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksen 18 artiklan määräyksiä.

#### *222 Artikla*

### **Oikeuksien hallinnointitietojen suoja**

Osapuolet noudattavat WIPO:n tekijänoikeussopimuksen 12 artiklan ja WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksen 19 artiklan määräyksiä.

#### *223 Artikla*

### **Taiteilijalla oleva oikeus taideteoksen jälleenmyyntiin**

1. Kukin osapuoli myöntää taideteoksen tekijälle ja tämän kuoltua hänen oikeudenomistajilleen luovuttamattoman oikeuden saada rojalti teoksen sellaisesta jälleenmyynnistä saaduista hinnoista, joka tapahtuu sen jälkeen, kun tekijä on luovuttanut teoksensa ensimmäisen kerran, sanotun kuitenkin rajoittamatta Bernin yleissopimuksen 14 b artiklan 2 kohdan soveltamista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua oikeutta sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti kaikkeen jälleenmyyntiin, joka tapahtuu huutokaupassa tai johon osallistuu taidekaupan ammattilaisia, kuten huutokauppakamareita, taidegallerioita tai muita taidekauppiaita.

## **4 j a k s o**

### **M a l l i t**

#### *224 Artikla*

### **Kansainväliset sopimukset**

Osapuolet pyrkivät kaikin kohtuullisin keinoin liittymään 2 päivänä heinäkuuta 1999 hyväksyttyyn teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvään Geneven asiakirjaan.

## 225 Artikla

**Mallien suojaa koskevat vaatimukset <sup>(68)</sup>**

1. Kukin osapuoli säätää sellaisten itsenäisesti luotujen mallien suojasta, jotka ovat uusia. Jos osapuolen lainsäädännössä niin säädetään, voidaan myös edellyttää, että tällaisilla malleilla on yksilöllinen luonne. Tällainen suoja on tarjottava rekisteröinnillä, ja sillä on myönnettävä niiden haltijoille yksinoikeus tämän jakson määräysten mukaisesti.

2. Sellaiselle mallille, jota sovelletaan tai joka sisältyy moniosaisen tuotteen osana olevaan tuotteeseen, voidaan myöntää 1 kohdan mukainen suoja ainoastaan, jos osa, sen jälkeen, kun se on sisällytetty moniosaiseen tuotteeseen <sup>(69)</sup>, pysyy näkyvässä tuotteen tavanomaisen käytön <sup>(70)</sup> aikana, ja siltä osin kuin nämä osan näkyvät piirteet itsessään täyttävät suojan myöntämistä koskevat vaatimukset.

## 226 Artikla

**Rekisteröinnillä saavutettavat oikeudet**

1. Rekisteröidyn mallin haltijalla on yksinoikeus estää kolmansia osapuolia ilman hänen suostumustaan ainakaan valmistamasta, myytäväksi tarjoamasta, myymästä, tuomasta maahan, viemästä maasta tai varastoimasta tällaista tuotetta taikka käyttämästä esineitä, joissa on tai jotka muodostavat suojatun mallin, kun sellaisiin toimiin ryhdytään kaupallisessa tarkoituksessa.

2. Rekisteröidyn mallin haltijalla on myös oikeus ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin

<sup>(68)</sup> Tämän jakson soveltamiseksi Euroopan unioni myöntää suojan myös rekisteröimättömälle mallille, jos se täyttää yhteisömallista 12 päivänä joulukuuta 2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 6/2002, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 18 päivänä joulukuuta 2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1891/2006, asetetut vaatimukset.

<sup>(69)</sup> Tässä jaksossa 'moniosaisella tuotteella' tarkoitetaan tuotetta, joka koostuu useista osista, jotka voidaan korvata tuotteen purkamisen ja uudelleen kokoamisen mahdollistavalla tavalla.

<sup>(70)</sup> Tässä jaksossa 'tavanomaisella käytöllä' tarkoitetaan loppukäyttäjän toimesta tapahtuvaa käyttöä, lukuun ottamatta kunnossapito-, huolto- ja korjaustöitä.

henkilöitä vastaan, jotka valmistavat tai markkinoivat tuotetta, jonka mallissa on vain vähäisiä eroja suojattuun malliin nähden tai jonka ulkoasu on samanlainen kuin suojatulla mallilla.

## 227 Artikla

**Suojan voimassaoloaika**

Teollismallin suojan voimassaoloaika on vähintään 10 vuotta rekisteröintihakemuksen jättämispäivästä. Osapuolet voivat ottaa käyttöön pitemmän suojan voimassaoloajan kansallisessa lainsäädännössään.

## 228 Artikla

**Poikkeukset**

1. Osapuolet voivat säätää rajoitettuja poikkeuksia mallien suojaan edellyttäen, että sellaiset poikkeukset eivät ole kohtuuttomasti ristiriidassa suojattujen mallien tavanomaisen käytön kanssa eivätkä kohtuuttomasti vahingoita suojatun mallin omistajan oikeutettuja etuja, ottaen huomioon kolmansien osapuolien oikeudet edut.

2. Mallisuoja ei ulotu malleihin, jotka määräytyvät kokonaan teknisten tai toiminnallisten seikkojen perusteella.

3. Mallioikeutta ei myönnetä tuotteen ulkoasun niille piirteille, jotka on välttämättä toisinnettava tarkalleen saman muotoisina ja kokoisina, jotta tuote, johon malli sisältyy tai johon sitä sovelletaan, voitaisiin mekaanisesti liittää toiseen tuotteeseen tai asentaa siihen, sen ympärille tai sitä vasten siten, että kumpikin tuote toimii tarkoitetulla tavalla.

4. Malli ei anna oikeuksia, jos se on vastoin yleistä järjestystä tai moraalia.

## 229 Artikla

**Suhde tekijänoikeuteen**

Mallioikeuden suojan sisältö voidaan suojata tekijänoikeuslainsäädännön mukaisesti, jos kyseisen suojan edellytykset täyttyvät. Kukin osapuoli määrittelee myönnettävän suojan laajuuden, ehdot sekä vaadittavan omaperäisyyden.

**5 j a k s o****P a t e n t i t***230 Artikla*

1. Osapuolet noudattavat 28 päivänä huhtikuuta 1977 Budapestissa tehdyn mikro-organismien tallettamisen kansainvälistä tunnistamista patentinhakumenettelyä varten koskevan Budapestin sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 26 päivänä syyskuuta 1980, 2–9 artiklaa.

2. Euroopan unioni pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin noudattamaan Genevessä 1 päivänä kesäkuuta 2000 tehtyä patenttilakisopimusta. Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat pyrkivät kaikin kohtuullisin keinoin liittymään patenttilakisopimukseen.

3. Jos farmaseuttisten tuotteiden tai maatalouskemikaalituotteiden <sup>(71)</sup> markkinointi osapuolen alueella edellyttää kyseisen alan toimivaltaisten viranomaisten lupaa, kyseinen osapuoli pyrkii kaikin keinoin käsittelemään lupahakemuksen nopeasti kohtuuttomien viivytysten välttämiseksi. Osapuolet toimivat yhteistyössä ja antavat toisilleen apua tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

4. Patentin kattamien farmaseuttisten tuotteiden osalta kukin osapuoli voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ottaa käyttöön mekanismin, jolla korvataan patentinhaltijalle patentin tosiasiallisen voimassaoloajan, joka alkaa kyseisen tuotteen ensimmäisestä

markkinointiluvasta kyseisen osapuolen alueella, kohtuuton lyhentäminen. Kyseisellä mekanismilla annetaan kaikki patentin yksinoikeudet, joihin sovelletaan samoja rajoituksia ja poikkeuksia kun alkuperäiseen patenttiin.

**6 j a k s o****T i e t t y j e n s ä ä n n e l t y j e n  
t u o t t e i d e n t i e t o s u o j a***231 Artikla*

1. Kukin osapuoli suojelee julkistamattomia testituloksia tai muita tietoja, jotka liittyvät farmaseuttisten tuotteiden <sup>(72)</sup> ja maatalouskemikaalituotteiden turvallisuuteen ja tehokkuuteen, TRIPS-sopimuksen 39 artiklan ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti ja jollei 4 kohdasta muuta johdu, osapuolen vaatiessa julkistamattomia turvallisuuteen ja tehokkuuteen liittyviä testituloksia tai muita tietoja edellytyksenä markkinointiluvan myöntämiselle sellaisille farmaseuttisille tuotteille tai maatalouskemikaalituotteille, joissa käytetään uusia kemiallisia yhdisteitä, kyseinen osapuoli myöntää farmaseuttisille tuotteille tavallisesti viiden vuoden yksinoikeuden kyseisen osapuolen alueella sovelletavan markkinointiluvan myöntämispäivästä ja kymmenen vuoden yksinoikeuden maatalouskemikaalituotteille; yksinoikeusajanjakson aikana kolmas osapuoli ei saa pitää tuotetta kaupan kyseisten tietojen perusteella, ellei hän esitä näyttöä suojellun tiedon haltijan nimenomaisesta suostumuksesta tai omia testituloksiaan.

3. Tässä artiklassa 'uudella kemiallisella yhdisteellä' tarkoitetaan yhdistettä, jonka käyttöä farmaseuttisessa tuotteessa tai maatalouskemikaalituotteessa ei ole aiemmin hy-

<sup>(71)</sup> Tässä osastossa 'maatalouskemikaalituotteilla' tarkoitetaan EU-osapuolen osalta tehoaineita ja yhtä tai useampaa tehoainetta sisältäviä valmisteita siinä muodossa, jossa ne toimitetaan käyttäjälle, ja jotka on tarkoitettu

a) suojelemaan kasveja tai kasvituotteita kaikilta haitallisilta organismeilta tai estämään tällaisten organismien vaikutus, jollei näitä aineita tai valmisteita jäljempänä toisin määritellä;

b) vaikuttamaan kasvien elintoimintoihin muulla tavoin kuin ravinteina (esimerkiksi kasvunsäätelyaineet);

c) vaikuttamaan kasvituotteiden säilyvyyteen, jolleivät nämä aineet tai tuotteet ole säilöntäaineita koskevien neuvoston tai komission erityissäännösten alaisia;

d) tuhoamaan epätoivottuja kasveja; tai

e) tuhoamaan kasvin osia tai estämään kasvien epätoivottua kasvua.

<sup>(72)</sup> Kolumbian ja EU-osapuolen osalta kyseinen suoja kattaa biologisten ja bioteknologian tuotteiden tietosuojan. Perun osalta kyseisiä tuotteita koskevien julkistamattomien tietojen tietosuoja koskee tietojen julkistamista sekä rehellisten kaupallisten käytäntöjen vastaisia käytäntöjä TRIPS-sopimuksen 39 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jos asiaa koskevaa erityislainsäädäntöä ei ole voimassa.

väksytty osapuolen alueella kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Osapuolten ei sen vuoksi tarvitse soveltaa tätä artiklaa sellaisiin farmaseuttisiin tuotteisiin, jotka sisältävät osapuolen alueella aiemmin hyväksyttyä kemiallista yhdistettä.

4. Osapuolet voivat säätää

a) poikkeuksista yleiseen etuun perustuvista syistä, kansallisissa hätätilanteissa tai muissa äärimmäisen kiireellisissä tapauksissa, kun on välttämätöntä saada kyseiset tiedot kolmansien osapuolten saataviin; ja

b) alueellaan sovellettavista lyhennetyistä myyntiluvan hyväksymismenettelyistä, jotka riippuvat toisen osapuolen myöntämästä myyntiluvasta. Kyseisessä tapauksessa luvan myöntämisen yhteydessä toimitettujen tietojen käytön yksinoikeus alkaa ensimmäisen markkinointiluvan myöntämispäivästä, jos lupa on myönnetty kuuden kuukauden kuluessa täydellisen hakemuksen jättämisestä.

5. Maatalouskemikaalituotteiden osalta osapuolet voivat säätää menettelyistä, joiden perusteella on mahdollista siirtää julkistamattomia, turvallisuutta ja tehokkuutta koskevia tietoja selkärankaisiin eläimiin liittyvien testien tuloksista ja tutkimuksista tai viitata niihin. Suojan voimassaoloaikana kyseisiä tietoja käyttävä henkilö suorittaa korvauksen suojatun tiedon haltijalle. Korvauksesta aiheutuvat kustannukset on määritettävä oikeuden mukaisella, tasapuolisella, avoimella ja syrjimättömällä tavalla. Oikeus kyseiseen korvaukseen on voimassa yhtä kauan kuin turvallisuutta ja tehokkuutta koskevan julkistamattoman tiedon suoja.

6. Edellä olevan 197 artiklan 5 kohdan määräysten mukaisesti tässä artiklassa määrätty suoja ei estä osapuolta ottamasta käyttöön toimenpiteitä teollis- ja tekijänoikeuksien väärinkäytön tai kauppaa kohtuuttomasti rajoittavien käytäntöjen torjumiseksi.

## 7 j a k s o

### K a s v i l a j i k k e e t

#### 232 Artikla

Osapuolet toimivat yhteistyössä 19 päivänä maaliskuuta 1991 tarkistettuun uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskevaan kansain-

väliseen yleissopimukseen, jäljempänä 'UPOV-yleissopimus', perustuvan kasvilajikkeiden suojelun ja kyseisen yleissopimuksen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun jalostajan oikeuksia koskevan valinnaisen poikkeuksen edistämiseksi ja varmistamiseksi.

## 8 j a k s o

### V i l p i l l i n e n k i l p a i l u

#### 233 Artikla

1. Kukin osapuoli myöntää tehokkaan suojan vilpillistä kilpailua vastaan Pariisin yleissopimuksen 10 a artiklan mukaisesti. Tämän vuoksi kaikkia kaupankäynnissä toteutettavia teollisoikeutta koskevia tekoja, jotka ovat rehellisten kaupallisten käytäntöjen vastaisia, pidetään vilpillisinä kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti tätä artiklaa voidaan soveltaa rajoittamatta tämän osaston mukaisesti myönnettyä suojaa.

#### 4 LUKU

### Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpano

## 1 j a k s o

### Y l e i s e t m ä ä r ä y k s e t

#### 234 Artikla

1. Kukin osapuoli säätää tässä luvussa määrätystä toimenpiteistä, menettelyistä ja oikeussuojakeinoista, jotka ovat välttämättömiä 196 artiklan 5 kohdan a–i alakohdassa määriteltyjen teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon varmistamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta osapuolten TRIPS-sopimuksen ja erityisesti sen III osan mukaisen oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamista.

2. Tämän luvun mukaisiin määräyksiin kuuluvat nopeat, tehokkaat ja oikeasuhteiset toimenpiteet, menettelyt ja oikeussuojakeinot loukkausten ehkäisemiseksi, ja niitä on sovellettava siten, että vältetään luomasta estei-

tä lailliselle kaupankäynnille ja annetaan ta-  
keet niiden väärinkäytön estämiseksi.

3. Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön-  
panoa koskevien menettelyjen on oltava oi-  
keudenmukaisia ja tasapuolisia, ne eivät saa  
olla liian monimutkaisia tai kalliita eivätkä  
ne saa sisältää kohtuuttomia määräaikoja tai  
johtaa aiheettomiin viivytyksiin.

4. Tässä luvussa ei aseteta osapuolille mi-  
tään velvollisuuksia perustaa lainsäädännön  
yleisestä täytäntöönpanojärjestelmästä erillis-  
tä järjestelmää teollis- ja tekijänoikeuksien  
täytäntöönpanoa varten eikä mitään velvolli-  
suutta, joka liittyy varojen jakamiseen teollis-  
ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa ja  
yleensä lainsäädännön täytäntöönpanoa var-  
ten.

## 2 j a k s o

### **Siviilioikeudelliset ja hallinnolliset oikeussuoja- keinot ja menettelyt**

#### *235 Artikla*

Tämän sopimuksen 237, 239 ja 240 artik-  
laa sovelletaan kaupallisessa laajuudessa to-  
teutettuihin toimiin, ja osapuolet voivat so-  
veltaa kyseisissä artikloissa määrättyjä toi-  
menpiteitä muihin toimiin, jos tämä on sallit-  
tua osapuolen kansallisen lainsäädännön mu-  
kaan.

#### *236 Artikla*

### **Oikeutetut hakijat**

1. Kunkin osapuolen on myönnettävä seu-  
raaville oikeus pyytää tässä jaksossa ja  
TRIPS-sopimuksen III osassa tarkoitettujen  
toimenpiteiden soveltamista sekä oikeus  
aloittaa menettelyt ja hakea oikeussuojaa:

a) teollis- ja tekijänoikeuksien haltijat osa-  
puolen sovellettavan lainsäädännön mukai-  
sesti;

b) kaikki muut henkilöt, joilla on oikeus  
käyttää näitä oikeuksia, erityisesti yksin-  
omaisten käyttöluvan haltijat ja muut käyttö-  
luvan haltijat, jos osapuolen sovellettava  
lainsäädäntö sen sallii ja mainitun lainsääd-  
ännön mukaisesti;

c) teollis- ja tekijänoikeuksia kollektiivises-  
ti hallinnoivat elimet, joilla on säännönmu-  
kaisesti tunnustettu oikeus edustaa teollis- ja  
tekijänoikeuksien haltijoita, jos osapuolen  
sovellettava lainsäädäntö sen sallii ja maini-  
tun lainsäädännön mukaisesti; ja

d) alan edunvalvonnasta vastaavat elimet,  
joilla on säännönmukaisesti tunnustettu oike-  
us edustaa teollis- ja tekijänoikeuksien halti-  
joita, jos osapuolen sovellettava lainsäädäntö  
sen sallii ja mainitun lainsäädännön mukai-  
sesti.

#### *237 Artikla*

### **Todistusaineisto**

Jos teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaus  
on toteutettu kaupallisessa laajuudessa, kun-  
kin osapuolen on toteutettava tarpeelliset  
toimenpiteet sen mahdollistamiseksi, että sen  
toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat tar-  
vittaessa antaa riidan osapuolen pyynnöstä  
vastapuolelle määräyksen toimittaa vastapuo-  
len hallussa olevia pankki-, rahoitus- tai kau-  
pallisia asiakirjoja edellyttäen, että luotta-  
muksellisten tietojen suoja taataan.

#### *238 Artikla*

### **Toimenpiteet todistusaineiston suojaamiseksi**

Kunkin osapuolen on säädettävä, että jo  
ennen pääasiaa koskevan oikeudellisen me-  
nettelyn alkamista toimivaltaiset oikeusvi-  
ranomaiset voivat sen henkilön hakemukses-  
ta, joka on esittänyt kohtuullisesti saatavissa  
olevaa todistusaineistoa, joka riittää tuke-  
maan hänen väitteitään hänen teollis- tai teki-  
jänoikeutensa loukkaamisesta tai tällaisen  
loukkaamisen uhasta, määrätä nopeita, teh-  
okkaita ja oikeasuhteisia väliaikaisia toimia  
väitettyyn loukkaamiseen liittyvän asiaan-  
kuuluvan todistusaineiston suojaamiseksi,  
edellyttäen, että luottamuksellisten tietojen  
suoja taataan. Nämä toimet voivat sisältää  
muun muassa riidanalaisten tavaroiden yksi-  
tyiskohtaisen kuvaamisen ja mahdollisen  
näytteiden oton tai, jos kansallinen lainsääd-  
äntö sen sallii, riidanalaisten tavaroiden ja  
soveltuvin tapauksissa näiden tavaroiden

valmistuksessa ja/tai jakelussa käytettyjen materiaalien ja välineiden sekä tavaroihin liittyvien asiakirjojen haltuunottamisen. Nämä toimenpiteet toteutetaan tarvittaessa vastapuolta kuulematta, erityisesti jos mahdollisesta viiveestä voi koitua korvaamatonta haittaa oikeudenhaltijalle tai jos todistusaineiston hävittämisen vaara on ilmeinen.

### 239 Artikla

#### Tiedonsaantioikeus

1. Kunkin osapuolen on säädettävä, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat teollis- tai tekijänoikeuden loukkausta koskevan oikeudellisen menettelyn yhteydessä kantajan perustellusta ja oikeasuhteisesta pyynnöstä määrätä, että teollis- tai tekijänoikeutta loukkaavien tavaroiden tai palvelujen alkuperästä ja jakeluverkosta annetaan tietoa; tiedonantovelvollinen on teollis- tai tekijänoikeuksia loukannut ja/tai kuka tahansa muu henkilö,

a) jonka on todettu pitävän hallussaan riidanalaisia tavaroita kaupallisessa laajuudessa;

b) joka on tavattu käyttämästä riidanalaisia palveluja kaupallisessa laajuudessa;

c) jonka on todettu tarjoavan loukkaavassa toiminnassa käytettäviä palveluja kaupallisessa laajuudessa; tai

d) jonka a, b tai c alakohdassa tarkoitettu henkilö on osoittanut osallistuneen kyseisten tavaroiden tuottamiseen, valmistukseen tai jakeluun tai näiden palvelujen tarjoamiseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin sisältyvät tapauksen mukaan

a) tuotteen tai palvelujen tuottajien, valmistajien, jakelijoiden, toimittajien ja muiden aikaisempien haltijoiden sekä aiottujen tukku- ja vähittäiskauppiaiden nimet ja osoitteet;

b) tiedot tuotettujen, valmistettujen, toimitettujen, vastaanotettujen tai tilattujen tavaroiden taikka palveluiden määrästä sekä niistä saaduista hinnoista.

3. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa sovelletaan rajoittamatta muita lakiin sisältyviä säännöksiä, jotka

a) antavat oikeudenhaltijalle oikeuden saada laajempia tietoja;

b) koskevat tämän artiklan nojalla ilmoitettujen tietojen käyttöä rikos- tai siviilioikeudellisessa menettelyssä;

c) koskevat vastuuta tiedonsaantioikeuden väärinkäytöstä;

d) antavat mahdollisuuden kieltäytyä sellaisten tietojen antamisesta, jotka pakottaisivat 1 kohdassa tarkoitettun henkilön myöntämään oman tai lähisukulaisensa osallistumisen teollis- tai tekijänoikeuden loukkaukseen; tai

e) koskevat tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä.

### 240 Artikla

#### Turvaamis- ja säilyttämistoimenpiteet

1. Kunkin osapuolen on kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti säädettävä, että sen oikeusviranomaiset voivat hakijan pyynnöstä määrätä mille tahansa osapuolelle väliaikaisen kiellon, jonka tarkoituksena on estää teollis- tai tekijänoikeuden välittömät loukkaukset tai kieltää väliaikaisesti ja, jos kansallinen lainsäädäntö sen mahdollistaa, tarvittaessa uhkasakon uhalla kyseisen oikeuden väitettyjen loukkausten jatkaminen tai asettaa jatkamisen ehdoksi oikeudenhaltijalle kuuluvan korvauksen takaamiseen tarkoitetut varauudet.

2. Väliaikaisella kiellolla voidaan myös määrätä takavarikoitaviksi tai markkinoilta poistettaviksi sellaiset tavarat, joiden epäillään loukkaavan teollis- tai tekijänoikeutta, jotta voidaan estää niiden saattaminen jakelukanavien piiriin tai levittäminen jakelukanavia pitkin.

### 241 Artikla

#### Korjaavat toimenpiteet

1. Kunkin osapuolen on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet säätääkseen, että sen toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat hakijan pyynnöstä ja rajoittamatta oikeudenhaltijalle loukkauksen johdosta kuuluvaa vahingonkorvausta sekä ilman minkäänlaista tästä johtuvaa korvausta oikeudenloukkaajalle määrätä, että sellaiset tavarat, joiden ne ovat todenneet loukkaavan teollis- tai tekijänoike-

utta, vedetään markkinoilta, poistetaan lopullisesti jakelukanavasta tai hävitetään. Toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat tarvittaessa määrätä myös näiden tavaroiden luomisessa tai valmistuksessa pääasiassa käytetyt materiaalit ja välineet hävitettäväksi.

2. Oikeusviranomaisten on määrättävä, että 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet toteutetaan oikeudenloukkaajan kustannuksella, jollei tämän esteeksi vedota erityisiin syihin.

#### 242 Artikla

##### Kiellot

Rajoittamatta TRIPS-sopimuksen 44 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamista kunkin osapuolen on säädettävä, että kun teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen toteava oikeuden päätös on tehty, oikeusviranomaiset voivat antaa loukkaajaa vastaan kieltotuomion, jonka tarkoituksena on kieltää loukkauksen jatkaminen. Jos osapuolen kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, kieltotuomion noudattamatta jättämisen varalta voidaan tarvittaessa määrätä uhkasakko tuomion noudattamisen varmistamiseksi <sup>(73)</sup>.

#### 243 Artikla

##### Vaihtoehtoiset toimenpiteet

Kukin osapuoli voi säätää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat soveltuviin tapauksissa määrätä sen henkilön pyynnöstä, johon 241 ja/tai 242 artiklassa säädetyt toimenpiteet voivat kohdistua, että vahingon kärsineelle osapuolelle maksetaan 241 ja/tai 242 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden soveltamisen sijasta rahallinen hyvitys, jos kyseinen henkilö on toiminut ilman tuottamusta tai laiminlyöntiä, jos kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpano aiheuttaisi tälle henkilölle suhteetonta vahinkoa ja jos vahin-

gon kärsineelle osapuolelle maksettavaa rahallista hyvitystä voidaan kohtuudella pitää tyydyttävänä.

#### 244 Artikla

##### Vahingonkorvaukset

1. Kunkin osapuolen on säädettävä, että kun sen oikeusviranomaiset määräävät vahingonkorvauksista,

a) ne ottavat huomioon kaikki asianmukaiset näkökohdat, kuten vahingon kärsineelle osapuolelle aiheutuneet kielteiset taloudelliset seuraukset, saamatta jäänyt voitto mukaan lukien, loukkaajaan saama perusteeton etu ja soveltuviin tapauksissa muut kuin taloudelliset tekijät, kuten oikeudenhaltijalle loukkauksen johdosta aiheutunut aineeton vahinko; tai

b) vaihtoehtona a alakohdan määräykselle oikeusviranomaiset voivat soveltuviin tapauksissa määrätä kiinteämääräisen vahingonkorvauksen esimerkiksi vähintään niiden rojaltien tai maksujen määrän perusteella, jotka oikeudenloukkaaja olisi joutunut suorittamaan, jos se olisi pyytänyt lupaa käyttää kyseistä teollis- ja tekijänoikeutta.

2. Jos oikeudenloukkaaja ei ole tietoisesti ryhtynyt loukkaavaan tekoon tai ryhtyi loukkaavaan tekoon ilman, että hänellä oli riittävät perusteet tietää ryhtyvänsä tällaiseen tekoon, osapuolet voivat säätää, että oikeusviranomaiset voivat määrätä voitot perittäviksi takaisin tai maksettavaksi vahingonkorvauksen, joka voi olla ennalta määrätty.

#### 245 Artikla

##### Oikeudenkäyntikulut

Kukin osapuoli varmistaa, että kohtuulliset ja oikeasuhteiset oikeudenkäyntikulut ja muut oikeudenkäynnin voittaneelle osapuolelle menettelystä aiheutuneet kulut, mukaan luettuna asianajajan palkkiot, kuuluvat yleensä oikeudenkäynnin hävinneen maksettaviksi, jollei se ole kohtuutonta tai muut syyt eivät sitä estä, kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

<sup>(73)</sup> Osapuolten on varmistettava, että tässä kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä voidaan soveltaa myös niihin, joiden palveluja on käytetty teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamiseksi, siinä määrin kuin ne ovat olleet osallisina prosessissa.



## 246 Artikla

**Tuomioistuinten päätösten julkistaminen**

Kunkin osapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeusviranomaiset voivat teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen johdosta aloitetussa oikeudellisessa menettelyssä kantajan pyynnöstä ja loukkaajan kustannuksella määrätä toteutettaviksi soveltuvia toimenpiteitä päätöstä koskevien tietojen levittämiseksi, mukaan lukien päätöksen julkistaminen ja sen julkaiseminen kokonaan tai osittain. Osapuolet voivat erityisolosuhteiden perusteella säätää muita tarkoituksenmukaisia julkistamistoimenpiteitä, näkyvät ilmoitukset mukaan lukien.

## 247 Artikla

**Olettama tekijänoikeudesta**

Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien täytännönpäntöön liittyviä, tässä sopimuksessa määrättyjä toimenpiteitä, menettelyitä ja oikeussuojakeinoja sovellettaessa:

a) jotta kirjallisen tai taiteellisen teoksen tekijää voidaan pitää, jollei toisin osoiteta, tekijänä ja sen johdosta oikeutettuna aloittamaan oikeudellinen menettely tekijänoikeutensa loukkaamisen johdosta, riittää, että hänen nimensä on tavanmukaisella tavalla ilmoitettu teoksessa. Tätä alakohtaa sovelletaan, vaikka kyseessä on tekijän salanimi, jos salanimen perusteella ei jää epäilystä tekijän henkilöllisyydestä;

b) edellä olevaa a kohtaa sovelletaan soveltuvin osin tekijänoikeuden lähioikeuksien haltijoihin heidän suojatun aineistonsa osalta.

## 248 Artikla

**Hallinnolliset menettelyt**

Siinä laajuudessa kuin siviilioikeudellisia seuraamuksia voidaan määrätä pääasiaa koskevassa hallinnollisessa menettelyssä, siinä noudatettavien periaatteiden on sisällöltään vastattava tämän jakson asiaa koskevissa määräyksissä vahvistettuja periaatteita.

## 249 Artikla

**Toimenpiteet rajalla**

1. Jollei tässä artiklassa toisin määrätä, kukin osapuoli ottaa käyttöön menettelyjä<sup>(74)</sup>, joilla varmistetaan, että oikeudenhaltija, jolla on pätevät perusteet epäillä, että voi tapahtua tekijänoikeutta tai tavaramerkkioikeutta loukkaavien tavaroiden<sup>(75)</sup> tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta, voi jättää toimivaltaisille viranomaisille kirjallisen hakemuksen, jotta tulliviranomaiset keskeyttäisivät tällaisten tavaroiden luovutuksen vapaaseen liikkeeseen tai pidättäisivät ne. Osapuolet arvioivat kyseisten toimenpiteiden soveltamista tavaroihin, joiden epäillä loukkaavan maantieteellistä merkintää.

2. Kukin osapuoli säätää, että kun tulliviranomaisilla on toimintansa kautta riittävät perusteet epäillä, että tavarat loukkaavat tekijänoikeutta tai tavaramerkkiä, kyseiset viran-

<sup>(74)</sup> Osapuolet ymmärtävät tämän siten, että ei ole velvoitetta soveltaa tällaisia menettelyjä sellaisten tavaroiden maahantuonnin osalta, jotka on saatettu markkinoille toisessa maassa joko oikeudenhaltijan toimesta tai hänen suostumuksellaan.

<sup>(75)</sup> Tätä määräystä sovellettaessa 'tekijänoikeutta tai tavaramerkkioikeutta loukkaavilla tavaroilla' tarkoitetaan

a) 'väärennetyjä tavaroita' eli

i) tavaroita, mukaan lukien niiden pakkaukset, jotka on luvattomasti varustettu tavaramerkillä, joka on samanlainen kuin tällaisille tavaroille asianmukaisesti rekisteröity tavaramerkki tai jota ei olennaisten tuntomerkkiensä perusteella voida erottaa tällaisesta tavaramerkistä ja joka siten loukkaa tavaramerkin haltijan oikeuksia;

ii) mitä tahansa tavaramerkkiä (logo, etiketti, tarra, esite, käyttöohje tai takuutodistus), jopa erillään esitettyinä, samoin edellytyksin kuin i alakohdassa tarkoitettuja tavaroita;

iii) pakkausmateriaalia, joka on varustettu väärennetyjen tavaroiden tavaramerkillä, yksinään esitettynä, samoin edellytyksin kuin i alakohdassa tarkoitettuja tavaroita;

b) 'laittomasti valmistettuja tavaroita' eli tavaroita, jotka ovat tai jotka sisältävät ilman tekijänoikeuden tai lähioikeuden tai mallioikeuden haltijan tai tämän kyseisen tavarantoimittajan valmistusmaassa asianmukaisesti valtuutetun henkilön suostumusta tehtyjä jäljennöksiä riippumatta siitä, onko kyseinen oikeus rekisteröity kansallisessa lainsäädännössä.

omaiset voivat lykätä viran puolesta kyseisten tavaroiden luovuttamista tai pitää ne hallussaan, jotta oikeudenhaltija voi vaatia kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn aloittamista 1 kohdan mukaisesti.

3. TRIPS-sopimuksen III osan 4 jaksossa vahvistettuja tuojaa koskevia oikeuksia tai velvoitteita sovelletaan myös tavaroiden viejään tai vastaanottajaan.

### 3 j a k s o

#### Palvelunvälittäjien vastuu

##### 250 Artikla

##### Välittäjien palvelujen käyttö

Osapuolet ovat tietoisia, että kolmannet osapuolet voivat käyttää välittäjien palveluita loukkaavaan toimintaan. Kunkin osapuolen on säädettävä tässä jaksossa määrätyistä toimista, jotka koskevat palvelunvälittäjiä silloin, kun ne eivät ole missään tekemisissä välitettävien tietojen kanssa, jotta voidaan varmistaa tietopalvelujen vapaa liikkuvuus sekä tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien täytännönpano digitaalisessa ympäristössä.

##### 251 Artikla

#### Palvelunvälittäjien vastuu: ”pelkkä siirto-toiminta”

1. Kunkin osapuolen on varmistettava, että jos tarjottava palvelu muodostuu palvelun vastaanottajan toimittamien tietojen siirrosta viestintäverkossa tai viestintäverkkoyhteyden tarjoamisesta, palvelun tarjoaja ei ole vastuussa siirretyistä tiedoista, edellyttäen, että palvelun tarjoaja

- a) ei ole siirron alkuunpanija;
- b) ei valitse siirron vastaanottajaa; ja
- c) ei valitse eikä muuta siirrettäviä tietoja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin siirtoon ja yhteyden tarjoamiseen liittyvät toimet käsittävät siirrettyjen tietojen automaattisen, tilapäisen ja lyhytaikaisen tallentamisen, sikäli kuin tallentamisessa on kyse yksinomaan siirron suorittamisesta viestintäverkossa eikä tallentamisen kesto ylitä siirtoon tarvittavaa kohtuullista aikaa.

3. Tämä jakso ei vaikuta tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen mahdollisuuteen vaatia kunkin osapuolen oikeusjärjestelmän mukaisesti palvelun tarjoajaa lopettamaan tai estämään oikeudenloukkaukset.

##### 252 Artikla

#### Palvelunvälittäjien vastuu: ”välimuistiin tallentaminen”

1. Kunkin osapuolen on varmistettava, että jos palvelun tarjoaminen muodostuu palvelun vastaanottajan toimittamien tietojen siirrosta viestintäverkossa, palvelun tarjoaja ei ole vastuussa tämän tiedon sellaisen automaattisen, tilapäisen ja lyhytaikaisen tallentamisen osalta, jonka suorittamisen ainoana tavoitteena on muille palvelun vastaanottajille niiden pyynnöstä myöhemmin tehtävän tiedonsiirron tehostaminen, edellyttäen, että palvelun tarjoaja

- a) ei muuta tietoja;
- b) noudattaa tiedonsaantia koskevia ehtoja;
- c) noudattaa tiedon päivitystä koskevia sääntöjä, jotka on ilmoitettu toimialalla laajalti hyväksytyllä ja käytetyllä tavalla;
- d) ei puutu toimialalla laajalti hyväksytyn ja käytetyn teknologian lailliseen käyttöön saadakseen tietoja talletetun tiedon käytöstä; ja

e) toimii viipymättä tallentamansa tiedon poistamiseksi tai sen saannin estämiseksi heti kun hän on saanut tosiasiallisesti tietoonsa sen, että tieto on poistettu sieltä, missä se alun perin oli verkossa, tai että kyseisen tiedon saanti on estetty taikka tuomioistuin tai hallintoviranomainen on määrännyt poistamaan kyseisen tiedon tai estämään sen saannin.

2. Tämä jakso ei vaikuta tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen mahdollisuuteen vaatia kunkin osapuolen oikeusjärjestelmän mukaisesti palvelun tarjoajaa lopettamaan tai estämään oikeudenloukkaukset.

## 253 Artikla

**Palvelunvälittäjien vastuu: säilytys  
("hosting")**

1. Jos palvelun tarjoaminen käsittää palvelun vastaanottajan toimittamien tietojen tallentamisen, kunkin osapuolen on varmistettava, että palvelun tarjoaja ei ole vastuussa palvelun vastaanottajan pyynnöstä tallennettujen tietojen osalta, edellyttäen, että

a) palvelun tarjoajalla ei ole tosiasiallista tietoa laittomasta toiminnasta tai tiedoista eikä hänen tiedossaan vahingonkorvausvaatimuksen kyseessä ollen ole tosiasioita tai olosuhteita, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä; tai

b) palvelun tarjoaja toimii viipymättä tietojen poistamiseksi tai niiden saannin estämiseksi heti saatuaan tiedon tällaisista seikoista.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, kun palvelun vastaanottaja toimii palvelun tarjoajan johdon tai määräysvallan alaisena.

3. Tämä jakso ei vaikuta tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen mahdollisuuteen vaatia kunkin osapuolen oikeusjärjestelmän mukaisesti palvelun tarjoajaa lopettamaan tai estämään oikeudenloukkaukset, eikä se myöskään vaikuta osapuolen mahdollisuuteen ottaa käyttöön menettelyjä, joita sovelletaan tietojen poistamiseen tai niiden saannin estämiseen.

## 254 Artikla

**Yleisen valvontavelvoitteen puuttuminen**

1. Osapuoli ei saa asettaa palvelun tarjoajille 251, 252 ja 253 artiklassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamisen osalta yleistä velvoitetta valvoa siirtämiään tai tallentamia tietoja eikä yleistä velvoitetta pyrkiä aktiivisesti saamaan selville laitonta toimintaa osoittavia tosiasioita tai olosuhteita.

2. Osapuolet voivat asettaa palvelun tarjoajille velvoitteen ilmoittaa välittömästi toimivaltaisille viranomaisille palvelun vastaanottajien toteuttamista laittomiksi väitettyistä toimista tai näiden antamista laittomiksi väitetyistä tiedoista taikka velvoitteen ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä tiedot, joiden avulla voidaan tun-

nistaa ne palvelujen vastaanottajat, joiden kanssa niillä on säilytyssovimuksia.

## 5 LUKU

**Teknologian siirto**

## 255 Artikla

1. Osapuolet sopivat teknologian siirtoon vaikuttavia kansallisia ja kansainvälisiä toimintatapojaan ja -linjojaan koskevien kokeusten ja tietojen vaihdosta<sup>(76)</sup>. Tähän vaihtoon sisältyvät erityisesti toimenpiteet, joilla helpotetaan tiedonkulkua, yrityskumppanuuksia ja vapaaehtoisia lisenssi- ja alihankintasopimuksia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä edellytyksiin, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan luoda asianmukainen ympäristö osapuolten tiedeyhteisöjen kestäville suhteille ja lisätä osapuolten välisiä yhteyksiä, innovointia ja teknologian siirtoa edistäviä toimia, oikeudellisen kehyksen ja inhimillisen pääoman kehittämisen kaltaiset kysymykset mukaan lukien.

2. Osapuolten on helpotettava ja kannustettava tutkimusta, innovointia, teknologista kehittämistä ja osapuolten välistä teknologian siirtoa ja levittämistä, joka on suunnattu muun muassa yrityksille, viranomaisyksiköille, yliopistoille ja tutkimus- ja teknologiakeskuksille. Osapuolet edistävät tämän alan valmiuksien lisäämistä sekä henkilöstön vaihtoa ja koulutusta mahdollisuuksiensa mukaan.

3. Osapuolten on edistettävä tiede-, teknologia- ja innovaatiojärjestelmiensä yksiköiden ja asiantuntijoiden osallistumista hankkeisiin ja yhteisiin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioverkostoihin, joiden tarkoituksena on osapuolten valmiuksien lisääminen tieteen, teknologian ja innovoinnin alalla. Tällaisia järjestelyjä voivat olla

a) yhteinen tutkimuksen, innovoinnin ja teknologian kehitystoiminta ja yhteiset koulutushankkeet;

<sup>(76)</sup> Teknologian siirto sisältää teknologian saatavuuden ja käytön sekä teknologian kehittämisprosessin.

b) tiedemiesten, tutkijoiden, harjoittelijoiden ja teknisten asiantuntijoiden vierailut ja vaihdot;

c) tieteellisten seminaarien, konferenssien, symposiumien ja työryhmätapaamisten järjestäminen yhdessä sekä asiantuntijoiden osallistuminen näihin tapahtumiin;

d) yhteiset tutkimus-, kehittämis- ja innovointiverkostot;

e) laitteiden ja aineistojen vaihto ja yhteiskäyttö;

f) yhteisten toimien arvioinnin edistäminen ja tulosten levittäminen; ja

g) muut osapuolten sopimat toimet.

4. Osapuolten olisi harkittava tietojenvaihtojärjestelyjä, jotka liittyvät julkisin varoin rahoitettuihin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin.

5. EU-osapuoli helpottaa ja tukee alueensa instituutioille ja yrityksille myönnettävien sellaisten kannustimien käyttöä, joilla tuetaan teknologian siirtoa Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden instituutioille ja yrityksille, jotta ne voisivat rakentaa toimivan teknologia-perustan.

6. Kukin osapuoli pyrkii parhaansa mukaan arvioimaan mahdollisuuksiaan helpottaa osapuolten tämän artiklan mukaisesti harjoittamaan tutkimukseen, innovointiin ja teknologian kehitystoimintaan liittyvien tai siinä käytettävien tietojen ja laitteiden pääsyä alueelleen ja poistumista sieltä kunkin osapuolen alueella sovellettavien lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan lukien kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajärjestelmät ja niihin liittyvä lainsäädäntö.

## 6 LUKU

### ***Yhteistyö***

#### *256 Artikla*

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä tukeakseen tämän osaston mukaisten sitoumusten ja velvoitteiden täytäntöönpanoa.

2. Ellei XIII osaston (Tekninen apu ja kaupan valmiuksien kehittäminen) määräyksistä muuta johdu, yhteistyö koskee muun muassa seuraavia toimintoja:

a) tietojenvaihto teollis- ja tekijänoikeuksia sekä suojelu- ja täytäntöönpanosääntöjä kos-

kevasta oikeudellisesta kehiksestä sekä lainsäädännön kehittämisestä saatujen kokemusten vaihto EU-osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä;

b) teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta saatujen kokemusten vaihto EU-osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä;

c) valmiuksien parantaminen ja henkilöstön vaihto ja koulutus;

d) teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan tiedon edistäminen ja levittäminen muun muassa elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan edustajille sekä kuluttajien ja oikeudenomistajien tietojen lisääminen;

e) institutionaalisen yhteistyön kehittäminen esimerkiksi teollis- ja tekijänoikeuksista vastaavien virastojen välillä; ja

f) suurelle yleisölle suunnattu teollis- ja tekijänoikeuspolitiikkaa koskeva aktiivinen tiedotus ja koulutus.

#### *257 Artikla*

### **Teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea**

1. Osapuolet perustavat teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitean, joka seuraa tämän osaston määräysten täytäntöönpanoa. Alakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa, elleivät osapuolet toisin sovi. Kokoukset pidetään osapuolten sopimalla tavalla.

2. Teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea tekee päätöksensä yksimielisesti. Alakomitea voi vahvistaa työjärjestyksensä. Teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea vastaa 209 artiklassa tarkoitettujen tietojen arvioinnista ja ehdottaa kauppakomitealle muutoksia liitteessä XIII (Maantieteellisten merkintöjen luettelot) olevassa lisäyksessä 1 mainittuihin maantieteellisiin merkintöihin.

## VIII OSASTO

### **KILPAILU**

#### *258 Artikla*

### **Määritelmät**

1. Tässä osastossa

— 'kilpailulainsäädännöllä' tarkoitetaan

a) EU-osapuolen osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101, 102 ja 106 artiklaa, yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 139/2004 (EY:n sulautuma-asetus) ja niiden täytäntöönpanoasetuksia ja muutoksia;

b) Kolumbian ja Perun osalta soveltuvin osin seuraavia:

i) kansallista kilpailulainsäädäntöä, joka on annettu tai pidetty voimassa 260 artiklan mukaisesti, ja sen täytäntöönpanoasetuksia ja muutoksia; ja/tai

ii) Kolumbiassa tai Perussa sovellettavaa Andien yhteisön lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoasetuksia ja muutoksia;

— 'kilpailuviranomaisella' ja 'kilpailuviranomaisilla' tarkoitetaan

a) EU-osapuolen osalta Euroopan komissiota; ja

b) Kolumbian ja Perun osalta niiden kansallisia kilpailuviranomaisia.

2. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta toimivaltaan, jonka osapuolet ovat antaneet alueellisille ja kansallisille viranomaisilleen pannaan kilpailulainsäädäntönsä tehokkaasti ja johdonmukaisesti täytäntöön.

#### 259 Artikla

##### Tavoitteet ja periaatteet

1. Osapuolet tunnustavat, että vapaa kilpailu on tärkeää ja että kilpailunvastaiset toimintatavat voivat vääristää markkinoiden asianmukaista toimintaa, vaikuttaa taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen, talouden tehokkuuteen ja kuluttajien hyvinvointiin sekä heikentää tämän sopimuksen täytäntöönpanosta koituvia etuja, ja tämän vuoksi osapuolten on sovellettava kilpailupolitiikkaansa ja -lainsäädäntöään.

2. Osapuolet sopivat, että seuraavat menettelytavat eivät ole yhteensopivia tämän sopimuksen kanssa silloin, kun ne voivat vaikuttaa kauppaan ja sijoituksiin osapuolten välillä:

a) sopimukset, päätökset, suositukset tai yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen niiden kilpailulainsäädännössä tarkoitettulla tavalla;

b) määräävän aseman väärinkäyttö niiden kilpailulainsäädännössä tarkoitettulla tavalla; ja

c) yrityskeskittymät, jotka merkittävästi haittaavat tehokasta kilpailua erityisesti määräävän aseman luomisen tai vahvistumisen seurauksena niiden kilpailulainsäädännössä tarkoitettulla tavalla.

3. Osapuolet tunnustavat kilpailuviranomaistensa välisen yhteistyön ja koordinaation merkityksen tehokkaan kilpailupolitiikan ja lainsäädännön täytäntöönpanon edistämiseksi, 262 artiklan mukaiset ilmoitukset, neuvottelut, tietojenvaihto, tekninen apu ja kilpailun edistäminen mukaan lukien.

4. Osapuolet tukevat ja edistävät toimenpiteitä, joilla kehitetään kilpailua niiden lainkäyttöalueella tämän sopimuksen tavoitteidenmukaisesti.

#### 260 Artikla

##### Kilpailulainsäädäntö, -viranomaiset ja -politiikka

1. Kukin osapuoli pitää voimassa kilpailulainsäädännön, jolla puututaan 259 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin menettelytapoihin, ja määrää asianmukaiset seuraamukset kyseisten menettelytapojen käytöstä.

2. Kukin osapuoli perustaa tai pitää toiminnassa kilpailuviranomaisen, jonka vastuulla on kunkin osapuolen kilpailulainsäädännön tehokas täytäntöönpano ja jolla on tähän asianmukaiset välineet.

3. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää soveltaa niiden kilpailulainsäädäntöä avoimesti, viivytyksettä ja syrjimättömästi noudattaen oikeudenmukaisen menettelyn ja puolustautumisoikeuksien periaatteita.

4. Kukin osapuoli voi itsenäisesti laatia kilpailulainsäädäntönsä sekä kehittää sitä ja panna sen täytäntöön.

#### 261 Artikla

##### Yhteistyö ja tietojenvaihto

1. Osapuolet tekevät parhaansa mukaan yhteistyötä kilpailuviranomaistensa välityksellä

kilpailulainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa.

2. Osapuolen kilpailuviranomainen voi pyytää toisen osapuolen kilpailuviranomaista tekemään yhteistyötä täytäntöönpanoasioissa. Yhteistyö ei estä asianomaisia osapuolia tekemästä itsenäisiä päätöksiä.

3. Kilpailuviranomaiset voivat vaihtaa tietoja helpottaakseen kilpailulainsäädäntönsä tehokasta soveltamista.

4. Kun kilpailuviranomaiset vaihtavat tietoa ja tämän artiklan nojalla, ne ottavat huomioon lainsäädäntönsä asettamat rajoitukset.

5. Jos osapuoli katsoo, että toisen osapuolen alueella harjoitettu 259 artiklan 2 kohdassa määritelty kilpailuvastainen menettelytapa vaikuttaa kielteisesti molempien osapuolten alueella tai kyseisten osapuolten välisiin kauppasuhteisiin, kyseinen osapuoli voi pyytää, että toinen osapuoli aloittaa lainsäädäntönsä mukaiset täytäntöönpanotoimenpiteet.

6. Kilpailuviranomaiset voivat tehostaa yhteistyötään asianmukaisilla keinoilla tai välineillä etujensa ja valmiuksiensa mukaisesti.

#### 262 Artikla

### Ilmoittaminen

1. Osapuolen kilpailuviranomaisen on ilmoitettava hallintoresurssiensa sallimissa rajoissa toisen osapuolen kilpailuviranomaiselle kilpailulainsäädännön täytäntöönpanotoimista, jotka ilmoittavan kilpailuviranomaisen mielestä voivat vaikuttaa toisen osapuolen tärkeisiin etuihin<sup>(77)</sup>.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian edellyttäen, että tämä ei ole ilmoittavan osapuolen kilpailulainsäädännön vastaista tai vaikuta meneillään olevaan tutkintaan.

#### 263 Artikla

### Nimetyt monopolit ja valtionyritykset

1. Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta perustamasta tai ylläpitämästä

<sup>(77)</sup> Erityisesti silloin, kun ilmoittaminen voisi edistää ilmoituksen kohteena olevan kilpailuviranomaisen täytäntöönpanotoimenpiteiden tavoitteiden saavuttamista.

lainsäädäntönsä mukaisia julkisia tai yksityisiä monopoleja tai valtionyrityksiä<sup>(78)</sup>.

2. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että valtionyritykset ja nimetyt monopolit kuuluvat sen kilpailulainsäädännön soveltamisalaan siltä osin kuin tällaisen lainsäädännön soveltaminen ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä niitä suorittamasta niille määrättyjä julkisia erityistehtäviä.

3. Osapuolet eivät saa toteuttaa tai ylläpitää valtionyrityksiä tai nimettyjä monopoleja koskevia toimenpiteitä, jotka ovat tämän osaston määräysten vastaisia ja vääristävät kauppaa ja sijoituksia osapuolten välillä.

#### 264 Artikla

### Tekninen apu

1. Osapuolet tunnustavat teknisen avun merkityksen tässä osastossa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamisessa ja edistävää aloitteita kilpailukulttuurin kehittämiseksi.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisissa aloitteissa on keskityttävä muun muassa teknisten ja institutionaalisten valmiuksien parantamiseen kilpailupolitiikan toteuttamisen ja kilpailulainsäädännön täytäntöönpanon, henkilöstökoulutuksen ja kokemustenvaihdon aloilla.

#### 265 Artikla

### Neuvottelut

1. Osapuolten välisen ymmärryksen edistämiseksi tai tästä osastosta johtuvien erityisten kysymysten ratkaisemiseksi osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä hyväksyttävä neuvottelujen aloittaminen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sen kilpailulainsäädännön mukaisia toimia ja täyttä itsenäisyyttä neuvottelujen kohteena olevia aiheita koskevassa lopullisessa päätöksenteossa.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti neuvotteluja pyytävän osapuolen on ilmoitettava,

<sup>(78)</sup> Osapuolet ovat samaa mieltä siitä, että Kolumbian perustuslain 336 §:n nojalla perustetut "monopolios rentísticos" -monopolit kuuluvat nimettyjen monopolien ja valtionyritysten ryhmään.

miten kyseinen kysymys vaikuttaa markkinoiden asianmukaiseen toimintaan, kuluttajiin sekä kauppaan ja sijoituksiin osapuolten välillä. Pyynnön vastaanottavan osapuolen on otettava asianmukaisesti huomioon pyynnön esittävän osapuolen esittämät huolenaiheet.

#### 266 Artikla

### Riitojen ratkaiseminen

Osapuolet eivät voi vedota XII osaston (Riitojen ratkaiseminen) mukaiseen riitojen ratkaisemiseen tästä osastosta johtuvissa kysymyksissä.

## IX OSASTO

### KAUPPA JA KESTÄVÄ KEHITYS

#### 267 Artikla

#### Tausta ja tavoitteet

1. Osapuolet palauttavat mieliin 14 päivänä kesäkuuta 1992 pidetyssä Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristö- ja kehityskonferenssissa annetun ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen ja Agenda 21:n, syyskuussa 2000 vahvistetut vuosituhannen kehitystavoitteet, 4 päivänä syyskuuta 2002 annetun kestävää kehitystä koskevan Johannesburgin julistuksen ja sen täytäntöönpanosuunnitelman sekä Yhdistyneiden Kansakuntien talous- ja sosiaalineuvoston ministerikokouksen syyskuussa 2006 antaman täystyöllisyyttä, tuottavaa työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä koskevan julistuksen ja vahvistavat uudelleen sitoumuksensa nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointia edistävään kestävään kehitykseen. Osapuolet sopivat edistävänsä kansainvälistä kauppaa siten, että edesautetaan kestävän kehityksen tavoitteen saavuttamista ja pyritään siihen, että tämä tavoite sisältyy niiden kauppasuhteisiin ja näkyy kaikilla tasoilla. Osapuolet korostavat erityisesti kauppaan liittyvien työ-<sup>(79)</sup> ja ympä-

ristökysymysten käsittelystä saatavaa hyötyä osana kaupan ja kestävän kehityksen kokonaisvaltaista lähestymistapaa.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti tämän osaston tavoitteena on muun muassa:

a) edistää osapuolten välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä, jolla pyritään helpottamaan tämän osaston määräysten soveltamista ja lujiittamaan kauppa-, työ- ja ympäristöalan politiikan ja käytäntöjen välisiä yhteyksiä;

b) tehostaa kunkin osapuolen työ- ja ympäristölainsäädännön sekä 269 ja 270 artiklassa tarkoitetuista kansainvälisistä yleissopimuksista ja sopimuksista johtuvien sitoumusten noudattamista merkittävänä osatekijänä edistettäessä kaupan vaikutusta kestävään kehitykseen;

c) vahvistaa kaupan ja kauppapolitiikan roolia biodiversiteetin ja luonnonvarojen säilyttämisessä ja kestävässä käytössä sekä saastumisen vähentämisessä kestävän kehityksen tavoitteen mukaisesti;

d) vahvistaa sitoutumista tämän osaston määräyksissä tarkoitettuihin työelämän periaatteisiin ja oikeuksiin merkittävänä osatekijänä edistettäessä kaupan vaikutusta kestävään kehitykseen;

e) edistää kansalaisten osallistumista tämän osaston soveltamisalaan kuuluviin asioihin.

3. Osapuolet vahvistavat täyttävänsä määrätietoisesti tästä osastosta johtuvat sitoumuksensa ottaen erityisesti huomioon niiden kunkin tekniset ja taloudelliset valmiudet.

4. Osapuolet toistavat sitoumuksensa käsitellä maailmanlaajuisia ympäristöhaasteita yhteisen mutta eriytyneen vastuun periaatteen mukaisesti.

5. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita tai soveltaa tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään osapuolten välillä taikka kaupan tai sijoitusten peiteltyyn rajoittamiseen.

#### 268 Artikla

### Oikeus sääntelyyn ja suojan tasot

Kukin osapuoli tunnustaa kaikkien osapuolten täysivaltaisen oikeuden vahvistaa 269 ja 270 artiklassa tarkoitettujen kansainvälisesti hyväksyttyjen normien ja sopimus-

<sup>(79)</sup> Kun tässä osastossa viitataan 'työhön', sillä tarkoitetaan Kansainvälisen työjärjestön strategisten tavoitteiden kannalta merkityksellisiä kysymyksiä.

ten mukaiset kestävä kehitystä koskevat sisäiset politiikkansa ja painopisteensä ja omat ympäristönsuojelun ja työsuojelun tasonsa sekä oikeuden antaa asiaa koskevia lakeja, asetuksia ja toimintalinjoja tai muuttaa niitä; kukin osapuoli pyrkii varmistamaan, että sen lainsäädännössä ja toimintalinjoissa määrätään korkeatasoisesta ympäristön- ja työsuojelusta ja tuetaan niitä.

#### 269 Artikla

#### **Monenväliset työelämää koskevat normit ja sopimukset**

1. Osapuolet tunnustavat kansainvälisen kaupan, tuottavan työllisyyden ja kaikille tarjottavan ihmisarvoisen työn keskeisen merkityksen globalisaatioprosessin hallitsemisessa ja vahvistavat sitoumuksensa edistää kansainvälisen kaupan kehittämistä tavalla, joka tukee tuottavan työllisyyden ja ihmisarvoisen työn tarjoamista kaikille.

2. Osapuolet käyvät vuoropuhelua ja tekevät yhteistyötä asianmukaisella tavalla molemmille tärkeissä kauppaan liittyvissä työelämän kysymyksissä.

3. Kukin osapuoli sitoutuu edistämään ja panemaan tehokkaasti täytäntöön lainsäädännössään ja menettelytavoissaan koko alueellaan kansainvälisesti hyväksytty työelämän perusnormit, jotka sisältyvät Kansainvälisen työjärjestön, jäljempänä 'ILO', keskeisiin yleissopimuksiin:

a) järjestäytymisoikeus ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden tehokas tunnustaminen;

b) pakkotyön tai muun pakollisen työn kaikkien muotojen poistaminen;

c) lapsityövoiman tosiasiallinen poistaminen; ja

d) työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvan syrjinnän poistaminen.

4. Osapuolet vaihtavat tietoja tilanteestaan ja muutoksista, jotka koskevat ILO:n keskeisten yleissopimusten sekä sellaisten muiden yleissopimusten ratifiointia, jotka ILO on luokitellut ajan tasalla oleviksi.

5. Osapuolet korostavat, että työelämän perusnormeja ei pitäisi käyttää protektionistisiin tarkoituksiin kaupankäynnissä ja että

minkään osapuolen suhteellista etua ei saa mitenkään vaarantaa.

#### 270 Artikla

#### **Monenväliset ympäristönormit ja –sopimukset**

1. Osapuolet tunnustavat kansainvälisen ympäristöhallinnon ja kansainvälisten ympäristösopimusten merkityksen kansainvälisen yhteisön vastauksena maailmanlaajuisiin tai alueellisiin ympäristöongelmiin ja korostavat tarvetta lisätä kaupan ja ympäristönäkökohtien keskinäistä täydentävyyttä. Osapuolet käyvät vuoropuhelua ja tekevät yhteistyötä asianmukaisella tavalla molemmille tärkeissä kauppaan liittyvissä ympäristökysymyksissä.

2. Osapuolet vahvistavat sitoutuneensa panemaan tehokkaasti täytäntöön lainsäädännössään ja menettelytavoissaan seuraavat ympäristöä koskevat monenväliset sopimukset: 16 päivänä syyskuuta 1987 hyväksytty Montrealin pöytäkirja otsonikerrosta heikentävistä aineista, 22 päivänä maaliskuuta 1989 tehty Baselin yleissopimus vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvonnasta, 22 päivänä toukokuuta 2001 tehty pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus, 3 päivänä maaliskuuta 1973 allekirjoitettu luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus, jäljempänä 'CITES', biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus, jäljempänä 'CBD', 29 päivänä tammikuuta 2000 hyväksytty CBD:hen liittyvä Cartagena bioturvallisuuspöytäkirja, 11 päivänä joulukuuta 1997 hyväksytty ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirja, jäljempänä 'Kioton pöytäkirja', ja 10 päivänä syyskuuta 1998 tehty Rotterdamin yleissopimus kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä<sup>(80)</sup>.

<sup>(80)</sup> Tätä kohtaa sovellettaessa tässä tarkoitetut monenväliset ympäristösopimukset sisältävät osapuolten ratifioimat pöytäkirjat, muutokset, liitteet ja mukautukset.



3. Kauppakomitea voi suositella kauppaa ja kestävä kehitystä käsittelevän alakomitean ehdotuksen perusteella 2 kohdan soveltamisen laajentamista muihin monenvälisiin ympäristösopimuksiin.

4. Tällä sopimuksella ei rajoiteta osapuolen oikeutta hyväksyä tai ylläpitää toimenpiteitä 2 kohdassa tarkoitettujen sopimusten täytäntöönpanemiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ei saa soveltaa tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään osapuolten välillä tai kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

#### 271 Artikla

### Kestävää kehitystä suosiva kauppa

1. Osapuolet vahvistavat uudelleen, että kaupan olisi edistettävä kestävä kehitystä. Osapuolet tunnustavat myös työelämän perusnormien ja ihmisarvoisen työn myönteisen vaikutuksen talouden tehokkuuden, innovoinnin ja tuottavuuden kannalta sekä keskenään entistä johdonmukaisempien kauppapolitiikan ja työelämää koskevan politiikan toimintalinjojen merkitystä.

2. Osapuolet pyrkivät helpottamaan ja edistämään ympäristöhyödykkeiden ja palveluiden kauppaa ja ulkomaisia suoria sijoituksia.

3. Osapuolet sopivat edistävänsä parhaita liiketoimintatapoja, jotka liittyvät yritysten yhteiskuntavastuuseen.

4. Osapuolet tunnustavat, että joustavat, vapaaehtoiset ja kannustimiin perustuvat järjestelyt voivat edistää kauppakäytäntöjen ja kestävä kehityksen tavoitteiden välistä johdonmukaisuutta. Kukaan osapuoli kannustaa tällaisten järjestelyjen kehittämistä ja käyttöä lainsäädäntönsä ja toimintalinjojensa mukaisesti.

#### 272 Artikla

### Biologinen monimuotoisuus

1. Osapuolet tunnustavat, että biologisen monimuotoisuuden ja kaikkien sen osatekijöiden suojelu ja kestävä käyttö ovat keskeinen osa kestävä kehityksen saavuttamista. Osapuolet vahvistavat sitoutuneensa biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestä-

vään käyttöön CBD:n ja muiden kansainvälisten sopimusten mukaisesti, joiden sopimuspuolia osapuolet ovat.

2. Osapuolet jatkavat työskentelyä saavuttaakseen kansainväliset tavoitteensa, jotka koskevat kattavien, tehokkaasti hallinnoitujen ja ekologisesti edustavien kansallisten ja alueellisten järjestelmien perustamista ja ylläpitämistä suojelluille maa-alueille vuoteen 2010 mennessä ja suojelluille merialueille vuoteen 2012 mennessä biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kannalta keskeisinä välineinä. Osapuolet tunnustavat myös suojeltujen alueiden merkityksen kyseisillä alueilla ja niiden puskurivyöhykkeillä asuvan väestön hyvinvoinnille.

3. Osapuolet pyrkivät yhdessä edistämään sellaisten menettelytapojen ja ohjelmien kehittämistä, joiden tarkoituksena on aikaansaada asianmukaista taloudellista tuottoa biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä.

4. Osapuolet tunnustavat CBD:stä johtuvat velvoitteensa kunnioittaa, suojella ja ylläpitää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tietämystä, keksintöjä ja menettelytapoja, jotka ovat osa biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kannalta merkityksellisiä perinteisiä elämänmuotoja, ja ne edistävät niiden laajempaa soveltamista tietämyksen, keksintöjen ja menettelytapojen haltijoiden ilmoitetun ennakkosuostumuksen perusteella sekä rohkaisevat tietämyksen, keksintöjen ja menettelytapojen käytöstä saadun tuoton oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa.

5. Osapuolet palauttavat mieliin CBD:n 15 artiklan ja tunnustavat valtioiden täysivaltaiset oikeudet niiden luonnonvaroihin ja kansallisten hallitusten toimivallan päättää geenivarojen käytöstä niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Lisäksi osapuolet tunnustavat, että niiden on pyrittävä helpottamaan geenivarojen käyttöä ympäristöä säästäviin tarkoituksiin, että ne eivät voi asettaa CBD:n tavoitteiden vastaisia rajoituksia ja että geenivarojen käyttö edellyttää tällaisia varoja tarjoavan osapuolen ilmoitettua ennakkosuostumusta, ellei kyseinen osapuoli toisin päättä. Osapuolet toteuttavat CBD:n mukaiset asianmukaiset toimenpiteet, joiden tarkoituk-

sena on jakaa oikeudenmukaisella ja tasapuolisella tavalla ja yhteisesti sovituin ehdoin tällaiset varat tarjoavan osapuolen geenivaroihin liittyvän tutkimuksen ja kehityksen tulokset ja niiden kaupallisesta ja muusta käytöstä saatavat tuotot.

6. Osapuolet pyrkivät vahvistamaan ja lisäämään biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä vastaavien kansallisten instituutioiden valmiuksia käyttämällä siinä valmiuksien parantamisen ja teknisen avun kaltaisia välineitä.

#### 273 Artikla

### Metsätuotteiden kauppa

Osapuolet tunnustavat, että metsävarojen kestävä hallinnoinnin edistämiseksi on tärkeää ottaa käyttöön menettelytapoja, jotka niiden kansallisen lainsäädännön ja kansallisten menettelyjen mukaisesti kehittävät metsälainsäädännön täytäntöönpanoa ja metsähallintoa sekä edistävät laillisten ja kestäväällä tavalla korjatusta puusta saatujen metsätuotteiden kauppaa ja joihin voivat kuulua muun muassa seuraavat menettelytavat:

a) CITES:n tehokas täytäntöönpano ja soveltaminen puulajeihin, joiden voidaan katsoa olevan uhanalaisia kyseisessä yleissopimuksessa vahvistetuilla perusteilla ja sen puitteissa;

b) sellaisten järjestelmien ja mekanismien kehittäminen, jotka mahdollistavat puutuotteiden laillisen alkuperän varmentamisen koko markkinointiketjussa;

c) kansainvälisillä markkinoilla hyväksyttyjen vapaaehtoisten metsäsertifiointijärjestelmien edistäminen;

d) avoimuus puutavaratuotantoon käytettävien metsävarojen hallinnoinnissa ja kansalaisten osallistumisen edistäminen; ja

e) kunkin osapuolen oikeudellisen kehityksen mukaisten puutavaratuotannon valvontajärjestelyjen kehittäminen, mukaan lukien riippumattomat valvontaorganisaatiot.

#### 274 Artikla

### Kalatuotteiden kauppa

1. Osapuolet tunnustavat, että kalavaroja on suojeltava ja hallinnoitava järkevällä ja vastuullisella tavalla niiden kestävyysvarmistamiseksi.

2. Osapuolet tunnustavat tarpeen yhteistyöhön alueellisissa kalastusjärjestöissä, joiden jäseniä ne ovat, seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

a) kalastuskapasiteetin tarkistaminen ja mukauttaminen kalavarojen perusteella, mukaan lukien liikakalastuksen kohteena olevat kalavarat, jotta voidaan varmistaa, että kalastuskäytännöt ovat oikeassa suhteessa saatavilla oleviin kalastusmahdollisuuksiin;

b) tehokkaiden seuranta- ja valvontavälineiden ottaminen käyttöön, mukaan lukien tarkkailijajärjestelmät, alusten seurantajärjestelmät, uudelleenlastauksen valvonta ja satamavaltioiden suorittama valvonta, jotta voidaan varmistaa, että kaikkia sovellettavia suojelutoimenpiteitä noudatetaan kaikilta osin;

c) toimien toteuttaminen laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen (LIS-kalastus) torjumiseksi; tätä varten osapuolet sopivat varmistavansa, että niiden lipun alla purjehtivat alukset kalastavat alueellisten kalastusjärjestöjen vahvistamien sääntöjen mukaisesti, ja määräävänsä seuraamuksia lainsäädäntönsä soveltamisalaan kuuluville aluksille, jotka rikkovat kyseisiä sääntöjä.

#### 275 Artikla

### Ilmastonmuutos

1. Osapuolet ottavat huomioon ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen (jäljempänä "UNFCCC") ja Kioton pöytäkirjan ja tunnustavat, että ilmastonmuutos on yhteinen ja maailmanlaajuinen huolenaihe, joka edellyttää kaikkien maiden mahdollisimman laajaa yhteistyötä ja niiden osallistumista tehokkaihin ja asianmukaisiin kansainvälisiin vastatoimiin nykyisten ja tulevien sukupolvien edun mukaisesti.

2. Osapuolet ovat vakaasti päättäneet lisätä panostustaan ilmastomuutosta koskeviin toimiin, joiden toteuttamista teollisuusmaat johtavat, myös edistämällä kansallisia toimintalinjoja ja sopivia kansainvälisiä aloitteita ilmastomuutoksen lieventämiseksi ja siihen sopeutumiseksi, tasapuolisuuden ja yhteisen mutta eriytyneen vastuun periaatteen ja osapuolten valmiuksien ja sosiaalisten ja taloudellisten edellytysten mukaisesti sekä ottaen erityisesti huomioon niiden osapuolten, jotka ovat kehitysmaita, tarpeet, olosuhteet ja erityisen alttiuden ilmastomuutoksen kielteisille vaikutuksille.

3. Osapuolet tunnustavat myös, että ilmastomuutos voi vaikuttaa niiden nykyiseen ja tulevaan kehitykseen, ja korostavat tämän vuoksi, että on tärkeää lisätä ja tukea erityisesti niiden osapuolten sopeuttamistoimenpiteitä, jotka ovat kehitysmaita.

4. Osapuolet ottavat huomioon maailmanlaajuisen tavoitteen siirtyä nopeasti vähähiiliseen talouteen ja edistävät luonnonvarojen kestävästä käytöstä sekä kauppa- ja sijoitustoimenpiteitä, joilla tuetaan parasta saatavilla olevaa teknologiaa sekä helpotetaan sen saamista, levittämistä ja käyttöä puhtaaseen energiantuotantoon ja kulutukseen sekä ilmastomuutoksen lieventämiseen ja siihen sopeutumiseen.

5. Osapuolet sopivat harkitsevansa toimia, joilla edistetään ilmastomuutoksen lieventämistä ja siihen sopeutumista koskevia tavoitteita niiden kauppa- ja sijoituspolitiikan avulla muun muassa

a) helpottamalla kaupan ja sijoitusten esteiden poistamista sellaisten tavaroiden, palveluiden ja teknologian saannilta, innovoinnilta, kehitykseltä ja käytöltä, jotka voivat edistää lieventämistä tai sopeutumista, kun otetaan huomioon kehitysmaiden olosuhteet;

b) edistämällä energiatehokkuutta ja uusiutuvia energialähteitä koskevia toimenpiteitä, jotka vastaavat ympäristönsuojelun ja talouden tarpeisiin sekä vähentävät kaupan teknisiä esteitä mahdollisimman paljon.

## 276 Artikla

### Siirtotyöläiset

Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää edistää työskentelyolosuhteisiin liittyvää tasa-puolista kohtelua, jotta voidaan poistaa kaikenlainen työntekijöiden, myös niiden alueilla laillisesti työskentelevien siirtotyöläisten, kaikenlainen syrjintä.

## 277 Artikla

### Suojelun tasojen säilyttäminen

1. Osapuoli ei saa edistää kauppaa tai sijoituksia alentamalla ympäristö- ja työlaainsäädäntönsä mukaista suojelun tasoa. Osapuoli ei saa kaupan tai sijoitusten edistämiseksi jättää soveltamatta ympäristö- ja työlaainsäädäntöään tai muuten poiketa siitä tavalla, joka alentaa kyseisen lainsäädännön mukaista suojaa.

2. Osapuoli ei saa lyödä laimin ympäristö- ja työlaainsäädäntönsä tehokasta täytäntöönpanoa toimimalla tai olemalla toimimatta jatkuvasti tai toistuvasti tavalla, joka vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan tai sijoituksiin.

3. Osapuolet tunnustavat, että jokaisella osapuolella on oikeus käyttää kohtuullista harkintavaltaa voimavarojen kohdentamista koskevissa päätöksissä, jotka liittyvät niiden kansallisten ympäristö- ja työsäätöjen ja -normien tutkintaan, valvontaan ja täytäntöönpanoon, asettamatta kuitenkaan kyseenalaiseksi tästä osastosta johtuvien velvoitteiden noudattamista.

4. Tämän osaston määräyksiä ei ole tulkittava siten, että niissä valtuutettaisiin osapuolen viranomaiset toteuttamaan työ- tai ympäristölainsäädännön täytäntöönpanotoimenpiteitä toisen osapuolen alueella.

## 278 Artikla

### Tieteellinen tieto

Osapuolet tunnustavat, että valmisteltaessa ja pantaessa täytäntöön työterveyden ja -turvallisuuden tai ympäristön suojeluun tärkeitä toimenpiteitä, jotka vaikuttavat osapuolten väliseen kauppaan, on tärkeää ottaa

huomioon tieteellinen ja tekninen tieto sekä soveltuvat kansainväliset standardit, suunta-  
viivat tai suositukset, ja ne toteavat, että jos  
on olemassa vakavan tai peruuttamattoman  
vahingon vaara, turvaamistoimenpiteiden  
käyttöönottoa ei saa lykätä ehdottoman tie-  
teellisen varmuuden puuttumisen vuoksi <sup>(81)</sup>.

#### 279 Artikla

##### **Kestävän kehityksen vaikutusten uuden arviointi**

Kukin osapuoli sitoutuu tarkastelemaan  
uudelleen, valvomaan ja arvioimaan asian-  
mukaiseksi katsomallaan tavalla tämän so-  
pimuksen täytäntöönpanon vaikutusta työhön  
ja ympäristöön kansallisten ja osallistavien  
prosessiensä välityksellä.

#### 280 Artikla

##### **Institutionaalinen seurantajärjestelmä**

1. Kukin osapuoli nimeää hallinnostaan yk-  
sikön, joka toimii yhteyspisteenä muille osa-  
puolille kaupan liittyvien kestävän kehi-  
tyksen kysymysten täytäntöönpanoa varten ja  
kaikkien tähän osastoon liittyvien asioiden ja  
viestien käsittelemiseksi.

2. Osapuolet perustavat kauppaa ja kestä-  
vää kehitystä käsittelevän alakomitean.  
Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä  
alakomitea koostuu kunkin osapuolen hallin-  
non korkean tason edustajista, jotka vastaavat  
työ-, ympäristö- ja kauppakysymyksistä.

3. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittele-  
vä alakomitea kokoontuu 2 kohdasta poike-  
ten istuntoihin, joihin osallistuu ainoastaan  
EU-osapuoli ja yksi Andien yhteisöön kuu-  
luva allekirjoittajamaa silloin, kun kokouk-  
sen aiheena on ainoastaan EUosapuolen ja  
kyseisen Andien yhteisöön kuuluvan allekir-  
joittajamaan kahdenväliset suhteet, mukaan  
lukien asiat, joita on käsitelty 283 artiklassa  
tarkoitettujen hallitusten välisten neuvottelu-  
jen yhteydessä ja 284 artiklan mukaisesti pe-  
rustetussa asiantuntijaryhmässä.

4. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittele-  
vä alakomitea kokoontuu vuoden kuluessa  
tämän sopimuksen voimaantulopäivästä ja  
sen jälkeen tarvittaessa valvomaan tämän  
osaston täytäntöönpanoa, myös 286 artiklas-  
sa tarkoitettujen yhteistyötoimien toteutta-  
mista, ja keskustelemaan tähän osastoon liit-  
tyvistä yhteisen edun mukaisista asioista.  
Alakomitea vahvistaa oman työjärjestyksen-  
sä ja tekee päätöksensä yksimielisesti.

5. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittele-  
vän alakomitean työskentely perustuu vuoro-  
puheluun, tehokkaaseen yhteistyöhön, tämän  
osaston mukaisten sitoumusten ja aloitteiden  
edistämiseen ja kaikkia osapuolia tyydyttä-  
vän ratkaisun etsimiseen mahdollisissa on-  
gelmissä.

6. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittele-  
vän alakomitean tehtävänä on

a) vastata tämän osaston seurannasta ja yk-  
silöidä toimenpiteitä kestävän kehityksen ta-  
voitteiden saavuttamiseksi;

b) esittää kauppakomitealle tarvittaessa  
suosituksia tämän osaston asianmukaista täy-  
täntöönpanoa varten ja sen hyödyntämiseksi  
parhaalla mahdollisella tavalla;

c) yksilöidä yhteistyöaloja ja varmistaa yh-  
teistyön tehokas toteuttaminen, sanotun kui-  
tenkaan rajoittamatta 326 artiklan sovelta-  
mista;

d) arvioida tarvittaessa tämän sopimuksen  
täytäntöönpanon vaikutusta työ- ja ympäris-  
tökysymyksiin; ja

e) ratkaista kaikki muut tämän osaston so-  
veltamisalaan kuuluvat asiat, sanotun kuiten-  
kaan rajoittamatta 283, 284 ja 285 artiklassa  
tarkoitettujen järjestelyjen soveltamista.

7. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittele-  
vä alakomitea edistää avoimuutta ja kansa-  
laisten osallistumista työskentelyynsä. Tä-  
män alakomitean päätökset ja kaikki sen  
mahdollisesti laatimat tämän osaston täytän-  
töönpanoon liittyviä asioita koskevat kerto-  
mukset julkaistaan, ellei alakomitea toisin  
päättä. Lisäksi alakomitea voi ottaa vastaan ja  
tarkastella kansalaisten esittämiä tietoja, lau-  
suntoja tai näkemyksiä, jotka liittyvät tätä  
osastoa koskeviin kysymyksiin.

<sup>(81)</sup> Peru soveltaa tätä artiklaa ympäristöä ja kehitystä  
koskevan Rion julistuksen periaatteen 15 mukaisesti.

## 281 Artikla

**Sisäiset järjestelyt**

Kukin osapuoli kuulee kansallisia työelämää ja ympäristöä tai kestäväää kehitystä käsitteleviä komiteoita tai ryhmiä tai perustaa tällaisia komiteoita tai ryhmiä, jos niitä ei ole. Tällaiset komiteat tai ryhmät voivat antaa lausuntoja ja esittää suosituksia tämän osaston täytäntöönpanosta, myös omasta aloitteestaan, osapuolten omien kanavien kautta. Tällaisten komiteoiden tai ryhmien, joissa edellä mainittuja aloja edustavat järjestöt ovat tasapuolisesti edustettuina, perustamista ja kuulemista koskevat menettelyt toteutetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

## 282 Artikla

**Vuoropuhelu kansalaisyhteiskunnan kanssa**

1. Jollei 280 artiklan 3 kohdasta muuta johdu, kauppaa ja kestäväää kehitystä käsittelevä alakomitea kokoontuu kerran vuodessa, elleivät osapuolet toisin sovi, istuntoon kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja suuren yleisön kanssa vuoropuhelun käymiseksi tämän osaston täytäntöönpanemiseen liittyvistä asioista. Osapuolet sopivat tällaisia kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa pidettäviä istuntoja koskevasta menettelystä viimeistään vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

2. Jotta voidaan edistää asian kannalta merkityksellisten etujen tasapuolista edustamista, osapuolet antavat kaikille 281 artiklassa tarkoitetuille aloille kuuluville sidosryhmille mahdollisuuden osallistua istuntoihin. Näitä istuntoja koskevat yhteenvedot julkaitaan.

## 283 Artikla

**Hallitusten väliset neuvottelut <sup>(82)</sup>**

1. Osapuoli voi pyytää neuvotteluja toisen osapuolen kanssa mistä tahansa yhteistä etua koskevasta tämän osaston soveltamisalaan kuuluvasta asiasta toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen. Pynnön vastaanottaneen osapuolen on vastattava pyyntöön viipymättä.

2. Neuvotteluihin osallistuvat osapuolet pyrkivät kaikin tavoin pääsemään asiassa molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun vuoropuhelun ja neuvottelujen avulla. Neuvotteluun osallistuvien osapuolten yhteisestä sopimuksesta ne pyytävät tarvittaessa tietoja tai mielipiteitä sellaisilta henkilöiltä, järjestöiltä tai elimiltä, jotka voivat auttaa kyseisen asian käsittelemisessä, mukaan lukien 269 ja 270 artiklassa tarkoitettujen sopimusten mukaiset kansainväliset järjestöt tai elimet.

3. Jos neuvotteluihin osallistuva osapuoli katsoo, että asiasta on keskusteltava lisää, kyseinen osapuoli voi toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen neuvotteluun osallistuvan osapuolen yhteyspisteeseen pyytää, että kaupan ja kestävän kehityksen alakomitea kokoontuu tarkastelemaan asiaa. Kaupan ja kestävän kehityksen alakomitean on kokoonnuttava viipymättä, ja sen on pyrittävä löytämään asiaan ratkaisu. Alakomitean päätelmät julkaistaan, ellei se toisin päättä.

4. Kaupan ja kestävän kehityksen alakomitea julkaisee määräajoin kertomuksia, joissa kuvaillaan loppuun saatettujen neuvottelumenettelyjen tuloksia, ja tarvittaessa kertomuksia meneillään olevista neuvotteluista.

<sup>(82)</sup> Tässä osastossa tarkoitettuihin hallitusten välisiin neuvotteluihin osallistuvat osapuolet, jäljempänä 'neuvotteluun osallistuva osapuoli' tai 'neuvotteluun osallistuvat osapuolet', ovat Euroopan unioni ja jokin Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa. Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa ei voi pyytää neuvotteluja toisen Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittamaan kanssa.

## 284 Artikla

**Asiantuntijaryhmä**

1. Jos neuvotteluihin osallistuvat osapuolet eivät muuta sovi, neuvotteluihin osallistuva osapuoli voi 90 päivän kuluttua neuvottelupyynnön toimittamisen jälkeen pyytää, että asiantuntijaryhmä kutsutaan koolle tarkastelamaan asiaa, jota ei ole tyydyttävästi käsitelty 283 artiklan mukaisissa hallitusten välisissä neuvotteluissa.

2. Asiantuntijaryhmä valitaan 3 ja 4 kohdassa vahvistettuja menettelyjä noudattaen, ja se ratkaisee, onko osapuoli täyttänyt tästä osastosta johtuvat velvoitteensa.

3. Tämän sopimuksen tullessa voimaan osapuolet toimittava kauppakomitealle luettelon vähintään 15 henkilöstä, jotka ovat tämän osaston soveltamisalaan kuuluvien asioiden asiantuntijoita ja joista vähintään viiden on oltava sellaisia, ettei heillä ole minäkään osapuolen kansalaisuutta ja että he voivat toimia asiantuntijaryhmän puheenjohtajana. Tämä luettelo hyväksytään kauppakomitean ensimmäisessä kokouksessa. Asiantuntijoiden on oltava osapuolista riippumattomia, eivätkä he saa ottaa niiltä ohjeita.

4. Kukin menettelyn osapuoli <sup>(83)</sup> valitsee listalta yhden asiantuntijan 30 päivän kuluessa asiantuntijaryhmän perustamista koskevan pyynnön vastaanottamisesta. Menettelyn osapuolet voivat sopia nimittävänsä luettelon ulkopuolisia asiantuntijoita toimimaan asiantuntijaryhmässä, jos ne katsovat tämän tarpeelliseksi. Jos menettelyn osapuoli ei valitse asiantuntijaansa kyseisessä määräajassa, menettelyn toinen osapuoli valitsee listalta asiantuntijan, joka on sen osapuolen kansalainen, joka on jättänyt valitsematta asiantuntijan. Valitut kaksi asiantuntijaa valitsevat puheenjohtajan, joka ei voi olla menettelyn kummankaan osapuolen kansalainen. Jos yhteisymmärrykseen ei päästä, puheenjohtaja valitaan arvalla. Asiantuntijaryhmä perustetaan 40 päivän kuluessa sen perustamista koskevan pyynnön vastaanottamisesta.

5. Menettelyn osapuolet voivat esittää selvityksiä asiantuntijaryhmälle. Asiantuntijaryhmä voi pyytää ja vastaanottaa kirjallisia selvityksiä tai muita tietoja järjestöiltä, instituutioilta ja henkilöiltä, joilla on asian kannalta merkityksellisiä tietoja tai erityisasiantuntemusta, mukaan lukien kirjalliset selvitykset tai tiedot asianmukaisilta kansainvälisiltä järjestöiltä tai elimiltä 269 ja 270 artiklassa tarkoitettuja kansainvälisiä yleissopimuksia ja sopimuksia koskevista asioista.

6. Kun tämä sopimus tulee voimaan, osapuolet toimittavat kauppakomitealle asiantuntijaryhmän työjärjestyksen hyväksyttäväksi komitean ensimmäisessä kokouksessa.

## 285 Artikla

**Asiantuntijaryhmän kertomus <sup>(84)</sup>**

1. Asiantuntijaryhmä esittää 60 päivän kuluessa viimeisen asiantuntijan valinnasta menettelyn osapuolille alustavan kertomuksen, joka sisältää sen alustavat päätelmät asiasta. Menettelyn osapuolet voivat esittää asiantuntijaryhmälle alustavasta kertomuksesta kirjallisia kommentteja 15 päivän kuluessa kertomuksen esittämisestä. Tarkasteltuaan kirjalliset kommentit asiantuntijaryhmä voi harkita uudelleen alustavan kertomuksensa sisältöä. Asiantuntijaryhmän loppukertomuksessa on käsiteltävä kaikkia menettelyn osapuolten kirjallisissa kommentteissa esittämiä väitteitä.

2. Asiantuntijaryhmä esittää menettelyn osapuolille loppukertomuksensa ja suosituksensa 45 päivän kuluessa siitä, kun alustava kertomus esitettiin osapuolille 1 kohdan mukaisesti. Menettelyn osapuolet julkaisevat ei-luottamuksellisen version loppukertomuksesta 15 päivän kuluessa kertomuksen esittämisestä.

3. Menettelyn osapuolet voivat sopia edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen pidentämisestä.

4. Asianomainen menettelyn osapuoli ilmoittaa kaupan ja kestäväen kehityksen alakomitealle asiantuntijaryhmän suosituksia

<sup>(83)</sup> 'Menettelyn osapuolella' tarkoitetaan neuvotteluihin osallistuvaa osapuolta, joka osallistuu asiantuntijaryhmän avulla käytävään menettelyyn.

<sup>(84)</sup> Asiantuntijaryhmä ottaa suosituksia antaessaan huomioon 269 ja 270 artiklassa tarkoitettuihin sopimuksiin ja yleissopimuksiin johtuvien velvoitteiden monenvälisen luonteen.

koskevista suunnitelmistaan, mukaan lukien toimintasuunnitelma suositusten toteuttamiseksi. Kaupan ja kestävä kehityksen alakoitea valvoo kyseisen osapuolen määrittämien toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

5. Tähän osastoon ei sovelleta XII osaston (Riitojen ratkaiseminen) määräyksiä.

### 286 Artikla

#### **Kauppaa ja kestävä kehitystä koskeva yhteistyö**

Ottaen huomioon tämän osaston mukaisen yhteistyön ja XIII osaston (Tekninen apu ja kaupan valmiuksien kehittäminen) määräykset osapuolet tunnustavat, että yhteistoiminta edistää merkittäväällä tavalla tämän osaston täytäntöönpanoa ja hyödyntämistä ja kehittää erityisesti sen määräyksissä tarkoitettuja työhön ja ympäristönsuojeluun liittyviä politiikkoja ja menettelytapoja. Tällaiseen yhteistoimintaan olisi kuuluttava toimet muun muassa seuraavilla yhteisen edun mukaisilla osa-alueilla:

a) toimet, jotka liittyvät tämän sopimuksen ympäristönsuojeluun ja työelämään aiheuttamien vaikutusten arviointiin, mukaan lukien arvioinnin menetelmien ja indikaattorien parantamiseen tähtäävät toimet;

b) toimet, jotka liittyvät ILO:n keskeisten yleissopimusten ja monenvälisen ympäristösopimusten mukaiseen tutkintaan ja seurantaan sekä niiden tehokkaaseen täytäntöönpanoon, mukaan lukien kauppaan liittyvät näkökohdat;

c) tutkimukset, jotka liittyvät työ- ja ympäristönsuojelun tasoon ja normeihin sekä järjestelyihin kyseisten tasojen seuraamiseksi;

d) toimet, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen lieventämiseen, mukaan lukien toimet, jotka liittyvät metsäkadosta ja metsien tilan heikkenemisestä johdettujen päästöjen vähentämiseen ("REDD");

e) toimet, jotka liittyvät kaupan kannalta merkitykselliseen kansainväliseen ilmastonmuutosta koskevaan järjestelmään, mukaan lukien kauppaan ja sijoittamiseen liittyvät toimet UNFCCC:n tavoitteiden saavuttamiseksi;

f) toimet, jotka liittyvät tässä osastossa tarkoitettuun biodiversiteetin suojeluun ja kestäväan käyttöön;

g) toimet, jotka liittyvät metsätuotteiden laillisen alkuperän määrittämiseen, vapaaehtoiset metsäsertifiointijärjestelmät ja eri metsätuotteiden jäljitettävyyys;

h) toimet, joilla kannustetaan kestävä metsänhoidon parhaita käytäntöjä;

i) toimet, jotka liittyvät tässä osastossa tarkoitettuun kalatuotteiden kauppaan;

j) yritysten yhteiskuntavastuuta koskevien parhaiden käytäntöjen edistämiseen ja täytäntöönpanoon liittyvien tietojen ja asiantunte muksen vaihto; ja

k) toimet, jotka liittyvät ihmisarvoista työtä koskevan ILO:n ohjelman kaupan alan näkökohtiin, mukaan lukien kaupan ja tuottavan työllisyyden, työelämän perusnormien, sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen vuoropuhelun väliset yhteydet.

### X OSASTO

#### **AVOIMUUS JA HALLINTOMENETELYT**

### 287 Artikla

#### **Yhteistyö avoimuuden edistämiseksi**

Osapuolten on tehtävä yhteistyötä kahdenvälisillä ja monenvälisillä foorumeilla avoimuuden lisäämiseksi kauppaan liittyvissä kysymyksissä.

### 288 Artikla

#### **Julkaiseminen**

1. Kunkin osapuolen on varmistettava, että sen yleiset soveltamistoimenpiteet, mukaan lukien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevat lait, asetukset, tuomioistuinten päätökset, menettelyt ja hallinnolliset päätökset, julkaistaan tai asetetaan muulla tavoin niiden henkilöiden, joita asiaa koskee, saataville viipymättä siten, että ne voivat tutustua niihin.

2. Kukin osapuoli tarjoaa mahdollisuuksien mukaan henkilöille, joita asia koskee, mahdollisuuden esittää näkökantansa ehdotuksis-

ta tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskeviksi laeiksi, asetuksiksi, menettelyiksi tai yleisesti sovellettaviksi hallinnollisiksi päätöksiksi sekä tarkastelee tällaisia näkökantoja, jos ne ovat asian kannalta merkityksellisiä.

3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot katsotaan toimitetuiksi, kun osapuoli on asettanut ne saataville ilmoittamalla ne asianmukaisesti WTO:lle tai kun ne on asetettu saataville kyseisen osapuolen virallisilla verkkosivuilla, joille kaikilla on vapaa pääsy.

#### 289 Artikla

##### **Luottamukselliset tiedot**

Tämän sopimuksen määräykset eivät velvoita osapuolta paljastamaan luottamuksellisia tietoja, joiden paljastaminen estäisi lain noudattamisen tai olisi muutoin yleisen edun vastaista tai vaarantaisi yksittäisen julkisen tai yksityisen yrityksen oikeutetut kaupalliset edut.

#### 290 Artikla

##### **Tietojenvaihto**

1. Osapuolen on toimitettava toisen osapuolen pyynnöstä ja lainsäädännön sallimissa rajoissa sopimuksen koordinaattorinsa välityksellä viipymättä tiedot ja vastaus kaikkiin kysymyksiin, jotka liittyvät asioihin, jotka voivat vaikuttaa olennaisesti tähän sopimukseen.

2. Kun osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle tämän sopimuksen mukaisesti tietoja, jotka se on määrittänyt luottamuksellisiksi, toisen osapuolen on kohdeltava kyseisiä tietoja luottamuksellisina.

3. Osapuolen sopimuksen koordinaattorin on toisen osapuolen pyynnöstä ilmoitettava kaikista tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvistä asioista vastaava virasto tai virkamies ja annettava tarvittavaa apua helpottaakseen yhteydenpitoa pyynnön esittäneen osapuolen kanssa.

#### 291 Artikla

##### **Hallintomenettelyt**

Kunkin osapuolen on hallinnoitava kaikkia 288 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yleisesti sovellettavia toimenpiteitä johdonmukaisella, puolueettomalla ja kohtuullisella tavalla. Soveltaessaan kyseisiä toimenpiteitä yksittäistapauksissa toisen osapuolen yksittäisiin henkilöihin, tavaroihin, palveluihin tai yksiköihin kunkin osapuolen on

a) pyrittävä tarjoamaan mahdollisuuksiensa ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti sellaisille henkilöille, joita menettely välittömästi koskee, asianmukainen ilmoitus menettelyn aloittamisesta, mukaan lukien kuvaus menettelyn luonteesta, selvitys siitä oikeusviranomaisesta, jossa menettely on aloitettu, ja yleinen kuvaus riidanalaisista seikoista;

b) varmistettava, että asianomaisille henkilöille annetaan kohtuullinen mahdollisuus esittää tosiasioita ja väitteitä näkemystensä tueksi ennen lopullista hallintotoimenpidettä, jos siihen on aikaa ja jos menettelyn luonne ja yleinen etu sen sallivat; ja

c) varmistettava, että sen menettelyt perustuvat sen kansalliseen lainsäädäntöön ja ovat tämän lainsäädännön mukaisia.

#### 292 Artikla

##### **Uudelleentarkastelu ja muutoksenhaku**

1. Kunkin osapuolen on perustettava tai ylläpidettävä oikeudellisia tuomioistuimia, niihin verrattavia tuomioistuimia tai hallinnollisia tuomioistuimia tai menettelyjä, joiden tarkoituksena on tarkastella pikaisesti uudelleen ja, jos on aihetta, korjata tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia kaupan alaan liittyviä lopullisia hallintotoimenpiteitä. Kyseisten tuomioistuinten tai menettelyjen on oltava riippumattomia hallinnollisesta täytäntöönpanosta vastaavasta viranomaisesta, ja niiden toiminnasta vastaavien on oltava puolueettomia eikä heille saa koitua merkittävää etua asian lopputuloksesta.

2. Kunkin osapuolen on varmistettava, että kyseisissä tuomioistuimissa tai menettelyissä menettelyn osapuolilla on oikeus



a) kohtuulliseen mahdollisuuteen tukea tai puolustaa kantojaan; ja

b) ratkaisuun, joka perustuu näyttöön ja esitettyihin asiakirjoihin tai, jos osapuolen kansallinen lainsäädäntö niin edellyttää, hallintoviranomaisen kokoamiin asiakirjoihin.

3. Kunkin osapuolen on varmistettava, että kyseessä olevan hallintotoimenpiteen osalta toimivaltainen viranomainen panee ratkaisun täytäntöön ja noudattaa sitä, jos osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesta muutoksenhausta tai uudelleentarkastelusta ei muuta johdu.

#### 293 Artikla

### Tukia koskeva avoimuus

1. Tässä sopimuksessa tavarakauppaan liittyvällä tuella tarkoitetaan toimenpidettä, joka kuuluu tukia koskevan sopimuksen 1 artiklan 1 kohdan määritelmän soveltamisalaan ja on erityinen kyseisen sopimuksen 2 artiklassa tarkoitettulla tavalla.

2. Kunkin osapuolen on varmistettava tavarakauppaan liittyvien tukien avoimuus. Kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kunkin osapuolen on toimitettava joka toinen vuosi muille osapuolille kertomus, joka koskee sen hallituksen tai julkisten elinten myöntämien tukien oikeusperustaa, muotoa, määrää tai talousarviota ja mahdollisuuksien mukaan vastaanottajaa. Kertomus katsotaan esitetyn, jos kyseinen osapuoli asettaa tai sen nimissä asetetaan asianmukaiset tiedot saataville verkkosivuilla, joille on kaikilla pääsy. Osapuolten on otettava tietojenvaihdossa huomioon ammatti- ja liikesalaisuuksia koskevat vaatimukset.

3. Kauppakomitean on tarkasteltava määräjain uudelleen kunkin osapuolen edistymistä tämän artiklan täytäntöönpanossa.

4. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan rajoittamatta WTO-sopimuksen asiaa koskevista määräyksistä johtuvia osapuolten oikeuksia soveltaa kaupan oikeussuojakeinoja, hakea riitojen ratkaisemista tai ryhtyä muihin asianmukaisiin toimiin toisen osapuolen myöntämää tukea vastaan.

5. Osapuolet sopivat vaihtavansa jonkin osapuolen pyynnöstä tietoja palveluiden kauppaan liittyviä tukia koskevista asioista ja

vaihtavansa näkemyksiä näistä kysymyksistä vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

6. Tähän artiklaan ei sovelleta XII osaston (Riitojen ratkaiseminen) määräyksiä.

#### 294 Artikla

### Erityiset säännöt

Tämän osaston määräysten soveltaminen ei vaikuta tämän sopimuksen muissa osastoissa vahvistettuihin erityisiin sääntöihin.

#### XI OSASTO

### YLEISET POIKKEUKSET

#### 295 Artikla

### Turvallisuuteen perustuvat poikkeukset

1. Tämän sopimuksen määräyksiä ei ole tulkittava siten, että ne

a) velvoittaisivat osapuolta toimittamaan tai antamaan käyttöön tietoja, joiden paljastamista se pitää tärkeiden turvallisuusetujensa vastaisina; tai

b) estäisivät osapuolta ryhtymästä toimenpiteisiin, joita se pitää välttämättöminä tärkeiden turvallisuusetujensa suojelemiseksi ja jotka

i) liittyvät kansallisen turvallisuuden tai puolustuksen kannalta välttämättömiin julkisiin hankintoihin;

ii) liittyvät fissioituvaan ja fuusioituvaan ydinmateriaaliin tai materiaaleihin, joista edellä mainitut on johdettu;

iii) liittyvät aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden tuotantoon, julkiseen hankintaan tai kauppaan ja muiden tavaroiden ja materiaalien kauppaan sekä palvelujen tarjoamiseen tai sijoittautumiseen, jonka tarkoituksena on suoraan tai välillisesti sotilaskohteen varustaminen;

iv) toteutetaan sodan tai muun kansainvälisissä suhteissa ilmenevän hätätilanteen aikana; tai

c) estäisivät osapuolta toteuttamasta tarvittavia toimenpiteitä täyttääkseen veloitteet, joihin se on sitoutunut kansainvälisen rauhan

ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi.

2. Kauppakomitealle on toimitettava mahdollisuuksien mukaan tiedot osapuolen 1 kohdan b ja c alakohdan mukaisesti toteuttamista toimenpiteistä ja niiden soveltamisen päättämisestä.

## 296 Artikla

### Verotus

1. Tätä sopimusta sovelletaan verotuksellisiin toimenpiteisiin vain, jos tällainen soveltaminen on tarpeen sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi.

2. Tällä sopimuksella ei ole vaikutusta osapuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat Euroopan unionin jäsenvaltion ja Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välisestä verosopimuksesta <sup>(85)</sup>. Jos tämä sopimus ja tällainen verosopimus ovat keskenään ristiriidassa, sovelletaan siltä osin verosopimusta. Jos Euroopan unionin jäsenvaltion ja Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä on verosopimus, sen mukaisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on yksinomainen vastuu päättää, onko tämän sopimuksen ja kyseisen verosopimuksen välillä ristiriita.

3. Tämän sopimuksen määräyksiä ei ole tulkittava siten, että ne estäisivät osapuolta hyväksymästä tai toteuttamasta toimenpiteitä,

a) jolla pyritään varmistamaan välittömien varojen tehokas ja tasapuolinen määrääminen ja kantaminen;

b) jolla tehdään ero eri tilanteessa olevien veronmaksajien välillä erityisesti näiden asuinpaikan osalta tai sen osalta, minne ne ovat sijoittaneet pääomansa, kun osapuoli soveltaa kansallisen verolainsäädäntönsä asiaa koskevia säännöksiä, mukaan lukien säännökset tullien määräämisen ja kantamisen varmistamiseksi;

c) jolla pyritään estämään verojen välttäminen tai kiertäminen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sopimusten tai muiden verotusjärjestelyjen tai kansallisen verolainsäädännön säännösten mukaisesti; tai

d) joka ei ole yhteensopiva tästä sopimuksesta johtuvien suosituimmuuskohtelua koskevien velvoitteiden kanssa, edellyttäen, että erilainen kohtelu johtuu verosopimuksesta.

4. Verotustermit ja -käsitteet, joita ei ole määriteltä tässä sopimuksessa, määräytyvät toimenpiteen toteuttavan osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisten verotuksen määritelmien ja käsitteiden tai vastaavien tai samankaltaisten määritelmien ja käsitteiden mukaisesti.

## 297 Artikla

### Maksutase

1. Jos osapuolella on vakavia ulkoiseen rahoitusasemaan tai maksutaseeseen liittyviä ongelmia tai sellaisten vaara on olemassa, se voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa tavara- ja palvelukauppaan ja sijoittautumiseen liittyviä rajoittavia toimenpiteitä, mukaan lukien toimenpiteet, jotka koskevat tällaisiin liiketoimiin liittyviä maksuja ja siirtoja.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti käyttöön otettujen tai voimassa pidettyjen rajoittavien toimenpiteiden on oltava syrjimättömiä ja määräaikaista, ne eivät saa olla laajempia kuin on tarpeen maksutasetilanteen korjaamiseksi ja niiden on oltava WTO-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten ja tarvittaessa Kansainvälisen valuuttarahaston perustamissopimuksen mukaisia <sup>(86)</sup>.

3. Osapuolet pyrkivät välttämään 1 kohdassa tarkoitettujen rajoittavien toimenpiteiden soveltamista. Jos osapuoli ottaa käyttöön tai muuttaa tällaisia toimenpiteitä, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä muille osapuolille ja esitettävä mahdollisimman pian aikataulu niiden soveltamisen lopettamista varten.

<sup>(85)</sup> Tässä artiklassa 'verosopimuksella' tarkoitetaan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyä yleis-sopimusta tai muuta kansainvälistä verosopimusta tai –järjestelyä.

<sup>(86)</sup> Tässä artiklassa tarkoitettuja WTO-sopimuksessa vahvistettuja edellytyksiä sovelletaan soveltuvin osin maksutasetoimenpiteisiin, jotka liittyvät sijoittautumiseen muille toimialoille kuin palvelualalle.

4. Asiasta neuvotellaan viipymättä kauppakomiteassa. Neuvotteluissa arvioidaan sekä sen osapuolen maksutasetilannetta, joka on tämän artiklan nojalla ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa rajoittavia toimenpiteitä, että näitä toimenpiteitä itseään, ottaen huomioon muun muassa seuraavat tekijät:

a) maksutaseeseen ja ulkoiseen rahoitusasemaan liittyvien ongelmien luonne ja laajuus;

b) taloudelliset ja kaupankäyntiin liittyvät ulkoiset olosuhteet; ja

c) mahdollisesti käytettävissä olevat vaihtoehdot korjaavat toimenpiteet. Neuvotteluissa on käsiteltävä sitä, ovatko mahdolliset rajoittavat toimenpiteet 2 ja 3 kohdan mukaisia. Kaikki Kansainvälisen valuuttarahaston esittämät valuuttaan, rahavarantoon ja maksutaseeseen liittyvät tilastolliset ja muut tiedot otetaan huomioon, ja päätelmien perustana käytetään Kansainvälisen valuuttarahaston arviota toimenpiteet käyttöön ottaneen osapuolen maksutaseesta ja ulkoisesta rahoitusasemasta.

## XII OSASTO

### RIITOJEN RATKAISEMINEN

#### 1 LUKU

#### *Tavoitteet, soveltamisala ja määritelmät*

#### 298 Artikla

#### **Tavoite**

Tämän osaston tavoitteena on välttää ja ratkaista osapuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkittamista ja soveltamista, ja päästä, jos se on mahdollista, yhteisesti tyydyttävään ratkaisuun kaikissa asioissa, jotka voivat vaikuttaa sen toimintaan. Jos yhteisesti tyydyttävän ratkaisun saavuttaminen ei ole mahdollista, tämän osaston ensimmäisenä tavoitteena on varmistaa yleisesti sellaisten kyseessä olevien toimenpiteiden poistaminen, joiden katsotaan olevan ristiriidassa tämän sopimuksen määräysten kanssa.

#### 299 Artikla

#### **Soveltamisala**

1. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, tämän osaston määräyksiä sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen tulkinnassa ja soveltamisessa esiintyviin erimielisyyksiin, erityisesti silloin, kun osapuoli katsoo, että toisen osapuolen toteuttama toimenpide on tai saatetaan olla ristiriidassa sille tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden kanssa.

2. Tätä osastoa ei sovelleta Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välisiin erimielisyyksiin.

#### 300 Artikla

#### **Määritelmät**

Tässä osastossa 'kyseisen riidan osapuolella' tai 'riidan osapuolella' ja 'kyseisen riidan osapuolilla' tai 'riidan osapuolilla' tarkoitetaan tämän osaston mukaiseen riitojenratkaisumenettelyyn osallistuvaa tämän sopimuksen osapuolta tai siihen osallistuvia tämän sopimuksen osapuolia.

#### 2 LUKU

#### *Neuvottelut*

#### 301 Artikla

#### **Neuvottelut**

1. Osapuolet pyrkivät ratkaisemaan kaikki 299 artiklassa tarkoitettuja asioita koskevat riidat käymällä neuvotteluja vilpittömässä mielessä ja siten, että tavoitteena on päästä yhteisesti sovittuun ratkaisuun.

2. Osapuoli voi pyytää neuvotteluja esittämällä toisella osapuolelle kirjallisen pyynnön ja toimittamalla kauppakomitealle jäljennöksen pyynnöstä; pyynnössä on nimettävä kyseessä oleva toimenpide ja valituksen oikeusperusta.

3. Pynnön vastaanottaneen osapuolen on 10 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta vastattava neuvottelupyyntöön ja toimitettava jäljennös vastauksesta kauppakomite-

alle. Kiireellisissä tapauksissa tämä määräaika on viisi päivää.

4. Riidan osapuolet voivat sopia, että ne eivät aloita tämän artiklan mukaisia neuvotteluja vaan siirtyvät suoraan 302 artiklan mukaiseen välimiesmenettelyyn. Tällaisesta päätöksestä on ilmoitettava kirjallisesti kaupakomitealle viimeistään viisi päivää ennen välimiespaneelin asettamista koskevaa pyyntöä.

5. Jos neuvottelujen osapuolet eivät toisin sovi, neuvottelut käydään ja ne katsotaan päättyneiksi 30 päivän kuluessa päivästä, jolloin pyynnön vastaanottanut osapuoli otti pyynnön vastaan, ja ne käydään pyynnön vastaanottaneen osapuolen alueella. Riidan osapuolten sopimuksesta neuvottelut voidaan käydä mitä tahansa käytettävissä olevaa teknistä välinettä hyödyntäen. Neuvottelut ja kaikki neuvottelujen aikana esitetyt tiedot ovat luottamuksellisia.

6. Kiireellisissä tapauksissa, mukaan lukien tapaukset, jotka koskevat pilaantuvia tavaroita tai muita sellaisia tavaroita tai palveluja, jotka menettävät nopeasti kaupallisen arvonsa, kuten tietyt kausitavarat tai -palvelut, neuvottelut on aloitettava 15 päivän kuluessa päivästä, jolloin pyynnön vastaanottanut osapuoli on ottanut pyynnön vastaan, ja ne katsotaan päättyneiksi kyseisten 15 päivän kuluessa.

7. Neuvottelujen aikana jokaisen neuvottelun osapuolen on esitettävä tosiasioita koskevat riittävät tiedot, joiden avulla on mahdollista arvioida kattavasti tapaa, jolla voimassa oleva tai ehdotettu toimenpide tai muu asia voisi vaikuttaa tämän sopimuksen toimintaan ja soveltamiseen.

8. Tämän artiklan mukaisissa neuvotteluissa jokaisen neuvottelun osapuolen on varmistettava, että neuvotteluihin osallistuu sen toimivaltaisten viranomaisten sellaista henkilöstöä, jolla on asianmukainen asiantuntemus neuvottelujen kohteena olevasta aiheesta.

9. Jos riidasta on neuvoteltu tässä sopimuksessa perustetussa alakomiteassa, kyseisillä neuvotteluilla voidaan korvata tämän artiklan mukaiset neuvottelut, jos neuvottelun osapuolet eivät toisin sovi, kunhan käsiteltävänä oleva toimenpide ja valituksen oikeusperusta on asianmukaisesti nimetty kyseisten neuvottelujen aikana. Alakomiteassa käydyt neuvot-

telut katsotaan päättyneiksi 30 päivän kuluessa päivästä, jolloin pyynnön vastaanottanut osapuoli on ottanut neuvottelupyynnön vastaan, jos neuvottelun osapuolet eivät toisin sovi.

10. Osapuoli, joka ei ole neuvottelun osapuoli mutta jolla on intressi neuvottelujen kohteena olevaan asiaan, voi pyytää neuvottelun osapuolilta kirjallisesti viiden päivän kuluessa neuvottelupyynnön vastaanottamisesta mahdollisuutta osallistua neuvotteluihin, ja jäljennös tästä pyynnöstä osallistua neuvotteluihin on toimitettava kaupakomitealle. Jos kukaan neuvottelun osapuolista ei vastusta pyyntöä, kyseinen osapuoli voi osallistua neuvotteluihin kolmantena osapuolena 315 artiklan nojalla laaditun työjärjestyksen, jäljempänä 'työjärjestys', mukaisesti.

### 3 LUKU

#### *Riitojenratkaisumenettelyt*

##### *302 Artikla*

#### **Välimiesmenettelyn aloittaminen**

1. Valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää välimiespaneelin asettamista, jos

a) valituksen kohteena oleva osapuoli ei vastaa neuvottelupyyntöön 301 artiklan 3 kohdan mukaisesti;

b) neuvotteluja ei käydä tapauksen mukaan 301 artiklan 5 tai 6 kohdassa tarkoitetuissa määräajoissa;

c) neuvottelun osapuolet eivät ole onnistuneet saavuttamaan neuvotteluissa ratkaisua riitaan; tai

d) riidan osapuolet ovat sopineet 301 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että ne eivät käy neuvotteluja.

2. Välimiespaneelin asettamista koskeva pyyntö on tehtävä kirjallisesti valituksen kohteena olevalle osapuolelle sekä kaupakomitealle. Valituksen tehneen osapuolen on pyynnössään nimettävä kohteena oleva toimenpide ja selitettävä, millä tavoin kyseinen toimenpide rikkoo tämän sopimuksen määräyksiä, ja esitettävä selvästi valituksen oikeudelliset perusteet.

3. Osapuoli ei voi pyytää välimiespaneelin asettamista ehdotetun toimenpiteen tarkasteluniseksi.

4. Osapuoli, joka ei ole riidan osapuoli mutta jolla on merkittävä intressi kyseiseen asiaan, voi pyytää kirjallisesti 10 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamista koskevan pyynnön vastaanottamisesta riidan osapuolilta mahdollisuutta osallistua välimiesmenettelyyn, ja jäljennös pyynnöstä on toimitettava kauppakomitealle. Kyseinen osapuoli voi osallistua menettelyyn työjärjestyksen mukaisesti kolmantena osapuolena.

### 303 Artikla

#### Välimiespaneelin asettaminen

1. Välimiespaneeli koostuu kolmesta välimiehestä.

2. Riidan kukin osapuoli voi nimetä välimiehen 304 artiklan mukaisesti laadittuun luetteloon kirjatusta, minkä tahansa osapuolen ehdottamista ehdokkaista 12 päivän kuluessa päivästä, jolloin valituksen kohteena oleva osapuoli on vastaanottanut välimiespaneelin asettamista koskevan pyynnön. Jos joku riidan osapuolista ei nimeä välimiestään, kauppakomitean puheenjohtajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on riidan toisen osapuolen pyynnöstä valittava arvalla välimies niiden ehdokkaiden joukosta, joita kyseinen riidan osapuoli on ehdottanut välimiesten luetteloon.

3. Jos riidan osapuolet eivät pääse sopimukseen välimiespaneelin puheenjohtajan valinnasta 2 kohdassa tarkoitetussa määräajassa, kauppakomitean puheenjohtajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on riidan jonkun osapuolen pyynnöstä valittava välimiespaneelin puheenjohtaja arvalla niiden ehdokkaiden joukosta, jotka on välimiesten luettelossa valittu puheenjohtajaehdokkaiksi.

4. Kauppakomitean puheenjohtajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on valittava välimiehet arvalla 304 artiklan mukaisesta luettelosta viiden päivän kuluessa päivästä, jolloin 2 tai 3 kohdan mukainen pyyntö on otettu vastaan.

5. Sen estämättä, mitä 2–4 kohdassa määrätään, riidan osapuolet voivat valita yhteisellä sopimuksella 10 päivän kuluessa päivästä,

jolloin valituksen kohteena oleva osapuoli on vastaanottanut pyynnön, välimieheksi sellaisia henkilöitä, jotka eivät sisälly välimiesten luetteloon mutta jotka täyttävät 304 artiklan 3 kohdassa määrätty edellytykset.

6. Välimiespaneelin asettamispäiväksi on katsottava päivä, jolloin kaikki nimetyt välimiehet ovat työjärjestyksen mukaisesti vahvistaneet hyväksyvänsä nimityksen.

### 304 Artikla

#### Välimiesten luettelo

1. Kauppakomitean on ensimmäisessä kokouksessaan laadittava luettelo 25 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan välimiehinä. Kukin osapuoli ehdottaa viittä henkilöä toimimaan välimiehinä. Osapuolten on myös valittava yhteisellä sopimuksella 10 henkilöä, jotka eivät ole minkään osapuolen kansalaisia<sup>(87)</sup> ja joiden on toimittava välimiespaneelin puheenjohtajana.

2. Kauppakomitean on varmistettava, että 1 kohdan mukaisesti laadittu luettelo on aina täydellinen. Luetteloa voidaan kuitenkin käyttää 303 artiklan mukaisesti, vaikka se ei olisikaan täydellinen.

3. Välimiehillä on oltava erityisasiantuntemusta tai kokemusta lainsäädännön, kansainvälisen kaupan tai kansainvälisistä kauppasopimuksista johtuvien riitojen ratkaisemisen alalla. Välimiesten on oltava riippumattomia ja puolueettomia, heillä ei saa olla suoria eikä välillisiä etuyhteyksiä mihinkään osapuoleen eivätkä he saa ottaa ohjeita miltei osapuolelta tai organisaatiolta. Välimiesten on noudatettava tämän osaston mukaisesti vahvistettuja menettelysääntöjä, jäljempänä 'menettelysäännöt'.

4. Kauppakomitean on lisäksi laadittava lisäluetteloita 12 henkilöstä, joilla on alakohdasta asiantuntemusta tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista. Kunkin

<sup>(87)</sup> Tässä osastossa 'kansalaisella' tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolla on jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion tai Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittamaan kansalaisuus tai joka asuu pysyvästi jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Andien yhteisöön kuuluvassa allekirjoittajamaassa.

osapuolen on nimitettävä tätä varten kolme henkilöä toimimaan välimiehinä. Osapuolten on valittava yhteisellä sopimuksella välimiespaneelin puheenjohtajiksi kolme ehdokasta, jotka eivät ole minkään osapuolen kansalaisia. Kukin riidan osapuoli voi halutessaan nimetä välimiehensä niistä ehdokkaista, joita jokin osapuoli on ehdottanut alakohdaiseen luetteloon. Sovellettaessa 303 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valintamenettelyä kauppakomitean puheenjohtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö voi käyttää alakohdasta luetteloa, jos riidan osapuolet suostuvat siihen.

### *305 Artikla*

#### **Vastustaminen, erottaminen ja korvaaminen**

1. Riidan osapuoli voi vastustaa välimiestä tapauksissa, joissa voidaan perustellusti epäillä välimiehen rikkoneen menettelysääntöjä. Välimiehen vastustamista tai erottamista koskeva päätös on tehtävä työjärjestyksen mukaisesti.

2. Jos välimies ei kykene osallistumaan menettelyyn, eroaa tai on korvattava toisella henkilöllä, uusi välimies on valittava 303 artiklan mukaisesti.

### *306 Artikla*

#### **Välimiesmenettelyn keskittäminen**

Kun useampi kuin yksi osapuoli pyytää välimiespaneelin asettamista käsittelemään samaa toimenpidettä ja vetoaa samoihin oikeudellisiin perusteisiin, tällaisten pyyntöjen käsittelemiseksi on aina kun mahdollista perustettava vain yksi välimiespaneeli.

### *307 Artikla*

#### **Välitystuomio**

1. Välimiespaneeli antaa tuomionsa tiedoksi riidan osapuolille ja kauppakomitealle 120 päivän kuluessa paneelin asettamisesta. Jos välimiespaneeli katsoo, että määräaika ei pystytä noudattamaan, paneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti riidan

osapuolille ja kauppakomitealle sekä ilmoitettava syyt viivästykseen ja päivämäärä, jona paneeli aikoo antaa tuomionsa tiedoksi. Välitystuomio on joka tapauksessa annettava tiedoksi viimeistään 150 päivän kuluttua välimiespaneelin asettamispäivästä.

2. Kiireellisissä tapauksissa, mukaan lukien tapaukset, jotka koskevat pilaantuvia tavaroita tai muita sellaisia tavaroita tai palveluja, jotka menettävät nopeasti kaupallisen arvonsa, kuten tietyt kausitavarat tai -palvelut, välimiespaneelin on 10 päivän kuluessa asettamispäivästään tehtävä päätös siitä, katso taanko asia kiireelliseksi. Välimiespaneelin on annettava tuomionsa tiedoksi 60 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä ja joka tapauksessa viimeistään 75 päivän kuluttua mainitusta päivästä.

### *308 Artikla*

#### **Välitystuomion täytäntöönpano**

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet välitystuomion noudattamiseksi viipymättä.

2. Valituksen kohteena olevan osapuolen on 30 päivän kuluessa tuomion tiedoksisäämisestä ilmoitettava valituksen tehneelle osapuolelle seuraavat seikat:

a) toimenpiteet, joita se pitää tarpeellisina tuomion noudattamiseksi;

b) kohtuullinen määräaika, jonka se tarvitsee tuomion noudattamiseksi; ja

c) tarjous väliaikaisesta korvauksesta ennen sellaisten toimenpiteiden täysimääräistä täytäntöönpanoa, joita se pitää tarpeellisina tuomion noudattamiseksi.

3. Jos riidan osapuolet ovat erimielisiä tällaisen ilmoituksen sisällöstä, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää tuomion antanutta välimiespaneelia ratkaisemaan, ovatko 2 kohdan a alakohdan mukaisesti ehdotetut toimenpiteet tämän sopimuksen mukaisia, onko määräaika tuomion noudattamiseksi kohtuullinen ja/tai onko korvaustarjous selvästi suhteettoman alhainen. Ratkaisu on tehtävä 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

4. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai joku sen jäsenistä ei pysty kokoontumaan, sovelletaan 303 artiklan mukaista menettelyä. Mää-

raaika tuomion antamiselle tiedoksi on 45 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

5. Riidan osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella pidentää 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kohtuullista määräaikaa.

### 309 Artikla

#### **Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu**

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on ilmoitettava valituksen tehneelle osapuolelle ja kauppakomitealle toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteidensa laiminlyönnin lopettamiseksi, ennen 308 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja 3 tai 5 kohdan mukaisesti asetettua kohtuullisen määräajan päättymistä.

2. Jos valituksen kohteena olevan osapuolen 1 kohdan mukaisesti ilmoittamat toimenpiteet eivät ole kyseisen osapuolen 308 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti aikaisemmin ilmoittamien toimenpiteiden kaltaisia tai jos valituksen tehnyt osapuoli on pyytänyt välimiehiltä 308 artiklan 3 kohdan mukaista ratkaisua ja 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut toimenpiteet eivät ole niiden toimenpiteiden kaltaisia, jotka välimiespaneeli vahvisti tämän sopimuksen kanssa yhteensopiviksi, ja jos riidan osapuolet ovat erimielisiä ilmoitettujen toimenpiteiden olemassaolosta tai niiden yhteensopivuudesta sopimuksen kanssa, valituksen tehnyt osapuoli voi kirjallisesti pyytää alkuperäistä välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällaisessa pyynnössä on nimettävä kyseessä oleva toimenpide ja selostettava, miksi se ei ole yhteensopiva tämän sopimuksen kanssa. Välimiespaneelin on annettava tuomionsa tiedoksi 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai joku sen jäsenistä ei ole käytettävissä, sovelletaan 303 artiklan mukaista menettelyä. Ratkaisu on annettava 30 päivän kuluessa uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

### 310 Artikla

#### **Välitystuomion noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset korjaavat toimenpiteet**

1. Jos valituksen kohteena oleva osapuoli ei ilmoita välitystuomion noudattamiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä ennen kohtuullisen määräajan päättymistä tai jos välimiespaneeli päättää 309 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että ilmoitettu toimenpide ei ole yhteensopiva tämän sopimuksen kanssa, valituksen tehnyt osapuoli voi

a) vaatia valituksen kohteena olevalta osapuolelta korvausta välitystuomion noudattamatta jättämisestä joko väliaikaisen korvauksen jatkamisen tai erillisen korvauksen muodossa, tai

b) ilmoittaa valituksen kohteena olevalle osapuolelle ja kauppakomitealle aikeestaan keskeyttää 299 artiklassa tarkoitettuihin määräyksiin perustuvat myönnytykset kyseisestä rikkomisesta johtuvien mitätöivien tai heikentävien vaikutusten tasoa vastaavassa määrin.

2. Jos riidan osapuolet eivät pääse sopimukseen 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua korvauksesta 20 päivän kuluessa kohtuullisen määräajan päättymisestä tai sellaisesta välimiespaneelin ratkaisusta, jonka mukaan 311 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu toimenpide ei ole yhteensopiva tämän sopimuksen kanssa, valituksen tehnyt osapuoli voi ilmoittaa valituksen kohteena olevalle osapuolelle ja kauppakomitealle aikeestaan keskeyttää 299 artiklassa tarkoitettuihin määräyksiin perustuvat edut kyseisestä rikkomisesta johtuvien mitätöivien tai heikentävien vaikutusten tasoa vastaavassa määrin.

3. Jos valituksen kohteena oleva osapuoli ei suorita 308 artiklan mukaisesti määritettyä väliaikaista korvausta kohtuullisessa ajassa <sup>(88)</sup>, valituksen tehnyt osapuoli voi ilmoittaa

<sup>(88)</sup> Valituksen kohteena oleva osapuoli ei ole suorittanut väliaikaista korvausta kohtuullisessa ajassa ainoastaan siinä tapauksessa, että valituksen kohteena oleva osapuoli ei aloita korvauksen suorittamiseen johtavaa sisäistä menettelyään kohtuullisessa ajassa tai kun tällaiset sisäiset menettelyt johtavat väliaikaisen korvauksen suorittamisen vastaiseen päätökseen.

valituksen kohteena olevalle osapuolelle ja kauppakomitealle aikeestaan keskeyttää 299 artiklassa tarkoitettujen määräyksiin perustuvat edut kyseisen korvauksen tasoa vastavassa määrin, kunnes väliaikainen korvaus suoritetaan tai valituksen kohteena oleva osapuoli toteuttaa toimenpiteen välitystuomion noudattamiseksi sen mukaan, kumpi tapahtuu ensin.

4. Kun valituksen tehnyt osapuoli ilmoittaa aikeestaan keskeyttää edut 2 tai 3 kohdan nojalla, kyseinen osapuoli voi keskeyttää edut 10 päivän kuluttua ilmoituksesta, ellei valituksen kohteena oleva osapuoli pyydä välimiehiltä ratkaisua 5 kohdan mukaisesti.

5. Jos valituksen kohteena oleva osapuoli katsoo, että ilmoitettu keskeytyksen taso ei vastaa rikkomisesta johtuvia mitätöiviä tai heikentäviä vaikutuksia, se voi kirjallisesti pyytää alkuperäiseltä välimiespaneelilta ratkaisua asiaan. Kyseinen pyyntö on annettava tiedoksi valituksen tehneelle osapuolelle ja kauppakomitealle ennen 4 kohdassa tarkoitettua 10 päivän määräajan umpeutumista. Alkuperäisen välimiespaneelin on annettava etujen keskeyttämisen tasoa koskeva ratkaisunsa tiedoksi riidan osapuolille ja kauppakomitealle 30 päivän kuluessa päivästä, jona kyseinen välimiespaneeli on vastaanottanut pyynnön. Etuja ei saa keskeyttää ennen kuin alkuperäinen välimiespaneeli on antanut ratkaisunsa tiedoksi riidan osapuolille, ja keskeytys on toteutettava välimiespaneelin ratkaisua noudattaen.

6. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai joku sen jäsenistä ei ole enää käytettävissä, sovelletaan 303 artiklan mukaista menettelyä. Ratkaisu on annettava 45 päivän kuluessa uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

7. Tästä artiklasta johtuvan korvauksen tai etujen keskeytyksen on oltava väliaikainen, eikä se poista valituksen kohteena olevan osapuolen velvoitetta noudattaa välitystuomiota. Tällaisia korjaavia toimenpiteitä voidaan soveltaa ainoastaan siihen asti kunnes tämän sopimuksen kanssa ristiriidassa olevaksi katsottu toimenpide peruutetaan tai sitä muutetaan siten, että se vastaa tämän sopimuksen määräyksiä, tai kunnes riidan osapuolet ovat päässeet yhteisesti sovittuun ratkaisuun.

### 311 Artikla

#### **Etujen keskeyttämisen tai välitystuomion noudattamatta jättämisestä johtuvan korvauksen jälkeen toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu**

1. Valituksen kohteena oleva osapuoli voi ilmoittaa valituksen tehneelle osapuolelle ja kauppakomitealle milloin tahansa toimenpiteestä, jonka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi, ja, tilanteen mukaan, valituksen tehneelle osapuolelle osoittamastaan pyynnöstä lopettaa etujen keskeyttäminen tai aikeestaan lopettaa noudattamatta jättämisestä johtuvan korvauksen suorittaminen. Etujen keskeyttäminen on 2 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta lopetettava 30 päivän kuluttua tällaisesta ilmoituksesta.

2. Jos riidan osapuolet eivät pääse sopimukseen ilmoitetun toimenpiteen yhteensopivuudesta tämän sopimuksen määräysten kanssa 30 päivän kuluessa 1 kohdassa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä, kumpi osapuoli tahansa voi kirjallisesti pyytää alkuperäiseltä välimiespaneelilta ratkaisua asiaan. Tällaisesta pyynnöstä on ilmoitettava samanaikaisesti valituksen kohteena olevalle osapuolelle ja kauppakomitealle. Välitystuomio on annettava tiedoksi riidan osapuolille ja kauppakomitealle 45 päivän kuluessa tällaisesta pyynnöstä. Jos välimiespaneeli päättää, että toimenpide välitystuomion noudattamiseksi on yhteensopiva tämän sopimuksen määräysten kanssa, etujen keskeyttäminen on lopetettava.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai joku sen jäsenistä ei ole käytettävissä, sovelletaan 303 artiklan mukaista menettelyä. Ratkaisu on annettava tiedoksi 45 päivän kuluessa uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

4. Jos riidan osapuolet eivät ole 2 kohdassa tarkoitettua 30 päivän määräajan jälkeen pyytäneet alkuperäistä välimiespaneelia päättämään, onko 1 artiklan mukaisesti ilmoitettu toimenpide yhteensopiva tämän sopimuksen kanssa, ja jos valituksen tehnyt osapuoli ei ole noudattanut velvoitettaan lopettaa etujen keskeyttäminen, valituksen kohteena oleva osapuoli voi keskeyttää etujen tarjoamisen tasolle, joka vastaa valituksen tehneen osapuolen soveltamaa tasoa, niin kauan kuin



viimeksi mainittu osapuoli pitää edut keskeytettyinä.

### *312 Artikla*

#### **Pyyntö välitystuomion selventämiseksi**

1. Riidan osapuoli voi 10 päivän kuluessa välitystuomion tiedoksiantamisesta toimittaa välimiespaneelille kirjallisen pyynnön, jossa pyydetään selventämään tiettyjä sellaisia tuomioon sisältyvän määräyksen tai suosituksen erityisiä näkökohtia, myös noudattamiseen liittyviä näkökohtia, joita osapuoli pitää epäselvinä, ja jäljennös pyynnöstä on toimitettava riidan toiselle osapuolelle ja kauppakomitealle. Riidan toinen osapuoli voi esittää välimiespaneelille huomautuksia tällaisesta pyynnöstä, ja sen on toimitettava jäljennös niistä alkuperäisen selventämistä koskevan pyynnön esittäneelle osapuolelle. Välimiespaneelin on vastattava tällaiseen pyyntöön 10 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisen pyynnön esittäminen ei vaikuta 308 artiklassa tarkoitettuihin määräaikoihin.

### *313 Artikla*

#### **Välimiesmenettelyn keskeyttäminen ja päättäminen**

1. Riidan osapuolet voivat milloin tahansa sopia keskeyttävänsä välimiespaneelin työskentelyn määräajaksi, joka on enintään 12 kuukautta tällaisen sopimuksen tekemisestä. Riidan osapuolten on ilmoitettava tällaisesta sopimuksesta kirjallisesti välimiespaneelin puheenjohtajalle ja toimitettava jäljennös siitä kauppakomitealle. Tällaisen keskeytyksen yhteydessä 307 artiklassa asetettuja määräaikoja pidennetään työskentelyn keskeytymisen kestoja vastaavasti.

2. Jos välimiespaneelin työskentely on ollut keskeytettyä yli 12 kuukautta, välimiespaneelin toimivalta päättyy, elleivät riidan osapuolet toisin sovi. Jos välimiespaneelin toimivalta päättyy, tämän artiklan määräykset eivät estä osapuolta aloittamasta uutta välimiesmenettelyä samasta asiasta.

3. Riidan osapuolet voivat milloin tahansa sopia välimiesmenettelyn päättämisestä toimittamalla asiasta yhteisen kirjallisen ilmoituksen välimiespaneelin puheenjohtajalle ja jäljennöksen ilmoituksesta kauppakomitealle.

### *4 LUKU*

#### ***Yleiset määräykset***

### *314 Artikla*

#### **Yhteisesti sovittu ratkaisu**

Riidan osapuolet voivat milloin tahansa päästä yhteisesti sovittuun ratkaisuun tämän osaston soveltamisalaan kuuluvassa riidassa. Riidan osapuolten on yhdessä ilmoitettava kauppakomitealle kaikista tällaisista ratkaisuista. Kun yhteisesti sovitusta ratkaisusta on ilmoitettu, menettely päättyy.

### *315 Artikla*

#### **Työjärjestys ja menettelysäännöt**

1. Tämän osaston mukaisissa riitojenratkaisumenettelyissä on noudatettava työjärjestystä, jonka kauppakomitea hyväksyy ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen. Kauppakomitean on hyväksyttävä samassa kokouksessa myös välimiesten menettelysäännöt.

2. Kaikki välimiespaneelin kokoukset ovat avoimia yleisölle työjärjestyksen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet muuta sovi.

### *316 Artikla*

#### **Tiedot ja tekninen apu**

1. Välimiespaneeli voi riidan osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan hankkia asianmukaisiksi katsomiaan tietoja kaikista lähteistä, myös riidan osapuolilta. Välimiespaneelilla on myös oikeus hankkia asianmukaisiksi katsomansa asiantuntijalausunnot. Kaikki tällä tavoin hankitut tiedot on annettava tiedoksi riidan kaikille osapuolille, jotta ne voivat esittää huomautuksia.

2. Välimiespaneeli voi myös antaa riidan osapuolen alueelle sijoittautuneille valtiosta

riippumattomille henkilöille, joita asia koskee, mahdollisuuden toimittaa amicus curiae -lausumia työjärjestyksen mukaisesti.

### 317 Artikla

#### **Tulkintasäännöt**

Välimiespaneelin on tulkittava 299 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä sellaisten kansainvälisen julkisoikeuden tavanomaisten tulkintasääntöjen mukaisesti, jotka sisältyvät valtiosopimus oikeudesta 23 päivänä touko-kuuta 1969 tehtyyn Wienin yleissopimukseen. Välitustuomioilla ei voida lisätä eikä vähentää 299 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukaisia oikeuksia ja velvoitteita.

### 318 Artikla

#### **Välimiespaneelin ratkaisut ja tuomiot**

1. Välimiespaneelin on pyrittävä tekemään kaikki ratkaisut yksimielisesti. Jos ratkaisua ei kuitenkaan voida tehdä yksimielisesti, asiasta on päätettävä annettujen äänten enemmistöllä. Välimiesten eriäviä mielipiteitä ei kuitenkaan milloinkaan julkaista.

2. Kaikki välitustuomiot sitovat riidan osapuolia eivätkä ne luo minkäänlaisia oikeuksia tai velvollisuuksia luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille. Tuomiossa on esitettävä tosiseikkoihin perustuvat ratkaisut, tämän sopimuksen asiaa koskevien määräysten sovellettavuus, määrittely siitä, onko kyseinen osapuoli noudattanut niistä johtuvia velvoitteita, ja sen ratkaisujen ja päätelmien keskeiset perustelut.

3. Välimiespaneeli voi riidan osapuolen pyynnöstä antaa suosituksia tuomion täytäntöönpanosta.

4. Välitustuomiot ovat julkisia, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

### 319 Artikla

#### **Suhde WTO:ssa sovittuihin oikeuksiin ja foorumin valinta**

1. Tähän osastoon sisältyvät määräykset eivät rajoita WTOSopimuksesta johtuvia osa-

puolten oikeuksia ja velvoitteita, mukaan lukien toimet riitojen ratkaisemiseksi.

2. Tästä sopimuksesta ja WTO-sopimuksesta johtuvaa samaa toimenpidettä koskevat riidat voidaan ratkaista tämän osaston mukaisesti tai riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen mukaisesti valituksen tehneen osapuolen harkinnan mukaan. Jos osapuoli kuitenkin on pyytänyt paneelin asettamista riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen 6 artiklan mukaisesti tai välimiespaneelin asettamista 303 artiklan mukaisesti, kyseinen osapuoli voi aloittaa samaa toimenpidettä koskevan riitojenratkaisumenettelyn toisella foorumilla ainoastaan silloin, kun valitun foorumin toimivaltainen elin ei ole antanut asiassa pääasialla koskevaa ratkaisua menettelyllisten tai lainkäyttövaltaan liittyvien syiden vuoksi.

3. Osapuolten mukaan kaksi riitaa tai sitä useampi riita koskee samaa asiaa, kun niihin osallistuvat samat riidan osapuolet, kun ne liittyvät samaan toimenpiteeseen ja koskevat samaa rikkomista.

4. Tämän osaston määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymää etujen keskeyttämistä. WTO-sopimukseen ei voida vedota siinä tarkoituksessa, että estetään osapuolta keskeyttämästä edut tämän osaston mukaisesti.

### 320 Artikla

#### **Määräajat**

1. Tässä osastossa vahvistetut määräajat, mukaan lukien välimiespaneelille välitustuomioiden tiedoksi antamista varten asetetut määräajat, lasketaan alkaen ensimmäisestä sitä toimea tai tosiseikkaa seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat.

2. Riidan osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella pidentää mitä tahansa tässä osastossa tarkoitettua määräaikaa.

*321 Artikla***Työjärjestyksen ja menettelysääntöjen muuttaminen**

Kauppakomitea voi muuttaa työjärjestystä ja menettelysääntöjä.

*322 Artikla***Sovittelujärjestelmä**

Liitteen XIV (Muita kuin tariffitoimenpiteitä koskeva sovittelujärjestelmä) mukaisesti osapuoli voi pyytää toista osapuolta aloittamaan sovittelumenettelyn, joka koskee mitä hyvänsä III osaston (Tavarakauppa) soveltamisalaan kuuluviin asioihin liittyviä muita kuin tariffitoimenpiteitä, jotka pyynnön kohteena oleva osapuoli on toteuttanut, ja joiden osalta pyynnön esittänyt osapuoli katsoo, että ne haittaavat kauppaa.

*323 Artikla***Hyvät palvelukset ja sovittelu**

1. Sen estämättä, mitä 322 artiklassa määrätään, osapuolet voivat milloin tahansa sopia soveltavansa vaihtoehtoisena riitojenratkaisukeinona hyviä palveluksia tai sovittelua.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja vaihtoehtoisia riitojenratkaisukeinoja on noudatettava asianomaisten osapuolten sopimien menettelyjen mukaisesti.

3. Tämän artiklan mukaisesti vahvistetut menettelyt voivat alkaa milloin tahansa, ja mikä tahansa asianomaisista osapuolista voi keskeyttää tai lopettaa ne milloin tahansa.

4. Tämän artiklan mukaiset menettelyt ovat luottamuksellisia, ja ne eivät vaikuta asianomaisten osapuolten oikeuksiin muissa menettelyissä.

## XIII OSASTO

**TEKNINEN APU JA KAUPAN VALMIUKSIEN KEHITTÄMINEN***324 Artikla***Tavoitteet**

1. Osapuolet sopivat tiivistävänsä yhteistyötä tämän sopimuksen täytäntöönpanon edistämiseksi ja sen hyödyntämiseksi mahdollisimman suuressa määrin sen tulosten optimoimiseksi, mahdollisuuksien lisäämiseksi ja mahdollisimman suuren hyödyn saavuttamiseksi osapuolille. Yhteistyötä kehitetään osapuolten välisiä yhteistyösuhteita koskevan oikeudellisen ja institutionaalisen kehyksen mukaisesti, ja sen yhtenä päätavoitteena on vauhdittaa kestävää taloudellista kehitystä, jonka avulla voidaan lisätä sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja erityisesti vähentää köyhyyttä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi osapuolet sopivat painottavansa erityisesti yhteistyöaloitteita, joilla pyritään

a) parantamaan ja luomaan uusia mahdollisuuksia kaupan ja sijoitusten alalla, edistämään kilpailukykyä ja innovointia sekä uuden aikaistamaan tuotantoa, helpottamaan kauppaa ja siirtämään teknologiaa;

b) edistämään mikroyritysten ja pk-yritysten kehittämistä käyttämällä kauppaa välineenä köyhyyden vähentämiseen;

c) edistämään oikeudenmukaista ja tasapuolista kauppaa, helpottamaan tämän sopimuksen mukaisten etujen saamista kaikilla tuotannon aloilla ja erityisesti heikoimmilla aloilla;

d) lisäämään kaupallisia ja institutionaalisia valmiuksia tällä alalla tämän sopimuksen täytäntöönpanoa varten ja jotta sitä voitaisiin hyödyntää mahdollisimman suuressa määrin; ja

e) vastaamaan tämän sopimuksen muissa osissa yksilöityihin yhteistyötarpeisiin.

## 325 Artikla

**Soveltamisala ja välineet**

1. Yhteistyö on toteutettava osapuolten käytettävissä olevien välineiden, resurssien ja järjestelmien avulla voimassa olevia sääntöjä ja menettelyjä noudattaen, ja sen toteuttamisesta vastaavat kunkin osapuolen elimet, joilla on toimivalta yhteistyösuhteiden, myös kauppaan liittyvää yhteistyötä koskevien yhteistyösuhteiden, toimeenpanon osalta.

2. Osapuolet voivat 1 kohdan mukaisesti käyttää välineinä muun muassa tietojen, kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa, teknistä apua ja rahoitusapua sekä hankkeiden yhteistä yksilöimistä, kehittämistä ja toteutusta.

## 326 Artikla

**Tämän osaston mukaista yhteistyötä koskevat kauppakomitean tehtävät**

1. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota niiden yhteistyötoimenpiteiden seurantaan, jotka on otettu käyttöön tämän sopimuksen optimaaliseksi täytäntöönpanemiseksi ja sen tarjoamien etujen hyödyntämiseksi mahdollisimman suuressa määrin.

2. Kauppakomitean on seurattava 324 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden mukaisen yhteistyön keskeisten osalueiden toteuttamista ja tarvittaessa kannustettava ja opastettava siinä.

3. Kauppakomitea voi esittää suosituksia yhteistyön suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaaville kunkin osapuolen toimivaltaisille elimille.

## XIV OSASTO

**LOPPUMÄÄRÄYKSET**

## 327 Artikla

**Liitteet, lisäykset, julistukset ja alaviitteet**

Tämän sopimuksen liitteet, lisäykset, julistukset ja alaviitteet ovat sen erottamaton osa.

## 328 Artikla

**Uusien jäsenvaltioiden liittyminen Euroopan unioniin**

1. EU-osapuoli ilmoittaa Andien yhteisöön kuuluville allekirjoittajamaille, jos jokin kolmas maa hakee Euroopan unionin jäsenyyttä.

2. Euroopan unionin ja Euroopan unionin jäsenyyttä hakevan ehdokasmaan välisissä neuvotteluissa EU-osapuoli

a) toimittaa Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan pyynnöstä mahdollisuuksien mukaan tiedot, jotka koskevat mitä hyvänsä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa asiaa; ja

b) ottaa huomioon Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden esittämät huolenaiheet.

3. EU-osapuoli ilmoittaa Andien yhteisöön kuuluville allekirjoittajamaille kaikista voimaan tulleista liittymisistä Euroopan unioniin.

4. EU-osapuoli ja Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat tarkastelevat kauppakomiteassa riittävän ajoissa ennen kolmannen maan liittymistä Euroopan unioniin kyseisen liittymisen mahdollisia vaikutuksia tähän sopimukseen. Kauppakomitea päättää mahdollisesti tarvittavista mukautus- tai siirtymätoimenpiteistä.

## 329 Artikla

**Muiden Andien yhteisön jäsenmaiden liittyminen tähän sopimukseen**

1. Sellainen Andien yhteisön jäsenmaa, joka ei ole tämän sopimuksen osapuoli sen tullessa voimaan EU-osapuolen ja vähintään yhden Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä, jäljempänä 'Andien yhteisöön kuuluva hakijamaa', voi liittyä tähän sopimuksen tässä artiklassa määrättyjen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.

2. EU-osapuoli neuvottelee Andien yhteisöön kuuluvan hakijamaan kanssa ehdot maan liittymiselle tähän sopimukseen. Näissä neuvotteluissa EU-osapuolen tavoitteena on säilyttää tämän sopimuksen eheys ja rajoittaa neuvottelujen mahdollista joustoa vastavuo-

roisten myönnytysten luetteloiden osalta, jotka vastaavat liitettä I (Tullien poistoluettelot), liitettä VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) ja liitettä VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista), ja kaikkien muiden seikkojen osalta, joita koskeva jousto on tarpeen Andien yhteisöön kuuluvan hakijamaan liittymiseksi. EU-osapuoli ilmoittaa kauppakomitealle näiden neuvottelujen päättymisestä 3 kohdassa tarkoitettua kuulemista varten.

3. EU-osapuoli kuulee kauppakomiteassa Andien yhteisöön kuuluvia allekirjoittajamaita Andien yhteisöön kuuluvan hakijamaan kanssa käytyjen liittymisneuvottelujen tuloksista, joilla voi olla vaikutusta Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden oikeuksiin tai velvoitteisiin. Kauppakomitean on osapuolen pyynnöstä tarkasteltava uudelleen Andien yhteisöön kuuluvan hakijamaan liittymisen vaikutuksia tähän sopimukseen ja päätettävä mahdollisesti tarvittavista toimenpiteistä.

4. Andien yhteisöön kuuluvan hakijamaan liittymisen tulee voimaan kauppakomitean etukäteen hyväksymän liittymispöytäkirjan tekemisellä <sup>(89)</sup>. Osapuolten on toteutettava kyseisen pöytäkirjan voimaantulon edellyttämät sisäiset menettelyt.

5. Tämä sopimus tulee voimaan Andien yhteisöön kuuluvan hakijamaan ja kunkin osapuolen välillä sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona tallettaja vastaanottaa Andien yhteisöön kuuluvalla hakijamaalta ja osapuolelta viimeisen ilmoituksen siitä, että ne ovat saaneet päätökseen liittymispöytäkirjan voimaantulon edellyttämät sisäiset menettelynsä. Tätä sopimusta voidaan soveltaa myös väliaikaisesti, jos liittymispöytäkirjassa niin määrätään.

6. Jos tämän sopimuksen tekstin hyväksymiseen osallistunut Andien yhteisön jäsenvaltio ei ole allekirjoittanut tätä sopimusta

päivänä, jona se tulee voimaan EU-osapuolen ja vähintään yhden Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä, kyseisellä maalla on oikeus allekirjoittaa sopimus, eikä sitä katsota 1 kohdassa tarkoitetuksi Andien yhteisöön kuuluvaksi hakijamaaksi.

### 330 Artikla

#### Voimaantulo

1. Kunkin osapuolen on ilmoitettava kirjallisesti tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämien sisäisten menettelyjensä päätökseen saattamisesta muille osapuolille ja 332 artiklassa tarkoitettulle tallettajalle.

2. Tämä sopimus tulee voimaan EU osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona tallettaja vastaanottaa viimeisen 1 kohdassa tarkoitettua ilmoituksen EU-osapuolelta ja kyseiseltä Andien yhteisöön kuuluvalla allekirjoittajamaalta, elleivät asianomaiset osapuolet sovi toisesta päivästä.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, osapuolet voivat soveltaa väliaikaisesti tätä sopimusta joko kokonaan tai osittain. Kunkin osapuolen on ilmoitettava tallettajalle ja muille osapuolille tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen edellyttämien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen. Tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen EU-osapuolen ja Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä alkaa sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona tallettaja vastaanottaa viimeisen ilmoituksen EU-osapuolelta ja kyseiseltä Andien yhteisöön kuuluvalla allekirjoittajamaalta.

4. Jos osapuolet soveltavat 3 kohdan mukaisesti jotakin tämän sopimuksen määräystä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa, määräyksessä olevaa viittausta sopimuksen voimaantulopäivään pidetään viittauksena päivään, josta alkaen osapuolet sopivat soveltavansa kyseistä määräystä 3 kohdan mukaisesti.

<sup>(89)</sup> Sen estämättä, mitä tässä kohdassa määrätään, osapuolet hyväksyvät, että myönnytysten luettelot, jotka sisältyvät liitteisiin I (Tullien poistoluettelot), VII (Luettelo sijoittautumissitoumuksista) ja VIII (Luettelo rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevista sitoumuksista) ja jotka ovat tulosta EU-osapuolen ja Andien yhteisöön kuuluvan hakijamaan välisistä neuvotteluista, otetaan osaksi liittymispöytäkirjaa ilman vaatimusta kauppakomitean ennakolta antamasta hyväksynnästä.

*331 Artikla***Voimassaoloaika ja irtisanominen**

1. Tämä sopimus on voimassa määrittelemättömän ajan.

2. Osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti muille osapuolille ja tallettajalle. Irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut sitä koskevan ilmoituksen.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, tämä sopimus on edelleen voimassa EU-osapuolen ja muiden Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden välillä, jos yksi Andien yhteisöön kuuluva allekirjoittajamaa irtisanoo tämän sopimuksen. Tämän sopimuksen voimassaolo päättyy, jos EU-osapuoli irtisanoo sopimuksen.

*332 Artikla***Tallettaja**

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen tallettaja.

*333 Artikla***WTO-sopimuksen muutokset**

Osapuolet hyväksyvät, että tähän sopimukseen sisällytetty WTO-sopimuksen määräykset sisällytetään siihen mahdollisin muutoksin, jotka ovat tulleet voimaan määräyksen soveltamisajankohtaan mennessä.

*334 Artikla***Muutokset**

1. Osapuolet voivat sopia kirjallisesti tämän sopimuksen muuttamisesta.

2. Muutokset tulevat voimaan ja muodostavat erottamattoman osan tätä sopimusta soveltuvien osin 330 artiklassa määrättyin edellytyksin.

3. Osapuolet voivat kehittää edelleen tämän sopimuksen mukaisia sitoumuksiaan tai laajentaa sen soveltamisalaa siten, että ne sopivat muutoksista tähän sopimukseen tai tekevät alakohtaisia tai toimintokohtaisia sopimuksia ja ottavat tässä huomioon sopimuksen täytäntöönpanosta saadut kokemukset.

*335 Artikla***Varaumat**

Tähän sopimukseen ei sallita valtiosopimus-oikeutta koskevassa Wienin yleissopimuksessa tarkoitettuja varaumia.

*336 Artikla*

Tästä sopimuksesta johtuvat oikeudet ja velvoitteet Tämän sopimuksen määräyksiä ei ole tulkittava siten, että ne antaisivat henkilöille muita oikeuksia tai asettaisivat muita velvoitteita kuin osapuolten välillä kansainvälisen julkisoikeuden mukaisesti luodut oikeudet ja velvoitteet.

*337 Artikla***Todistusvoimaiset tekstit**

Tämä sopimus on laadittu kolmena kappaletta bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakian, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

## LITE VII

## LUETTELO SJOITTAUTUMISSITOUUKSISTA

(tämän sopimuksen 114 artiklassa tarkoitettu)

## A JAKSO

## KOLUMBIA

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan taloudellisen toiminnan alat, joiden osalta Kolumbia on tehnyt sitoumukset tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti, sekä markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla sovelletaan varausten muodossa toisen osapuolen sijoittautumisiin ja sijoittajiin. Luettelossa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia;
- b) toisessa sarakkeessa kuvataan sovellettavat varaukset sekä velvollisuudet, joihin ne vaikuttavat (markkinoille pääsy tai kansallinen kohtelu). Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat sitoumukset ovat toisistaan riippumattomia; jos jollakin osa-alalla ei tehdä markkinoille pääsyä koskevaa sitoumusta (osa-ala jää ilman sitoumuksia), tämä ei mitätöi kansallista kohtelua koskevaa sitoumusta.

Sitoumuksia ei ole tehty sellaisten toimialojen ja osa-alojen osalta, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

- a) 'ISIC Rev. 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1, 2002); ja
- b) 'CPC' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 77, CPC prov, 1991).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja sekä lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan myöntämistä, yleispalveluvuoroituksia, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset ja syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla luonnonalueilla eikä historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä alueilla) ei mainita luettelossa, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajiin.

4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

5. Tämän sopimuksen 112 artiklan mukaisesti syrjivät vaatimukset, jotka koskevat sijoittautumisen oikeudellista muotoa, eivät sisälly jäljempänä olevaan luetteloon.

6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

## HUOMAUTUKSET, JOTKA KOSKEVAT SJOITTAUTUMISTA KOSKEVIIN ALAKOHTAISIIIN ERITYISSITOUUKSIIN SOVELLETTAVIA RAJOITUKSIA PALVELUALOILLA JA MUILLA KUIN PALVELUALOILLA

Huomautus 1: Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja etnisille ryhmille, mukaan lukien toimenpiteet, jotka koskevat Kolumbian valtiosäännön (*Constitución Política de Colombia*) 63 §:n mukaisesti etnisten ryhmien hallussa olevia yleisiä maa-alueita. Kolumbian etniset ryhmät ovat seuraavat: alkuperäiskansat ja romanit, afrikkalaiskolumbialaiset yhteisöt sekä San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan saariston Raizal-yhteisö.

Huomautus 2: Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään paikallisyhteisöille oikeuksia tai etuuksia, jotka koskevat aineettoman kulttuuriperinteen ilmaisun tukemista ja kehittämistä *Resolución No. 0168 de 2005:n* mukaisesti.

Huomautus 3: Jos Kolumbian valtio päättää myydä kokonaisuudessaan tai osan omistusosuudestaan yrityksessä jollekin muulle taholle kuin Kolumbian valtion omistamalle yritykselle tai Kolumbian hallinnon yksikölle, sen on ensiksi tarjottava tätä omistusosuutta yksinoikeudella ja Ley 226 de 1995 -lain 3 ja 11 §:ssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti seuraaville:

- a) kyseisen yrityksen sekä kyseisen yrityksen omistamien tai määräysvaltaan kuuluvien muiden yritysten nykyiset, eläkkeellä olevat ja entiset työntekijät (lukuun ottamatta entisiä työntekijöitä, joiden sopimus on päätetty perustellun syyn vuoksi);
- b) kyseisen yrityksen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden yhdistykset;
- c) ammattiliitot;
- d) ammattiliittojen kattojärjestöt;
- e) työntekijärahastot (*fondos de empleados*);
- f) eläke- ja erorahastot; ja
- g) osuuskunnat.

Sen jälkeen kun omistusosuus on siirretty tai myyty, Kolumbia ei kuitenkaan varaa itselleen määräysvaltaa omistusosuiden myöhemmän siirron tai luovutuksen osalta.

Huomautus 4: Toisen maan lainsäädännön mukaisesti perustetun oikeushenkilön, jonka pääasiallinen kotipaikka on toisessa maassa, on perustettava Kolumbiaan sivuliike saadakseen Kolumbian valtion myöntämä toimilupa.

Huomautus 5: Ainoastaan ne luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden päätoimipaikka on San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan vapaasatamassa, saavat tarjota palveluja tällä alueella.



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                          | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                              | Verot<br>Kansallinen kohtelu<br>Ulkomaisiin yrityksiin sovelletaan veroa, joka koskee voittojen lähettämistä ulkomaille (!).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                              | Kiinteistöt<br>Kansallinen kohtelu<br>Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ulkomaalaisten oikeutta omistaa kiinteää omaisuutta Kolumbian raja-alueilla, kansallisella rannikolla tai saarialueilla.<br>Tässä kohdassa<br>'raja-alueilla' tarkoitetaan kahden kilometrin levyisiä, rajan suuntaisesti sijaitsevaa aluetta;<br>'kansallisella rannikolla' tarkoitetaan aluetta, jonka leveys on kaksi kilometriä nousuveden ollessa korkeimmillaan; ja<br>'saarialueilla' tarkoitetaan Kolumbian alueeseen kuuluvia saaria, luotoja, riuttoja, niemkkeitä ja matalikkoja.                                                                                                                                                                                                                                 |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                              | Investoinnit<br>Markkinoille pääsy ja kansallinen kohtelu<br>Ulkomaiset investoinnit salitaan kaikilla toimialoilla lukuun ottamatta investointihankkeita toimissa, jotka koskevat kansallista puolustusta sekä muualla kuin Kolumbiassa tuotetun myrkyllisen, vaarallisen tai radioaktiivisen jätteen hävittämistä ja varastointia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1. MAATALOUS, RIISTATALOUS, METSÄTALOUS                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| A. Maatalous, riistatalous<br>(ISC Rev. 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta (!) | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| B. Metsätalous<br>(ISC Rev. 3.1: 020) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta (!)                                 | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2. KALASTUS JA VESIVILJELY<br>(ISC Rev. 3.1: 0501, 0502) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta (!)              | Markkinoille pääsy ja kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Ainoastaan Kolumbian kansalaiset voivat harjoittaa pienimuotoista kalastusta.<br>Ulkomaisten lipun alla purjehtiva alus saa harjoittaa kalastustoimintaa ja kalastukseen liittyvää toimintaa Kolumbian aluevesillä ainoastaan yhteistyössä kolumbialaisen yrityksen kanssa, jolla on toimilupa. Toimiluvan ja kalastuslupan kustannukset ovat suuremmat ulkomaisen lipun alla purjehtiville aluksille kuin Kolumbian lipun alla purjehtiville aluksille.<br>Jos alus purjehtii sellaisen ulkomaan lipun alla, joka on tehnyt kahdenvälisen sopimuksen Kolumbian kanssa, kyseisen kahdenvälisen sopimuksen määräykset määrittävät sen, sovelletaanko vaatimusta, joka koskee yhteistyötä toimiluvan omaavan kolumbialaisen yrityksen kanssa. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                              | Varustusten kuvaus                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| <b>3. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA</b>                                                                                              |                                                                             |
| A. Kivi- ja ruskohiilen kaivu; turpeen nosto<br>(ISC Rev. 3.1: 10)                                                                | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| B. Raaköljyn ja maakaasun tuotanto (*)<br>(ISC Rev. 3.1: 1110)                                                                    | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| C. Metallimalmien louhinta<br>(ISC Rev. 3.1: 13)                                                                                  | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| D. Muu mineraalien kaivu<br>(ISC Rev. 3.1: 14)                                                                                    | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| <b>4. TEOLLISUUS (*)</b>                                                                                                          |                                                                             |
| A. Elintarvikkeiden ja juomien valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 15)                                                                    | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| B. Tupakkatuotteiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 16)                                                                              | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| C. Tekstiilien valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 17)                                                                                    | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| D. Vaatteiden valmistus; turkisten muokkaus ja värjäys<br>(ISC Rev. 3.1: 18)                                                      | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| E. Nahan parkitusminen ja muokkaus; matkasatulojen, valjaiden ja jalkineiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 19)                      | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| F. Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; olki- ja punomatuotteiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 20) | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                            | Varausten kuvaus                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| G. Paperin ja paperituotteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 21)                                                                                                                  | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen <sup>(1)</sup><br>(SIC Rev. 3.1: 22, pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen <sup>(6)</sup> ) | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| I. Koksiuotteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 231)                                                                                                                              | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| J. Öljytuotteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 232)                                                                                                                              | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| K. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden, muiden kuin räjähdys-<br>ainesten, valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 24, pl. räjähdysainesten valmistus)                                   | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| L. Kumi- ja muovituotteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 25)                                                                                                                     | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| M. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 26)                                                                                                    | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| N. Metallien jalostus<br>(SIC Rev. 3.1: 27)                                                                                                                                     | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| O. Metallituotteiden valmistus, pl. koneet ja laitteet<br>(SIC Rev. 3.1: 28)                                                                                                    | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| P. Koneiden valmistus                                                                                                                                                           |                                                                              |
| a) Yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 291)                                                                                                       | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |
| b) Erikoiskoneiden, muiden kuin aseiden ja ammuksen, valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)                                                      | Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                          | Värausten kuvaus                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| c) Muualle luokittelematon kodinkoneiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 293)                                                                                                                     | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| d) Toimisto- ja tietokoneiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 30)                                                                                                                                 | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| e) Muualle luokittelematon sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 31)                                                                                                       | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| f) Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 32)                                                                                               | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| Q. Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 33)                                                                       | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| R. Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 34)                                                                                                     | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| S. Muiden (ei sotilaskäyttöön tarkoitettujen) kulkuneuvojen valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 35 pl. sotalaivojen, -lentokoneiden ja muiden sotilaskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen valmistus) | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| T. Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 361, 369)                                                                                                      | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| U. Kieräys<br>(SIC Rev. 3.1: 37)                                                                                                                                                              | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| 5. SÄHKÖN, KAASUN, HÖYRYN JA LÄMMINVEDEN TUOTANTO, SIIRTO JA JAKELU OMAAN LUKUUN<br>(PL. YDINVOIMAAN PERUSTUVA SÄHKÖNTUOTANTO)                                                                |                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                              | Vastausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A. Sähkön tuotanto; sähkön siirto ja jakelu omaan lukuun<br>(osittain ISIC Rev. 3.1: 4010) <sup>(7)</sup>                                         | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ainoastaan ennen 12. heinäkuuta 1994 Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetut yritykset voivat harjoittaa sähköenergian myynti-<br>(commercialización) ja siirtotoimintaa taikka harjoittaa samanaikaisesti useampaa kuin yhtä seuraavista toiminnista: sähköenergian tuotanto,<br>jakelu tai siirto.                                                                                          |
| B. Kaasun tuotanto; kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun<br>(osittain ISIC Rev. 3.1: 4020) <sup>(8)</sup>                | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| C. Höyryn ja lämminveden tuotanto; höyryn ja lämminveden jakelu omaan lukuun<br>(osittain ISIC Rev. 3.1: 4030) <sup>(9)</sup>                     | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 6. YRITYSPALVELUT                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| A. Ammatilliset palvelut                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| a) Lakiasiainpalvelut<br>(CPC 861)<br>Kansallista lainsäädäntä koskevia palveluja saavat tarjota ainoastaan paikallisesti hyväksytyt asianajajat. | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpidon palvelut<br>(CPC 862)                                                                 | Kansallinen kohtelu<br>Kirjanpidon on rekisteröidyttävä, ja voidakseen rekisteröityä hänen on oltava Kolumbian kansalainen, jolla on oikeus harjoittaa kansalaisoikeuksia, tai ulkomaan kansalainen, joka on asunut Kolumbiassa vähintään kolmen vuoden ajan ennen hakemuksen tekemistä. Vaaditaan osoitus vähintään yhden (1) vuoden kokemuksesta, joka on hankittu kirjanpitoalalla Kolumbiassa joko kirjanpito-opintojen aikana tai niiden suorittamisen jälkeen.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään. |
| c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut<br>(CPC 863)                                                                                            | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                 | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Arkkitehtipalvelut<br>ja<br>e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut<br>(CPC 8671 ja CPC 8674)                                                                                                                                       | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                    |
| f) Tekniset palvelut<br>ja<br>g) Tekniset kokonaispalvelut<br>(CPC 8672 ja CPC 8673)                                                                                                                                                                 | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                    |
| i) Eläinlääkintäpalvelut<br>(CPC 932)                                                                                                                                                                                                                | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei sitoumuksia.                                                                                                                                        |
| k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkeainemallisten ja ortopedisten<br>tuotteiden vähittäismyynti<br>(CPC 63211)<br>sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut<br>— Toimialaa 9 koskevat määräykset. Sovelletaan jakelua koske-<br>via määräyksiä. | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                              |
| B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut<br>(CPC 84)                                                                                                                                                                                        | CPC 841, CPC 842, CPC 843 ja CPC 844:<br>ei mitään.<br>CPC 845+849,<br>markkinoille pääsy: ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>CPC 845+849, kansallinen kohtelu: ei mitään,<br>paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat. |
| C. Tutkimus- ja kehittäispalvelut                                                                                                                                                                                                                    | Tämän jakson huomautuksia 1, 2 ja 3 sovelletaan kansallista kohtelua koskevin rajoituksina tällä toimialalla.                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                            | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 85101)                                | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että perustetaan mekanismeja ja kannustimia, joilla paikallisia yrityksiä rohkaistaan teknologian siirtoon ja tiedon jakamiseen ja joihin mahdollisuuksien mukaan osallistuu tunnustettuja tutkimusryhmiä ja -keskuksia.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei sitoumuksia. |
| b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 852) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että perustetaan mekanismeja ja kannustimia, joilla paikallisia yrityksiä rohkaistaan teknologian siirtoon ja tiedon jakamiseen ja joihin mahdollisuuksien mukaan osallistuu tunnustettuja tutkimusryhmiä ja -keskuksia.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei sitoumuksia. |
| c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 853)                                | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että perustetaan mekanismeja ja kannustimia, joilla paikallisia yrityksiä rohkaistaan teknologian siirtoon ja tiedon jakamiseen ja joihin mahdollisuuksien mukaan osallistuu tunnustettuja tutkimusryhmiä ja -keskuksia.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei sitoumuksia. |
| D. Kintteistöpalvelut                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat palvelut<br>(CPC 821)                     | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                            |
| b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut<br>(CPC 822)                                        | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                            |
| E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| a) Aluksiin liittyvät<br>(CPC 83103)                                                            | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                            |

| Toimiala tai osa-ala                                                      | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) Ilma-aluksiin liittyvät<br>(CPC 83104)                                 | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät<br>(CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                        |
| d) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät<br>(CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät<br>(CPC 832)    | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| f) Televiestintälaitteiden vuokraus<br>(CPC 7541)                         | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| F. Muut yrityspalvelut                                                    |                                                                                                                                                                                                   |
| b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut<br>(CPC 864)                    | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| c) Liikkeenjohtoon konsultointipalvelut<br>(CPC 865)                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                        |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                         | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut<br>(CPC 866)                                                                    | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut<br>(CPC 8676)                                                                                    | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 881 osittain)                                         | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 882 osittain)                                                            | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Ainoastaan Kolumbian kansalliset voivat harjoittaa pienimuotoista kalastusta.<br>Toimiluvan ja kalastusluvan kustannukset ovat suuremmat ulkomaisen lipun alla purjehtiville aluksille.<br>Jos alus purjehtii sellaisen ulkomaisen lipun alla, joka on tehnyt kahdenvälisen sopimuksen Kolumbian kanssa, kyseisen kahdenvälisen sopimuksen määräykset määrittävät sen, sovelletaanko vaatimusta, joka koskee yhteistyötä toimiluvan omaavan kolumbialaisen yrityksen kanssa.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Ulkomaisen lipun alla purjehtiva alus saa harjoittaa kalastustoimintaa ja kalastukseen liittyvää toimintaa Kolumbian aluevesillä ainoastaan yhteistyössä kolumbialaisen yrityksen kanssa, jolla on toimilupa. |
| h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain, muut kuin luokkaan CPC 8842 kuuluvat) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut<br>(CPC 872)                                                                                  | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut<br>(CPC 8675)                                                                               | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| l) 1. Alusten huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                                 | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoidille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                        | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoidille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantietä liikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus<br>(CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)                                             | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoidille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus<br>(CPC 8868)                                                                                                                                                                     | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoidille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| l) 5. Metallihuotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus<br>(CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoidille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| m) Rakennusten puhtaanapalvelut<br>(CPC 874)                                                                                                                                                                                           | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoidille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| o) Pakkauspalvelut<br>(CPC 876)                                                                                                                                 | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| p) Kustantaminen ja painaminen<br>(CPC 88442)                                                                                                                   | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| q) Kokouspalvelut<br>(CPC 87909)                                                                                                                                | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut<br>(CPC 87905)                                                                                                               | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| r) 2. Sisustus suunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut<br>(CPC 87907)<br>Kohtaan eivät sisälly korusuunnittelu tai käsityötuotteiden suunnittelu. | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| r) 3. Perintätoimistojen palvelut<br>(CPC 87902)                                                                                                                | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| r) 4. Luottotietopalvelut<br>(CPC 87901)                                                                                                                        | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| r) 5. Kopiointipalvelut<br>(CPC 87904) <sup>(10)</sup>                                                                                                                                                                                                                                               | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| r) 6. Televisioiden konsultointipalvelut<br>(CPC 7544)                                                                                                                                                                                                                                               | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| r) 7. Puhelinvastauspalvelut<br>(CPC 87903)                                                                                                                                                                                                                                                          | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 7. VIESTINTÄPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| A. Posti- ja kuriiripalvelut<br>Postiläheyyden <sup>(11)</sup> käsittelyyn <sup>(12)</sup> liittyvät palvelut seuraavan osajakojen luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaille lähettyksissä:                                                                                                    | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Posti- ja kuriiripalveluja saavat Kolumbiassa tarjota ainoastaan Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt, joiden päätoimiala on postipalvelujen tarjoaminen.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.<br>Virallisella postitoiminnan harjoittajalla on yksinoikeus i-iv alakohtassa tarkoitettujen postipalvelujen tarjoamiseen Kolumbiassa. |
| i) Osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä <sup>(13)</sup> tuotettujen kirjallisten viestien käsittely, ml.<br>— yhdistelmäpostipalvelu<br>— suoramainonta<br>ii) osoitteellisten pakettien <sup>(14)</sup> käsittely<br>iii) osoitteellisten painotuotteiden <sup>(15)</sup> käsittely |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                         | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>iv) edellä i–ii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postinav) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden pikälähetyspalvelut <sup>(4)</sup></p> <p>vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely</p> <p>vii) asiakirjojen vaihto <sup>(27)</sup></p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>B. Televisiointipalvelut <sup>(18)</sup></p> <p>Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televisiointipalveluja.</p>                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>a. Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta <sup>(19)</sup> lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa <sup>(20)</sup></p>                                                                                                           | <p>Kansallinen kohtelu</p> <p>Ei mitään, paitsi, että Colombia Telecomunicaciones S.A. E.S.P. tarjoaa kaukopuhelija koskevat peruspalvelut julkisessa puhelinverkossa samoin sääntelyedoin kuin muut operaattorit, alkuperäisiä toimilupamaksua ja toimituvan voimassaoloaikaa koskevia ehtoja lukuun ottamatta.</p> <p>Markkinoille pääsy</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                  |
| <p>b. Satelliittilähetysten välityspalvelut</p>                                                                                                                                                                                                                                              | <p>Kansallinen kohtelu</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Markkinoille pääsy</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT</p> <p>(CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)</p>                                                                                                                                           | <p>CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515 ja CPC 516: ei mitään.</p> <p>CPC 517 ja CPC 518: Kansallinen kohtelu</p> <p>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettua seikat.</p> <p>CPC 517 ja CPC 518: Markkinoille pääsy</p> <p>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettua seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>9. JAKELUPALVELUT</p> <p>(pl. aseiden, ammuksen, räjähdysainesten ja muiden sotatarvikkeiden jakelu)</p>                                                                                                                                                                                  | <p>Nämä sitoumukset eivät kata toimialoja, joissa valtiolla on monopoli Kolumbian valtiotietojen (Constitución Política de Colombia) 336 §:n mukaisesti ja joista tulot osoitetaan julkisiin tai sosiaalipalveluihin <sup>(21)</sup>. Tämä rajoitus ei vaikuta kansalliseen kohteluun.</p> <p>Näihin sitoumuksiin ei sisälly kirjojen, aikakauslehtien tai painettujen tai sähköisten sanomalehtien, elokuva- tai videotallenteiden, audio- tai videoformaattissa olevien musiikkitalenteiden, painettujen tai koneella luettavien nuottien eikä käsitojen jakelu tai myynti.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                 | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                      | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| A. Komissionääripalvelut                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                 |
| a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut<br>(CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |
| b) Muut komissionääripalvelut<br>(CPC 621)                                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |
| B. Tukkukaupan palvelut                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                 |
| a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut<br>(CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |
| b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut<br>(CPC 7542 osittain)                                                                                                         | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |
| c) Muut tukkukaupan palvelut<br>(CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut)                                                                                                | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |
| C. Vähittäiskaupan palvelut                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                 |
| a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |
| b) Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 7542 osittain)                                                                                                     | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |
| c) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 631)                                                                                                                            | Ei mitään.                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskauppapalvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinälliset ja ortopediset tuotteet<br>(CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| D. Franchising-toiminta<br>(CPC 8929)                                                                                                                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| D. Aikuiskoulutuspalvelut<br>(CPC 924) <sup>(2)</sup>                                                                                                      | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 11. YMPÄRISTÖPALVELUT                                                                                                                                      | Nämä sitoumukset eivät koske julkisia palveluja, jotka ovat paikallis-, alue- tai keskushallinnon omistuksessa ja niiden ylläpitämiä tai ulkoistamia.<br>Vienti- ja jätevesipalvelujen, jätteenhuoltopalvelujen sekä puhtaanapito- ja vastaavien palvelujen tarjoaminen varataan julkisen palvelun yrityk-<br>sille, jotka on perustettu 'Empresas de Servicios Públicos'- tai 'ESP'-järjestelmän mukaisesti, joiden kotipaikka on Kolumbiassa ja jotka on<br>Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu osakkuusyrityksi (sociedades por acciones).<br>Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat. |
| A. Jätevesipalvelut<br>(CPC 9401)                                                                                                                          | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että jos kunnan julkisten palvelujen tarjoamista koskevassa toimilupamenetelyssä saadaan samanarvoisia tarjouksia usealta<br>yritykseltä, etusijalle asetetaan yritys, jossa kyseisellä kunnalla on määräysvalta.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten<br>jätteiden kuljetus rajojen yli                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                  | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Jätehuoltopalvelut<br>(CPC 9402)                                                                   | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että jos kunnan julkisten palvelujen tarjoamista koskevassa toimilupamenettelyssä saadaan samanarvoisia tarjouksia usealta yritykseltä, etusijalle asetetaan yritys, jossa kyseisellä kunnalla on määräysvalta.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista. |
| b) Puhuaanapito ja sen kaltaiset palvelut<br>(CPC 9403)                                               | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että jos kunnan julkisten palvelujen tarjoamista koskevassa toimilupamenettelyssä saadaan samanarvoisia tarjouksia usealta yritykseltä, etusijalle asetetaan yritys, jossa kyseisellä kunnalla on määräysvalta.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista. |
| c. Ilman laadun ja ilmastoon suojelu<br>(CPC 9404) <sup>(23)</sup>                                    | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista.                                                                                                                                                                                                                        |
| D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| a) a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen<br>(CPC 9406 osittain) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista.                                                                                                                                                                                                                        |
| E. Melun ja tärinän torjunta<br>(CPC 9405)                                                            | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista.                                                                                                                                                                                                                        |
| F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |



| Toimiala tai osa-ala                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut<br>(CPC 9406 osittain) | <p>Kansallinen kohtelu</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Markkinoille pääsy</p> <p>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut<br>(CPC 94090)    | <p>Kansallinen kohtelu</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Markkinoille pääsy</p> <p>Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 12. RAHOITUSPALVELUT                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Kaikki rahoituspalvelut                                                  | <p>Lukuun ottamatta jälleenvakuuttamista ja edelleenvakuuttamista, mitään näistä sitoumuksista ei sovelleta rahoituspalveluihin, jotka ovat osa lakisäätöistä sosiaaliturvajärjestelmää tai yleisiä eläkejärjestelmiä.</p> <p>Myyräessä valtion osuuksia yrityksissä erityischoja tarjotaan yksinomaan kolumbialaisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.</p> <p>Ulkomaiset rahoituspalvelujen tarjoajat saavat sijoitautua ainoastaan sidosyrityksiä tai tytäryhtiöitä. Rahoituspalvelujen tarjoamisen on vastattava tarkoitusta, johon lupa on saatu, ja käyttöön on otettava Kolumbian lainsäädännössä vaadittu muoto. Ulkomaisten rahoituslaitosten yksiköt eivät saa tarjota rahoituspalveluja Kolumbiassa.</p> <p>Kolumbia sallii viimeistään neljän (4) vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta sen, että pankit ja vakuutusyhtiöt saavat sijoitautua maahan siviiliikkeiden kautta.</p> <p>Kolumbia pidättää itsellään oikeuden päättää, miten siviiliikkeiden sijoittautumista säännellään, mukaan luettuina muun muassa niiden ominaispiirteet, rakenne, suhde emoyhtiöön, pääomavaatimukset, tekniset resurssit sekä velvollisuudet, jotka koskevat riskiomaisuutta ja investointeja <sup>(24)</sup>. Muita muotoja ei sallita.</p> <p>Tätä tarkoitusta varten Kolumbia voi vaatia, että toisen osapuolen pankkien Kolumbiassa oleville siviiliikkeille osoitettu pääoma tosiasiallisesti tuodaan Kolumbiaan ja muunnetaan paikalliseen valuuttaan Kolumbian lainsäädännön mukaisesti. Toisen osapuolen pankkien siviiliikkeiden toiminnan on rajoituttava niille osoitettuun ja Kolumbian tuotun pääomaan.</p> <p>Rahoituspalvelujen tarjoaminen Kolumbiassa edellyttää valtion antamaa ennakkolupaa. Lupa myönnetään asiaa koskevien Kolumbian lain-säädännön vaatimusten ja kansainvälisellä tasolla yleisesti hyväksytyjen sääntelyperiaatteiden mukaisesti.</p> <p>Rahoituspalvelujen tarjoajien lupa toimia Kolumbiassa edellyttää sitä, että Kolumbian rahoitusvalvontaviranomainen (Superintendencia Financiera de Colombia) tarkastaa ennakkoon niiden henkilöiden maineen, luotettavuuden ja pätevyyden, jotka osallistuvat toimintaan omistajina tai johtohenkilöstön jäseninä.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                           | <p>Lisäksi Kolumbian rahoitusvalvontaviranomainen tarkistaa, että hakijayksiköillä on käytössä riittävät valvontatoimet, joilla ehkäistään rahanpesu ja hallitaan riskejä ja että niillä on kansainvälisellä tasolla yleisesti hyväksyttyjen periaatteiden mukainen vakiinut valvontajärjestelmä.</p> <p>Kolumbia sallii viimeistään neljän (4) vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta sen, että toisen osapuolen pankit ja vakuutusyhtiöt saavat sijoittautua sen alueelle sivuliikkeiden kautta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| A. Vakuutus toiminta ja siihen liittyvät palvelut                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1. ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus)                                                                      | <p>Ei mitään, paitsi että Kolumbia pitää itsellään oikeuden päättää, miten sivuliikkeiden sijoittautumista säännellään, mukaan luettuina muun muassa niiden ominaispiirteet, rakenne, suhde enoyhtiöön, lupajärjestelmä, kirjanpito, hallintoehdotusten vastuu, sallitut taloustoimet, ml. toimet keskuspankin kanssa, vastuu paikallisiin velkoihin nähden; pääomavaatimukset, tekniset resurssit sekä velvollisuudet, jotka koskevat riskiomaisuutta ja investointeja <sup>(25)</sup>.</p> <p>Tätä tarkoitusta varten Kolumbia voi vaatia, että toisen osapuolen vakuutusyhtiöiden Kolumbiassa oleville sivuliikkeille osoitettu pääoma tosiasiallisesti tuodaan Kolumbiaan ja muunnetaan paikalliseen valuuttaan Kolumbian lainsäädännön mukaisesti. Toisen osapuolen vakuutusyhtiöiden sivuliikkeiden toiminnan on rajoituttava niille osoitettuun ja Kolumbian tuotun pääomaan.</p> |
| 2. jälleenvakuutus ja edelleen vakuutus                                                                                   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 3. vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarit ja -asiamiesten toiminta                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 4. vakuutusalan liiännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1. talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä                                               | Ei mitään, paitsi että Kolumbia pitää itsellään oikeuden päättää, miten pankkien sivuliikkeiden sijoittautumismuotoja säännellään, mukaan luettuina muun muassa niiden ominaispiirteet, rakenne, suhde enoyhtiöön, lupajärjestelmä, kirjanpito, hallintoehdotusten vastuu, sallitut taloustoimet, ml. toimet keskuspankin kanssa, vastuu paikallisiin velkoihin nähden; pääomavaatimukset, tekniset resurssit ja velvollisuudet, jotka koskevat riskiomaisuutta ja investointeja <sup>(26)</sup> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 2. kaikenlaiset luotonantot, mukaan luettuina kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 3. rahoitusleasing                                                                                                        | Tätä tarkoitusta varten Kolumbia voi vaatia, että toisen osapuolen pankkien Kolumbiassa oleville sivuliikkeille osoitettu pääoma tosiasiallisesti tuodaan Kolumbiaan ja muunnetaan paikalliseen valuuttaan Kolumbian lainsäädännön mukaisesti. Toisen osapuolen pankkien sivuliikkeiden toiminnan on rajoituttava niille osoitettuun ja Kolumbian tuotun pääomaan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 4. kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivirkaset            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 5. takaukset ja sitoumukset                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 6. kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten seuraavilla välineillä:               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>a) rahamarkkinavälineet (mukaan luettuina sekkit, vekselit ja tal-<br/>letustodistukset)</p> <p>b) ulkomaanvaluutta</p> <p>c) johdannaisuutteet, esimerkiksi futuuri ja optiot</p> <p>d) valuuttakurssieihin ja korkoihin liittyvät välineet, mukaan lu-<br/>kien sellaiset tuotteet kuin swap-sopimukset ja korkotermit</p> <p>e) siirrokelpoiset arvopaperit ja</p> <p>f) muut siirrokelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, myös jalo-<br/>metalliharkot</p> <p>7. osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden anteihin, mukaan<br/>lukien merkitäkiäut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai<br/>yksityisesti) ja näihin anteihin liittyvien palvelujen tarjonta</p> <p>8. välitysoiminta rahamarkkinoilla</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>9. omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun<br/>hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen<br/>hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut, pl. elä-<br/>kerahastojen ja erorahastojen (Sociedades Administradoras de<br/>Fondos de Pensiones y Cesantias) hoito ja muu sosiaaliturvajär-<br/>jestelmään liittyvä omaisuuden hoito</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>Ei mitään, lukuun ottamatta seuraavia:<br/>säilytyspalvelut, paitsi jos ne koskevat yhteissijoitusjärjestelmän hoitoa;<br/>notariaattipalvelut, myös säätöön muotoon perustetun yhteissijoitusjärjestelmän investointien hoito; sekä<br/>toimeksiantojen toteutuspalvelut, paitsi jos ne koskevat yhteissijoitusjärjestelmän hoitoa.</p> |
| <p>10. rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaisuutteisiin<br/>ja muihin siirrokelpoisin välineisin liittyvät maksu- ja selvitys-<br/>palvelut</p> <p>11. rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tie-<br/>tojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>12. neuvonta, välitys ja muut liitämäisrahoituspalvelut 1–11 ala-<br/>kohdassa lueteltujen toimintamuotojen osalta, mukaan luettuina<br/>luottotiedot ja luottotietoanalyytit, sijoituksiin ja arvopaperisalk-<br/>kuihin liittyvä tutkimus ja neuvonta, yritysostoihin sekä yritysten<br/>uudelleenjärjestelyyn ja strategiaan liittyvä neuvonta</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                        | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT</b>                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut<br>(CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)       | CPC 641:<br>Ei mitään.<br><br>CPC 642 ja CPC 643: kansallinen kohtelu:<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br><br>CPC 642 ja CPC 643: markkinoille pääsy:<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.<br><br>Ei mitään. |
| B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut<br>(CPC 7471)                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| C. Matkailijoiden opastuspalvelut<br>(CPC 7472)                                             | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.                                                                                               |
| <b>15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| A. Viihdepalvelut                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Sirkukset, viihdepuistot ja muut viihdepalvelut (CPC 96194)                                 | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.                                                                                               |
| Tanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut<br>(CPC 96195)                                     | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.                                                                                               |
| B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut<br>(CPC 962)                                             | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                        | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.<br>Kolumbiassa julkaistavan Kolumbian poliittikkaa käsittelevän sanomalehden johtajalla tai päätoimittajalla on oltava Kolumbian kansalaisuus. |
| C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut<br>(ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)<br>(CPC 963) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei sitoumuksia.                                                                                              |
| D. Urheilupalvelut<br>(CPC 9641)                                                                                       | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei sitoumuksia.                                                                                              |
| E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut<br>(CPC 96491)                                                          | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.                                         |
| 16. LIIKENNEPALVELUT                                                                                                   | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettut seikat.                                         |
| A. Meriliikenne                                                                                                        | Kolumbia tekee meriliikennepalveluja koskevan luettelon mukaiset sitoumukset.                                                                                                                                                             |
| B. Sisävesiliikenne                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                           |
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7221)                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                |
| b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7222)                                                                                        | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                |

| Toimiala tai osa-ala                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C. Rautatieliikenne                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7111)                                           | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset.                                                                                                                                 |
| b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7112)                                            | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset.                                                                                                                                 |
| D. Maantieliikenne                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7121 ja CPC 7122)                               | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset.                                                                                                                                 |
| b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun)          | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohdinkuljetus<br>(CPC 7139) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset.                                                                                                                                 |
| 17. LUKENTEEN LITÄNNÄSPALVELUT                                             | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut selkat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitetut selkat.<br>Ei sitoumuksia toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän osalta. |

| Toimiala tai osa-ala                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A. Meriliikenteen liitännäispalvelut                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 7213)   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| h) Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7214)                | Markkinoille pääsy ja kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että satamapalvelujen tarjoamiseen tarvittavan toimiluvan haltijan on olava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys ( <i>sociedad anónima</i> ), jonka toimialana on satamien rakentaminen, huolto ja hallinnointi. |
| j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut<br>(CPC 749 osittain) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| a) Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)          | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)              | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 7223)   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| e) Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7224)                | Markkinoille pääsy ja kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että satamapalvelujen tarjoamiseen tarvittavan toimiluvan haltijan on olava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys ( <i>sociedad anónima</i> ), jonka toimialana on satamien rakentaminen, huolto ja hallinnointi. |
| g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut<br>(CPC 749 osittain) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| a) Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)          | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                               | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) Varastoinninpalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                                                                                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)                                                                                                                            | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| d) Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7113)                                                                                                                                         | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut<br>(CPC 743)                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| f) Muut tuki- ja liittämispalvelut<br>(CPC 749 osittain)                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Tulliselvityspalvelut (sellaisina kuin ne on määritelty tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 5) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään lukuun ottamatta seuraavaa: jotta henkilö voi tarjota seuraavia tullipalveluja, hänen kotipaikkansa on oltava Kolumbiassa tai hänellä on oltava Kolumbian toiminnasta oikeudellisesti vastuussa oleva edustaja, joka asuu maassa: tullivälitys, postipalvelujen välitys ( <i>intermediación para servicios postales</i> ), mukaan luettuna pikalahetykset ( <i>mensajería expedidizada</i> ), tavarat säilytys, tavaroiden kuljetus tullivalvonnassa tai kansainväliset rahdipalvelut taikka toiminnan pysyvästä tullen käyttäjänä ( <i>Usuarios Aduaneros Permanentes</i> ) tai laajaa vientiä harjoittavana käyttäjänä ( <i>Usuarios Alimento Exportadores</i> ).<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään (17), paitsi tämännäyksiä palveluja koskevien toimilupien lukumäärän rajoitukset. |
| D. Tietoliikenteen liittämispalvelut                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| a) Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)                                                                                                                                   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| b) Varastoinninpalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                                                                                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)                                                                                                                            | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantiesajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut<br>(CPC 7124)                                                                  | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| e) Tielikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut<br>(CPC 744)                                                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| f) Muut tuki- ja liitämäispalvelut<br>(CPC 749 osittain)                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tulliselvityspalvelut (sellaisina kuin ne on määritelty tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 5) | <p>Kansallinen kohtelu</p> <p>Ei mitään lukuun ottamatta seuraavaa: jotta henkilö voi tarjota seuraavia tullipalveluja, hänen kotipaikkansa on oltava Kolumbiassa tai hänellä on oltava Kolumbian toiminnasta oikeudellisesti vastuussa oleva edustaja, joka asuu maassa: tullivälitys, postipalvelujen välitys (<i>intermediación para servicios postales</i>), mukaan luettuina pikalaheykset (<i>mensajería especializada</i>), tavarain säilytys, tavarain kuljetus tullivalvonnassa tai kansainväliset rahtipalvelut taikka toimiminen pysyvänä tullin käyttäjänä (<i>Usuarios Aduaneros Permanentes</i>) tai laajaa vientiä harjoittavana käyttäjänä (<i>Usuarios Alimento Exportadores</i>).</p> <p>Markkinoille pääsy</p> <p>Ei mitään <sup>(27)</sup>, paitsi tämännäyttöisiä palveluja koskevien toimilupien lukumäärän rajoitukset.</p> |
| E. Ilmailikennepalvelujen liitämäispalvelut                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| a) Maahuolintapalvelut                                                                                                                                                             | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| c) Rahtien kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| e) Myynti ja markkinointi                                                                                                                                                          | Ei mitään, lukuun ottamatta määräyksiä, jotka koskevat komissioita ja/tai maksuja, joita kuljetusyritykset soveltavat matkanjärjestäjiin ja yleensä välittäjiin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| f) Tietokonepohjainen paikanvarausjärjestelmä                                                                                                                                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| g) Lentoasemien hallinta                                                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tulliselvityspalvelut (sellaisina kuin ne on määritelty tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 5) | <p>Kansallinen kohtelu</p> <p>Ei mitään lukuun ottamatta seuraavaa: jotta henkilö voi tarjota seuraavia tullipalveluja, hänen kotipaikkansa on oltava Kolumbiassa tai hänellä on oltava Kolumbian toiminnasta oikeudellisesti vastuussa oleva edustaja, joka asuu maassa: tullivälitys, postipalvelujen välitys (<i>intermediación para servicios postales</i>), mukaan luettuina pikalaheykset (<i>mensajería especializada</i>), tavarain säilytys, tavarain kuljetus tullivalvonnassa tai kansainväliset rahtipalvelut taikka toimiminen pysyvänä tullin käyttäjänä (<i>Usuarios Aduaneros Permanentes</i>) tai laajaa vientiä harjoittavana käyttäjänä (<i>Usuarios Alimento Exportadores</i>).</p> <p>Markkinoille pääsy</p> <p>Ei mitään <sup>(27)</sup>, paitsi tämännäyttöisiä palveluja koskevien toimilupien lukumäärän rajoitukset.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                         | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohdotkajetusten liittäminen palvelut                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| a) Putkijohdot ja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)                                                                                                                                          | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 18. ENERGIAPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| A. Kaivostuomintaan liittyvät palvelut (CPC 883)                                                                                                                                                                                                             | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| B. Öljyn ja maakaasun kuljetus (CPC 71310)                                                                                                                                                                                                                   | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettui seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettui seikat.<br>Ei sitoumuksia toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän osalta.                                                                                                  |
| C. Putkijohdot ja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)<br>Nestettien ja kaasujen irtovarastointipalvelut (CPC 74220)                                                                                                   | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettui seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitettui seikat.                                                                                                                                                                                   |
| D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271)<br>sekä sähkön, höyryn ja lämmönveden tukkukaupan palvelut<br>Sovelletaan toimialan nro 9 (jakelupalvelut) kohdalla esitettyä. | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi seuraava: ainoastaan ennen 12. heinäkuuta 1994 Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettui yritykset voivat harjoittaa sähköenergian myynti- (comercialización) ja siirto toimintaa taikka harjoittaa samanlaisesti useampaa kuin yhtä seuraavista toimintoista: sähköenergian tuotanto, jakelu tai siirto. |
| E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613)<br>Sovelletaan toimialan nro 9 (jakelupalvelut) kohdalla esitettyä.                                                                                                                             | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| F. Polttoöllyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti<br>(CPC 63297)                      | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi seuraava: ainoastaan ennen 12. heinäkuuta 1994 Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetut yritykset voivat harjoittaa sähköenergian myynti- ( <i>comercialización</i> ) ja siirtotoimintaa taikka harjoittaa samanaikaisesti useampaa kuin yhtä seuraavista toiminnollisista: sähköenergian tuotanto, jakelu tai siirto.                                                                                                                                                                                                                                                         |
| G. Energian jakeluun liittyvät palvelut (mukaan luettuna sähköön siirto-/jakelutoiminta)<br>(CPC 887) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Ainoastaan ennen 12. heinäkuuta 1994 Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetut yritykset voivat harjoittaa sähköenergian myynti- ( <i>comercialización</i> ) ja siirtotoimintaa taikka harjoittaa samanaikaisesti useampaa kuin yhtä seuraavista toiminnollisista: sähköenergian tuotanto, jakelu tai siirto.<br>Ei sioumuksia yleispalvelun varmistamiseksi tarvittavan energian jakeluun liittyvien palvelujen yksinoikeusalueiden perustamisen osalta. |
| YHTEISKUNNALLISET JA HENKILÖKOHTAISET PALVELUT MUUT PALVELUT                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut<br>(CPC 97030)                                          | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2 ja 3 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Hautauspalveluja voivat tarjota osuuskuntien kaltaiset yksiköt, voittoa tavoittelemattomat yksiköt ( <i>entidades sin ánimo de lucro</i> ) ja yritykset ( <i>sociedades comerciales</i> ), joita tarkoitetaan vuonna 2009 annetun lain 1328 86 §ssä, riippumatta siitä, keitä niiden osakkaat ovat.                                                                                                                                                           |

(1) Kolumbia katsoo, että tämä vero on GATS-sopimuksen XIV artiklan ja etenkin d kohdan alaviitteen säännösten mukainen, eikä sitä ole siksi yksilöity tai mainittu tässä luettelossa.

(2) Maat, riisa- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.E.F ja 6.E.g.

(3) Ei sisällä kaivostuomintaa varten suoraan tai epäsuoraan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.A.

(4) Ei sisällä teollisuuteen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.B.

(5) Toimiala on rajattu valmistustoimintaan. Sihten ei kuulu audiovisuaalialaan liittyviä eikä kulttuurisäilytys- ja esittämistä koskeva toiminta.

(6) Palkkio- ja sopimusperusteinen kussantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.P.

(7) Ei sisällä palkkioihin tai sopimuksiin perustuvan sähkönsiirron ja -jakelun järjestelmiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

(8) Ei sisällä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden siirtoa putkijohtoja pitkin, palkkio- tai sopimusperusteista kaasun siirtoa ja jakelua eikä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

<sup>(9)</sup> Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteista höyryn ja lämmön siirtoa ja jakelua eikä höyryn ja lämmönveden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

<sup>0)</sup> Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka luetaan koodiin CPC 88442 ja sisältyvät kohtaan 6.F.p.

1) "Postilähetyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

2) Postin 'käsitellyn' katsotaan sisältävän postilähetysten keräilyn, laittelyn, kuljetuksen ja jakelun.

<sup>13)</sup> Esim. kirjeet ja postikortid.

<sup>46)</sup> Kirjat ja kuvastot kuuluvat tähän.

<sup>15)</sup> Aikakausiulkaisu ja sanomalehti.

6) Pitkälähetykspalvelut voivat sisältää nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten nouto lähettäjiä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäätä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

7) Sellasten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoidama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. Postilähetyksellä tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen toimijan, niin julkisen kuin yksityisenkin, käsittelemiä lähetyksiä.

<sup>9)</sup> Kolumbiassa televisioinfraverkkojen ja -palvelujen tarjoaminen on julkinen palvelu, jonka järjestäminen on valtion vastuulla, ja tästä laajalle levinneestä palvelusta on maksettava suorittamalla maksu tietotekniikan ja televiestintän rahastoon. (laki 1341, 10 §).

<sup>9)</sup> Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen ia/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka sisältyy kohtaan 1.B, Tietokonepalvelut.

<sup>(10)</sup> Yleisradiolähetyks määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitettui, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käytäväksi televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

<sup>(11)</sup> Sopimuksen allekirjoittamisajankohana Kolumbiassa on ainoastaan alkoholi- ja rahapelimonopoli.

22) Kolumbia katsoo, että tavanomaisella koulutusjärjestelmällä tarkoitetaan sen lainsäädännössä säädettyä

3) Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

<sup>24)</sup> Kolumbia saa ottaa käyttöön muun muassa

a) vaatii, että sivuliikkeen noudattava; samoja velvoitteita, joita tällä

b) varmistaa, että käytössä on menettelyt, joilla varmistetaan, että Kolumbia saa käyttöön ns. toisen osapuolen pankkia koskevat tiedot kyseisen osapuolen rahitusvalvontaviranomaiselta ja/tai sääntelyviranomaiselta ennen kuin se antaa kyseiselle pankille luvan perustaa sivuliike;

c) vaatii, että pankki, joka haluaa perustaa sivuliikkeen, osoittaa, että se täyttää sääntelyvaatimukset ja vakauden valvontaa koskevat vaatimukset alkuperänsänsä kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti.

d) vaatia, että toisen osapuolen pankkien siviilivilkkeiden Kolumbiassa harjoittamaan toimintaan ja Kolumbiassa tekemisiin sopimuksiin sovelletaan Kolumbian lainsäädäntöä ja ne ovat Kolumbian viranomaisten valvonnassa;

c) antaa sivuliikkeitä koskevia asetuksia, jotka voivat koskea seuraavien seikkojen osalta: upajärjestelmä, kirjanpito, hallintohenkilöstön vastuu, sallittu taloustoimel, m. toimet keskuspankin kanssa, vastuu paikkalisin velkoihin nähden;

f) vaatia, että kaikkiin myöhempisiin pääomittamisiin sovelletaan samaa menettelyä kun sivuliikkeen alkuperäiseen pääomaan;

g) vaatia, että Kolumbian sijoittautuneen siviiliväkien ja sen erityisheitin tai muiden siihen etuyhteydessä olevien yhtiöiden välisissä taloustoimissa kaikkia näitä yksiköitä pidetään riippumattomina laitoksina ja että rajoittamatta sitä, millä edellä sanotaan, toisen osapuolen rahoituslaitos on vastuussa velvoitteista, joihin sen Kolumbiassa oleva siviiliväki on sitoutunut;

h) vaatii, että Kolumbian sijoittautuneiden siviililiikkeiden omistajat ja edustajat täyttävät ne Kolumbian lainsäädännössä säädetyt vakavaraisuutta ja moraalista moitteettomuutta koskevat vaatimukset, jotka Kolumbiassa perustettujen rahoituslaitosten osakkaiden on täytettävä; ja

i) sallia, että Kolumbiaan sijoittautuneet sivuliikkeet siirtävät nettovoittoa

5) Kolumbia saa ottaa käyttöön muun muassa seuraavat vaatimukset:

a) vaatii, että sivuliikkeet noudattavat samoja velvoitteita, joita tällä hetkellä edellytetään tai voidaan tulevaisuudessa edellyttää Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetuilla vaakuusyhdistyksillä.

[illegible]

c) vaatia, että vakutusyhtiö, joka haluaa perustaa sivuliikkeen, osoittaa, että se täyttää sääntelyvaatimukset ja vakuuden valvontaa koskevat vaatimukset alkuperäisessänsänsäinvalisten käytäntöjen mukaisesti;

d) vaatia, että toisen osapuolen vakautusyhdytöiden siviililiikkeiden Kolumbiassa harjoittamaan toimintaan ja Kolumbiassa tekemiin sopimuksiin sovelletaan Kolumbian lainsäädäntöä ja ne ovat Kolumbian viranomaisten valvomina; ja

e) vaatia, että kaikkiin myöhempiin pääomittamisiin tai varantojen lisäämiseen sovelletaan samaa menetelmää kuin siviililiikkeen alkuperäisen pääomaan ja alkuperäisiin varantoihin;

0) vaatia, että Kolumbiaan sijoittautuneen siviiliikkeen ja sen emoyhtiön tai muiden siihen etuyhteydessä olevien yhtiöiden välisissä taloustoimissa kaikkia näitä yksiköitä pidetään riippu-

g) variaa, että Kolumbian sijoittautuneiden siviiliväkivojen onimistajat ja edustajat täyttävät ne Kolumbian lainsäädännössä säädetyt vakavaraisuutta ja moraalista moniteemoitua koskevat vaatimukset, jotka Kolumbiassa perustettujen edellä sanotun, toisen osapuolen rahoituslaitos on vastuussa velvoitteista, joihin sen Kolumbiassa oleva sivuliike on sitoutunut;

h) sallia, että Kolumbian sijoittautuneet sivuliikkeet siirtävät nettovoittonsa edellyttäen, ettei niiden tekniisiin resursseihin tehtävissä investoinneissa ole puutteita, jotka voisivat estää niiden sopimusvelvoitteen täyttämisen, ettei niiden rahoituslaitosten osakkaiden on läytettävä; ja

solvenssimarginaalissa tai teknisissä resursseissa ole puutteita, jotka johtaisivat resurssien riittämättömyyteen silloin, kun vakuuusvaateet ovat tavallista suurempia, tai muita niiden riskejä realisoituu, ja että ne täyttävät pakollisten säästöjen mukaiset muut pääomavaatimukset.

(<sup>16</sup>) Kolumbia saa ottaa käyttöön muun muassa seuraavat vaatimukset:

- a) vaatia, että siviililiikteen noudatettavat samojen velvoitteita, joita tällä hetkellä edellytetään tai voidaan tulevaisuudessa edellyttää Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetuilla pankkeilla;
- b) varmistaa, että käytössä on menettelyt, joilla varmistetaan, että Kolumbia saa käyttöönsä toisen osapuolen pankkia koskevat tiedot kyseisen osapuolen rahoitusvalvontaviranomaiselta ja/tai sääntelyviranomaisilta ennen kuin se antaa kyseiselle pankille luvan perustaa siviilikke;
- c) vaatia, että pankki, joka haluaa perustaa siviililiikkeen, osoittaa, että se täyttää sääntelyvaatimukset ja vakauden valvontaa koskevat vaatimukset alkuperänsänsä kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti;
- d) vaatia, että toisen osapuolen pankkien siviililiikkeiden Kolumbiassa harjoittamaan toimintaan ja Kolumbiassa tekemiin sopimuksiin sovelletaan Kolumbian lainsäädäntöä ja ne ovat Kolumbian viranomaisten valvonnassa;
- e) antaa tassa sitoumuksessa tarkoitettuja siviililiikkeitä koskevia asetuksia, jotka voivat koskea niiden toimintaa muun muassa seuraavien seikkojen osalta: lupajärjestelmä, kirjanpito, hallintoehdokkaiden vastuu, sallitut taloustoimet, ml. toimet keskuspankin kanssa, ja vastuu paikallisista velkojista näiden;
- f) vaatia, että mahdollisiin myöhempisiin pääomittamisiin sovelletaan samaa menettelyä kun siviililiikkeen alkuperäisen pääomaan;
- g) vaatia, että Kolumbian sijoittautuneen siviililiikkeen ja sen emoyhtiön tai muiden siihen kuuluvien yhtiöiden välisissä taloustoimissa kaikkia näitä yksiköitä pidetään riippumattomina laioiksina ja että rajoittamatta sitä, mitä edellä sanotaan, toisen osapuolen rahoituslaitos on vastuussa velvoitteista, joihin sen Kolumbiassa oleva sivuliike on sitoutunut;
- h) vaatia, että Kolumbian sijoittautuneiden siviililiikkeiden omistajat ja edustajat täyttävät ne Kolumbian lainsäädännössä säädetty vakavaraisuutta ja moraalista moitteettomuutta koskevat vaatimukset, jotka Kolumbiassa perustettujen rahoituslaitosten osakkaiden on täytettävä;
- i) sallia, että Kolumbian sijoittautuneet siviililiikket siirtävät netuovoitonsa edellyttäen, ettei niiden solvenssimarginaalissa ole puutteita ja että ne täyttävät paikallisten säädosien mukaiset muut pääomavaatimukset.

(<sup>17</sup>) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa toimilupaa tai lupamenettelyä voidaan soveltaa, kun kyse on julkisen alan annuksista.

## LUETTELO MERILIKENNEPALVELUISTA

## HUOMAUTUKSET KANSAINVÄLISTEN MERILIKENNEPALVELUJEN LUETTELOON

Silloin kun tie-, rautatie-, sisävesi- ja niiden liitännäispalvelut eivät muutoin kokonaisuudessaan sisälly tämän luettelon soveltamisalaan, (tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa annettujen määritelmien kohdassa 3 määritellyn) multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä vuokraamaan kuorma-autoja, rautatievaunuja tai proomuja tai muita asiaankuuluvia välineitä käytettäväksi lastien viemiseksi eteenpäin maitse tai sen saatavilla ja käytettävissä on oltava tällaisia multimodaalisen toiminnan muotoja kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin multimodaaliliikenteen toimien suorittamista varten.

'Kohtuullisilla ja syrjimättömillä ehdoilla ja edellytyksillä' tarkoitetaan multimodaaliliikenteen toimien ja tämän lisäsitoumuksen osalta sitä, että multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä järjestämään kauppavaransa kuljettaminen ajallaan, mukaan lukien tavarankuljetuksen ensisijaisuus muuhun, satamaan myöhemmän ajankohtana saapuneeseen kauppavararaan nähden.

## MÄÄRITELMÄT

1. Kolumbian maantieteellisen sijainnin vuoksi sen osalta 'kabotaasiliienne' on Kolumbian mantereella sijaitsevien satamien tai Kolumbian saarissa sijaitsevien satamien välistä liikennettä vuonna 1984 annetun asetuksen nro 2324 (1) 143 §:n ja ja vuonna 2001 annetun asetuksen nro 804 (2) 2 §:n mukaisesti.
2. 'Muilla kaupallisen läsnäolon muodoilla kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi' tarkoitetaan muiden jäsenten kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien kykyä toteuttaa paikallisesti kaikki toiminnot, joita tarvitaan sellaisen osittain tai täysin integroidun liikennepalvelun tarjoamiseksi heidän asiakkailleen, josta huomattava osa on meriliikennettä. (Tämän sitoumuksen ei kuitenkaan tulkita rajoittavan millään tavoin rajatylittäviä toimituksia koskevan palvelutarjonnan muodon yhteydessä tehtyjä sitoumuksia.)
 

Näitä toimintoja ovat mutta niitä ei rajoiteta seuraaviin toimintoihin:

  - a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien oheispalvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle hinnoittelusta laskutukseen; nämä palvelut ovat joko asianomaisen palveluntarjoajan itsensä tai sellaisten palveluntarjoajien toimittamia tai tarjoamia, joiden kanssa kyseisen palvelun myyjä on tehnyt pysyviä liiketoimintajärjestelyjä;
  - b) integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien liikennepalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä hyödyntävät kotimaan kuljetuspalvelut;
  - c) liikenneasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja ominaisuuksia osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
  - d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja sähköinen tiedonsiirto mukaan lukien (jollei tämän tämän sopimuksen IV osaston 5 luvun 4 jakson määräyksistä muuta johdu);
  - e) minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja paikallisen henkilöstön (tai ulkomaisten työntekijöiden - henkilöstön liikkuvuutta koskevan, kyseisellä toimialalla tehdyn sitoumuksen mukaisesti) palkkaaminen jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa;
  - f) aluksen satamassa käynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto varustamon puolesta tarvittaessa.
3. 'Multimodaaliliikenteen harjoittajalla' tarkoitetaan henkilöä, jonka puolesta konossementti, multimodaalikuljetusta koskeva asiakirja tai mikä tahansa muu tavaroiden multimodaalikuljetusta koskevaa sopimusta osoittava asiakirja tehdään ja joka on vastuussa tavaroiden kuljettamisesta kuljetussopimuksen mukaisesti.
4. 'Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluilla' tarkoitetaan ahtausyriksien, myös terminaalin operaattoreiden, harjoittamaa toimintaa, mutta siihen ei sisälly satamatyöläisten välitön toiminta, jos tällainen työvoima on järjestetty ahtausyriksistä ja terminaalien operaattoriyriksistä riippumattomasti. Tähän sisältyvät seuraavien vaiheiden järjestely ja valvonta:

— lastin lastaaminen laivaan / purkaminen laivasta;

(1) ASETUS 2324 VUODELTA 1984: (...)'143 § - KANSAINVÄLINEN LIIKENNE JA KABOTAASILIIKENNE: Meriliikennepalvelut voivat olla kansainvälisiä tai kabotaasin piiriin kuuluvia. Kansainvälisiä palveluja tarjotaan ulkomaisten satamien ja kolumbialaisten satamien välillä, ja kabotaasipalveluja tarjotaan kolumbialaisten satamien välillä.

PARAGRAFO [KOHTA]: - Kun lasti lastataan/puretaan tai matkustajat otetaan kuljetettavaksi tai poistuvat laivasta ulkomaisessa satamassa kabotaasiliikenteen yhteydessä, tätä pidetään kaikilta osin kansainvälisenä liikenteenä.'

(2) ASETUS 804 VUODELTA 2001: '2 §: Määritelmät: (...) Kabotaasimeriliikenne: Kolumbian mantereella sijaitsevien satamien tai Kolumbian saarissa sijaitsevien satamien välistä liikennettä'.

- lastin kiinnittäminen/irrottaminen;
  - lastin vastaanottaminen/toimittaminen ja säilyttäminen ennen laivausta tai vapauttamisen jälkeen.
5. 'Tulliselvityspalveluilla' (vaihtoehtoisesti 'tullitoimipaikan asiantiespalvelut') tarkoitetaan toimia, jotka koostuvat rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämisestä toisen osapuolen puolesta riippumatta siitä, onko kyseinen palvelu kyseisen palvelujen tarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto.
6. 'Konttiasema- ja varastointipalveluilla' tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi, purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekelpoisiksi.
7. 'Varustamon edustajan palveluilla' tarkoitetaan yhden tai useamman laivayhtiön tai varustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa:
- meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien oheispalvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen ja konossementtien laatimiseen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen;
  - aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa varustamon puolesta.
8. 'Huolintapalveluilla' tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seuranta laivaajan puolesta hankkimalla kuljetus ja tarvittavat oheispalvelut, laatimalla tarvittavat asiakirjat ja toimittamalla tarvittavat liiketoimintatiedot.
9. Välineistön liikkuvuus. Kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajat voivat siirtää välineitään (tyhjiä kontteja, kuormalavoja jne.) kolumbialaisten satamien välillä aluksissaan <sup>(1)</sup>.

<sup>(1)</sup> Kolumbian lainsäädännön mukaan tämä toiminta ei kuulu kabotaasiin (*cabotaje*) piiriin.

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| LIKKENEPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| MERILIKKENEPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Kansainvälinen (matkustaja- ja tavarat) liikenne, CPC 7211 ja 7212, pl. kabotaasiliikenne (sellaisena kuin se on määritelty tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 1) | a) Rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi<br>Kansallinen kohtelu<br>Ei sitoumuksia.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei sitoumuksia.                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | b) Muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi (sellaisena kuin ne on määritelty tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 2):<br>Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy<br>Ei mitään. |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | Seuraavat satamapalvelut ovat avoimia kansainvälisen meriliikenteen harjoittajille kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin:                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 1. Luotsaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 2. Hinaus- ja työntöapu                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 3. Muonitus, polttoaineen ja veden toimitus                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 4. Jätehuolto ja painolastin hävittäminen                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 5. Satamakapteenipalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 6. Navigointilaitteet                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 7. Alusten käytön kannalta ratkaisevan tärkeitä maalla sijaitsevat viestintä-, vesi-, sähkö- ja muut vastaavat palvelut                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 8. Korjausvälineet hätätapauksia varten                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                        | 9. Ankkuripaikka, laituri- ja alusten kiinnityspalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                          |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Meriliikenteen liitännäispalvelut                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 4) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että satamapalvelujen tarjoamiseen tarvittavan toimiluvan haltijan on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys ( <i>sociedad anónima</i> ), jonka toimialana on satamien rakentaminen, huolto ja hallinnointi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                                     | Ainoastaan Kolumbian lipun alla purjehtivat alukset voivat tarjota satamapalveluja Kolumbian vesillä. <i>Dirección General Marítima</i> voi kuitenkin poikkeuksellisesti tapauksissa antaa ulkomaisen lipun alla purjehtiville aluksille luvan tällaisten palvelujen tarjoamiseen, jos kolumbialaiset alukset eivät kykene tarjoamaan kyseistä palvelua. Lupa myönnetään kuudeksi kuukaudeksi, mutta sen kestoa voidaan jatkaa enintään yhdeksi vuodeksi.                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                     | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään (!), paitsi toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämän tyyppisten palvelujen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                                                     | Satamapalvelujen tarjoamiseen tarvittavan toimiluvan haltijan on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys ( <i>sociedad anónima</i> ), jonka toimialana on satamien rakentaminen, huolto ja hallinnointi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Varastointipalvelut (CPC 742)                                                                                                                                                                       | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään, paitsi että satamapalvelujen tarjoamiseen tarvittavan toimiluvan haltijan on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys ( <i>sociedad anónima</i> ), jonka toimialana on satamien rakentaminen, huolto ja hallinnointi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                                     | Ainoastaan Kolumbian lipun alla purjehtivat alukset voivat tarjota satamapalveluja Kolumbian vesillä. <i>Dirección General Marítima</i> voi kuitenkin poikkeuksellisesti tapauksissa antaa ulkomaisen lipun alla purjehtiville aluksille luvan tällaisten palvelujen tarjoamiseen, jos kolumbialaiset alukset eivät kykene tarjoamaan kyseistä palvelua. Lupa myönnetään kuudeksi kuukaudeksi, mutta sen kestoa voidaan jatkaa enintään yhdeksi vuodeksi.                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                     | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään (!), paitsi toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämän tyyppisten palvelujen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                                                     | Satamapalvelujen tarjoamiseen tarvittavan toimiluvan haltijan on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys ( <i>sociedad anónima</i> ), jonka toimialana on satamien rakentaminen, huolto ja hallinnointi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Tulliselvityspalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 5)                  | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään lukuun ottamatta seuraavaa: jotta henkilö voi tarjota seuraavia tullipalveluja, hänen kotipaikkansa on oltava Kolumbiassa tai hänellä on oltava Kolumbian toiminnasta oikeudellisesti vastuussa oleva edustaja, joka asuu maassa: tullivälitys, postipalvelujen välitys ( <i>intermediación para servicios postales</i> ), mukaan luettuina pikälähettykset ( <i>mensajería especializada</i> ), tavarain säilytys, tavarain kuljetus tullivalvonnassa tai kansainväliset rahtipalvelut taikka toimiminen pysyvänä tullin käyttäjänä ( <i>Usuarios Aduaneros Permanentes</i> ) tai laajaa vientiä harjoittavana käyttäjänä ( <i>Usuarios Alternante Exportadores</i> ). |
|                                                                                                                                                                                                     | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään (!), paitsi toimilupien lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämän tyyppisten palvelujen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Konttiasema- ja varastointipalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelossa esitettyjen määritelmien kohdassa 6) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                     | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään <sup>(1)</sup> , paitsi toimitilujen lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämän tyyppisten palvelujen osalta. |
| Varustamon edustajan palvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelossa esitettyjen määritelmien kohdassa 7)       | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                     | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimitilujen lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämän tyyppisten palvelujen osalta.                 |
| Meriliikenteen huolintapalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelossa esitettyjen määritelmien kohdassa 8)     | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                     | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimitilujen lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämän tyyppisten palvelujen osalta.                 |

<sup>(1)</sup> Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa toimitilupaa tai lupamenettelyä voidaan soveltaa, kun kyse on julkisen alan ammatista.

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Konttiasema- ja varastointipalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten merkitsemäpalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 6) | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään <sup>(1)</sup> , paitsi toimitilujen lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämännäyppisten palvelujen osalta. |
| Varustamon edustajan palvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten merkitsemäpalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 7)       | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimitilujen lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämännäyppisten palvelujen osalta.                 |
| Meriliikenteen huolintapalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä tässä jaksossa olevan kansainvälisten merkitsemäpalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 8)     | Kansallinen kohtelu<br>Ei mitään.                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                | Markkinoille pääsy<br>Ei mitään, paitsi toimitilujen lukumäärän ja operaatioiden kokonaismäärän rajoitukset tämännäyppisten palvelujen osalta.                 |
| <sup>(1)</sup> Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa toimilupaa tai lupamenettelyä voidaan soveltaa, kun kyse on julkisen alan ammatista.                                                        |                                                                                                                                                                |

## 2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

- a) 'ISIC Rev. 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N<sup>o</sup> 4, ISIC REV 3.1, 2002);
  - b) 'CPC' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N 77, CPC prov, 1991) ja
  - c) 'CPC ver. 1.0' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N 77, CPC ver 1.0, 1998).
3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan myöntämistä, yleispalveluvelvoitteita, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset ja syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla luonnonalueilla eikä historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä alueilla) ei mainita luettelossa, niitä sovelletaan joka tapauksessa Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden sijoittajiin.
4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
5. Tämän sopimuksen 112 artiklan mukaisesti syrjimättömät vaatimukset, jotka koskevat sijoittautumisen oikeudellista muotoa, eivät sisälly jäljempänä olevaan luetteloon.
6. Sitomusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TOIMIALAT     | <p>Kiinteistöt</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DK, EE, ES, EL, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankinnoille on asetettu rajoituksia <sup>(1)</sup>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| KAIKKI TOIMIALAT     | <p>Yleishyödylliset palvelut</p> <p>EU: Kansallisen tai paikallisen tason yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottava taloudellinen toiminta voidaan varata julkisille monopolille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille palvelujen tarjoajille <sup>(2)</sup>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| KAIKKI TOIMIALAT     | <p>Sijoittautumismuodot</p> <p>EU: Jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille (kolmannen maiden yritysten) tytäryhtiöille, joiden kotipaikka, keskuhallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionin alueella, myönnettyä kohtelua ei laajenneta koskemaan kolmannen maan yrityksen johonkin Euroopan unionin jäsenvaltioon perustamia sivuliikkeitä tai agenttuureja.</p> <p>BG: Sivuliikkeiden perustamiseen tarvitaan lupa.</p> <p>EE: Johtokunnan jäsenistä vähintään puolen on asuttava Euroopan unionissa.</p> <p>FI: Ulkomaalainen, joka harjoittaa kauppaa yhtiökumppanina suomalaisessa kommandiittiyhtiössä tai osakeyhtiössä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti Euroopan unionissa. Televisiopalveluja lukuun ottamatta kaikilla aloilla vähintään puolta johtokunnan varsinaisista ja varajäsenistä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Yrityksille voidaan kuitenkin myöntää erivapauksia. Jos ulkomainen organisaatio aikoo harjoittaa liiketoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, sen on harkittava elinkeinolupa. Ulkomaisten organisaation tai yksityishenkilön, joka ei ole Euroopan unionin kansalainen, on haettava lupaa toimia osakeyhtiön perustajana. Televisiopalvelujen alalla perustajista ja johtokunnan jäsenistä vähintään puolella on oltava pysyvä asuinpaikka maassa. Jos perustaja on oikeushenkilö, asuinpaikkavaatimus koskee myös kyseistä oikeushenkilöä.</p> <p>IT: Teollisen, kaupallisen ja käsiteollisen ammatin harjoittaminen edellyttää oleskelulupaa ja erityistä toimilupaa.</p> <p>BG, PL: Edustustoimiston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyhtiön mainonnan ja myynninedistämisen.</p> <p>PL: Rahoituspalveluja lukuun ottamatta ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta. Euroopan unionin ulkopuoliset sijoittajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajoitetun vastuun yhtiön tai osakeyhtiön muodossa (laki-asiainpalvelujen osalta ainoastaan rekisteröidyn yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa).</p> <p>RO: Kaupallisten yhtiöiden ainoan johtajan tai johtokunnan puheenjohtajan ja johtokunnan jäsenen lukumäärästä puolen on oltava Romanian kansalaisia, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistö on oltava Romanian kansalaisia.</p> <p>SE: Ulkomaisten yritysten (joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa) on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin sijoittautuneen sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito. Alle vuoden kestävä rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista perustaa sivuliike tai nimeä maassa asuva edustaja. Rajoitetun vastuun yhtiöllä (osakeyhtiöllä) voi olla yksi tai useampi perustaja. Perustajan on joko asuttava Ruotsissa tai oltava ruotsalainen oikeushenkilö. Avoin yhtiö voidaan perustaa vain, jos jokainen yhtiökumppani asuu Ruotsissa. Kaikkien muuntyyppisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja. Johtokunnan jäsenistä vähintään puolen on asuttava Ruotsissa. Sellaisten ulkomaan tai Ruotsin kansalaisten, jotka eivät asu Ruotsissa ja jotka haluavat harjoittaa kaupallista toimintaa Ruotsissa, on nimitettävä kyseistä toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä paikallisen viranomaisen rekisteriin. Asuinpaikkaehdoista voidaan poiketa tapauksissa, joissa ne todistettavasti eivät ole tarpeen.</p> |



| Toiminta tai osa-ala                                                                                                        | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. MAATALOUS, RIISTATALOUS, METSÄTALOUS                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| A. Maatalous, riistatalous<br>(ISIC Rev. 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut <sup>(2)</sup> | <p>AT, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia maataloustoiminnan osalta.</p> <p>CY: Euroopan unionin ulkopuolinen osallistuminen on sallittua enintään 49 prosenttia saakka.</p> <p>FR: Muut kuin Euroopan unionin kansalaiset tarvitsevat luvan maatalousyritysten perustamiseen ja Euroopan unionin ulkopuoliset sijoittajat viinitarhojen hankintaan.</p> <p>IE: Euroopan unionin alueen ulkopuolella vakinaisesti asuvat tarvitsevat luvan sijoittautumiseen myllytoiminnan alalla.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia puunkorjuun osalta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| B. Metsätalous<br>(ISIC Rev. 3.1: 020) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 2. KALASTUS JA VESIVILJELY<br>(ISIC Rev. 3.1: 0501, 0502) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut                             | <p>AT: Vähintään 25 prosentin aluksista on oltava lähtöalasta rekisteröityjä.</p> <p>BE, FI, IE, LV, NL, PT, SK: Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Belgiassa, Suomessa, Irlannissa, Latviassa, Alankomaissa, Portugalissa tai Slovakiassa, eivät voi omistaa vastaavasti Belgian, Suomen, Irlannin, Latvian, Alankomaiden, Portugalin ja Slovakian lipun alla purjehtivia aluksia.</p> <p>CY, EL: Euroopan unionin ulkopuolinen osallistuminen on sallittua enintään 49 prosenttia saakka.</p> <p>DK: Euroopan unionin ulkopuolella vakinaisesti asuvien omistusoisuuden kaupallista kalastusta harjoittavasta yrityksestä on oltava alle kolmannes. Euroopan unionin ulkopuolella vakinaisesti asuvat saavat omistaa Tanskan lipun alla purjehtivia aluksia ainoastaan Tanskassa rekisteröidyn yrityksen kautta.</p> <p>FR: Muut kuin Euroopan unionin kansalaiset eivät saa omistaa merenkulkuvälineille kuuluvaa maata kalan-, äyriäisten- ja leväviljelytarkoituksessa. Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Ranskassa, saavat omistaa enintään 50 prosenttia Ranskan lipun alla purjehtivasta aluksesta.</p> <p>DE: Merikalastuslupa myönnetään ainoastaan Saksan lipun alla purjehtiville aluksille. Nämä ovat kalastusaluksia, joiden osake-enemmistön omistavat Euroopan unionin kansalaiset tai sellaiset yritykset, jotka on perustettu Euroopan unionin sääntöjen mukaisesti ja joiden päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Näiden alusten käytön johto ja valvonta on oltava Saksassa oleskelevilla henkilöillä. Kalastuslupan saaneeksi kaikki kalastusaluksien on rekisteröitävä niissä ramikkovaltioissa, joissa laivojen kotisatama sijaitsee.</p> <p>EE: Laiva voi purjehtia Viron lipun alla, jos sen kotisatama sijaitsee Virossa ja osake-enemmistö on Viron kansalaisilla avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä tai muussa oikeushenkilössä, joka sijaitsee Virossa ja jonka johtokunnassa äänienemmistö on Viron kansalaisilla.</p> <p>BG, HU, LT, MT, RO: Ei sitoumuksia.</p> <p>IT: Muilla kuin Euroopan unionissa oleskelevilla ulkomaalaisilla ei saa olla enemmistöosakkuutta Italian lipun alla purjehtivista aluksista tai määräysvallan tuottavaa osakkuutta sellaisten laivanvarustamoista, joiden päätoimipaikka on Italiassa. Kalastus Italian aluevesillä on varattu Italian lipun alla purjehtiville aluksille.</p> <p>SE: Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Ruotsissa, saavat omistaa enintään 50 prosenttia Ruotsin lipun alla purjehtivasta aluksesta. Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat luvan hankkiakseen 50 prosenttia tai enemmän sellaisten yritysten osakkeista, jotka harjoittavat kaupallista kalastustoimintaa Ruotsin aluevesillä.</p> <p>SI: Laivat saavat purjehtia Slovenian lipun alla, jos niistä yli puolet on Euroopan unionin kansalaisten omistuksessa tai sellaisten oikeushenkilöiden omistuksessa, joiden päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>UK: Varas, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehdivien alusten ostoa, jollei vähintään 75 prosenttia sijoitetuista varoista ole Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja/tai sellaisten yritysten omistamia, joista vähintään 75 prosenttia on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten omistamia, ja jotka kaikki oleksilevät ja joiden kotipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Alusten johdon, ohjauksen ja valvonnan on tapahduttava Yhdistyneessä kuningaskunnassa.</p> <p>EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia siviililiikkeiden suoran perustamisen osalta (yhdistäminen vaaditaan). Ei sitoumuksia raakaöljyn ja maakaasun tuotannon osalta.</p> <p>ES: Ei sitoumuksia strategisesti tärkeitä mineraaleja koskevien ulkomaisten sijoitusten osalta.</p> |
| <p>3. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA <sup>(4)</sup></p> <p>A. Kivi- ja ruskohiilen kaivu; turpeen nosto<br/>(ISIC Rev. 3.1: 10)</p> <p>B. Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto <sup>(5)</sup><br/>(ISIC Rev. 3.1: 1110)</p> <p>C. Metallimalmien louhinta<br/>(ISIC Rev. 3.1: 13)</p> <p>D. Muu mineraalien kaivu<br/>(ISIC Rev. 3.1: 14)</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 4. TEOLLISUUS <sup>(6)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| A. Elintarvikkeiden ja juomien valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 15)                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| B. Tupakkatuotteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 16)                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| C. Tekstiilien valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 17)                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| D. Vaatteiden valmistus; turkisten muokkaus ja värjäys<br>(ISIC Rev. 3.1: 18)                                                                                                                                                                                                                                                         | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| E. Nahan parkitusminen ja muokkaus; maka- ja käsilaukkujen, satuloiden, valjaiden ja jalkineiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 19)                                                                                                                                                                                                     | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| F. Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; olkit- ja puunautuotteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 20)                                                                                                                                                                                                   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| G. Paperin ja paperituotteiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 21)                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (?)<br>(ISC Rev. 3.1: 22, pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen (8)) | IT: Kustannus- ja painoyritysten omistajia koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                             |
| I. Koksituotteiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 231)                                                                                                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| J. Öljytuotteiden valmistus (?)<br>(ISC Rev. 3.1: 232)                                                                                                   | EU: Energiantuottajamaiden sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia siviiliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). |
| K. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden, muiden kuin räjähdys-<br>ainesten, valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 24, pl. räjähdysainesten valmistus)            | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| L. Kumi- ja muovituotteiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 25)                                                                                              | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| M. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 26)                                                                             | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| N. Metallien jalostus<br>(ISC Rev. 3.1: 27)                                                                                                              | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| O. Metallituotteiden valmistus, pl. koneet ja laitteet<br>(ISC Rev. 3.1: 28)                                                                             | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| P. Koneiden valmistus                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                     |
| a) Yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 291)                                                                                | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |
| b) Eriskoneiden, muiden kuin aseiden ja ammusten, valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)                                  | Ei mitään.                                                                                                                                                                          |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| c) Muualle luokittelematon kodinkoneiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 293)                                                                                                                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| d) Toimisto- ja tietokoneiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 30)                                                                                                                                  | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| e) Muualle luokittelematon sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 31)                                                                                                        | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| f) Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 32)                                                                                                | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| Q. Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 33)                                                                        | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| R. Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 34)                                                                                                      | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| S. Muiden (ei sotilaskäyttöön tarkoitettujen) kulkuneuvojen valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 35, pl. sotalaivojen, -lentokoneiden ja muiden sotilaskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen valmistus) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| T. Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 361, 369)                                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| U. Kierätykset<br>(ISIC Rev. 3.1: 37)                                                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                  |
| 5. SÄHKÖN, KAASUN, HÖYRYN JA LÄMMINVEDEN TUOTANTO, SIIRTO JA JAKELU OMAAN LUKUUN (*)<br>(PL YDINVOIMAAN PERUSTUVA SÄHKÖNTUOTANTO)                                                               |                                                                                                                                                                                             |
| A. Sähkön tuotanto; sähkön siirto ja jakelu omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4010) (*)                                                                                                     | EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvala. Ei sitoumuksia siviililikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| B. Kaasun tuotanto; kaasumaisten polttoainoiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun<br>(osittain ISIC Rev. 3.1: 4020) <sup>(10)</sup>        | EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia siviili oikeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| C. Höyryn ja lämmönveden tuotanto; höyryn ja lämmönveden jakelu omaan lukuun<br>(osittain ISIC Rev. 3.1: 4030) <sup>(11)</sup>             | EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia siviili oikeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 6. YRITYSPALVELUT                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| A. Ammatilliset palvelut                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| a) Lakiasianpalvelut<br>(CPC 861) <sup>(12)</sup>                                                                                          | <p>AT: Ulkomaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys kotimaassaan) pääomaosakkuus ja osuus minkä tahansa lakiasiantuntijatoimiston liikeluoksesta saa olla enintään 25 prosenttia. Heillä ei saa olla ratkaisevaa vaikutusvaltaa päätöksenteossa.</p> <p>BE: 'Cour de cassation' -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä.</p> <p>FR: Asianajajien toimimiseen avocats auprès de la Cour de Cassation' - ja 'avocats auprès du Conseil d'Etat' -ammateissa sovelletaan kiintiöitä.</p> <p>DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, ja Tanskassa rekisteröidyt asianajotoimistot voivat omistaa tanskalaisen asianajotoimiston osakkeita. Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat olla tanskalaisen asianajotoimiston hallintoneuvoston jäseniä tai osallistua muuten sen hallintoon. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.</p> <p>FR: Joitkin oikeudelliset muodot ('association d'avocats' ja 'société en participation d'avocats') on varattu asianajajille, jotka ovat Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä. Asianajotoimistossa, joka tarjoaa Ranskan tai Euroopan unionin oikeuteen liittyviä palveluja, vähintään 75 prosenttia niistä osakkeista, joiden hallussa on 75 prosenttia osakepääomasta, on oltava Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä.</p> <p>HU: Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava avoin yhtiö unkarilaisen asianajajan (ügyvéd) tai asianajotoimiston (ügyvédi iroda) kanssa tai edustuslaitos.</p> <p>PL: Euroopan unionin asianajajille sallitaan muitakin oikeudellisia toimintamuotoja, mutta ulkomaiset asianajajat voivat toimia ainoastaan kaupparekisteriin merkityn avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa.</p> |
| b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitiopalvelut<br>(CPC 86212, muut kuin 'tilintarkastuspalvelut', CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220) | <p>AT: Ulkomaisten kirjanpitäjien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksytyjä) pääomaosakkuus ja osuus tävällä minkä tahansa oikeushenkilön liikeluoksesta saa olla enintään 25 prosenttia, jos he eivät ole tävällä ammatillisen toimielimen jäseniä.</p> <p>CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p> <p>DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (Danish Commerce and Companies Agency) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| b) 2. Tilintarkastuspalvelut<br>(CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)                                                    | AT: Ulkomaisten tilintarkastajien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksytyjä) pääomaosakkuus ja osuus tävällä minkä tahansa oikeushenkilön liikeluoksesta saa olla enintään 25 prosenttia, jos he eivät ole tävällä ammatillisen toimielimen jäseniä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| Toimiala tai osa-ala                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                            | <p>CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p> <p>CZ, SK: Vähintään 60 prosenttia osakepääomasta ja äänivallasta on varattu kansalaisille.</p> <p>DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (<i>Danish Commerce and Companies Agency</i>) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa.</p> <p>FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhtä koskee asuinpaikkavaatimus.</p> <p>LV: Valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisessa yrityksessä äänioikeutetuista osakkeista yli 50 prosenttia on oltava valan tehneiden tilintarkastajien tai Euroopan unionin valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisten yritysten omistamia.</p> <p>LT: Vähintään 75 prosenttia osakkeista olisi kuuluttava Euroopan unionin tilintarkastajille tai tilintarkastusyriyksille.</p> <p>SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytty tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, osalta. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksytynä tilintarkastusyriyksenä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.</p> <p>SF: Ulkomaisten henkilöiden omistusosuus tilintarkastusyriyksistä saa olla enintään 49 prosenttia osakepääomasta.</p> |
| c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) <sup>(1)</sup>                         | <p>AT: Ulkomaisten veroneuvojien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksytyjä) pääomaosakkuus ja osuus liivallan minkään oikeushenkilön liikeloksesta saa olla enintään 25 prosenttia; tämä koskee ainoastaan liivallan ammatillisen toimielimen kuulumattomia veroneuvoja.</p> <p>CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| d) Arkkitehtipalvelut ja                                                                   | <p>BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävissä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimitettava paikallisten sijoittajien yhtökumppaneina tai alihankkijoina.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)               | <p>LV: Arkkitehtipalvelujen alalla liiketoiminnan harjoittaminen täydellä oikeudellisella vastuulla ja oikeudella tehdä hankesopimuksia edellyttää toimilupaa, jonka edellytyksenä on kolmen vuoden toiminta Latviassa rakennushankkeiden alalla ja korkeakoulututkinto.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| f) Tekniset palvelut ja                                                                    | <p>BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävissä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimitettava paikallisten sijoittajien yhtökumppaneina tai alihankkijoina.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| h) Lääkäripalvelut (ml. psykologi) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja osittain CPC 85201) | <p>AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hammaslääkäripalveluja sekä psykologien ja psykoterapeuttien palveluja, joissa: ei mitään.</p> <p>DE: Taloudellinen tarveharkinta sellaisten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta, joilla on lupa hoitaa julkisten vakuutusjärjestelmien jäseniä. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella.</p> <p>FI: Ei sitoumuksia.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                       | <p>FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhteismuodoissa: 'société d'exercice liberal' ja 'société civile professionnelle'.</p> <p>LV: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella.</p> <p>BG, LT: Palvelujen tarjoamisen vaaditaan lupa, jonka perusteena on tarpeisiin perustuva terveyspalvelusuunnitelma ja jossa otetaan huomioon väestö ja jo olemassa olevat lääkäri- ja hammashoitopalvelut.</p> <p>SI: Ei sitoumuksia sosiaali-lääketieteen palvelujen, puhtaanapito- ja hammashoitopalvelujen, epidemiologisten sekä lääketieteellisten palvelujen, veritotmitusten, vertivalmisteen ja verensiirtojen eikä ruumiinavustusten osalta.</p> <p>UK: Lääkärin sijoittautumisessa julkisen terveydenhuollon järjestelmän (<i>National Health Service</i>) mukaisesti otetaan huomioon terveydenhuollon resurssisuunnittelu.</p> |
| <p>i) Eläinlääkintäpalvelut<br/>(CPC 932)</p>                                                                                                                         | <p>AT: Ei sitoumuksia.</p> <p>BG: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.</p> <p>HU: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: alan työmarkkinatilanne.</p> <p>FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhteismuodoissa: 'société d'exercice liberal' ja 'société civile professionnelle'.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>j) 1. Kätilöpalvelut<br/>(CPC 93191 osittain)</p>                                                                                                                  | <p>BG, FI, MT, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhteismuodoissa: 'société d'exercice liberal' ja 'société civile professionnelle'.</p> <p>LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>j) 2. Sairaanhoidon- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut<br/>(CPC 93191 osittain)</p>                                              | <p>AT: Ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit ja ravitsemusterapeutit.</p> <p>BG, MT: Ei sitoumuksia.</p> <p>FI, SI: Ei sitoumuksia fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön osalta.</p> <p>FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhteismuodoissa: 'société d'exercice liberal' ja 'société civile professionnelle'.</p> <p>LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p> <p>LV: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan ulkomaisiin fysioterapeutteihin ja ulkomaiseen avustavaan hoitohenkilöstöön. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisen alueen työllisyystilanne.</p>                                                                                                                                                    |
| <p>k) Farmaseuttien tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti<br/>(CPC 63211)<br/>sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (*)</p> | <p>AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>BE, DE, DK, EE, ES, FR, IT, HU, IE, LV, PT, SK: Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| B. Tietokonepalvelut ja mihin liittyvät palvelut<br>(CPC 84)                                                                                                                                                                                                                                                    | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut (*)<br>a) Luonnontieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 851)<br>b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 852 pl. psykologien palvelut) (15)<br>c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 853) | Kohdat a ja c:<br>EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.<br>Kohdat b:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| D. Kiinteistöpalvelut (16)                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut<br>(CPC 821)                                                                                                                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut<br>(CPC 822)                                                                                                                                                                                                                                              | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| a) Aluksiin liittyvät<br>(CPC 83103)                                                                                                                                                                                                                                                                            | LT: Alusten omistajien on oltava liettualaisia luonnollisia henkilöitä tai Liettuaan sijoittautuneita yrityksiä.<br>SE: Ruotsin lipun alla purjehtiminen edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminnaossa osoitetaan, jos alukseen liittyy ulkomaalaisomistukseen kykyviä etuja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| b) Ilma-aluksiin liittyvät<br>(CPC 83104)                                                                                                                                                                                                                                                                       | EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käytämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai muualla Euroopan unionissa. Ilma-aluksen on oltava joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa (ml. johtajien kansalaisuus) koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasing sopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset. |
| c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät<br>(CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)                                                                                                                                                                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät<br>(CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)                                                                                                                                                                                                                  | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                   | Varauksen kuvaus                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät<br>(CPC 832)                                 | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia CPC 83202:n osalla. |
| f) Televisiointilaitteiden vuokraus<br>(CPC 7541)                                                      | Ei mitään.                                                                                                                     |
| F. Muut yrityspalvelut                                                                                 |                                                                                                                                |
| a) Mainontapalvelut<br>(CPC 871)                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                     |
| b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut<br>(CPC 864)                                                 | Ei mitään.                                                                                                                     |
| c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut<br>(CPC 865)                                                    | Ei mitään.                                                                                                                     |
| d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut<br>(CPC 866)                              | HU: Ei sitoumuksia välittömien- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalla.                                                     |
| e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (17)<br>(CPC 8676)                                         | Ei mitään.                                                                                                                     |
| f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 881 osittain)   | CY, CZ, EE, LT, MT, SK, SI: Ei sitoumuksia.                                                                                    |
| g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 882 osittain)                      | Ei mitään.                                                                                                                     |
| h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain) | Ei mitään.                                                                                                                     |
| i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut                                                         |                                                                                                                                |
| i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut<br>(CPC 87201)                                                     | BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.                                                        |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| i) 2. Työnvälityspalvelut<br>(CPC 87202)                                                                                                                                                                                                   | AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.<br>BE, FR, IT: Valtionmonopoli.<br>DE: Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: työmarkkinoiden tilanne ja kehitys.                                                                                                                                                                                                    |
| i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut<br>(CPC 87203)                                                                                                                                                                       | AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.<br>IT: Valtionmonopoli.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| i) 4. Mallitoimistopalvelut<br>(CPC 87209 osittain)                                                                                                                                                                                        | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| j) 1. Eisiväpalvelut<br>(CPC 87301)                                                                                                                                                                                                        | BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| j) 2. Turvallisuus- ja vartiointipalvelut<br>(CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)                                                                                                                                                | DK: Johtokunnan jäseniä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Ei sitoumuksia lentokenttäturvallisuuspalvelujen osalta.<br>BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Lupa voidaan myöntää ainoastaan kansalaisille ja kansallisille rekisteröidyille organisaatioille.<br>ES: Ei sitoumuksia siviilieläinten suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Markkinoille pääsy edellyttää etukäteishyväksyntää. |
| k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (*)<br>(CPC 8675)                                                                                                                                                                         | FR: Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat erityisluvan malmitseintä- ja koekäytöspalveluihin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| l) 1. Alusten huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                                     | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                            | LV: Valtionmonopoli.<br>SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikaisessa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.                                                                                                                                                                                                                        |
| l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantietekäyttöön kuljetusvälineiden huolto ja korjaus<br>(CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)                                                    | SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikaisessa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.                                                                                                                                                                                                                                                |
| l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus (*)<br>(CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |



| Toimiala tai osa-ala                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| m) Rakennusten puhtaanapalvelut<br>(CPC 874)                                        | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| n) Valokuvauspalvelut<br>(CPC 875)                                                  | CY, EE, MT: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| o) Pakkauspalvelut<br>(CPC 876)                                                     | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| p) Kustantaminen ja painaminen<br>(CPC 88442)                                       | LT, LV: Julkaisualan sijoittautumiskoikeudet annetaan ainoastaan kansallisesti yhtiötetyille oikeushenkilöille (ei sivuliikkeitä).<br>PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus.<br>SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus. |
| q) Kokouspalvelut<br>(CPC 87909 osittain)                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut<br>(CPC 87905)                                   | DK: Virallisille kielenkääntäjille ja tulkeille annettava lupa voi sisältää toiminta-alaa koskevia rajoituksia.<br>PL: Ei sitoumuksia valantehtäneiden tulkkien palvelujen osalta.<br>BG, HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta.                                             |
| r) 2. Sisustus suunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut<br>(CPC 87907) | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| r) 3. Perintätoimistojen palvelut<br>(CPC 87902)                                    | IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                           |
| r) 4. Luottoetopalvelut<br>(CPC 87901)                                              | BE: Kultustuottotietopankkien osalta sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.<br>IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                          |
| r) 5. Kopiointipalvelut<br>(CPC 87904) <sup>(20)</sup>                              | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| r) 6. Televiestimän konsultointipalvelut<br>(CPC 7544)                              | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| r) 7. Puhelinvastauspalvelut<br>(CPC 87903)                                         | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. VIESTINTÄPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| A. Posti- ja kuriiripalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ei mitään. <sup>(28)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                   |
| (Postilähetysten <sup>(21)</sup> käsittelyyn <sup>(23)</sup> liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaa-<br>lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineel-<br>lä <sup>(23)</sup> tuotettujen, kirjallisten viestien käsittely, ml. yhdistelmäpos-<br>tipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien <sup>(24)</sup> käsit-<br>tely, iii) osoitteellisten painotuotteiden <sup>(25)</sup> käsittely, iv) edellä<br>kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai va-<br>kuutettuna postina, v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuottei-<br>den pikälähetyspalvelut <sup>(26)</sup> , vi) osoitteettomien tuotteiden käsit-<br>tely, ja vii) asiakirjojen vaihto <sup>(27)</sup> ) |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat sel-<br>laisin palveluihin, joihin voidaan soveltaa varauksia, eli jos ne<br>koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetystyksiä <sup>(29)</sup> ,<br>joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne<br>koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä<br>kirjattuja lähetyksiä                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| (CPC 751 osittain, CPC 71235 osittain <sup>(30)</sup> ja CPC 73210 osit-<br>tain <sup>(31)</sup> )                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| B. Televiestintäpalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu<br>sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televi-<br>estintäpalveluja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien<br>lähettämisestä ja vastaanottamisesta <sup>(32)</sup> lukuun ottamatta yleis-<br>radio toimintaa <sup>(33)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ei mitään. <sup>(34)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                   |
| b) Satelliittilähetysten välityspalvelut <sup>(35)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | EU: Tämän toimialan palveluntarjoajiin saatetaan sähköistä viestintää koskevan Euroopan unionin sääntelyjärjestelmän mukaista<br>velvoitetta turvata yleisen edun mukaiset tavoitteet, jotka liittyvät sisällön siirtoon palveluntarjoajien verkossa.<br>BE: Ei sitoumuksia. |
| 8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET<br>PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC<br>515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävisissä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimitettava paikallisten sijoittajien yhteiskumppaneina tai<br>alihankkijoina.<br>CY, CZ, HU, MT, SK: Ei sitoumuksia.                                                            |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9. JAKELUPALVELUT<br>(pl. aseiden, ammuksen, räjähdysainesten ja muiden sotatarvikkeiden jakelu)<br>Kaikki jäljempänä luetellut osa-alat <sup>(16)</sup>                                                                                                                                                  | AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjähtävyysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. Farmaseuttisten tuotteiden ja tupakkatuotteiden jakelua varten yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.<br>FI: Ei sitoumuksia alkoholijuomien ja farmaseuttisten tuotteiden jakelun osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| A. Komissionääripalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 61113 osittain ja CPC 6121 osittain)                                                                                                                        | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| B. Tukkukaupan palvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 61113 osittain ja CPC 6121 osittain)                                                                                                                             | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain)                                                                                                                                                                                                                                 | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut <sup>(17)</sup> )                                                                                                                                                                                                       | FR, IT: Valtion tupakkamonopoli.<br>FR: Uusien tukkukauppaa harjoittavien apteekkien toimilupiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| C. Vähittäiskaupan palvelut <sup>(18)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                               | ES, FR, IT: Valtion tupakkamonopoli.<br>BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavaraalojen (Ranskan osalta ainoastaan suurten tavaraalojen) luvat myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenteolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.<br>IE, SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäiskaupan osalta.<br>SE: Vaatteiden, jalkineiden ja sellaisten elintarvikkeiden, joita ei kuluteta myyntipisteessä, tilapäistä kauppaa varten myönnettäviin lupiin voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisella maantieteellisellä alueella jo oleviin myymälöihin kohdistuvat vaikutukset. |
| Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)<br>Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain)<br>Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                    | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Muiden tuotteiden (ei energian) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinälliset ja ortopediset tuotteet <sup>(*)</sup><br>(CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| D. Franchising-toiminta<br>(CPC 8929)                                                                                                                                   | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| A. Aiemman perusasteen koulutuspalvelut<br>(CPC 921)                                                                                                                    | EU: Yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusverkostoon edellyttää hyväksyntää.<br>AT: Ei sitoumuksia korkeasteen koulutuspalvelujen osalta. Ei sitoumuksia radio- tai televisioläheisyyksinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut<br>(CPC 922)                                                                                                     | BG: Ei sitoumuksia ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen tarjoamien alemman perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta eikä korkeasteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| C. Korkeasteen koulutuspalvelut<br>(CPC 923)                                                                                                                            | CZ, SK: Johtokunnan jäsenten enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia korkeasteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta lukuun ottamatta keskiasteen koulutuksen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| D. Aikuiskoulutuspalvelut<br>(CPC 924)                                                                                                                                  | CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.<br>EL: Perusasteen ja keskiasteen koulutuksen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia sellaisten oppilaitosten osalta, jotka myöntävät tunnustettuja valtiollisia tutkintotodistuksia.<br>ES, IT: Tarveharkintaa sovelletaan sellaisten yksityisten yliopistojen perustamiseen, joilla on oikeus myöntää tunnustettuja tutkintotodistuksia; menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys.<br>HU, SK: Lupien myöntämisiä vastaavat paikallisviranomaiset (korkeakoulujen ja korkeasteen oppilaitosten tapauksessa keskusviranomaiset) voivat rajoittaa perustettavien koulujen lukumäärää.<br>LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224).<br>SI: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulutuksen osalta. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuksen sekä korkeakoulujen johtokunnan jäsenten enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. |
| E. Muut koulutuspalvelut<br>(CPC 929)                                                                                                                                   | AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.<br>CZ, SK: Yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusverkostoon edellyttää hyväksyntää. Johtokunnan jäsenten enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 11. YMPÄRISTÖPALVELUT <sup>(*)</sup>                                                                                                                                    | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| A. Jätevesipalvelut<br>(CPC 9401) <sup>(*)</sup>                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli<br>a) Jätehuoltopalvelut<br>(CPC 9402)                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>b) Puhuaanapito ja sen kaltaiset palvelut<br/>(CPC 9403)</p> <p>C. Ilman laadun ja ilmastun suojelu<br/>(CPC 9404) <sup>(41)</sup></p> <p>D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen</p> <p>a) Saatuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen<br/>(CPC 9406 osittain) <sup>(42)</sup></p> <p>E. Melun ja tärinän torjunta<br/>(CPC 9405)</p> <p>F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen</p> <p>a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut<br/>(CPC 9406 osittain)</p> <p>G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut<br/>(CPC 9409)</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 12. RAHOITUSPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>AT: Lupa ulkomaisten vakuutusyhtiöiden sivuliikkeitä varten on evättävä, jos vakuutusyhtiöillä ei ole kotimaassaan oikeudellista muotoa, joka vastaa osakeyhtiötä tai keskinäistä vakuutusyhtiötä tai on niihin verrattavissa.</p> <p>BG, ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutusia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgarian tai Espanjaan ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on täytynyt olla lupa tarjota samanlaisia vakuutusia alkuperämaassaan vähintään viiden vuoden ajan.</p> <p>EL: Sijoitautumisoikeuteen ei kuulu vakuutusyhtiöiden edustustojen tai muun pysyvän edustuksen perustaminen, elleivät kyseiset edustustot ole toimistoja, sivuliikkeitä tai päätoimipaikkoja.</p> <p>FI: Vähintään puolella vakuutusyhtiön perustajista sekä johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenistä on oltava vakainainen asuinpaikka Euroopan unionissa, jolleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakiaesteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten.</p> <p>IT: Lupa sivuliikkeiden perustamiseen edellyttää viime kädessä valvontaviranomaisten suorittamaa arviointia.</p> <p>BG, PL: Vakuutusten välittäjien on perustettava yhtö paikalla (ei sivuliikkeitä).</p> <p>PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen Portugalin ulkomaisten vakuutusyhtiöiden on osoitettava, että niillä on kokemusta toiminnan harjoittamisesta vähintään viidellä edellävällä vuodella. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu Euroopan unionijäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                            | <p>SK: Ulkomaisten kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiömuotoisena tai harjoittaa vakuutustoimintaa tytäryhtiöidensä kautta, joilla on Slovakiassa rekisteröity kotipaikka (ei sivuliikkeitä).</p> <p>SE: Sellaiset vakuutuksia välittävät yritykset, joita ei ole yhtiötetty Ruotsissa, voivat sijoittautua ainoastaan sivuliikkeen kautta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut) | <p>EU: Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava samassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.</p> <p>BG: Eläkevakuutustoimintaa varten vaaditaan osakkuus yhtiötetyssä eläkevakuutusyrityksissä (ei sivuliikkeitä). Hallintoneuvoston puheenjohtajalla ja johtokunnan puheenjohtajalla on oltava vakainainen asuinpaikka Bulgariassa.</p> <p>CY: Ainoastaan Kyproksen pörssin jäsenet (meklant) voivat harjoittaa arvopaperivälitykseen liittyvää liiketoimintaa Kyproksella. Meklariliike voi rekisteröityä Kyproksen pörssin jäseneksi vain, jos se on sijoittautunut ja rekisteröitynyt Kyproksen yhtiölain mukaisesti (ei sivuliikkeitä).</p> <p>FI: Rahoituslaitoksen perustajista ja johtokunnan jäsenistä vähintään puolen, hallintoneuvostosta vähintään yhden varsinaisen ja yhden varajäsenen sekä henkilön, jolla on allekirjoitusoikeus rahoituslaitoksen nimissä, on oleskelava pysyvästi Euroopan unionissa. Poikkeuksen näistä vaatimuksista voivat myöntää toimivaltaiset viranomaiset.</p> <p>HU: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeit eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille eivätkä pääomasijoitusten hallinnointipalveluja. Rahoituslaitoksen johtokuntaan on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka ovat Unkarin kansalaisia, asuvat maassa asiaa koskevien valuutakauppaäännösten mukaisesti ja joiden vakainaisena asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari.</p> <p>IE: Sijoitusrahastojen ja vaihtuvapääomaisten yhtiöiden (muut kuin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset) muodossa olevien yhteissijoitusten osalta toimitusjämien/omaisuudenhoitajan ja rahastoyhtiön on oltava yhtiötetty Irlannissa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa (ei sivuliikkeitä). Kommandiittisijoitusyhtiön osalta vähintään yhden osakkaan on oltava yhtiötetty Irlannissa. Pääsy Irlannin pörssin jäseneksi edellyttää että yritykselle on myönnetty lupa joko 1) Irlannissa, mikä tavallisesti edellyttää, että yrityksen on oltava yhtiötetty tai osakeyhtiö, jonka päätoimipaikka / rekisteröity kotipaikka on Irlannissa, tai 2) muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa Euroopan unionin sijoituspalveludirektiivin mukaisesti.</p> <p>IT: Jotta yritys voisi saada luvan hoitaa arvopapereiden selvitysjärjestelmiä Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiötetty Italiassa (ei sivuliikkeitä), jotta yritys voi saada luvan arvopaperikeskusten talletuspalvelujen hoitoon Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiötetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (UCITS) osalta toimitusjämien/omaisuudenhoitajan on oltava yhtiötetty Italiassa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta. Arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu Euroopan unionin lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiötettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan sellaiset pankit vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt ja Euroopan unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettua arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on Euroopan unionissa, sekä Italiassa yhtiötetty yhteissijoitusyritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja. Ovelta ovelle -nyynnissä välittäjien on käytävä Euroopan unionin jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia. Ulkomaisten välittäjien edustustot eivät voi harjoittaa sijoituspalvelujen tarjoamiseen tahtavaa toimintaa.</p> <p>LT: Varainhoitoa varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan yritykset, joiden rekisteröity kotipaikka on Liettuassa, voivat toimia varojen säilytysyhteisöinä.</p> |

| Toimia tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                             | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöityneet yritykset, Portugalin sijoitustautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyhtiöt tai muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt (ei sitoumuksia Euroopan unionin ulkopuolisten maiden yritysten sivuliikkeiden suoraan perustamisen osalta).</p> <p>RO: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja.</p> <p>SK: Sijoituspalveluja voivat Slovakiassa tarjota pankit, sijoitusyhtiöt, sijoitusrahastot ja arvopaperkauppiat, jotka ovat oikeudellisesti muodoitetaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma (ei sivuliikkeitä).</p> <p>SI: Ei sitoumuksia yksityisten (ei-lakisääteisten) eläkerahastojen osalta.</p> <p>SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö ja asuttava Euroopan unionissa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (*)<br>(ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>A. Sairaalapalvelut<br/>(CPC 9311)</p> <p>B. Sairaankuljetuspalvelut<br/>(CPC 93192)</p> <p>C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut<br/>(CPC 93193)</p> <p>D. Sosiaalipalvelut<br/>(CPC 933)</p>                                             | <p>EU: Yksityisten toimijoiden osallistuminen terveydenhuolto- ja sosiaaliverkostoon edellyttää hyväksyntää. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>AT, SI: Ei sairaankuljetuspalveluja koskevia sitoumuksia.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen tai muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen osalta.</p> <p>CZ, FI, MT, SE, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>HU, SI: Ei sitoumuksia sosiaalipalvelujen osalta.</p> <p>PL: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tai sosiaalipalvelujen osalta.</p> <p>BE, UK: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen eikä muiden sosiaalipalvelujen toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta.</p> <p>CY: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen eikä muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta.</p> |
| 14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut<br/>(CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)<br/>pl. ilmaliiikkeen ateriapalvelut (*)</p> <p>B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina)<br/>(CPC 7471)</p> | <p>BG: Yhtiöittäminen vaaditaan (ei sivuliikkeitä).</p> <p>IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan baareihin, kahviloihin ja ravintoloihin. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoraan perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>PT: Perustettava kaupallinen yhtiö, jonka kotipaikka on Portugalissa (ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta).</p> <p>CZ: Väestön määrään perustuva taloudellinen tarveharkinta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C. Matkailijoiden opastuspalvelut<br>(CPC 7472)                                                                                                                                          | BG, CY, HU, LT, MT, PL: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut)<br>(CPC 9619)                                                                                         | CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.<br>BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkesterien ja musiikkiryhmien palveluja (CPC 9619), kirjallijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdeartistien ja muiden yksittäisten taitelijoiden palveluja (CPC 96192) sekä teatterien liitännäispalveluja (CPC 96193).<br>EE: Ei muita viihdepalveluja (CPC 96199) koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja.<br>LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja (CPC 96199 osittain). |
| B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut<br>(CPC 962)                                                                                                                                          | FR: Ulkomainen omistusosuus ranskankielisiä julkaisuja julkaisemisessa kustantamossa voi olla enintään 20 prosenttia pääomasta tai äänivälilästä. Uutistoimistojen perustaminen edellyttää vastavuoroisuutta ulkomaisilta sijoittajilta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (*)<br>(CPC 963)                                                                                                                | BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.<br>AT, LT: Yksityisten toimijoiden osallistuminen kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten palveluverkostoon edellyttää hyväksyntää tai toimilupaa.                                                                                                                                                                                                                                                              |
| D. Urheilupalvelut<br>(CPC 9641)                                                                                                                                                         | AT, SI: Ei hiihtokoulupalveluja eikä vuoristo-oppaiden palveluja koskevia sitoumuksia.<br>BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut<br>(CPC 96491)                                                                                                                            | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 16. LIIKENNEPALVELUT                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| A. Meriliikenne (**)                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| a) Kansainvälinen henkilöliikenne<br><br>(CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)<br>b) Kansainvälinen tavaraliikenne<br>(CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) (45) | EU: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikemönnöksi.<br>BG: Ei sitoumuksia siviili liikenteen suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).<br>BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SE: Syöttöliikenteen palvelut ovat luvanvaraisia.                                                                                                                                                                                        |
| B. Sisävesiliikenne (46)                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7221)<br>b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7222)                                       | <p>EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan erät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täytävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöpanomääräykset.</p> <p>EU: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi.</p> <p>AT: Laivanvarustamon perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava Euroopan unionin kansalaisten omistuksessa.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>FI: Palveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| C. Rautatieliikenne <sup>(*)</sup><br>a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7111)<br>b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7112) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| D. Tielikenne <sup>(*)</sup><br>a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7121 ja CPC 7122)                              | <p>EU: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi tarjota Euroopan unionin jäsenvaltion sisäisiä liikennepalveluja (kabotaasi) lukuun ottamatta linjojen, autojen, joissa on kuljettaja, mutta kuin säännöllisiä vuokrauspalveluja.</p> <p>EU: Taksipalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>AT, BG: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>FI, LV: Toimilupa vaaditaan; sitä ei myönnetä ulkomaille rekisteröidyille ajoneuvoille.</p> <p>LV, SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja.</p> <p>ES: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan luokkaan CPC 7122. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä.</p> <p>IT, PT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>ES, IE, IT: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>FR: Ei sitoumuksia kaukoliikenteen linja-autopalvelujen osalta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>b) Tavaraliikenne <sup>(46)</sup><br/>(CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun <sup>(49)</sup>)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>AT, BG: Yksinoikeuksia lajia loppu voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>FI, LV: Toimilupa vaaditaan; sitä ei myönnetä ulkomaille rekisteröidyille ajoneuvoille.</p> <p>LV, SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja.</p> <p>IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallisena arviointiperusteena on paikallinen kysyntä.</p>                                                                                    |
| <p>E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden pumppu- ja kuljetus <sup>(48)</sup> (*)<br/>(CPC 7139)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>AT: Yksinoikeuksia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT <sup>(51)</sup></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>A. Meriliikenteen liitännäispalvelut <sup>(52)</sup></p> <p>a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut</p> <p>b) Varastointipalvelut<br/>(CPC 742 osittain)</p> <p>c) Tulliselvityspalvelut</p> <p>d) Konttiasema- ja varastointipalvelut</p> <p>e) Varustamon edustajan palvelut</p> <p>f) Meriliikenteen huolintapalvelut</p> <p>g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br/>(CPC 7213)</p> <p>h) Hinaus- ja työntöpalvelut<br/>(CPC 7214)</p> <p>i) Meriliikenteen tukipalvelut<br/>(CPC 745 osittain)</p> <p>j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut)<br/>(CPC 749 osittain)</p> | <p>EU: Ei sitoumuksia seuraavien osalta: alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelut, hinaus- ja työntöpalvelut ja meriliikenteen tukipalvelut.</p> <p>IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgariaisia yrityksiä voi olla enintään 49 prosenttia.</p> <p>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>B. Sisävesiliikenteen liitäntäpalvelut <sup>(12)</sup></p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut<br/>(CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut<br/>(CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br/>(CPC 748 osittain)</p> <p>d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br/>(CPC 7223)</p> <p>e) Hinaus- ja työntöpalvelut<br/>(CPC 7224)</p> <p>f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut<br/>(CPC 745 osittain)</p> <p>g) Muut tuki- ja liitäntäpalvelut<br/>(CPC 749 osittain)</p> | <p>EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämisistä toisinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenteoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöpanomääräykset.</p> <p>EU: Ei sitoumuksia seuraavien osalta: alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelut, hinaus- ja työntöpalvelut ja sisävesiliikenteen tukipalvelut.</p> <p>AT: Laivanvarustamon perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka tiivallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava Euroopan unionin kansalaisten omistuksessa.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia siviiliikkien suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia.</p> <p>HU: Sijoittautumisen edellytyksenä saattaa olla valtion osallistuminen.</p> <p>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei siviiliikkienä).</p> |
| <p>C. Rautatieliikenteen liitäntäpalvelut <sup>(13)</sup></p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut<br/>(CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut<br/>(CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br/>(CPC 748 osittain)</p> <p>d) Hinaus- ja työntöpalvelut<br/>(CPC 7113)</p> <p>e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut<br/>(CPC 743)</p> <p>f) Muut tuki- ja liitäntäpalvelut<br/>(CPC 749 osittain)</p> <p>g) Tulliselvityspalvelut</p>                                 | <p>BG: Ei sitoumuksia siviiliikkien suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia.</p> <p>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei siviiliikkienä).</p> <p>HU: Ei sitoumuksia tulliselvityspalvelujen osalta.</p> <p>PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella.</p> <p>FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti.</p> <p>FI: Ei sitoumuksia siviiliikkien suoran perustamisen osalta.</p> <p>NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edellävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaissa tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana.</p>                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| D. Tielikenteen liiännäispalvelut <sup>(5)</sup><br>a) Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)              | AT: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantiejajonuevojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalveluihin voidaan myöntää toimilupa ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.<br>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgariaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia.                                                              |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                      | FI: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantiejajonuevojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalveluihin vaaditaan toimilupa; sitä ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)                                                           | SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).<br>HU: Ei sitoumuksia tulliselvityspalvelujen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantiejajonuevojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut<br>(CPC 7124) | PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| e) Tielikennevälineisiin liittyvä tukipalvelut<br>(CPC 744)                                                       | FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti.<br>FI: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| f) Muu tuki- ja liiännäispalvelut<br>(CPC 749 osittain)                                                           | NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana. |
| g) Tulliselvityspalvelut                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| D. Ilmaliikennepalvelujen liiännäispalvelut                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| a) Maahuolintapalvelut (ml. ateriapalvelut)                                                                       | EU: Toimenpiteiden luokan ratkaise lentokentän koko. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä mutta tällöin ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan.<br>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).                                                                                                                                                                                   |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                      | BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).<br>PL: Jäädetytyjen tai jäädytettujen tuotteiden varastointipalveluja sekä nesteiden ja kaasujen irrovarastointipalveluja koskevien toimenpiteiden luokan ratkaise lentokentän koko. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä mutta tällöin ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan.                                                      |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)                                                           | BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).<br>HU: Ei sitoumuksia.<br>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                             | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Ilmailukennälinneiden vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 734)                                                                | EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai, jos luvan antanut Euroopan unionin jäsenvaltio sen salli, muualla Euroopan unionissa. Rekisteröityvän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa. Ilma-alusta käyttävien lentoliikenteenharjoittajien on oltava joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| e) Myynti ja markkinointi                                                                                                        | EU: Sellaisia sijoittajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| f) Tietokonepohjainen paikanvarausjärjestelmä                                                                                    | EU: Sellaisia sijoittajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| g) Lentoasemien hallinta <sup>(4)</sup>                                                                                          | BG: Ei sitoumuksia siviili-ilmojen suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).<br>PL: Ulkomaisten osakkuus voi olla enintään 49 prosenttia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| h) Tulliselviytyspalvelut                                                                                                        | BG: Ei sitoumuksia siviili-ilmojen suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).<br>SI: Tulliselviytyspalveluita voivat tarjota ainoastaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei siviili-ilmoja).<br>HU: Ei sitoumuksia.<br>PL: Tulliselviytyspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselviytys voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella.<br>FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti.<br>FI: Ei sitoumuksia siviili-ilmojen suoran perustamisen osalta.<br>NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edellävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaissa tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimintansa luvan saaneena tulliedustajana. |
| E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut <sup>(5)</sup>                                 | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut <sup>(6)</sup> (CPC 742 osittain) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 18. ENERGIA/PALVELUT                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                             | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A. Kaivostointimintaan liittyvät palvelut (*)<br>(CPC 883) <sup>(53)</sup>                                                                                                                                                                       | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| B. Polttoainoiden putkijohtokuljetukset (*)<br>(CPC 7131)                                                                                                                                                                                        | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoainoiden varastointipalvelut (*)<br>(CPC 742 osittain)                                                                                                                                                | CY, CZ, MT, PL, SK: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| D. Kintneiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoainoiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut<br>(CPC 62271)<br>sekä sähkön, höyryn ja lämmön veden tukkukaupan palvelut (*)                                                 | EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmön veden tukkukaupan palvelujen osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| E. Moottoripolttoainoiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 613)<br>F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hilen ja puun vähittäismyynti<br>(CPC 63297)<br>sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmön veden vähittäismyyntipalvelut (*) | EU: Ei sitoumuksia moottoripolttoainoiden, sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmön veden vähittäismyyntin palvelujen osalta.<br>BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavarataloilte (Ranskan osalta ainoastaan suurille tavarataloilte) myönnetään lupa polttoöljyn, pullotetun kaasun, hilen ja puun vähittäismyyntiin ainoastaan taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. |
| G. Energian jakeluun liittyvät palvelut <sup>(56)</sup><br>(CPC 887)                                                                                                                                                                             | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, joissa ei mitään.<br>SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kaasun jakeluun liittyviä palveluja, joissa ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 19. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| a) Pesu-, puhdistus- ja värijäyspalvelut<br>(CPC 9701)                                                                                                                                                                                           | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| b) Kampaamopalvelut<br>(CPC 97021)                                                                                                                                                                                                               | IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                            | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut<br>(CPC 97022)                                                                                                                                           | IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. |
| d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat<br>(CPC 97029)                                                                                                                                       | IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. |
| e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeutitset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysisiä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinällisin tai kuntoutusarkoituksin <sup>(*)</sup> <sup>(6)</sup> | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                   |
| (CPC ver. 1.0 97230)                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                              |
| g) Televiestintään yhteyspalvelut<br>(CPC 7543)                                                                                                                                                                 | Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                   |

(1) Palveluita koskevat rajoitukset eivät yllä nykyisten CATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

(2) Koska yleishyödyllisiä palveluja tarjotaan usein myös kansallista tasoa suppeammalla tasolla, yksityiskohainen ja yhtenävä toimialakohainen luettelo ei ole käytännöllinen. Ymmärrettävyyden lisäämiseksi tämän sitoumustuetdon alaviiteksi ilmoitetaan viitteellisesti ne alat, joilla yleishyödyllisillä palveluilla on merkittävää osaa.

(3) Maan, tilan, metsä- ja kalatalouden liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

(4) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

(5) Ei sisällä kaivostointia varten öljy- ja kaasukentillä satunnaisesti tarjottuja palkkio- tai sopimusperusteisia palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.A.

(6) Ei sisällä teollisuuden liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.E.h.

(7) Toimiala on rajattu valmistustoimintaan. Siihen ei kuulu audiovisuaaliseen liittyviä eikä kulttuurisidonnaisia esittämiä koskeva toiminta.

(8) Palkkio- ja sopimusperusteinen kustannusten ja palkan ja palkan sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p.

(9) Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteista sähkönsiirron ja -jakelun järjestelmää, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

(10) Ei sisällä luonnonkaasun ja kaasumaisten polttoaineiden siirtoa putkijohtoja pitkin, palkkio- tai sopimusperusteista kaasun siirtoa ja jakelua eikä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

(11) Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteista siirtoa ja jakelua eikä höyryn ja lämmön siirtoa, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

(12) Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, valitsemisen, valitsemisen, valitsemisen ja sovittelun sekä oikeudellisten asiakirjojen ja todistuspalvelun. Ainoastaan julkisista kansainvälisistä oikeudesta, Euroopan unionin oikeudesta ja sellaisen hallintoalueen oikeudesta, jolla sijoitaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupa-vaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainvälisen julkisoikeuden ja ulkomaisen oikeuden liittyviä oikeudellisia palveluja tarjoavilla asianajajilla voidaan näin ollen edellyttää paikallisten etustien noudattamista ja kohtaan pääsyä isäntämaan asianajajaliiton läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lämmikkeitä kohtauksia tai toimipaikkaa isäntämaassa. Euroopan unionin oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota Euroopan unionissa asianajajaliiton hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kautaan. Näin ollen edustaminen Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliiton hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kautaan. Näin ollen edustaminen Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen toimivaltaisissa viranomaisissa saatava edellyttää täysijäsenyyttä kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse Euroopan unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysijäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolia, jotka on sellaisen valtion kansallisten tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

(13) Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 1.A.a. Lakiasiainpalvelut.

(14) Farmaseutisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palvelutarjoamisen tavoin luvanvaraisia, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

(15) CPC 85201 sisältää sisällytyksen kohtaan 6.A.h, lääkäri- ja hammashoitopalvelut.

(16) Tämä tarkoittaa palvelua liittyvät kiinteistönvälittäjän ammattiin, eivätkä ne valitua kiinteistöjen osavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin jättä heitä koskeviin rajoituksiin.

(17) Julkisia perushyödykkeitä koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan niihin tekniisiin testaus- ja analysointipalveluihin, jotka ovat pakollisia myynti- ja käyttöluupien myöntämistä varten (esim. autojen kausustus, elinvarikkeiden tarkastus).

(18) Yleishyödyllisiä palveluita koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan tiettyihin kaivostointia (mineraali, öljy, kaasu jne.) koskeviin palveluihin.







(<sup>15</sup>) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

(<sup>16</sup>) Polttoainoiden putkijohdotuspalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.C.

(<sup>17</sup>) Sisältää seuraavat palvelut: kaivostointiin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojauspalvelut, porausleijun valmistus ja toimitus, kintien aineen hallinta, porausalueen geologia ja porauksen hallinta, kaivostointipisteet, kaivostointipisteiden erikoistointipisteet, kaivostointipisteiden erikoistointipisteiden (suodatusuonien) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktiivointipalvelut (rakoituspumppaus), porausreian tulppaaminen ja hyökkäminen.

Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.

Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostointia varten (CPC 511.5), joka sisältyy kohtaan 8, RAKENNUSPALVELUT.

(<sup>18</sup>) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan lukuun ottamatta konsultointipalveluja.

(<sup>19</sup>) Terapeuttiset hieronnat ja kylpyhoitopalvelut sisältyvät kohtaan Sairaanhoidon palvelut (6.A.h), Sairaanhoidon palvelut (6.A.h), Sairaanhoidon palvelut (6.A.h) ja Terveystieteiden palvelut (13.A ja 13.C).

(<sup>20</sup>) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan sellaisiin kylpyhoitopalveluihin ja muihin kuin lääkmälliseen hierontaan, jota tarjotaan yleishyödyllisillä alueilla kuten tucyillä vesilähtelillä.

## C JAKSO

## PERU

1. Jäljempänä esitettävässä sitomusluettelossa ilmoitetaan taloudellisen toiminnan alat, joiden osalta Peru on tehnyt sitoumukset tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti, sekä markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla sovelletaan varausten muodossa toisen osapuolen sijoittautumisiin ja sijoittajiin. Luettelossa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia; ja
- b) toisessa sarakkeessa kuvataan sovellettavat varaukset sekä velvollisuudet, joihin ne vaikuttavat (markkinoille pääsy tai kansallinen kohtelu). Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat sitoumukset ovat toisistaan riippumattomia; jos jollakin osa-alalla ei tehdä markkinoille pääsyä koskevaa sitoumusta (osa-ala jää 'ilman sitoumuksia'), tämä ei mitätöi kansallista kohtelua koskevaa sitoumusta.

Sitoumuksia ei ole tehty sellaisten toimialojen ja osa-alojen osalta, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

- a) ISIC Rev. 3.1 tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1, 2002), ja
- b) CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC prov, 1991).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan myöntämistä, yleispalveluvetoja, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset ja syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla luonnonalueilla eikä historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä alueilla) ei mainita luettelossa, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajiin.

4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

5. Tämän sopimuksen 112 artiklan mukaisesti syrjimättömät vaatimukset, jotka koskevat sijoittautumisen oikeudellista muotoa, eivät sisälly jäljempänä olevaan luetteloon.

6. Sitomusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TÄMÄN LUETTELOON KATTAMAT ALAT | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja etnisille ryhmille. Tätä varausta sovellettaessa etnisillä ryhmillä tarkoitetaan alkuperäis- ja maanviljelijäryhmiä<sup>(1)</sup>.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvontaa- ja vankienhoitopalvelujen tarjoamisen tai seuraavien palveluihin siltä osin kuin on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentulotulo ja -vakuutus, sosiaaliturva, sosiaalietuudet, julkinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito<sup>(2)</sup>.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa paikallishallinnon tasolla markkinoille pääsyä (tämän sopimuksen 112 artikla) rajoittavia toimenpiteitä, jotka ovat olleet voimassa tämän sopimuksen allekirjoittamishetkellä<sup>(3)</sup>.</p> <p>Tuet</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia.</p> <p>Maa- tai vesistöomaisuus</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ulkomainen kansalainen, ulkomaisen lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys tai Perun lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys, joka on kokonaan tai osittain ulkomaan kansalaisten suoraan tai välillisesti omistama, ei voi hankkia tai omistaa suoraan tai välillisesti maata tai vesialueita (kaivokset, metsät ja energialähteet mukaan luettuina), jotka sijaitsevat 50 kilometrin säteellä Perun valtion rajasta. Poikkeuksia voidaan sallia ministerineuvoston lain mukaisesti hyväksymällä kansallisella säädöksellä silloin, kun yleinen etu sitä nimenomaan vaatii.</p> <p>Ulkomaisten työntekijöiden palkkaaminen</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Toiminnan luonteesta ja kansallisuudesta riippumatta kaikkien Perussa toimivien työnantajien on myönnettävä Perun kansalaisille etuuskohtelu palkkaussaan työntekijöitä.</p> <p>Ulkomaiset luonnolliset henkilöt, jotka ovat palveluntarjoajia ja työskentelevät Perussa, saavat tarjota palvelujaan Perussa kirjallisen ja määrälläisen, enintään kolmen vuoden mittaisen työsuhteen mukaisesti. Sopimusta voidaan jatkaa vastaavilla ajanjaksoilla. Palveluja tarjoavien yritysten on osoitettava, että yritys on sitoutunut kouluttamaan perulaista henkilöstöä samoihin tehtäviin.</p> <p>Ulkomaisten työntekijöiden osuus yrityksen työntekijöiden kokonaismäärää voi olla enintään 20 prosenttia, ja heidän palkkansa voi muodostaa enintään 30 prosenttia yrityksen maksamista kaikista palkkoista. Prosenttiosuuksia ei sovelleta seuraavissa tapauksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— palvelua tarjoava ulkomainen kansalainen on Perun kansalaisen puoliso, vanhempi, lapsi tai sisarus;</li> <li>— henkilöstö on sellaisen ulkomaisen yrityksen palveluksessa, joka tarjoaa kansainvälisiä maa-, ilma- ja vesiliikenteen palveluja ulkomaisen lipun alla tai yritys on rekisteröity ulkomailla;</li> <li>— ulkomainen henkilöstö on sellaisen monikansallisen pankin tai yrityksen palveluksessa, joka tarjoaa monikansallisia palveluja, joihin sovelletaan erityisapauksia koskevia lakeja;</li> <li>— kyseessä on ulkomainen investoija, ja sen investointien arvo Perussa vastaa koko sopimuksen keston ajan vähintään viittä verotusyksikköä <i>Tributary Tax Units</i> UTTs – <i>Unidad Impositiva Tributaria</i> <sup>(4)</sup>;</li> <li>— kyseessä on taitelija, urheilija tai muu palveluntarjoaja, joka osallistuu julkisiin esityksiin Perun alueella enintään kolmen kuukauden ajan vuodessa;</li> <li>— ulkomainen kansalaisella on maahanmuuttovissummi;</li> </ul> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>— ulkomaan kansalainen, jonka kotimaalla on Perun kanssa työvoimaa koskeva vastavuoroisuus sopimus tai kaksoiskansalaisuutta koskeva sopimus; ja</li> <li>— ulkomainen henkilöstö tarjoaa Perussa palveluja Perun hallituksen kanssa tehdyn kahdenvälisen tai monenvälisen sopimuksen nojalla.</li> </ul> <p>Työnantajat voivat pyytää vapauttamista prosenttiosuuksista, jotka koskevat ulkomaisten työntekijöiden määrää ja osuutta yrityksen maksamista palkoista, kun kysessä on:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— erityisasiantuntijat ja tekninen henkilöstö;</li> <li>— uuden tai uudistetun liiketoiminnan johtajat ja johtohenkilöstö;</li> <li>— keskiasteen jälkeisen koulutukseen tai yksityisiin perustusten ja korkeasteen kouluihin palkatut opettajat; paikallisten yksityiskoulujen kieltenopetuksen palkatut opettajat; erikoistuneisiin kielikeskuksiin palkatut opettajat;</li> <li>— sellaisen julkisen tai yksityisen yrityksen palveluksessa oleva henkilöstö, jolla on sopimus oikeudellinen sopimus julkisten organisaatioiden, instituutioiden tai yritysten kanssa; ja</li> <li>— kaikki muut tapaukset, jotka määritetään kansallisella säädöksellä erikoistumis-, pätevyys- tai kokemusperusteiden nojalla.</li> </ul> <p>Teatteritaide, kuvataiteet, musiikki ja kustantaminen</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla viranomaisuuden saamiseksi tai säännölliseksi saamiseksi konsuunmittelun, teatteritaiteen, kuvataiteiden, musiikin ja kustantamisen kehittämistä ja tuottamista varten edellytetään tuensaajalta tiettyä kotimaisen sisällön tasoa tai osuutta.</p> <p>Audiovisuaalinen teollisuus, kustantaminen ja musiikki</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään toisen osapuolen luonnollisille tai oikeushenkilöille sama kohtelu kuin kyseinen toinen osapuoli myöntää perulaisille luonnollisille tai oikeushenkilöille audiovisuaalisella, kustannus- ja musiikkialalla.</p> |
| A. MAA-, RIISTA- JA METSÄTALOUS<br>pl. palvelujen tarjoaminen, esimerkiksi neuvonta- ja konsultointipalvelut                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 01. Maatalous, riistatalous<br>(ISIC Rev. 3.1: 011, 012, 013, 014, 015)                                                                | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 02. Metsätalous<br>(ISIC Rev. 3.1: 020)                                                                                                | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| B. KALASTUS JA VESIVILJELY<br>(ISIC Rev. 3.1: 0501, 0502)<br>pl. palvelujen tarjoaminen, esimerkiksi neuvonta- ja konsultointipalvelut | <p>Markkinoille pääsy, Ei sitoumuksia.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa pienimuotoista kalastusta koskevia toimenpiteitä.</p> <p>Lisävarmuudeksi Peru voi pitää voimassa ulkomaisen lipun alla purjehtivia aluksia koskevia säännöksiä tai toimenpiteitä, jotka eroavat Perun lipun alla purjehtivien aluksien sovellettavista säännöksistä tai toimenpiteistä, eikä tätä pidetä kansallisen kohtelun rikkomisena.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| C. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA<br>pl. palvelujen tarjoaminen, esimerkiksi neuvonta- ja konsultointipalvelut                        |                                                                        |
| 10. Kivi- ja ruskohiilien kaivu; turpeen nosto<br>(ISC Rev. 3.1: 10)                                                              | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 11. Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto (*)<br>(ISC Rev. 3.1: 1110)                                                                  | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 12. Uraani- ja toriummalmin louhinta<br>(ISC Rev. 3.1: 12)                                                                        | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 13. Metallimalmien louhinta<br>(ISC Rev. 3.1: 13)                                                                                 | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 14. Muu mineraalien kaivu<br>(ISC Rev. 3.1: 14)                                                                                   | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| D. TEOLLISUUS (*)                                                                                                                 |                                                                        |
| 15. Elintarvikkeiden ja juomien valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 15)                                                                   | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                    |
| 16. Tupakkatuotteiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 16)                                                                             | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                    |
| 17. Tekstiilien valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 17)                                                                                   | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                    |
| 18. Vaatteiden valmistus; turkisten muokaus ja värjäys<br>(ISC Rev. 3.1: 18)                                                      | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                    |
| 19. Nähän parkitseminen ja muokaus; matka- ja käsilaukkujen, satuloiden, valjaiden ja jalkineiden valmistus<br>(ISC Rev. 3.1: 19) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                    |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                   | Varausten kuvaus                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| 20. Sahatavaran sekä puu- ja korkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; oiki- ja punotatuotteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 20)                                     | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 21. Paperin ja paperituotteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 21)                                                                                                       | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 22. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen<br>(ISIC Rev. 3.1: 22), pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen <sup>(6)</sup>      | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 23. Kokein, öljytuotteiden ja ydinpoltoaineen valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 23)                                                                                         | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 24. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus pl. räjähdysainesten valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 24 pl. räjähdysainesten valmistus)                              | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 25. Kumi- ja muovituotteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 25)                                                                                                          | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 26. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 26)                                                                                         | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 27. Metallien jalostus<br>(ISIC Rev. 3.1: 27)                                                                                                                          | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 28. Metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet<br>(ISIC Rev. 3.1: 28)                                                                                          | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 29. Muualle luokittelematon koneiden ja laitteiden valmistus, pl. aseiden ja ammusten valmistus<br>(ISIC Rev. 3.1: 291, 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929, 293) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                         | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 30. Toimisto- ja tietokoneiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 30)                                                                                                                               | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 31. Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 31)                                                                                                                         | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 32. Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 32)                                                                                             | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 33. Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 33)                                                                     | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 34. Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 34)                                                                                                   | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 35. Muiden (ei sotilaskäyttöön tarkoitettujen) kulkuneuvojen valmistus (?)<br>(SIC Rev. 3.1: 35 pl. sora- ja lentokoneiden ja muiden sotilaskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen valmistus) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 36. Huonekalujen valmistus; muualluokittelematon valmistus<br>(SIC Rev. 3.1: 36)                                                                                                             | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 37. Kieräys<br>(SIC Rev. 3.1: 37)                                                                                                                                                            | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| E. SÄHKÖ-, KAAJU- JA VESIHUOLTO (*)<br>(ositain SIC Rev. 3.1: 4010, 4020 ja 4030)                                                                                                            | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat juomaveden jakelua.                                                                                                                                                          |
| 1. YRITYSPALVELUT                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| A. AMMATILLISET PALVELUT                                                                                                                                                                     | Ammatillisten palvelujen tarjoaminen Perussa edellyttää, että Perun toimivaltaisen viranomaisen tunnustaa ulkomailta suoritettua tutkimusta. Tutkimusten tunnustaminen edellyttää Perussa asuvien kansalaisuudesta riippumatta. Lisäksi joidenkin ammatin osalta ammatin harjoittaminen edellyttää asianomaisen ammatillisten toimielimen aktiivista jäsenyyttä. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                    | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Lakiasiainpalvelut<br>(CPC 861)                                                      | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että notaarien lukumäärä riippuu kunkin kaupungin asukasmäärästä.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ainoastaan syntyperäiset Perun kansalaiset voivat toimia notaarina.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| b) Laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjanpidon palvelut<br>(CPC 862) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että tilintarkastusyrityksiä voivat perustaa ainoastaan ja yksinomaan maassa asuvat ja toimiluvan saaneet tilintarkastajat, jotka Liman laillistettujen tilintarkastajien laukakunta ( <i>Colegio de Contadores Públicos de Lima</i> ) on asianmukaisesti valuuttanut. Yksikään osakas ei saa olla toisen perulaisen tilintarkastusyrityksen jäsen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| c) Verotukseen liittyvät palvelut<br>(CPC 863)                                          | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| d) Arkkitehtipalvelut<br>(CPC 8671)                                                     | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että saadakseen tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuruiset rekisteröintimaksut. Ero voi olla enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröintimaksut ovat seuraavat:<br>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkimon perulaisessa yliopistossa;<br>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkimon ulkomaisessa yliopistossa; tai<br>c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaisten kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkimon ulkomaisessa yliopistossa.<br>Lisäksi saadakseen tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa. |
| e) Tekniset palvelut<br>(CPC 8672)                                                      | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| f) Tekniset kokonaispalvelut<br>(CPC 8673)                                              | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| g) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut<br>(CPC 8674)                     | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että saadakseen tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuruiset rekisteröintimaksut. Ero voi olla enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröintimaksut ovat seuraavat:<br>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkimon perulaisessa yliopistossa; tai<br>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkimon ulkomaisessa yliopistossa; tai                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                | c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaiden kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkimon ulkomaisessa yliopistossa.<br>Lisäksi saadakse tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| i) Eläinlääkintäpalvelut<br>(CPC 932)                                                                                                                                          | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| j) Kätilö-, sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut<br>(CPC 93191)                                                                 | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| k) Muut<br>Ainoastaan seuraavat:<br>Matkailun kehittämiseen liittyvät hallinnon konsulttipalvelut sekä neuvonnan, ohjauksen tai toiminnallisen avun tarjoaminen<br>(CPC 86509) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| B. TIETOKONEPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT PALVELUT<br>(CPC 84)                                                                                                                  | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| C. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT<br>(CPC 85)                                                                                                                                 | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että voidaan vaatia toimintalupa tai hyväksyntä ja toimivaltainen viranomainen voi ilmoittaa tutkimusryhmään yhden tai useamman perulaisen toiminnan edustajan voidakseen saada tietoa tutkimuksesta ja sen laajuudesta sekä osallistukseen siihen.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ulkomaisten arkeologien johtamien arkeologisten tutkimushankkeisiin on palkattava yhdeksi hankkeen tieteellisiä johtajista perulainen arkeologi, jolla on arkeologien kansalliseen rekisteriin ilmoitettua kokemusta. Tämän johtajan on osallistuttava hankkeen toteuttamiseen (kenttä- ja toimistotyöhön).                                                                                                                                                                                                                |
| D. KIINTEISTÖPALVELUT<br>(CPC 821 ja 822)                                                                                                                                      | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| E. VUOKRAUS- JA LEASING-PALVELUT ILMAN KÄYTTÄJÄÄ/KULJETTAJAA                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| a) Aluksiin liittyvät<br>(CPC 83103)                                                                                                                                           | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:<br>"Kansallisella alueen omistajalla" tai "kansallisella laivayhtiöllä" tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolla on Perun kansalaisuus, tai Perussa perustettua oikeushenkilöä, jonka pääasiallinen kotipaikka ja todellinen päätoimipaikka on Perussa, jonka yritystoimintana on vesiliikenteen kuljetuspalvelujen tarjoaminen kansallisessa liikenteessä tai kaboraaliliikenteessä (?) ja/tai kansainvälisessä liikenteessä ja joka omistaa tai joka on vuokrannut tavallista vuokrauspalvelua tai ilman miehistöä bareboat charter -sopimuksella, johon liittyy pakollinen osto-optio, yhden tai useampia Perun lipun alla purjehtivia kauppalaivoja ja joka on hankkinut asianomaisen toimiluvan vesiliikenteen yleisdirektoraatilta ( <i>Dirección General de Transporte Acuático</i> ). |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                    | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) Ilma-aluksiin liittyvät<br>(CPC 83104)                                                                                                                                                                                                               | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät<br>(CPC 83101, 83102, 83105)<br>d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät<br>(CPC 83106–83109)<br>e) Muut<br>(CPC 832)                                                                                            | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| F. MUUT YRITYSPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| a) Mainospalvelut<br>(CPC 871)                                                                                                                                                                                                                          | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava: Perussa tuotetuissa kaupallisissa mainoksissa vähintään 80 prosenttia taitelijoina on oltava perulaisia. Perulaisten taitelijoiden osuuden taitelijoiden kokonaispalkkakustannuksista on oltava vähintään 60 prosenttia. Edellisissä kohdissa vahvistetut prosenttiosuudet koskevat myös kaupalliseen mainontaan osallistuvaa teknistä henkilöstöä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut<br>(CPC 864)<br>c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut<br>(CPC 865)<br>d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut<br>(CPC 866)<br>e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut<br>(CPC 8676) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät palvelut<br>(CPC 881)                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| g) Kalastukseen liittyviä palveluita<br>(CPC 882)                                                                                                                                                                                                       | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia, paitsi kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut: ei mitään.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:<br>Ulkomaisten lipun alla purjehtivien alusten omistajien on ennen toiminnan aloittamista esitettävä tuotantoministeriölle ( <i>Ministerio de la Producción</i> ) tämän eduksi merkitty ja hyväksynyt pankki-, vakuutus- ja eläkerahastojen valvontaviranomaisen (SBS - <i>Superintendencia de Banca, Seguros y AFP</i> ) tunnustaman raholus- tai vakuutuslaitoksen antama ehtoja sisältävä, peruuttamaton ja yhteiseen vastuuseen perustuva vakuus, jonka täytäntöönpano on automaattista ja joka on voimassa enintään 30 päivän ajan kalastusluvan voimaansaoloa päättymisestä. Vakuuden määrän on oltava 25 prosenttia kalastusloikeuksista maksettavasta määrästä. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                        | Vastausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>Ulkomaisten lipun alla purjehtivien kalastuslupien, jotka eivät ole suuria ja jotka toimivat Perun lainkäyttöalueen kuuluvilla vesillä, omistajien on käytettävä aluksessaan satelliittipaikannusjärjestelmiä. Laajasti vaelavia kalakantoja pyytävien alusten omistajat on vapautettu tästä velvoitteesta ministeriön päätöksellä.</p> <p>Kalastuslupan omaavissa ulkomaisien lipun alla purjehtivissa kalastusluksissa on oltava mukana Perun meri-instituutin (IMARPE – Instituto del Mar del Perú) nimeämä tieteellisen tekninen tarkkailija. Aluksen omistajan on tarjottava kyseiselle edustajalle asunto aluksessa ja päiväkorvaus, joka talletetaan IMARPE:n hallinnoimalle erilliselle tilille.</p> <p>Vähintään 30 prosenttia Perun lainkäyttöalueen kuuluvilla vesillä ulkomaisen lipun alla purjehtivien alusten miehistöstä on oltava perulaisia, johtin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa pienimuotoista kalastusta koskevia toimenpiteitä.</p> |
| h) Kaivostöimintään liittyvät palvelut<br>(CPC 883 + 5115)                                                                                                                                                                                                                  | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| i) Teollisuuteen liittyvät palvelut<br>(CPC 884 + 885)<br>Pl. koodiin CPC 88442 sisältyvät palvelut ja korusuunnittelupalvelut                                                                                                                                              | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| k) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut<br>(CPC 872)                                                                                                                                                                                                                 | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| l) Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut<br>(CPC 873)                                                                                                                                                                                                                | <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että vartiointiehtäviin saa palkata vain syntyperäisiä Perun kansalaisia.</p> <p>Turvallisuuspalveluja tarjoavan yrityksen johtajan on oltava syntyperäinen Perun kansalainen, ja hänen on asuttava Perussa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| m) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut<br>(CPC 8675)                                                                                                                                                                                                              | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| n) Laitesuoritus- ja korjauspalvelut<br>(pl. materiaalit, ilma-alkut ja muut liikennevälineet, jotka eivät sisälly koodiin CPC 6122)<br>Alnoastaan seuraavat:<br>(CPC 6122 + 633 + 7545 + 8861 + 8862 + 8864 + 8865 + 8866)<br>o) Rakennusten puhtaanapalvelut<br>(CPC 874) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Varauksen kuvaus                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| <p>p) Valokuvauspalvelut<br/>(CPC 875)</p> <p>q) Pakkauspalvelut<br/>(CPC 876)</p> <p>r) Pakkausmateriaalien painaminen<br/>(CPC 88442 (**))</p> <p>s) Kokouspalvelut<br/>(CPC 87909 (**))</p>                                                                                                                                                             |                                                            |
| <p>— Alustusten huolto ja korjaus<br/>(CPC 8868 (**))</p> <p>— Ilma-alustusten huolto ja korjaus<br/>(CPC 8868 (**))</p> <p>— Rautatiekaluston huolto ja korjaus<br/>(CPC 8868 (**))</p> <p>— Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantietuonien kuljetusvälineiden huolto ja korjaus<br/>(CPC 6112, CPC 6122 ja CPC 8867 (**))</p> | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| <p>t) Muut (CPC 8790) lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>— Luottotietopalvelut<br/>(CPC 87901)</p> <p>— Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907 (**)) ja perustusten käsityötuotteiden suunnittelupalvelut</p> <p>— Muualle luokittelemattomat muut yrityspalvelut<br/>(CPC 87909)</p>                                                                 | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Muut lisäpalvelut, jotka eivät sisälly W/120-luokituksen kohtaan 1.F.t, ainoastaan seuraavat:<br><br>Televiestintäalan neuvontapalvelut<br>(CPC 7544)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2. VIESTINTÄPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Koko toimialaa koskeva huomautus:<br><br>Posti-, kuriiri- ja televiestintäpalvelujen tarjoaminen Perussa edellyttää toimilupaa tai muuta lupaa.<br><br>Posti- ja kuriiripalveluja koskeva huomautus:<br><br>Jos posti- ja kuriiripalveluja koskevissa sitoumuksissa ja ilma- ja maaliikenteen palveluja koskevissa sitoumuksissa ja/tai mihin sovellettavassa lainsäädännössä on ristiriitaisuuksia, sovelletaan ilma- ja maaliikenteen alan sitoumuksia ja/tai lainsäädäntöä.<br><br>Televiestintän palveluja koskeva huomautus:<br><br>Kun kyse on kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritellyistä lisäarvopalveluista ja/tai tietopalveluista, liikenne- ja viestintäministeriö pidättää itsellään oikeuden määritellä, missä tapauksissa näiden palvelujen tarjoaminen edellyttää toimilupaa tai lupaa. |
| POSTI- JA KURIIRIPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| (Postilähetysten <sup>(10)</sup> käsittelyyn <sup>(11)</sup> liittyvät palvelut seuraavan osa-alojen koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä <sup>(12)</sup> tuotettujen, kirjallisten viestien käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien <sup>(13)</sup> käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden <sup>(14)</sup> käsittely, iv) edellä kohdassa i-iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vaakuutettuna postina, v) edellä kohdassa i-iii tarkoitettujen tuotteiden pikälähetykspalvelut <sup>(15)</sup> , vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely, ja vii) asiakirjojen vaihto <sup>(16)</sup> ) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettu seikat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Osa-ala i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat sellaisiin palveluihin, joihin voidaan soveltaa varauksia, eli jos ne koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetyksiä <sup>(17)</sup> , joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä.<br><br>(CPC 751 (**), 71235 (**), <sup>(18)</sup> ja 73210 (**), <sup>(19)</sup> )                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| C. TELEVIESTINTÄPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta <sup>(20)</sup> lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa <sup>(21)</sup></p> <p>Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.</p> | <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>a) tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettut seikat. Toimiluvan voivat saada Perun lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt;</p> <p>b) takaisinsoittopalvelut, joilla tarkoitetaan puhelinpalvelujen tarjoamista siten, että maan sisällä lähtevällä puhelulla pyritään muodostamaan yhteys kansallisen alueen ulkopuolella sijaitsevaan teleliikenneverkkoon vastaamalla sieltä tulleeseen takaisinsoittopyyntöön, ovat kiellettyjä. Tätä rajoitusta ei sovelleta lisäarvo- tai tietopalveluihin;</p> <p>c) kauko- ja kansainvälinen viestintäliikenne on reititettävä niiden yritysten kehittämien siirtopalvelujen kautta, joilla on liikenne- ja viestintäministeriön myöntämä toimilupa tai lupa; ja</p> <p>d) yksityisten palvelujen yhteenliittäminen on kiellettyä.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>a) tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettut seikat; ja</p> <p>b) takaisinsoittopalvelut, joilla tarkoitetaan puhelinpalvelujen tarjoamista siten, että maan sisällä lähtevällä puhelulla pyritään muodostamaan yhteys kansallisen alueen ulkopuolella sijaitsevaan teleliikenneverkkoon vastaamalla sieltä tulleeseen takaisinsoittopyyntöön, ovat kiellettyjä. Tätä rajoitusta ei sovelleta lisäarvo- tai tietopalveluihin.</p> |
| <p>3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>A. YLEISET TALONRAKENNUSTYÖT<br/>(CPC 512)</p> <p>B. YLEISET MAA- JA VESIRAKENNUSTYÖT<br/>(CPC 513)</p> <p>C. ASENNUS- JA KOKOONPANOTYÖT<br/>(CPC 514 + 516)</p> <p>D. RAKENTAMISEN SISUSTUS- JA VIIMEISTELYTYÖT<br/>(CPC 517)</p> <p>E. MUUT<br/>(CPC 511 + 515 + 518)</p>                                                              | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>4. JAKELUPALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>A. KOMISSIIONÄÄRIPALVELUT<br/>(CPC 621)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi hyllyvedyt: ei sitoumuksia.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Varausten kuvaus                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| B. TUKKUKAUPAN PALVELUT<br>(CPC 622), pl. perulaiset käsiyötuotteet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi hiilivedyt: ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| C. VÄHITTÄISKAUPAN PALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                      |
| — Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 631), pl. alkoholi ja tupakka<br>— Syötäväksi kelpaamattomien tuotteiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 632), pl. perulaiset käsiyötuotteet                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                  |
| — Moottoriajoneuvojen myyntipalvelut<br>(CPC 611)<br>Tarkennus: tässä sitoumuksessa ovat mukana moottoriajoneuvojen komissionääri- ja tukkukaupan palvelut.<br>— Moottoriajoneuvojen osien ja tarvikkeiden myyntipalvelut<br>(CPC 6113)<br>Tarkennus: tässä sitoumuksessa ovat mukana moottoriajoneuvojen osien ja tarvikkeiden komissionääri- ja tukkukaupan palvelut.<br>— Moottoriajoneuvojen ja moottorikelkkojen sekä niiden osien ja tarvikkeiden myyntipalvelut<br>(CPC 6121) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                  |
| — Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan ja vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 7542)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                      |
| D. FRANCHISING-TOIMINTA<br>(CPC 8929)<br>Ainoastaan franchising eikä muita yksinoikeuksia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                  |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                 | Varausten kuvaus                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5. KOULUTUSPALVELUT                                                                                                                                                                                  | Tämän jakson sitoumuksia ei sovelleta julkisiin koulutuspalveluihin.                                     |
| A. ALEMMAN PERUSASTEEN KOULUTUSPALVELUT<br>(CPC 921)                                                                                                                                                 | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.                                                                      |
| B. YLEMMÄN PERUSASTEEN JA KESKIASTEEN KOULUTUS-<br>PALVELUT<br>(CPC 922)                                                                                                                             | Kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                          |
| C. KORKEA-ASTEEN KOULUTUSPALVELUT<br>(CPC 923)                                                                                                                                                       |                                                                                                          |
| D. AIKUISKOULUTUS<br>(CPC 924)                                                                                                                                                                       |                                                                                                          |
| E. MUUT KOULUTUSPALVELUT<br>(CPC 929)                                                                                                                                                                |                                                                                                          |
| Ainoastaan seuraavat:<br>— Ravintola-alan koulutuskeskukset<br>— Kielikoulutuskeskukset                                                                                                              |                                                                                                          |
| 6. YMPÄRISTÖPALVELUT                                                                                                                                                                                 |                                                                                                          |
| A. VIEMÄRI- JA JÄTEVESIPALVELUT<br>(CPC 9401)                                                                                                                                                        | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi viemäri- ja jätevesipalvelut: ei sitoumuksia. |
| B. JÄTEHUOLTOPALVELUT<br>(CPC 9402)                                                                                                                                                                  |                                                                                                          |
| C. PUHTAANAPITO JA SEN KALTAISET PALVELUT<br>(CPC 9403)                                                                                                                                              |                                                                                                          |
| D. POISTOKAASUJEN PUHDISTUSPALVELUT<br>(CPC 9404)                                                                                                                                                    |                                                                                                          |
| E. MELUNTORJUNTAPALVELUT<br>(CPC 9405)                                                                                                                                                               |                                                                                                          |
| F. LUONNON- JA MAISEMANSUOJELUPALVELUT<br>Ainoastaan seuraavat:<br>Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen (CPC 94060 (**))<br>Lukuun ottamatta (22) seuraavia:<br>Bioprospektiopalvelut |                                                                                                          |



| Toimiala tai osa-ala                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. RAHOITUSPALVELUT                                                | <p>Perun tämän sopimuksen 112 artiklan nojalla tekemän sitoumuksen (markkinoille pääsy) selvänmukaista lisäystä, että Perun lakien mukaisesti perustettuihin rahoituspalvelujen tarjoajiin sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjintätoimia rajoituksia<sup>(23)</sup>. Ulkomaiset pankki- ja vakuutuslaitokset voivat toteuttaa myynninedistämistoimia Perussa maassa olevan edustajansa kautta perustamatta osakeyhtiötä edellyttäen, että niillä on tähän pankki-, vakuutus- ja eläkerahastojen valvontaviranomaisen (SBS) antama lupa. Edustajat eivät voi harjoittaa liiketoimintaa edustamiensa yritysten lukuun<sup>(24)</sup>.</p> <p>Ulkomaiset laitokset eivät saa esittää diplomaattisten kanavien kautta vaatetta, jotka koskevat niiden Perussa harjoittamaa liiketoimintaa ja jotka perustuvat niiden kansalaisuudesta johtuviin oikeuksiin.</p> <p>Rahoitusjärjestelmään kuuluva oikeushenkilö ei voi olla toisen samantyyppisen oikeushenkilön osakkeenomistaja. Käsitteeseen 'samantyyppinen oikeushenkilö' ei sisälly rahoitusjärjestelmään kuuluvia toisen tyyppisiä oikeushenkilöitä, jotka ovat luonteeltaan erilaisia kuin kyseinen oikeushenkilö. Tätä ei sovelleta, jos osakkeiden hankinnan tarkoituksena on kyseiset osakkeet liikkeelle laskeneen oikeushenkilön halluun ottaminen tai fuusioituminen sen kanssa.</p> <p>Henkilöt, jotka omistavat suoraan tai välillisesti enemmistön rahoitusjärjestelmään kuuluvan oikeushenkilön osakkeista, eivät saa suoraan eivätkä välillisesti omistaa yli viittä prosenttia toisen samantyyppisen oikeushenkilön osakkeista.</p> <p>Jos ulkomainen rahoituspalvelujen tarjoajayritys tai sen Perussa oleva sivuliike joutuu selvitystilaan, oikeudellinen etusija kyseisen yrityksen tai sivuliikkeen Perussa oleviin varoihin on velkojilla, joiden kotipaikka on Perussa.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka ovat vastoin 112 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan velvoitteita, jotka koskevat tämän sopimuksen 152 artiklassa tarkoitettua julkista valtaa käytettäessä tarjottavien palvelujen määrätelmän b alakohdassa kuvattujen palvelujen tarjontaa.</p> |
| A. KAIKKI VAKUUTUSTOIMINTA JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT            | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:</p> <p>Perussa vakuutuspalveluja tarjoavien ja Peruun sivuliikkeen kautta sijoittautuneiden toisen osapuolen vakuutuspalveluiden tarjoajien on osoitettava sivuliikkeelleen tietty pääoma, jonka on oltava Perussa. Sivuliikkeen toiminta rajoitetaan sen Perussa olevaan pääomaan.</p> <p>Peru voi vaatia, että rahoituspalvelujen tarjoajien hallintojenkiloasä asuu Perussa ja että osa johdokunnasta koostuu Perun kansalaisista, Perun alueella asuvasta henkilöstöstä tai näiden yhdistelmästä.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| B. PANKKI- JA MUUT RAHOITUSPALVELUT<br>(POIS LUETTUNA VAKUUTUKSET) | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:</p> <p>Perussa pankkipalveluja tarjoavien ja Peruun sivuliikkeen kautta sijoittautuneiden toisen osapuolen rahoituspalveluiden tarjoajien on osoitettava sivuliikkeelleen tietty pääoma, jonka on oltava Perussa. Sivuliikkeen toiminta rajoitetaan sen Perussa olevaan pääomaan.</p> <p>Eläkerahastojen hallinnoijat eivät saa perustaa sivuliikkeitä.</p> <p>Rahoituspalveluiden tarjoajat, jotka ovat sijoittautuneet Peruun tarjotakseen rahoituspalveluita arvopaperi- tai perushyödykkeemarkkinoilla taikka tarjotakseen omaisuuden hoitoon liittyviä rahoituspalveluita eläkerahastojen hallinnoijien mukana luetuina, on perustettava yritys Perun lainsäädännön mukaisesti. Näin ollen toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajat, jotka ovat sijoittautuneet Peruun tarjoakseen näitä rahoituspalveluita, eivät voi sijoittautua Peruun sivuliikkeenä tai toimisto- ja agenttuureina.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

| Toimiala tai osa-ala                                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                       | <p>Peru voi vaatia, että rahoituspalvelujen tarjoajien hallinto henkilöstö asuu Perussa ja että osa johtokunnasta koostuu Perun kansalaisista, Perun alueella asuvasta henkilöstöstä tai näiden yhdistelmästä.</p> <p>Peru voi myöntää rajoituksetta etuja tai yksinoikeuksia jollekin tai usealle seuraavista rahoituslaitoksista edellyttäen, että valtio omistaa ne osittain tai kokonaan: Corporación Financiera de Desarrollo (COFIDE), Banco de la Nación, Banco Agropecuario, Fondo Mivivienda, Cajas Municipales de Ahorro y Crédito ja Caja Municipal de Crédito Popular.</p> <p>Tällaisia etuja voivat olla esimerkiksi seuraavat <sup>(25)</sup>:</p> <p>a) Banco de la Nación - ja Banco Agropecuario -laitoksilta ei vaadita riskien hajauttamista ja</p> <p>b) Cajas Municipales de Ahorro y Crédito voi myydä suoraan ennalla vahvistettujen menettelyjen mukaisesti sen hallussa olevia vakuuksia luottoaippiotapauksissa.</p> <p>Perun lainsäädännön mukaisesti perustettujen luottoluottolaitosten on luokitettava Perun lainsäädännön mukaisesti perustetut rahoituspalvelujen tarjoajat ja Perun alueella ensi- tai jälkimarkkinoilla julkisesti liikkeelle lasketut joukkovelkakirjat. Pakollisen luokituksen lisäksi sallitaan myös muilta luottoluottolaitoksilta saatu luokitus.</p>                                                                                                                                                                                                                            |
| 9. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| A. HOTELLIT JA RAVINTOLAT, ml. ateriapalvelut<br>(CPC 641–643)        | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| B. MATKATOIMISTOPALVELUT JA MATKANJÄRJESTÄJIEN PALVELUT<br>(CPC 7471) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| C. MATKAILUJOIDEN OPASTUSPALVELUT<br>(CPC 7472)                       | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| A. VIIHDEPALVELUT<br>(CPC 9619)                                       | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraavat. Kansallisten taitelijoiden on muodostettava vähintään 80 prosenttia a) kaikista kotimaisista taitellisista audiovisuaalisesta tuotannosta ja b) kaikista kotimaisista taitellisista elävistä esityksistä. Perulaisten taitelijoiden osuuden taitelijoiden kokonaispalkkakustannuksista on oltava vähintään 60 prosenttia. Edellisissä kohdissa vahvistetut prosenttiosuudet koskevat myös taiteellisen toiminnan osallistuvaa teknistä henkilöstöä.</p> <p>Ulkomainen sirkus voi viipyä Perussa alkuperäisine esiintyjineen enintään 90 päivää. Tätä ajanjaksoa voidaan pidentää samalla ajanjaksolla. Jos ajanjaksoa pidennetään, ulkomaisen sirkuksen taitelijoista vähintään 30 prosentin ja teknisestä henkilöstöstä vähintään 15 prosentin on oltava Perun kansalaisia. Samaa prosenttiosuutta sovelletaan palkkakustannuksiin.</p> <p>Ulkomaiset taitelijat voivat suorittaa jäljelle jäävät 20 prosenttia esiintymisiään edellyttäen, että he voivat esittää ennen maahan tuloa allekirjoitetun sopimuksen, heillä on taitelijavissummi ja vastaava ammatilliton passi.</p> <p>(Edellä b alakohdassa tarkoitettuja) kotimaisia taiteellisia eläviä esityksiä koskevia prosenttiosuuksia ei sovelleta, jos kyse on sellaisten ulkomaisten esiintyjäryhmien esityksistä, jotka on palkattu ryhmänä Perun ulkopuolella, ja esiintymispaikka kokonaisuutensa teoksen tai viihdetuotannon ja esityksen voidaan pitää asianmukaisena kulttuurisiteytensä.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                    | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                         | Ainakin yhden perulaisen härkätaistelijan on osallistuttava kaikkiin härkätaistelutapahtumiin. Ainakin yhden perulaisen härkätaistelua opiskelevan on osallistuttava kaikkiin taisteluihin, joissa on osallisena nuoria härkiä.                                                                                                                                                                                               |
| B. UUTISTOIMISTOJEN PALVELUT<br>(CPC 962)                                                               | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| C. KIRJASTO-, ARKISTO-, MUSEO- JA MUUT KULTTUURIPALVELUT<br>(CPC 963), pl. CPC 96332                    | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| D. URHEILUPALVELUT JA MUUT VIRKISTYSTYYPALVELUT                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| — Urheilupalvelut<br>(CPC 9641)                                                                         | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| — Muut virkistystyypalvelut<br>(CPC 9649)                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Ainoastaan seuraavat:<br>Virkistystyypistojen palvelut<br>(CPC 96491 osittain)                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| — Muut virkistystyypalvelut<br>(CPC 9649)                                                               | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi seuraava:<br>Ainoastaan viiden ja neljän tähden majoituspalveluita tarjoavat majoitusliikkeet voivat perustaa tiloihinsa pelikasinon.<br>Pelikasinon saa perustaa matkailijoille tarkoitettuihin 'viiden haartukan' ravintoloihin ja historiallisiksi muistomerkeiksi nimettyihin rakennuksiin ainoastaan kansallisen kulttuuri-instituutin luvalla.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 11. LIIKENNEPALVELUT                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| A. MERILIIKENNEPALVELUT                                                                                 | Markkinoille pääsy:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Kansainvälinen (tavara- ja henkilö)liikenne (CPC 7211 ja 7212)                                          | a) Rekisteröidyn yhtiön perustaminen laivaston liikennöimiseksi kansallisena aluksena omistajana tai kansallisena laivayhtiönä Perussa: ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Paitsi kabotaasi (sellaisena kuin se on määritellynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 1 kohdassa) | b) Muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisen meriliikenteen palvelujen tarjoamiseksi (sellaisina kuin ne on määritellyt tämän jakson 1 huomautuksessa olevassa 2 kohdassa): ei mitään                                                                                                                                                                                                                                  |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>Kansallinen kohtelu:</p> <p>a) Rekisteröidyn yhtiön perustaminen laivaston liikennöimiseksi kansallisena aluksen omistajana tai kansallisena laivayhtiönä Perussa: ei sitoumuksia.</p> <p>b) Muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisen meriliikenteen palvelujen tarjoamiseksi (sellaisina kuin ne on määritelty tämän jakson 1 huomautuksessa olevassa 2 kohdassa): Ei mitään.</p> <p>Seuraavat satamapalvelut ovat avoimia kansainvälisen meriliikenteen harjoittajille kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Luotsaus</li> <li>2) Hinaus- ja työntöapu</li> <li>3) Muonitus, polttoaineen ja veden toimitus</li> <li>4) Jätehuolto ja painolastin hävittäminen</li> <li>5) Satamakapteenipalvelut</li> <li>6) Navigointilaitteet</li> <li>7) Alusten käytön kannalta ratkaisevan tärkeät maalla sijaitsevat viestintä-, vesi-, sähkö- ja muut vastaavat palvelut</li> <li>8) Korjausvälineet hätätapauksia varten</li> <li>9) Ankkuripaikka, laituri- ja alusten kiinnityspalvelut</li> </ol>                                                                                   |
| <p>B. SISÄVESILIIKENNE</p> <p>(ainoastaan kansainvälinen liikenne)</p> <p>— Henkilöliikenne</p> <p>(CPC 7221)</p> <p>— Tavaraliikenne</p> <p>(CPC 7222)</p> <p>Paitsi kabotaasi (sellaisena kuin se on määriteltyä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 1 kohdassa)</p> | <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:</p> <p>A. Kansallisella aluksen omistajalla' tai 'kansallisella laivayhtiöllä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolla on Perun kansalaisuus, tai Perussa perustettua oikeushenkilöä, jonka pääasiallinen kotipaikka ja todellinen päätoimipaikka on Perussa, jonka yritystoimintana on vesiliikenteen kuljetuspalvelujen tarjoaminen kansallisessa liikenteessä (*) tai kabotaasiliikenteessä ja/tai kansainvälisessä liikenteessä ja joka omistaa tai joka on vuokrannut tavallisella vuokrasopimuksella tai ilman miehistä bareboat charter -sopimuksella, johon liittyy pakollinen ostooptio, yhden tai useampia Perun lipun alla purjehtivia kauppalaivoja ja joka on hankkinut asianomaisen toimiluvan vesiliikenteen yleisdirektoraatilta (<i>Dirección General de Transporte Acuático</i>).</p> <p>Yrityksen merkitys ja maksetusta pääomasta vähintään 51 prosenttia on oltava Perun kansalaisten omistuksessa.</p> <p>Johtokunnan puheenjohtajan, johtajien enemmistön ja toimitusjohtajan on oltava Perun kansalaisia ja asuttava Perussa.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>Kansallinen kohtelu:</p> <p>a) Rekisteröidyn yhtiön perustaminen laivaston liikennöimiseksi kansallisena aluksen omistajana tai kansallisena laivayhtiönä Perussa: ei sitoumuksia.</p> <p>b) Muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisen meriliikenteen palvelujen tarjoamiseksi (sellaisina kuin ne on määritelty tämän jakson 1 huomautuksessa olevassa 2 kohdassa): Ei mitään.</p> <p>Seuraavat satamapalvelut ovat avoimia kansainvälisen meriliikenteen harjoittajille kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Luotsaus</li> <li>2) Hinaus- ja työntöapu</li> <li>3) Muonitus polttoaineen ja veden toimitus</li> <li>4) Jätehuolto ja painolastin hävittäminen</li> <li>5) Satamakapteenipalvelut</li> <li>6) Navigointilaitteet</li> <li>7) Alusten käytön kannalta ratkaisevan tärkeät maalla sijaitsevat viestintä-, vesi-, sähkö- ja muut vastaavat palvelut</li> <li>8) Korjausvälineet hätätapauksia varten</li> <li>9) Ankkuriipaikka, laituriipaikka ja alusten kiinnityspalvelut</li> </ol>                                                                                 |
| <p>B. SISÄVESILIIKENNE<br/>(ainoastaan kansainvälinen liikenne)</p> <p>— Henkilöliikenne<br/>(CPC 7221)</p> <p>— Tavaraliikenne<br/>(CPC 7222)</p> <p>Paisi kabotaasi (sellaisena kuin se on määriteltyä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 1 kohdassa)</p> | <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:</p> <p>A. 'Kansallisella aluksen omistajalla' tai 'kansallisella laivayhtiöllä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolla on Perun kansalaisuus, tai Perussa perustettua oikeushenkilöä, jonka pääasiallinen kotipaikka ja todellinen päätoimipaikka on Perussa, jonka yritystoimintana on vesiliikenteen kuljetuspalvelujen tarjoaminen kansallisessa liikenteessä (*) tai kabotaasiliikenteessä ja/tai kansainvälisessä liikenteessä ja joka omistaa tai joka on vuokrannut tavallisella vuokrasopimuksella tai ilman miehistä bareboat charter -sopimuksella, johon liittyy pakollinen osto-optio, yhden tai useampia Perun lipun alla purjehtivia kauppalaivoja ja joka on hankkinut asianomaisen toimiluvan vesiliikenteen yleisdirektoraatilta (<i>Dirección General de Transporte Acuático</i>).</p> <p>Yrityksen merkitys ja makseutusta pääomasta vähintään 51 prosenttiin on oltava Perun kansalaisten omistuksessa.</p> <p>Johdokunnan puheenjohtajan, johtajien enemmistön ja toimitusjohtajan on oltava Perun kansalaisia ja asuttava Perussa.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| A. MERILIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| — Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut (sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 4 kohdassa) | Markkinoille pääsy: Ei mitään. <sup>(24)</sup><br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehdivia aluksia ja perulaisia välineitä: |
| — Varastointipalvelut (CPC 742 (**))                                                                                              | 1) polttoaineen täydennyspalvelut;<br>2) laivojen kiinnitys- ja irtouspalvelut;<br>3) sukulispalvelut;<br>4) muonituspalvelut;<br>5) ruoppauspalvelut;<br>6) satamaluotsipalvelut;<br>7) jätahuoltopalvelut;<br>8) hinauspalvelut;<br>9) henkilökuljetukset.                                                                                                                                                                                                                                            |
| — Tulliselvityspalvelut (sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 5 kohdassa)                  | Vain Perun kansalliset voivat rekisteröityä satamayöntekijöiden rekisteriin. Satamayöntekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamatyöhön liittyviä työtehtäviä kuten 'stevedore', 'tardador', 'winchero', 'gruero', 'portalonero', 'levantador de costado de nave', jotka suoritetaan jokaisessa satamassa nykyisen lainsäädännön mukaisesti.                                                                                             |
| — Kontiasema- ja varastointipalvelut (sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 6 kohdassa)     | Tulliselvityspalveluita voivat tarjota ainoastaan Peruun sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Tulliselvityspalveluiden oikeudellisen edustajan on asuttava Perussa, ja heillä on oltava toimivaltainen viranomaisen myöntämä tulliasioitsijan tutkinto.<br>Tarkennus: yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitystyön toimintajohdaja.                                                               |
| — Varustamon edustajan palvelut (sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 7 kohdassa)          | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava: Vain Perun kansalliset voivat rekisteröityä satamayöntekijöiden rekisteriin. Satamayöntekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamatyöhön liittyviä työtehtäviä kuten 'stevedore', 'tardador', 'winchero', 'gruero', 'portalonero', 'levantador de costado de nave', jotka suoritetaan jokaisessa satamassa nykyisen lainsäädännön mukaisesti.                        |
| — Huolintapalvelut (sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 8 kohdassa)                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213)                                                                                 | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että leasing-toimintaan kansallisen aluksen omistajana tai kansallisen laivayhtiönä sovelletaan rajoituksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Hinaus- ja työntöpalvelut<br/>(CPC 721.4)</p>                                                                                                                                                                          | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että hinaus- ja työntöpalveluita sekä laivojen kiinnitys- ja irrotuspalveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä.</p> <p>Vain Perun kansalaiset voivat rekisteröityä satamatyöntekijöiden rekisteriin. Satamatyöntekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamatyöhön liittyviä työtehtäviä kuten 'stevedore', 'tarjador', 'winchero', 'gruero', 'por-taloneró', 'levantador de costado de nave', jotka suoritetaan jokaisessa satamassa nykyisen lainsäädännön mukaisesti.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)</p>                                                                                                                                                                     | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) polttoaineen täydennyspalvelut;</li> <li>2) laivojen kiinnitys- ja irrotuspalvelut;</li> <li>3) sukelluspalvelut;</li> <li>4) muonituspalvelut;</li> <li>5) ruoppauspalvelut;</li> <li>6) satamaluotsipalvelut;</li> <li>7) jätehuoltopalvelut;</li> <li>8) hinauspalvelut;</li> <li>9) henkilökuljetukset.</li> </ol> <p>Vain Perun kansalaiset voivat rekisteröityä satamatyöntekijöiden rekisteriin. Satamatyöntekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamatyöhön liittyviä työtehtäviä kuten 'stevedore', 'tarjador', 'winchero', 'gruero', 'por-taloneró', 'levantador de costado de nave', jotka suoritetaan jokaisessa satamassa nykyisen lainsäädännön mukaisesti.</p> |
| <p>B. SISÄVESILIIKENTEEN LITÄNNÄISPALVELUT</p> <p>— Lestinkäsittelypalvelut<br/>(CPC 741 osittain)</p> <p>— Varastointipalvelut<br/>(CPC 742 osittain)</p> <p>— Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br/>(CPC 748 osittain)</p> | <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) polttoaineen täydennyspalvelut;</li> <li>2) laivojen kiinnitys- ja irrotuspalvelut;</li> <li>3) sukelluspalvelut;</li> <li>4) muonituspalvelut;</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

| Toimiala tai osa-ala                                          | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                               | <p>5) ruoppauspalvelut;</p> <p>6) satamaluoispalvelut;</p> <p>7) jätahuoltopalvelut;</p> <p>8) hinauspalvelut;</p> <p>9) henkilökuljetukset.</p> <p>Vain Perun kansalaiset voivat rekisteröityä satamayönteekijöiden rekisteriin. Satamayönteekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamayönteekijöiden työtöitä kuten 'sievedore', 'tarjador', 'winchero', 'gruero', 'por-talono', 'levantador de costado de nave', jotka suoritetaan jokaisessa satamassa nykyisen lainsäädännön mukaisesti.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br/>(CPC 7223)</p>  | <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että leasing-toimintaan kansallisena aluksen omistajana tai kansallisena laivayhtiönä sovelletaan rajoit-tuksia.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>Hinaus- ja työntöpalvelut<br/>(CPC 7224)</p>               | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että hinaus- ja työntöpalveluita sekä laivojen kiinnitys- ja irrotuspalveluita voivat lahti- ja satama-alueella tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä.</p> <p>Vain Perun kansalaiset voivat rekisteröityä satamayönteekijöiden rekisteriin. Satamayönteekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamayönteekijöiden työtöitä kuten 'sievedore', 'tarjador', 'winchero', 'gruero', 'por-talono', 'levantador de costado de nave', jotka suoritetaan jokaisessa satamassa nykyisen lainsäädännön mukaisesti.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>Sisävesiliikenteen tukipalvelut<br/>(CPC 745 osittain)</p> | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueella tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) polttoaineen täydennyspalvelut;</li> <li>2) laivojen kiinnitys- ja irrotuspalvelut;</li> <li>3) sukelluspalvelut;</li> <li>4) muonituspalvelut;</li> <li>5) ruoppauspalvelut;</li> <li>6) satamaluoispalvelut;</li> <li>7) jätahuoltopalvelut;</li> <li>8) hinauspalvelut;</li> <li>9) henkilökuljetukset.</li> </ol> <p>Vain Perun kansalaiset voivat rekisteröityä satamayönteekijöiden rekisteriin. Satamayönteekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamayönteekijöiden työtöitä kuten 'sievedore', 'tarjador', 'winchero', 'gruero', 'por-talono', 'levantador de costado de nave', jotka suoritetaan jokaisessa satamassa nykyisen lainsäädännön mukaisesti.</p> |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C. RAUTATIELIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| — Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 (**))                                                                       | Markkinoille pääsy: Ei mitään. <sup>(26)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| — Varastointipalvelut<br>(CPC 742 (**))                                                                           | Kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| — Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 (**))                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| — Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7113)                                                                         | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| — Rautateiden kuljetuspalveluiden tukipalvelut<br>(CPC 743)                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tulliselvityspalvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 5 kohdassa) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:<br>Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Peruun sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Tulliselvityspalveluiden oikeudellisten edustajien on asuttava Perussa, ja heillä on oltava toimivaltaisen viranomaisen myöntämä tulliasioitsijan tutkinto.<br>Tarkennus: yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitystyön toimitusjohtaja. |
| D. TIELIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| — Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 (**))                                                                       | Markkinoille pääsy: Ei mitään. <sup>(26)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| — Varastointipalvelut<br>(CPC 742 (**))                                                                           | Kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| — Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 (**))                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tielikenteen tukipalvelut<br>(CPC 744)                                                                            | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tulliselvityspalvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 5 kohdassa) | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:<br>Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Peruun sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Tulliselvityspalveluiden oikeudellisten edustajien on asuttava Perussa, ja heillä on oltava toimivaltaisen viranomaisen myöntämä tulliasioitsijan tulkinto.<br>Tarkennus: yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitysyriksen toimitusjohtaja. |
| E. ILMALIIKENNEPALVELUJEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| — Ilmailukennepalvelujen myynti ja markkinointi                                                                   | Markkinoille pääsy: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| --- Tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut                                        | Kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Ilma-alusten huolto ja korjaus                                                                                    | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että sivuliikkeitä ei sallita.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Erkoistuneet lentoasemapaalvelut<br>(tämän jakson huomautus 2)                                                    | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Lastinkäsittelypalvelut                                                                                           | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Lentoasemien hallintapalvelut                                                                                     | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. <sup>(27)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Tulliselvityspalvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 5 kohdassa) | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:<br>Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Peruun sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Tulliselvityspalveluiden oikeudellisten edustajien on asuttava Perussa, ja heillä on oltava toimivaltaisen viranomaisen myöntämä tulliasioitsijan tulkinto.<br>Tarkennus: yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitysyriksen toimitusjohtaja.                    |
| F. MUIDEN TUOTTEIDEN KUIN POLTTOAINEIDEN PUTKIJOHTOKUJUTUSTEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut<br>(CPC 742 (**))                                       | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| ENERGIAPALVELUT                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Varauksen kuvaus                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| <p>6. ETSINTÄÄN JA TUOTANTOON LIITTYVÄT PALVELUT</p> <p>— Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut<br/>(CPC 8675)</p> <p>— Kaivostoimintaan liittyvät palvelut<br/>(CPC 883)</p> <p>— Metallituotteiden, koneiden, laitteiden sekä sähkölaitteiden huolto- ja korjauspalvelut<br/>(CPC 8861–8866 osittain)</p> <p>— Tekniset palvelut<br/>(CPC 8672)</p> | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                     |
| <p>— Tekniset kokonaispalvelut<br/>(CPC 8673)</p> <p>— Liikkeenjohdon konsultointipalvelut<br/>(CPC 865)</p> <p>— Johdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut<br/>(CPC 866)</p> <p>— Tekniset testaus- ja analysointipalvelut<br/>(CPC 8676)</p>                                                                                                        |                                                                                |
| <p>B. ENERGIALAITOSTEN RAKENTAMISEEN LIITTYVÄT PALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                |
| <p>B.1 Energialaitosten rakentaminen</p> <p>— Putkijohtojen, tietoliikenteen ja voimajohtojen (kaapeli) kaukoverkostojen rakentaminen<br/>(CPC 51340)</p> <p>— Kunnallisten putkijohtojen ja kaapeleiden rakentaminen; siihen liittyvät asennustyöt<br/>(CPC 51350)</p> <p>— Kaivosalan ja teollisuusalan tuotantolaitosten rakentaminen<br/>(CPC 51360)</p>  | <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| <p>— Rakennuskoneiden vuokrauspalvelut käyttäjiineen<br/>(CPC 518)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                |
| <p>D. VARASTOINTIPALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                |
| <p>Nesteiden ja kaasujen irtovarastointipalvelut<br/>(CPC 74220)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| <p>(<sup>1</sup>) Tätä varausta ei sovelleta ristiriitapaikauksissa niihin osa-aloihin ja palvelutarjontaan, joiden osalta Peru on antanut sitoumuksia vuoden 1994 sitoumusluettelossa (GATS/SC/69) ja sitä koskevista muutoksista asiakirjoissa GATS/SC/69/Suppl.1 ja GATS/SC/Suppl.2.</p> <p>(<sup>2</sup>) Ks. alaviite 313.</p> <p>(<sup>3</sup>) Verotusyksikkö (Tributary Tax Unit) on määrä, jota käytetään verosääntöissä veralluvarvona, jota voidaan määrittää vakioarvot veroperustalle, vähennyksille, varauksille ja muille veroperustalle, jotka länsäaijää kaisoo asianmukaisiksi.</p> <p>(<sup>4</sup>) Ei sisällä palkko- tai sopimusperusteista mitteraalien sulautusta, jotka sisältyvät energiapalveluihin.</p> <p>(<sup>5</sup>) Tämä sektori ei sisällä teollisuuteen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät yrityspalveluihin.</p> <p>(<sup>6</sup>) Pakkausmaunailien painaminen sisältyy yrityspalveluihin.</p> <p>(<sup>7</sup>) Tämä osa-ala ei sisällä alusten huolto-, korjaus- ja muutostöitä eikä alusten moottorien huoltopalveluja.</p> <p>(<sup>8</sup>) Tämä toimiala ei sisällä siirto- ja jakelupalveluja.</p> <p>(<sup>9</sup>) Järvi- ja jokiliikenne sisältyvät vesiliikenteeseen.</p> <p>(<sup>10</sup>) "Postiläheteyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemää lähetystä.</p> <p>(<sup>11</sup>) Postin "käsitely" kaisoon sisälävän postilähetysten keräily, lajittelu, kuljetuksen ja jakelu.</p> <p>(<sup>12</sup>) Esim. kirjeet ja postikortit.</p> <p>(<sup>13</sup>) Esim. kirjat ja kuvastot.</p> <p>(<sup>14</sup>) Alakausjulkaisu ja sanomalehdet.</p> <p>(<sup>15</sup>) Pikaalähetyspalveluihin voi sisällyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpää ja vastaanottajan kuljetuksen aikana sekä vastaanottovähytys.</p> <p>(<sup>16</sup>) Sellasten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimituksen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla.</p> <p>(<sup>17</sup>) Postiläheteyksellä tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen toimijan, niin julkisen kuin yksityisenkin, käsittelemää lähetystä.</p> <p>(<sup>18</sup>) "Kirjäläheteyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa laatuselle fyysiselle alustalle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän lue läheteyksen tai sen kuoren merkittäminen osoitteeseen. Kirjäläheteyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä alakausjulkaisuja.</p> <p>(<sup>19</sup>) Postin kuljetus omaan lukuun matitse millä tahansa välineellä.</p> <p>(<sup>20</sup>) Postin kuljetus omaan lukuun ilmatitse.</p> <p>(<sup>21</sup>) Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen vastaanotettavaksi tarkoitettui, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäväksi läheteyksiksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden välisen yhteydet.</p> <p>(<sup>22</sup>) Tarkennus: tätä noikkeusta sovelletaan kohdissa A-F mainittuihin palveluihin.</p> <p>(<sup>23</sup>) Esimerkiksi kumppanudet ja yksityiset elinkeinonharjoittajat eivät ole Perussa hyväksyttävää rahoituspalvelujen tarjoajien oikeudellisia muotoja. Tämän huomautuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa toisen osapuolen sijoitajien tekemiään valintaan sivuliikkeen tai tytäryhtiön perustamisen välillä tai muulla tavoin rajoittaa sitä.</p> <p>(<sup>24</sup>) Edustajat eivät saa 1) ottaa vastaan tai sijoittaa varoja suoraan Perussa tai 2) tarjota tai laskea liikkeelle ulkomaisia arvopapereita suoraan Perussa.</p> <p>(<sup>25</sup>) Tarkennus: edut tai yksinlokeudet, jota Peru voi myöntää tässä mainituille laioille, eivät rajoitu näihin esimerkkeihin.</p> <p>(<sup>26</sup>) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa toimilupaa tai lupamenetelyä voidaan soveltaa, kun kyse on julkisen alan ammatista.</p> <p>(<sup>27</sup>) Voidaan soveltaa toimilupavaihtimusta.</p> |                                                                                |

## HUOMAUTUS 1

## KANSAINVÄLISTEN MERILIIKENNEPALVELUJEN LUETTELO

Silloin kun tie-, rautatie-, sisävesi- ja niiden liitännäispalvelut eivät muutoin kokonaisuudessaan sisälly tämän luettelon soveltamisalaan, (jäljempänä kohdassa 3 määritellyn) multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä vuokraamaan kuorma-autoja, rautatievaunuja tai proomuja tai muita asiaankuuluvia välineitä käytettäväksi lastien viemiseksi eteenpäin maitse, tai sen saatavilla ja käytettävissä on oltava tällaisia multimodaalisen toiminnan muotoja kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin multimodaaliliikenteen toimien suorittamista varten.

'Kohtuullisilla ja syrjimättömillä ehdoilla ja edellytyksillä' tarkoitetaan multimodaaliliikenteen toimien ja tämän lisäsitoumuksen osalta sitä, että multimodaaliliikenteen harjoittaja pystyy järjestämään kauppatavaransa kuljettamisen ajallaan, mukaan luettuna tavarankuljetuksen ensisijaisuus muuhun, satamaan myöhemmän ajankohtana saapuneeseen kauppatavaraan nähden.

## MÄÄRITELMÄT

1. Perun tapauksessa 'kabotaasilienteellä' tai 'kansallisen liikenteen kaupallisilla vesikuljetuksilla' tarkoitetaan Perun satamien välistä liikennettä vuonna 2001 annetun säädöksen 683 2 §:n säännösten mukaisesti.
2. Muilla kaupallisen läsnäolon muodoilla kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi' tarkoitetaan toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien kykyä toteuttaa paikallisesti kaikki toiminnot, joita tarvitaan sellaisen osittain tai täysin integroidun liikennepalvelun tarjoamiseksi heidän asiakkailleen, josta huomattava osa on meriliikennettä. Tämän sitoumuksen ei kuitenkaan tulkita rajoittavan millään tavoin rajatylittäviä toimituksia koskevan palvelutarjonnan muodon yhteydessä tehtyjä sitoumuksia. Tämä sitoumus ei oikeuta harjoittamaan meriliikenneyrityksen tai kansallisen varustamon toimintaa Perussa.

Näitä toimintoja ovat mutta niitä ei rajoiteta seuraaviin toimintoihin:

- a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien oheispalvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle hinnoittelusta laskutukseen; nämä palvelut ovat joko asianomaisen palveluntarjoajan itsensä tai sellaisten palveluntarjoajien toimittamia tai tarjoamia, joiden kanssa kyseisen palvelun myyjä on tehnyt pysyviä liiketoimintajärjestelyjä;
  - b) integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien liikennepalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä hyödyntävät kotimaan kuljetuspalvelut;
  - c) kuljetusasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja ominaisuuksia osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
  - d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja sähköinen tiedonsiirto mukaan luettuina (jollei televiestintää koskevan jakson määräyksistä muuta johdu);
  - e) minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja paikallisen henkilöstön (tai ulkomaisten työntekijöiden – henkilöstön liikkuvuutta koskevan, kyseisellä toimialalla tehdyn sitoumuksen mukaisesti) palkkaaminen jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa; ja
  - f) aluksen satamassa käynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.
3. 'Multimodaaliliikenteen harjoittajalla' tarkoitetaan henkilöä, jonka puolesta konossementti, multimodaalikuljetusta koskeva asiakirja tai mikä tahansa muu tavaroiden multimodaalikuljetusta koskevaa sopimusta osoittava asiakirja tehdään ja joka on vastuussa tavaroiden kuljettamisesta kuljetussopimuksen mukaisesti.
  4. 'Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluilla' tarkoitetaan ahtausyritysten, myös terminaalien operaattoreiden, harjoittamaa toimintaa, mutta siihen ei sisälly satamatyöläisten välitön toiminta, jos tällainen työvoima on järjestetty ahtausyrityksistä ja terminaalien operaattoriyrityksistä riippumattomasti. Tähän sisältyvät seuraavien vaiheiden järjestely- ja valvontatoiminta:
    - a) lastin lastaaminen laivaan / purkamisen laivasta;
    - b) lastin kiinnittäminen/irrottaminen;
    - c) lastin vastaanottaminen/toimittaminen ja säilyttäminen ennen laivausta tai vapauttamisen jälkeen.
  5. 'Tulliselvityspalveluilla' (vaihtoehtoisesti 'tullitoimipaikan asiamiespalvelut') tarkoitetaan rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämistä toisen osapuolen puolesta riippumatta siitä, onko kyseinen palvelu kyseisen palvelujen tarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto.

6. 'Konttiasema- ja varastopalveluilla' tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi, purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekelpoisiksi.
7. 'Varustamon edustajan palveluilla' tarkoitetaan yhden tai useamman laivayhtiön tai varustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa:
  - a) meriliikenteen ja siihen liittyvien oheispalvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen sekä konossementtien laatiminen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen,
  - b) aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.
8. 'Huolintapalveluilla' tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seurantaa laivaaajan puolesta hankkimalla kuljetus- ja tarvittavat oheispalvelut, laatimalla tarvittavat asiakirjat ja toimittamalla tarvittavat liiketoimintatiedot.

## HUOMAUTUS 2

## ERIKOISTUNEET LENTOASEMAPALVELUT

'Erikoistuneilla lentoasemapalveluilla' tarkoitetaan tässä sopimuksessa palveluja, joita kansalliset tai ulkomaiset lentoasemapalvelujen tarjoajat tarjoavat lentokentällä ja sen ulkopuolella ja jotka koskevat lentokoneille suoraan tai lentoliikennettä varten tarjottavia palveluja, silloin kun niiden toimittamisessa käytetään erityislaitteistoa tai erityisiä tiloja.

'Erikoistuneita lentoasemapalveluja' koskevat Perun sitoumukset rajoittuvat seuraaviin osa-aloihin:

- a) Polttoainehuoltopalvelut: kansallisten ja kansainvälisten lentoyhtiöiden lentokoneiden tankkauspalvelut Perun lentoasemilla.
- b) Veden, juomien ja elintarvikkeiden toimituspalvelut (catering): elintarvikkeiden, veden ja juomien toimittaminen kansallisten ja kansainvälisten lentoyhtiöiden lentokoneisiin Perun lentoasemilla.
- c) Rahdin varastointipalvelut: lentoyhtiöiden ilmateitse kotimaan liikenteessä tai kansainvälisen viennin ja tuonnin yhteydessä kuljetettaman rahdin ja postilähetysten vastaanotto, käsittely, varastointi ja toimittaminen.
- d) Maahuolintakaluston tukipalvelut lentokentällä: kansallisille tai kansainvälisille lentoyhtiöille Perun lentoasemilla tarjottavat maahuolintapalvelut, jotka liittyvät lentokoneisiin, matkustajiin, rahtiin ja henkilöstöön. Näihin palveluihin sisältyvät myös lentokoneiden puhtaanapitopalvelut.
- e) Rahtiterminaalipalvelut lentoliikenteen harjoittajille: rahtiterminaaali tai asiasta vastaava taho ottaa tavarat vastaan ja toimittaa ne asianmukaiselle vastaanottajalle tai tämän edustajalle. Sen tulisi suorittaa toimet, joita tavaroiden toimittaminen vastaanottajalle tai tämän edustajalle edellyttää. Palvelu kattaa ajanjakson, joka alkaa lastin siirtämisestä lentokenttärakennuksesta ja päättyy sen toimittamiseen rahdin ja postilähetysten varastotermiinaaleihin.

---

## LIITE VIII

## LUETTELO RAJATYLLITTÄVÄÄ PALVELUJEN TARJONTAA KOSKEVISTA SITOUKSIKSI

(tämän sopimuksen 118 artiklassa tarkoitettu)

## A JAKSO

## KOLUMBIA

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan palvelualat, joiden osalta Kolumbia on tehnyt sitoumukset tämän sopimuksen 118 artiklan mukaisesti, sekä markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla sovelletaan varausten muodossa toisen osapuolen palveluihin ja palveluntarjoajiin. Luettelossa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia; ja
- b) toisessa sarakkeessa kuvataan sovellettavat varaukset, palvelutarjonnan muoto sekä velvollisuudet, joihin ne vaikuttavat (markkinoille pääsy tai kansallinen kohtelu). Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat sitoumukset ovat toisistaan riippumattomia; jos jollakin osa-alalla ei tehdä markkinoille pääsyä koskevaa sitoumusta (osa-ala jää "ilman sitoumuksia"), tämä ei mitätöi kansallista kohtelua koskevaa sitoumusta.

Sitoumuksia ei sovelleta rajatylittävään palvelujen tarjontaan niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 77, CPC prov, 1991).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 119 ja 120 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, yleispalveluvuoroitusta, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen palveluntarjoajiin.

4. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita muoto 1:n soveltamista tietyillä palvelualoilla ja osa-aloilla eikä julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.

5. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

#### HUOMAUTUKSET - RAJATYLLITTÄVÄÄ PALVELUJEN TARJONTAA KOSKEVIIN TOIMIALAKOHTAISIIIN SITOUKSIIN SOVELLETTAVAT RAJOITUKSET (MUODOT 1 JA 2)

Huomautus 1: Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja etnisille ryhmille, mukaan luettuina toimenpiteet, jotka koskevat Kolumbian valtiosäännön (*Constitución Política de Colombia*) 63 §:n mukaisesti etnisten ryhmien hallussa olevia yleisiä maa-alueita. Kolumbian etniset ryhmät ovat seuraavat: alkuperäiskansat ja romanit, afrikkalaiskolumbialaiset yhteisöt sekä San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan saariston Raizal-yhteisö.

Huomautus 2: Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään paikallisyhteisöille oikeuksia tai etuuksia, jotka koskevat aineettoman kulttuuriperinteen ilmaisun tukemista ja kehittämistä *Resolución No. 0168 de 2005:n* mukaisesti.

Huomautus 3: Jos Kolumbian valtio päättää myydä kokonaisuudessaan tai osan omistusosuudestaan yrityksessä jollekin muulle taholle kuin Kolumbian valtion omistamalle yritykselle tai Kolumbian hallinnon yksikölle, sen on ensiksi tarjottava tätä omistusosuutta yksinoikeudella ja *Ley 226 de 1995* -lain 3 ja 11 §:ssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti seuraaville:

- a) kyseisen yrityksen sekä kyseisen yrityksen omistamien tai määräysvaltaan kuuluvien muiden yritysten nykyiset, eläkkeellä olevat ja entiset työntekijät (lukuun ottamatta entisiä työntekijöitä, joiden sopimus on päätetty perustellun syyn vuoksi);
- b) kyseisen yrityksen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden yhdistykset;
- c) ammattiliitot;
- d) ammattiliittojen kattojärjestöt;
- e) työntekijärahastot ("*fondos de empleados*");
- f) eläke- ja erorahastot; ja
- g) osuuskunnat.

Sen jälkeen kun omistusosuus on siirretty tai myyty, Kolumbia ei kuitenkaan varaa itselleen määräysvaltaa omistusosuuden myöhemmän siirron tai luovutuksen osalta.

Huomautus 4: Toisen maan lainsäädännön mukaisesti perustetun oikeushenkilön, jonka pääasiallinen kotipaikka on toisessa maassa, on perustettava Kolumbiaan sivuliike saadakseen Kolumbian valtion myöntämän toimiluvan.

Huomautus 5: Ainoastaan ne luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden päätoimipaikka on San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan vapaasatamassa, saavat tarjota palveluja tällä alueella.



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                             | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6. YRITYSPALVELUT</b>                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>A. Ammatilliset palvelut</b>                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| a) Lakiasianpalvelut<br>(CPC 861)<br>Kansallista lainsäädäntöä koskevia palveluja saavat tarjota ainoastaan paikallisesti hyväksytty asiantajat. | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpidon palvelut<br>(CPC 862)<br>c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut<br>(CPC 863)      | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Ainoastaan <i>Junta Central de Contadores</i> -rekisteriin rekisteröidyt laskentatoimen ammattilaiset voivat harjoittaa ammatiaan. Ulkomaan kansalaisten kohtelu on pitänyt olla Kolumbiassa yhtäjaksoisesti vähintään kolme vuotta ennen rekisteröintipäätöstä, ja hänen täytyy pystyä osoittamaan, että hänellä on laskentatoimen työkokemusta Kolumbiasta vähintään yhden vuoden ajan. Kokemus voi olla hankittu joko kirjanpito-opintojen aikana tai niiden suorittamisen jälkeen.</p> <p>Luonnollisten henkilöiden osalta kohtuukaavaatimuksella tarkoitetaan, että henkilö asuu ja aikoo pysyä Kolumbiassa.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p> |
| d) Arkkitehtipalvelut<br>ja<br>e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut<br>(CPC 8671 ja CPC 8674)                                   | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitettuja seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| f) Tekniset palvelut<br>ja<br>g) Tekniset kokonaispalvelut<br>(CPC 8672 ja CPC 8673)                                                             | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettuja seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksessa 1 tarkoitettuja seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                       | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| i) Eläinlääkintäpalvelut<br>(CPC 932)                                                                                                                                                                                                      | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p>                                                                                                                                          |
| k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti<br>(CPC 63211)<br>sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut<br>Sovelletaan toimialan nro 9 (jakelupalvelut) kohdalla esitettyjä määräyksiä. | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut<br>(CPC 84)                                                                                                                                                                              | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>CPC 841, CPC 842, CPC 843 ja CPC 844: ei mitään.</p> <p>CPC 845 + 849, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.</p> <p>CPC 845+849, markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> |
| C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut                                                                                                                                                                                                         | <p>Tähän toimialaan sovelletaan seuraavia kansallista kohtelua koskevia rajoituksia: muodon 1 osalta tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat; muodon 2 osalta tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 851)                                                                                                                                                                             | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ulkomaalaisen henkilön, joka aikoo tehdä biodiversiteettiä koskevaa tieteellistä tutkimusta Kolumbian alueella, on olettava tutkimukseen tai tulosten analysointiin mukaan ainakin yksi kolumbialainen tutkija.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p>                                                                                                                                                                                         |

| Toiminta tai osa-ala                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                          | Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ulkomaalaisen henkilön, joka aikoo tehdä biodiversiteettiä koskevaa tieteellistä tutkimusta Kolumbian alueella, on otettava tutkimukseen tai tulosten analysointiin mukaan ainakin yksi kolumbialainen tutkija.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                 |
| b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 852 pl. psykologien palvelut) | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                           |
| c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 853)                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                           |
| D. Kiinteistöpalvelut                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut<br>(CPC 821)                                    | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut<br>(CPC 822)                                                       | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| Toimiala tai osa-ala                                                                           | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Aluksiin liittyvät<br>(CPC 83103)                                                           | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> |
| b) Ilma-aluksiin liittyvät<br>(CPC 83104)                                                      | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> |
| c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät<br>(CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)                      | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                     |
| d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät<br>(CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> |
| e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät<br>(CPC 832)                         | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p>                                                                                                                                                                                                       |

| Toimiala tai osa-ala                                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                           | Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.                                                                                                                                                                                                                                           |
| F. Muut yrityspalvelut                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut<br>(CPC 864)                    | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut<br>(CPC 865)                       | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                               |
| d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut<br>(CPC 866) | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitetut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitetut seikat. |
| e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut<br>(CPC 8676)                 | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                         | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 881 osittain)                                         | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettui seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettui seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 882 osittain)                                                            | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Ainoastaan Kolumbian kansalaiset voivat harjoittaa pienimuotoista kalastusta.<br/>Toimiluvan ja kalastuslupan kustannukset ovat suuremmat ulkomaisen lipun alla purjehtiville aluksille.</p> <p>Jos alus purjehtii sellaisen ulkomaa lipun alla, joka on tehnyt kahdenvälisen sopimuksen Kolumbian kanssa, kyseisen kahdenvälisen sopimuksen määräykset määrittävät sen, sovelletaanko vaatimusta, joka koskee yhteistyötä toimiluvan omaavan kolumbialaisen yrityksen kanssa.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettui seikat.</p> <p>Ulkomaisten lipun alla purjehtiva alus saa harjoittaa kalastustoimintaa ja kalastukseen liittyvää toimintaa Kolumbian alueella ainoastaan yhteistyössä kolumbialaisen yrityksen kanssa, jolla on toimilupa.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettui seikat.</p> |
| h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain, muut kuin luokkaan CPC 8842 kuuluvat) | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettui seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettui seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut<br>(CPC 872)                                                                                  | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksessa 1 tarkoitettui seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                          | Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.                                                                                                                                                                                                                                                  |
| k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut<br>(CPC 8675)                                                                                                                           | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| l) 1. Alusten huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                   | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.      |
| l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                          | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.      |
| l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantietiläkkeiden kuljetusvälineiden huolto ja korjaus<br>(CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain) | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus<br>(CPC 8868)                                                                                                                                                                     | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p>                                                              |
| l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus<br>(CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866) | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p>                                                              |
| m) Rakenrusten puhtaanaapiopalvelut<br>(CPC 874)                                                                                                                                                                                       | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia (*).<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Ei sitoumuksia (*).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| o) Pakkauspalvelut<br>(CPC 876)                                                                                                                                                                                                        | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p>                                                              |
| p) Kustantaminen ja painaminen<br>(CPC 88442)                                                                                                                                                                                          | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Kolumbia pitäänsä itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla viranomaisen (*) saamiseksi tai säännölliseksi saamiseksi kustantamisen kehittämistä ja tuottamista varten tuensaajalta edellytetään tiettyä kotimaisen sisällön tasoa tai osuutta.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                          | <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>q) Kokouspalvelut<br/>(CPC 87909 osittain)</p>                                                                                                                        | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> |
| <p>r) 1. Käännös- ja tulkkaukspalvelut<br/>(CPC 87905)</p>                                                                                                               | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> |
| <p>r) 2. Sisustus suunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut<br/>(CPC 87907)<br/>Kohtaan eivät sisälly korusuunnittelu tai käsityötuotteiden suunnittelu.</p> | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> |
| <p>r) 3. Perintätoimistojen palvelut<br/>(CPC 87902)</p>                                                                                                                 | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>r) 4. Luottotietopalvelut<br/>(CPC 87901)</p>                | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p> |
| <p>r) 5. Kopiointipalvelut<br/>(CPC 87904) (?)</p>              | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p> |
| <p>r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut<br/>(CPC 7544)</p> | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p> |
| <p>r) 7. Puhelinvastauspalvelut<br/>(CPC 87903)</p>             | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                         | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. VIESTINTÄPALVELUT                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                   |
| A. Posti- ja kuriiripalvelut                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                   |
| Postilähetysten <sup>(1)</sup> käsittelyyn <sup>(2)</sup> liittyvät palvelut seuraavan osajaksan koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaihin lähetyskäsittelyä. | Muodon 1 osalla:<br>Kansallinen kohtelu:<br>Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettuja seikat.                                                      |
| i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä tuotettujen käsin kirjoitettujen viestien <sup>(3)</sup> käsittely, ml.                                              | Posti- ja kuriiripalveluja saavat Kolumbiassa tarjota ainoastaan Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt, joiden päätoimiala on postipalvelujen tarjoaminen. |
| — yhdistelmäpostipalvelut                                                                                                                                                    | Markkinoille pääsy:                                                                                                                                                               |
| — suoramainonta                                                                                                                                                              | Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettuja seikat.                                                                                                             |
| ii) osoitteellisten pakettien ja kookkaiden lähetysten <sup>(4)</sup> käsittely                                                                                              | Virallisella postitoiminnan harjoittajalla tai toimiluvan haltijalla on yksinoikeus i-iv alakohdassa tarkoitettujen postipalvelujen tarjoamiseen Kolumbiassa.                     |
| iii) osoitteellisten julkaisujen <sup>(5)</sup> käsittely                                                                                                                    | Muodon 2 osalla:                                                                                                                                                                  |
| iv) edellä kohdassa i-iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjallisuutena tai vakuutettuna postina                                                                       | Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettuja seikat.                                                                                   |
| v) edellä kohdassa i-iii tarkoitettujen tuotteiden pikälähetyspalvelut <sup>(6)</sup>                                                                                        | Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettuja seikat.                                                                                         |
| vi) osoitteettomien lähetysten käsittely                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                   |
| vii) asiakirjojen vaihto <sup>(7)</sup>                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                   |
| B. Televisiopalvelut <sup>(10)</sup>                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                   |
| Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televisiointipalveluja.                         | Muodon 1 osalla:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                    |
|                                                                                                                                                                              | Muodon 2 osalla:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                    |
| a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanotamisesta <sup>(11)</sup> lukuun ottamatta yleisradio-toimintaa <sup>(12)</sup>  | Muodon 1 osalla:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                    |
| b. Satelliittilähetysten välityspalvelut                                                                                                                                     | Muodon 2 osalla:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                    |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)                                           | <p>Muodon 1 osalla:<br/>CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515 ja CPC 516: Ei mitään.<br/>CPC 517 ja CPC 518: kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>CPC 517 ja CPC 518: markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalla:<br/>CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515 ja CPC 516: Ei mitään.<br/>CPC 517 ja CPC 518: kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>CPC 517 ja CPC 518: markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 9. JAKELUPALVELUT<br>(pl. aseiden, ammusten, räjähdysainesten ja muiden sotatarvikkeiden jakelu)                                                                               | <p>Nämä siiroumukset eivät kata toimialoja, joissa valtiolla on monopolin valtiotietäminen (<i>Constitución Política de Colombia</i>) 336 §:n mukaisesti ja joista tulot osoitetaan julkisiin tai sosiaalipalveluihin (?). Tämä rajoitus ei vaikuta kansalliseen kohteluun.</p> <p>Näihin sitoumuksiin ei sisälly kirjojen, aikakauslehtien tai painettujen tai sähköisten sanomalehtien, elokuva- tai videotallenteiden, audio- tai videoformaattissa olevien musiikkitalenteiden, painettujen tai koneella luettavien nuottien eikä käsitöiden jakelu tai myynti.</p> <p>Muodon 1 osalla:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalla:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.</p> |
| A. Komissionäripalvelut                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| a) Moottorijouevoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionäripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) | <p>Muodon 1 osalla:<br/>Ei mitään.<br/>Muodon 2 osalla:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| b) Muut komissionäripalvelut (CPC 621)                                                                                                                                         | <p>Muodon 1 osalla:<br/>Ei mitään.<br/>Muodon 2 osalla:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| B. Tukku kaupan palvelut                                                                                                                                                          |                                                                  |
| a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukku kaupan palvelut<br>(CPC 61111 osittain, CPC 61113 osittain ja CPC 6121 osittain) | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukku kaupan palvelut<br>(CPC 7542 osittain)                                                                                                     | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| c) Muut tukku kaupan palvelut<br>(CPC 622, pl. energiatuotteiden tukku kaupan palvelut)                                                                                           | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| C. Vähittäiskaupan palvelut                                                                                                                                                       |                                                                  |
| a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)        | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| b) Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 7542 osittain)                                                                                                  | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| c) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 631)                                                                                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                     | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskauppapalvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinmälliset ja ortopediset tuotteet (CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297) | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| D. Franchising-toiminta (CPC 8929)                                                                                                                       | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| D. Aikuskoulutuspalvelut (CPC 924) (*)                                                                                                                   | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettut seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettut seikat. |
| 11. YMPÄRISTÖPALVELUT                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| A. Jätevesipalvelut (CPC 9401)                                                                                                                           | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| a) Jätchuoltopalvelut (CPC 9402)                                                                                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| Toimiala tai osa-ala                                                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut<br>(CPC 9403)                                            | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettäviä palveluista.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| c) Ilman laadun ja ilmastoon suojelu<br>(CPC 9404) ( <sup>13</sup> )                               | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettäviä palveluista.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| d) Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen                                             |                                                                                                                                                                                                                          |
| a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen<br>(CPC 9406 osittain) | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettäviä palveluista.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| e) Melun ja värinän torjunta<br>(CPC 9405)                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettäviä palveluista.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| f) Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen                                           |                                                                                                                                                                                                                          |
| a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut<br>(CPC 9406 osittain)                           | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettäviä palveluista.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                                     | Värausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| G. Muut ympäristönsuojelupalvelut<br>(CPC 94090)                         | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br/>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi kun on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä palveluista.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 12. RAHOITUSPALVELUT                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Kaikki rahoituspalvelut                                                  | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta: Lukuun ottamatta jälleenvakuuttamista ja edelleenvakuuttamista, mitään näistä sitoumuksista ei sovelleta rahoituspalveluihin, jotka ovat osa lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää tai yleistä eläkejärjestelmää.</p> <p>Muotojen 1 ja 2 osalta: Lukuun ottamatta jälleenvakuuttamista ja edelleenvakuuttamista, Kolumbia voi vaatia toisen osapuolen rajatylittävien rahoituspalvelujen tarjoajien ja rahoitusvälineiden osalta lupaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rahoituspalveluiden rajatylittävään kauppaan liittyvien muiden, säänneltyä vakautta ja luotettavuutta koskevien keinojen käyttöä.</p> <p>Muotojen 1 ja 2 osalta: Lukuun ottamatta jälleenvakuuttamista ja edelleenvakuuttamista, tämän luettelon rahoituspalveluja koskevan jakson tai palveluja koskevan luvun mukaisten sitoumusten ei katsota aiheuttavan velvoitetta antaa sellaisille rahoituspalvelujen tarjoajille, joiden kotipaikka ei ole Kolumbiassa, luvun harjoittaa liiketoimintaa tai markkinoida palvelujaan maan alueella. Kolumbia voi määrittellä "liiketoiminnan harjoittamisen" ja "palvelujen markkinoinnin" edellyttäen, etteivät määritelmät ole ristiriidassa Kolumbian muotojen 1 ja 2 osalta tekemien sitoumusten kanssa.</p> |
| A. Vakuutus toiminta ja siihen liittyvät palvelut                        | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta: Säästöjen antamista edellyttävät sitoumukset tulevat voimaan neljän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta tai silloin, kun Kolumbia on antanut tarvittavan lainsäädännön, sen mukaan, kumpi näistä tapahtuu aiemmin.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1. ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus)<br>a) henkivakuutus | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään, paitsi seuraavat:</p> <p>a) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännön mukaan pakollista;</p> <p>b) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännössä kielletty ilman edellä a alakohdassa tarkoitettujen vakuutuspalvelujen osamista tai osallistumista Kolumbian sosiaaliturvajärjestelmään;</p> <p>c) kaikki vakuutuspalvelut silloin, kun vakuutuksen haltija, vakuutettu tai edunsaaja on Kolumbian valtion ministeriö, osasto tai yksikkö (<i>entidad del Estado</i>); ja</p> <p>d) kaikenlaiset elinkorot (<i>renta vitalicia</i>), henki- ja tapaturmavakuutukset (<i>previsionales de invalidez y sobrevivencia</i>) ja työntekijöiden vahinkovakuutus (<i>riesgos profesionales</i>).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus)                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| b) vahinkovakuutus, pl. GATSin rahoituspalvelusopimuksen markkinoille pääsyä koskevan jakson B.3 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa ("sopimus rahoituspalvelusitoumuksista tehdy sopimus") tarkoitetut palvelut | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia, paitsi ulkomaankauppaan liittyvät (kolumbialaisesta satamasta lähtevä tai sinne saapuvia) kansainvälisiä kuljetuksia koskevat vakuutukset.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään, paitsi seuraavat:</p> <p>a) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännön mukaan pakollista;</p> <p>b) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännössä kielletty ilman edellä a alakohdassa tarkoitettujen vakuutuspalvelujen ostamista tai osallistumista Kolumbian sosiaaliturvajärjestelmään;</p> <p>c) kaikki vakuutuspalvelut silloin, kun vakuutuksen haltija, vakuutettu tai edunsaaja on Kolumbian valtion ministeriö, osasto tai yksikkö (<i>entidad del Estado</i>); ja</p> <p>d) kaikenlaiset elinkorot (<i>renta vitalicia</i>), henki- ja tapaturmavakuutukset (<i>previsionales de invalidez y sobrevivencia</i>) ja työntekijöiden vahinkovakuutus (<i>riesgos profesionales</i>).</p>     |
| 1. ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus)                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| b) rahoituspalvelusitoumuksista tehdyn sopimuksen B.3 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa tarkoitetut vakuutukset, muut kuin vahinkovakuutukset                                                                  | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään, paitsi että Kolumbia voi vaatia rajatylittävien rahoituspalvelujen tarjoajia esittämään tiedot esimerkiksi Kolumbiassa asuvien henkilöiden niille maksamien vakuutusmaksujen kokonaismäärästä.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään, paitsi seuraavat:</p> <p>a) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännön mukaan pakollista;</p> <p>b) kaikki vakuutuspalvelut silloin, kun vakuutuksen haltija, vakuutettu tai edunsaaja on Kolumbian valtion ministeriö, osasto tai yksikkö (<i>entidad del Estado</i>);</p> <p>c) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännössä kielletty ilman edellä a alakohdassa tarkoitettujen vakuutuspalvelujen ostamista tai osallistumista Kolumbian sosiaaliturvajärjestelmään; ja</p> <p>d) kaikenlaiset elinkorot (<i>renta vitalicia</i>), henki- ja tapaturmavakuutukset (<i>previsionales de invalidez y sobrevivencia</i>) ja työntekijöiden vahinkovakuutus (<i>riesgos profesionales</i>).</p> |
| 2. jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 3. vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta                                                                                                                                       | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.</p> <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia, paitsi ei mitään seuraavien osalta: jälleen- ja edelleenvakuutusten välittäminen sekä rahoituspalvelusitoumuksista tehdyn sopimuksen B.3 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa tarkoitetut vakuutuspalvelut.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                     | Vaustien kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                          | <p>Ei mitään, paitsi seuraavat palvelut:</p> <p>a) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännön mukaan pakollista;</p> <p>b) vakuutuspalvelut, joiden ostaminen on Kolumbian lainsäädännössä kiellettyä ilman edellä a alakohdassa tarkoitettujen vakuutuspalvelujen ostamista tai osallistumista Kolumbian sosiaaliturvajärjestelmään;</p> <p>c) kaikki vakuutuspalvelut silloin, kun vakuutuksen haltija, vakuutettu tai edunsaaja on Kolumbian valtion ministeriö, osasto tai yksikkö (<i>entidad del Estado</i>); ja</p> <p>d) kaikenlaiset elinkorot (<i>renta vitalicia</i>), henki- ja tapaturmavakuutukset (<i>previsionales de invalidez y sobrevivencia</i>) ja työntekijöiden vahinkovakuutus (<i>riesgos profesionales</i>).</p> |
| 4. vakuutusalan liitännäispalvelut kuten neuvonta-, aktuaari-, risikoinvointi- ja vahingonkäsittelypalvelut              | Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 1. talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöä                                                | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2. kaikenlaisen luotonanto, mukaan luettuina kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 3. rahoitusleasing                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 4. kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivexelit            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 5. takaukset ja sitoumukset                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 6. kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörsseissä, OTC-markkinoilla tai muuten seuraavilla välineillä:             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| a) rahamarkkinavälineet (mukaan luettuina sekki, vekselit ja talletustodistukset)                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| b) ulkomaanvaluutta                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| c) johdannaistuotteet, esimerkiksi futuurit ja optiot                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| d) valuuttakurssseihin ja korkoihin liittyvät välineet, mukaan lukien sellaiset tuotteet kuin swap-sopimukset ja korkoterminit                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| e) siirtokelpoiset arvopaperit                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| f) muut siirtokelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, myös jalo-metalliharkot                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 7. osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden anteihin, mukaan lukien merkitäkäävät ja sijoitukset asiainhienä (ulkisesti tai yksityisesti) ja näihin anteihin liittyvien palvelujen tarjontaa                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 8. välitystoimintaa rahamarkkinoilla                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 9. varainhoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, kaikenlaisen yhteissijoituksen hoito, eläkerahastojen hoito, säilytys- ja notariaattipalvelut; pl. eläkerahastojen ja erorahastojen (Sociedades Administradoras de Fondos de Pensiones y Cesantias) hoito ja muu sosiaaliturvajärjestelmään liittyvä omaisuuden hoito | Muotojen 1 ja 2 osalta<br>Ei mitään, lukuun ottamatta seuraavia:<br>i) säilytyspalvelut, paitsi jos ne koskevat yhteissijoitusjärjestelmän hoitoa ( <sup>1</sup> );<br>ii) notariaattipalvelut, myös säätöön perustetun yhteissijoitusjärjestelmän ( <sup>1</sup> ) investointien hoito; sekä<br>iii) toimeksiantojen toteutuspalvelut, paitsi jos ne koskevat yhteissijoitusjärjestelmän ( <sup>1</sup> ) hoitoa. |
| 10. rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisin välineisin liittyvät maksu- ja selvitys-palvelut                                                                                                                                                                                           | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 11. rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tie-tojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot                                                                                                                                                                                                                    | Muotojen 1 ja 2 osalta<br>Ei mitään lukuun ottamatta seuraavia:<br>Jos tämän sitoumuksen mukainen rahoitustietojen antaminen tai käsittely edellyttää henkilötietojen käsittelyä, henkilötietoja on käsiteltävä näiden tietojen suojelusta annetun Kolumbian lain mukaisesti.<br>Sähköinen tai fyysinen kaupankäyntijärjestelmä ei sisälly näihin palveluihin.                                                     |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 12. neuvonta, välitys ja muut liitännäisrahoituspalvelut 1–11 alakohdassa lueteltujen toimintamuotojen osalta, mukaan luettuina luottotiedot ja luottotietoa-analyytit, sijoituksiin ja arvopapereihin liittyvä tutkimus ja neuvonta, yritysostoihin sekä yritysten uudelleenjärjestelyyn ja strategiaan liittyvä neuvonta | Muotojen 1 ja 2 osalta<br>Ei mitään.<br>Ei sitoumuksia luottotietojen ja luottotietoa-analyyttien osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 14. MATKAILU JA SIHEN LIITTYVÄT PALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)                                                                                                                                                                                                                                         | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>CPC 641: Ei mitään.</p> <p>CPC 642 ja CPC 643, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitetut seikat.</p> <p>CPC 642 ja CPC 643, markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>CPC 641: Ei mitään.</p> <p>CPC 642 ja CPC 643, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitetut seikat.</p> <p>CPC 642 ja CPC 643, markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.</p> |
| B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (CPC 7471)                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitetut seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitetut seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksos huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.</p>                                                                                                                                       |
| 15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| A. Viihdepalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sirkukset, viihdepuistot ja muut viihdepalvelut<br>(CPC 96194)                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut<br>(CPC 96195)                                                                | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut<br>(CPC 962)                                                                        | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettua seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1 tarkoitettua seikat. |
| C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut<br>(ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)<br>(CPC 963) | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettua seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.                                                                                                               |
| D. Urheilupalvelut<br>(CPC 9641)                                                                                       | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettua seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jaksoson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettua seikat.<br>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.                                                                                                               |

| Toimiala tai osa-ala                                          | Vastausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut<br>(CPC 96491) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 16. LIIKENNEPALVELUT                                          | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitettui seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitettui seikat.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitettui seikat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| A. MERLIIKENNE                                                | <p>Kolumbia tekee tämän jakson lopussa olevan meriliikennepalveluja koskevan luettelon mukaiset sitoumukset.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| B. SISÄVESILIIKENNE                                           | <p>Kolumbia pitää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään erilliskohtelu rajanaapurimaille mahdollisen tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen allekirjoitetun kahden- tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla ja jotka koskevat jokiliikennepalveluja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7221)                              | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että Kolumbian alueella julkisia liikennepalveluja tarjoavien yritysten on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettuja ja niiden kotipaikan on oltava Kolumbiassa.</p> <p>Ainoastaan Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettui ja Kolumbian lipun alla purjehtivia aluksia käyttävät yritykset voivat tarjota meri- ja sisävesiliikenteen palveluja Kolumbian alueella olevien satamien välillä (kabotaasi).</p> <p>Kaikkila johonkin kolumbialaiseen satamaan saapuvilla ulkomaisen lipun alla purjehtivilla aluksilla on oltava edustaja, joka on oikeudellisesti vastuussa Kolumbiassa harjoitettavasta toiminnasta ja jonka kotipaikka on Kolumbiassa.</p> <p>Ainoastaan Kolumbian kansalaiset saavat harjoittaa luoisitoimintaa Kolumbian aluevesillä ja joilla.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                         | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7222)              | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Kansallinen kohde: Ei mitään, paitsi että Kolumbian alueella julkisia liikennepalveluja tarjoavien yritysten on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettuja ja niiden kotipaikan on oltava Kolumbiassa.</p> <p>Ainoastaan sellaiset ulkomaiset yritykset, joilla on Kolumbiassa harjoitettavasta toiminnasta oikeudellisesti vastuussa oleva edustaja, jonka kotipaikka on Kolumbiassa, voivat tarjota multimodaalisen tavaraliikenteen kuljetuspalveluja Kolumbian alueella ja Kolumbian alueelta lähtien.</p> <p>Ainoastaan Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetut ja Kolumbian lipun alla purjehtivia aluksia käyttävät yritykset voivat tarjota meri- ja sisävesiliikenteen palveluja Kolumbian alueella olevien satamien välillä (kabotaasi).</p> <p>Kaikkialla johonkin kolumbialaiseen satamaan saapuville ulkomaisien lipun alla purjehtivilla aluksilla on oltava edustaja, joka on oikeudellisesti vastuussa Kolumbiassa harjoitettavasta toiminnasta ja jonka kotipaikka on Kolumbiassa.</p> <p>Ainoastaan Kolumbian kansalliset saavat harjoittaa luostitoimintaa Kolumbian aluevesillä ja joilla.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p> |
| C. RAUTATIELIIKENNE                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7111)             | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7112)              | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| D. TIELIIKENNE                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7121 ja CPC 7122) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

| Toimiala tai osa-ala                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun)              | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| E. MUIDEN TUOTTEIDEN KUIN POLTTOAINEIDEN PUTKIJOH-<br>TOKULJETUS<br>(CPC 7139) | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                              | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1, 2, 4 ja 5 tarkoitetut seikat.<br/>Markkinnoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 ja 2 tarkoitetut seikat.<br/>Markkinnoille pääsy: Ei mitään, paitsi tämän jakson huomautuksissa 1 tarkoitetut seikat.<br/>Ei sitoumuksia toimilupien lukumäärän ja operaattorien kokonaismäärän osalta.</p>                                                                                                                                                                                                                                       |
| A. Meriliikenteen liitännäispalvelut                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 7213)                        | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että Kolumbian alueella julkisia liikennepalveluja tarjoavien yritysten on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettuja ja niiden kotipaikan on oltava Kolumbiassa.<br/>Markkinnoille pääsy: Ei mitään.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| h) Hinaus- ja yönöpalvelut<br>(CPC 7214)                                       | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu:<br/>Ei mitään, paitsi että kaikilla johonkin kolumbialaiseen satamaan saapuvilla ulkomaisen lipun alla purjehtivilla aluksilla on oltava edustaja, joka on oikeudellisesti vastuussa Kolumbiassa harjoitettavasta toiminnasta ja jonka kotipaikka on Kolumbiassa.<br/>Ainoastaan Kolumbian lipun alla purjehtivat alukset voivat tarjota satamapalveluja Kolumbian vesillä. Dirección General Marítima voi kuitenkin poikkeuksellisesti tapauksissa antaa ulkomaisen lipun alla purjehtiville aluksille luvan tällaisten palvelujen tarjoamiseen, jos kolumbialaiset alukset eivät kykene tarjoamaan kyseistä palvelua. Lupa myönnetään kuudeksi kuukaudeksi, mutta sen kesto voidaan jatkaa enintään yhdeksi vuodeksi.</p> |



| Toimiala tai osa-ala                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                          | Markkinoille pääsy: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| j) Muut tuki- ja liiännäispalvelut<br>(CPC 749 osittain) | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| B. Sisävesiliikenteen liiännäispalvelut                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| a) Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)         | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                     |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)             | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                     |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)  | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 7223)  | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että Kolumbian alueella julkisia liikennepalveluita tarjoavien yritysten on oltava Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettuja ja niiden kotipaikan on oltava Kolumbiassa.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| e) Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7224)               | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Kansallinen kohtelu:</p> <p>Ei mitään, paitsi että kaikilla johonkin kolumbialaiseen satamaan saapuvilla ulkomaisen lipun alla purjehtivilla aluksilla on oltava edustaja, joka on oikeudellisesti vastuussa Kolumbiassa harjoitettavasta toiminnasta ja jonka kotipaikka on Kolumbiassa.</p> <p>Ainoastaan Kolumbian lipun alla purjehtivat alukset voivat tarjota satamapalveluja Kolumbian vesillä. <i>Dirección General Marítima</i> voi kuitenkin poikkeuksellisesti tapauksissa antaa ulkomaisen lipun alla purjehtiville aluksille luvan tällaisten palvelujen tarjoamiseen, jos kolumbialaiset alukset eivät kykene tarjoamaan kyseistä palvelua. Lupa myönnetään kuudeksi kuukaudeksi, mutta sen kestoa voidaan jatkaa enintään yhdeksi vuodeksi.</p> <p>Markkinolle pääsy: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p> |
| g) Muut tuki- ja liittämispalvelut<br>(CPC 749 osittain) | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| C. Rautatietiliikkeen liittämispalvelut                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| a) Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)         | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia (*).</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)             | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia (*).</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| c) Rahdin kuljetusvälyyspalvelut<br>(CPC 748 osittain)   | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                            | Varausten kuvaus                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| d) Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7113)                                                                      | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.          |
| e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut<br>(CPC 743)                                                        | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.          |
| f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut<br>(CPC 749 osittain)                                                       | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.          |
| D. Tielikenteen liitännäispalvelut                                                                              |                                                                           |
| a) Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)                                                                | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                    | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.          |
| d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantiejoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut<br>(CPC 7124) | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.          |

| Toimiala tai osa-ala                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| e) Tietoliikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut<br>(CPC 744) | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                       |
| f) Muut tuki- ja liittämispalvelut<br>(CPC 749 osittain)        | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                       |
| E. Ilmailukäyttöpalvelujen liittämispalvelut                    |                                                                                                                                                                                                                                     |
| a) Maahuolintapalvelut                                          | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään, paitsi kaupallista läsnäoloa Kolumbiassa koskeva vaatimus maahuolintapalvelujen tarjoamiseksi.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                        |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                    | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei sitoumuksia (*).</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                              |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)         | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                       |
| e) Myynti ja markkinointi                                       | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Ei mitään, lukuun ottamatta määräyksiä, jotka koskevat komissioita ja/tai maksuja, joita kuljetusyritykset soveltavat matkanjärjestäjiin ja yleensä välittäjiin.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                             | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| f) Tietokonepohjainen paikanvarausjärjestelmä                                                                                                                                                                                                                    | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| g) Lentoasemien hallinta                                                                                                                                                                                                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| F. Muiden tuotteiden kuin polttoainoiden putkijohtokujetusten<br>liitäntäpalvelut                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoainoiden varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                                                                                             | Muodon 1 osalta:<br>Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 18. ENERGIAPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| A. Kaivostointintaan liittyvät palvelut<br>(CPC 883)                                                                                                                                                                                                             | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että tarjoukseen mineraalien ja hiiliverojen esintään ja louhintaan suoraan liittyviä palveluja Kolumbiassa ulkomaisen maan lainsäädännön mukaan perustetun oikeushenkilön on perustettava sivuliike, sidosyhtiö tai tytäryhtiö Kolumbiassa.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                 |
| D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoainoiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut<br>(CPC 62271)<br>sekä sähkön, höyryn ja lämmön veden tukkukaupan palvelut<br>Sovelletaan toimialan nro 9 (jakelupalvelut) kohdalla esitettyä. | Muodon 1 osalta:<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi seuraava: ainoastaan ennen 12. heinäkuuta 1994 Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustetut yritykset voivat harjoittaa sähköenergian myynti- (comercialización) ja siirtotoimintaa tällä harjoittaa samanaikaisesti useampaa kuin yhtä seuraavista toiminnista: sähköenergian tuotanto, jakelu tai siirto.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |

(\*) "Viranomaisuella" tarkoitetaan verokannustimia, lakisääteisiä maksuihin myönnettäviä helpouksia, valtion tukemia lainoja sekä valtion takuita, rahastoja tai vakuutuksia riippumatta siitä, onko viranomaisuuden hallinnointia kokonaan tai osittain vastuussa yksityinen laitos.

(2) Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka luetaan koodiin CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p.

(1) "Postilähetyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

(2) Postin "käsitteily" katsotaan sisältävän postilähetysten keräilyä, lajittelua, kuljetuksen ja jakelun.

(3) Esimerkiksi kirjeet ja postikortit.

(4) Esimerkiksi kirjat ja kuvat.

(5) Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

(6) Pitkälähetykspalvelut voivat sisältää nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetyksen nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäätä ja vastaanottajan kuljetuksen aikana sekä vastaanottovähytys.

(7) Valtakauden toimintojen sekä kotimaan osapuolen hoitaman kuljetuksen tarjoaminen, jota postilähetysten toimitaminen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtavalla tavalla on mahdollista. "Postilähetyksillä" tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen toimijan, niin julkisen kuin yksityisenkin, käsittelemiä lähetyksiä.

(8) Kolumbiassa televiestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoaminen on julkisen palvelu, jonka järjestäminen on valtion vastuulla, ja tästä laajalle levinneestä palvelusta on maksettava suoritamalla maksu tietotekniikan ja televiestintän rahastoon (laki 1341, 10 §).

(9) Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka sisältyy osittain kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut.

(10) Yleisradiolähetykset määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetuksi, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyödyntäviä televisio- tai radio-ohjelmia sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

(11) Tämän sopimuksen allekirjoittamisen hetkellä Kolumbia on vahvistanut aiostaan eikävää alkoholijuomia ja rahapelejä koskevat monopolit, monopolios de arbitrio renitidos.

(12) Kolumbia katsoo, että tavanomaisella koulutusjärjestelmällä tarkoitetaan sen lainsäädännössä säädettyä virallista koulutusjärjestelmää.

(13) Vastaa postioikeuspuheen puhdistuspalveluja.

(14) Kolumbia voi vaatia, että toisen osapuolen alueelle sijoitettunutta yhteisöjoitussijaintia hoidosta, yhteisöjoitussijaintia varat mukaan luettuna.

## MERILIIKENNEPALVELUJEN LUETTELO

## HUOMAUTUKSET KANSAINVÄLISTEN MERILIIKENNEPALVELUJEN LUETTELOON

Silloin kun tie-, rautatie-, sisävesi- ja niiden liitännäispalvelut eivät muutoin kokonaisuudessaan sisälly tämän luettelon soveltamisalaan, (tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa annettujen määritelmien kohdassa 3 määritellyn) multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä vuokraamaan kuorma-autoja, rautatievaunuja tai proomuja tai muita asiaankuuluvia välineitä käytettäväksi lastien viemiseksi eteenpäin maitse, tai sen saatavilla ja käytettävissä on oltava tällaisia multimodaalisen toiminnan muotoja kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin multimodaaliliikenteen toimien suorittamista varten.

"Kohtuullisilla ja syrjimättömillä ehdoilla ja edellytyksillä" tarkoitetaan multimodaaliliikenteen toimien ja tämän lisäsitoumuksen osalta sitä, että multimodaaliliikenteen harjoittaja pystyy järjestämään kauppatavaransa kuljettamisen ajallaan, mukaan luettuna tavarankuljetuksen ensisijaisuus muuhun, satamaan myöhemmän ajankohtana saapuneeseen kauppatavaraan nähden.

## MÄÄRITELMÄT

1. Kolumbian maantieteellisen sijainnin vuoksi sen osalta "kabotaasiliienne" on Kolumbian mantereella sijaitsevien satamien tai Kolumbian saarissa sijaitsevien satamien välistä liikennettä vuonna 1984 annetun asetuksen nro 2324 (1) 143 §:n ja ja vuonna 2001 annetun asetuksen nro 804 (2) 2 §:n mukaisesti.
2. "Muilla kaupallisen läsnäolon muodoilla kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi" tarkoitetaan muiden jäsenten kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien kykyä toteuttaa paikallisesti kaikki toiminnot, joita tarvitaan sellaisen osittain tai täysin integroidun liikennepalvelun tarjoamiseksi heidän asiakkailleen, josta huomattava osa on meriliikennettä (1).

Näitä toimintoja ovat mutta niitä ei rajoiteta seuraaviin toimintoihin:

- a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien oheispalvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle hinnoittelusta laskutukseen; nämä palvelut ovat joko asianomaisen palveluntarjoajan itsensä tai sellaisten palveluntarjoajien toimittamia tai tarjoamia, joiden kanssa kyseisen palvelun myyjä on tehnyt pysyviä liiketoimintajärjestelyjä;
- b) integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien liikennepalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä hyödyntävät kotimaan kuljetuspalvelut;
- c) liikenneasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja ominaisuuksia osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
- d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja sähköinen tiedonsiirto mukaan luettuina (jollei tämän sopimuksen IV osaston 5 luvun 4 jakson määräyksistä muuta johdu);
- e) minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja paikallisen henkilöstön (tai ulkomaisten työntekijöiden – henkilöstön liikkuvuutta koskevan, kyseisellä toimialalla tehdyn sitoumuksen mukaisesti) palkkaaminen jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa;
- f) aluksen satamassa käynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.

3. "Multimodaaliliikenteen harjoittajalla" tarkoitetaan henkilöä, jonka puolesta konossementti, multimodaalikuljetusta koskeva asiakirja tai mikä tahansa muu tavaroiden multimodaalikuljetusta koskevaa sopimusta osoittava asiakirja tehdään ja joka on vastuussa tavaroiden kuljettamisesta kuljetussopimuksen mukaisesti.

(1) ASETUS 2324 VUODELTA 1984: "(...) 143 § – KANSAINVÄLINEN LIIKENNE JA KABOTAASILIIKENNE: Meriliikennepalvelut voivat olla kansainvälisiä tai kabotaasin piiriin kuuluvia. Kansainvälisiä palveluja tarjotaan ulkomaisten satamien ja kolumbialaisten satamien välillä, ja kabotaasipalveluja tarjotaan kolumbialaisten satamien välillä.

PARAGRAFO [KOHTA]: - Kun lasti lastataan/puretaan tai matkustajat otetaan kuljetettavaksi tai poistuvat laivasta ulkomaissa satamassa kabotaasilikenteen yhteydessä, tätä pidetään kaikilta osin kansainvälisenä liikenteenä."

(2) ASETUS 804 VUODELTA 2001: "2 §: Määritelmät: (...) Kabotaasimeriliikenne: Kolumbian mantereella sijaitsevien satamien tai Kolumbian saarissa sijaitsevien satamien välistä liikennettä."

(3) Tämän sitoumuksen ei kuitenkaan katsota rajoittavan millään tavoin rajatylittäviä toimituksia koskevan palvelutarjonnan muodon yhteydessä tehtyjä sitoumuksia.

- 
4. "Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluilla" tarkoitetaan ahtausyritysten, myös terminaalien operaattoreiden, harjoittamaa toimintaa, mutta siihen ei sisälly satamatyöläisten välitön toiminta, jos tällainen työvoima on järjestetty ahtausyrityksistä ja terminaalien operaattoriyrityksistä riippumattomasti. Tähän sisältyvät seuraavien vaiheiden järjestely- ja valvontatoiminta:
- lastin lastaaminen laivaan/purkaminen laivasta;
  - lastin kiinnittäminen/irrottaminen;
  - lastin vastaanottaminen/toimittaminen ja säilyttäminen ennen laivausta tai vapauttamisen jälkeen.
5. "Tulliselvityspalveluilla" (vaihtoehtoisesti "tullitoimipaikan asiamiespalveluilla") tarkoitetaan rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämistä toisen osapuolen puolesta riippumatta siitä, onko kyseinen palvelu kyseisen palvelujen tarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto.
6. "Konttiasema- ja varastointipalveluilla" tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi, purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekelpoisiksi.
7. "Varustamon edustajan palveluilla" tarkoitetaan yhden tai useamman laivayhtiön tai varustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa:
- meriliikenteen ja siihen liittyvien oheispalvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen ja konossementtien laatimiseen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen,
  - aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.
8. "Huolintapalveluilla" tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seuranta laivaajan puolesta hankkimalla kuljetus- ja tarvittavat oheispalvelut, laatimalla tarvittavat asiakirjat ja toimittamalla tarvittavat liiketoimintatiedot.
9. Välineistön liikkuvuus. Kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajat voivat siirtää välineitään (tyhjiä kontteja, kuormalavoja jne.) kolumbialaisten satamien välillä aluksissaan (\*).

---

(\*) Kolumbian lainsäädännön mukaan tämä sitoumus ei koske kabotaasia.



| Toimiala tai osa-ala | Varusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| LIKENNEPALVELUT      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| MERILIKENNEPALVELUT  | <p>1) Kansainvälinen (matkustaja- ja tavarat-) liikenne, CPC 7211 ja 7212, pl. kabotaasiliikenne (sellaisena kuin se on määritelty tässä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 1)</p> <p>a) Linjaliiikenne</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että kaikilla johonkin kolumbialaiseen satamaan saapuvilla ulkomaisen lipun alla purjehtivilla aluksilla on oltava edustaja, joka on oikeudellisesti vastuussa Kolumbiassa harjoitettavasta toiminnasta ja jonka kotipaikka on Kolumbiassa.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään.</p> <p>b) Irtotavaraliikenne, hakuliikenne ja muu kansainvälinen liikenne, matkustajaliikenne mukaan luettuna</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että kaikilla johonkin kolumbialaiseen satamaan saapuvilla ulkomaisen lipun alla purjehtivilla aluksilla on oltava edustaja, joka on oikeudellisesti vastuussa Kolumbiassa harjoitettavasta toiminnasta ja jonka kotipaikka on Kolumbiassa.</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään.</p> <p>Seuraavat satamapalvelut ovat avoimia kansainvälisen meriliikenteen harjoittajille kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Luotsaus</li> <li>2. Hinaus- ja työntöapu</li> <li>3. Muonitus, polttoaineen ja veden toimitus</li> <li>4. Jätahuolto ja painolastin hävittäminen</li> <li>5. Satamakapteenipalvelut</li> <li>6. Navigointilaitteet</li> <li>7. Alusten käytön kannalta ratkaisevan tärkeitä maalla sijaitsevat viestintä-, vesi-, sähkö- ja muut vastaavat palvelut</li> <li>8. Korjausvälineet hätätapauksia varten</li> <li>9. Ankkuripaikka, laituri- ja alusten kiinnityspalvelut</li> </ol> <p>2) Markkinoille pääsy: Kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                          | Vaustien kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>MERILIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT</b>                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 4) | 1) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*) lukuun ottamatta seuraavaa: ei rajoituksia jälleenlaivauksen (latvasta toiseen tai laiturin kautta) ja/tai aluksella olevan lastinkäsittelylaitteiston käytön osalta.<br>2) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| Varastointipalvelut (CPC 742)                                                                                                                                                                 | 1) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>2) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                      |
| Tulliselvityspalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 5)                  | 1) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>2) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                      |
| Konttiasema- ja varastointipalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 6)    | 1) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>2) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                      |
| Varustamon edustajan palvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 7)          | 1) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>2) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                               |
| Meriliikenteen huolintapalvelut (sellaisina kuin ne on määriteltä jaksossa olevan kansainvälisten meriliikennepalvelujen luettelon huomautuksissa esitettyjen määritelmien kohdassa 8)        | 1) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>2) Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                               |
| (*) Tätä toimitusmuutosta koskeva sitoumus ei ole toteutamiskelpoinen.                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

B JAKSO  
EU-OSAPUOLI

Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

ES Espanja

EE Viro

EU Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

EL Kreikka

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LV Latvia

LT Liettua

LU Luxemburg

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SK Slovakia

SI Slovenia

SE Ruotsi

UK Yhdistynyt kuningaskunta

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan palvelualat, jotka on vapautettu tämän sopimuksen 121 artiklan mukaisesti, sekä markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla varausten muodossa sovelletaan Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden palveluihin ja palveluntarjoajiin. Luettelossa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia; ja
- b) toisessa sarakeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettussa sarakeessa on ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat Euroopan unionin jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia<sup>(\*)</sup>.

Sitoumuksia ei sovelleta rajatylittävään palvelujen tarjontaan niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

- a) "CPC" tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 77, *CPC prov*, 1991) ja
- b) "CPC ver. 1.0" tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 77, *CPC ver 1.0*, 1998).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 119 ja 120 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, yleispalveluvuoroitusta, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden palveluntarjoajiin.

4. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita muodon 1 soveltamista tietyillä palvelualoilla ja osa-aloilla eikä sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.

5. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

<sup>(\*)</sup> Vaikka tietyllä alalla ei ole Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohdista Euroopan unionin laajuisia varauksia.

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KAIKKI TOIMIALAT</b><br><br><b>1. YRITYSPALVELUT</b><br><br><b>A. Ammatilliset palvelut</b><br><br><b>a) Lakiasiainpalvelut</b><br>(CPC 861) <sup>(1)</sup><br>pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, <i>huissiers de justice</i> ja muut <i>officiers publics et ministériels</i> ) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asia-kirja- ja todistuspalvelut | Kiinteistöt<br>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankinnoille on asetettu rajoituksia. <sup>(1)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>AT, CY, ES, EL, LT, MT, SK: Kansallisen (Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.<br>BE, FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgassa sovelletaan kiintiötä "Cour de cassation" -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa.<br>BG: Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan oman maansa kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa.<br>FR: Asianajajat voivat harjoittaa "avocats auprès de la Cour de Cassation" ja "avocats auprès du Conseil d'Etat" -ammattitehtäviä kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täytyessä.<br>HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimusten täyttymistä. Ulkomaisten lakimiesten harjoittama lakiasiaintoiminta on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen.<br>LV: Valan tehneitä asianajajia, joille edustaminen rikosoikeudenkäynnissä on varattu, koskee kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Oikeudellisen neuvontatoiminnan markkinointi on rajoitettu asianajajiin, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, ja Tanskassa rekisteröityihin lakiasiaintoimintoihin. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.<br>SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista "advokat"-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. |
| b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitiopalvelut<br>(CPC 86212, muut kuin "tilintarkastuspalvelut", CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)                                                                                                                                                                                                                                                                              | Muodon 1 osalta:<br>FR, HU, IT, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia.<br>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) 2. Tilintarkastuspalvelut<br>(CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskematoimen palvelut)                         | <p>Muodon 1 osalta:<br/>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki jne.) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytty tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, osalta. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksytynä tilintarkastusyhteyksenä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.</p> <p>LT: Tilintarkastuskertomus on laadittava yhdessä sellaisen tilintarkastajan kanssa, joka on auktorisoitu Liettuassa.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p> |
| c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut<br>(CPC 863) (?)                                                     | <p>Muodon 1 osalta:<br/>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>CY: Veroasiamiehillä on oltava valtiovarainministeriön myöntämä asianmukainen lupa. Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Käytetään vastaavia arviointiperusteita kuin myönnettäessä lupaa ulkomaisille sijoituksille (arviointiperusteet luettelaa horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa) siltä osin kuin kyseisiä arviointiperusteita sovelletaan myös tähän osa-alaan, ja osa-alan työtilaysyysilanne otetaan aina huomioon.</p> <p>BG, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| d) Arkkitehtipalvelut<br>ja<br>e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut<br>(CPC 8671 ja CPC 8674) | <p>Muodon 1 osalta:<br/>AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta suunnittelupalveluja.</p> <p>BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin.</p> <p>HU, RO: Ei sitoumuksia maisemasuunnittelupalvelujen osalta.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| f) Tekniset palvelut ja<br>g) Tekniset kokonaispalvelut<br>(CPC 8672 ja CPC 8673)                              | <p>Muodon 1 osalta:<br/>AT, SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja.</p> <p>BG, CY, EL, IT, MT, PT: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| b) 2. Tilintarkastuspalvelut<br>(CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)                        | <p>Muodon 1 osalta:<br/>           BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja tävällän erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki jne.) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, osalta. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksytynä tilintarkastusyhteyksenä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.</p> <p>LT: Tilintarkastuskertomus on laadittava yhdessä sellaisen tilintarkastajan kanssa, joka on auktorisoitu Liettuassa.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>           Ei mitään.</p> |
| c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut<br>(CPC 863) (?)                                                     | <p>Muodon 1 osalta:<br/>           AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>CY: Veroasiamiehillä on oltava valtiovarainministeriön myöntämä asianmukainen lupa. Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Käytetään vastaavia arviointiperusteita kuin myönnettäessä lupaa ulkomaisille sijoituksille (arviointiperusteet luettelallaan hortontaalaisia sitoumuksia koskevassa jaksossa) sitä osin kuin kyseisiä arviointiperusteita sovelletaan myös tähän osa-alaan, ja osa-alan työllisyysilanne otetaan aina huomioon.</p> <p>BG, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>           Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                |
| d) Arkkitehtipalvelut<br>ja<br>e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut<br>(CPC 8671 ja CPC 8674) | <p>Muodon 1 osalta:<br/>           AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta suunnittelupalveluja.</p> <p>BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin.</p> <p>HU, RO: Ei sitoumuksia maisemasuunnittelupalvelujen osalta.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>           Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| f) Tekniset palvelut ja<br>g) Tekniset kokonaispalvelut<br>(CPC 8672 ja CPC 8673)                              | <p>Muodon 1 osalta:<br/>           AT, SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja.</p> <p>BG, CY, EL, IT, MT, PT: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>           Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 851)<br>b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 852 pl. psykologien palvelut) (?)<br>c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut<br>(CPC 853) | Kohdat a ja c:<br>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>EU: julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.<br>Kohta b:<br>Ei mitään.                                                                                      |
| D. Kiinteistöpalvelut (6)                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut<br>(CPC 821)                                                                                                                                                                              | Muodon 1 osalta:<br>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut<br>(CPC 822)                                                                                                                                                                                                 | Muodon 1 osalta:<br>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| a) Aluksiin liittyvät<br>(CPC 83103)                                                                                                                                                                                                                               | Muodon 1 osalta:<br>BG, CY, DE, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| b) Ilma-aluksiin liittyvät<br>(CPC 83104)                                                                                                                                                                                                                          | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.<br>EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai muualla Euroopan unionissa. Tässä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasing sopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset. |



| Toimiala tai osa-ala                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät<br>(CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)                      | Muodon 1 osalta:<br>BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                              |
| d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät<br>(CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109) | Muodon 1 osalta:<br>BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                              |
| e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät<br>(CPC 832)                         | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.<br>EE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kodin viihdelaitteissa käytettävien nauhoitettujen videokasettien vuokraus- ja leasingpalveluja. |
| f) Televisiotalaitteiden vuokraus<br>(CPC 7541)                                                | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| F. Muut yrityspalvelut                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| a) Mainontapalvelut<br>(CPC 871)                                                               | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut<br>(CPC 864)                                         | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut<br>(CPC 865)                                            | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut<br>(CPC 866)                      | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>HU: Ei sitoumuksia välillies- ja sovitteipalvelujen (CPC 86602) osalta.                                                                                                                                                                                 |
| e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut<br>(CPC 8676)                                      | Muodon 1 osalta:<br>IT: Ei sitoumuksia biologin tai kemistin ammattien osalta.<br>BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia.                                                                           |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 881 osittain)   | Muodon 1 osalta:<br>IT: Ei sitoumuksia agronomille ja maatalousneuvojille ( <i>periti agrari</i> ) varatun toiminnan osalta.<br>CY, EE, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                              |
| g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 882 osittain)                      | Muodon 1 osalta:<br>LV, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                              |
| h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut<br>(CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain) | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                              |
| i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| i) 1. Johnohenkilöiden hakupalvelut<br>(CPC 87201)                                                     | Muodon 1 osalta:<br>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.                                                             |
| i) 2. Työnvälityspalvelut<br>(CPC 87202)                                                               | Muodon 1 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia. |
| i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut<br>(CPC 87203)                                   | Muodon 1 osalta:<br>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.                                     |
| j) 1. Etsiväpalvelut<br>(CPC 87301)                                                                    | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                     |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| j) 2. Turvallisuus- ja vartiointipalvelut<br>(CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)                                                                                                                                                | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>HU: Ei sitoumuksia koodien CPC 87304 ja CPC 87305 osalta.<br>BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.                                                              |
| k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut<br>(CPC 8675)                                                                                                                                                                             | Muodon 1 osalta:<br>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia esintäpalvelujen osalta.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                    |
| l) 1. Alusten huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                                     | Muodon 1 osalta:<br>Meriliikennealusten osalta: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia.<br>Sisävesiliikennealusten osalta: EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                            | Muodon 1 osalta:<br>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                |
| l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantietiliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus<br>(CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)                                                  | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                    |
| l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus<br>(CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                | Muodon 1 osalta:<br>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                            |
| l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus (?)<br>(CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866) | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                    |

| Toimiala tai osa-ala                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| m) Rakennusten puhastuspalvelut<br>(CPC 874)                                        | Muodon 1 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                             |
| n) Valokuvauspalvelut<br>(CPC 875)                                                  | Muodon 1 osalta:<br>CY, MT: Ei sitoumuksia.<br>BG, EE, LV, LT, PL, SE, SI: Ei sitoumuksia ilmailovalokuvauspalvelujen osalta.<br>LV: Ei sitoumuksia erikoisvalokuvauspalvelujen (CPC 87504) osalta.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| o) Pakkauspalvelut<br>(CPC 876)                                                     | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                 |
| p) Kustantaminen ja painaminen<br>(CPC 88442)                                       | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                 |
| q) Kokouspalvelut<br>(CPC 87909 osittain)                                           | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                 |
| r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut<br>(CPC 87905)                                   | Muodon 1 osalta:<br>PL: Ei sitoumuksia valantehtäneiden tulkkien palvelujen osalta.<br>HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                         |
| r) 2. Sisustus suunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut<br>(CPC 87907) | Muodon 1 osalta:<br>DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                   |
| r) 3. Perintätoimistojen palvelut<br>(CPC 87902)                                    | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                        |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| r) 4. Luottotietopalvelut<br>(CPC 87901)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.                                    |
| r) 5. Kopiaintipalvelut<br>(CPC 87904) <sup>(6)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Muodon 1 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.<br><br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut<br>(CPC 7544)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                             |
| r) 7. Puhelinvastauspalvelut<br>(CPC 87903)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                             |
| 2. VIESTINTÄPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                   |
| A. Posti- ja kuriiripalvelut<br>Postiläheysten <sup>(7)</sup> käsittelyyn <sup>(10)</sup> liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan läheyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä <sup>(11)</sup> tuotteiden, kirjallisten viestien käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien <sup>(12)</sup> käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden <sup>(13)</sup> käsittely, iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vaakuutettuna postina, v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikäläheyspalvelut <sup>(14)</sup> , vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely, ja vii) asiakirjojen vaihto <sup>(15)</sup> | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään. <sup>(16)</sup>                                                                                                                             |
| Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat sellaisiin palveluihin, joihin voidaan soveltaa varauksia, eli jos ne koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjäläheyyksiä <sup>(17)</sup> , joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja läheyyksiä<br>(CPC 751 osittain, CPC 71235 osittain <sup>(18)</sup> ja CPC 73210 osittain <sup>(19)</sup> )                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                   |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| B. Televiestintäpalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähittämisestä ja vastaanotuksesta <sup>(20)</sup> lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa <sup>(21)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| b) Sarellitilähetysten välityspalvelut <sup>(22)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>EU: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että alan palveluntarjoajin voidaan soveltaa sähköisiä viestintää koskevan Euroopan unionin sääntelyjärjestelmän mukaista velvoitetta turvata yleisen edun mukaiset tavoitteet, jotka liittyvät sisällön siirtoon palveluntarjoajien verkossa.<br>BE: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Muodon 1 osalta:<br>CY, CZ, HU, LV, MT, SK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 4. JAKELUPALVELUT<br>(pl. aseiden, ammunten, räjähdysainesten ja muiden sotatarvikkeiden jakelu)<br>A. Komissionääripalvelut<br>a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 61113 osittain ja CPC 6121 osittain)<br>b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)<br>B. Tukkukaupan palvelut<br>a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 61113 osittain ja CPC 6121 osittain) | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia kemiallisten tuotteiden ja jalometallien (ja jalokivien) jakelun osalta.<br>AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta.<br>AT, BG: Ei sitoumuksia lääkitämisessä käytöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkitämisvälineiden ja kirurgisten laitteiden, lääkeaineiden ja lääkitämisvälineiden käyttöön tarkoitettujen tavaroiden jakelun osalta.<br>Muodon 1 osalta:<br>AT, BG, PL, RO: Ei sitoumuksia upakan ja tupakkatuotteiden jakelun osalta.<br>IT: Tukkukauppapalvelujen osalta valtion tupakkamonopoli.<br>BG, FI, PL, RO: Ei sitoumuksia alkoholijuomien jakelun osalta.<br>SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäismyyntipalvelujen osalta.<br>AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia lääkkeiden jakelun osalta.<br>BG, HU, PL: Ei sitoumuksia hyödykkeiden väliittäjien palvelujen osalta.<br>FR: Komissionääripalvelujen osalta ei sitoumuksia niiden kauppiaiden ja väliittäjien palvelujen osalta, jotka toimivat 17:llä kansallista etua koskevilla tuotteiden elintarvikkeiden markkina-alalla. Ei sitoumuksia lääkkeiden tukkumyyntin osalta. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>MT: Ei sitoumuksia komissionääripalvelujen osalta.</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia vähittäiskaupan palvelujen osalta lukuun ottamatta postimyyntiä.</p> |
| <p>b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut<br/>(CPC 7542 osittain)</p> <p>c) Muut tukkukaupan palvelut<br/>(CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut <sup>(23)</sup>)</p> <p>C. Vähittäiskaupan palvelut <sup>(24)</sup></p> <p>Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br/>(CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)</p> <p>Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut<br/>(CPC 7542 osittain)</p> <p>Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br/>(CPC 631)</p> <p>Muiden tuotteiden (ei energian) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet <sup>(25)</sup><br/>(CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297)</p> <p>D. Franchising-toiminta<br/>(CPC 8929)</p> |                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>5. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>A. Aiemman perusasteen koulutuspalvelut<br/>(CPC 921)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Muodon 1 osalta:<br/>BG, CY, FI, FR, IT, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>CY, FI, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.</p>                                                                      |
| <p>B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut<br/>(CPC 922)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>Muodon 1 osalta:<br/>BG, CY, FI, FR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p>                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Varaus kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.<br>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät varmaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen ammatillisten koulujen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224).                                                         |
| C. Korkea-asteen koulutuspalvelut<br>(CPC 923)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Muodon 1 osalta:<br>AT, BG, CY, FI, FR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.<br>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>CZ, SK: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen osalta, lukuun ottamatta keskiasteen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310). |
| D. Aikuiskoulutuspalvelut<br>(CPC 924)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>AT: Ei sitoumuksia radio- tai televisiolähteyksinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta.<br>CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                        |
| E. Muut koulutuspalvelut<br>(CPC 929)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                              |
| 6. YMPÄRISTÖPALVELUT<br>A. Jätevesipalvelut<br>(CPC 9401) <sup>(26)</sup><br>B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli<br>a) Jätehuoltopalvelut<br>(CPC 9402)<br>b) Puhtaanapito ja sen kalaiset palvelut<br>(CPC 9403)<br>C. Ilman laadun ja ilmaston suojeleminen<br>(CPC 9404) <sup>(27)</sup><br>D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen<br>a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen<br>(CPC 94060 osittain) <sup>(28)</sup> | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsulttipalveluita.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                              |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>E. Melun ja värinän torjunta<br/>(CPC 9405)</p> <p>F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen</p> <p>a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut<br/>(CPC 9406 osittain)</p> <p>G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut<br/>(CPC 94090)</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 7. RAHOITUSPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| A. Vakuutusoinnista ja siihen liittyvät palvelut                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta:</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalla:</p> <p>i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuulutukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarain, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja</p> <p>ii) kansainvälinen kauttakuljetus.</p> <p>AT: Myynninedistämisen- ja välitystoimet Euroopan unionin alueelle sijoitautumattoman tytäryhtiön tai lävälään sijoitautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä. Pakollisen lentovakuutuksen, lukuun ottamatta kansainvälisen kaupallisen lentoliikenteen vakuutuksia, voi antaa ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoitautunut tytäryhtiö tai lävälään sijoitautunut sivuliike. Euroopan unionin alueelle sijoitautumattoman tytäryhtiön tai lävälään sijoitautumattoman sivuliikkeen tekemisiä vakuutusopimuksista (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta koskevia sopimuksia) kannettava vakuutusmaksuvero on korkeampi korkeammasta verosta voidaan myöntää vapautuksia.</p> <p>DK: Pakollisen lentokuljetusvakuutuksen voivat antaa ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoitautuneet yritykset. Ainoastaan sellaiset henkilöt tai yritykset (mukaan luettuna vakuutusyhtiöt), joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisen myöntämä toimilupa, voivat olla mukana liiketoiminnassa myönnettäessä ensivakuutuksia Tanskassa oleskeleville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle.</p> <p>DE: Pakollisen lentovakuutuksen voi antaa ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoitautunut tytäryhtiö tai Saksaan sijoitautunut sivuliike. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutusopimuksia ainoastaan Saksaan sijoitautuneen sivuliikkeensä kautta.</p> <p>FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoitautuneet vakuutusyhtiöt.</p> <p>PL: Ei sitoumuksia jälleenvakuutuksen ja edelleenvakuutuksen osalta lukuun ottamatta kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyviä riskejä.</p> <p>PT: Ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoitautuneet yhtiöt voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvuorollisuuden; ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoitautuneet henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutusoinnin asiamiehinä Portugalissa.</p> <p>RO: Jälleenvakuutus kansainvälisillä markkinoilla on sallittua vain, jos riskiä ei voida jälleenvakuuttaa kotimaisilla markkinoilla.</p> <p>ES: Aktuaaripalveluja koskee asuinpaikkavaatimus, ja palvelujen tarjoaminen edellyttää kolmen vuoden kokemusta asianomaisesta alasta.</p> |

| Toimiala tai osa-ala | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                      | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta:</p> <p>i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja</p> <p>ii) kansainvälinen kautakuljetus.</p> <p>BG: Ei ensivakuutuksia koskevia sitoumuksia, paitsi sellaisten palvelujen osalta, joita ulkomaiset palveluntarjoajat tarjoavat ulkomaalaisille henkilöille Bulgarian tasavallan alueella. Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraa antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgarian tasavaltaan sijoituvien riskien varalta. Ulkomainen vakuutusyhtiö voi tehdä vakuutus sopimuksia vain sivuliikkeen kautta. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja niiden kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta.</p> <p>CY, LV, MT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta:</p> <p>i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja</p> <p>ii) kansainvälinen kautakuljetus.</p> <p>LT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta:</p> <p>i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja</p> <p>ii) kansainvälinen kautakuljetus lukuun ottamatta maakuljetuksia, joiden riskit liittyvät Liettuun.</p> <p>BG, LV, LT, PL: Ei sitoumuksia vakuutusväilyksen osalta.</p> <p>FI: Ensivakuutuspalveluja (ml. rinnakkaisvakuutus) voivat tarjota ainoastaan vakuutusalanantajat, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa tai joilla on sivuliike Suomessa. Vakuutusväilyttäjien palvelujen tarjonta edellyttää vakuutus toimipaikkaa Euroopan unionissa.</p> <p>HU: Vakuutusyhtiöt, jotka eivät ole sijoittuneet Euroopan unionin alueelle, voivat välittää ensivakuutuksia Unkarin alueella ainoastaan Unkarin rekisteröidyn sivuliikkeen kautta.</p> <p>IT: Ei sitoumuksia aktuaarien ammattikunnan osalta. Ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan liittyvien riskien varalta. Kyseistä varuamaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan.</p> <p>SE: Ensivakuutusten tarjonta sallitaan ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan kautta edellyttäen, että ulkomaisen palveluntarjoajan ja ruotsalainen vakuutusyhtiö kuuluvat samaan yritysyhtymään tai ne ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia välitystoiminnan osalta.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                            | <p>BG: Bulgarialaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt sekä ulkomaalaiset henkilöt, jotka harjoittavat liiketoimintaa Bulgarian tasavallan alueella, voivat tehdä ensivakuutus sopimuksia Bulgariassa harjoittamansa toiminnan osalta vain sellaisten palveluntarjoajien kanssa, joilla on lupa harjoittaa vakuutus toimintaa Bulgariassa. Näistä sopimuksista johtuvat vakuutus korvaukset on maksettava Bulgariassa. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja niiden kantaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta.</p> <p>IT: Ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoitautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan liittyvien riskien varalta. Kyseisiä varauksia ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahoitustietojen ja rahoituksen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liittämissä palvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p> <p>BE: Sijoitusneuvontapalvelujen tarjonta edellyttää sijoittautumista Belgiaan.</p> <p>BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja.</p> <p>CY: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta siirtokeinoisten arvopapereiden kauppaa, rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liittämissä palvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p> <p>EE: Talletusten hankintaa varten tarvitaan Viron rahoitusarkistustalouden lupa ja rekisteröityminen Viron lain mukaan osakeyhtiönä, yhtiönä tai sivuliikkeenä.</p> <p>EE: Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntöjä määräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina.</p> <p>LT: Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntöjä määräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina.</p> <p>IE: Sijoituspalvelujen tai sijoitusneuvonnan tarjoaminen edellyttää</p> <p>I) joko Irlannissa saatua lupaa, jonka mukaan yrityksen on tavallisesti oltava yhtiö tai osakeyhtiö tai yksityisyhtiö; kussakin tapauksessa pääkonttorin / sääntöjä määräisen kotipaikan on sijaittava Irlannissa (toimilupaa ei vaadita tietyissä tapauksissa, kuten jos kolmannen maan palvelujen tarjoajalla ei ole kaupallista toimintaa Irlannissa ja palveluja ei tarjota yksityishenkilöille),</p> <p>II) tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa saatua lupaa Euroopan unionin sijoituspalveludirektiivin mukaisesti.</p> <p>IT: Ei sitoumuksia rahoituspalvelujen tarjoajien (<i>promotori di servizi finanziari</i>) osalta.</p> <p>LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta osallistumista kaikenlaisien arvopapereiden liikkeeseenlaskuun sekä rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn ja neuvonta- ja muiden liittämissä palvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p> <p>LT: Eläke rahastojen hoito edellyttää kaupallista läsnäoloa.</p> <p>MT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta talletusten hankintaa, kaikenlaisia luotonantoa sekä rahoitustietojen ja rahoitustiedon tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liittämissä palvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                    | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                         | <p>PL: Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen: käytettävä julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa.</p> <p>RO: Ei sitoumuksia rahoituslasingin osalta, rahamarkkinavälineiden, ulkomaanvaluutan, johdannais tuotteiden, valuuttakurssien ja korkovälineiden, siirtokepoisten arvopapereiden sekä muiden markkinakepoisten välineiden ja rahoitusvarojen kaupan, kaikenlaisen arvopapereiden liikkeeseenlaskuun osallistumisen, omaisuuden hoidon sekä rahoitusomaisuuden maksu- ja clearingpalvelujen osalta. Maksu- ja rahan-siirtopalvelut ovat sallittuja ainoastaan maahan sijoittautuneille pankkeille.</p> <p>SI:</p> <p>1) Osallistuminen valtion joukkovelkakirjalainojen antamiseen, eläkerahastojen hoito: Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Kaikki muut osa-alat lukuun ottamatta seuraavia: rahoitustietojen antaminen ja siirto, kotimaisten oikeussubjektien ja yksityisten elinkeinoharjoittajien luotonhankinta (kaikenlaisen lainanotto) sekä takausten ja sitoumusten hankinta ulkomaisilta luottolaitoksilta sekä rahoitusalan muut liitännäispalvelut: Ei sitoumuksia.</p> <p>Slovenian pörssin jäsenten on oltava yhtiöityttäjä Sloveniassa tai niiden on oltava ulkomaisten investointiyhtiöiden tai pankkien sivuliikkeitä.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja.</p> <p>PL: Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen: käytettävä julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa.</p> |
| <p>8. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT<br/>(ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)</p>                        | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>A. Sairaalapalvelut<br/>(CPC 9311)</p> <p>C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut<br/>(CPC 93193)</p> | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>BE: Ei sitoumuksia muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepotien ja vanhainkotien osalta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>9. MATKAILU JA SIHIN LIITTYVÄT PALVELUT</p>                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                       | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut<br>(CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)<br>pl. ilmailukenteen ateriapalvelut <sup>(29)</sup> | <p>Muodon 1 osalta:<br/>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut<br>(matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina)<br>(CPC 7471)                         | <p>Muodon 1 osalta:<br/>BG, CY, HU, MT, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| C. Matkailijoiden opastuspalvelut<br>(CPC 7472)                                                                                            | <p>Muodon 1 osalta:<br/>BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut)<br>(CPC 9619)                                           | <p>Muodon 1 osalta:<br/>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkestereiden ja musiikkiyhtyeiden palveluja (CPC 9619); kirjailijoiden, säveltäjien, kovanveistäjien, viihdetaitelijoiden ja muiden yksittäisten taitelijoiden palveluja (CPC 96192) sekä teatteripalveluihin liittyviä palveluja (CPC 96193).</p> <p>EE: Ei muita viihdepalveluja (CPC 96199) koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja.</p> <p>LT, LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateattereiden käyttöpalveluja (CPC 96199 osittain)</p> |
| B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut<br>(CPC 962)                                                                                            | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut<br>(CPC 963)                                                                      | <p>Muodon 1 osalta:<br/>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| D. Urheilupalvelut<br>(CPC 9641)                                                                                                                                                                                   | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>AT: Ei hiihtokoulupalveluja eikä vuoristo-oppaiden palveluja koskevia sitoumuksia.<br>BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 1 osalta:<br>CY, EE: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut<br>(CPC 96491)                                                                                                                                                      | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 11. LIIKENNEPALVELUT                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| A. Meriliikenne<br>a) Kansainvälinen henkilöliikenne<br>(CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)<br>b) Kansainvälinen tavaraliikenne<br>(CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) <sup>(49)</sup> | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SE: Syöttöliikenteen palvelut ovat luvanvaraisia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| B. Sisävesiliikenne<br>a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7221)<br>b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7222)                                                                                                                         | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämissä toisinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyriäville liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöpanomääräykset.<br>AT: Laivanvarustamon perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen olkushenkilöksi, toimitusohjajien, johtokunnan ja hallintoneuvoston enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka liivallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten omistuksessa.<br>BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia. |
| C. Rautatieliikenne<br>a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7111)<br>b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7112)                                                                                                                         | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| D. Tieliikenne<br>a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7121 ja CPC 7122)<br>b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun <sup>(1)</sup> )                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden purkijohdotus <sup>(12)</sup><br>(CPC 7139)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                         |
| 12 LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT <sup>(13)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| A. Meriliikenteen liitännäispalvelut<br>a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut<br>b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)<br>c) Tulliselviyspalvelut<br>d) Konttiasema- ja varastointipalvelut<br>e) Varustamon edustajan palvelut<br>f) Meriliikenteen huolintapalvelut<br>g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 7213)<br>h) Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7214)<br>j) Meriliikenteen tukipalvelut<br>(CPC 745 osittain)<br>j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut<br>(CPC 749 osittain) | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia meriliikenteen lastinkäsittelypalvelujen, varastointipalvelujen, tulliselviyspalvelujen, tukipalvelujen, hinaus- ja työntöpalvelujen sekä meriliikenteen tukipalvelujen osalta.<br>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut<br/>(CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut<br/>(CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br/>(CPC 748 osittain)</p> <p>d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br/>(CPC 7223)</p> <p>e) Hinaus- ja työntöpalvelut<br/>(CPC 7224)</p> <p>f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut<br/>(CPC 745 osittain)</p> <p>g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut<br/>(CPC 749 osittain)</p> | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämissä toisinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansallais-<br/>suusperusteet onistajuuuden osalta käyttäville liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteessä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus)<br/>täytäntöönpanomääräykset.</p> <p>EU: Ei sitoumuksia sisävesiliikenteen lastinkäsittelypalvelujen, varastointipalvelujen, hinaus- ja työntöpalvelujen sekä sisävesiliikenteen tuki-<br/>palvelujen osalta.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p> |
| <p>C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut<br/>(CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut<br/>(CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br/>(CPC 748 osittain)</p> <p>d) Hinaus- ja työntöpalvelut<br/>(CPC 7113)</p> <p>e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut<br/>(CPC 743)</p> <p>f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut<br/>(CPC 749 osittain)</p>                                                                 | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>EU: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>D. Tielikenteen liitännäispalvelut</p> <p>a) Lastinkäätelypalvelut<br/>(CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut<br/>(CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br/>(CPC 748 osittain)</p> <p>d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut<br/>(CPC 7124)</p> <p>e) Tielikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut<br/>(CPC 744)</p> <p>f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut<br/>(CPC 749 osittain)</p> | <p>Muodon 1 osalta:<br/>AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja/kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta.</p> <p>Muodon 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                 |
| E. Ilmailukennepalvelujen liitännäispalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| a) Maahuoliiniapalvelut (ml. attriapalvelut)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br/>EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| b) Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br/>Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| d) Ilmailukennevälineiden vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 734)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>Muotojen 1 ja 2 osalta:<br/>EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai muualla Euroopan unionissa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasing sopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                             | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| e) Myynti ja markkinointi                                                                                                        | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>EU: Sellaisia palveluntarjoajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepoljaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet. |
| f) Tietokonepoljainen paikanvarausjärjestelmä                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                  |
| g) Lentoasemien hallinta                                                                                                         | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                        |
| F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liittämispalvelut <sup>(14)</sup>                                 | Muodon 1 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                            |
| a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)             |                                                                                                                                                                                                                  |
| 13. ENERGIAPALVELUT                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                  |
| A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut<br>(CPC 883) <sup>(15)</sup>                                                              | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                            |
| B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset<br>(CPC 7131)                                                                            | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.                                   |
| C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)                                    | Muodon 1 osalta:<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                            |
| D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut<br>(CPC 62271) | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmön tukkumyyntipalvelujen osalta.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                  |
| sekä sähkön, höyryn ja lämmön tukkukaupan palvelut                                                                               |                                                                                                                                                                                                                  |

| Toimiala tai osa-ala                                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 613)                 | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                            |
| F. Polttoöljyn, poltettun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti<br>(CPC 63297) | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia sähkön, (pulloittamattoman) kaasun, höyryn ja lämminveden vähittäismyyntiin palvelujen osalta.<br>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia polttoöljyn, poltettun kaasun, hiilen ja puun osalta lukuun ottamatta postimyyntiä, jossa ei mitään. |
| G. Energian jakeluun liittyvät palvelut<br>(CPC 887)                            | Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                 | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, joissa ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                 | Muodon 2 osalta:<br>None                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 14. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut<br>(CPC 9701)                           | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                            |
| b) Kampaanopalvelut<br>(CPC 97021)                                              | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                            |
| c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut<br>(CPC 97022)           | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                            |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                     | Varustusten kuvaus                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualla luokittelemattomat (CPC 97029)                                                                                                                                                   | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeutiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysisiä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinällisiin tai kuntoutustarkoituksiin <sup>(16)</sup> (CPC ver. 1.0 97230) | Muodon 1 osalta:<br>EU: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Ei mitään. |
| g) Televiestintäyhteyspalvelut (CPC 7543)                                                                                                                                                                                | Muotojen 1 ja 2 osalta:<br>Ei mitään.                                     |

<sup>(1)</sup> Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät yllä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

<sup>(2)</sup> Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, väliesmenettelyn ja sovittelun sekä oikeudellisen asiakirja- ja todistuspalvelun.

<sup>(3)</sup> Ainoastaan julkista kansainvälistä oikeutta, Euroopan unionin oikeutta ja sellaisen hallinto-oikeuden oikeutta, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasianpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupavaltuuksia ja -menettelyjä. Asiantajia, jotka tarjoavat kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaisen oikeuteen liittyviä oikeudellisia palveluja, voidaan näin ollen edellyttää pekkarilisten etuisuuksien noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellet kantaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutus koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä toimittamaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä läntämaan asianajajaliittoon läpimäärä sovellettuuskoee sekä läntämaista kolipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. Euroopan unionin oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota Euroopan unionissa asianajajaliittoon hyväksytty ääsin pätevä asiantaja henkilökohtaisesti tai kysessä palveluja voidaan tarjota lähen kautaan. Näin ollen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa vironomaisissa saatava edellyttää äyväkäennyttyä kysessä Euroopan unionin jäsenvaltion asiantajaliitossa, koska jällöin on kyse Euroopan unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asiantajat, joita ei ole hyväksytty asiantajaliiton äyväjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolia, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu selläiselle valtiolle, jossa asiantajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

<sup>(4)</sup> Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvontaa- ja edustuspalveluja, jotka sisällyvät kohtaan 1.A.4. Lakiasianpalvelut.

<sup>(5)</sup> Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

<sup>(6)</sup> CPC 85201 osiaan: sisällyt kohtaan 1.A.h. Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut.

<sup>(7)</sup> Tässä tarkoitettu palvelu liittyyt kineistönvälittäjän ammatin, eivätkä ne vakuu korjauspalvelu sisällyvät kohtaan 1.F.1.1-1.F.1.4.

<sup>(8)</sup> Kuljetusvälineiden (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) huolto- ja korjauspalvelu sisällyvät kohtaan 1.B. TIETOKONEPALVELUT.

<sup>(9)</sup> Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut sisällyvät kohtaan 1.F.1.1-1.F.1.4.

<sup>(10)</sup> Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat luokkaan CPC 8842 ja sisällyvät kohtaan 1.F.6.

<sup>(11)</sup> "Postilähetyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

<sup>(12)</sup> Postin "käsitteily" katsotaan sisältävän postilähetysten keräilyä, lajittelua, kuljetuksen ja jakelua.

<sup>(13)</sup> Esim. kirjeet ja postikortit.

<sup>(14)</sup> Esim. kirjeet ja kuvasot.

<sup>(15)</sup> Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

<sup>(16)</sup> Pkälähetyspalveluihin voi sisällyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten noulo lähettäjällä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja palkantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäää ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovähtävisuus.

<sup>(17)</sup> Selläisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimituksen omaoimisesti tämän palvelun ulaaften kesken apahuualla vahoolla.

<sup>(18)</sup> Postilähetyksellä tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen toimijan, niin julkisen kuin yksityisenkin, käsittelemiä lähetyksiä.

<sup>(19)</sup> Osa-aloilla i-iv saatetaan vaatia yksittäisiä lupia, joissa edellytetään erityisiä yleispalveluvelvoitteita jätai osallistumista korvausrahaston rahoitukseen.

<sup>(20)</sup> "Kirjälähetyksellä" tarkoitetaan mille tahansa fyysiselle välineelle kirjoitettua viestiä, joka kuljetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähettykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjälähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvasoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

<sup>(21)</sup> Postin kuljetus omaan lukuun mattee miltä tahansa välineellä.

<sup>(22)</sup> Postin kuljetus omaan lukuun linattee.

<sup>(23)</sup> Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen jätai datan käsittely (ml. apahuumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisällyy kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut.

<sup>21)</sup> Yleisradioalajehyys määritteli näiden yleisten vastaanotettavaksi tarkoitettujen, vapasiti etenevää radioaaltoa hyväksi käytäväksi televisio- tai radio-ohjelmia sisältäväksi läheyydeksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

<sup>22)</sup> Näiden palvelut kattavat televisioalanpalvelus, jonka koostuvat radio- ja televisioalajehyys (satelliittin välityksellä tapahtuva ohjelmajamalaan keskeytymättömän siirtojen), jota tarvitaan televisio- ja radion ohjelmajamalaan välittämiseksi suurelle yleisölle. Toiminta kattaa satelliittipalvelujen käytön myymään mutta ei televisio ohjelmajamalaan myymä korttiaalokalle.

(12) Tämä palvelu, joka sisältävät luokan CP 6727, sisältävät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.D.

<sup>26)</sup> Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy AMMATILLISTEN PALVELUJEN kohtaan 1.A.k.

<sup>226)</sup> Vastaa viemäröintipalveluja.

<sup>227</sup> Vastaa poistokasujen puhdistuspalveluja.

<sup>28)</sup> Vastaa osittain luonnon ja maisemien suojelua koskevia palveluita.

Ulmaliikenteen ateriapalvelut sisältävät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 12.D.a, Maahuolintapalvelut.

<sup>19)</sup> Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimitusten suorittaman välillisten satamasta toiseen samassa valiossa ja siihen ei liitty tulioia.

33) Koodi CPC 71235 osittain: sisältyvät viestintäpalvelujen kohtaan 2.A. Posti- ja kirjallisuuspalvelut

<sup>(3)</sup> Koodi CPC / 225 osittain; sisältyy viies in / APALVELUJEN kohaan ZA, Post

Polttoaineiden putkijohdotukset sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 13.B.

13) Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 1.F.1-1.F.1.4.

(14) Polttoaineiden pukijointokujetusten liitännäspalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 13.C.

[illegible]

ja hylykaaminen.

Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.

Ei sisällä maaperän rakentamista muuta luonnonvaria kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostuomintaa varten (CPC 5115) ioka sisältyy kohtaan 3 RAKENNI/SPA/VFI/IT

Ei sisällä maaperän rakentamista muuta luonnonvaroja kuin oijaa ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 3, RAKENNUSPALVELUT.

## C JAKSO

## PERU

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan palvelualat, joiden osalta Peru on tehnyt sitoumukset tämän sopimuksen 121 artiklan mukaisesti, sekä markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla sovelletaan varausten muodossa toisen osapuolen palveluihin ja palveluntarjoajiin. Luettelossa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia; ja
- b) toisessa sarakkeessa kuvataan sovellettavat varaukset, palvelutarjonnan muoto sekä velvollisuudet, joihin ne vaikuttavat (markkinoille pääsy tai kansallinen kohtelu). Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat sitoumukset ovat toisistaan riippumattomia; jos jollakin osa-alalla ei tehdä markkinoille pääsyä koskevaa sitoumusta (osa-ala jää "ilman sitoumuksia"), tämä ei mitätöi kansallista kohtelua koskevaa sitoumusta.

Sitoumuksia ei sovelleta rajatylittävään palvelujen tarjontaan niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

"CPC" tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 77, CPC prov, 1991).

- 3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 119 ja 120 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, yleispalveluvelvoitteita, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen palveluntarjoajiin.
- 4. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita muoto 1:n soveltamista tietyillä palvelualoilla ja osa-aloilla eikä julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
- 5. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
- 6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TÄMÄN LUETTELOON KATTAMAT ALAT                                                    | <p>Peru pitää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja erillisille ryhmille. Tätä varausta sovelletaan "erillisillä ryhmillä" tarkoitetaan alkuperäis- ja maanviljelijäyhteisöjä (?).</p> <p>Peru pitää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankienhoitopalvelujen tarjoamisen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva ja -vakuutus, sosiaaliturva, sosiaalietuudet, julkisen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito (?).</p> <p>Peru pitää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa paikallishallinnon tasolla markkinoille pääsyä (tämän sopimuksen 119 artikla) rajoittavia toimenpiteitä, jotka ovat olleet voimassa tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä (?).</p> <p>Teatteritaide, kuvataiteet, musiikki ja kustantaminen</p> <p>Peru pitää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla viranomaisistuen saamiseksi tai säännölliseksi saamiseksi korusuunnittelun, teatteritaiteen, kuvataiteiden, musiikin ja kustantamisen kehittämistä ja tuottamista varten tuensaajalta edellytetään tiettyä kotimaisen sisällön tasoa tai osuutta.</p> <p>Audiovisuaalinen teollisuus, kustantaminen ja musiikki</p> <p>Peru pitää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään toisen osapuolen luonnollisille tai oikeushenkilöille sama kohtelu kuin kyseinen toinen osapuoli myöntää perulaisille luonnollisille tai oikeushenkilöille audiovisuaalisella, kustannus- ja musiikkialalla.</p> |
| 1. YRITYSPALVELUT                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| A. AMMATILLISET PALVELUT                                                                 | <p>Ammaattilisten palvelujen tarjoaminen Perussa edellyttää, että Perun toimivaltainen viranomainen tunnustaa ulkomailta suoritettun tutkimuksen. Tutkimusten tunnustaminen edellyttää Perussa asumista kansalaisuudesta riippumatta. Lisäksi joidenkin ammatin osalta ammatin harjoittaminen edellyttää asianomaisen ammatillisen elimen aktiivista jäsenyyttä.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| a) Lakiasiainpalvelut<br>(CPC 861)                                                       | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että notaarien lukumäärä riippuu kunkin kaupungin asukasmäärästä.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ainoastaan syntyperäiset Perun kansalaiset voivat toimia notaarina.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| b) Laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjainpidon palvelut<br>(CPC 862) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että tilintarkastusyrityksiä voivat perustaa ainoastaan ja yksinomaan maassa asuvat ja toimiluvan saaneet tilintarkastajat, jotka Liman lallistettujen tilintarkastajien yhteisö ("Colegio de Contadores Públicos de Lima") on asianmukaisesti valtuuttanut. Yksikään osakas ei saa olla toisen perulaisen tilintarkastusyrityksen jäsen.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| Toimiala tai osa-ala                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| c) Verotukseen liittyvät palvelut<br>(CPC 863)                      | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| d) Arkkitehtipalvelut<br>(CPC 8671)                                 | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että saadaksesen tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuruiset rekisteröintimaksut. Ero voi olla enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröintimaksut ovat seuraavat:</p> <p>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon perulaissa yliopistossa;</p> <p>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa; tai</p> <p>c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaisten kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa.</p> <p>Lisäksi saadaksesen tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| e) Tekniset palvelut<br>(CPC 8672)                                  | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| f) Tekniset kokonaispalvelut<br>(CPC 8673)                          | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| g) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut<br>(CPC 8674) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että saadaksesen tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                    | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                         | <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuret rekisteröintimaksut. Ero voi olla enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröintymaksut ovat seuraavat:</p> <p>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon perulaisessa yliopistossa;</p> <p>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaaisessa yliopistossa; tai</p> <p>c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaisten kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaaisessa yliopistossa.</p> <p>Lisäksi saadaksesen tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| <p>h) Elämlääkintäpalvelut<br/>(CPC 932)</p>                                                                                                                                            | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>j) Kätilö-, sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut<br/>(CPC 93191)</p>                                                                  | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>k) Muut<br/>Ainoastaan seuraavat:<br/>Matkailun kehittämiseen liittyvät hallinnon konsulttipalvelut sekä neuvonnan, ohjauksen ja toiminnallisen avun tarjoaminen<br/>(CPC 86509)</p> | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>B. TIETOKONEPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT PALVELUT<br/>(CPC 84)</p>                                                                                                                   | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Toimiala tai osa-ala                                         | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT<br>(CPC 85)               | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että voidaan vaatia toimintalupa tai hyväksyntä ja toimivaltainen viranomainen voi ilmoittaa tutkimusryhmään yhden tai useamman perulaisen toiminnan edustajan saadaksesen tietoa tutkimuksesta ja sen laajuudesta sekä osallistua siihen.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ulkomaisten arkeologisten johtamien arkeologisten tutkimushankkeisiin on palkattava yhdeksi hankkeen tieteellisistä johtajista perulainen arkeologi, jolla on arkeologisten kansalliseen rekisteriin ilmoitettua kokemusta. Tämän johtajan on osallistuttava hankkeen toteuttamiseen (kenttä- ja toimistoyöhön).</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                          |
| D. KIINTEISTÖPALVELUT<br>(CPC 821 ja 822)                    | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| E. VUOKRAUS- JA LEASING-PALVELUT ILMAN KÄYTTÄJÄÄ/KULJETTAJAA |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| a) Aluksiin liittyvät palvelut<br>(CPC 83103)                | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava:</p> <p>"Kansallisella aluksen omistajalla" tai "kansallisella laivayhtiöllä" tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolla on Perun kansalaisuus, tai Perussa perustettua oikeushenkilöä, jonka pääasiallinen kotipaikka ja todellinen päätoimipaikka on Perussa, jonka yritystoimintana on vesiliikenteen kuljetuspalvelujen tarjoaminen kansallisessa liikenteessä tai kabotaasiliikenteessä (1) ja/tai kansainvälisessä liikenteessä ja joka omistaa tai joka on vuokrannut tavallisella vuokrasopimuksella tai ilman miehistöä bareboat charter -sopimuksella, johon liittyy pakollinen osto-opinto, yhden tai useampia Perun lipun alla purjehtivia kauppalaivoja ja joka on hankkinut asianomaisen toimiluvan vesiliikenteen yleisdirektoraatilta (<i>"Dirección General de Transporte Acuático"</i>).</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| b) Ilma-aluksiin liittyvät palvelut<br>(CPC 83104)           | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät palvelut<br>(CPC 83101, 83102, 83105)   | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät palvelut<br>(CPC 83106-83109) | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| e) Muut<br>(CPC 832)                                                       | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| F. MUUT YRITYSPALVELUT                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| a) Mainospalvelut<br>(CPC 871)                                             | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraava: Perussa tuotetuissa kaupallisissa mainoksissa vähintään 80 prosenttia taiteilijoista on oltava perulaisia. Perulaisten taiteilijoiden osuuden taitelijoiden kokonaispalkkakustannuksista on oltava vähintään 60 prosenttia. Edellisissä kohdissa vahvistetut prosenttiosuudet koskevat myös kaupalliseen mainontaan osallistuvaa teknistä henkilöstöä.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut<br>(CPC 864)                     | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut<br>(CPC 865)                        | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| Toimiala tai osa-ala                                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut<br>(CPC 866) | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut<br>(CPC 8676)                 | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät palvelut<br>(CPC 881)        | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| g) Kalastukseen liittyvät palvelut<br>(CPC 882)                           | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia, paitsi kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut: ei mitään.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraavi:</p> <p>Ulkomaisten lipun alla purjehtivien kalastusalusien omistajien on ennen toiminnan aloittamista esitettävä tuotantoministeriölle ("Ministerio de la Producción") tämän eduksi merkitty ja hyväksynyt pankki-, vakuutus- ja eläkerahastojen valvontaviranomaisen ("SBS - Superintendencia de Banca, Seguros y AFP") turmattaman rahoitus-, pankki- tai vakuutuslaitoksen antama ehtoja sisältänyt, peruuttamaton ja yhteiseen vastuuseen perustuva vakuus, jonka täytäntöönpano on automaattista ja joka on voimassa enintään 30 päivän ajan kalastusluvun voimaantulon päättymisestä. Vakuuden määrän on oltava 25 prosenttia kalastusoikeuksista maksettavasta määrästä.</p> <p>Ulkomaisten lipun alla purjehtivien kalastusalusien, jotka eivät ole suuria ja jotka toimivat Perun lainkäyttöalalla kuuluvilla vesillä, omistajien on käytettävä aluksessaan satelliittipaikannusjärjestelmää. Laajasti vaellavia kalakantoja pyydytävien alusten omistajat on vapautettu tästä velvoitteesta ministeriön päätöksellä.</p> <p>Kalastusluvun omaavissa ulkomaisissa ulkomaisten lipun alla purjehtivissa kalastusaluksissa on oltava mukana Perun meri-instituutin ("IMARPE - Instituto del Mar del Perú") nimeämä tieteellisen tekninen tarkkailija. Aluksen omistajan on tarjottava kyselyille edustajalle asunto aluksessa ja päiväkorvaus, joka talletetaan IMARPE:n hallinnoimalle erilliselle tilille.</p> <p>Vähintään 30 prosenttia Perun lainkäyttöalalla kuuluvilla vesillä ulkomaisen lipun alla purjehtivien alusten miehistöä on oltava perulaisia, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa pienimuotoista kalastusta koskevia toimenpiteitä.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                             | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| h) Kaivostoimintaan liittyvät palvelut<br>(CPC 883 ja 5115)                                                                                                                                                      | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                              |
| i) Teollisuuteen liittyvät palvelut<br>(CPC 884 ja 885)<br>Pl. luokan CPC 88442 sisältävät palvelut ja korusuunnittelupalvelut                                                                                   | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                              |
| k) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut<br>(CPC 872)                                                                                                                                                      | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                              |
| l) Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut<br>(CPC 873)                                                                                                                                                     | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy: Ei mitään.<br>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että vartiointitehtävin saa palkata vain synnyperäisiä Perun kansalaisia. Turvallisuuspalveluja tarjoavan yrityksen johtajan on oltava synnyperäinen Perun kansalainen, ja hänen on asuttava Perussa.<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| m) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut<br>(CPC 8675)                                                                                                                                                   | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                              |
| n) Laitesuolto- ja korjauspalvelut<br>(pl. meriäluukset, ilma-alukset ja muut liikennevälineet, jotka eivät sisälly luokkaan CPC 6122)<br>Ainoastaan seuraavat:<br>(CPC 6122+633+7545+8861+8862+ 8864+8865+8866) | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                              |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>— Alusten huolto ja korjaus<br/>(CPC 8868 (**))</p> <p>— Ilma-alusten huolto ja korjaus<br/>(CPC 8868 (**))</p> <p>— Rautatiekaluston huolto ja korjaus<br/>(CPC 8868 (**))</p> <p>— Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantietiläkkeiden kuljetusvälineiden huolto ja korjaus<br/>(CPC 6112, CPC 8867 (**)) ja CPC 8868 (**))</p> | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br/>Kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| <p>o) Rakennusten puhtaanapalvelut<br/>(CPC 874)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>Muodon 1 osalta:<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*). (4).<br/>Muodon 2 osalta:<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>       |
| <p>p) Valokuvauspalvelut<br/>(CPC 875)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p>Muodon 1 osalta<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br/>Muodon 2 osalta<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                       |
| <p>q) Pakkauspalvelut<br/>(CPC 876)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>Muodon 1 osalta<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br/>Muodon 2 osalta<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                       |
| <p>r) Pakkausmateriaalien painaminen<br/>(CPC 88442 (**))</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Muodon 1 osalta<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br/>Muodon 2 osalta<br/>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                       |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| s) Kokouspalvelut<br>(CPC 87909 (*), (5))                                                                                                                                                                                                                                | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| t) Muut (CPC 8790) lukuun ottamatta seuraavia:<br>— Luottotietopalvelut<br>(CPC 87901)<br>— Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907 (**)) ja perustietojenkäsittelytuotteiden suunnittelupalvelut<br>— Muualle luokittelemattomat muut yrityspalvelut<br>(CPC 87909) | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Muut lisäpalvelut, jotka eivät sisälly W/120-luokituksen kohtaan 1.F1, ainoastaan seuraavat:<br>Televisiointialan neuvontapalvelut<br>(CPC 7544)                                                                                                                         | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2. VIESTINTÄPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                     | Toimialaa koskeva huomautus:<br>Posti-, kuriiri- ja televiestintäpalvelujen tarjoaminen Perussa edellyttää toimilupaa tai muuta lupaa. Toimiluvan tai muun luvan myöntäminen saatavaa edellyttää kaupallista läsnäoloa.<br>Posti- ja kuriiripalveluja koskeva huomautus:<br>Jos posti- ja kuriiripalveluja koskevissa sitoumuksissa ja ilma- ja maaliikenteen palveluja koskevissa sitoumuksissa ja/tai niihin sovellettavassa lainsäädännössä on ristiriitaisuuksia, sovelletaan ilma- ja maaliikenteen alan sitoumuksia ja/tai lainsäädäntöä.<br>Televiestintäpalveluja koskeva huomautus:<br>Kun kyse on kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritellyistä lisäarvopalveluista ja/tai tietopalveluista, liikenne- ja viestintäministeriö pidättää itsellään oikeuden määrittää, missä tapauksissa näiden palvelujen tarjoaminen edellyttää toimilupaa tai lupaa. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Värausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>POSTI- JA KURIIRIPALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>Postilähetysten <sup>(6)</sup> käsittelyyn <sup>(7)</sup> liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä kortti- että ulkomaan lähetysten: i) osoitteellisten, mille tahansa fyysiselle välineelle kirjoitettujen viestien <sup>(8)</sup> käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien <sup>(9)</sup> käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden <sup>(10)</sup> käsittely, iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakutettuna postipalvelu <sup>(11)</sup>, v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikälähetyspalvelu <sup>(12)</sup>, vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely, ja vii) asiakkaiden vaihto <sup>(13)</sup></p> <p>Osa-ala i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat sellaisiin palveluihin, joihin voidaan soveltaa varauksia, eli jos ne koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjälähetystä <sup>(14)</sup>, joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetystä</p> <p>(CPC 751 <sup>(**)</sup>, 71235 <sup>(**)</sup> <sup>(14)</sup> y 73210 <sup>(**)</sup> <sup>(15)</sup>)</p> | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettua seikaa.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettua seikaa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>C. TELEVIESTINTÄPALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta <sup>(16)</sup> lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa <sup>(17)</sup></p> <p>Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi seuraavat:</p> <p>a) tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettua seikaa. Toimiluvan voivat saada Perun lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt;</p> <p>b) takaisinsoittopalvelut, joilla tarkoitetaan puhelintietoliikenteen tarjoamista siten, että maan sisällä lähtevällä puhelulla pyritään muodostamaan yhteys kansallisen alueen ulkopuolella sijaitsevaan teleliikenneverkkoon vastaamalla sieltä tulleseen takaisinsoittopyyntöön, ovat kiellettyjä. Tätä rajoitusta ei sovelleta lisäarvo- ja/tai tietopalveluihin;</p> <p>c) kauko- ja kansainvälinen viestintäliikenne on reititetävä niiden yritysten kehittämien siirtopalvelujen kautta, joilla on liikenne- ja viestintäministeriön myöntämä toimilupa tai lupa; ja</p> <p>d) yksityisten palvelujen yhteenliittäminen on kiellettyä.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraavat:</p> <p>a) tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettua seikaa; ja</p> |



| Toimiala tai osa-ala                                      | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           | <p>b) takaisinsoittopalvelut, jolla tarkoitetaan puhelinalueiden tarjoamista siten, että maan sisällä lähtevällä puhelulla pyritään muodostamaan yhteys kansallisen alueen ulkopuolella sijaitsevaan teleliikenneverkkoon vastaamalla sieltä tulleen takaisinsoittoyhteyteen, ovat kiellettyjä. Tätä rajoitusta ei sovelleta lisäarvo- ja/tai tietopalveluihin.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi seuraavat:</p> <p>a) tätä toimialaa koskevassa huomautuksessa tarkoitettut seikat; ja</p> <p>b) takaisinsoittopalvelut, jolla tarkoitetaan puhelinalueiden tarjoamista siten, että maan sisällä lähtevällä puhelulla pyritään muodostamaan yhteys kansallisen alueen ulkopuolella sijaitsevaan teleliikenneverkkoon vastaamalla sieltä tulleen takaisinsoittoyhteyteen, ovat kiellettyjä. Tätä rajoitusta ei sovelleta lisäarvo- ja/tai tietopalveluihin.</p> |
| 3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| A. YLEISET TALONRAKENNUSTYÖT<br>(CPC 512)                 | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| B. YLEISET MAA- JA VESIRAKENNUSTYÖT<br>(CPC 513)          | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| C. ASENNUS- JA KOKOONPANOTYÖT<br>(CPC 514 + 516)          | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| D. RAKENTAMISEN SISUSTUS- JA VIIMEISTELYTYÖT<br>(CPC 517) | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                         | Varustusten kuvaus                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| E. MUUT<br>(CPC 511 + 515 + 518)                                                                                                                                                                                             | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| 4. JAKELUPALVELUT                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                  |
| A. KOMISSIÖÄÄRIPALVELUT<br>(CPC 621), pl. hiilivedyt                                                                                                                                                                         | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| B. TUOKKUKAUPAN PALVELUT<br>(CPC 622), pl. hiilivedyt ja perulaiset käsitötuotteet                                                                                                                                           | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| C. VÄHITTÄISKAUPAN PALVELUT                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                  |
| — Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 631), pl. alkoholi ja tupakka                                                                                                                                            | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                           |
| — Syötäväksi kelpaamattomien tuotteiden vähittäiskaupan palvelut<br>(CPC 632), pl. perulaiset käsitötuotteet                                                                                                                 | Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                           |
| — Moottoriajoneuvojen myyntipalvelut<br>(CPC 6111)<br>Tässä sitoumuksessa ovat mukana moottoriajoneuvojen komissionääri- ja tukkukaupan palvelut<br>— Moottoriajoneuvojen osien ja tarvikkeiden myyntipalvelut<br>(CPC 6113) | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Tässä sitoumuksessa ovat mukana moottoriajoneuvojen osien ja tarvikkeiden komissionääri- ja tukkukaupan palvelut</p> <p>— Moottoripyörien ja moottorikelkkojen sekä niiden osien ja tarvikkeiden myyntipalvelut<br/>(CPC 6121)</p> <p>Tässä sitoumuksessa ovat mukana moottoripyörien ja moottorikelkkojen sekä niiden osien ja tarvikkeiden komissionääri- ja tukkukaupan palvelut</p> <p>— Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan ja vähittäiskaupan palvelut<br/>(CPC 7542)</p> |                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>D. FRANCHISING-TOIMINTA<br/>(CPC 8929)</p> <p>Ainoastaan franchising eikä muita yksinoikeuksia</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                  |
| <p>6. YMPÄRISTÖPALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>A. VIEMÄRI- JA JÄTEVESIPALVELUT<br/>(CPC 9401)</p> <p>B. JÄTEHUOLTOPALVELUT<br/>(CPC 9402)</p> <p>C. PUHTAANAPITO JA SEN KALTAISET PALVELUT<br/>(CPC 9403)</p> <p>D. POISTOKAASUJEN PUHDISTUSPALVELUT<br/>(CPC 9404)</p> <p>E. MELUNTORJUNTAPALVELUT<br/>(CPC 9405)</p> <p>F. LUONNON- JA MAISEMANSUOJELUPALVELUT</p>                                                                                                                                                                 | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia, paitsi konsultointipalvelut: "ei mitään".</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Ainoastaan seuraavat:</p> <p>Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen (CPC 94060 osittain)</p> <p>Paisi (<sup>19</sup>) seuraavat:</p> <p>Bioprospektiopalvelut</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 7. RAHOITUSPALVELUT                                                                                                                                                               | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu:</p> <p>a) Tässä luettelossa muotojen 1 ja 2 osalta tehtyjä sitoumuksia ei tule tulkita niin, että sellaiset palveluntarjoajat, jotka eivät asu maassa, voivat harjoittaa liiketoimintaa tai markkinoita palveluja sen alueella. Peru voi määritellä, mitä "liiketoiminnan harjoittamisella" ja "palvelujen markkinoimisella" tarkoitetaan tämän sitoumuksen osalta.</p> <p>b) Ulkomaiset pankki- ja vakuutuslaitokset voivat toteuttaa myynninedistämistoimia Perussa maassa olevan edustajansa kautta perustamatta osakeyhtiötä edellyttäen, että niillä on tähän pankki-, vakuutus- ja eläkerahastojen valvontaviranomaisen (SBS) antama lupa. Edustajat eivät voi harjoittaa liiketoimintaa edustamiensa yritysten lukuun (<sup>19</sup>).</p> <p>c) Ulkomaiset laitokset eivät saa esittää diplomaattisten kanavien kautta vaatimia, jotka koskevat niiden Perussa harjoittamaa liiketoimintaa ja jotka perustuvat niiden kansalaisuudesta johtuviin oikeuksiin.</p> <p>Jos ulkomainen rahoituspalveluja tarjoava yritys tai sen Perussa oleva sivuliike joutuu selvitystilään, oikeudellinen etusija kyseisen yrityksen tai sivuliikkeen Perussa oleviin varoihin on velkojilla, joiden kotipaikka on Perussa.</p> |
| A. KAIKKI VAKUUTUSTOIMINTA JA SIHEN LIITTYVÄT PALVELUT                                                                                                                            | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia, paitsi seuraavat:</p> <p>a) vakuutukset riskien osalta seuraavissa tapauksissa:</p> <p>i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuden laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), joissa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja</p> <p>ii) kansainvälinen kautakulkuvara;</p> <p>b) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;</p> <p>c) vakuutusten liitämäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut; ja</p> <p>d) alakohtissa a ja b tarkoitettujen vakuutusten välitys.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia, paitsi seuraavat:</p> <p>a) vakuutukset riskien osalta seuraavissa tapauksissa:</p> <p>i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuden laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), joissa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja</p> <p>ii) kansainvälinen kautakulkuvara;</p> <p>b) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;</p>         |

| Toimiala tai osa-ala                                                          | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                               | <p>c) vakuutusten liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut; ja</p> <p>d) alakohdissa a ja b tarkoitettujen vakuutusten välitys.</p> <p>Vakuutusyritykset voivat tehdä jälleenvakuutus sopimuksia ulkomailla, jos ne on luokiteltu kansainvälisten standardien mukaisesti ja niihin sovelletaan pankki-, vakuutus- ja eläkerahastojen valvontaviranomaisen ("SBS - Superintendencia de Banca y Seguros") vahvistamia sääntöjä. Jos vakuutusyritys tekee jälleenvakuutus sopimuksia suoraan, sopimukset on tehtiävä SBS:n jälleenvakuutusrekisteriin merkittyjen yritysten kanssa.</p> <p>Peru pitää tässä isellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan pakollisiin vakuuksiin liittyvien liitännäispalvelujen hankkimista Perun ulkopuolella tai joissa edellytetään, että liitännäispalvelut hankitaan Perun sijoittautuneelta palveluntarjoajalta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>B. PANKKI- JA MUUT RAHOITUSPALVELUT</p> <p>(POIS LUETTUNA VAKUUTUKSET)</p> | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia, paitsi että tämän sopimuksen 152 artiklassa olevan rahoituspalvelujen määritelmän b alakohdan xi alakohdassa tarkoitettujen rahoituksen liittyvien tietojen ja tietojenkäsittelyn ja niihin liittyvien ohjelmistojen osalta edellytetään mahdollisesti asianomaisen sääntelyelimen ennakkolupaa, kuten myös tämän sopimuksen 152 artiklassa olevan rahoituspalvelujen määritelmän b alakohdan xii alakohdassa tarkoitettujen pankki- ja muihin rahoituspalveluihin liittyvien neuvonta- ja muiden liitännäisrahoituspalvelujen paitsi välityksen osalta.</p> <p>Neuvonta- ja muut liitännäisrahoituspalvelut eivät sisällä tämän sopimuksen 152 artiklassa olevan rahoituspalvelujen määritelmän b alakohdan i-xi alakohdassa tarkoitettuja palveluja.</p> <p>Sähköinen tai fyysinen kaupankäyntijärjestelmä ei sisällä ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuihin palveluihin.</p> <p>Kun ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuihin rahoitukseen liittyviin tietoihin tai tietojenkäsittelyyn liittyy henkilötietoja, tällaisia henkilötietoja on käsiteltävä henkilötietojen suojaa koskevan Perun lain mukaisesti.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia, paitsi että tämän sopimuksen 152 artiklassa olevan rahoituspalvelujen määritelmän b alakohdan xi alakohdassa tarkoitettujen rahoituksen liittyvien tietojen ja tietojenkäsittelyn ja niihin liittyvien ohjelmistojen osalta edellytetään mahdollisesti asianomaisen sääntelyelimen ennakkolupaa, kuten myös tämän sopimuksen 152 artiklassa olevan rahoituspalvelujen määritelmän b alakohdan xii alakohdassa tarkoitettujen pankki- ja muihin rahoituspalveluihin liittyvien neuvonta- ja muiden liitännäisrahoituspalvelujen paitsi välityksen osalta.</p> <p>Neuvonta- ja muut liitännäisrahoituspalvelut eivät sisällä tämän sopimuksen 152 artiklassa olevan rahoituspalvelujen määritelmän b alakohdan xi-xii alakohdassa tarkoitettuja palveluja.</p> <p>Sähköinen tai fyysinen kaupankäyntijärjestelmä ei sisällä ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuihin palveluihin.</p> <p>Perun lainsäädännön mukaisesti perustettujen luottoliikelaistosten on luokitettava Perun lainsäädännön mukaisesti perustetut rahoituspalvelujen tarjoajat ja Perun alueella ensi- tai jälkimarkkinoilla julkisesti liikkeelle laskettavat joukkovelkakirjat. Pakollisen luokituksen lisäksi sallitaan myös muilla luottoliikelaistoksilla saatu luokitus.</p> |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>D. URHEILUPALVELUT JA MUUT VIRKISTYSPALVELUT</p> <p>Ainoastaan seuraavat:</p> <p>— Urheilupalvelut<br/>(CPC 9641)</p> <p>— Muut virkistyspalvelut<br/>(CPC 9649)</p> <p>Ainoastaan seuraavat:</p> <p>Virkistyspuistojen palvelut<br/>(CPC 96491 osittain)</p>                                                    | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>11. LIIKENNEPALVELUT</p> <p>A. MERILIKENNEPALVELUT</p> <p>Kansainvälinen (tavara- ja henkilö)liikenne (CPC 7211 ja 7212)</p> <p>Pätsi kabotaasi (sellaisena kuin se on määritellynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 1 kohdassa)</p> <p>B. SISÄVESILIKENNE</p> <p>(ainoastaan kansainvälinen liikenne)</p> | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>a) Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Linjaliikenne: Ei mitään, paitsi että seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) polttoaineen täydennyspalvelut;</li> <li>2) laivojen kiinnitys- ja irrotuspalvelut;</li> <li>3) sukulisuuspalvelut;</li> <li>4) muonituspalvelut;</li> <li>5) ruoppauspalvelut;</li> <li>6) satamaluotsipalvelut;</li> <li>7) jätehuoltopalvelut;</li> <li>8) hinauspalvelut; ja</li> <li>9) henkilökuljetukset.</li> </ol> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                              | Varustusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>— Henkilöliikenne<br/>(CPC 7221)</p> <p>— Tavaraliikenne<br/>(CPC 7222)</p> <p>Päätöksiä koskevat (sellaisenaan kuin se on määriteltynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 1 kohdassa)</p> | <p>b) Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Irtoavaraaliikenne, hakuliikenne ja muu kansainvälinen liikenne, henkilöliikenne mukaan luettuna: Ei mitään, paitsi:</p> <p>Seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat, ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) polttoaineen täydennyspalvelut;</li> <li>2) laivojen kiinnitys- ja irrotuspalvelut;</li> <li>3) sukelluspalvelut;</li> <li>4) muonituspalvelut;</li> <li>5) ruoppauspalvelut;</li> <li>6) satamaluotsipalvelut;</li> <li>7) jätetuotopalvelut;</li> <li>8) hinauspalvelut; ja</li> <li>9) henkilökuljetukset.</li> </ol> <p>Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa, voivat tarjota vesiliikenteen matkailupalveluja.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Linjaliikenne: Ei mitään.</li> <li>b) Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Irtoavaraaliikenne, hakuliikenne ja muu kansainvälinen liikenne, henkilöliikenne mukaan luettuna: Ei mitään, paitsi etä ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa, voivat tarjota vesiliikennettä yksinomaan kotimaisille matkailupalveluille.</li> </ol> |
| <p>D. AVARUUSLIIKENTEEN PALVELUT<br/>(CPC 733)</p>                                                                                                                                                | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>E. RAUTATIILIKENTEEN PALVELUT</p>                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                               | Varauksen kuvaus                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a) Henkilöliikenne<br>(CPC 7111)                                                                                                   | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| b) Tavaraliikenne<br>(CPC 7112)                                                                                                    |                                                                                                                                                             |
| LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                                                      |                                                                                                                                                             |
| A. MERILIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                                               |                                                                                                                                                             |
| Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 4 kohdassa) | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| Varastointipalvelut<br>(CPC 742)                                                                                                   | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| Tulliselvityspalvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 5 kohdassa)                  | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.     |
| Konttiasema- ja varastointipalvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 6 kohdassa)    | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| Varustamon edustajan palvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määriteltynä tämän jaksos huomautuksessa 1 olevassa 7 kohdassa)          | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                         | Varauksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Meriliikenteen huolintapalvelut<br>(sellaisena kuin ne ovat määritellyinä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 8 kohdassa) | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 7213)                                                                         | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia.<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että sovelletaan sijoittautumista koskevassa jaksossa lueteltuja rajoituksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7214)                                                                                      | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että hinaus- ja työntöpalveluita sekä laivojen kiinnitys- ja irrotuspalveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä.<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)                                                                               | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä:<br>1) polttoaineen täydennyspalvelut;<br>2) laivojen kiinnitys- ja irrotuspalvelut;<br>3) sukuluspalvelut;<br>4) muonituspalvelut;<br>5) ruoppauspalvelut;<br>6) satamaluotsipalvelut;<br>7) jätahuoltopalvelut;<br>8) hinauspalvelut; ja<br>9) henkilökuljetukset.<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |

| Toimiala tai osa-ala                                 | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>B. SISÄVESILIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT</b>      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)        | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)            | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Rahdin kuljetusvälyyspalvelut<br>(CPC 748 osittain)  | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että edellytetään sijoittautumista Peruun.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen<br>(CPC 7223) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että sovelletaan sijoittautumista koskevassa jaksossa lueteltuja rajoituksia.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7224)              | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu:</p> <p>Ei mitään, paitsi että hinaus- ja työntöpalveluita sekä laivojen kiinnitys- ja irrotuspalveluita voivat lahti- ja satama-alueella tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käyttäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |

| Toimiala tai osa-ala                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sisävesiliikenteen tukipalvelut<br>(CPC 745 osittain) | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että seuraavia vesiliikenteen palveluita ja niihin liittyviä palveluita voivat lahti- ja satama-alueilla tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka on Perussa, tai oikeushenkilöt, jotka on perustettu ja joiden toimipaikka on Perussa; palvelun tarjoajilla on oltava asianmukaiset luvat ja palvelut on tarjottava käytyäen Perun lipun alla purjehtivia aluksia ja perulaisia välineitä:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) polttoaineen täydennyspalvelut;</li> <li>2) laivojen kiinnitys- ja irtouspalvelut;</li> <li>3) sukelluspalvelut;</li> <li>4) muonituspalvelut;</li> <li>5) ruoppauspalvelut;</li> <li>6) satamaluotsipalvelut;</li> <li>7) jätahuoltopalvelut;</li> <li>8) hinauspalvelut; ja</li> <li>9) henkilökuljetukset.</li> </ol> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p> |
| <b>C. RAUTATEILIIKENTEEN LITÄNNÄISPALVELUT</b>        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 osittain)         | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Varastointipalvelut<br>(CPC 742 osittain)             | <p>Muodon 1 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).</p> <p>Muodon 2 osalta</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 osittain)  | <p>Muodon 1 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että edellytetään sijoittautumista Peruun.</p> <p>Muodon 2 osalta:</p> <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

| Toimiala tai osa-ala                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7113)               | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                            |
| Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut<br>(CPC 743) | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                            |
| D. TIELIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                   |                                                                                                                                                                                                      |
| Lastinkäsittelypalvelut<br>(CPC 741 (**))             | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                            |
| Varastointipalvelut<br>(CPC 742 (**))                 | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                            |
| Rahdin kuljetusvälityspalvelut<br>(CPC 748 (**))      | Muodon 1 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että edellytetään sijoittautumista Peruun.<br>Muodon 2 osalta:<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään. |
| Tietoliikenteen tukipalvelut<br>(CPC 744)             | Muodon 1 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).<br>Muodon 2 osalta<br>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                            |

| Toimiala tai osa-ala                                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| E. ILMAJÄRJENPÄLVELUJEN LIITÄNNÄISPÄLVELUT                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| — Ilmaläikennepalvelujen myynti ja markkinointi                                            | Muodon 1 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| — Tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut                   | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                            | Muodon 2 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                            | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| F. MUIDEN TUOTTEIDEN KUIN POLITTOAINEIDEN PUTKIJOH-<br>TOKUJÄRJESTUSTEN LIITÄNNÄISPÄLVELUT |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut<br>(CPC 742 (**))                | Muodon 1 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                            | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei sitoumuksia (*).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                            | Muodon 2 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                            | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| G. PUTKIJOHJOKUJÄRJESTUKSET                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Ainoastaan seuraavat:                                                                      | Muodon 1 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| b) Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohjoitus<br>(CPC 7139)                      | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                            | Muodon 2 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                            | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| ENERGIAPÄLVELUT                                                                            | Ulkomaisten yrityksen on perustettava sivuliike tai yritys Ley General de Sociedades -lain mukaisesti, sillä on oltava toimipaikka Perun tasavallan pääkaupungissa ja sen on nimeävä edustajaksi Perun kansalainen. Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden on oltava julkisessa rekisterissä ja heidän on annettava valtakirja Perun tasavallan pääkaupungissa asuvalle Perun kansalaiselle. |
| A. ETSINTÄÄN JA TUOTANTOON LIITTYVÄT PÄLVELUT                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut                                              | Muodon 1 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| (CPC 8675)                                                                                 | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Kaivostuomintaan liittyvät palvelut                                                        | Muodon 2 osalta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| (CPC 883)                                                                                  | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                  | Varausten kuvaus |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Metallituotteiden, koneiden, laitteiden sekä sähkölaitteiden huolto- ja korjauspalvelut<br>(CPC 8861-8866 osittain)<br>Tekniset palvelut<br>(CPC 8672)                                                                |                  |
| Tekniset kokonaispalvelut<br>(CPC 8673)<br>Liikkeenjohtoon konsultointipalvelut<br>(CPC 865)<br>Liikkeenjohtoon konsultointiin liittyvät palvelut (CPC 866)<br>Tekniset testaus- ja analysointipalvelut<br>(CPC 8676) |                  |

(1) Ristiriitatapauksissa tätä varausta ei sovelleta mihinkään osa-alaan ja palveluvarauksen muotoihin, joiden osalta Peru on antanut GATS-sitoumuksia vuoden 1994 sitoumusluettelossa (GATS/SC/69) ja sitä koskevissa muutoksissa asiakirjoissa GATS/SC/69/Suppl.1 ja GATS/SC/Suppl.2.

(2) Ks. alaviite 404.

(3) Järvet ja jokiliikenne sisältyvät vesiliikenteeseen.

(4) Ei sitoumuksia (\*). tarkoittaa, että sitoumuksia ei ole tehty, koska ne eivät olisi teknisesti toteutettavissa.

(5) (CPC (\*)) tarkoittaa, että kyseinen palvelu on osa laajempaa CPC-kohtaa W/120-luokituksessa.

(6) "Postilähetyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toiminnan käsittelemää lähetystä.

(7) Postin "käsitelty" katsotaan sisältävän postilähetysten keraalyn, lajitteitui, kuljetukseen ja jakelun.

(8) Esim. kirjat ja postikortit.

(9) Esim. kirjat ja kuvat.

(10) Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

(11) Pikälähetyspalveluihin voi sisältyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten nouto lähetäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määrämää ja vastaanottajan kuljetuksen aikana sekä vastaanottovähyvitys.

(12) Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. valitukset toimitat sekä kotonaan ostopuolen hoitama kuljetus, joka mahdollistaa postilähetysten toimituksen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla tavalla.

(13) "Postilähetyskäsittely" tarkoittaa minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toiminnan käsittelemää lähetystä.

(14) "Kirjälähetyskäsittely" tarkoittaa minkä tahansa laatuun luokitettua viestiä, joka kuljetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetyksen tai sen kuoren merkitsemään osoitteeseen. Kirjälähetyskäsittely ei koske kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

(15) Postin kuljetus omaan lukuun ilmatie.

(16) Postin kuljetus omaan lukuun ilmatie.

(17) Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. rapahumakäsittely), joka on osa luokkaa CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut.

(18) Yläsääntelyä määrittäen yleisen vastaanotettavaksi urkoituksen, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäviä televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäviä lähetyskäsittelyä, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

(19) Tätä poikkeusta sovelletaan kohdissa A-F mainittuihin palveluihin.

(20) Edustajat eivät saa 1) ottaa vastaan tai sijoittaa varoja suoraan Perussa tai 2) tarjota tai laskea liikkeenle ulkomaisia arvopapereita suoraan Perussa.

## HUOMAUTUS 1

## KANSAINVÄLISTEN MERILIKENNEPALVELUJEN LUETTELO

Silloin kun tie-, rautatie-, sisävesi- ja niiden liitännäispalvelut eivät muutoin kokonaisuudessaan sisälly tämän luettelon soveltamisalaan, (jäljempänä 3 kohdassa määritellyn) multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä vuokraamaan trukkeja, rautatievaunuja tai proomuja tai muita asiaankuuluvia välineitä käytettäväksi lastien viemiseksi eteenpäin maitse, tai sen saatavilla ja käytettävissä on oltava tällaisia multimodaalisen toiminnan muotoja kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin multimodaaliliikenteen toimien suorittamista varten.

"Kohtuullisilla ja syrjimättömillä ehdoilla ja edellytyksillä" tarkoitetaan multimodaaliliikenteen toimien ja tämän lisäsitoumuksen osalta sitä, että multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä järjestämään kauppavaransa kuljettaminen ajallaan, mukaan luettuna tavarankuljetuksen ensisijaisuus muuhun, satamaan myöhemmän ajankohtana saapuneeseen kauppavararaan nähden.

## MÄÄRITELMÄT

1. Perun tapauksessa "kabotaasiliikenteellä" tai "kansallisen liikenteen kaupallisilla vesikuljetuksilla" tarkoitetaan Perun satamien välistä liikennettä vuonna 2001 annetun säädöksen 683 2 §:n säännösten mukaisesti.

2. "Muilla kaupallisen läsnäolon muodoilla kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi" tarkoitetaan toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien mahdollisuutta toteuttaa paikallisesti kaikki toiminnot, joita tarvitaan sellaisen osittain tai täysin integroidun liikennepalvelun tarjoamiseksi heidän asiakkailleen, josta huomattava osa on meriliikennettä. Tämän sitoumuksen ei kuitenkaan tulkita rajoittavan millään tavoin rajatylittäviä toimituksia koskevan palvelutarjonnan muodon yhteydessä tehtyjä sitoumuksia. Tämä sitoumus ei oikeuta harjoittamaan meriliikenneyrityksen tai kansallisen laivayrityksen toimintaa Perussa.

Näitä toimintoja ovat mutta niitä ei rajoiteta seuraaviin toimintoihin:

- a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien oheispalvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle hinnoittelusta laskutukseen; nämä palvelut ovat joko asianomaisen palveluntarjoajan itsensä tai sellaisten palveluntarjoajien toimitettavia tai tarjoamia, joiden kanssa kyseisen palvelun myyjä on tehnyt pysyviä liiketoimintajärjestelyjä;
- b) integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien liikennepalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä hyödyntävät kotimaan kuljetuspalvelut;
- c) kuljetusasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja ominaisuuksia osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
- d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja sähköinen tiedonsiirto mukaan luettuina (jollei televiestintää koskevan jakson määräyksistä muuta johdu);
- e) minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja paikallisen henkilöstön (tai ulkomaisten työntekijöiden – henkilöstön liikkuvuutta koskevan, kyseisellä toimialalla tehdyn sitoumuksen mukaisesti) palkkaaminen jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa; ja
- f) aluksen satamassa käynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.

3. "Multimodaaliliikenteen harjoittajalla" tarkoitetaan henkilöä, jonka puolesta konossementti, multimodaalikuljetusta koskeva asiakirja tai mikä tahansa muu tavaroiden multimodaalikuljetusta koskevaa sopimusta osoittava asiakirja tehdään ja joka on vastuussa tavaroiden kuljettamisesta kuljetussopimuksen mukaisesti.



## HUOMAUTUS 1

## KANSAINVÄLISTEN MERILIKENNEPALVELUJEN LUETTELO

Silloin kun tie-, rautatie-, sisävesi- ja niiden liitännäispalvelut eivät muutoin kokonaisuudessaan sisälly tämän luettelon soveltamisalaan, (jäljempänä 3 kohdassa määritellyn) multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä vuokraamaan trukkeja, rautatievaunuja tai proomuja tai muita asiaankuuluvia välineitä käytettäväksi lastien viemiseksi eteenpäin maitse, tai sen saatavilla ja käytettävissä on oltava tällaisia multimodaalisen toiminnan muotoja kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin multimodaaliliikenteen toimien suorittamista varten.

"Kohtuullisilla ja syrjimättömillä ehdoilla ja edellytyksillä" tarkoitetaan multimodaaliliikenteen toimien ja tämän lisäsitoumuksen osalta sitä, että multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä järjestämään kauppatavaransa kuljettaminen ajallaan, mukaan luettuna tavarankuljetuksen ensisijaisuus muuhun, satamaan myöhemmänä ajankohtana saapuneeseen kauppatavaraan nähden.

## MÄÄRITELMÄT

1. Perun tapauksessa "kabotaasiliikenteellä" tai "kansallisen liikenteen kaupallisilla vesikuljetuksilla" tarkoitetaan Perun satamien välistä liikennettä vuonna 2001 annetun säädöksen 683 2 §:n säännösten mukaisesti.
2. "Muilla kaupallisen läsnäolon muodoilla kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi" tarkoitetaan toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien mahdollisuutta toteuttaa paikallisesti kaikki toiminnot, joita tarvitaan sellaisen osittain tai täysin integroidun liikennepalvelun tarjoamiseksi heidän asiakkailleen, josta huomattava osa on meriliikennettä. Tämän sitoumuksen ei kuitenkaan tulkita rajoittavan millään tavoin rajatylittäviä toimituksia koskevan palvelutarjonnan muodon yhteydessä tehtyjä sitoumuksia. Tämä sitoumus ei oikeuta harjoittamaan meriliikenneyrityksen tai kansallisen laivayrityksen toimintaa Perussa.

Näitä toimintoja ovat mutta niitä ei rajoiteta seuraaviin toimintoihin:

  - a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien oheispalvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle hinnoittelusta laskutukseen; nämä palvelut ovat joko asianomaisen palveluntarjoajan itsensä tai sellaisten palveluntarjoajien toimitettavia tai tarjoamia, joiden kanssa kyseisen palvelun myyjä on tehnyt pysyviä liiketoimintajärjestelyjä;
  - b) integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien liikennepalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä hyödyntävät kotimaan kuljetuspalvelut;
  - c) kuljetusasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja ominaisuuksia osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
  - d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja sähköinen tiedonsiirto mukaan luettuina (jollei televiestintää koskevan jakson määräyksistä muuta johdu);
  - e) minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja paikallisen henkilöstön (tai ulkomaisten työntekijöiden – henkilöstön liikkuvuutta koskevan, kyseisellä toimialalla tehdyn sitoumuksen mukaisesti) palkkaaminen jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa; ja
  - f) aluksen satamassa käynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.
3. "Multimodaaliliikenteen harjoittajalla" tarkoitetaan henkilöä, jonka puolesta konossementti, multimodaalikuljetusta koskeva asiakirja tai mikä tahansa muu tavaroiden multimodaalikuljetusta koskevaa sopimusta osoittava asiakirja tehdään ja joka on vastuussa tavaroiden kuljettamisesta kuljetussopimuksen mukaisesti.

## LIITE IX

VARAUKSET, JOTKA LIITTYVÄT LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN TILAPÄISEEN OLESKELUUN  
LIIKETOIMINTAA VARTEN

## Lisäys 1

AVAINHENKILÖSTÖÄ JA KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEITA HARJOITTELIJOITA KOSKEVAT  
VARAUKSET

(tämän sopimuksen 124 artiklassa tarkoitettu)

## A JAKSO

## KOLUMBIA

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan toimialat, jotka Kolumbia on vapauttanut tämän sopimuksen IV osaston (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa) 114 artiklan mukaisesti ja joihin sovelletaan avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia tämän sopimuksen 124 artiklan mukaisia varauksia, ja määritellään kyseiset rajoitukset. Luettelossa on seuraavat osat:
  - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan; ja
  - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.
2. Kolumbia ei tee avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti.
3. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:
  - a) ISIC Rev. 3.1 tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV. 3.1, 2002).
  - b) CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC prov, 1991).
4. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvaoikeuksia koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saantia, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan, ja isäntämaan vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskeva edellytys) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajien avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin.
5. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
6. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
7. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                      | Vähemmistöt ja etniset ryhmät<br>Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja etnisille ryhmille, mukaan luettuina toimenpiteet, jotka koskevat Kolumbian valtiosäännön ( <i>Constitución Política de Colombia</i> ) 63 §:n mukaisesti etnisten ryhmien hallussa olevia yleisiä maa-alueita. Kolumbian etniset ryhmät ovat seuraavat: alkuperäiskansat ja romanit, afrikkalaiskolumbialaiset yhteisöt sekä San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan saariston Raizal-yhteisö. |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                      | Kulttuuriperinteen ilmaisu<br>Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään paikallisyhteisöille oikeuksia tai etuuksia, jotka koskevat aineettoman kulttuuriperinteen ilmaisuuden tukemista ja kehittämistä Resolución No. 0168 de 2005:n mukaisesti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                      | Kaikkien vähintään kymmenen työntekijää työllistävien työnantajien työntekijöistä on oltava kolumbialaisia vähintään 90 prosenttia tavallisista työntekijöistä ja vähintään 80 prosenttia ammattitaitoisista työntekijöistä ja asiantuntijoista sekä hallinnollisista tai johtohenkilöstöstä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                      | Ainoastaan ne luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden päätoimipaikka on San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan vapaasatamassa, saavat tarjota palveluja tällä alueella.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 2. KALASTUS JA VESTIVILJELY<br>(ISIC Rev. 3.1: 0501, 0502)<br>pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut                                   | Ainoastaan Kolumbian kansalaiset voivat harjoittaa pienimuotoista kalastusta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 6. YRITYSPALVELUT                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| A. Ammatilliset palvelut                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja konsultointipalvelut (CPC 862)<br>c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) | Ainoastaan <i>Junta Central de Contadores</i> -rekisteriin rekisteröidyt henkilöt voivat toimia tilintarkastajina. Ulkomaan kansalaisen kotipaikan on pitänyt olla Kolumbiassa yhtäjaksoisesti vähintään kolme vuotta ennen rekisteröintipyyntöä, ja hänen on pystyttävä osoittamaan kokemus laskentatoimen alalla Kolumbiassa vähintään yhden vuoden ajalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| C. Tutkimus- ja kehittämisspalvelut                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| a) Luonnontieteiden tutkimus- ja kehittämisspalvelut (CPC 851)                                                                        | Ulkomaalaisen henkilön, joka aikoo tehdä biodiversiteettiä koskevaa tieteellistä tutkimusta Kolumbian alueella, on otettava tutkimukseen tai tulosten analysointiin mukaan ainakin yksi kolumbialainen tutkija.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| F. Muut yrityspalvelut                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)                                                        | Ainoastaan Kolumbian kansalaiset voivat harjoittaa pienimuotoista kalastusta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 12. RAHOITUSPALVELUT<br>A. Vakuutus toiminta ja siihen liittyvät palvelut                                                             | Ulkomaan kansalainen, joka on asunut Kolumbiassa alle vuoden, ei saa tarjota vakuutusasiain palveluja Kolumbiassa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>16. LIIKENNEPALVELUT</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>A. Meriliikenne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kolumbian lipun alla purjehtivissa aluksissa ja ulkomaisen lipun alla purjehtivissa aluksissa (muissa kuin kalastusaluksissa), jotka toimivat Kolumbian lainkäyttövaltaan kuuluvilla vesillä kuutta kuukautta pidemmän ajanjakson joko yhtäjaksoisesti tai jaksottain asianomaisen luvan antamispäivästä, kapteenin, päällystön ja vähintään 80 prosentin muusta miehistöstä on oltava kolumbialaisia.<br>Ainoastaan Kolumbian kansalaiset saavat harjoittaa luotsausta Kolumbian aluevesillä ja joilla.                                                                                                                         |
| a) Henkilöliikenne (CPC 7221)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| b) Tavaraliikenne (CPC 7112)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>B. Sisävesiliikenne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Ainoastaan Kolumbian kansalaiset saavat harjoittaa luotsausta Kolumbian aluevesillä ja joilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| a) Henkilöliikenne (CPC 7221)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| b) Tavaraliikenne (CPC 7222)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| g) Meriliikennealusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 72130)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Tullipalvelut</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Jotta henkilö voi tarjota tullivälitystä, postipalvelujen välitystä ( <i>"intermediación para servicios postales"</i> ), erityistoimitukset mukaan luettuina <i>"mensajería especializada"</i> ( <sup>(1)</sup> ), tavarain talletusta, tavaroiden kuljetusta tullivalvonnassa tai kansainvälisiä rahtipalveluja taikka olla pysyvä tullin käyttäjä ( <i>"Usuarios Aduaneros Permanentes"</i> ) tai laajaa vientiä harjoittava käyttäjä ( <i>"Usuarios Altamente Exportadores"</i> ), hänen kotipaikkansa on oltava Kolumbiassa tai hänellä on oltava Kolumbiassa asuva edustaja, joka on oikeudellisesti vastuussa toiminnasta. |
| ( <sup>(1)</sup> ) "Servicio de mensajería especializada" tarkoittaa postipalveluja, jotka tarjotaan virallisesta kansallisesta ja kansainvälisestä postiverkostosta riippumattomasti ja joiden tarjoamisessa sovelletaan ja otetaan käyttöön erityisiä menettelyjä Kolumbian alueella tai sen alueelta maa- ja ilmateitse kuljetettujen kirje- ja muiden postilähetysten vastaanottamiseksi, keräämiseksi ja toimittamiseksi henkilökohtaisesti. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## B JAKSO

## EU-OSAPUOLI

Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

|    |                                                        |
|----|--------------------------------------------------------|
| AT | Itävalta                                               |
| BE | Belgia                                                 |
| BG | Bulgaria                                               |
| CY | Kypros                                                 |
| CZ | Tšekki                                                 |
| DE | Saksa                                                  |
| DK | Tanska                                                 |
| ES | Espanja                                                |
| EE | Viro                                                   |
| EU | Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot |
| FI | Suomi                                                  |
| FR | Ranska                                                 |
| EL | Kreikka                                                |
| HU | Unkari                                                 |

|    |                          |
|----|--------------------------|
| IE | Irlanti                  |
| IT | Italia                   |
| LV | Latvia                   |
| LT | Liettua                  |
| LU | Luxemburg                |
| MT | Malta                    |
| NL | Alankomaat               |
| PL | Puola                    |
| PT | Portugali                |
| RO | Romania                  |
| SK | Slovakia                 |
| SI | Slovenia                 |
| SE | Ruotsi                   |
| UK | Yhdistynyt kuningaskunta |

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan toimialat, jotka on vapautettu tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti ja joihin sovelletaan avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia tämän sopimuksen 124 artiklan mukaisia varauksia, ja määritellään kyseiset rajoitukset. Luetteloissa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan; ja
- b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettua sarakkeessa on ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat Euroopan unionin jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia<sup>(1)</sup>.

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot eivät tee avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

- a) "ISIC Rev. 3.1" tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV 3.1, 2002),
- b) "CPC" tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC prov, 1991) ja
- c) "CPC ver. 1.0" tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC ver 1.0, 1998).

3. Avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen läsnäolonsa tarkoituksena on osallistuminen työntekijöiden ja johdon väliseen riitaan tai neuvotteluun tai vaikuttaminen muulla tavoin sen tulokseen.

4. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvaetoja koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saantia, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan, ja isäntämaan vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskeva edellytys) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajien avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

<sup>(1)</sup> Vaikka tietyllä alalla ei ole Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohtaisia Euroopan unionin laajuisia varauksia.

5. Maahantuloa, oleskelua, työskentelyä ja sosiaaliturvaehtoja koskevia Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden lakien ja asetusten kaikkia vaatimuksia sovelletaan edelleen, myös oleskeluaikaa, vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevia asetuksia, vaikka ne eivät sisältyisi luetteloon.
6. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
7. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena perusteena on sen Euroopan unionin jäsenvaltion tai alueen markkinatilanteen arviointi, jolla palvelua aiotaan tarjota, mukaan luettuna olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.
8. Varausluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin olleen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                                   | Taloudellinen tarveharkinta<br>BG, HU: Korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta edellytetään taloudellista tarveharkintaa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                                   | Yritysten sisäisten siirtojen soveltamisala<br>BG: Yritysten sisällä toiseen maahan lähetettyjen henkilöiden lukumäärä ei saa ylittää 10:tä prosenttia kyseessä olevan bulgarialaisen oikeushenkilön vuosittain työllistämien Euroopan unionin kansalaisten määrästä: Jos työllistettyjä on vähemmän kuin 100, yritysten sisällä toiseen maahan lähetettyjen määrä voi ylittää 10 prosenttia, jos siihen saadaan lupa.<br>HU: Ei sitoumuksia luonnollisten henkilöiden osalta, jotka ovat olleet osakkaina toisen osapuolen oikeushenkilössä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                                   | Toimitusjohtajat ja tilintarkastajat<br>AT: Oikeushenkilöiden sivuliikkeiden toimitusjohtajien on asuttava Itävallassa; Itävallan kauppalaain noudattamisesta vastaavien, oikeushenkilön tai sivuliikkeen palveluksessa olevien luonnollisten henkilöiden kotipaikan on oltava Itävallassa.<br>FI: Ulkomaalainen, joka toimii yksityisyrityksenä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti Euroopan unionissa. Kaikilla toimialoilla lukuun ottamatta televiestintäpalveluja osakeyhtiön toimitusjohtajaa koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Televiestintäpalvelujen alalla toimitusjohtajan edellytetään asuvan vakinaisesti maassa.<br>FR: Teollisen, kaupallisen tai käsiteollisen yrityksen toimitusjohtajalla on oltava erityisvaltuutus, jollei hänellä ole oleskelulupaa.<br>RO: Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia.<br>SE: Oikeushenkilön tai sivuliikkeen toimitusjohtajan on asuttava Ruotsissa. |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                                   | Tunnustaminen<br>EU: Euroopan unionin direktiivejä tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta sovelletaan ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. (1)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 4. TEOLLISUUS (2)                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC Rev. 3.1: 22), pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen (3) | IT: Kustantajaa koskee kansalaisvaatimus.<br>PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajaa koskee kansalaisvaatimus.<br>SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. YRITYSPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| A. Ammatilliset palvelut                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| a) Lakiasiainpalvelut<br>(CPC 861) (*)<br>pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, <i>huissiers de justice</i> ja muut <i>officiers publics et ministériels</i> ) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut | <p>AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Kansallisen (Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Espanjassa toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää tähän poikkeuksia.</p> <p>BE, FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgiassa sovelletaan kiintiöitä "Cour de cassation" -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa.</p> <p>BG: Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan oman maansa kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa.</p> <p>FR: Asianajajat voivat harjoittaa "avocat auprès de la Cour de Cassation"- ja "avocat auprès du Conseil d'Etat" -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täytyessä.</p> <p>HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimusten täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittamat lakiasiainpalvelut on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen ja sen on tapahduttava unkarilaisen asianajajan tai lakiasiaintoimiston kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella.</p> <p>LV: Valan tehneitä asianajajia, joille edustaminen rikosoikeudenkäynnissä on varattu, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat markkinoida oikeudellista neuvontaa. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.</p> <p>LU: Luxemburgin ja Euroopan unionin oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista "advokat"-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.</p> |
| b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut<br>(CPC 86212, muut kuin "tilintarkastuspalvelut", CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)                                                                                                                                   | FR: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella. Yli viiden vuoden oleskelua ei voida vaatia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| b) 2. Tilintarkastuspalvelut<br>(CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)                                                                                                                                                                                                        | <p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>DK: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>ES: Tilintarkastajien ja sellaisten yritysten, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhtä koskee asuinpaikkavaatimus.</p> <p>EL: Tilintarkastajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>IT: Sellaisten yritysten, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus. Yksittäisiä tilintarkastajia koskee asuinpaikkavaatimus.</p> <p>SE: Tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, tilintarkastuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat. Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut<br>(CPC 863) (*)                                                                                                                                                                                                                                     | <p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>BG, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>HU: Asuinpaikkavaatimus.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                           | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Arkkitehtipalvelut<br>ja<br>e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)    | EE: Vähintään yhden vastuullista henkilöistä (hankkeen johtajan tai konsultin) on asutava Virossa.<br>BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennus-alalta. Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelujen osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>EL, HU, SK: Asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| f) Tekniset palvelut<br>ja<br>g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)                              | EE: Vähintään yhden vastuullista henkilöistä (hankkeen johtaja tai konsultti) on asutava Virossa.<br>BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennus-alalta.<br>EL, HU, SK: Asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)                    | CZ, IT, SK: Asuinpaikkavaatimus.<br>CZ, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisen luvan.<br>BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan.<br>BG, CY, MT: Kansalaisuusvaatimus.<br>DE: Kansalaisuusvaatimus, josta voidaan poikkeuksellisesti myöntää vapautus, mikäli se on perusteltua kansanterveyttä koskevien syiden nojalla.<br>DK: Lupa jonkin erityistehävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista.<br>FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa.<br>LV: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimimiseen luvan paikallisilta terveysviranomaisilta; lupa perustuu lääkäreitä ja hammaslääkäreitä koskevaan alueelliseen tarveharkintaan.<br>PL: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimimiseen luvan. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa.<br>PT: Psykologeja koskee asuinpaikkavaatimus.                     |
| i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)                                                                             | BG, CY, DE, EE, EL, FR, HU, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.<br>CZ, SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.<br>IT: Asuinpaikkavaatimus.<br>PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)                                                                      | AT: Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa.<br>BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan.<br>CZ, CY, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan.<br>FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa.<br>HU: Kansalaisuusvaatimus.<br>IT: Asuinpaikkavaatimus.<br>LV: Taloudellinen tarve määrittää sen mukaan, mikä on kyseisellä alueella toimivien kätilöiden kokonaismäärä; luvan myöntävät paikalliset terveysviranomaiset.<br>PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain) | AT: Ulkomaiset palveluntarjoajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit ja ravitsemusterapeutit. Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa.<br>BE, FR, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan.<br>CY, CZ, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan.<br>HU: Kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Lupa jonkin erityistehävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi ja edellyttää maassa asumista.<br>CY, CZ, EL, IT: Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa: päätös tehdään asianomaisen alueen avoimien virkojen ja tarpeiden perusteella.<br>LV: Taloudellinen tarve määrittää sen mukaan, mikä on kyseisellä alueella toimivien kätilöiden kokonaismäärä; luvan myöntävät paikalliset terveysviranomaiset. |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (*) | FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaisilla on kuitenkin pääsy vahvistettujen kiintiöiden rajoissa edellyttäen, että palvelujen tarjoaja on suorittanut farmasia-alan tutkimuksen Ranskassa.<br>DE, EL, SK: Kansalaisuusvaatimus.<br>HU: Kansalaisuusvaatimus lukuun ottamatta farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyyntiä (CPC 63211).<br>IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                 |
| D. Kiinteistöpalvelut (?)                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)                                                                       | FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.<br>LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 822)                                                                                          | DK: Asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto ole myöntänyt poikkeusta.<br>FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.<br>LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää/kuljettajaa                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)                                                                                      | EU: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.<br>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)                                                                                                           | EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| F. Muut yrityspalvelut                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)                                                                                                   | IT, PT: Biologeja ja kemistejä koskee asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)                                                        | IT: Agronomeja ja maatalousneuvoja ("periti agrari") koskee asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| j) 2. Turvallisuus- ja vartiointipalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)                                                                 | BE: Johtohenkilöstöä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.<br>BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.<br>DK: Johtajiin ja lentokenttäturvallisuuspalveluihin sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.<br>ES, PT: Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.<br>FR: Toimitusjohtajia ja johtajia koskee kansalaisuusvaatimus.<br>IT: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus turvallisuusvartiointipalveluja ja arvoesineiden kuljettamista varten tarvittavan luvan saamiseksi. |
| k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)                                                                                              | BG: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.<br>DE: Julkisesti tehtävänsä nimitettyjä maanmittausinsinöörejä koskee kansalaisuusvaatimus.<br>FR: Omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouteen liittyvien maanmittaustoimien osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                              |
| l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)                                                                                                      | MT: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                               | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                                       | LV: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkien ja maantieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)                                                                | EU: Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien ja moottorikelkkien huollon ja korjauksen osalta asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                      |
| l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus <sup>(9)</sup> (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866) | EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                            |
| m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)                                                                                                                                                                                                      | CY, EE, MT, PL, RO, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)                                                                                                                                                                                                                    | LV: Erikoisvalokuvauspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>PL: Ilmavalokuvauspalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.                                                                                                                                                                                              |
| p) Kustantaminen ja painaminen (CPC 88442)                                                                                                                                                                                                         | SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                             |
| r) 1. Käännös- ja tulkkaukspalvelut (CPC 87905)                                                                                                                                                                                                    | FI: Virallisia kielenkääntäjiä koskee asuinpaikkavaatimus.<br>DK: Virallisia kielenkääntäjiä ja tulkkeja koskee asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto ole myöntänyt poikkeusta.                                                                                                                                         |
| q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)                                                                                                                                                                                                             | SI: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)                                                                                                                                                                                                      | BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)                                                                                                                                                                                                              | BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) <sup>(9)</sup>                                                                                                                                                                                                 | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.<br>LV: Asiantuntijoita koskee taloudellinen tarveharkinta ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita kansalaisuusvaatimus. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                 | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518) | BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennus-alalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden jakelu)                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| C. Vähittäiskaupan palvelut <sup>(10)</sup>                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| c) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)                                                                               | FR: Tupakkakauppiaita (buraliste) koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)                                                                                    | FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen.<br>IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus.<br>EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)                                                                     | FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen.<br>IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus.<br>EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.<br>LV: Vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen teknisen ja ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224) sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)                                                                                          | FR: Kansalaisuusvaatimus. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen.<br>CZ, SK: Korkea-asteen koulutuspalveluihin, lukuun ottamatta teknisiä ja ammatillisia keskiasteen jälkeisiä koulutuspalveluja (CPC 92310), sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 12. RAHOITUSPALVELUT                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut                                                                                     | AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä.<br>EE: Ensivakuutusten osalta vakuutusosakeyhtiön, jossa on ulkomaista pääomaa, johtokuntaan voi kuulua muiden kuin Euroopan unionin maiden kansalaisia ainoastaan suhteessa ulkomaisen pääoman osuuteen ja enintään puolet johtokunnan jäsenten määrästä.<br>Tytäryhtiön tai itsenäisen yrityksen johtajan on asuttava vakinaisesti Virossa.<br>ES: Aktuaarin ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus, ja heillä on oltava kolmen vuoden kokemus.<br>IT: Aktuaarin ammattia koskee asuinpaikkavaatimus.<br>FI: Vakuutusyhtiön toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava Euroopan unionissa, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaisen vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka sijaitse Euroopan unionissa.<br>PL: Vakuutusten välittäjiä koskee asuinpaikkavaatimus. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                    | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)                                                                                                                                                                                                              | BG: Pääjohtajan ja liikkeenjohdon edustajan pysyvän asuinpaikan on oltava Bulgariassa.<br>FI: Luottolaitosten toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava Euroopan unionissa, ellei Rahoitustarkastus ole myöntänyt poikkeusta. Johdannaispörssin välittäjän (yksityishenkilö) asuinpaikan on oltava Euroopan unionissa.<br>IT: Rahoituspalvelujen tarjoajien ("promotori di servizi finanziari") on asuttava jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion alueella.<br>LT: Johtajista vähintään yhden on oltava Euroopan unionin kansalainen.<br>PL: Pankin hallituksen jäsenistä vähintään yhtä koskee kansalaisuusvaatimus. |
| 13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)<br>A. Sairaalapalvelut (CPC 9311)<br>B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 9312)<br>C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 9313)<br>D. Sosiaalipalvelut (CPC 933) | FR: Johtotehtäviin pääsyn edellytyksenä olevaa hyväksyntää myönnettäessä otetaan huomioon paikallisen johtohenkilöstön saatavuus.<br>LV: Lääkäreihin, hammaslääkäreihin, kättilöihin, sairaanhoitajiin, fysioterapeutteihin ja avustavaan hoitohenkilöstöön sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>PL: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimimiseen luvan. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa.                                                                                                                                                                                                               |
| 14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)<br>pl. ilmalikenteen ateriapalvelut <sup>(11)</sup>                                                                                                                                  | BG: Ulkomaalaisten johtajien määrä ei saa ylittää Bulgarian kansalaisuutta olevien johtajien määrää, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on enemmän kuin 50 prosenttia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)                                                                                                                                                            | BG: Ulkomaalaisten johtajien määrä ei saa ylittää Bulgarian kansalaisuutta olevien johtajien määrää, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on enemmän kuin 50 prosenttia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)                                                                                                                                                                                                                            | ES, FR, EL, IT, PL, PT: Kansalaisuusvaatimus.<br>ES, IT: Oikeus ammatin harjoittamiseen varataan paikallisille matkaopasjärjestöille.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalipalvelut)                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)                                                                                                                                                                           | FR: Johtotehtäviin pääsyn edellytyksenä oleva hyväksyntä edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täytymistä, jos hyväksyntä tarvitaan yli kahdeksi vuodeksi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 16. LIIKENNE PALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| A. Meriliikenne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)<br>b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) <sup>(12)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | EU: Alusten miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus.<br>AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| D. Tieliikenne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| a) Henkilöliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | AT: Niitä henkilöitä ja osakkeen omistajia, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.<br>BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                       |
| b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun <sup>(13)</sup> )                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | AT: Niitä henkilöitä ja osakkeen omistajia, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus.<br>BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus <sup>(14)</sup> (CPC 7139)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT <sup>(15)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| A. Meriliikenteen liitännäispalvelut<br>a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut<br>b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)<br>c) Tulliselvityspalvelut<br>d) Konttiasema- ja varastointipalvelut<br>e) Varustamon edustajan palvelut<br>f) Meriliikenteen huolintapalvelut<br>g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213)<br>h) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214)<br>i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)<br>j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain) | EU: Hinaus- ja työntöpalvelujen sekä meriliikenteen tukipalvelujen henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.<br>AT: Kohdissa a, d, g, h ja i mainittujen alojen toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.<br>BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.<br>EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>IT: "Raccomandatario marittimo" -ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                            | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| B. Sisävesiliikenteen<br>liitännäispalvelut<br>e) Hinaus- ja työntöpalvelut<br>(CPC 7224)<br>f) Sisävesiliikenteen<br>tukipalvelut<br>(CPC 745 osittain)                                        | EU: Miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| C. Tieliikenteen<br>liitännäispalvelut<br>d) Kaupalliseen käyttöön<br>tarkoitettujen<br>maantieajoneuvojen, joissa on<br>kuljettaja, vuokrauspalvelut<br>(CPC 7124)<br>e) Tulliselvityspalvelut | AT: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta niitä henkilöitä ja osakkeen omistajia, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus.<br>BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.<br>EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella.<br>FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti.<br>NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta lupahakemusta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen luvan saaneena tulliedustajana toimimista. |
| D. Rautatieliikenteen<br>liitännäispalvelut <sup>(19)</sup><br>a) Tulliselvityspalvelut                                                                                                         | BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.<br>EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella.<br>FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti.<br>NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta lupahakemusta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen luvan saaneena tulliedustajana toimimista.                                                                                                                                                                                                                                                   |
| E. Ilmaliikennepalvelujen<br>liitännäispalvelut<br>a) Tulliselvityspalvelut                                                                                                                     | BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.<br>DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.<br>EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.<br>PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella.<br>FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti.<br>NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta lupahakemusta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen luvan saaneena tulliedustajana toimimista.                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut <sup>(17)</sup><br>a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain) | AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 18. ENERGIAPALVELUT                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) <sup>(18)</sup>                                                                                                                                                       | SK: Asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 19. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)                                                                                                                                                                     | EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.                                                                                                                                                                                             |
| b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)                                                                                                                                                                                        | BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.<br>AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. |
| c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)                                                                                                                                                     | BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.<br>AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. |
| d) Muut kauneushoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)                                                                                                                                                   | BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.<br>AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                         | Varausten kuvaus                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysisistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin <sup>(19)</sup> (CPC ver. 1.0 97230) | EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansallisuusvaatimus. |

<sup>(1)</sup> Jotta kolmansien maiden kansalaisten tutkinnot voidaan tunnustaa koko Euroopan unionissa, on neuvoteltava tämän sopimuksen 129 artiklan mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.

<sup>(2)</sup> Tämä sektori ei sisällä teollisuuteen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h.

<sup>(3)</sup> Palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p.

<sup>(4)</sup> Sisältää oikeudelliset neuvonta- ja edustuspalvelut, välitmes- ja sovittelupalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut.

Ainoastaan julkista kansainvälistä oikeutta, Euroopan unionin oikeutta ja sellaisen hallintoalueen oikeutta, jolla sijoittaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasianpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen oikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja tarjoavilla asianajajilla ne voivat tarkoittaa paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista, kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (jollei isäntämaan ammattinimikkeen käytölle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua hyväksymistä isäntämaan asianajajaliiton jäseneksi soveluvuuskokeen kautta ja lainmukaisen kotipaikan tai toimipaikan sijaitsemista isäntämaassa. Euroopan unionin oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi tarjota Euroopan unionissa asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse Euroopan unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

<sup>(5)</sup> Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 1.A.a, Lakiasianpalvelut.

<sup>(6)</sup> Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

<sup>(7)</sup> Tässä tarkoitettut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjän ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai näitä koskeviin rajoituksiin.

<sup>(8)</sup> Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.

Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 6.B, Tietokonepalvelut.

<sup>(9)</sup> Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat luokkaan CPC 88442 ja jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p.

<sup>(10)</sup> Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.B ja 6.F.1.

<sup>(11)</sup> Ei sisällä energiatuotteiden vähittäismyyntipalveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 18.E ja 18.F.

<sup>(12)</sup> Ilmaliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 17.D.a, Maahuolintapalvelut.

<sup>(13)</sup> Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien suorittaman välineiden siirtämisen satamasta toiseen samassa vaihossa, jos siihen ei liity tuloja.

<sup>(14)</sup> Luokka CPC 71235 osittain: sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 7.A, Posti- ja kuriiripalvelut.

<sup>(15)</sup> Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.B.

<sup>(16)</sup> Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.

<sup>(17)</sup> Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

<sup>(18)</sup> Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.C.

<sup>(19)</sup> Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostuomintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreissä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kaivausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäyksen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteiden (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (paineumpaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja paineumpaus), porausreian korjauspalvelut, porausreian tulppaaminen ja hyökkäminen.

Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä

Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostuomintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8, RAKENNUSPALVELUT.

<sup>(20)</sup> Terapeuttiset hieronnat ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin Sairaanhoidopalvelut (6.A.h), Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (6.A.j) ja Terveyspalvelut (13.A ja 13.C).



## C JAKSO

## PERU

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan toimialat, joiden osalta tehty sitoumuksia tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti ja joihin sovelletaan avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia tämän sopimuksen 124 artiklan mukaisia varauksia, ja määritellään kyseiset rajoitukset. Luettelossa on seuraavat osat:

a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla varauksia sovelletaan; ja

b) toisessa sarakkeessa kuvataan sovellettavat varaukset, palvelutarjonnan muoto sekä velvollisuudet, joihin ne vaikuttavat (markkinoille pääsy tai kansallinen kohtelu). Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat sitoumukset ovat toisistaan riippumattomia.

Peru ei tee avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:

a) ISIC Rev. 3.1 tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1, 2002), ja

b) CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC prov, 1991).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvachtoja koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saantia, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen kielitukinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan, ja isäntämaan vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskeva edellytys) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajien avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin.

4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

5. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.

6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala                         | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KAIKKI TÄMÄN LUETTELOON KATTAMAT ALAT</b> | <p>Huomautus: Tämän sopimuksen IV osaston mukaisesti tämän jakson soveltamisessa otetaan huomioon sijoittautumista ja rajatylittävää palvelujen tarjontaa koskevat varaukset. Näin ollen kyseisissä jaksoissa lueteltuja varauksia sovelletaan tähän jaksoon. Nämä sitoumukset koskevat kaikkia toimialoja, jotka luetellaan rajatylittäviä palveluja, palvelukauppaa ja sijoittautumista palvelualoilla ja muilla kuin palvelualoilla koskevien jaksojen luetteleissa. Jäljempänä oleva toimialaluettelo viittaa toimialoihin, joita koskee seuraava:</p> <p>i) Oletuksena tämän jakson sitoumusten osalta on "ei sitoumuksia". Tämä tarkoittaa sitä, että avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia velvoitteita ei sovelleta kyseiseen toimialaan tai osa-alaan.</p> <p>ii) Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset on lueteltu suoraan. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkia toimialoja koskevien rajoitusten lisäksi sovelletaan toimialakohtaisia rajoituksia.</p> <p>iii) Kun alaa ei ole mainittu mutta toimiala sisältyy rajatylittäviä palveluja tai sijoittautumista koskevaan luetteloon, avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin ei sovelleta rajoituksia.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja etnisille ryhmille. Tätä varausta sovellettaessa "etnisillä ryhmillää" tarkoitetaan alkuperäis- ja maanviljelijäyhteisöjä. (1)</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva ja -vakuutus, sosiaaliturva, sosiaalietuudet, julkinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito. (2)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                              | <p>Ulkomaisten työntekijöiden palkkaaminen</p> <p>Yritysten sisällä siirretyt henkilöt ja korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat voivat tarjota palveluja Perussa seuraavien edellytysten täytyessä:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— työ sopimus tehdään kirjallisesti tiettyä ajanjaksoa varten ja maahan saapuminen työntekijänä edellyttää, että työvoimaministeriö ("Ministerio de Trabajo") on hyväksynyt sopimuksen.</li> <li>— Työsopimus tehdään enintään kolmeksi vuodeksi, ja sitä voidaan jatkaa vastaavilla ajanjaksoilla;</li> <li>— sitoudutaan kouluttamaan samassa ammatissa toimivaa kansallista henkilöstöä;</li> <li>— toiminnan luonteesta ja kansallisuudesta riippumatta kaikkien Perussa toimivien työnantajien on myönnettävä Perun kansalaisille etuuskohtelu palkkansa työntekijöitä; ja</li> <li>— ulkomaisten työntekijöiden osuus yrityksen työntekijöiden kokonaismäärästä voi olla enintään 20 prosenttia ja heidän palkkansa voi muodostaa enintään 30 prosenttia yrityksen maksamista kaikista palkoista.</li> </ul> <p>Prosenttiosuuksia ei sovelleta seuraavissa tapauksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— palvelua tarjoava ulkomaan kansalainen on Perun kansalaisen puoliso, vanhempi, lapsi tai sisarus;</li> <li>— henkilöstö on sellaisen ulkomaisen yrityksen palveluksessa, joka tarjoaa kansainvälisiä maa-, ilma ja vesiliikenteen palveluja ulkomaisen lipun alla tai yritys on rekisteröity ulkomailla;</li> <li>— ulkomainen henkilöstö on sellaisen monikansallisen pankin tai yrityksen palveluksessa, joka tarjoaa monikansallisia palveluja, joihin sovelletaan erityistapauksia koskevia lakeja;</li> <li>— kyseessä on ulkomainen investoija, ja sen investointien arvo Perussa vastaa koko sopimuksen keston ajan vähintään viittä verotusyksikköä "Tributary Tax Units UITs – Unidad Impositiva Tributaria" (3);</li> <li>— kyseessä on taitelija, urheilija tai muu palveluntarjoaja, joka osallistuu julkisiin esityksiin Perun alueella enintään kolmen kuukauden ajan vuodessa;</li> <li>— ulkomaan kansalaisella on maahanmuuttovisiumi;</li> <li>— kyseessä on ulkomaan kansalainen, jonka kotimaalla on Perun kanssa työvoimaa koskeva vastavuoroisuus sopimus tai kaksoiskansalaisuutta koskeva sopimus; ja</li> <li>— ulkomainen henkilöstö tarjoaa Perussa palveluja Perun hallituksen kanssa tehdyn kahdenvälisen tai monenvälisen sopimuksen nojalla.</li> </ul> |

| Toimiala tai osa-ala                                                                 | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                      | <p>Työnantajat voivat pyytää vapauttamista prosenttiosuuksista, jotka koskevat ulkomaisten työntekijöiden määrää ja osuutta yrityksen kokonaispalkkakustannuksista, kun kyseessä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— erityisasiantuntijat ja tekninen henkilöstö;</li> <li>— uuden tai uudistetun liiketoiminnan johtajat ja johtohenkilöstö;</li> <li>— keskiasteen jälkeiseen koulutukseen tai yksityisiin alemman perusasteen tai keskias-teen kouluihin palkatut opettajat; paikallisten yksityisten koulujen kieltenopetukseen palkatut opettajat; tai erikoistuneisiin kielikeskuksiin palkatut opettajat;</li> <li>— sellaisen julkisen tai yksityisen yrityksen palveluksessa oleva henkilöstö, jolla on sopimusoikeudellinen sopimus julkisten organisaatioiden, instituutioiden tai yritysten kanssa; ja</li> <li>— kaikki muut tapaukset, jotka määritetään kansallisella säädöksellä erikoistumis-, pä- tevyys- tai kokemuserusteiden nojalla.</li> </ul> <p>Peru voi vaatia, että tilapäistä maahanpääsyä tämän jakson nojalla pyytävä toisen osa- puolen kansalainen hankkii viisumin tai vastaavan luvan ennen maahantuloa.</p> <p>Lisävarmuudeksi maahanmuuttovirasto pidättää itsellään valtuuden myöntää tai evätä sellaisten henkilöiden tilapäinen maahantulo tai maassa oleskelu, joihin sovelletaan tätä jaksoa.</p> <p>Teatteritaide, kuvataiteet, musiikki ja kustantaminen</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla viranomaistuen saamiseksi tai säännölliseksi saamiseksi korusuunnittelun, teatteritaiteen, kuvataiteiden, musiikin ja kustantamisen kehittämistä ja tuottamista varten tuensajaalta edellytetään tiettyä kotimaisen sisällön tasoa tai osuutta.</p> <p>Audiovisuaalinen teollisuus, kustantaminen ja musiikki</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään toisen osapuolen luonnollisille tai oikeushenkilöille sama kohtelu kuin kyseinen toinen osapuoli myöntää perulaisille luonnollisille tai oikeushenkilöille audio- visuaalisella, kustannus- ja musiikkialalla.</p> |
| 1. YRITYSPALVELUT                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| A. AMMATILLISET PALVELUT                                                             | <p>Ammatillisten palvelujen tarjoaminen Perussa edellyttää, että Perun toimivaltainen viran- omainen tunnustaa ulkomailla suoritettun tutkinnon. Tutkintojen tunnustaminen edellyt- tää Perussa asumista kansalaisuudesta riippumatta. Lisäksi joidenkin ammattien osalta ammatin harjoittaminen edellyttää asianomaisen ammatillisen elimen aktiivista jäsenyyt- tä.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| a) Lakiasiainpalvelut (CPC 861)                                                      | <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että notaarien lukumäärä riippuu kunkin kaupungin asukasmäärästä.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ainoastaan syntyperäiset Perun kansalaiset voivat toimia notaarina.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| b. Laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 862) | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että tilintarkastusyrittäjiä voi- vat perustaa ainoastaan ja yksinomaan maassa asuvat ja toimiluvan saaneet tilintarkas- tajat, jotka Liman laillistettujen tilintarkastajien yhteisö ("Colegio de Contadores Públicos de Lima") on asianmukaisesti valtuuttanut. Yksikään osakas ei saa olla toisen perulaisen tilintarkastusyrityksen jäsen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

| Toimiala tai osa-ala                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) Arkkitehtipalvelut<br>(CPC 8671)                                 | <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että saadakse tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuriset rekisteröintimaksut. Ero voi olla enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröitysmaksut ovat seuraavat:</p> <p>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon perulaisessa yliopistossa;</p> <p>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa; tai</p> <p>c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaiden kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa.</p> <p>Lisäksi saadakse tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p>  |
| g) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut<br>(CPC 8674) | <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että saadakse tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuriset rekisteröintimaksut. Ero voi olla enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröitysmaksut ovat seuraavat:</p> <p>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon perulaisessa yliopistossa;</p> <p>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa; tai</p> <p>c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaiden kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa.</p> <p>Lisäksi saadakse tilapäisen toimiluvan, sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa.</p> |
| C. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT<br>(CPC 85)                      | <p>Markkinoille pääsy: Ei mitään, paitsi että voidaan vaatia toimintalupa tai hyväksyntä ja toimivaltainen viranomainen voi ilmoittaa tutkimusryhmään yhden tai useamman perulaisen toiminnan edustajan saadaksesen tietoa tutkimuksesta ja sen laajuudesta sekä osallistua siihen.</p> <p>Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että ulkomaisten arkeologien johtamiin arkeologisiin tutkimushankkeisiin on palkattava yhdeksi hankkeen tieteellisistä johtajista perulainen arkeologi, jolla on arkeologien kansalliseen rekisteriin ilmoitettua kokemusta. Tämän johtajan on osallistuttava hankkeen toteuttamiseen (kenttä- ja toimistotyöhön).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| F. MUUT YRITYSPALVELUT                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| a) Mainospalvelut<br>(CPC 871)                                      | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että: Perussa tuotetuissa kaupallisissa mainoksissa vähintään 80 prosenttia taiteilijoista on oltava perulaisia. Perulaisten taiteilijoiden osuuden taiteilijoiden kokonaispalkkakustannuksista on oltava vähintään 60 prosenttia. Edellisissä kohdissa vahvistetut prosenttiosuudet koskevat myös kaupalliseen mainontaan osallistuvaa teknistä henkilöstöä.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| g) Kalastukseen liittyvät palvelut<br>(CPC 882)                     | <p>Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: Kalastuslupan omaavissa ulkomaisen lipun alla purjehtivissa kalastusaluksissa on oltava mukana Perun meri-instituutin ("IMARPE – Instituto del Mar del Perú") nimeämä tieteellis-tekninen tarkkailija. Aluksen omistajan on tarjottava kyseiselle edustajalle asunto aluksessa ja päiväkorvaus, joka talletetaan IMARPE:n hallinnoimalle erilliselle tilille.</p> <p>Vähintään 30 prosenttia Perun lainkäyttövaltaan kuuluvilla vesillä ulkomaisen lipun alla purjehtivien alusten miehistöstä on oltava perulaisia, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa pienimuotoista kalastusta koskevia toimenpiteitä.</p>                                                                                                                                                                                                                                                       |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| l) Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut (CPC 873)                                                                                                                                           | Kansallinen kohtelu: Ei mitään, paitsi että vartiointitehtäviin saa palkata vain syntyperäisiä Perun kansalaisia. Turvallisuuspalveluja tarjoavan yrityksen johtajan on oltava syntyperäinen Perun kansalainen, ja hänen on asuttava Perussa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 5. KOULUTUSPALVELUT                                                                                                                                                                                 | Tämän jakson sitoumuksia ei sovelleta julkisiin koulutuspalveluihin. Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat koulutuspalveluja tarjoavia luonnollisia henkilöitä, mukaan luettuina opettajat ja koulutuspalveluja perusasteen ja ylemmän asteen koulutuksessa, ml. "educación técnico productiva" (tekninen ja tuottava koulutus), tarjoava tukihenkilöstö, sekä muita henkilöitä, jotka tarjoavat koulutukseen liittyviä palveluja, ml. minkä tahansa koulutusjärjestelmän tason tai asteen oppilaitosten sponsorit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| A. ALEMMAN PERUSASTEEN KOULUTUSPALVELUT (CPC 921)<br>B. YLEMMÄN PERUSASTEEN JA KESKIASTEEN KOULUTUSPALVELUT (CPC 922)<br>C. KORKEA-ASTEEN KOULUTUSPALVELUT (CPC 923)<br>D. AIKUISKOULUTUS (CPC 924) | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 6. YMPÄRISTÖPALVELUT                                                                                                                                                                                | Markkinoille pääsy: Ei sitoumuksia.<br>Kansallinen kohtelu: Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat juomaveden tuotannon ja julkisten viemärintilapalvelujen avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 7. RAHOITUSPALVELUT                                                                                                                                                                                 | Kansallinen kohtelu: Peru voi vaatia, että rahoituspalvelujen tarjoajien hallintohenkilöstö asuu Perussa ja että osa johtokunnasta koostuu Perun kansalaisista, Perun alueella asuvasta henkilöstöstä tai näiden yhdistelmästä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| A. VIIHDEPALVELUT                                                                                                                                                                                   | Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu: a) Kaikessa kotimaisessa taiteellisessa audiovisuaalisessa tuotannossa ja b) kaikissa kotimaisissa taiteellisissa elävissä esityksissä taitelijoista vähintään 80 prosentin on oltava kansallisia taitelijoita. Perulaisten taitelijoiden osuuden taitelijoiden kokonaispalkkakustannuksista on oltava vähintään 60 prosenttia. Edellisissä kohdissa vahvistetut prosenttiosuudet koskevat myös taiteelliseen toimintaan osallistuvaa teknistä henkilöstöä.<br>Ulkomainen sirkus voi viipyä Perussa alkuperäisine esiintyjineen enintään 90 päivää. Tätä ajanjaksoa voidaan pidentää samalla ajanjaksolla. Jos ajanjaksoa pidennetään, ulkomaisen sirkuksen taitelijoista vähintään 30 prosentin ja teknisestä henkilöstöstä 15 prosentin on oltava Perun kansalaisia. Samaa prosenttiosuutta sovelletaan palkkakustannuksiin.<br>Ulkomaiset taitelijat voivat suorittaa jäljelle jäävät 20 prosenttia esiintymisistä edellyttäen, että he voivat esittää ennen maahantuloa allekirjoitetun sopimuksen, heillä on taitelijaviisumi ja vastaava ammattiliiton passi.<br>(Edellä b alakohdassa tarkoitettuja) kotimaisia taiteellisia eläviä esityksiä koskevia prosenttiosuuksia ei sovelleta, jos esiintymiset toteuttavat ulkomaiset esiintyjäryhmät, jotka on palkattu tätä tarkoitusta varten Perun ulkopuolella, edellyttäen että heidän koko työnsä ja viihdepalvelunsa koostuu kyseisistä esityksistä ja esityksiä voidaan pitää asianmukaisesti pätevänä kulttuuriesityksinä.<br>Ainakin yhden perulaisen härkätaistelijan on osallistuttava kaikkiin härkätaistelutapahtumiin. Ainakin yhden perulaisen härkätaistelua opiskelevan on osallistuttava kaikkiin taisteluihin, joissa on osallisena nuoria härkiä. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11. LIIKENNEPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>A. MERILIIKENNEPALVELUT<br/>Kansainvälinen (tavara- ja henkilö)liikenne (CPC 7211 ja 7212)<br/>Paitsi kabotaasi (sellaisena kuin se on määriteltynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 1 kohdassa)</p> <p>B. SISÄVESILIIKENNE<br/>(ainoastaan kansainvälinen liikenne)<br/>— Henkilöliikenne (CPC 7221)<br/>— Tavaraliikenne (CPC 7222)</p> <p>Paitsi kabotaasi (sellaisena kuin se on määriteltynä tämän jakson huomautuksessa 1 olevassa 1 kohdassa)</p> | <p>— Johtokunnan puheenjohtajan, johtajien enemmistön ja toimitusjohtajan on oltava Perun kansalaisia ja asuttava Perussa.</p> <p>— Perun lipun alla purjehtivien alusten kapteenin ja miehistön on oltava kokonaisuudessaan Perun kansalaisia, joilla on "Dirección General de Capitanías y Guardacostas" -direktoraatin antama lupa. Poikkeustapauksissa ja kun on varmistettu, että kyseisenlaisesta aluksesta kokemusta omaavaa pätevää perulaista henkilöstöä ei ole saatavilla, ulkomaisten kansalaisia voidaan palkata rajoitetuksi ajanjaksoksi niin, että heidän osuutensa koko miehistöstä on enintään 15 prosenttia. Viimeksi mainittua poikkeusta ei voida soveltaa aluksen kapteeniin.</p> <p>— Vain Perun kansalainen voi saada luvan toimia satamaluotsina.</p> |
| F. TIELIIKENNEPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>a) Henkilöliikenne (CPC 7121+7122)<br/>b) Tavaraliikenne (CPC 7123)<br/>Paitsi maanteiden kabotaasiliikenne</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat maanteitse tapahtuvaa kansainvälistä tavara- tai henkilöliikennettä raja-alueilla.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>A. MERILIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT<br/>B. SISÄVESILIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Kansallinen kohtelu: Vain Perun kansalaiset voivat rekisteröityä satamatyöntekijöiden rekisteriin. Satamatyöntekijä on luonnollinen henkilö, joka satamassa toimivan työnantajan alaisuudessa suorittaa tiettyjä satamatyöhön liittyviä työtehtäviä kuten: "stevedore", "tarjador", "winchero", "gruero", "portalonero", "levantador de costado de nave", jotka suoritetaan kaikissa satamissa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Kaikkien tulliselvityksessä toimivien johtajien ja oikeudellisen edustajan on asuttava Perussa. Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Selvyyden vuoksi huomautetaan, että yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitysyrityksen toimitusjohtaja.</p>                                 |
| C. RAUTATIELIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Kaikkien tulliselvityksessä toimivien johtajien ja oikeudellisen edustajan on asuttava Perussa. Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Selvyyden vuoksi huomautetaan, että yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitysyrityksen toimitusjohtaja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| D. TIELIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Kaikkien tulliselvityksessä toimivien johtajien ja oikeudellisen edustajan on asuttava Perussa. Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Selvyyden vuoksi huomautetaan, että yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitysyrityksen toimitusjohtaja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Toimiala tai osa-ala                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| E. ILMALIKENNE-<br>PALVELUJEN<br>LIITÄNNÄISPALVELUT                 | Kaikkien tulliselvityksessä toimivien johtajien ja oikeudellisen edustajan on asuttava Perussa. Yrityksen oikeudellisen edustajan on oltava Perun kansalainen. Selvyyden vuoksi huomautetaan, että yrityksen oikeudellinen edustaja ei välttämättä ole tulliselvitysyrityksen toimitusjohtaja.                                                                                                                                             |
| ENERGIAPALVELUT<br>ETSINTÄÄN JA<br>TUOTANTOON LIITTYVÄT<br>PALVELUT | Voidakseen tehdä etsintäsopimuksen ulkomaisen yrityksen on perustettava sivuliike tai yritys <i>Ley General de Sociedades</i> -lain mukaisesti, sillä on oltava toimipaikka Perun tasavallan pääkaupungissa ja sen on nimettävä perulainen toimeksisaaja. Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden on oltava julkisessa rekisterissä ja heidän on nimettävä edustaja, joka on Perun kansalainen ja joka asuu Perun tasavallan pääkaupungissa. |

(<sup>1</sup>) Tätä varausta ei sovelleta ristiriitatapauksissa niihin osa-aloihin ja palvelutarjonnan muotoihin, joiden osalta Peru on antanut sitoumuksia vuoden 1994 sitoumusluettelossa (GATS/SC/69) ja sitä koskevissa muutoksissa asiakirjoissa GATS/SC/69/Suppl.1 ja GATS/SC/Suppl.2.

(<sup>2</sup>) Kuten edellä, alaviite 447.

(<sup>3</sup>) Verotusyksikkö (Tributary Tax Unit) on määrä, jota käytetään verosäännöissä vertailuarvona, jotta voidaan määrittää vakioarvot veroperustalle, vähennyksille, varauksille ja muille veroperusteille, jotka lainsäätäjät katsoo asianmukaisiksi.

## Lisäys 2

**SOPIMUSPERUSTEISIA PALVELUNTARJOAJIA JA RIIPPUMATTOMIA AMMATINHARJOITTAJIA KOSKEVAT VARAUKSET**

(tämän sopimuksen 126 ja 127 artiklassa tarkoitettu)

## A JAKSO

**KOLUMBIA**

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan palvelualat, jotka Kolumbia on vapauttanut tämän sopimuksen IV osaston (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa) 126 ja 127 artiklan mukaisesti ja joihin sovelletaan sopimusperusteisia palveluntarjoajia ja riippumattomia ammatinharjoittajia koskevia varauksia. Luettelossa on seuraavat osat:
  - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan;
  - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.
2. Kolumbia ei tee avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) tämän sopimuksen 126 ja 127 artiklan mukaisesti.
3. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:
  - a) ISIC Rev. 3.1 tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV. 3.1, 2002).
  - b) CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC prov, 1991).
4. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvaehtoja koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimitilun saantia, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan, ja isäntämaan vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskeva edellytys) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajien avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin.
5. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
6. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
7. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TOIMIALAT     | Vähemmistöt ja etniset ryhmät<br>Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja etnisille ryhmille, mukaan luettuina toimenpiteet, jotka koskevat Kolumbian valtiosäännön ( <i>Constitución Política de Colombia</i> ) 63 §:n mukaisesti etnisten ryhmien hallussa olevia yleisiä maa-alueita. Kolumbian etniset ryhmät ovat seuraavat: alkuperäiskansat ja romanit, afrikkalaiskolumbialaiset yhteisöt sekä San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan saariston Raizal-yhteisö. |
| KAIKKI TOIMIALAT     | Kulttuuriperinteen ilmaisu<br>Kolumbia pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään paikallisyhteisöille oikeuksia tai etuuksia, jotka koskevat aineettoman kulttuuriperinteen ilmaisuuden tukemista ja kehittämistä Resolución No. 0168 de 2005:n mukaisesti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |



| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                    | Kaikkien vähintään kymmenen työntekijää työllistävien työnantajien työntekijöistä on oltava kolumbialaisia vähintään 90 prosenttia tavallisista työntekijöistä ja vähintään 80 prosenttia ammattitaitoisista työntekijöistä ja asiantuntijoista sekä hallinnollisesta tai johtohenkilöstöstä.                                                                                                                                                       |
| KAIKKI TOIMIALAT                                                                                                                    | Ainoastaan ne luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden päätoimipaikka on San Andrésin, Providencian ja Santa Catalinan vapaasatamassa, saavat tarjota palveluja tällä alueella.                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 6. YRITYSPALVELUT                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| A. Ammatilliset palvelut                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kehittämispalvelut (CPC 862)<br>c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) | Ainoastaan Junta Central de Contadores -rekisteriin rekisteröidyt henkilöt voivat toimia tilintarkastajina. Ulkomaan kansalaisen kotipaikan on pitänyt olla Kolumbiassa yhtäjaksoisesti vähintään kolme vuotta ennen rekisteröintipyyntöä, ja hänen on pystyttävä osoittamaan kokemus laskentatoimen alalla Kolumbiassa vähintään yhden vuoden ajalta. Kokemus voi olla hankittu joko kirjanpito-opintojen aikana tai niiden suorittamisen jälkeen. |
| C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut                                                                                   | Ulkomaalaisen henkilön, joka aikoo tehdä biodiversiteettiä koskevaa tieteellistä tutkimusta Kolumbian alueella, on otettava tutkimukseen tai tulosten analysointiin mukaan ainakin yksi kolumbialainen tutkija. Tällä toimenpiteellä ei puututa henkilön oikeuksiin tieteellisen tutkimuksen tai analyysin osalta.                                                                                                                                  |
| 12. RAHOITUSPALVELUT<br>A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut                                                            | Ulkomaan kansalainen, joka on asunut Kolumbiassa alle vuoden, ei saa tarjota vakuutusasiain miehen palveluja Kolumbiassa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)<br>B. Uutistoimistojen palvelut (CPC 962)      | Kolumbiassa julkaistavan Kolumbian politiikkaa käsittelevän sanomalehden johtajan tai päätoimittajan on oltava Kolumbian kansalainen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## B JAKSO

## EU-OSAPUOLI

Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

|    |                                                        |
|----|--------------------------------------------------------|
| AT | Itävalta                                               |
| BE | Belgia                                                 |
| BG | Bulgaria                                               |
| CY | Kypros                                                 |
| CZ | Tšekki                                                 |
| DE | Saksa                                                  |
| DK | Tanska                                                 |
| ES | Espanja                                                |
| EE | Viro                                                   |
| EU | Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot |
| FI | Suomi                                                  |
| FR | Ranska                                                 |

|    |                          |
|----|--------------------------|
| EL | Kreikka                  |
| HU | Unkari                   |
| IE | Irlanti                  |
| IT | Italia                   |
| LV | Latvia                   |
| LT | Liettua                  |
| LU | Luxemburg                |
| MT | Malta                    |
| NL | Alankomaat               |
| PL | Puola                    |
| PT | Portugali                |
| RO | Romania                  |
| SK | Slovakia                 |
| SI | Slovenia                 |
| SE | Ruotsi                   |
| UK | Yhdistynyt kuningaskunta |

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan palvelualat, jotka EU-osapuoli on vapauttanut tämän sopimuksen 126 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 127 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti, sekä niihin sovellettavat syrjivät rajoitukset.

Luettelossa on seuraavat osat:

- a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan; ja
- b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.

Jos sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin ei kumpiinkaan sovelleta muita kuin tämän sopimuksen IV osastossa määritettyjä erityisiä rajoituksia, asianomaisten Euroopan unionin jäsenvaltioiden kohdalla on merkintä "ei mitään".

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöinnissä CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC prov*, 1991).
3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvaehtoja koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 126 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja 127 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja syrjiviä rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa siellä, missä toimintaa harjoitetaan, ja isäntämaan vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin.
4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
5. Maahantuloa, oleskelua, työskentelyä ja sosiaaliturvaehtoja koskevia Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden lakien ja asetusten kaikkia vaatimuksia sovelletaan edelleen, myös oleskeluaikaa, vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevia asetuksia, vaikka ne eivät sisältyisi luetteloon.
6. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumisstoimuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.

7. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena perusteena on sen Euroopan unionin jäsenvaltion tai alueen markkinatilanteen arviointi, jolla palvelua aiotaan tarjota, mukaan luettuna olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.
8. Varausluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin olleen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.
9. Sopimusperusteisia palveluntarjoajia ja riippumattomia ammatinharjoittajia koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen läsnäolonsa tarkoituksena on osallistuminen työntekijöiden ja johdon väliseen riitaan tai neuvotteluun tai vaikuttaminen muulla tavoin sen tulokseen.

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TOIMIALAT <sup>(1)</sup>                                                                                                                                                     | Siirtymäajat<br>BG, RO: Sitoumukset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2014.<br>AT, BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK: Ei mitään.<br>Tunnustaminen<br>EU: Euroopan unionin direktiivejä tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta sovelletaan ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa <sup>(2)</sup> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä (eli muuta kuin Euroopan unionin lainsäädäntöä) koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain) <sup>(3)</sup> | AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, SE, UK: Ei mitään.<br>ES, IT, EL, PL: Riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, PT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta.<br>DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat markkinoida oikeudellista neuvontaa. Tanskalaisen elinkeinoluvan saamisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.<br>FR: Edellytyksenä on täysimääräinen (yksinkertaistettu) pääsy asianajajaliittoon soveltuvuuskokeen perusteella.                             |
| Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut (CPC 86212, muut kuin "tilintarkastuspalvelut", CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)                                 | CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>AT: Työnantajan on oltava kotimaansa asianomaisen ammatillisen elimen jäsen, jos tällainen elin on perustettu.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>FR: Hyväksyntävaatimus.<br>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) <sup>(4)</sup>                                                                                                                     | CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>AT: Työnantajan on oltava kotimaansa asianomaisen ammatillisen elimen jäsen, jos tällainen elin on perustettu; edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.<br>PT: Ei sitoumuksia.<br>HU: Asuinpaikkavaatimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Arkkitehtipalvelut ja kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)                                                                                     | CY, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>ES, IT, PL: Riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>FI: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on tarjottavaan palveluun liittyvää erityisosaamista.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>DK: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja.<br>BG, CZ, DE, FI, HU, LT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.<br>AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>HU: Asuinpaikkavaatimus. |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                     | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tekniset palvelut ja Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)                                    | CY, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>ES, IT, PL, PT: Riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>FI: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on tarjottavaan palveluun liittyvää erityisosaamista.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>DK: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja.<br>BG, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.<br>AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>HU: Asuinpaikkavaatimus. |
| Sairaanhoitopalvelut (ml. psykologiset) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)        | SE: Ei mitään.<br>CY, CZ, DE, DK, EE, ES, (3) IE, IT, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta.<br>AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta psykologisia ja hammaslääkäripalveluja, joissa sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>BE, BG, EL, FI, FR, HU, LT, LV, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)                                                                          | SE: Ei mitään.<br>BE, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES (6), FI, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta.<br>AT, BG, FR, HU, LV, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)                                                                      | SE: Ei mitään.<br>AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta.<br>BE, BG, FI, FR, HU, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain) | SE: Ei mitään.<br>AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta.<br>BE, BG, FI, FR, HU, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)                                                  | CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE: Ei mitään.<br>ES, IT, PL: Riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>DK: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja.<br>AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, PT, SK, UK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                                                                                                                                                                  |
| Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)                                                         | CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, SE, UK: Ei mitään.<br>ES, IT, PL: Riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>AT, BG, CZ, DK, EL, FI, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta.<br>LT, PT: Ei sitoumuksia mielipidetutkimuspalvelujen osalta (CPC 86402).<br>HU: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta mielipidetutkimuspalveluja (CPC 86402), joissa ei sitoumuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)                                                            | CY, DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>ES, IT, PL, PT: Riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>DK: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja.<br>AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                                                                                                                                              | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut (CPC 866)                                                                                                                                                                        | CY, DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>ES, IT, PL, PT: Riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluviissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>DK: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja.<br>AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.<br>HU: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa ei sitoumuksia. |
| Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                                     | CY, EE, EL, ES, FR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SK, SI, SE: Ei mitään.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluviissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, UK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                            | CY, EE, EL, ES, FR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluviissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiiliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)                                                    | CY, EE, EL, ES, FR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei mitään.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluviissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.<br>UK: Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien ja moottorikelkkojen huoltoon ja korjaukseen (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain) sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.                                                                                                                                                                       |
| Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)                                                                                                                                                                | CY, EE, EL, ES, FR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluviissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus (?) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866) | CY, EE, EL, ES, FR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluviissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.<br>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Suunnittelupalvelut                                                                                                                                                                                                               | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia.<br>ES: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia riippumattomien ammatinharjoittajien osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Kemian tekniikka, farmasia ja valokemia                                                                                                                                                                                           | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia.<br>ES, IT: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia riippumattomien ammatinharjoittajien osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Kosmetiikkateknologian palvelut                                                                                                                                                                                                   | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia.<br>ES: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia riippumattomien ammatinharjoittajien osalta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

| Toimiala tai osa-ala                                                                                   | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Autoteollisuuden erikoistuneet teknologia-, suunnittelu-, markkinointi- ja myyntipalvelut              | AT, BE, BG, CY, CZ, ES, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia.<br>IT: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia riippumattomien ammatinharjoittajien osalta. |
| Muoteollisuuden, vaatteiden, jalkineiden ja esineiden kaupalliset suunnittelu- ja markkinointipalvelut | AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia.<br>ES: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia riippumattomien ammatinharjoittajien osalta. |
| Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905, pl. virallinen tai varmennettu toiminta)                      | CY, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään.<br>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, EL, FI, HU, IE, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.                                                                                              |

(<sup>1</sup>) Belgiaa koskeva selventävä huomautus: Vuotuisen palkan määrä, johon tarvittaessa viitataan, on tällä hetkellä 33 677 euroa (maaliskuu 2007).

(<sup>2</sup>) Jotta kolmansien maiden kansalaisten tutkimukset voidaan tunnustaa koko Euroopan unionissa, on neuvoteltava tämän sopimuksen 129 artiklan mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.

(<sup>3</sup>) Näiden palvelujen tarjoaminen edellyttää muun palveluntarjoamisen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavien lupavaatimusten ja -menettelyjen täyttymistä. Niitä voivat olla muun muassa paikallisten eettisten sääntöjen noudattaminen, kotimaan ammattinimikkeen käyttäminen (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttäminen, yksinkertainen rekisteröityminen isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettu pääsy isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoee sekä lainmukainen kotipaikka tai toimipaikka isäntämaassa.

(<sup>4</sup>) Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kohtaan Kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut.

(<sup>5</sup>) Espanja ei sovellata taloudellista tarveharkintaa Kolumbian sairaanhoitopalvelujen (ml. psykologiset) ja hammaslääkäripalvelujen (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain) osalta.

(<sup>6</sup>) Espanja ei sovellata taloudellista tarveharkintaa Kolumbian eläinlääkintäpalvelujen (CPC 932) osalta.

(<sup>7</sup>) Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan Tietokonepalvelut.

## C JAKSO

### PERU

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan tämän sopimuksen 126 ja 127 artiklan mukaiset Perun varaukset, joiden osalta sovelletaan rajoituksia sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin, ja määritellään kyseiset rajoitukset. Luettelossa on seuraavat osat:

a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla varauksia sovelletaan; ja

b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Peru ei tee sopimusperusteisia palveluntarjoajia ja riippumattomia ammatinharjoittajia koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) tämän sopimuksen 126 ja 127 artiklan mukaisesti.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöinnissä CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC prov, 1991).

3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvaehtoja koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tässä sopimuksessa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa alueella, jolla toimintaa harjoitetaan, ja vähimmäispalkkaa koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin.

4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

5. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.

6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

| Toimiala tai osa-ala                  | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KAIKKI TÄMÄN LUETTELOON KATTAMAT ALAT | <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa oleville vähemmistöille ja etnisille ryhmille. Tätä varausta sovellettaessa "etnisillä ryhmillää" tarkoitetaan alkuperäis- ja maanviljelijäyhteisöjä<sup>(1)</sup>.</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva ja -vakuutus, sosiaaliturva, sosiaalietuudet, julkinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito<sup>(2)</sup>.</p> <p>Ulkomaisten työntekijöiden palkkaaminen</p> <p>Toiminnan luonteesta ja kansallisuudesta riippumatta kaikkien Perussa toimivien työnantajien on myönnettävä Perun kansalaisille etuuskohtelu palkatessaan työntekijöitä.</p> <p>Ulkomaiset luonnolliset henkilöt, jotka ovat palveluntarjoajia ja työskentelevät Perussa, saavat tarjota palvelujaan Perussa kirjallisen ja määräaikaisen, enintään kolmen vuoden mittaisen työsopimuksen mukaisesti. Sopimusta voidaan jatkaa vastaavilla ajanjaksoilla. Palveluja tarjoavien yritysten on osoitettava, että yritys on sitoutunut kouluttamaan perulaista henkilöstöä samoihin tehtäviin.</p> <p>Ulkomaisten työntekijöiden osuus yrityksen työntekijöiden kokonaismäärästä voi olla enintään 20 prosenttia, ja heidän palkkansa voi muodostaa enintään 30 prosenttia yrityksen maksamista kaikista palkoista. Prosenttiosuuksia ei sovelleta seuraavissa tapauksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— palvelua tarjoava ulkomaan kansalainen on Perun kansalaisen puoliso, vanhempi, lapsi tai sisarus;</li> <li>— henkilöstö on sellaisen ulkomaisen yrityksen palveluksessa, joka tarjoaa kansainvälisiä maa-, ilma ja vesiliikenteen palveluja ulkomaisen lipun alla tai yritys on rekisteröity ulkomailla;</li> <li>— ulkomainen henkilöstö on sellaisen monikansallisen pankin tai yrityksen palveluksessa, joka tarjoaa monikansallisia palveluja, joihin sovelletaan erityistapauksia koskevia lakeja;</li> <li>— kyseessä on ulkomainen investoija, ja sen investointien arvo Perussa vastaa koko sopimuksen keston ajan vähintään viittä verotusyksikköä "Tributary Tax Units UITs – <i>Unidad Impositiva Tributaria</i>"<sup>(3)</sup>;</li> <li>— kyseessä on taiteilija, urheilija ja muut palveluntarjoaja, joka osallistuu julkisiin esityksiin Perun alueella enintään kolmen kuukauden ajan vuodessa;</li> <li>— ulkomaan kansalaisella on maahanmuuttoviusumi;</li> <li>— kyseessä on ulkomaan kansalainen, jonka kotimaalla on Perun kanssa työvoimaa koskeva vastavuoroisuussopimus tai kaksoiskansalaisuutta koskeva sopimus; ja</li> <li>— ulkomainen henkilöstö tarjoaa Perussa palveluja Perun hallituksen kanssa tehdyn kahdenvälisen tai monenvälisen sopimuksen nojalla.</li> </ul> <p>Työnantajat voivat pyytää vapauttamista prosenttiosuuksista, jotka koskevat ulkomaisten työntekijöiden määrää ja osuutta yrityksen maksamista palkoista, seuraavissa tapauksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— erityisasiantuntijat ja tekninen henkilöstö;</li> <li>— uuden tai uudistetun liiketoiminnan johtajat ja johtohenkilöstö;</li> <li>— keskiasteen jälkeiseen koulutukseen tai yksityisiin alemman perustasteen tai keskiasteen kouluihin palkatut opettajat; paikallisten yksityisten koulujen kielenopetukseen palkatut opettajat; tai erikoistuneisiin kielikeskuksiin palkatut opettajat;</li> <li>— sellaisen julkisen tai yksityisen yrityksen palveluksessa oleva henkilöstö, jolla on sopimusoikeudellinen sopimus julkisten organisaatioiden, instituutioiden tai yritysten kanssa; ja</li> <li>— kaikki muut tapaukset, jotka määritetään kansallisella säädöksellä erikoistumis-, pätevyys- tai kokemusperusteiden nojalla.</li> </ul> <p>Teatteritaide, kuvataiteet, musiikki ja kustantaminen</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla tuensaajalta edellytetään tiettyä kotimaisen sisällön tasoa tai osuutta viranomaistuen saamiseksi tai säännölliseksi saamiseksi korusuunnittelun, teatteritaiteen, kuvataiteiden, musiikin ja kustantamisen kehittämistä ja tuottamista varten.</p> <p>Audiovisuaalinen teollisuus, kustantaminen ja musiikki</p> <p>Peru pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään toisen osapuolen luonnollisille tai oikeushenkilöille sama kohtelu kuin kyseinen toinen osapuoli myöntää perulaisille luonnollisille tai oikeushenkilöille audiovisuaalisella, kustannus- ja musiikkialalla.</p> <p>Ammatillisten palvelujen tarjoaminen Perussa edellyttää, että Perun toimivaltainen viranomainen tunnustaa ulkomailta suoritetun tutkinnon. Tutkintojen tunnustaminen edellyttää Perussa asumista. Lisäksi joidenkin ammattien osalta ammatin harjoittaminen edellyttää asianomaisen ammatillisen elimen aktiivista jäsenyyttä.</p> |



| Toimiala tai osa-ala                                                       | Varausten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2) Laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjanpidon palvelut | Ei mitään, paitsi että tilintarkastusyriityksiä voivat perustaa ainoastaan ja yksinomaan maassa asuvat ja toimiluvan saaneet tilintarkastajat, jotka Liman laillistettujen tilintarkastajien johtokunta ("Colegio de Contadores Públicos de Lima") on asianmukaisesti valtuuttanut. Yksikään osakas ei saa olla toisen perulaisen tilintarkastusyriityksen jäsen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 4) Arkkitehtipalvelut                                                      | Perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuruiset rekisteröintimaksut. Ero voi enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröitymismaksut ovat seuraavat:<br>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon perulaisessa yliopistossa;<br>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa; tai<br>c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaiden kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa.<br>Lisäksi saadakse tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa. |
| 5) Kaupunkisuunnittelu- ja määsasuunnittelupalvelut                        | Perulaisilla ja ulkomaalaisilla voi olla erisuuruiset rekisteröintimaksut. Ero voi enintään 12-kertainen. Nykyiset rekisteröitymismaksut ovat seuraavat:<br>a) 250 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon perulaisessa yliopistossa;<br>b) 400 Yhdysvaltain dollaria Perun kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa; tai<br>c) 3 000 Yhdysvaltain dollaria ulkomaiden kansalaisilta, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ulkomaisessa yliopistossa.<br>Lisäksi saadakse tilapäisen toimiluvan sellaisella ulkomaisella arkkitehdillä, joka ei asu maassa, on oltava yhteistyösopimus Perussa asuvan perulaisen arkkitehdin kanssa. |

(<sup>1</sup>) Tätä varausta ei sovelleta ristiritatapauksissa niihin osa-aloihin ja palvelutarjonnan muotoihin, joiden osalta Peru on antanut sitoumuksia vuoden 1994 sitoumusluettelossa (GATS/SC/69) ja sitä koskeissa muutoksissa asiakirjoissa GATS/SC/69/Suppl.1 ja GATS/SC/Suppl.2.

(<sup>2</sup>) Kuten edellä, alaviite 457.

(<sup>3</sup>) Verotusyksikkö (Tributary Tax Unit) on määrä, jota käytetään verosäännöissä vertailuarvona, jotta voidaan määrittää vakioarvot veroperustalle, vähennyksille, varauksille ja muille veroperusteille, jotka lainsäätäjä katsoo asianmukaisiksi.

## HUOMAUTUS 1

## KANSAINVÄLISTEN MERILIKENNELPALVELUJEN LUETTELO

Silloin kun tie-, rautatie-, sisävesi- ja niiden liitännäispalvelut eivät muutoin kokonaisuudessaan sisälly tämän luettelon soveltamisalaan, (jäljempänä kohdassa 3 määritellyn) multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä vuokraamaan trukkeja, rautatievaunuja tai proomuja tai muita asiaankuuluvia välineitä käytettäväksi lastien viemiseksi eteenpäin maitse, tai niiden saatavilla ja käytettävissä on oltava tällaisia multimodaalisen toiminnan muotoja kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin multimodaaliliikenteen toimien suorittamista varten.

"Kohtuullisilla ja syrjimättömillä ehdoilla ja edellytyksillä" tarkoitetaan multimodaaliliikenteen toimien osalta sitä, että multimodaaliliikenteen harjoittajan on pystyttävä järjestämään kauppavaransa kuljettaminen ajallaan, mukaan luettuna tavarankuljetuksen ensisijaisuus muuhun, satamaan myöhemmän ajankohtana saapuneeseen kauppavararaan nähden.

## MÄÄRITELMÄT

1. Perun tapauksessa "kabotaasiliikenteellä" tai "kansallisen liikenteen kaupallisilla vesikuljetuksilla" tarkoitetaan Perun satamien välistä liikennettä vuonna 2001 annetun säädöksen 683 2 §:n säännösten mukaisesti.
2. "Muilla kaupallisen läsnäolon muodoilla kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi" tarkoitetaan toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien mahdollisuutta toteuttaa paikallisesti kaikki toiminnot, joita tarvitaan sellaisen osittain tai täysin integroidun liikennepalvelun tarjoamiseksi heidän asiakkailleen, josta huomattava osa on meriliikennettä. Tämän sitoumuksen ei kuitenkaan tulkita rajoittavan millään tavoin rajatylittäviä toimituksia koskevan palvelutarjonnan muodon yhteydessä tehtyjä sitoumuksia. Tämä sitoumus ei oikeuta harjoittamaan meriliikenneyrityksen tai kansallisen laivayhtiön toimintaa Perussa.

Näitä toimintoja ovat mutta niitä ei rajoiteta seuraaviin toimintoihin:

- a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien oheispalvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle hinnoittelusta laskutukseen; nämä palvelut ovat joko asianomaisen palveluntarjoajan itsensä tai sellaisten palveluntarjoajien toimittamia tai tarjoamia, joiden kanssa kyseisen palvelun myyjä on tehnyt pysyviä liiketoimintajärjestelyjä;
- b) integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien liikennepalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä hyödyntävät kotimaan kuljetuspalvelut;



- c) liikenneasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja ominaisuuksia osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
  - d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja sähköinen tiedonsiirto mukaan luettuina (jollei televiestintää koskevan jakson määräyksistä muuta johdu);
  - e) minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja paikallisen henkilöstön (tai ulkomaisten työntekijöiden – henkilöstön liikkuvuutta koskevan, kyseisellä toimialalla tehdyn sitoumuksen mukaisesti) palkkaaminen jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa; ja
  - f) aluksen satamassa käynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.
3. "Multimodaaliliikenteen harjoittajalla" tarkoitetaan henkilöä, jonka puolesta konossementti, multimodaalikuljetusta koskeva asiakirja tai mikä tahansa muu tavaroiden multimodaalikuljetusta koskevaa sopimusta osoittava asiakirja tehdään ja joka on vastuussa tavaroiden kuljettamisesta kuljetussopimuksen mukaisesti.
4. "Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluilla" tarkoitetaan ahtausyritysten, myös terminaalien operaattoreiden, harjoittamaa toimintaa, mutta siihen ei sisälly satamatyöläisten välitön toiminta, jos tällainen työvoima on järjestetty ahtausyrityksistä ja terminaalien operaattoriyrityksistä riippumattomasti. Tähän sisältyvät seuraavien vaiheiden järjestely- ja valvontatoiminta:
- a) lastin lastaaminen laivaan / purkaminen laivasta;
  - b) lastin kiinnittäminen/irrottaminen;
  - c) lastin vastaanottaminen/toimittaminen ja säilyttäminen ennen laivausta tai vapauttamisen jälkeen.
5. "Tulliselvityspalveluilla" (vaihtoehtoisesti "tullitoimipaikan asiamiespalvelut") tarkoitetaan rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämistä toisen osapuolen puolesta riippumatta siitä, onko kyseinen palvelu kyseisen palvelujen tarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto.
6. "Konttiasema- ja varastopalveluilla" tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi, purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekelpoisiksi.
7. "Varustamon edustajan palveluilla" tarkoitetaan yhden tai useamman linja- tai laivanvarustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa:
- a) meriliikenteen ja siihen liittyvien oheispalvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen ja konossementtien laatimiseen yritysten puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen;
  - b) aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto yritysten puolesta tarvittaessa.
8. "Huolintapalveluilla" tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seurantaa laivaajan puolesta hankkimalla kuljetus- ja tarvittavat oheispalvelut, laatimalla asiakirjat ja toimittamalla liiketoimintatiedot.
-

## LIITE X

## PALVELUKAUPPAA, SJOITTAUTUMISTA JA SÄHKÖISTÄ KAUPPAA KOSKEVAT YHTEYSPISTEET

(tämän sopimuksen 130 artiklassa tarkoitettu)

## KOLUMBIA

|  |                                                                                                                                                                                                     |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Ministerio de Comercio, Industria y Turismo (Ministry of Trade, Industry and Tourism)<br>Calle 28 No. 13A – 15.<br>Bogotá<br>Colombia<br>Puhelin: +57 1 606 76 76 Ext. 1316<br>Faksi: +57 1 2410479 |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## EU

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| EUROOPAN UNIONI | European Commission - DG TRADE<br>Services and investment unit<br>Rue de la Loi 170<br>B-1000 BRUXELLES<br>Sähköposti: TRADE-GATS-CONTACT-POINTS@ec.europa.eu                                                                                                                                                                                                                        |
| ITÄVALTA        | Federal Ministry of Economics and Labour<br>Department for Multilateral Trade Policy - C2/11<br>Stubenring 1<br>A-1011 Vienna<br>Austria<br>Puhelin: ++ 43 1 711 00 (ext. 6915/5946)<br>Faksi: ++ 43 1 718 05 08<br>Sähköposti: post@C211.bmw.gv.at                                                                                                                                  |
| BELGIA          | Service public fédéral Economie, PME,<br>Classes moyennes et Energie, Direction générale du Potentiel économique<br>(Federal Public Service Economy, SMEs, Self-employed and Energy Directorate – General<br>Economic Potential)<br>Rue du Progrès, 50<br>B-1210 Brussels<br>Belgium<br>Puhelin: (322) 277 51 11<br>Faksi: (322) 277 53 11<br>Sähköposti: info-gats@economie.fgov.be |
| BULGARIA        | Foreign Economic Policy Directorate<br>Ministry of Economy and Energy<br>12, Alexander Batenberg Str.<br>1000 Sofia<br>Bulgaria<br>Puhelin: (359 2) 940 77 61 / (359 2) 940 77 93<br>Faksi: (359 2) 981 49 15<br>Sähköposti: wto.bulgaria@mec.government.bg                                                                                                                          |
| KYPROS          | Permanent Secretary<br>Planning Bureau<br>Apellis and Nirvana corner<br>1409 Nicosia<br>Cyprus<br>Puhelin: (357 22) 406 801 / (357 22) 406 852<br>Faksi: (357 22) 666 810<br>Sähköposti: planning@cytanet.com.cy<br>maria.philippou@planning.gov.cy                                                                                                                                  |
| TŠEKKI          | Ministry of Industry and Trade<br>Department of Multilateral and EU Common Trade Policy<br>Politických vězňů 20<br>Praha 1<br>Czech Republic<br>Puhelin: (420 2) 2485 2012<br>Faksi: (420 2) 2485 2656<br>Sähköposti: brennerova@mpo.cz                                                                                                                                              |

## LIITE XIII

MAANTIETEELLISTEN MERKINTÖJEN LUETTELOT <sup>(1)</sup>

## Lisäys 1

## MAATALOUSTUOTTEIDEN JA ELINTARVIKKEIDEN, VIINIEN, VÄKEVIEN ALKOHOLIJUOMIEN JA MAUSTETTUIJEN VIINIEN MAANTIETEELLISTEN MERKINTÖJEN LUETTELOT

- a) Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien maantieteelliset merkinnät Kolumbian osalta

| Maantieteellinen merkintä | Tuote   |
|---------------------------|---------|
| Cholupa del Huila         | Hedelmä |

- b) Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien maantieteelliset merkinnät EU-osapuolen osalta <sup>(2)</sup>

| Maantieteellinen merkintä                              | Tuote                                                                                            |
|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tšekki                                                 |                                                                                                  |
| Českobudějovické pivo <sup>(1)</sup>                   | Oluet                                                                                            |
| Tanska                                                 |                                                                                                  |
| Danablu                                                | Juustot                                                                                          |
| Saksa                                                  |                                                                                                  |
| Bayerisches Bier                                       | Oluet                                                                                            |
| Münchener Bier                                         | Oluet                                                                                            |
| Korn / Kornbrand <sup>(2)</sup>                        | Väkevät alkoholijuomat                                                                           |
| Irlanti                                                |                                                                                                  |
| Irish Cream                                            | Väkevät alkoholijuomat                                                                           |
| Irish whiskey / Uisce Beatha Éireannach / Irish whisky | Väkevät alkoholijuomat                                                                           |
| Kreikka                                                |                                                                                                  |
| Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)                        | Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina – syötäväiksi tarkoitetut oliivit |
| Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)                          | Luonnonkumit ja hartsit – purukumi                                                               |
| Σητεία Λασιθίου Κρήτης (Sitia Lasithiou Kritis)        | Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) – oliiviöljy                                                |
| Φέτα (Feta)                                            | Juustot                                                                                          |
| Ούζο (Ouzo) <sup>(2)</sup>                             | Väkevät alkoholijuomat                                                                           |
| Espanja                                                |                                                                                                  |
| Idiazábal                                              | Juustot                                                                                          |
| Priego de Córdoba                                      | Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) – oliiviöljy                                                |
| Alicante                                               | Viinit                                                                                           |
| Cataluña                                               | Viinit                                                                                           |
| Cava                                                   | Viinit                                                                                           |
| Empordà                                                | Viinit                                                                                           |
| Jerez – Xérès – Sherry                                 | Viinit                                                                                           |
| La Mancha                                              | Viinit                                                                                           |

<sup>(1)</sup> Tämän sopimuksen tullessa voimaan teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea saattaa tämän luettelon ajan tasalle, jos maantieteellisen merkinnän rekisteröinti on eväty, koska rekisteröintiä on vastustettu ja on tehty kansallisten menettelyjen mukainen perusteltu ja oikeudenmukainen ratkaisu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 208 artiklan soveltamista. Myös tämä alaviite poistetaan.

<sup>(2)</sup> Maantieteellisen merkinnän esittäminen muodossa "Korn / Kornbrand" tarkoittaa, että molemmat ilmaiset ovat suojattuja ja että niitä voidaan käyttää yhdessä tai erikseen.

| Maantieteellinen merkintä                      | Tuote                                                                            |
|------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| Málaga                                         | Viinit                                                                           |
| Navarra                                        | Viinit                                                                           |
| Priorat                                        | Viinit                                                                           |
| Rías Baixas                                    | Viinit                                                                           |
| Ribera del Duero                               | Viinit                                                                           |
| Rioja                                          | Viinit                                                                           |
| Rueda                                          | Viinit                                                                           |
| Somontano                                      | Viinit                                                                           |
| Utiel-Requena                                  | Viinit                                                                           |
| Valdepeñas                                     | Viinit                                                                           |
| Valencia                                       | Viinit                                                                           |
| Brandy de Jerez                                | Väkevät alkoholijuomat                                                           |
| Ranska                                         |                                                                                  |
| Brie de Meaux                                  | Juustot                                                                          |
| Camembert de Normandie                         | Juustot                                                                          |
| Canard à foie gras du Sud-Ouest                | Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – ankat                  |
| Comté                                          | Juustot                                                                          |
| Emmental de Savoie                             | Juustot                                                                          |
| Huile d'olive de Haute-Provence                | Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) – oliiviöljy                                |
| Huile essentielle de lavande de Haute-Provence | Eteeriset öljyt – laventeli                                                      |
| Huîtres Marennes Oléron                        | Tuoreet kalat, nilviäiset ja äyriäiset sekä niistä valmistetut tuotteet          |
| Jambon de Bayonne                              | Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – kinkut                 |
| Pruneaux d'Agen                                | Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina – kuivatut luumut |
| Reblochon                                      | Juustot                                                                          |
| Roquefort                                      | Juustot                                                                          |
| Alsace                                         | Viinit                                                                           |
| Anjou                                          | Viinit                                                                           |
| Beaujolais                                     | Viinit                                                                           |
| Bordeaux                                       | Viinit                                                                           |
| Bourgogne                                      | Viinit                                                                           |
| Cadillac                                       | Viinit                                                                           |
| Chablis                                        | Viinit                                                                           |
| Champagne                                      | Viinit                                                                           |
| Châteauneuf-du-Pape                            | Viinit                                                                           |
| Côtes de Provence                              | Viinit                                                                           |

| Maantieteellinen merkintä              | Tuote                                                            |
|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Côtes du Rhône                         | Viinit                                                           |
| Côtes du Roussillon                    | Viinit                                                           |
| Fronton                                | Viinit                                                           |
| Graves (Graves de Vayres)              | Viinit                                                           |
| Haut-Médoc                             | Viinit                                                           |
| Languedoc (Coteaux du Languedoc )      | Viinit                                                           |
| Margaux                                | Viinit                                                           |
| Maury                                  | Viinit                                                           |
| Médoc                                  | Viinit                                                           |
| Moselle                                | Viinit                                                           |
| Pommard                                | Viinit                                                           |
| Romanée Saint-Vivant                   | Viinit                                                           |
| Saint-Emilion                          | Viinit                                                           |
| Saint-Julien                           | Viinit                                                           |
| Sauternes                              | Viinit                                                           |
| Touraine                               | Viinit                                                           |
| Val de Loire                           | Viinit                                                           |
| Armagnac                               | Väkevät alkoholijuomat                                           |
| Calvados                               | Väkevät alkoholijuomat                                           |
| Cognac                                 | Väkevät alkoholijuomat                                           |
| Rhum de la Martinique                  | Väkevät alkoholijuomat                                           |
| Italia                                 |                                                                  |
| Aceto balsamico tradizionale di Modena | Muut tuotteet – kastikkeet                                       |
| Gorgonzola                             | Juustot                                                          |
| Grana Padano                           | Juustot                                                          |
| Mortadella Bologna                     | Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)          |
| Parmigiano Reggiano                    | Juustot                                                          |
| Prosciutto di Parma                    | Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – kinkut |
| Prosciutto di S. Daniele               | Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – kinkut |
| Prosciutto Toscano                     | Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – kinkut |
| Provolone Valpadana                    | Juustot                                                          |
| Taleggio                               | Juustot                                                          |
| Zampone Modena                         | Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)          |
| Asti                                   | Viinit                                                           |
| Bardolino (Superiore)                  | Viinit                                                           |

| Maantieteellinen merkintä                                | Tuote                  |
|----------------------------------------------------------|------------------------|
| Brunello di Montalcino                                   | Viinit                 |
| Chianti                                                  | Viinit                 |
| Conegliano –Valdobbiadene – Prosecco                     | Viinit                 |
| Franciacorta                                             | Viinit                 |
| Lambrusco di Sorbara                                     | Viinit                 |
| Lambrusco Grasparossa di Castelvetro                     | Viinit                 |
| Montepulciano d'Abruzzo                                  | Viinit                 |
| Soave                                                    | Viinit                 |
| Toscana/a                                                | Viinit                 |
| Vernaccia di San Gimignano                               | Viinit                 |
| Vino nobile di Montepulciano                             | Viinit                 |
| Grappa                                                   | Väkevät alkoholijuomat |
| Kypros                                                   |                        |
| Κομμανδάρια (Commandaria)                                | Viinit                 |
| Ζιβάγια / Τζιβάγια / Ζιβάβα / Zivania                    | Väkevät alkoholijuomat |
| Ούζο (Ouzo) <sup>(1)</sup>                               | Väkevät alkoholijuomat |
| Liettua                                                  |                        |
| Originali lietuviška degtinė / Original Lithuanian vodka | Väkevät alkoholijuomat |
| Unkari                                                   |                        |
| Tokaj                                                    | Viinit                 |
| Itävalta                                                 |                        |
| Inländerrum                                              | Väkevät alkoholijuomat |
| Jägertee / Jagertee / Jagatee                            | Väkevät alkoholijuomat |
| Puola                                                    |                        |
| Polska Wódka / Polish Vodka                              | Väkevät alkoholijuomat |
| Portugali                                                |                        |
| Queijo Serra da Estrela                                  | Juustot                |
| Douro                                                    | Viinit                 |
| Porto, Port tai Oporto                                   | Viinit                 |
| Vinho Verde                                              | Viinit                 |
| Slovakia                                                 |                        |
| Vinohradnícka oblasť Tokaj                               | Viinit                 |
| Suomi                                                    |                        |
| Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur            | Väkevät alkoholijuomat |
| Vodka of Finland                                         | Väkevät alkoholijuomat |

| Maantieteellinen merkintä                                                                                                                                                                                  | Tuote                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Ruotsi                                                                                                                                                                                                     |                        |
| Svensk Vodka / Swedish Vodka                                                                                                                                                                               | Väkevät alkoholijuomat |
| Yhdistynyt Kuningaskunta                                                                                                                                                                                   |                        |
| Scotch Whisky                                                                                                                                                                                              | Väkevät alkoholijuomat |
| <sup>(1)</sup> Sovelletaan vain Kolumbian alueella.<br><sup>(2)</sup> Saksasta, Itävalasta tai Belgiasta (saksankielisestä osasta) tuleva tuote.<br><sup>(3)</sup> Kreikasta tai Kyprokselta tuleva tuote. |                        |

- c) Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien maantieteelliset merkinnät Perun osalta

| Maantieteellinen merkintä | Tuote                  |
|---------------------------|------------------------|
| Maíz Blanco Gigante Cusco | Vihannes               |
| Pallar de Ica             | Vihannes               |
| Pisco                     | Väkevät alkoholijuomat |

## Lisäys 2

**MUIDEN TUOTTEIDEN KUIN MAATALOUSTUOTTEIDEN JA ELINTARVIKKEIDEN, VIINIEN, VÄKEVIEN  
ALKOHOLIJUOMIEN JA MAUSTETTujen VIINIEN MAANTIETEELLISTEN MERKINTÖJEN LUETTELOT**

- a) Muiden tuotteiden kuin maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien maantieteelliset merkinnät Kolumbian osalta

| Maantieteellinen merkintä | Tavaran kuvaus |
|---------------------------|----------------|
| Guacamayas                | Käsityöt       |

- b) Muiden tuotteiden kuin maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien maantieteelliset merkinnät Perun osalta

| Maantieteellinen merkintä | Tavaran kuvaus |
|---------------------------|----------------|
| Chulucanas                | Keramiikka     |